

KANCIONAŁ:

Abó,

PIESNI DUCHOWNE,
z Náukámi y z Modlitwámi,

*Których używa Kościół Ponsechny A-
postolski, ná KRISTVS IE iedynym
Fundámenćie zbudowany y vgrun-
towány słowem Bożym.*

Roku Páńskiego, 1 6 0 9.

Ktory byt roku 1601. KAN: IV.

POnieważ wiele różnych Katedrismów znajduje się w niektórych Zborzech naszych / zkąd w Pieśniach varia-
cie / tedy y w tym aby uniformitas zachowana była / a po-
rządnie y przystoynie się wszystko odprawowało we Zborze
Páníckim / iest conclusum, aby na revidowanie y spisanie
Katedrizmu / Seniorowie y Conseniorowie districtow ma-
łey Polski / y bracia Ministrowie / ktorzy będą mieć / zie-
dali się / da P. Bog w przyszłe miesopusty / to iest na dzień
Priski do Ráńców pod Wislicę / majątności Ie^o Mści
P. Piotra Gołuchowskiego. A gdięby z tydzień kto osob ná-
mienionych kto nie przybył / tedy praca przed się wzięta
w Imię Páníckie / te osoby które się ziada / wykonają / kto-
rym też Synod tenże plenariam potestatem ná to da-
wa / y on záraz w druk wydać.

Ktory był roku 1602. KAN: V.

Katechizm są rozkazaniem Synodu provincialnego Wło-
dysławskiego rewidowany w Račanowie / y do druku po-
dany approbujemy / y iako skoro in lucem cały wyniśnie/
nasze wŹytki Zbory powinny go vŹywać / co Seniorom zle-
camy aby tego doŹyszeli.

Ktory byt roku 1603. KAN: II.

ABy ceremonie Stania / przy używaniu świętości Pań-
skich / w każdym Zborze matcey Polski zachowana była;
jedną Formą y Katedrism także nowowydany.

N A A D W E N T.

Zach: 9. ½ 9. Mat: 21. 9.

Rozwiel się barzo coko Syonsta / wykrzykay coko
Zierozolimsta / oto Krol twoy ktobie przychodit
sprawiedliwy / y zbawiciel / y poorny / siedzac na os
slicy y na osłeciu.

I. Bog Izraelski stał się człowiekiem.

Ifa: 7: 14.

OTO Panna niektoſa będzie brzemienna, y porodzi ſyná, y ná-
zowieſz imię iego Emmanuel: co ieſtliby Wykładał, znaczy,
BOG Z NAMI, &c. To mieyſce Wykłada Martheuſi S. o Kry-
ſtusie Pánu, cap: i. 23. Iſa: 9. 5.

Ifa: 9. 5.

Dzieciatko się nam narodziło, y Syn jest nam dan: pánóstwanie
iego położone na ramięni iego; y zwoła imię iego, Dziecię, Rá-
dny, Bóg mocny, Ociec Wszechny, Xiasz pokoiu, &c. To miejsce
rozumie się o Mefjażu, samit Rabinowie są znawcy dła.

Isa: 35. 4.

Oto Bog &ś przyjdzie z pomsta: Bog przyjdzie z nagrodą, a zbawienie nas. To miejsce &ś kładą o sobie Pan Krystus, Mat. 11. 5.
15. 30. Jeremi. 23. 5.

Jerem: 23. 5.

Oto dni przychodzą, mówi Pan, iż pobudzę Dawido^{we}go posom-
k^ę spr^{aw}iedli^{we}go, y będzie królowat, iako Król: poszczęści się
mu, y czynić będzie jad y spr^{aw}iedli^{we}ść na ziemi, za czas^{ów}
iego lud^u będzie zbawione, a Izrael bezpiecznie mieszkać będzie.
A to jest imię iego, którym będzie nazywan, PAN spr^{aw}iedli^{we}ść
naszą, &c. To miejsce o Kr^{ystu}ście P^{an}u^{ie}ści, &c. y Ł^{uk} 1. 30.
y R^{abino}ści rozumieją.

Ofcz 1. 7.

Zmiŕtis ſie nad domě Iudskim, a vybávejſie & Pánu Bogu ich,
 Ec. To ſie & Kryſtusie & vypelnito, ſezna & a Paſſel i. Eph: 1.7.
 Mich: 5. 2.

Mich: 5. 2.

Aty Bethleem Efrata, a csesi maluczka miedzy tysiacmi ludz: a
Wszakoz ciebie mi Wgnidzie ten ktory bedzie Panem Wszechcielw:

o Wyście iego od początku, y od dni WIECZNYCH, Etc. To o
Kryście Rabino wie Wykładania, Mat: 2. 6. Ioh: 7. 42.

Malach: 3. 1.

Oto ja posyłam posła swego, aby umiósł drogę przed oblicznością
moją. A rychło wnidzie do Kościoła swego PANA, którego wy
szukacie, a Pofeł Przymierza, którego wy żądacie: Oto idzie, mówią
Pan za siebie, Etc. To się o Kryście rozumie, Mat: 11. 10. Mar: 1. 1.

Baruch: 3. 35.

Ten ci jest Bog nasz, któremu żaden inny przyrośnany być nie
może. On ci jest, który sam wyznał, że wyświecał drogę umiętności,
y oddał ją takobowśi ludzemu. y Izraelowi namilsemu Etc.
mu: który się potem okazał na ziemi, y mieszkał między ludzimi,
Etc. To miejsce Wykładania Paweł i. o Kryście, 1 Tim: 3. 16.

Luc: 1. 12.

Ian naśroci wiele synów Izraelskich ku Panu Bogu ich. Bo
on poydźie wprzód przed oblicznością jego, z Duchem y z mocą E-
liaszową, aby obrócił serca Oyców ku synom, uporne ku roztropno-
ści sprawniejszych, iżby zgorzał PANU lud przyprawny.
Tamże y 64. Błogosławiony PAN BOG Izraelski co naświedził
y odkupił lud swoy. Tamże y 76. A rydzieciatko Prorokiem nazy-
wyżego będzieś nazwane: bo poydźieś wprzód przed obliczno-
ścią Pańską, abyś gotował drogę jego, Etc. Te słowa rozumieć się
o Kryście, co się stad pokazuje, Ioh: 1. 15. 3. 28.

Ioh: 1. 1.

Na początku było Słowo, a Słowo ono było u Boga, a było ono
Słowo Bogo. Tamże y 14. A Słowo ono stało się ciałem, y prze-
mieszkało między nami. Y widzieliśmy chwałę jego, chwałę
iako jednorodzonego od Oycy, Etc. Nie mówią, ciało, to jest czo-
łowiek, stał się Bogiem: ale, Bog Słowo, stał się człowiekiem.

Ioh: 16. 21.

Wyszedłem od Oycy, a przyszedłem na świat, Etc. Wyszedł
od Oycy, względem onego urodzenia wiecznego z Oycy: na świat
zaś przyszedł, nie z miejsca na miejsce przyszedłszy, ale sobie czo-
łowieczeństwem sposobiejszy, y którym się na świat pokazał.

Ak: 20. 28.

Pascie Kościoła Boży, którego on sobie nabył krwią swoją, Etc.
Bog ma kreść, to się rozumie względem złączenia Boskości z czo-
łowieczeństwem y jednością osoby.

A 1 j

Rom: 1. 3. 9. 5.

Kryśtus jest z Oycy według ciała: który jest nad wszystkimi
Bogobłogosławiony na wieki, Amen, Etc. A tak Kryśtusie sa-
dźcie naturze, Boską y czołowieczną.

1 Cor: 2. 3.

Gdyby byli poznali, nie ukrzyżowali by byli PANA chwały, Etc.
A u Zacharyasza Proroka cap: 11. 12. y 12. 10. Sam Bog Izraelski
to o sobie był przepowiedział.

2 Cor: 8. 9.

Wiedcie dobrotliwość Pana naszego Iezusa Kryśtusa, iż się dla
nas ubogim stał, będąc bogaty, abyście ubogaceni byli ubóstwem
iego, Etc. W te czasy był bogaty, niż się stał człowiekiem, będąc
Bogiem.

Philip: 2. 6.

Kryśtus będąc wcielcie Bożym, nie miał by być za drapieżko-
rośnym być Bogu: Ale wyniszczył samego siebie, wstałszy stał
słudźniczy, stał się podobny ludziom, y osoba na leżon iako
człowiek, Etc. A tak będąc Bogiem, stał się człowiekiem.

1 Tim: 3. 16.

Abez wstąpienia cielka jest tajemnicą pobożności, iż Bog stał
się widomym w cielesu: usprawiedliwiony w duchu: widział jest
od Aniołów: przepowiedzian jest Poganom: uświęcono mu na-
zwanie, y jest w gorę wzięt do chwały, Etc. To się rozumie nie o
Oycu, ale o Synu: według onego co mówi Marek i. cap: 16. 19.

1 Ioh: 4. 3. & 2 Ioh: 1. 7.

Wiele wrodzicielów było na świat, którzy nie wyznawali
iż Iezus Kryśtus przyszedł w ciało, a który jest takobowśi, jest swo-
dźcielow y Antykrystem, Etc. To Syn Boży wziął na się ciało,
sposobił sobie ciało, co my mówimy wcielił się.

1 Pet: 3. 18. 2 Cor: 13. 4.

Kryśtus umarł w ciele, ale żył w Duchu. To jest:
umarł iako człowiek, wstał z martwych iako Bog prawniejszy.
August. de verbis Dñi, Sermon: 42. & Sermon: 125. 28. De Temp. & Ambrosi:
lib: 2. de fide cap: 4. Chrysostom: in Psal: 22.

Stał się synem człowieczym, ale nie przeszedł być synem Bożym,
przez to jest Porządnikiem. Iezus Kryśtus trwał tym, czym przed-
tem był: przyszedł na świat, czym przedtem nie był. Nie utracił czym
przedtem był, począł być tym, czym nie był.

Athanas: Orat: 4. contr: Arian.

Gdy syn Bogiem prawdziwym był, wstał w ciało wstał: y one-

A 3

go użył jako instrumentu, stworzonym służyć dla nas. I przetoż co ciała jego jest ciała, to o nim bywa mówiono: albo że było ciało jego, musza być cierpienia ciała tego mówione, którego jest ciało: y dobrze umieszczenie Pańskie nazywa się. Słowem samo ono jest, które cierpieć nie może: ale przed się, względem ciała, które przyjęło, to o nim bywa mówiono, bo y te rzeczy ciała nie są ciała: A ciało ono ciała nie, jest ciało Boga zbawiciela.

August: Tract: 42. in Iohan.

Kryštofowe postanie, iestciśnienie.

Mantuanus Tract: de Concept: Tom: 4.

VV Pannie syn Boży nie przyszedł, ale żeby być, aby dać, stworzyć stworzenia przyobłok.

August: Ser: 3. de Temp.

Alie mi rzecze Haretyk, ieliż trzy jedno są: tedy i Bóg y syn y ciśnienie, a nie do samego Kryštofa należy ciało. Insa rzecz jest dusza, insa rozum: a Bóg także rozum iest i Bóg duszy, a dusza jedna iest. Lecza, Bóg rzecz dusza sprawnie, insa zaś rozum: dusza żywo, rozum nadtość sobie ma. I do dusze, należy żywo: do rozumu, należy mądrość. A choć jedno są, jednak sama dusza przyjmuje żywo: rozum zaś sam przyjmuje mądrość: a Bóg także ani dusza bez rozumu nie iest, ani też rozum bez dusze. Tak też Ociec, y Syn, choć jedno są, y jednym Bogiem, do samego jednak Kryštofa należy ciało, iako do samego rozumu należy mądrość, choć od dusze nie oddziela się. Aroz y drugi przykład: VV słońcu, goracość y jasność iest jednym promieniem są: lecz goracość Bóg y jasność oświeca: insa rzecz przyjmuje goracość, insa jasność. A choć goracość y jasność od siebie nie mogą być rozdzielone, jednak jasność przyjmuje oświecanie, nie goracość, przyjmuje ciepło, goracość nie oświeca: insa rzecz Bóg y jasność, insa osobna sprawnia: a przebiega od siebie nie oddziela. Tak też y syn przyjął ciało, a nie opuścił Oycę, ani siebie rozdzielił od Oycę. Przyjął bowiem, syn ciała i Bóg ciała i osoby, ale Ociec przebiega Duch i. nie oddzielił się ma iestatem. Bóg iest rośnoś, i Bóg iest samego syna i Bóg iest, ale iednak od niego, Oycę albo Duch i. Bóg nie oddzielił. Ponieważ tedy iedne ich iest Bóg, napełnił i Bóg iest Ociec y Duch i. ciało P. Kryštofowe, ale ma iestatem, nie przyjęciem. Ten je one słowo Bóg iest: Zaden nie wstąpił do nieba, Bc. Tr: 27. in Ioh: mówi: Syn Boży y syn stworzony ieden Kryštof, syn Boży

z Bc, syn stworzony iest iednego: Bóg także ieden Kryštof, według iedności osoby, Bóg niebie był, kiedy na ziemi mówił. Tak był syn stworzony iest niebie, iako syn Boży był na ziemi: syn Boży był na ziemi i stworzony iest niebie, syn stworzony iest niebie i iedności osoby. Toż mówi Nazianzenus Epist: 1. ad Clido: Zaden nie wstąpił do nieba, Bc. Ma być rozumiano co się mówi dla zjednoczenia niebieskiego. Tamże: Słowo ciałem się stało, i Bóg iest na się przyjęło: Chryzostom też napisał, Hom: 10. in Ioh: Słowo się ciałem słowo Bóg: nie żeby odmienić ciałe istności, ale i Bóg iest.

Vigilius lib: 2. cont: Eutych: cap: 3.

VV według własności natury, samo ciało umarło, samo ciało pogrzebione było: a według zjednoczenia osoby, Bóg umarł y pogrzebion iest. Abociem osobą słowo i Bóg iest, które y umarło: a iak według własności natury słowo z nieba wstąpiło, nie ciało: według własności natury, ciało umarło, nie słowo: a według zjednoczenia osoby, y ciało z nieba wstąpiło, y słowo umarło, y pogrzebione iest. A iak męka ciała nie należy do ciała według natury: a do słowa według osoby: abociem y słowo i ciała iedna y iak iest osoba, y przez to y Bóg cierpiat y nie cierpiat: Cierpiat według zjednoczenia osoby, a nie cierpiat według własności natury. Tamże cap: 4. Czemu się obawiać Bóg znać dźwignąć natur, ponieć Apostoł nie bał się Bóg znać dźwignąć dźwignąć? Ieden, który iest Bóg: drugi, który tenże Bóg iest stworzony.

Cyrillus Epist: ad Nestorium, cap: 11.

Mówimy że Pan cierpiat, y Bóg iest i Bóg iest: nie żeby Bóg słowo i Bóg iest naturze miał cierpieć, abociem Bóg nie może cierpieć, ale i Bóg iest ono, które się ciałe własnym jego stało, cierpiat.

Infinus lib: de Recta fidei Confess.

Ieden iest syn który y upadł (to iest umarł) y upadł rzeczy naprawił: (to iest, co było umarło wzbudził) i Bóg iest stworzony iest, upadł, (to iest, umarł) i Bóg iest Bogiem, naprawił, (to iest, zmartwychwstał). Aprzetoz, ilekroć ułżył o iednym Synu przeciwne głosy wespół złączone, rozdzieli według obu natur: i Bóg iest i Bóg iest, naturze Boskiej przydał: a cokolwiek iest małego y stworzonego, naturze stworzonego przyczytay. Tak Bóg iest niegdy słowo i Bóg iest, odda i Bóg iest każdej naturze co iest iest.

II. Obchod Adventu.

Ambrosius, vide Polyanth: fol: 170.

Ten czas nie wiesz przyszyj, przysięciem Pańskim naszczwany jest : dla tego bóg wiem Oyców i s. poczełi Adwent obchodzić, aby się każdy i cierny nagozował i poprawił, aby mógł godnie obchodzić narodzenie Boga swiego. On sprasiedlił i przyszedł do nas grzesznych, aby z grzesznych uczynił sprasiedliwych: pobożny przyszedł do niepobożnych, aby nas pobożnymi poczynił: pokorny przyszedł do pyśnych, aby z pyśnych uczynił pokorne. Takiż przykład od obchodu narodzenia takiego Monarchy i wielkiego, na który się poddani jego i wielka pompa gonia. Serw: 14.

Augustinus Serm: 2. de Adventu.

W tym Was napominamy bracia, ponieważ dzień narodzenia Pańskiego nadchodzi; na gotujemy się za Wspomożeniem Chrystusowym iako na ucztę wielką i niebieską, będąc do wszelkiego zbytku dalekimi, i do dobre uczynki przyzdobionemi, i imiennie ubogim dajemy, gnieć i bicia, i jako trućie z serca wyrzucamy: Czyście i serce zachowajcie, na obiady Wasze częściej ubogich wyzywajcie, na nabożeństwo rannic, (to jest, skoro świt, albo gdy się odnawia, albo skoro dzień) stawajcie, i Kościele stojcie, a bóg się modlitwie albo śpiewajcie. To nie Mówię.

Telesphorus apud Gratian: dist: 1. de Consecr: Can: Nocte.

Wieża nocy świętej narodzenia Zbawiciela, niechaj celebrowa-
nia Msze, ale innych czasów nie mają być celebrowane, przed trze-
cia godzina na dzień: abo świętem tej godziny Pan ukrzyżowany jest.
Toc tedy o Roratney Mszy nie świdział.

Concilium Elibertinum Can:35.

Podobało się zakazać, aby nie świątyni na Cmentarzach (to jest, & nocy) nie czuty dla tego, iż często pod zastłona modlitwy, stoiszą potajemnie dopuszczają się.

Polyd: lib: 6. cap: 4. de Invent: rerum.

Nabożeńſtwa nocne, zaſſe były przyczyna ſcielenia ſtoſci, y dla tegoż ich Oycoſwie ſſwięci zakazali, y one daſſni poganie znieśli. Bell: lro. c: 20. de bonis oper. & ſuma Angel: c: Ieiuñũ. & Arpha f: 34.

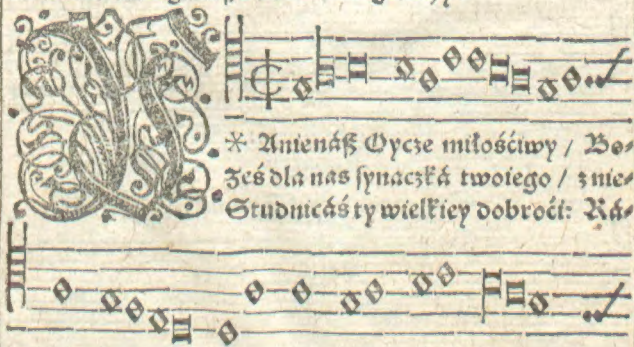
Post Adwoniom y nie iest z rozkazania, ale z rady y ze Skryt-
in: y nie poſſibny. Slubu dawac 6 dni Adwoniom,
nie zakazali. A poſtoli 6cie, ani Doktora 6cie dawoni, ale Concilium
illerdenſkie parrycularne, na którym było tylko ośm Biſkupow.

Co Wsiegli od pogan: bo też pogańi rymi cśśy nie żenili się, rozumie
 iac się one Wsiegla były nieścigiliśce. O czym piśe Owid: i s. Fall:
 Acz yiego Canonu niemaś: ym Concilium, tytko Gra-
 tiana; Causa 33. quæst: 4. Canon. Oportet.

I. PIESN ADWENTOWA.

August. de verb: Apostoli Serm: 9.

Zadna inſa nie była przyczyną przyſcia Krystuſowi pa-
nu/iedno grzeſznik zbawić: bo goſcie niemają choroby/ tam
też nie potrzeba lekarſtwa. Jeſli przyſzedł: niebá le-
karz wielki/ toć po wſytkim ſwiećcie leżał chory: a ten cho-
ry ieſtćci narod ludzki. Tamie: Wſytek narod bowiem
zginął był/ ſkoro ieden zgrzeſzył: goſcie był narod wſytek/
zginął wſytek/ ále przyſzedł ieden bez grzechu/ktoryby go
zbawił od grzechu. Tenie ſerim: 8. de verb: Apoſt: do-
kładaćc mowi: Nie ſciagnęły Krystuſá Jeſuſá z niebá
ná ziemiá zaſługi náſze dobre/ ále grzechy.

że wszechmogący / tobie my grzeszni dziękujemy /
 bła wysokiego / zesłał dla zbawienia naszego:
 tui w doległości / a przywiedź tu wieczny radości:

Smiluy się nad nami.

Rysie iedyny / z nieba do nas zesłany / zdawna
Człowiek zaskniył / z grzechy które czynił / śmierć / pie-
Jezu namilży / Synu Boży wszechmocny / Day nam

nam z Wocy obiecany / dla nas wszystkich grzesznych / ra-
kło / wieczne potępienie: Tyś sprawił zbawienie / przez
byłiny przez twoje wcielenie / śmierci wieczney ušli / po-

czyleś wzywot pánienstki wnieść:
ono twoe święte wcielenie.
tym w Królestwie z tobą żyli: Smiluy się nad nami.

Wszehmocny nasz miły pánie / tyś iednak nie nie
Jużci się niebiosą skłoniły / a nam Jezusa
Dzień utemyc wšysey tobie / żeś nas raczył przy-

omieszkał / gdyś już nam pomoc miał: prośbys świętych
spuścił / Ktorego Proracy / wšem opowie-
ści ku sobie dla Syna twoiego / wzywot pánien-

twoich wysłuchał.
dąci / zgości.
Któwielonego:

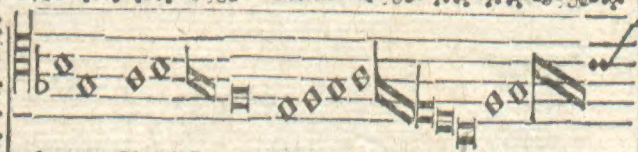
Smiluy się nad nami.

II. PIESN ADWENTOWA.

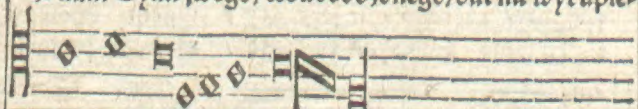
Bernar: Sermon: 3. de Adven.

Nie tylko do ciebie / ale też y w cie przychodzi syn Boży.
Trojkie bowiem przyście tego znamy / do ludzi / w ludzi /
przeciw ludziom: ale i pierwsze y trzecie wiadome są / tak o-
iawne: o wtorym / które duchowne y zakryte jest / słuchaj
samego Arystusa mówiącego: Jest mi kto miluje / z. Do
niego przyjdziemy / a mieszkanie w niego uczynimy. Tho-
mas Prolog: in Ila. przyście pánstie też trojkie: przez
wcielenie / w myśl przez łaskę / na sąd.

Esolo śpiewamy / Bogu Wocy chwalmy /

je nam Syna swego / jednorodzonego / dal na wykupie

nie / prze ludzkie zbawienie.

O przyjsciu Krystowym / troie pisano o nim:
pierwsze w naszym ciecie / a drugie duchowne /
trzeecie do sadzenia / czasu z martwych wstania.

Pierwsze przyjscie iego / jest przodkiem dla te-
go: by czlowiek a zbawil / grzechy iego zgladzil / z
Bogiem Oycem zjednal / a zywoi wieczny dal.

Przyshedl tez dla tego / widzimy nauki iego / by
poselstwo sprawil / wesela nabawil: ku pokucie
wolal / wiele ich nawracal.

Tak mowiac wczyl sam: Przyklad moy dacie
wam / tak iakom ja czynil / zem zakon wypelnil /
takze y wy czynicie / wola Oyci pelnicie.

Wtore przyjscie iego / w mysl serca ludzkiego:
go: przez swe swiete slowo / wchodzi do takiego
go / co pokute czyni / slowu iego wierzy.

O tym sam powiedzial / obietnice dal: Gdzie
sie w nauce mey / zeyda dwa albo trzey / iam jest
miedzy nimi / przebywajac z nimi.

Nie opuśczaiac ich / do mnie wolajacych: ale

chce byc z nimi / kazdey ich godziny / wsego w
dreczenia / aze do skonczenia.

Toz jest przyjscie iego / do smierci kazde / prze-
toz nam czuc kazal / obzarstwa zakazal: bowiem
niemie czlowiek / w ktory smierc przyjdzie wiek.

Przetoz sie wiarujemy / a nie obciazamy Ser-
nasych obzarstwem / ani tez pianaństwem: rosko-
sy przestanny / swiatobliwie zymy.

Trzeecie przyjscie bedzie / gdy na sadzie siedzie:
Tam bedzie straszny dzien / gdy z grobow wsta-
niem weni: Tamby sie radzily stryl / by przed Pa-
nem nie byl.

Wszyscy Aniolowie / Krystowi Poslowie /
Na sad z Panem przyida / wielkie cuda beda / niz
na sadzie siedzie / ziemia sie trzasce bedzie.

Dzien tym straszny bedzie / dzien smietku y
nedze / co sie Pana przeli / za nim isc niechcieli /
swiatu w tym folguiac / ludzi nasladuiac.

Przetoz sie przyprawmy / wsech zlosci prze-
stanny: tak Pana czekamy / na modlitwach
trwamy / za grzechy zalujmy / a zywoi a zlepimy

Kacze sprawic Panie / w nas pokutowanie /
zeby smy tak zyli / a ciebie widzieli / Pana iastka
wego / na dzien przyjscia twego.

III. PIESN ADWENTOWA.

August: l: 2. c: 3. de visit: inf.

Tego wcielenia syna Bozgo / wszyscy swietci z wielka chu-
cia pragneli / iako ci ktorzym bylo obciawiono / i inaczey na-

Wod ludzki nie mogli być zbawion/iedno przez syna. Wozego
wcielone: abowiem niemają w żadnym innym zbawienia/
ani jest dane imię pod niebem żadne/ktoreby było podane
między ludzi/ w którym potrzeba abyśmy byli zbawieni.

W

An Bog wszechmogący/ Krolując od wieka/

raczył na swoyświety xtal stworzyć człowieka/nad wszyt

to stworzenie barzo spamiętającego/ żeby znał y chwalił páná

Boga swego.

Wnet mu dyabel záýrzał/ takiey szczęśliwo
ści: zwiódł go nieśláchetni/ z przyrodzoney zło
ści/ i z nad wola páná/ stworzył ciá swego/ ne
dzny owoc z drzewá/ i adł zákazanego.

Tu ná nieboraczka/ przyšla wielka trwoga/
gdy widział i z wypadł/ z láski páná Boga: przecz
wszytko stworzenie/ od niego wciétko/ tuż ná
była widział/ czártá/ śmierć y piekło.

Wszak Pan lutościwy / iego nie przebaczył/
ale go z swey láski/ tak pocieszyć raczył: Nie strá
chay się damci/ niewieście nasienie / ktore mo
żnie stłumi/ dyable pokolenie.

Cieśfac potym dusze / człowieka niedznica /
czesto te powtarzał/ wdzięczna obietnice/ Przez
Proroki święte/ przodkiem Abrahámovi / náko
niec y słudze/ swemu Dawidowi.

Tymi słowy mówił/ ku Abrahámovi/ w nasie
niu twym beda / w błogostáwieniu / wszyscy naro
dowie: to wszytko dla tego / i z był posłusny/
záwždy głosu mego.

Także do Dawidá/ mówił sługi swego/ wzbu
dze twe potomstwo/ z żywota twoiego / Temu
dam stolicę / wiecznego Krolestwa / ktoremu
nie będzie/ to wiedz/ nigdy końca.

O tej obietnicy/ dawáli znać wszyscy/ iáť Pá
tryárchowie / tak też y Prorocy : Oznáymuiac
perwnei/ że się miał národzić/ Krystus zbawiciel
náš/ y wieczna śmierć zgładzić.

Jákob Pátryárchá/ mówił vmieráiac / á syny
swe mile/ tymi słowy cieśfac: Nie będzie Krole
stwo od Judy odiete/ aż przydzie Mesyáš / ono
plemie święte.

Mozesz sługá Boży / Zydóm opowiedział/
i z Proroká pan Bog/ perwnei im obiecal: Adá
niel Prorok / o nim Prorokował/ gdy Krolowi
złemu/ sęń dziwny wykládal.

Izaiasz Prorok / też o tym znać darwał / że sie
Jezus Chrystus / z Panny narodzić miał: A na-
zwał go Oycem / Kijażcie iem y Bogiem / niewin-
nym Zárankiem / y też Zbawicielem.

Jeremiasz Prorok / też o nim powiedział / że
z Dawidowego / potomstwa wynisć miał: a co
dziwniejszyego / Bogiem go nazywał / y o tym
znać darwał / że tak zwany być miał.

Amicheasz Prorok / ten miejsce wskazał / Be-
thleem miasteczko / gdzie sie narodzić miał: Ten
że wieczność iego / przed światá początkiem / A
ode dni wiecznych / oznaymił nam wszystkim.

Zacharyasz święty / y ten oznaymował / że do
Jeruzalem / Chrystus przyieść miał / na Oślicy
niedzney: Ktorego też nazywał / Wsprawiedliwie-
niem / y naszym zbawieniem.

Malachiasz Prorok / ten ludzi pocieszał / przy-
ście Pánstie rychle / mówiac oznaymował: Oto
idzie sam Pan / do Kościoła swego / Który jest y
poślem Przymierza wiecznego.

Tegoć Mesyasa / wszyscy požadali / y Bogá
Oycá on vsilnie prosili: A drudzy pragneli / by
nie umierali / Ażby Mesyasa / pierwey ogladali.

Widzac Bog wszechmocny / prosbe swoich
wiernych / Posłał im synaczká / z palacow niebie-
skich: Ten z niebá zstąpiwszy / tak sie sam umżył /
Jż sie w żywot czysty / wcielić chętnie raczył.

* Przetoż miły Oycze / my dziateczki two-

ie / wznosimy do ciebie / dzisiaj głosy swoje / chwa-
lac ciebie Pána / dobrodzieia swego / żeś nam ra-
czył postać / Syná namilšego / Amen.

IIII. PIESN ADWENTOWA.

August: Epist: 89. Quest: 3.

Przypatrz sie iáko záleca Apostol Adámá y Chrystusa:
támtego ku potępieniu / tego zaś ku vsprawiedliwieniu /
choć iá tak nierychło po Adámie Chrystus przyszedł. Aby-
siny wiedzieli / iż oni dawni Oycowie sprawiedliwi / Ktory
tedno być mogli / nie przez co inšego / tylko przez te wiáre
wybawieni byli / przez Ktorá y my zbawieni bywamy / to
jest przez wiáre wćielenia Chrystusa Pána / Ktore im przy-
śle opowiedano / iáko nam iuż przesle opowiedáio. Tenie
lib: 2. c: 32. cont: Pelag: de pec: origin: Pierwey nim w
ćiele przyszedł / dawne swoje członki wybawił swego wćie-
lenia wiáre. Toż mówi Lombard: li: 3. dist: 25. Can: Prædi-
ctis. do kłádáioce tego / Táz jest wiárá náša / Ktorá y ich.

Notá iáko, Wesolo spiewamy / ié.

Dzisiaj wszechmocny / dziwny w
swoiey mocy / Któryś dał Syná nam /
abyś w lásce był znan. Dales ná
swiat iego / badżżeć dziekáz niego.

Bys tak lástkaw być miał / człowiek sie nie spo-
dział / godzien byś go starał / á tyś mu lástke dał / w
Synu swoim milym / ná ten swiat zesłanym.

Cos Oycem obiecał / toś iuż dawno oddał:
Bo tego zadali / gdy prorokowali / mówiac / Kácz
Panie dać / Mesyasa / zesłać.

Rącz niebo przelomić / Łnam się na dol stłos-
nić: O Pánie wysłuchaj/ miłosierdzie swe daj/
posłi zbawiciela/ z Pánieńskiego ciała.

Rącz zstąpić z niebios swych/ ku poćieśe sinu-
tynch: Tak ciebie żądali/ ci ktorzy cie znali. A my
cie żądamy/ łaski twej pragniemy.

Ty miłościw chcesz być/ raczyłeś to zrzadzić/
że przez twego Syna/ iest zglądzona wina/ sprá-
wiedliwość dána/ przezeń zaśluzona.

Słoro się narodził/ w to się zaraz włożył/ aby
był rzecznikiem/ przez śmierć Poyśrzednikiem/
miedzy toba Oycem/ a grzesznym człowiekiem.

Syn twoy wiekniący/ brał się w żywot czysty:
gdy przyszedł czas tego/ wziął rtałt slugi swego:
A to Duchem świętym/ w żywocie Pánieńskim.

W personie osobny/ będąc tobie rowny/ wśfá-
że tak przecie chciał/ aby się sluga sstał: A prze-
cie był Bogiem/ choć się sstał człowiekiem.

Tuż my wszyscy nimie/ w tym to naszym gni-
mie/ ważmy taką miłość/ łaskę y życziwość: Dzię-
kując społecznie/ chwalmy go serdecznie.

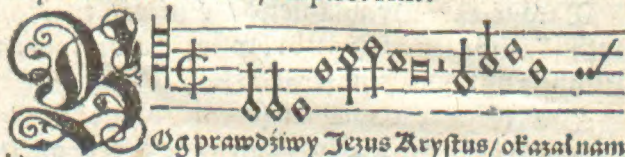
* Chwalá tobie Kryste/ niech będzie spo-
ecznie/ z Oycem/ z Duchem świętym/ w bóstwie
nierozdzielnym: przywiedź nas z łutości / ł nie-
biestkiej radości.

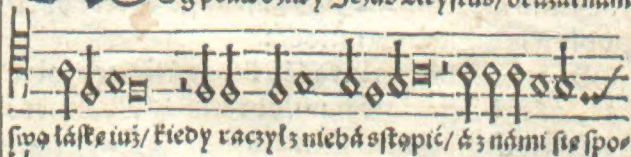
Godzie wesele wieczne / y miejsce bezpieczne:
Przetoż z świata tego/ wprowadź nas do niego.
Amen wierzym Pánie/ że się to tak sstanie/ Am.

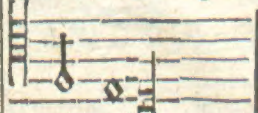
V. PIESN ADWENTOWA.

Concil: Nic: in Confess: fid.

Syn Boży dla nas ludzi y dla naszego zbawienia zstąpił z
niebá / y wcielił się y sstał się człowiekiem. Ambrosius y
Augustinus dokłádá: (dla Mánicheszów/ ktorzy mo-
wili/ piśe Mantuanus Tract: de Concept: i Mánichestowi
Boskie nie należało aby miał wnieść w ciało / y tam w plu-
gástwach mieszkáć) in Cant: Te Deum laudamus, Tyś
synu Boży/ ku wybawieniu májce przyjąć człowieka / nie
zadziś się Pánieńskim żywotem. Toż ma Nicephorus
co y Concil: Nic: lib: 17. cap: 28. Hist.

 Og prawdziwy Jezus Krystus/ okazał nam

 swo łaskę iuz/ kiedy raczył z niebá sstąpić / a z nami się spo-

tem złączyć.

Chcesz być ludzkim Zbawicielem/ bóstwo zla-
czył z naszym ciałem / za spráwa Duchá święte-
go/ dla wykupienia naszego.

Słowo ciałem tu się sstało / Panny czystey

nie zruśliło: Jścić to nad rozum świecki/ bo to
sprawił nad bieg ludzki.

Bo gdy Panna wierzyla/ moc naywyższego
sprawiła/ Weyrzał Bog na iey zniżenie/ Duch
świety sprawił wcielecie.

Wyszedł od Oycá wiecznego/ wszedł do do-
mu Pánieńskiego/ za zbroie wziął ciało z Panny/
dla násey pewney obrony.

Wyszedł z żywota czystego/ iáż z pałacu Kro-
lewskiego. Jáż obrzym tu boiowaniu/ przyśedł
k násemu zbawieniu.

Zwoycieżył Dyabła złego/ śmierć/ piekło/
wsytkę moc iego: czym był wsytek świat zará-
ził/ aby z nim wiecznie strácon był.

* Ktoryś rowny Oycu swemu/ pomoż przy-
rodzeniu młemu: Wlecz sam náse krewkości/
podług niezmierney miłości.

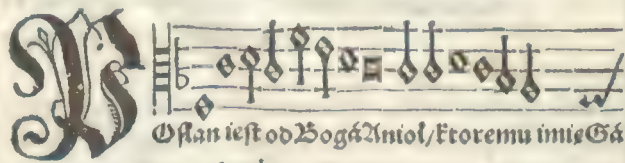
O Jezu Kryste z lutości/ Ktoryś sie poczał w
czystości/ błogosław nam/ obroń złego/ domiesć
Krolestwa wiecznego/ Amen.

VI. PIESN ADWENTOWA.

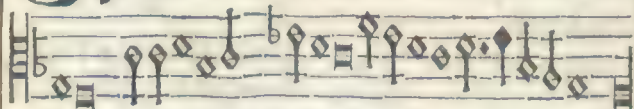
August: Sermon: 18. de Tempore.

Tęgo Gábriela nazywa Archániolem/ to jest/ iáż mo-
wi Origenes Hom: 3. in diversos, Mocą Bożą. A Ber-
nardus Hom: 1. in laudib: Virg: doклада: Ináczey Kry-
stus nazywany jest mocą Bożą/ ináczey Aniol: Aniol bo-
wiem tylko nazwiskiem/ á Krystus istotnie. Ten Gábriel/
iáż oznaymił rzeczy zacne z rozkazania Bożego Zacháry

asłowi Káplanowi, Luc: 1. Dánielowi, cap: 8, 9, 10. táf
y pánnie Máryey poczęcie y národzenie syná Boże^o Du-
chem s. Nieśiącá/ dnia/ godziny zwiástawania y ozná-
mienia/ zámlezał Duch s. dla słusnych przyczyn. Ależ me-
Ktory twierdzi/ iáż Messiech: Sermon: 1. de Annunt: że
się stało w wieczor: á Kieżycá Kwieta/ piše Petrus de
Natal: lib: 3. c: 225. á Discipulus powieđa że ráno, Sermon:
de Visit: V. MARIÆ. Ależ o tym piśmo s. milezy/ nam
się o tym dwornie nie godzi pytać. Słusnie mowi Augu-
Sermon: 35. de Sanctis. To zostawa/ aby cłowiek Kamlowie
nie zmyślał rzeczy iáwney/ Ktorą p. Bog chciał mieć zátá-
tong. Conc: Tol: x. cap: 1. pámiotkę zwiástawania wcie-
lenia Syná Bożego/ Kázáło obchodzić nie Kwieta/ ále
Gru dnia: to jest dnia 8. przed Bożym národzeniem. á słu-
śnie: bo w cielecie ma vprzedzić národzenie.

Wstąpił jest od Boga Aniol/ Ktorému imię Gá-

bryel: o czym Łukáš swięty świádczy/ aby temu wierzył
(Káidy.

Do Kráiny Gálilejskiej / Gdzie jest miásto
Názaretie / W Którym to Márya pánná/ Jo-
zefowi zázlubiona.

A wszedł do niey z tym poselstwem / Bedac

Panu w tym posłusnym: Który niż poselstwo
sprawił/ temi is słowy pozdrowił:

Żdrowa bądź/ pełna miłości/ Toć Bog wsta-
zał z wysokości/ Synowi cie swemu obral/ By
w twym żywocie mieysce miał.

Panna słysząc pozdrowienie/ Miała to za po-
dzivienie/ Jakobyby to posel był/ Który is tak
to pozdrowił.

Tie boy sie/ rzekł Anioł do niej/ To za pierwsze
poselstwo mney: Bądź z tego dāru wesola/ Bos
laska Boża nalażła.

Poczniesz Syna y porodzisz/ Imie mu Jezus
położysz/ A ten będzie tak królowal/ Nigdy kon-
ca nie będzie miał.

Za sprawa Duchā swietego / Poczniesz ty
Syna Bożego: Moc naywyższego to sprawi/ że
on to sam w tobie zaćmi.

Abys w tym nie nie wąpiła/ Oto Żelźbieta
poczeła/ Prawie inż w swojej stārości/ Smu-
tna bedac z nieplodności.

Niesiac hoſty jest Żelźbiecie / iako poczeła
w żywocie: Bo y Panna wſzechmocnego/ Tie
nie jest niepodobnego.

A tak Panno to wiedz pewnie: Y przyimi w
sie słowo moie / Coć is mowie / to sie sſtanie/
wolać Boża oznaymie.

Panna wnetki pozwoila/ Pannu sie swemu
poddala: Orom is jest sluga tego/ sſtań sie po-

dlug słowa twego.

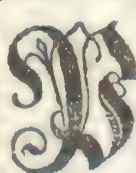
Tamże wiey swietym żywocie / Nad zwy-
czay było poczeć: Bog sie z cżlowieczestwem
zlaczył/ Pannie Pānienstwo zostawił.

* O Kryſte dla nas wcielony / W żywocie
Mārycy Panny / Rāczże nam grzechy odpu-
ścić/ Radosci wiecznych domieścić.

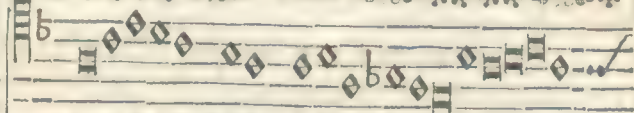
VII. PIESN ADWENTOWA.

Ambrosi lib: 2. cap: 8. de Spiritu sancto.

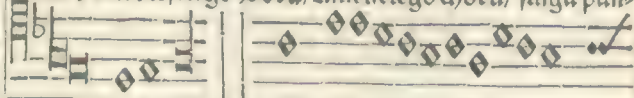
A BOWIEM iako czytamy/ iż tāiemnicę wcielienia pānſtie-
go stworzył Ociec/ stworzył y Duch ś. tak też czytamy/ że
y sam Kryſtus iako swoje stworzył. Stworzył Ociec we-
dlug onego co napisano: Pan stworzył mie. A na inſym
mieyscu: Poſlal Bog Syna swego ſprawnionego z niewia-
ſty. Stworzył y Duch swiety ona wſytkę tāiemnicę/ we-
dlug tego iako czytamy / Iż znaleziona jest Mārya brze-
mienną z Duchā ś. Tu maſz/ iż stworzył Ociec y Duch ś.
tāiemnicę wcielienia pānſkiego. Wiedz/ żeć is stworzył y
Syn Boży/ iako mowi y Sālonon: Mādrość zbudowała
sobie dom: A przetoż Duch ś. Który stworzył tāiemnicę
wcielienia pānſkiego / Ktore jest zacnieysze nād wſytko
stworzenie/ iakoſ moze być stworzeniem?

W An Bog wſzechmogocy / wielkicy swojej mo-
Imie mu Gābryel/ wielki Boży po-

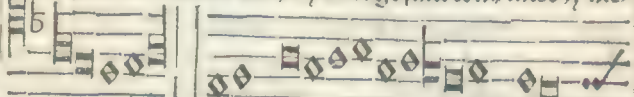
cy / pośłał pośła swego / Anioła mocnego / do Panny
ścis / Niebieskiego zboru / Anielskiego choru / Auga pán

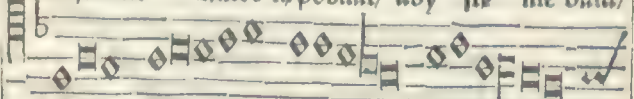
Maryey. Wszedł u Pannie czystey / mowięc rzeczy i
skiwierny. Zdrowa bądź Marya / łaski Bożej peł

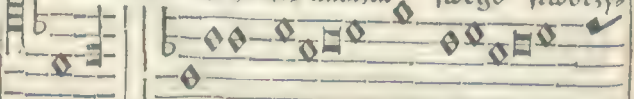
ste / bázro pocieszone / nigdy nieśtychane żadnemu
ná / Pan niebieski z tobą / tyś błogosławiona między nie

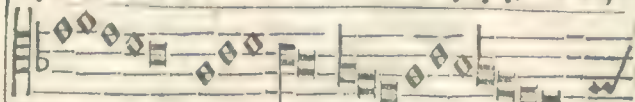
człowieku. Ktora to słysząc te słowa w swoje vsy /
wistami. Anioł is posłał / aby się nie bała /

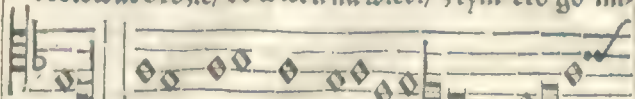
złaskę się z te^o pozdrowienia Anielskie^o / wielce się zdzi
ała to wiedziała / i łaskę nalała swego stworzy

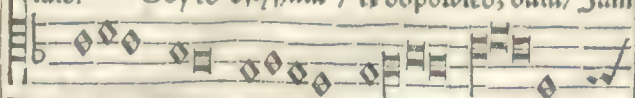
wiła. Tak Pan Bóg włożył / a na cie to włożył / po
ciela. A temu Pan Bóg da / stolicę Dawida / a

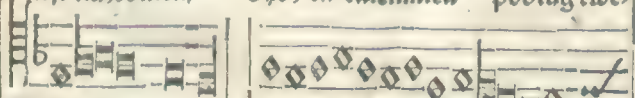
czmiesz i bawiciela / wsem Emanuela / w Pamiętney czy
krolować będzie / od wieku na wieki / z tym kto go mi

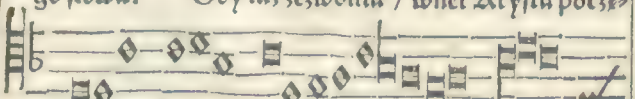
stości. Moco Boie dziwne / że ty czysto Panna / za
luie. Gdy to vsłyszala / te odpowiedź dała / Jam

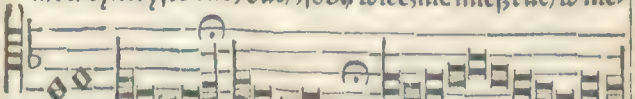
chowana będziesz / chociaż ten plod weźmiesz przez Du
test Ruzebnicą / bądź ta tajemnicą podług twe

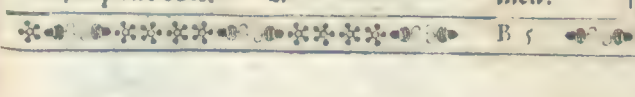
chą świętego. Go słowa. Gdy inż zezwoliła / wnet Krysta pocze

ła. A ty Kryste rącz dać / z sobą wieczne mieszkać / w nie

bieskiej radości. A men.

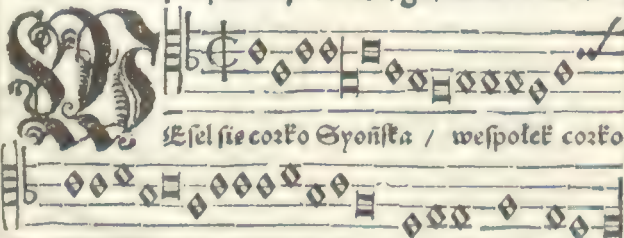
Piesni

VIII. PIESN ADWENTOWA,
Która śpiewaia po Kazaniu.

Rabi Samuel Marroch: lib: de Adv: Messia, ad amicum

Bracia miły/ bois się iż Chrystus już przyszedł/ y już wy-
pełnił pierwsze przysście swoje: ábowiem w pismiech ná-
szych nájdziemy tego przysście dwoie. Pierwsze przysście
Chrystusowe opisane jest w Proroczech/ w wboſtwie y w po-
korze: wtore/ w chwale y w máieſtaście. O przysściu pier-
wszym mowi Bog przez wſtá Zacháryaſowe: Weſel ſie
córkó Syońska/ zé. y w tym przysściu opisane go Izaiáš byé
wzgar dzonym/ Dawid zábitym/ Zacháryaſ y Amos prze-
dánym/ zé. czytaj o tym wieſcey apud Svidam.

Notá iáko, Poſtanie ieſt od Boga/ zé. Abo ná ta:

Wesel się córkó Syońska / weſpolek córkó
Hierozolimská/ niewymownie ſię zádujgc/ á wſercu ſwym
(ſpiewágc.

Oto Krol twoy tobie przyszedł/ Spráwiedli-
woſć twojá y Zbáwiciel / Cichy y w bogi bedac/
á ná oſlicy ſiedzac.

Wyſ ſie nu ſercá poddála/ niemáſ czego byſ
ſie lekáć miałá: Nie ieſt nád ſwymu okrutnym/
Ale wſytkim láſkawym.

Rozproſy nieprzyacioly / Ktorzy cie wſtá-
wicznie trápili: boć ieſt Pánem wſechmoga-
cym/ A w tobie mieſzkájącym.

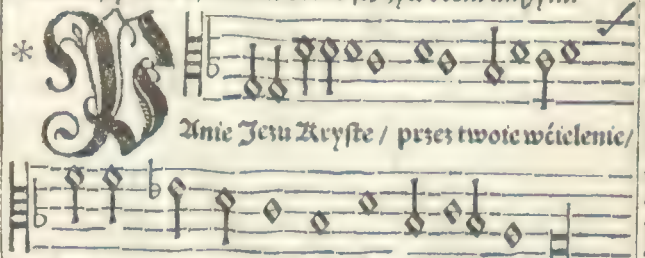
Wierzącym ieſt pokoy iego: Bo on weſtawi
Teſtámentu ſwego/ Wyzwolił z piekła grzeſni-
ki/ gódie wſtáwiczne meki.

* Dziekujemy ſiá Pánu náſſemu / á chwale zá-
wždy wzdawamy iemu: Bo on Syná ſwego
zeſłał/ y zá Zbáwiciela nam dal/ Amen.

IX. PIESN ADWENTOWA,
Która śpiewaia po czytaniu Ewangeliey.

Bernardus Serm: 4. de Adv: Dñi.

NJe tyſko myſlácie o przysściu ktorym przyszedł Chrystus
ſukáć/ y zbáwiáć / co było zgineło: ále owſem y o onym/
ktorym przydzie y weźmie nas do ſiebie/ zé. Tenie Serm: 5
de Adv: W przysściu pierwszym Chrystus był odkupie-
niem náſzym/ w oſtátnim okáie ſię żywotem náſzym.

Anie Jeru Chryste / przez twoie wcielecie/

ráczyſ nam dáć proſim / Boſkie przeſięgnięcie.

Zebyſmy ſie ciebie/ ták rozmiłowáli / tobie
czeſć y chwale/ ſámemu wzdawáli.

A po tym żywocie/ przyimi nas ku ſobie: gdyż

nasza nadzieja/ położona w tobie.

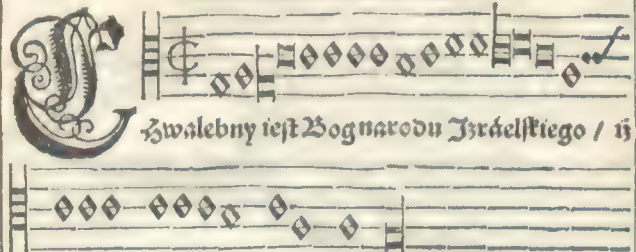
Abysmy cie już tam/ prawie oglądali/ czego-
siny/ z radością/ tu oczekawali/ Amen.

OSTATNIA PIESN ADWENT.

W Ktorey Zachariasz Kapłan/ oćiec Jan a Arzyciel/ dziełnie Bogu za spełnienie obietnice s. z strony pokłania Mesyasa: Ktorego Mesyasa nazywa Rogie. n. zbawienia/ pánem najwyższym/ Łatorośla z wysokości/ w Którym w Łaznie zbawienie pewne/ odpuszczenie grzechow skuteczne/ wybawienie od ścátáná wieczne/ y od oney wtorey śmierci/ Łáski i miłosierdzia Boiego/ darmo/ nie dla żadnych zasług ludzich: za co nie inzego P. Bog chce/ iedno aby mu wierni a wybráni tego służyli wstáwicznie w światobliwości y sprawiedliwości. Tego Zachariasza Kapłana opisał Jan a s. Chrysostom nazywa najwyższym Kapłanem/ mówiąc: Hom: 12. in cap: 3. Mat: Jan był synem najwyższego Kapłana. Toż mówi y Hieronym Epist: ad Rustic: Jan Arzyciel miał matkę świętą/ y był synem Biskupim. A Augustyn tego Zacharyasza Kapłana małżeństwo wspomínając mówi/ in Quast: ex utroq; mix: Quast. 127. Zacharyas Kapłan maż sprawiedliwy/ w starości swej za pozwoleniem Dostum spłodził syna: Który iest ciesznie był nie národził/ a już był zakużył aby prorokował. A Którym nie sposobem małżeństwo wtec winno/ co niemożebyc dowiedziło/ aby miało wadzić. A Ktoż tego będzie przal/ie to nie ma być nazwáno dobrym co nikogo nie obraża: zc. Tenże iest ciesznie o tym zacnym mezu Zacharyaszu mówi/ y o małżonce tego Zelibicie/ wykładając słowa Łukasza s. Káp: 1. v: 2. lib: 1. cont: Pelag: cap: 48. Kieszczono iest według nieia

Kiego niedzy ludzmi obcowania/ podobnego y chwalenego/ zc. Ale tego nie rzeczono według oney doskonałej spráwiedliwości/ w Ktorey prawdziwie y pewnie niepomazaniemi y doskonałemi żyć będziemy.

Benedictus Dominus Deus.

Zwalebny iest Bog narodu Izraelskiego / i

czynił odkupienie ludu swego.

A podniosł wypadła moc zbawienia naszego: w domu Dawida służy wiernego swego.

Tak iako to był obiecal / przez wsta świętych/ Prorokow swoich od wieku zawse wziętych.

Iż nas miał wybawić od nieprzyjaciół naszych/ Ktorzy nas też trapiłi czasow wśeláctich.

A chcąc vżyć nád Oycy miłosierdzia swego/ Nie zapomniat Testamentu nas wietsego.

Przysięge Abrahámowi Oycu naszemu/ Ziscił/ dawszy to już ludowi swoiemu.

Bysmy bedac z rak nieprzyjaciół wybawieni/ Mogli mu służyć nieczym nie wstráśceni.

W światości/ w sprawiedliwości tu przed nim chodzac / Przez wśytkie dni naše żywot święty wiodac.

Ty dziećcie będziesz zwan Prorokiem najwyższ^o / Poydź się przed Panem gotować drogi Jego.

Oznajmując o zbawieniu ludowi Jego / Przez odpuszczenie grzechow z dobroci Jego.

Przez niezmiernie miłosierdzie Boga naszego / Który zstąpił dla nas z nieba wysokości:

Aby oświecił którzy w ciemnościach siedzieli / A tych którzy także w ciemności śmierci byli.

Sprawił nam nogi nasze czasu w ścieżki Jego / Ku drogom zbawionym pokoiu wiecznego.

* Bądźże wieczna chwala Bogu Wyciu naszemu: Synowi Jego y Duchowi świętemu:

Tak iako wstała była od wieczności / Niechaj będzie wiecznie i^o wielmożności / Amen.

I. MODLITWA AUGUSTINOWA.

Lib. Meditac. cap. 36.

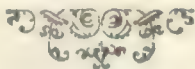
Kryjże Panie / słowo Wycofstie / Któryś przyszedł na ten świat grzeszniki zbawić / prośię Cię przez wnetrzości twego miłosierdzia / popraw żywota mego / polepszyć sprawę / włożyć obyczaje / odejmi odemnie co mi szkodzi / a tobie się nie podobają / a daj co się tobie podobają / a mnie jest pożytecznie: wzdrow mnie / a będę wzdrowiony: zbaw mnie / a będę zbawiony / Amen.

II. MODLITWA.

Wszehmogacy Boże / Oycze nasz niebieski / Któryś jest wierny y prawdziwy w obietnicach swoich / obiecales zesłać na ten

świat iednorodzonego / iedynego / własnego / y wmiłowanego syna swego Jezusa Chrystusa / przed wszystkimi wiekami z istności twojej wrodzonego / dla zbawienia naszego: Któraś obietnice spełnił / zesłałszy go na świat / nie dla naszych zasług / ani uczynkow sprawiedliwych / Których w sobie nie czujemy: ale z łaski a z miłosierdzia twego s^o / sprawiwszy wcielenie Jego w żywocie Maryey panny / zawsze czystej y błogosławionej: za któregoś serdecznie dziękujemy / ciębie dobroć swego chwalimy: a prosimy cię pokornie panie w sercach / móglibyśmy moglibyśmy dostatecznie poznać Syna twego / y onego samego całym sercem przyjąć za Zbawiciela prawdziwego / za Kapłana wiecznego / za przyczynę iedynego. O Oycze niebieski / Któryś nam z łaski na tę niemość Syna swego zesłać raczył: raczyś nam to dać prosimy cię / iż iako się on do nas / z wysokości majątku swego zstąpił / przybliżyć raczył / abyśmy y my też łaski swietey twojej zawsze w dzieczeniach bedać / do niego się też przez prawdziwa pokuta / y przyjmowanie słowa Jego s^o / codziennie to bliżej przybliżali. O studnico dobroci / spraw że to w nas mocą Bóstwa twego: Jako się Syn twój z nami złączył / przez przyłączenie na siebie ciała naszego / abyśmy y my z nim się złączyli przez wiare wien / y przez posłuszeństwo słowa Jego. O Panie zastępow /

rząc to wszystko sprawić przez tegoż Syna two-
 go miłego Jezusa Chrystusa / którego innemem
 ciębie wzywamy / tobie się samemu modlimy:
 Który nas tak się tobie modlić nauczył /
 Ojcze nasz, któryś jest, &c.

Z Onym Aniołem przyszło wiele Zastępów niebieskich
chwalić Boga / y mówiąc: Chwała na wysokościach Bo-
gu / a na ziemi pokoy / przeciw ludziom dobra wola.

Pſalm 2. *ſ* 12.

Prat Starosta Ierolimski, & Wigilieniu z ciejskiego bolu y n-
trapienia sam sie zabit: piŹe Euseb: lib: 2. cap: 7. Co nan Pan
Bog dopuŹcił dla tego, iŹ nie Winnie Kryszusa Páni skazał na
śmierć: & wiadczy Mattheus 5. cap: 27.

juxta cor in pectore, a miłośnicie Piotr Kanonik przesłoko
 jaśmu pismu. Atak Bellarminus, z onego rođenja Pana Kry-
 stuśowego, nieślusnie dośkodzi prześciergania chleba ściało,
 śśechmocności y śśędzie bytności ciała Pana Krystuśowego,
 lib: 3. cap: 6. de Eucharist: Bernardus in vigil: Nativit: Domi:
 Serm: 3. Trzy uczynki, troje złaczenie uczyni śśechmocny on
 maieśtat śś przyięciu nāsęgo ciała, tak ofiśblświe dźśdne, y dź-
 śonie ofobne, iś takie ani śie śstliły, ani śie śśięcy śstana na zie-
 mi: Abo śśiem śpółem złaczone śa Bog y cśśośśiek, matka y pinnś,
 śśiara y serce ludśkie: przedźśdne to złaczenia, y ze śśeśech cu-
 dośś nadźśdnie yśśe, iśko tak rojne rzećcy, y tak rozdiślone od
 śiebie, śśeśpółek mogły śie złaczyć. Augull: de Temp: Serm: 5.
 Zbśśiściel nāsę narodzony z Oycś bez dñś, przez kćorego śtal śie
 kćdzy dñś, cćiał miś na ziemi ten dñś narodzenia śwego,
 który dñśia obchodźmy, śś. Tamś: Dźśdny śie, iś kćora poro-
 dźśła, iś y Matka y Panna: kćorego porodźśła, iś y niemćdñśia-
 tko y śśośśo. Tenśe Serm: 10. Nośśli śś iyyśśośśe Synś matkś, kćo-
 rego maśa Aniośśośśe śś niebiesiech Panem. Tamś: Porodźśła
 Synś matkś, od kćorego śamś maśła być iyyśśośśe, rćczyś a niźli
 onś maśła go śumś iyyśśiś. Tamś: Ten śie narodźśł, który był
 Oycem. Tenśe Serm: 16. Ten śie śstal śś matce, który matkś śśośśo
 rzyś śobie. Origen: Homil: 1. in Diver: O śśielkś iśiemniśo, Mć-
 rya, śumś y Panna, śumś y Matka Pćnśka, śumś y rodźśielkś,
 śumś y śśeśebniśa śśośśenie iśego, iś kćora porodźśła! kćo kćedy
 to śtychał, kćo takćdśe rzećcy śidźśiał, kćo kćedy o rym myślił, aby
 matkś Pannś byli? śś. Tamś: Pannś porodźśła, y ośślił Pćn-
 nś, śstala śie matkś Synś Boźęgo, a piećści czyśśośśiś nie uwrćci-
 śła. Czemuś? Abo śśiem ten który był śidźśiany, nie tylko był cśśo-
 śśiekćem, ale był ićdnorodzony Bog, który śćiele przyśśedł. Cy-
 prianus Serm: de Nativ: Domi: Mćrycy był ten śśliśny Przy-
 śśilecy, kćorego żadnś z nieśśiaś, ani przed nś, ani na porym nie
 mogła dośćć, iś była żaraz y matkś y Panna. Tamś: O Pćnie
 iśko iśeś dźśdne imię śśośśe, praśdźśiśćie ry iśeśeś Bogiem, kćo-
 ry cudś czyniś. Tamś: Dźśśuśie śie Bogu śś iyyśśośśe Pćnien-
 śkim, dźśśuśie śie śśechmogacemu śś kolebce, dźśśuśie śie iśko
 śie śśośśo Boźe z cćiałem złaczyło, iśko Bog który nie ma cćiała, o-
 dźśenie cćiała nāsęgo nś śie śidźśiał.

III. Ten dñś i dawnś obchodźli dawni Krześćianie.

Cyprian mośśi Serm: de Nativit: Chri: Przyśśło narodzenie
 Krystuśowe śś cćiele poźadćne, y zdćśnś oczekćdćne, przyśśedł
 roczny obchod ślćśony, y przed oblicźnoćcia Zbśśiściśla, dźśki y
 chćśały, śśemu nćśśedźśielćśośśi, po śśyśkim iśćiście, Kćiśśol
 iśćiśy oddćśa. Ten dñś iśeś ośślćśiony y ośślćchćśony korona
 mćczenśka: abo śśiem gdy śie ludźi okćo dćśdñśieśtu ryścy do
 Kćiśśolśi zgromadźśilo na nabożeńśśo śś Nikomedyey, śś ten
 dñśen Cesarz Diocletianus kćaś śśyśyśkich z Kćiśśolćem śpalć:
 dla tego, iś śamego Boga śś Trocy ićdnęgo chćśalili, a Bogom ić-
 go ofiar żadnych czynić niechćiel: iśćiśdźy Nicephor: lib: 7.
 cap: 6. Ten dñśen pośśięcony iśeś narodzeniem Pana Krystuśo-
 wym. Doktor Augustin mośśi Serm: 12. de Temp: Syn Boźy, ten-
 że yśn cśśośśiećy: Pan nāsę Iezus Krystus bez matkś z Oycś nć-
 rodzony, śśośśyśł kćdzy dñśen: bez Oycś z matkś narodzony, po-
 śśięćiś ten dñśen. Ten dñśen, Doktorćdśie Krześćianścy, piekny-
 mi nāsęśiśkśami nāsęśśia: Chryśostomus śośśie go, Począćkiem
 śśyśyśkich iśćiat: Orat: in Philogo: dla tego, iś od tego iśćiśdźy,
 początek śśośśy maśa śśyśyśkie iśćiat Krześćianścy. Basilus śo-
 śśie go, Boźym ukazćniem: to dla tego, iś Bog śśen śś cćiele ukazał
 śie iśćiatu, Orat: de Hum: Gener: Epiphanius śośśie go Przy-
 śśiećiem Pćnśkim: to dla tego, iś ten który maśł przyćiś, iñź przyśśedł,
 In Compend: Doćr: Nazianzenus śośśie go narodzeniem Zbśśiściśla:
 to dla tego, iś śie śśen iñź narodźśł Zbśśiściśla iśćiat, o-
 pćoć kćorego iñśego nie maśś, Orat: in Theoph: My Polacy śo-
 śśiemy go dñśiem Narodzenia Boźęgo: to dla tego, iś Bog praśdźśi-
 śy cćiałć śobie śpofobćśy, narodźśł śie z Mćrycy Panny, śśiał
 nś śie cćiałć z Panny Mćrycy, y śstal śie cśśośśiekćem.

IIII. Obchod Narodzenia Pćnśkiego.

VV ten dñśen Praśdźśiśćie Krześćianśce, Sakramentu śśośśi-
 tego użycćali: iśćiśdźy Theodoret: lib: 5. cap: 17. Hillor: y nie-
 miano tego za Krześćianśmś śś ślćrozyśnym Kćiśśolćem, który śś ten
 dñśen Sakramentu nie użycćał: śśośśa śa Concilium Elibertin-
 śkiego Can: 82. Miedzy Krześćianym nie bćdźie policzon, kćoryby śś
 te czaśy, nś VVielkśa noc, nś śśiśki, nś Boźe Narodzenia Sakra-
 mentu nie użycćał.

Pieśni

PIERWSZA PIESN.

* Szyſcy ludzie weſelcie ſię / Boć Syn
Narodził ſię dziś w Betleem / Mieſcie
pánnać go nam porodziła / y w pie-

* Szyscy ludzie weselcie się / Boć Syn
Narodził się dziś w Betleem / Nieście
pännac go nam porodziła / y w pie

••••• Ná B: Národz. ••••• A x i x

inż jest zeſłan:
weſła zorzá:
Zbáwiciela.

Wed sopo sie narodil / choc' iego wsytet
Do Egiptu vciel / gdy go Herod za
w Betleem miewscia nie mial / a tymi to znac

ten świat był/ A widy nie miał kedyby odpocynał.
 bić kazał/ Wiedze cierpiał/ by grzeszne Bogiem zjednał.
 iż dawal/ i kto słudzy mieli być tego w nadzy.

Po dziś kuyemyz wshley temu/ Synowi narodzonemu:
Ztóry sie dziś narodził/nas smetne wweselił.
Spiewaymyz iuz z Aniolami/ze wshytkimi wiernymi:
Pánu temu wiecznemu/dla nas narodzonemu.

C 4

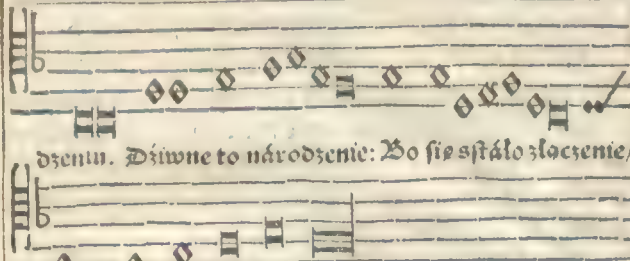
Anieli go obławili/ y w Betleem wkazali:
Przetoż go przywitamy/ pieśni wdzięczne śpiewamy

WTORA PIESN.

AUGUSTINUS Serm: 9. de Tē: Wesołościach niemowia-
tá tái sie możność máiestatu: Bog pier si pożywa rodzi-
ciełki/ płaciem lichym nákręty jest/ ciáśności twárdego zło-
bu podęymnie/ á to wszystko/ miłóstierny będąc/ cierpliwie
żnośi/ by tylko świat/ ktory był zginol/ wybawiony był. O
szczęśliwe dzieciństwo / przez ktore żywot nášego narodu
nápráwion jest. O wdzięczne á wciśne płákania / przez
ktoreśiny zgrzytántsábow / y wiecznego płáczu wšli. O
błogosławione płácie/ ktoremisiny sprośność grzechow ná-
szych wytárli: o złobie śliczny / w ktorym nie tylko leżało
śiáno zwierząt/ ále też po karm ánielski znalezione jest. Ná-
karmie pterśiámi Mária stworzyciela swego/ karmie nies-
bieści chleb/ zapláte światá: Náostátek ty iemu/ iáko má-
tá/ dodaway cielsnych dobr/ áby on nam/ y tobie wespól/
z Dycem y z Duchem s. żywot wieczny dał.

Gzwalmiy wszyscy z wesele stworzyciela sweo:
Bo prze náše zbawienie/ zstánu pánienskieo/

Dziecie sie národziło/ Proroctwo sie spełniło w tego náro-

deniu. Dziwne to národzenie: Bo sie stáło zlácenie/

Do stwá z cłowieczeństwem.

Niesłycháne wcielenie Synaczá Bożego /
Rep. Przedżiwne národzenie Krolá Anielskie-
go/ rádnia sie Anieli/ śpiewáiecy wesele/ stwo-
rzycielu swemu: Bo ludzkie pokolenie/ przez to
swen národzenie/ odiał Dyablu zlemu.

Ezaiáš powieđział/ iż sie národzić miał/ Rep.
Aniol pánnie zwiástował / iż sie w niej wcielić
miał: szczęśliwa jest tá pánná/ iż ktemu jest obra-
ná/ z Krolowstkiego rodu/ By mátká Boża była/
Krolá nam porodziła/ z niebieskiego dworu.

Gdy był świat popisowan z deketu Augu-
stá/ Rep. Szła Pánná y z Józefem do Betleem
miástá/ Powiatu Żydowskieo/ porodzić syná swe-
go: bo iúž czas przychođił/ áby sie był národził/
co z dáwná obiecan był / od Dycá wiecznego.

Tám potym porodziła Pánná syná swego /
R. W pieluski go powiła / iákie w ten czas miá-
lá/ W złobie go polożyła/ tego zacnego syná / z
niebá posłanego / Gdzie są chwały Anielskie / y

śpiewania rostkosne/Pismo święte świadczy.
 Patrzała to pokorą/tak zacnego Króla/Re.
 Bo go w niebie Anieli bez przestanku chwala/Al
 wždy tu niedźmie leży/ten co ma wszystko w mocy/
 Nadroś Oycą swe°/żłobem sie nie nie bżydź/
 za stajnia sie nie wstydzi/nam w tym przykład
 dając.

Aniol sławny Pasterzom nad stadem czuia-
 cym/R. Tamże w mocy zwiastował Królá niebie
 stie°/we żłobie leżace°/wbostwo cierpiace°/Kro
 lą wśwego świata/w pieluski powitego/wczásu
 nie mając swego/ná tym niedznym świećcie.

Chwala Bogu ná niebie Anieli śpiewali/Re
 pet. Pokoy ludziom ná ziemi/mile zwiastowali:
 Gwiazda sie wkażała/bárzo iásno świećila/nád
 zwyczaj swoy własny:w ktorey już był znał te°/
 Przysćia syná Bożego/dla zbawienia nášego.

Medrcy ia obaczywszy / z kwápieniem ie chás-
 li/R. Jż sie ten Pan národził zdawná obiecany:
 Gwiazda ie vprzedzała / ktora im znał dawála/
 aż do te° mieysćá/gdzie sie ten Pan národził/któ-
 ry nas wyswobodził / z wiecznego przeklectwa.

Potym wespolek weszli do domu onego/Rep
 Tam dziećiatko náleżli / y z nim mátkę iego:
 wnet tam przed nim wpađsy / chwale mu wczy-
 niwszy/iako Pánu swemu/stárby swe otworzy-
 li/iemu ie dárowali/potym precz odiechali.

Przypátrujemy sie wszyscy ná syná Bożego/

Re. Jako sie on tu zniżył/mogac być przez tego:
 Wystrzegaymyś sie pychy/á pokory sie wczmy/
 od Pána nášego:Bo nam przykład zostawił/iá-
 ko tu on sam czynił / áby każdy z nas tak żył.

* Kryste Królu niebieśti / od Oycá pośłany /
 Re. A prze náśe zbawieniem národzony z Pámmy/
 Rącz nam pokoy sposobić/od Antikryśta bronic:
 Pasterzu swey trzody/ wypadz precz ie° błedy/á
 prawdę rozmnoż wśedy / náš mocny obrońco.

Ná téż Note ten wiersz śpiewaia po czytá-
 niu Ewánielley.

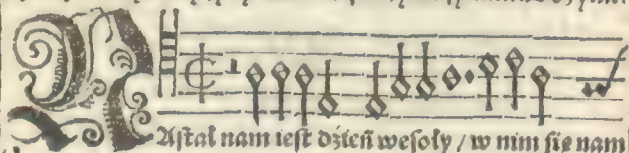
Národził sie Krystus Pan/nam grzesznym ná
 radość/Rep. Dziećiatkiem sie okazał/zbawicie-
 lem sie sstał: By był ná świat nie przyszedł/ni-
 gdyby był nie wyszedł/ Niedźny człowiek z grze-
 chu. O nadrośy Jezusie / nád grzesznym zmi-
 luy sie/ do ciebie wolamy.

TRZECIA PIESN.

August: Sermon: 15. de Temp.

Národzenie pána nášego Jezusá Krystusá / wśytke
 świat nowym przysćciem swoim dńia oświećilo / dńia
 Bog z niebá sstał do człowieka / áby ná niebie człowie-
 kowi gotował wstąpienie. Dńiachmy wieli Syná Bo-
 żego Márcy Syná / wśytkich wierzących Zbawiciela/
 Bog z Oycá / człowiek z mátki / Bog tájemny / człowiek
 tájny. Tenże Sermon: 28. Stał sie synem człowieczym/áby
 sćcie wy/ ktorzyście byli synami ludźtmi/ stáli sie synami
 Bożymi. Chryśt in loh: Hó: 10. toż mowi. Pan słuźbenicy

stał wziął / Abowiem stał się synem człowieczym / namil-
 sy Syn boży / aby syny ludzkie / poczynił synami Bożymi.

Astał nam jest dzień wesoly / w nim się nam

z cysłej panny narodził Syn Boży: Przeni się wsem

wierzącym / zbawienie mnoży.

ktoremu Słońce y Miesiąc / y też Gwiazdy
 niebieskie / służą na czasy swe / a czynią rostkaz-
 nie / ku jego chwale.

Chwalmyś go z takiej miłości / w braterskiej
 naszej iedności / serdeczna wdzięcznością / Iż
 nas raczył obdarzyć swoia szczerością.

Bo się nam w nim okazała / Miłość / Która
 też nie była takowa sychana / iż dał Ociec nie-
 bieści / nam swego Syna.

A któryż to człowiek sychał / by się sam Bog
 znizyć miał / y k temu się nam dał: Sam się dla
 nas poniżył / sługa uczynił.

O przedziwnaś to łaska k nam / że się Bog dla
 nas znizył sam / czegośmy niegodni / Przetoż mu

za to wszyscy / chwale wdawamy.

Widząc Pan ludzkie zgrzeszenie / y też wielkie
 zawiedzenie / idąc w zatracenie / a od łaski nie-
 bieściey / przez oddalenie.

Bo żadna tego świata moc / ani Anielska po-
 moc / nie mogła ratować / Aż się sam Bog nad
 nami / raczył zmiłować.

A weyjrzał na nas Pan z nieba / gdyż była tak
 potrzeba / aby nas ratował / dla tego się tak zni-
 żył / sługa uczynił.

Bo z niezmiernej swej miłości / podstał tu
 ciężkości / różliczne trudności / iż co Adam za-
 słuził / na sobie nosił.

Przetoż się raczył narodzić / a na świecie wi-
 dzian być / aby nas wykupił / z grzechow śmierci
 y piekła / wiecznie wybawił.

* A przetoż my tu na ziemi / cześć chwale mu
 wdawamy ze wfemi Anioły / bez przestania
 go chwalać / wdzięcznie spiewając.

Dziękujemyż miłości jego / że ode diabła zle-
 go / wyiał nas z swej mocy / abyśmy mu służyli /
 we dnie y w nocy.

Bądź chwała Oycu wiecznemu / y Synowi ie-
 dynemu / y Duchu świętemu / Panu Bogu na-
 szemu / w Trocy iedynemu / Amen.

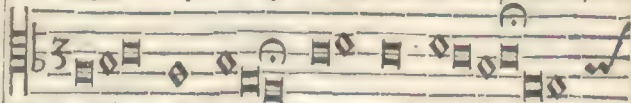
CZWARTA PIEŚN.

Cassiodorus in Psal: 117. Choć Bog wszystki dni stwo-
 rzył / wśakoż osobliwie ten stworzył / Który Pana Ary-

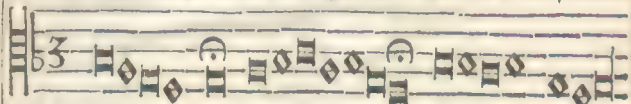
Pieśni
 stusowym Narodzeniem poświęcony jest: w który Rus-
 knie należy się radować y weselić/ abowiem weni/ y pra-
 wo dyabel vtrącił/ a świat zbawienie wziął.

G

Dy się Arystus narodził/ Anioły rozweselił:

Z radością mu śpiewali/ Bogu cześć chwale dali: panna

Syną poczęła/ Arystusa porodziła/ czysto panna została.

W Bethleem się narodził/ którego wszytek
 świat był/ do żłobu był włożony/ Pan wiekni-
 stey chwały: Marya go powiła/ w pieluski o-
 bwinęła/ obwinawszy karmila.

Anieli objawili Pasterzom te nowiny/ do Be-
 thleem bieżeli/ tam Jezusa znaleźli: Nalazszy go
 chwalili/ a Bogu dziekowali/ iż Jezusa poznali.

My go też poznawamy/ z radością przywi-
 taymy/ nie bzydźmy się nągiego/ a tak vbozuch-
 nego: Dla nas ci to uczynił/ że się on tak naro-
 dził/ a bóstwo ciałem zakrył.

Dla ciebie to udziałal/ abyś się go nie wstydał:
 Przystap k niemu/ nie boj się/ dla grzechow nie

Na B: Narody: A xxiiij

strachay się: Bo to w niego naydzieś/ iż grzechow
 twych pozbedzieś/ a ku zbawieniu przydzieś.

* O narodzone Dziecie/ zbawże nas prosimy
 cie/ przez narodzenie twoie/ przyimi nas w łaskę
 swoją: Boś się dla nas narodził/ w żywot Pa-
 niński wcielił/ byś nam Zbawicielem był.

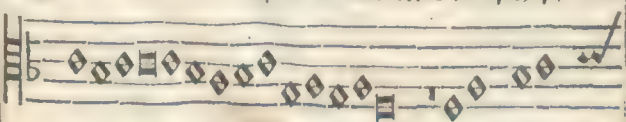
A tak my iż z Aniołm/ Bogu cześć chwałę
 daymy/ Bogu na wysokości/ że nam dał z swej
 miłości/ Syna swego własnego/ w bóstwie so-
 ble równego/ dla zbawienia naszego/ Amen.

PIATA PIEŚN.

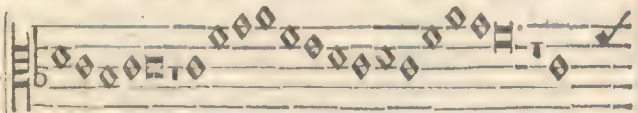
August: Serm.: 17. de Temp: Abowiem dla tego Bog
 nasz Syna swego posłał ku wybawieniu człowieka/ aby
 Eforemu ono rzekł/ Uczynimy człowieka/ był też sam wy-
 bawicielem/ Etery był y stworzycielem. Nazianzenus O-
 rat: in Theoph: Bog do ludzi przystąpił/ aby chmy y my
 do Boga przystępowali/ abyśmy starego człowieka zwie-
 Eli/ a nowego oblekli.

J

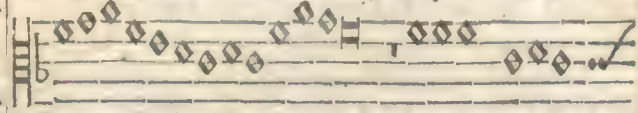
Jerusalem miasto Azol wiele cie/ wesel się dmi

dzisiejsze. Śpieway nowe pieśni Panu swemu/ Bogu oycu

wśchmogące / Który syna swego jedynego namilił / Ze-

śal na te niskości / aby nas zbawił złości / Raduymy się społe-

wszyscy / z Anioły śpiewający / Chwała Bogu na wysokościach

Słowo które Adam w Raju wysłyszał / w on
czas gdy Pan wezła przeklinał / Aby głowę tego
świerego plemię / potłoczyło żeńskie nasienie: Wy-
pełniło się to w domu zacnym Dawidowym /
Gdy porodziła Syna Marya święta Panna: Ra-
dujemy się spolem wszyscy / z Anioły śpiewający /
Chwała Bogu na wysokościach.

Wieczne słowo Boga Dycia wiecznego / Kto-
re zawsze było w niego / Przez które to niebo / zie-
mie stworzył / a nam wieczna bytność swa zia-
wił. Już się ciąłem prawdziwie stało / y wymiści-
ło / Spólna równość onego majątku swego.
Raduemy się spolem wszyscy / z Anioły śpiewa-
jący / Chwała Bogu na wysokościach.

Ten którego / niebo / ziemia / y morze / w bytno-

ści ogarnąć nie może / O słowe iasli tedy napel-
nił / gdy się z czystej Panny narodził: Nie wsta-
dził się Król ten wiecznej chwały / matki swo-
jej / piersiami być karmiony / będąc stworzycie-
lem jej: Raduemy się spolem wszyscy / z Anioły
śpiewający / Chwała Bogu na wysokościach.

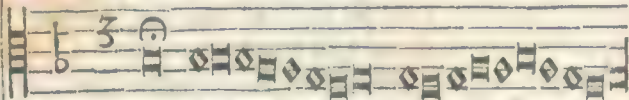
O przedziwna miłość Dycia wiecznego / Bo-
ga stworzyciela naszego / Już to przeżył z łaski
swey od wieka / aby wpadłego człowieka / w mo-
cy Bostwa swiego wiecznego wcielonego / z
grzechow śmierci wybawił / y za dziatki sposo-
bił: Raduemy się spolem wszyscy / z Anioły śpie-
wający / Chwała Bogu na wysokościach.

SZOSTA PIEŚN.

Ten Herod Askalonita / nie byłci własnym Krolew-
stwem / iakim był Dawid / Ezechiasz / zc. Co się po-
żnie / nie tylko z onych słow żydowskich / Nie mamy Kro-
la / tylko Cesarza: Ale y stał / że on był cudzoziemcem / a
żydowie z pokrzywdy siebie Krola obierali / Ktorego ie-
dnocześnie / prawami się swoimi rozdili / nikomu nie ho-
dowali. Ale był z podania Cesarzkiego / Ktoremu y ho-
dował / pisze Iosephus lib: 14. Antiquit: cap: 23. Ktore-
mu Krolew został / był pierwsey Tetrarchy Galilejskim /
świadczy Łukasz s. Kap: 3. y Iosephus lib: 14. Antiquit:
ca: 21. Ten Herod niebożny / nie tylko Senat Jerolim-
ski pomordował / ale żonę zabił / syny swe pozabijał / y wie-
le powiniących: wspomina Iosephus lib: 14, 15, 16. Antiq:
Włoskatek / dziatki niewinne pomordować kazal / bojąc
się o Krolestwo: Ktorego historyę wspomina Iosephus:
lib: 17. cap: 3. Antiquit: y Macrobius lib: 2. cap: 4.

Kiedy Krol Herod Krolował/nad żydy pános

wał/W ten czas się Krystus narodzil/ aby lud swoy wies-
(ny wyswobodzil.

Tegoż ci Medrey szukałi/ o nim się pytali/ Aż
do Jeruzalem przyšli/a załiby go tamże náleżli.
Mowiac/ Gdzie jest narodzony/ Zydowski
Krol nowy? Wdzieliłchmy gwiazde iego/ Kto-
ra nas teraz wiedziedo niego.

Przyšliśmy się iemu modlić/ K onego chwa-
lić: Bo wiemy iż jest wieczny Pan/ Który się ra-
czył tak obiawić nam.

Gdy to Krol Herod vstyszał/ Iż tak jest zro-
zumiał/ Zleknął się y śniecił bázro/ y z nim Jeru-
zalem wśytko miasto.

Tedy zebrałszy Biskupy/ y Licemniłki/bá-
daiac się od nich pytał/ gdzie się ten to Krystus
narodzić miał.

Rzekli: Iż w Betleem miesćcie/ wiedz to Krol
lusićcie. Tamci się Krystus narodzi/ iak o tym
Prorok Micheas mowi.

Wziawszy Krol Medrce osobnie/ pytał ich
taimnie/ iżeby mu powiedzieli/ kiedy oni te

gwiazde wdzili.

A gdy się od nich dowiedział/ wnetż się ode-
stał/ do Betleem/ by pytali/ pilnie tego dzie-
tkę szukali.

Rzekł im: Gdy ie naydziećcie/ wiedzcie me-
daycie/ Ja też do niego przyjadę/ y wśego do-
winśować bede.

Gdy od Krola wyiechali/ Gwiazde wnet
vyżrzeli/ świecac onym nad nimi śla/ aż prawie
nad tym domem stanela.

A gdy tam do domu weszli/ Dzieciatko náleżli:
Dziecie Jezusa milego/ y z nim też Mária mat-
kę iego.

Tam ná swe Koláná pádli/ iemu się modlili: z
stárbow swych wyiawśy dary/ Złoto/ Kadzi-
dło/ mirre mu dali.

A Bog im te náuke dał/ we śnie ie nápomniál/
By Herodá omylili/ a droga inśa/ nie ta/ ie cháli.

Gdy to Krol Herod vstyszał/ bázro się roz-
gniewał/ Do Bethleem wnetki posłał/ Dziatki
niemwinne mordować kazał.

Támci było záśmucenie/ głosne nárzekanie/
vbogich y śmetnych mátek/ gdy žalowały swych
milych dziaték.

* Prośimy cie Kryste Pánie/ rácz dáć zmiło-
wánie/ Spraw w nas wiáre/ serce takie/ iákie ci
Medrce mieli ku tobie.

Abysinyć prawie wierzyli/ y ciebie szukali:

Nalazłszy cie w twoim słowie / Dayże nam być z
sobą wiecznie w niebie / Amen.

SIODMA PIESN.

Która śpiewaia po Kazaniu.

AUGUSTINUS Sermon: 19. de Temp: Weselmy się bracia /
niechaj się radują y wesela narodowie. Ten dzień nam po
święcił / nie słońce to widome / ale stworzyciel tego niewi-
domy. BERN: in vigil: Nat: Ser: 1. Zabrzmiał głos wesela
w naszej ziemi / głos radości y zbawienia / w chłupach lu-
dźi grzesznych: abowiem słyszmy słowo dobre / słowo pocie-
sne / mowa pełna wdzięczności / godna wszelakiego przy-
cia: wykrzykajcie gozy chwały / y wszystkie lasy kleście ra-
kami przed oblicznością Państwa / boć już przyszedł / zc.

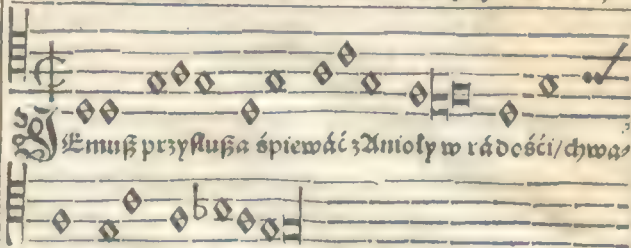

Dzisiaj wszyscy śpiewamy / a panu

Krystowi dziękujemy: Bo on nam raczył przez narodzi-

nie / sprawić ode dyabła wybawienie.

Zaśpiewamyś mu już wdzięcznie / Chwal-
myś go wszyscy serdecznie / Dla zmiłowania y
wykupienia / Ktore mamy ziego narodzenia.

la tobie na wysokości.

Kryste Pamię nasz iedyny / Bogu Oycu Sy-
nu rowny / Tobie my niedzi chwałę wzdawa-
my / ze wfemi twojemu wybranemi.

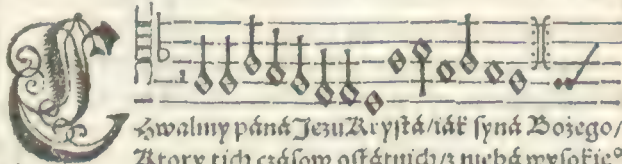
Bo przez cie świat iest uczynion / y każdy czło-
wiek iest stworzon / Ktorego żywiś y zachowy-
waś / bo w swej mocy niebo y ziemię masz.

Tobieć przysłuś śpiewać / z Anioły w rado-
ści / Chwałażawse na wysokości / Amen.

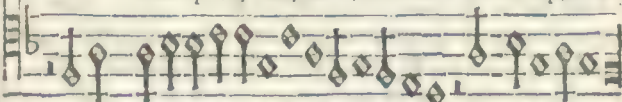
OSMA PIESN.

D Ktorowie z pisnemi s. zgadzając się / dwoie rodzenie
Syna Bożego wspominają y opisują: iedno Bożkie / Bo-
gá Oycá przed wieki; drugie człowiecze / z panny Maryey
z Augusta Cesarza. LACTANTIUS l. 4. c. 8. Świado-
czymy je się Syn Boży dwa razy rodził / naprzód w Du-
chu / potym w ciele. Tąmże: Który gdy był od początku
Synem Bożym / narodził się nowu według ciała. AUGU-
STINUS Tr: 12. in Ioh: Oto tu na ziemi był / y w niebie
był; tu był ciałem / w niebie był Bożstwem / y owsem wse-
dzie Bożstwem / narodził się z matki nie odchodząc od Oyc-
ca. Dwoie narodzenie / rozumieja się Krystusowe / iedno

Boście/drugie człowiecze: iedno przez ktore staliśmy się/
drugie przez ktore zbawieni jesteśmy/oboje dziwne/to bez
mątki/á owo bez Wycá. Tenże Sermon: 176. de Temp. My
znamy dwoiáko istność w Chrystusie/ z Wycá Niebiesk9/z
mątki ziemsk9. VIGILIUS l: 2. cap: 2. Chrystus/według
wiary Katoickiej / y świadectw Pism / dwoie ma náro-
dzenie/ iedno z Wycá bez czasu / drugie z mątki bez mąz-
ka. Toż mowi lib: de Fide ad Petr: ca: 2. Toż mowi CYPRI-
ANUS lib. 2. adv: Iud: cap: 8. A drudy Doktorowie troie
rodzenie wspominá: ábowiem do Bożkiego y do człowie-
czego Duchowne przydawa. HIER: in Pl: 86. Jesli chce-
my/ záwsze się rodzi Chrystus w nas. CHRISOS: Hó: 46.
in Matth. Oper: Imper: Chrystus rodzi się w nas: ábowiem
kiedy wierzymy w Chrystusa/ rodzimy Chrystusa.

Szwali my pana Jezusa Chrystusa/ iáť syná Bożego/
ktory tych czasów ostatnich/ z nieba wyszedł.

Tu ná te miłości ostąpił / y z pány się národził / by nas
(wszystkich zbawił.

A národzenie my tego / dwoiákie być wiemy/
Rep: Gdyż každého wypisánie / w piásmie ná-
dujemy: Pierwsze Boście niewymowne/ á dru-
gie zaś cielesne/ wiedz to serce każde.

Bościenárodzenie ono / ktorym od wieczno-

ści/ Rep: Wyniknąć był raczył z Bościcy/ Wy-
cowsticy istności/ tego wymówić nie może / za-
dne stworzenie Boże/ Ezaiáš świadczy.

Jestci we wśem Wycu rownym / gdyż jest ie-
go słowem/ Rep. Synaczkicm iednorodzonym/
własnym y iedynym/ Istności tego podstácia/
także chwala y iáśność/ iáť nam piásmá świadcza

O tym vrodzeniu Bożim/ sam Bog Oćiec
świadczył/ Rep. Gdy rzekł w Psálmie/ Tyś syn
moy jest/ iáť cie dziś vrodził: Poświadczył te-
go Chrystus Pan / gdy raczył powiedzieć sam/
Jáć iem z Boga wyszedł.

A co przez Dżis rozumieć máś / Bog Oćiec
wyłożył/ Re. Mowiac w Psálmie/ Jáť cie Sy-
nu/ przed Jutrzenką zrodził: A Syn mowiac/
Wielb mie chwala / Wycze / ktorem miał cála/
przed gruntámi świata.

Tác też to Madrość mowila / iáť z vst nay-
wyższego/ Rep. Wysła przed wieki wśytkimi/
Boga wśechmocnego: A on jest madrość Bo-
ża sam/ iáť świadczy Apostoł nam/ Chrystus náś
wieczny Pan.

Tenci był przed Abrahámem/ iáť sam żydom mo-
wił. Rep. Wyszedł z Wycá od dni wiecznych/ iáť
Micheáš świadczył. Tenże niema pocztu dni
iáť Páwel święty świadczy/ wierząc temu každ.

Tegoć to Abrahám widział/ gdy ono z nim mo-
wił/ Re. Kiedy śedł trącić Sodomy/ y sáme-
go.

chwalił: z tym że sie Jákob párował/ tegoż twa-
rza w twarz widział/ y onego wzywał.

Tego widzac y Jozue/ klániał sie onemu/ Re.
Służył/ wzywał/ chwale wzdawał/ iáko Bogu
swemu: Tego y Dániel widział/ gdy mu Bog
Dáiec dawał/ moc/ chwale/ krolestwo.

Widział go y Ezaiáš/ siedzac ná stolicy. Re.
Gdy mu cześć chwale wzdawali/ Aniolowie
świeć! A bez przestánku śpiewáli/ śpiewáiacy
mówili/ święty/ święty/ święty.

Tegoż Ezdrášowi Aniol/ w niebie kázował/
Rep. Gdy on swoim wiernym Pálmy/ y Korony
dawał: Gdy sie Ezdráš wywiádownął/ kto jest/
Aniol powiedział/ iest ci to Syn Boży.

Tenże też lud Izráelski/ z Egiptu prowadził/
Rep. Tego naród wywiedziony/ ná puśczyżás
kusił: Tenże y Sodome spalil/ y przez Proroki
mówil/ Zydóm Zákon podał.

Potym ná świat z niebá zstápil/ dla dobrá ná-
sego/ Rep. Jáko sam o tym powiedział/ v Janá
świetego: Jam chleb ktorym z niebá zstápil/ aby
kázdy w mie wierzył/ ktory chce być zbáwion.

Tóć z poczatku słowo było/ z Bogiem prze-
bywáiac/ Rep. Niebo/ ziemie/ morze/ wieki/ spo-
łem z nim buduiac: A to słowo Bogiem było/ po-
tym sie ciálem stáło/ świádczy nám Jan święty.

Cieleśnym záś národzeniem/ zrodził sie w Be-
tleem/ Rep. W nocy/ aby wśelka ciemność/ o-

świećil swym słowem: z Pánny sie czystey náro-
dził/ by nás z grzechow oczysćil/ Duch święty
to spráwił.

Stál sie vnížonym miedzy/ syny człowieczy-
mi/ Rep. Aby nás przeto uczynil/ Synámi Bo-
żymi: Bedac Bogiem stál sie człkiem/ y má-
my przystep przezeń/ do Oycá wiecznego.

Nágin sie raczył národzić/ by swa miewinno-
ścią/ Rep. Przyodział nás y ozdobil/ swa sprá-
wiedliwośćiá: Bedac Pánem/ vbogim byl/ aby
nás vbogáćil/ swym świętym vbośtwem.

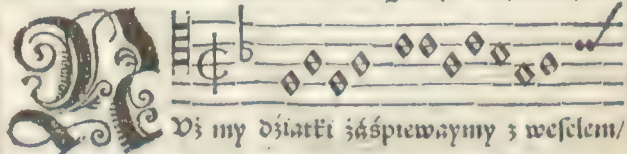
Vbogimi picluchámi/ powity náš Pan byl/
Rep. Aby nás z mocy śátáńskiey/ y z grzechow
wybáwil: W Betleem gospody nie miał/ w stá-
nwie żłobie leżał/ by niebo zgotował.

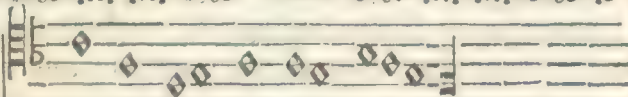
* Pánie Jezu prosimy cie/ národzenia swego/
Rep. Day sie nám stáć vczesni/ przez Duchá
świetego: Odrodź nás przez twa moc boska/ o-
świeć nás swoia lástká/ y day żywot wieczny/ A.

DZIEWIATA PIESN.

Która i pieśń ma Nieśporze po Kazaniu.

AUGUST: Ser: 16. de Tép: Weselcie sie pánienki Kry-
stusowe/ towarzyská wáśá iest mátká Krystusowa: tá-
że: Ser: 20. Mácie dítátki dítieś Jezuś/ weselciez sie.

bo pan Krystus jest naszym zbawicielem.

Ten się czasu ostatniego narodził / a tym sercá
ludzi wszytkich ochłodził.

O czym zdawná Prorocy powiedáli / przy-
ście tego od wieków zwiastowali.

Iż Panienká Syná począć miała / Ktoraby
meżá nigdy nie wznála.

Tego Syná Emmánuel zwać miano / Pan
Bog z nami to imię wyłożono.

Bowiem przez tego świete narodzenie / Po-
częło się jest ludzkie odkupienie.

Z Bogiem Oycem nas wszytkich ziednocze-
nie / a wiecznego żywota przywrocenie.

* Bądźże ciemuchwalá ná wysokość / z tej lá-
ski a niewymowney miłości.

A nam tu náziemu w tej śmiertelności / położy
w dobrej woli / y też w iedności / Amen.

DZIESIATA PIEŚŃ.

AMEROSIUS INC. 2. Luc. Słyysz człowiecze płacz dñe
ciecy / a nie słyysz / ryku wolupáná znájącego / poznał bo-
wiem wolzc. HIER: INC. 1. Isai: Moje się to mięysce ro-
sumieć y o Oycu / ále wiecey się zięga do Syná / ábowiem
nie poznał go ani przyiáł lud Izráelski. AUGUSTINUS
Ser. 6. de Tē: Z mátki poczęteł wniáł / iáko czytamy przez
Ezaiášá: Oto Pánná w żywocie pocnie / y porodzi Sy-

ná / y názwą imię tego Emmánuel / co się wykláda Bog z
nami / to jest / tájczy się máiestat w człowiecey wloomo-
ści / iáko v Janá Ewángelisty czytamy. A słowo ciásem się
stało y mieszkało w nas / to jest / w wloomości ciáła ná-
szego.

Notá iáko, Kiedy Król Zerod królował.

S W Betleem narodził / Re. W
Betleem narodził / Wszytek ná świat
wwelelił / Rep. Wszytek nam świat v-
welelił.

Przyiáł ná się człowieczeństwo / Rep. Ná się
człowieczeństwo / Którym okrył swoje Bo-
stwo / Rep. Którym okrył swoje Bóstwo.

Národzony w żłobie leżał / Rep. W żłobie le-
żał / Który od wieku królował / Rep. Który od
wieku królował.

Poznáłci go Wól y Osieł / R. Wól y Osieł / Iż
to był niebieśki poset / R. Iż to był niebieśki poset.

Medrey z wschodu przyiecháli / Re. Z wscho-
du przyiecháli / Złoto / Rádźidło / Mirre dáli /
Rep. Złoto / Rádźidło / Mirre dáli.

Wšedšy do domu społecznie / Rep. Do domu
społecznie / Oddalić mu chwale wdziecznie / Re.
Oddalić mu chwale wdziecznie.

Ná to Boże Národzenie / Rep. Boże Náro-
dzenie / Chwał Pánná wšelkie stworzenie / Rep.
Chwał Pánná wšelkie stworzenie.

Bądźże chwalá świetey Troycy / Rep. Świe-

tey Troycy/ Na co rzeczymy Amen wszyscy/ Re.
Na co rzeczymy Amen wszyscy.

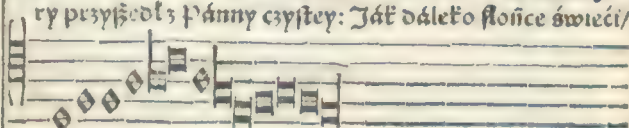
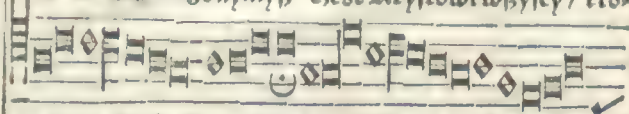
JEDENNASTA PIEŚN.

Aug: Ser: 14. de Tem: Bracia namileyszy/ dzisiaj oświatli
dzień/ w który Krystus/ Panny ciało przyjął: po który rtałe
chciał oblec/ aby od grzechow wybawił dusze nasze.

Nota iako, Chwała tobie Panie Boże. ábo:

Szaymyś cześć Krystowi wszyscy/ Ktoś

ry przyszedł z Panny czystey: Jaki daleko słonce świecił/

niech go chwali naród wszelki.
Oto Pan stworzenia wszege/ wziął na sie
kształt slugi swego/ ciało ciałem chcąc pozyskać/
stworzenie swoje zachować.

Skarb drogi/ miłości Bożey/ spuścił sie w
żywot Pamienski/ zrzadzeniem Bożym wcielił
ny/ nad obyczay przyrodzony.

Przybytkiem Syna Bożego/ jest Panna ser-
ca czystego/ Ktora męża nie vznała/ Duchem go
światym poczęła.

Już ci sie z Panny narodził/ iak przed tym Gá-
bryel mówił: Ktoregoć Jan Krzciiciel poznał/
choć ięście w żywocie leżał.

Narodzony w żłobie leżał/ w stáyni Pan nie-
bá pokey miał: Który w sztytkim potarm dawał/
piersi mátki swey pożywał.

A Anieli mu śpiewáli/ ludziom pokey zwiá-
stowali/ Pasterzom w polu obiawion/ Krystus
wszego stworzenia Pan.

* Bądźże chwała tobie Kryste/ narodzony z
Panny czystey/ z Oycem także z Duchem świe-
tym/ teraz aż na wieki wiekow/ Amen.

PSALM CX.

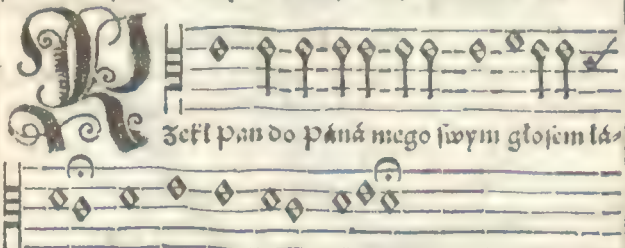
Dixit DOMINUS Domino meo.

Ktory ná Nieśp: śpiewaia.

W Tym psalmie Dawidowym/ mowi Bogóciec nie do
Abraháma/ nie do Sálomona/ ani do Ezechiasá/ iako
plotę Żydowie/ bo ci nie byli Pány Dawidowymi/ nie by-
li ani Káplany według porzadku Melchisedechowego: ále
mowi do Syná swego Jezusá Krystusá zowac go Pánem
Izráelskim/ rownym sobie w Mianestacie/ Synem z istno-
ści swey przed wieki wrodzonym/ Káplanem namiestniká
niemáiącym. A tak ten psalm Bostwo/ spoliśność/ przed-
wieczne wrodzenie/ Káplánstwo bez namiestnice Syná
Bożego wyraża/ y słusna iest rzecz aby był w Kościele
śpiewány dla swey zacności/ ále pod ten czas. Co się ty-
cze tych słow: Ex utero ante luciferum genui te, z żywo-
tá przed Jutrzenką wrodziłem cię; opuszczam przetłumá-

czenie tych słow / Aquile / Symmachus / Theodotianus /
 Quintam y Sextam editionem, o czym kochce niech czy-
 ta Epiphanius Hares. 65. W Żydowskim tercie te słowa
 tak są położone / iako że przelożył Hieronim Doktor. De
 vulva orietur tibi ros adolescentie tue, y żywota wzni-
 dzie tobie rosa młodości twoiej. A Pagninus tak je poło-
 żył z Żydowskiego / którego przekładu trzymali się Dze-
 ścianie / Kochanowski y inſy / Ex utero ab aurora fuit ti-
 bi ros nativitatē tue : y żywota od zorze była tobie rosa
 narodzenia twego. A śiedm dnieſię y dwa tłumaczow / to-
 mieyſce tak przeſłumaczyli / y żywota przed Jutrzenką w-
 rodziłem cię. Ażci ſię te ſłowa zdadzą być inſe / y przeſłu-
 maczenia rozne : ale kto w nie pilno weyſzry / jedno ſo : abo
 wiem iednakie rozumienie mają w ſobie y podają : Bo co
 w Greckim tercie ieſt : y żywota przed Jutrzenką wrodi-
 lem cię / To w Żydowskim tak ſtoit : y żywota od zorze była
 tobie rosa młodości twoiej / abo / narodzenia twego. To
 ieſt / y żywota moiego / to ieſt / y iſtnoſci / od onego czasu /
 gdy Jutrzenka / kora ieſt gwiazda zorze / ieſt stworzona /
 tyſ inſ był w kwiecie młodości twoiej / abo / tyſ inſ był w-
 rodzony. A iſ ieden y tenſe ieſt ſens tych ſłow / dla tego y
 Doktorowie wżeni w Żydowskim ięzyku / te ſłowa tak tłá-
 dli w ſwoich ksiągach / naſłádując 72. wykládaczow / iako
 IUSTINUS in Col: cū Tryph: lud. TERTULLIANUS:
 lib: 5. adver: Marc: CYPRIANUS lib: 1. cap: 17. adverſ:
 ludæos. Xonych ſá dowód y obronę wywáli / dysputując
 z kácerzami / abo piſząc przeciwko im / iako EUSEB: lib:
 1. cap: 3. EPIPHAN: Hares. 65. y inſy / o czym czytamy
 y Theodoretá lib: 1. cap: 4. Czegoby byli nie czynili / gdy

by w Żydowskim tercie inácy brzmiały / abo inſe rozu-
 mienie miały / y one tak wykládali iako HIERONYM: ná-
 ten psalm piſac / y żywota / zé. To ieſt / y iſtnoſci / y natury /
 y wnetrzoſci / y Boſtwa ſwego przed miedziem / przed
 ſłońcem / przed wſytkim stworzeniem wrodziłem cię / A U-
 GUST: li: 3. cap: 5 de Mirab: Sacri: Scrip: y żywota / zé. to
 ieſt / przed wſytkim stworzeniem Anielskim / które ſię czo-
 ſtokoć w piſmie nazywa Luciferem / wrodziłem cię.

ſławym: Siędzi mi po boſu prawym /

Aż twe nieprzyjaćioły złupione ze zbroie / Já-
 ko inſy podnożek dam pod nogi twoie.

Ná kraj ſwiátá rozciągne z Syonu wielkie-
 go / Władza kroleſtwa twego.

A ty ná wſytki ſtrony wżyway praw ſwoich /
 Roſtázuac w poyrzodku nieprzyjaćioł twoich
 Czásu ruſzenia twego / przy tobie ſwym Pá-
 nie / Twoy lud chęliwie ſtanie.

Lud w cnotách okázały / ſwietny w pobożno-
 ſci / iam cię wrodił przed wieki z ſwey iſtnoſci.

Przyſiagi Pan / á za tego žal nie chođi ſło-
 wem / Tyſ Melchiſedechowym

Porządkiem Káptan wieczny: Pan przy bo-
ku twoim/ na wieki/ Pan tyranny zetrze w gnies-
wie swoim.

Sad swoy rozciągnie/ Polá trupámi odkryje/
Kiaże możne zabíie.

Arwia plynaca będzie pil wode potokowa/
Przeto niebá dosięże wysokiego glowa.

* Bądźże wieczna chwala Bogu Wycu náše-
mu/ y Synowi iego/ także Duchu świętemu.

Tak iáko też zámwody bylá już od wieczności/
Niechay y teraz będzie ie° wśzechmocności/ A.

PSALM II.

Quare fremuerunt gentes, &c.

Ktory ná J V T R Z N i śpiewaia.

Ten psalm 2. o Krystusie pánu rozumie się/ świadczy
Páwel 6. Act: 13. Hebr: 1. 5. y oni dawni Kábinowie ży-
dowscy/ á ofobliwie Kábin Solomon/ ten psalm o Kry-
stusie wykładá/ zeznawa/ Galat: lib: 3. cap: 7. w którym
psálmie Duch zowie Mesyáśá Krolew ná Syonie/ to jest/
w Kościele Krześciańskim/ Synem z istności Wycowskiej/
wrodzonym przed wieki/ Pánem/ y rzadźicielem wszytkich
rzeczy/ ktorému káże służyć/ y onego pocálować/ to jest/ ie-
mu poddaństwo/ y posłuszeństwo oddać/ w nim wśáć. Ná-
ostátek w tym psálmie/ cieśy wybrane Boże/ i im iáka
dám swoimi słóslivymi/ nie nie záfłódz/ áni ich wyko-
rzená: ábowiem ten ktory wszytkimi rzeczami włada/ z-
nich się sm iete/ y rády ich w niwec obráca. Te słowá/ Jam
ciebie diś/ wrodził/ niektorzy Doktorowie/ iáko Iulianus,

Basilius, Chrysostomus, Hieronymus, Hilarius, wyklá-
dái nie o onym wiecznym rodzeniu z istności Wycowskiej
ále o wcielenu/ národzeniu/ y zmartwychwstániu Páń-
skim/ ná czym się bázro mylá: Kád widzimy iáko jest rzecz
niebezpieczna/ wieśáć się ná Doktorow wykládá/ Eto-
rzy też iáko ludzie w niektorých rzeczách błądzili/ co zezna-
wa Augustin: Dist: 9. Canon: Negare. Páwel 6. te slo-
wá o náieśtacie wśechmocnym Páná Krystusowym wy-
kládá/ Hebr: 1. y o Káptáństwie iego/ Hebr: 5. A Doktor-
owie drudzy/ iáko Augustinus, Cassiodorus, &c. piśáć
ná ten psalm te słowá rozumieá/ á słuśnie/ o onym przed-
wiecznym z istności Wycowskiej wrodzeniu/ powiedáie
i v Bogá zámwse jest Dziś. słowá sá Augustynowe. Co-ko-
wiek wiecznego jest/ zámwse jest/ według tego co jest rze-
czono/ Dziśia wrodziłem się: czym wieczne rodzenie/ mocy
y mądrości Bożej/ ktora jest iednorodzony Syn/ wiáć á-
szyć y powszedna/ opowiedá. A Cassiodorus spólwie-
czność swego Náieśtatu pokázuie/ ábowiem Dziś v Bo-
gá/ áni się záchyna/ áni się kóńczy/ bowiem nie było tám/
áni będzie/ ále zámwse trwá/ zámwse jest/ y co-ko-
wiek rze-
czes iemu/ Dziś jest. A dla tegoż tymi słowy Páwel 6.
Act: 13. dowodzi zmartwychwstánie Páńskiego/ dáváie
znáć/ poniewáz był Synem z istności Wycowskiej wrodzo-
nym przed wieki/ nie mógł w grobie zóstać/ zmartwych-
wstał/ iáko Bog mocny.

Notá iáko, Rzekł Pan/ ié.

A Dla czegoż się zagrzytaniem zbiegá-
ia/ Pogáni/ á prózne rzeczy zmyśláia.
A zgromadzáia się Krolowie ziem-

scy: Także też y inſe Książetá wſyſcy:

Wſpołek radząc náprzeciw Pánu ſwemu/
A náprzeciw Krystuſowi miemu.

Mowiac: Skážmy ráde w ktora ſie rodáli/
A iáżmo ktore nami nágotowali.

Násmiewa ſie z nich on co w niebie mieſka:
Pan náſz ſami ich rády w glupſtwa obraca.

A rozgniewa wſy ſie przemowi tu nim/Prze-
ſtráſy wſytkie gniwem ſwoim wielkim:

Jamieſt Królem poſtanowionym od niego/
A gorze moiey Syóna ſwietego.

Wypowiem dekrét/ Pan tak tu mnie mowił:
Tys ieſt Syn moy/ iam cie Dzis wrodził.

Zaday mie/ dam ci Poganý w dziedziectwo/ A
te wſytkie kráie ſwiátá za Pánſtwa.

A pretem zeláznym bedzieſz ich rzadzić/ A iáż
ſtátek zduniſti bedzieſz ie kruszyć.

Rozumiey cieſz to iúż wſyſcy Królowie/ Cwi-
czcieſz ſie y wy o ziemſcy Sedziowie.

Słuźcież z boiáźnia iúż Pánu ſwoiemu/ A z
wielkim drżeniem ráduycie ſie iemu.

Oblápcież Syná iúż y pocáluycie: (to ieſt/ o
choćnie ſie mu poddawaycie.)

Aby ſie on nádz na nas nie rozgniewał/ Wnet
by z nas káždy drogi ſwey poſtradał.

Boć ſie wiec predko zápala gniew iego/ Kto
rym wiec chlumi ſobie przeciwnego.

Błogoſławiemi wſyſcy co w nim wſiał/ A

nań ſie we wſytkich rzeczách ſpuſzczáia.

* Bądźże chwala Oycu wſechmogacemu/
Synowi iego/ y Duchu ſwietemu/ Amen.

MODLITWA.

Panie Jeżu Kryste Synu Boga żywego/
Boże wiekniſty/ Boże mocny/ tys zſta-
pił z niebá wyſokiego od Oycá ſwego/ z
ktoregoſ ſie národził przed wſytkimi wieki/ ná-
rodzeniem niewypowiedziánym: wużywſy ſie
národziłeś ſie/ záſprawa Duchá ſ. z Młerycy
Pámmy záwſe czyſtey y błogoſławioney: á toſ
wſytko uczynił dla nas grzeſnych niegodnych
ſlug twoich/ ábyſ był náſzym Zbawicielem pra-
wodziwym/ Káptanem wiecznym/ przyczyná-
iedynym/ y obrońcą doſkonałym. Tys Pánie Je-
żu Kryste/ przez národzenie ſwoie ſwiete/ nas z
Bogiem Oycem poiednal: gniew iego wbtagał:
z mocy ſátániſkiey/ z grzechow cieſkich/ z pote-
pienia wiecznego wybawił/ y do żywotá wiecz-
nego przemieſt/ czegoſiny peroni w ſumieniách
náſzych: zá co cie chwálimy iáko Boga ſwoiego/
zá cóć dziekniemy iáko dobrodzieiowi ſwoiemu/
y Zbawicielowi prawodziwemu: boſ to wſytko
uczynił nie dla náſzych záſlug/ ani dla náſzey go-
dnoſci/ ktorey w nas niemaſ/ ále z láſci á z miło-
ſci ſwey ſwietey. Proſimy cie miły Pánie/ ſpra-
wóże to w nas/ ábyſmy ſie eſtáli uczestnikami ná-

rodzenia twego / wiara y żywotem naszym: aby
siny go wdzieczni bedac / za nieć dziękowali / y
tobie wiecznie służyli / w świętym y pobożnym
żywocie. Żewlec z nas miły Panie starego Ada
ma: wmartwi członki nasze: odradź nas swo
wem twoim: poświęć ciała nasze: przyoblecz
nas w szate niewinności / sprawiedliwości / swia
tobliwości / z łaski swojej. Day nam to pokornie
cie prosimy / żebyśmy znou narodzeni bedac /
nalogow złych y swiata swobodnego zamiecha
wssy / w nowości żywota chodzili: ciebie gdy zaś
znou na sąd przyjdzieś / w gotowości Krześcia
ńskiej oczekiawali / a tak godni byli / żywot wiec
czny obiecany otrzymać / Któryś nam zaśluszył na
rodzeniem swoim / y śmiercią swoją. Uczyńże to
dla chwały imienia twego świętego / iako Bog
prawdziwy y chwalebny: Który żywiesz y Kro
slujesz w jedności Bostwa / z Oycem y z Du
chem świętym. Oycze nasz, któryś, &c.

PIESNI
NA NOWE LATO.

A ja to powiem / iż Jezus Chrystus był Augo obrze-
żania dla prawdy Bożej / aby utwierdził obietnicę

I. Obrzeżką Zakonna do Przywierza Nowego nie należą tylko do Wschafy trwać miastą.

Deut: 30. 6.

Deut. 10. 16. Jerem: 4. 4.

Jerem: 31. 31.

Dan: 9. 27.

Ad: 19. 1.

Galat: 4. 2.

Rabbi Bachai in cap: 30. Deut.

Rabbi Iosua Ben-Levi in cap: 7. Deut:

E 3

XXV Księgach, które są Midraas-Hyr Hasirjm, cap: 2.
te słowa są położone.

Przyszł czas, aby odcięta była nieobrześka, o której powiedział: no, Deut: 30. Obrzeje Bog Kroy, serce Kroye, &c. A Zakon obroti się ku mości, a Izrael się odnowi, iako powiedziałano, Ier: 31. Tęczy się z domem Izraelskim, y z domem ludziny. Przypomnie się, &c.

I. Obreśka była znakiem usprawiedliwienia y pieczęcia miary. A co się o obrzezecie mówi / to się ma y o krzyżcie rozumieć / który jest naszym obrzeżem / Coloss: 2. 11.

Rom: 4. 11.

Abram miał znak obrzezania, iako pieczęć sprawiedliwości y miary.

Chrystost: Hom: 27. in Genes:

Obrzezanie, iż Bog obrzezanie miało zagonu chęć postawić, nie żeby miało co pomoc do zbawienia dusze, ale aby Żydowie będąc dziećmi, ten znak wieczności nosili, iako znak y pieczęć, y aby się im nie godziło mieszać z Poganymi. Ztądże powiedział: iż obrzezanie to znakiem mości: A znak dany obrzezania, pieczęć, aobrotem do sprawiedliwości obrzezanie nie jest pożyteczne.

Tertullianus lib: 1. cont: Iudaeos.

Istnie obrzezanie oczyszczenia człowieka, Bog czemu Adamu, nie obrzeżonego stworzył? Czemu go nie obrzezał? abo gdy zgrzeszył, nie istnie oczyszczenia obrzezanie? Przeglądał Bog, iż tę obrzeżkę na znak nie na zbawienie, miał dać ludzom Izraelskim.

Ambrosius in cap: 4. Rom:

Aobrotem obrzezanie nie miało nic godności, ale tylko jest znakiem, który znak dla tego brali synowie Abrama, aby wiedzieli, że byli synami jego: który wierząc Bogu, ten znak miał, aby byli naśladowcami miary Ojcowskiej.

Iustinus in Dialogo cum Tryphone.

Wszystko na ciebie będąc obrzezany, potrzebuje cię naśledzić obrzeżki, my na te przestawiamy, nie potrzebuemy tey drugiey, która jest ci potrzebna, Bog nie stworzyłby był Adamu nie obrzeżonego, ani by był stworzył na osiary Abła nieobrzeżanego, a miaby był Imocha nieobrzeżonego przenosił. Leci nieobrzeżany wszedł z Sodom, którego wyśledził Anieli. Noc choł nieobrzeżany w Korab

z dziećmi wszedł. Nie obrzezany był Melchisedech Kapłan Boga najwyższego. Tymżamyka: Tożsem z tad, iż nie mogą być nieobrzeżani obrzezane, rozumie się, że jest dany dla znaku obrześki, nie za uczynek sprawiedliwości. Tamże: Obrzezanie cielesne Abrama mości na znak dany było, aby potomkowie jego od innych narodów byli rozoznani.

Origenes in cap: 4. Rom: lib: 4.

Dobrze tedy obrzezanie znakiem naszego Abramie: aobrotem nie w istną rzecz była widziwana, a istną się rozumiała, y ukazał, iż ius te czyni cielesna ona obrześka, była znakiem duchowney obrześki.

III. Chrystus dla czego jest obrzezany.

Epiphanius Hæres: 30. Dla wieli przyczyn obrzezany jest Chrystus: Naprzód, aby pokazał, że prawdziwie ciało przyjął dla Mianienia: Potym, aby okazał, iż ciało jego nie było społsne z Boskim iako Apolinarius uczy, którego ani z wyśokości z soba przysłał, iako Valentinianus mówi: Taby poświędził obrzeżkę, która przed tym dat, sprawiedliwość ona usługując aż do przyszłości: Taby nie mieli Żydowie wymówki: aobrotem, iesliby się był nie obrzezał, mogliby byli mówić: Nig mogliśmy Chrystusa przyjąć

Bernardus Sermon: 1. de Circumcisione.

Obrzezanie, prawdziwy przyjęty człowieczeństwa doświadczył. Tamże: Jest obrzezany, iako prawdziwy Abramowy syn. Tenże Sermon: 2. Słusznie zaprawdę gdy był obrzezany dziecię, które się narodziło, narządane jest zbawieniem: dla tego i ucieka, iż ius od tad począł nasze zbawienie sprawować, niepokalana ang kreść za nas wyłączać.

Ambrosius prefat: in cap: 4. Lucæ.

Chrystus jest obrzezany, aby tych którzy są pod zakonem, pozyskał Temu, Epistol: 74. Chrystus obrzezany jest za nas, aby obrzeżkę zakonną zniósł.

Theophil: in cap: 2. Lucæ.

Pan jest obrzezany, aby ius y tym wypełnił zakon, a zadaney rzeczy nie opuścił, y która on rozkazał, wykonał nas od przekleństwa.

PIERWSZA PIESN.

BERNARDUS Serm: 3. de Circumcis: Tego dnia/dawno dzieciottku imię Iezus, a imię zbawienne. AUGUST: l: 17. c: 8. de Civ: D. Iezus, wyklada sie zbawiciel.

Notá iáko, Stworzycielu wszechmogacy/ré.

O Anu Boży Panie wieczny/Zbawicielu nasz wszechmocny/którys sie dziś obrzezał/ byś nas z przektectwá wyrwał.

Wziąłeś imię Jezus zacne/ Imię święte/ y też rodźcieczne/ Toć jest pełne zbawienia/ dusznego wcieśnienia.

Prosimy cie przez to imię / Zaczniś nam ten rok szczęśliwie/ Wyśmiy wenięśli złego/ y wścigo škodliwego.

Wystawiaymy Páná swego / Jezu Krystá wszechmocnego/ Który sie dziś obrzezał/ y zbawienne imię wziął.

O naswietśże imię Jezus / o wcieśne imię Jezus/ W tymci mamy zbawienie y wieczne odkupienie.

Prosimy cie Jezu Panie / obrzeż serce y sumnienie/ Roku tego nowego/ wspomozysz z nas káždego. Amen.

WTORA PIESN.

AUGUSTINUS Serm: 29. de Temp: W kádźdle częś Boga ofiarowali/ w złoćie zacność Królewstá/ w murze

pogrzeb ciała. CYPRIAN: orat: de Stel: & Mag: Wzłóćie Królá/ w kádźdle Káplaná/ w murze człowieká wyznawáią. AUGUST: Serm: 1. ex 17. Serm: Paris: Teć oni podárti przyniesli według baczenia: á od nas złoto bierze, iesli iálmusny czynimy: kádźdlo / iesli sie modlimy: murze/ iesli dla niego vimeramy. CHRISO: Serm: 5. de Phil: Ofiarowali oni złoto/ ofiaruy ty mierność y cnote: ofiarowali oni kádźdlo/ ofiaruy ty czyste modlitwy/które są duchowne wonności: ofiarowali oni murze/ ofiaruy ty kromność y serce vnione z iálmusny.

Notá iáko, Chwalmyś wšysey/ré.

W Chwalmyś wšysey społem Páná Boga z tego/ Re: ze ná swiát zesłać raczył Syná iedyneho: Tegoż pánna Mária/ w Betleem porodziła/ Jezusa miliego/ y w pieluski powiła / A do żłobu włożyła/ Królá niebieskiego.

Bylić w oney kráinie Pasterze pásacy/ Re: A stánal Aniol przy nich takó k nim mowiacy: Weszele wam obiawiani/ národził sie Krystus Pan/ to znanie weźmiećie / że w Dawidowym mieście/ w żłobie leżące dźciećie/ powite naydźciećie.

Támże z onym Aniolem y niebieskierzese/ R. Z niewymownym weszelem / wespół zebrałszy sie/ Páná Boga chwalili/ á tak głosm mowali/ Bądźże wieczna chwala / Bogu ná wysokosci/ ludziom wziemstiey mistosci/ pokoy dobra wola

Medrecy iż ná wšchod słonca gwiazda ta wi

dałi/Re. Przyšli do Jeruzalem/o nim sie pytali/
Potym do Betleem sli/ tam dzieciatko znalešli/
modlili sie iemu: Dalic mu też y poczte/ Złoto/
Zadżdło/ Mirre/ Krolowi wiecznemu.

Przypátrze sie tu każdy nabożeństwu temu/
Re. Jáko to ci Medrcowie przyiechawšy z do-
mu/ jáme° Krystá chwala/ przed nim jánym pá-
dátá / nie żadne stworzenie: Bo to perwie wie-
dzieli / że cześć Bogu należy / nie komu inšemu.

Przyniesmyš też my dzisiaj/dáry Pánu temu/
Re. Czyste serce y modly/należące iemu. Znajmy
go Bogiem swoim / y Káplaniem iedynym/ także
Poysrzednikiem: Boć on iest náš Zbáwiciel/
prawdziwy odkupiciel/pismo swiete świadczy.

A iż było w Zakonie żydom przykazano/Rep.
By każde osmego dnia dziećcie obrzezano / Kry-
stá też obrzezali/ Jezusmu imie dałi/boć iest náš
Zbáwiciel: Dla tegoć sie obrzezal / aby nas iuž
rozwiązał/ z wiecznego przeklectwa.

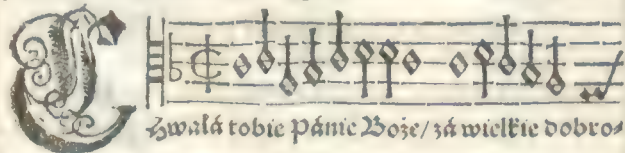
Gdy go ofiarowali do domu Bożego / Rep.
Sprawiedliwy Symeon wziął ná łóćcie iego:
Chwalać Bogá rzekli áwnie/ Juž puść w poko-
iu Pánie/ słuzebniká twego: ábowiem iuž vzna-
ły/ oczy moje widziáły Zbáwiciela swego.

* Kryste Krolu niebiešci / od Dycá pošliány/
Rep. A prze náše zbáwienie iestés obrzezány/
Ciebie dzisiaj chwalimy/ y tobie dziekniemy/ ižes
sie obrzezal / á nas z grzechow rozwiązał / y tro-

lestwo wieczne dał / z lásti swoiey swietey.

TRZECIA PIEŚN.

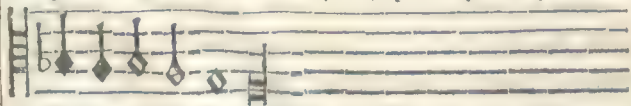
W ktorey Eobciol Krześciański paná Boga proši/ áby mu
ná ten nowy roł blogošláwić zaczął/ y bronił go od nieprzy-
iáciol/ táł demowych iáko y peštronnych: ábygo rácył š-
częšliwie zácząć/ fortunnie prowadzić/ y w blogošláwień-
stwie swym swietym zámknąć/ podług onego co mowi Da-
wid Pf. 64. 12. Blogošlaw pánie wiešćowi rołu z dobro-
tliwošci twoiey/ á polá beda pełne obštošci. Godzi sie tu
sententia oné zacno Augustinowe przywiešć/ ktory mowi,
Ca: 26. qu: 7. Ca: Non. Nie záchowyćie dni/ ktore rowo
Egiptškim/ áni dná 1. Styczná/ w ktore pieśni mektore
špiwáis / biešládý spráwnis/ y w zaiem sobie vpominéti
posyláis/ iáko by dla práktýti šczęšcia/ ná počátku rołu
nowego. Dokláda: Ktory to záchowie/ rácey do pot-
pienia niž do zbáwienia swego idzie.

Zwalá tobie pánie Bože/ zá wielkie dobroš-

dziestwá twe/ žes nas w ten přešlý roł żywił / y mocno

swó roł bronił.

Prosim cie też roku tego / bron nas ode wsze-
go zlego/zdrowie y pokoy rącz nam dąć / ku swey
świetey chwale chować.

Rącz sercá nasze odnowić / ku swietym sprá-
wom pobudzić / aby w nich roku nowego / nie
było nic bledliwego.

Day bysiny sie odnowili / to iest / ze złych do-
brzy byli / poprzestawszy pierwszych złości / to-
bie sluzyli w czystości.

Niechay będzie nasze serce / Duchowi twoie-
mu miejsce / aby w nim zawse przebywał / wes-
dlug twej wolej sprawował.

Błogosław krolestwu temu / day ratunek lu-
du swemu / day miłość y święta zgode / z ludem
przeciwным v gode.

Od niezgodnych ludzi buntow/bron Kościo-
ła twego gruntow : Odbiay śátanśkie síly / nie
day burzyć twoiey chwały.

Zgrom swowolnych ludzi dumy / všmierz
wykretne rozumy : Nie day słowem twym wi-
chrować / rozmaitych sekt budować.

Niech nie będzie zámieśanie / Krolestwa
twego stárganie : Pohámuy bystrych pierzchli-
wość/day zgode / zetrzy niezfornosć.

Strzeż Pánie Polskiej Korony / nie odey-
muy swey obrony : Bądź stróżem we dnie y w
nocy / od nieprzyacielskiej mocy.

Przełożonym dobra spráwe / day mądrość y

zgodna ráde : Niech powinność swa władza
ma/ná podárki mech nie nie dba.

Żyw Krolá : day Różnódzicie : Obłecz ie w
duchowna zbroie / aby trzody pilnowáli / słowa
prawdy rozszerzáli.

Niech beda pilni stróźowie / Ewánieliey wo-
dzowie / Jakoby sie nie stárgála / á potym też nie
zmúszczála.

By potomstwu zostáwili / iák od Wycow
swoich wzięli / Polska te Korone sławna / w o-
krágnamniey nie zwałona.

Day im Pánie Duchá swego / by byli sercá ie-
dnego / społecznie sie śánowali / Turczynowi
odpor dáli.

Niechże będzie Syn Wycowi / poddány slu-
gá pánowi : Posłuszeństwo rozżarz wśedzie / w
kázdym stanie y w vrzędzie.

* Bron od głodu / mieczá / moru / powśechne-
go twego zboru : Záchoway nas roku tego / ode
wszego Kryste zlego / Amen.

PSALM LXXII.

D e u s iudicium tuum Regi dá.

A C ten Psalm naleiy y sluz Krolowi Sálomonowi / ále
iednák wiſcey Krystusowi pánu : świádczo Augustyn / Zie-
ronym y inſy ná ten Psalm piſſac. Żá ktore° pánowánia
mála zákвітnoś y rozkrzewiś sie ná ziemi spráwiedliwoś /
pokoy / ktory miał pánować ná ziemi wśedzie / do ktorego
mieli sie náwrócić rozmaici naródownie / y oneo przyiwoſy

za Mesjasz / chwalić / wywalc / chwala tego pominając: co
 się wyszło w Krystusie panna skutecznie wypełniło. Do-
 ktor Augustyn mowi / na ten Psalm pisze: przez Mary-
 ny / wszystkie narody znaczy. Tanie: Przez Arabię / narody
 rozumiemy: przez złoto / mądrość. Hieronym na tenże
 Psalm pisze / mowi / iż wszelkie państwo / dostojenstwo / sta-
 ny / do Krystusa panna miały przystąpić / y onemu wpo-
 czyść się / y dobrych obyczajów dary przynieść. Prorok o-
 znaymując / co z podarków Mędrcom rozumiemy być / że
 tego / abowiem oni narodowy Królów figure na sobie po-
 kazywali. Z tego Psalmu stroną przeciwną chce dowieść /
 iż oniludzie / którzy podarki przynieśli p. Krystusowi / byli
 Królowie / y tego doświadczyć / iżoby ich miało być trzech: na-
 czym się bardo myli. Co się stąd pokazuje. I. Ten Psalm
 mowi o duchownym Królestwie panna Krystusowym: co się
 pokazało: August: y z Hier. II. Tęś leży na zachod słoń-
 ca / Saba / Egipt na południe: a ci przybieżeli od wschodu
 słońca: Persiey / iako świadczą CHRIS: in c: 2. Mat: Ho-
 mil: 7. 8. y Scrim: de Phil. y Clemens lib: 1. Stromat:
 III. Gdyby to byli Królowie / nie zamilczałby był tego
 Duch a. wypisać tu wietzeniu zaleceniu y ośławieniu Sy-
 na Bożego: y owsem walby ie był Królmi / y Herod in-
 czeby ie był wazyl. Słusznie mowi Mant: l: i. de Sacris:

*Nec Reges ut opinor erant, nec enim tacuissent
 Historia sacra, autores genus istud honoris.
 Inter mortales quo non sublimius ullum.
 Adde quod Herodes, ut magnificentia Regum
 Postulat, hospitibus tantis regale dedisset
 Hospitium, secumq; lares duxisset in amplis.
 Ille penes Persas Magnus est, qui Sydera nobis.
 Qui sciat herbarum vires, cultumq; Deorum.*

III. Doktorow wiele zowie tych ludzi / nie Królami / ale
 Mędrkami / iako y Ewangelista. CHRIS: op: imp: in c: 2.
 Mat: Atożysz to są Mędrcomie: Męzowie wschodni / Kto-
 rzy przysli z Persiey: abowiem v nich mędrcomie / nie cza-
 rownicy / ale mędrzy rozumieo się. Tanie: po zmartwych
 wstaniu pańskim / Thomas Apostol / gdy przyszedł do oney
 Krainy / przylaczyli się ci Mędrcomie do niego / y okrzestem
 są od niego / y stali się pomocnikami przepowiadania iego.
 Nisenus de nativ: CHRISTI, Nie zowie ich Królami / ale
 opowiadaczmi iasli Bożey. CYPRI: Ser: de stel: & Mag: zo-
 wie ich Mათematykami. Augustyn we wszystkich swoich
 Sermonarzach / nie zowie ich Królmi / ale mędrkami. A iestli
 ich Doktorowie niektórzy zwali Królmi / nam na tym nie-
 bo to czynili imo pismo / imo in se Doktorzy / iednak przecie
 nie rozumeli ich być własnymi Królami / ale iako mowi Hier-
 onym / iż osoby na sobie Królewskie mieli / y Króle znaczyli.

Nota iako, Rzekł Pan / że.

Dy swe baczenie / Boże / Królowi /
 Day sprawiedliwość Królewicowi:
 Aby w porządku twoy lud sprawo-
 wał / iednak z pány chude śaćował
 Gory (dapan Bog) pokoy rozplodza / A
 sprawiedliwość pągortki zrodza: Ten wesprze
 chudych / ten sierot będzie Bronił / a wytknie
 potwarce wśedzie.

A będzie imie iego na ziemi / Miedzy narody
 straszne wśytkiem: Tak długo / potki / straż czuy-
 na światá / miesiąc / y słońce pomiosá lata.

Spadnie iako deszcz nie przeplacony / Na w
pragnione suche zagony. Spadnie perłowy po
dobien rość / Na laże gola po ostrej koscie.

Zakwitnie cnota / po której się zrodzi / Ktoremu
żaden boy nie przeszkodzi : Aby mieniał trwać /
po ki okrag wdzieczny / Rrość / y mknąć będzie
Niesieczny.

Morze z tej strony / morze y z drugiey / strzedz
będzie ie^o granice długiey : Od głębokie^o brodow
Euphrata / Będzie pánował do kraia swiata.

Tego / wpađszy na swe kolana / Wyzna goracy
Murzyn za páná. Nieprzyjaciele jego zuchwa
li / Plugawa ziemia beda lizali.

Krolowie ktorzy morzem władaia / A wy
spom morstüm práwa dawia / Dary poniosa
dań Arabczycy / Plaćić mu beda / y Sabeczcy.

Owa / cokolwiek wodami swemi / Ocean za
wárt / wśytki na ziemi / Narody temu beda ho
dowac / A rozkazanie każde przymowac.

A ten da vcho wkrzywzone mu / A dopomoże
wstać wpađeniu : Deymie z nich lichse : zamierzy
froga / Pomste / Ktoby krew przelalich droga.

Przedluzy mu Pan tedy żywota / y Arabskie
gonabierze zlotá. Beda zań wśyscy Boga pro
sili / Beda mu wśyscy błogostawili.

Zgárści ziarn taki wrodzay wstanie / Ze iaki
z Cedrow sum na Libanie / Taki chrześci kłoso
w po gorách wśedzie / y po niżinách obfitych będzie

Po wsiach / po mieściech kwitnacey młodzi /
Taki dostatek iego wiek zrodzi / Jaka na przy
ściu wiosny przyjemney / Trawy wiec bywa ob
fitość ziemney.

Imie na wieki iego nie zgásnie / Dokad so
neczny gore kragiasnie : Ten Krol na wśytek
swiat fczescie wnieście / A sam od swiata chwa
le odniesie.

* Bądź pochwalony / Boże prawodziwy / Kto
ry na świecie sam czyniś dziwy : Imie twoe swie
te niechay brzmi wśedzie / Niechay twej chwa
ły swiat pelen będzie.

PIESN STAREONA STARUSZKA.

W Ktorey dzieknie Bogu Oycu, iemu raczył dać ogło
dąć zbawiciela dawna oycowi obietcanego : przytym pro
si go / aby go z tym światem rozłączył / y do nieba przyiósł.
Ten stárzec będąc człowiekiem świetlistym / mieszczaninem
Jerozolimskim / wiecypiedną widział w onym dzieciarctku
KRYSZUSIE PANU, niżej wśytko duchowienstwo Jie
rozolimskie : temu bowiem były oczy otworzone / a one^o du
chowienstwu światłe, Ila: 6. temu były tajemnice odkry
te / a onym zakryte, Mat: 11. Za czym słusnie y mądrze po
widział Panorm: in c: Significasti, y Gerśo de Exa: do 1
part: 1. cól: 5. Wśycey mamy wierzyć człowiekowi proste^o
Pismo przywodzące / niżej wśytkie^o Concil: y papieżowi.

Oktavi toni.

Vz teraz puść sługe twego Pánie / We
dług słowa twego w pokoiu.

Abowiem wyżrzaly oczy moje zbawienie two-
ie / Ktores zgotowal przed oblicznością wszyt-
kich ludzi.

Światłość tu objaśnieniu Poganow / y tu
chwale ludu twego Izraelskiego.

* Chwala bądź Oycu / y Synowi iego mile-
mu / Takież y Duchowi swietemu / Jaka była na
początku zawsze od wieczności / Niechay bez-
dzie iego możliwości.

I. MODLITWA ANSELMOWA.

JEZU Kryste zmiłuy sie nademna dla tego
imienia twego / uczynźcenia według tego
imienia twego / weyżrzy na mnie niedźnego
wzrywającego imienia twego. Prawdać to
jest / że sumnienie moje zasłużyło potępienie / a po-
kutą moją nie iest dostateczna tu dojść uczynie-
niu / ale to iest perwa rzecz / iż miłosierdzie twoie
przewyższa każda obrzę. Bądźże mi tedy Jezu
sem dla imienia twego / Amen.

II. MODLITWA.

Synu Boga żywego Panie Jezu Kryste /
Boże miłosierny / Tyś nas niegodne slugi
twoie umiłował / y dla nas grzesnych y
nieczystych dales sie obżezać / toś wszytko uczyni-
ł z miłości twej / abyś nas z zakaźnego prze-
ślestwa wybawił / y syni Bożymi / a dziedzica-
mi Królestwa niebieskiego uczynił. A przetoż cie

prosimy sercy nabożnemi / day sie nam sstać w-
czesniti obrzezania twego duchownym sposo-
bem: obżez serca nasze od myśli zlych / ktore z ser-
ca pochodza : oczy aby na rzeczy prozne nie pa-
trzały : vsy aby powieści skłaradych nie słucha-
ły : vsta aby mow niewczciwych nie mowily : ie-
zyk aby nikogo nie obmawiał : rece aby cudzego
nie brały : nogi aby za bawochwalstwem y za
światem niechodźily : gniew aby niewykonował
zapalczywości swoiey : Ciało nasze uczyni sobie
wdzięczna ofiara y przemienianiem wiecz-
nym: Zewlec z nas Adama starego / z iego wszyt-
kimi sprawami. Wszytki członki nasze obżez sam
Duchem twoim s. y slowem prawdziwym / aby-
siny tak tobie / Panie wszechmogacy / kwoli żyli /
a nie światu. Spraw to w nas miły Panie / aby-
siny chetliwie słowa twego słuchali / y ono wdzie-
cznie przyjmowali do serca naszego / według nie-
go sie sprawować. Raczże też nam ten nowy rok
szczęśliwie zacząć / fortunnie prowadzić / y w blo-
gostawieństwie twoim zamknąć. Vchoway nas
weń nieczá nieprzyiacielskiego / głodu ciężkie /
powietrza morowego: Słowo twoie rozszerzay
wśródzie / a bawochwalstwo sprośne z wymysła-
mi ludzkimi / slowem twoim z ludzi zawiedzio-
nych wykorzenay: Różnódziecie slowem twoim
sprawuy: Krolá pana naszego y z rąda iego blo-
gostaw: Turczyná z Tatarzynem / nieprzyacioly

wiary Krześciańskie/ wniwecz obroć. W Ko-
ronie Polskiej między wszystkimi stany day po-
koy/ miłość/ zgodę/ iedność / podług woli two-
iej. A iakos obiawił samego siebie onym Medra-
com/ od ktorychś przyiał podarki: Tak y nam
prosimy cie/ oznaymi wola twoie: a te podarki/
ktorec teraz ofiaruiemy / iako chwale y modli-
twoy/ ktorec sam w nas sprawiłeś/ od nas przyimi
choć od slug niepożytecznych. Co wszystko w-
czyn sam dla siebie/ Am. Oycze nasz, &c.

P I E S N I

O PRACOWITYM ZYWO- cie Pana Krystusowym.

Psal: 149. v. 1.

Spiwajcie piosnkę nową PANU, a chwała tego nie-
chay będzie w zgromadzeniu miłośników tego.
Post czterdziestodniowy Kościół dawny Krześciański/
wolnie/rozmie obchodził: do ktorego nikogo karaniem/ su-
mnieniem/ grzechem/ pokrepientem nie przynuszał/ za he-
remfą nie miał/ ktoby go nie przestrzegał/ ani go też
pieniądzi nie odkupowano/ y owsem tych
ganił ktorych potarmami bratowali.

Eusebius lib: 5. cap: 24. Stoś Ireneusz przychodził ktore
pisał do Wiktorá Biskupa Rzymskiego.

Abożiem nie tylko o dniu Wielkonocnym, ale też o sposobie
Postu, & szczyt jest ten spor: abożiem niektorzy rozumie-

B x i j
ia, iż im tylko jeden dzieńścić trzeba: drudzy dśód, nie mało co
Więcej: Wieler ich też, ktory czterdzieści dni, y dnośce, y nocne
godziny & szczyt porachowawśy, dzień & noc rozumieia, y stano-
wia: A tak a tych ktory te posty zachowawśali, roznoie y niezgo-
da, nie za naszego inś Więku zaczęła się, ale też dawno u przed-
ków naszych, ktory (iako tego łacno dość możemy,) nie zachowaw-
śali pilnie & szczyt, tych ktory abo z prostoty nieiakię, abo z
próśmawey woli y pokoragi, co takowego na dalszy czas postana-
wiali. A ponieśż oni między soba zgodny pokoy zachowawśali, tedy
też y my zachowawśujemy: y tak rozny, a niezgodny sposoby postu, zgo-
da & miary Wielerce zaleca.

Socrates lib: 5. cap: 21. Hist: Eccl:

Każdey Religiey y Sekty rozne są obrzędy, chocia o tychże sa-
mych iedno jest rozumienie. Abożiem ktory się & iedneży & ie-
rzej zgadzają, & & obrzędach y & Ceremoniach między soba się
rozni. Dla czegoż nieco, o roznych Kościołach obrzędach, na tym
miejscu mówić się nie bez pożytku będzie: iż sposób postu, ktore
się przed Wielką nocą dzieia, roznie od roznych zachowawśany jest,
śnadnie to jest náleć. Abożiem ci ktory są & Rzymie, trzy nie-
dziele przed Wielką nocą, & yiaśy Soboty y Niedziele, & & post
pościza. a ktory & Stośackiej ziemi. & całej Greczey, y & Ale-
xandryejskiej, przed śeścia niedziel posty, ktore się przed
Wielką nocą dzieia, zaczynaia, y ten czas Quádragesima (czter-
dziestodniowym postem) nazývają: drudzy nad & szczyt, ych na
śiedm niedziel przed & szczyt tym początek postu czynia, chocia
piętnaście dni tylko, nieiakiemi czasami przeplatając pościza: prze-
cieg on czas Quádragesima & &. Stadzie się to jest & niemałym
podziśzieniu, ktorym sposobem ci, chocia się o liczbie dni nie zga-
dzają, iednak & szczyt post & szczyt tymże imieniem, to jest, Quádra-
gesima & &. Rozmaici rozna przyczynę tego nazývśką z & szczyt
do & szczyt, & szczyt & szczyt: a nie tylko o liczbie dni, nie zga-
dzają się, ale też & szczyt & szczyt się od pokarmów & szczyt rozny
zachowawśania. Abożiem niektorzy od & szczyt & szczyt rzeczy du-
śe ruśśać & szczyt & szczyt. & szczyt & szczyt się: drudzy między & szczyt
czasami żywiącymi same tylko ryby iedzą, drudzy z rybami & szczyt
& szczyt & szczyt, & szczyt & szczyt & szczyt (iako jest & szczyt) zro-
dziły się. Drudzy od & szczyt, ktore są & szczyt & szczyt, y

od iarec pościągania się: drudzy tylko suchy chleb iedzą: drudzy ani tego. Sa też y takowśi, którzy do dzieśniatey godziny pościągają, rozmaitych pokarmów używają. Roznym sposobem, rozne narody post zachodzą, które rzeczy przyczynia niemal niesliczone. A ponieważ żaden o tym rozkazania na piśmie podanego pokazać nie może, iadłona rzecz jest, że Apostołowie tę rzecz na wola każdego puścili, aby każdy ani boidźnia, ani potrzeba przywiedziony, to co jest dobrego czynił. Tęż różnicę wspomina Nicephorus lib: 12. cap: 34. y Hist: Trip: lib: 9. cap: 38. y Amb: Serm: 34. y in sy.

Sozomenus lib: 1. cap: 11. Hist: Eccl:

Gdy już nadchodził post czterdziestodniowy, niektórzy przychodząc z trefunku, przyszedł z drogi do Spiridiona Biskupa Cyprskiego te dni, w które on wespół z świętymi posty odprawować był zwykł, a dnia ustawionego pokarmu kosztować, gdyż w dni ustawione bez wszelakiego pokarmu trwał. A gdy wyjrzał gością z drogi wielce strudzonego, rzekł: Nuże coko: naprzód meją tego nogi umyć, potym mu przynieść iść. A gdy mu odpowiedział Panna, iż ani chleba, ani kawy, w domu nie ma, (boby był to tych rzeczy prozne przygotowanie, a to dla postu) Spiridion wprzód w modlił się do Boga wzywać, y odpuszczenia prosić, rozkazał corce, aby i winnego mięsa, które na ten czas z trefunku w domu słone miał, uwarzyła, które uwarzyła, gościowi z sobą sieć kasał, y onoż słońce mięso poczał iść: napomina gości, aby go naciładował. który gdy się tego uczynić zbraniał, powiedział, że m Kresciánim. rzekł Spiridion: Toż ssem dla teysie śmiej przyczyny, nie maś się zbraniać, bo pismo święte świadczy, iż czystym wszystkim rzeczom sa czyste.

Eusebius lib: 5. cap: 3. Hist: Eccles:

Alcibiades jeden z liczby Męczenników, żył wot barzo św.ardy y iśćy wiodac, żadnego goła przed tym czasem pokarmu iść, ale tylko chleba a wody używać zwykł był. Który gdy w ciemnicy takowśi żył, wświeć myślił, Antylusowi, po przeyśey wstęce która na płacu odprawiał, oznajmiono jest, iż Alcibiades mało bacznie uczynił, gdy ani sumiżego stworzenia używać niechciał y drugim też sstał nieia ki zgorzenia przykład zostawił. Alcibiades tedy na radzie brater śmiej przestawiał, wszelakich potym pokarmów bez braku pożywał, a Boga dziękował.

B x i j

Augustinus lib: 30. cap: 5. cont: Faustum.

Kresciáni nie tylko od mięsa, ale też od niektórych owoców ziemie śtrzymać się, albo: wświeć, których mało jest, albo w pełne dni y czasy: iako przez czterdziestodniowy post, iako niemal wświeć, ile kła wświeć albo mniej, bądź chce, bądź może. Tenże Serm: 157. de Tempore. Sa niektórzy zachodzący post czterdziestodniowy, rokosznicy raczej, niż nabożnicy. Sukawcy nowych smaków, barziej niż ustramiacy dawne poiadliwości: którzy drogim y dostatecznym przygotowaniem rozmaitych owoców, wszelakie smaki przeświećać chcą. Naczynie w którym się wariło mięso, iako nieczystym brzydą się, a w ciele śwym gardziela swego zwykiem się nie brzydą. Pością, nie aby śtrzymać się iść, iść obzarsztwa umniejszali, ale aby odświećać czas, nie pomierney chęć wświeć przynębili. Abożiem gdy czas pokus przyjdzie, ku kosztownym stolom, iako bydlęta do stół przy padają, bruchy rozrykają, y wyjądkowych, y przeświećnych rozmaitych przymaków, tak wiele iedzą, ile ich pościąc stracić nie mogą. Sa też takowśi, którzy winą nie pija, ale iabłeczników, y innego rozmaitego picia, nie dla zdrowia, ale dla rokoszy sukaw. Takoby Quadragesima nie była upokorzenia pobożnego zachodzeniem, ale nowych rokoszy occasia. Czytaj co o brakovaniu piśe lib: de Moribus Manicheo: cap: 13.

Hieronymus Epist: ad Nepotianum.

Takowśi obyczay postów sobie wynajdują, iaki znieść możeś, niech wświeć posty będą czyste, chci dogie, proste, mierne, a bez zabobonów. Coż pomoże oleju nie używać (wświeć z olejem albo z oliwą w post nie iadano) a niektórych pokarmów z trudnością sukawć, fig, pieprzu, orzechów, palmowych owoców, białego chleba, miodu. Wświeć ogrodna praca z iść słościa na to obracaia, żeby tylko pościładnego chleba, w dni postne nie iadali, a naciład iac delicji, od krolestwa niebieskiego byświa odświećniemi. Słysz, na d to, iż niektórzy przeciwko rzeczy y ludzkiemu przyrodzeniu wody nie pija, y chleba nie iedzą, ale polećki rokoszne, y tarre iaryny, y sok wświeć, nie kieliskiem pija, ale czara: y nie wświeć, a myś się iako wświeć salsenstka nie uprzykrzy się nam ten zabobon? Nawet też sław y pościągającego wświeć rokoszach sukawmy. Nawadarsy to post, woda y chleb, ale iść sław nie ma, bo

Wszystcy chlebem y Woda żyjemy, za pospolity poſt nie być a po-
czytany. Tenże, Epist. ad Furiam: Niektórzy pragnący żyć Woda
Wszystkiego, W puł drogi upadają, gdy rozumieją, iż to tylko jest
pożoſciągłości, pożywać się od mięsa; a iarzynami obcia-
żają żoładek, które to mięsa skromnie y miernie brane, nie nie
ſzkodzą. Chriſt. Homil. 4. ad Antioch: ſa niektórzy, którzy nie
tylko Wino y olej, ale y Wśelakie użycie pokarmu, przez ca-
łe dwa dni od stołu ſwego odrzucając, chleba y Wody tylko uży-
wając, Wſzytkę czterdzieſciatnicę odprawnia. Podpadamy pod
Wnę Wśielkiego Salenſkiego, Wogardząc rzeczy zakazane, a o-
koło rzeczy wolnych, z Wśielką ſię pilnoſcią ſtawiając: albo Wem
ieſć nie zakazano, a przyjeżdżąc zakazano: a my ſię od rzeczy poſwo-
lonych Wſtrzymujemy, zakazanych dopuſzczamy ſię. Berni: A-
pologia ad Gvilhel. Mnſzy nakaWſzy brzuch bobem, myſl py-
cha, potępiają naſycone pokarmami, iakoby to nie lepiej było tro-
chę potrawić ucieczny żieſć, a niſie ſię iarzyna Woiatr czyniać aż
do rygania oberać, a Wśelkażę gdy Eſau nie o mięso, ale o ſpo-
ceſcie iſt naſaniony, y Adam dla iadłki, nie dla mięsa ieſt
potępiony, y Ionathas dla koſtoſtoſtania miodu, nie mięsa, był na
imierze ſkazany. Aż ſię bez Winości, Heliaſz mięso iadł, Abra-
ham Wdziecnie mięsem Anioły eſtoſował, y z niego roſtował ſo-
bie Bog ofiary ofiarował. Tlepaſa też ieſt rzecz, trochę Wina uży-
wać dla choroby, a niſie ſię Woda ieſć chieć. Abo Wſię y ſ. Pá-
wel, Tymotheuſowi radził po troſe Wina napić ſię, y Pan ie-
ſam pił, tak iż y opilca Wina naſkany był, y ono Apoſtolum k-
piem dał. Nad to y z niego Sakramenta króć Wśoię ſprawni.
A na Wśelu ſię nie dopuſcił Wody pić, y u Wod zprzeciwien-
ſtwa ſcramie ludu ſtraſnie pokarał. Daſdid też Wody ktorey
pragnął, bał ſię pić, y mſoſcie oni Gedeonowi którzy z chieć-
toſci upadły Wſzytkim ciałem rzęki piły, nie byli godni ić na
Woyne. Goſ ſię tedy inż zpracey rak przechładacie: ponieſz y
Martha pracniacą ſukana ieſt, a Marya odpoczywająca, poch-
łaniana ieſt, y Paſeł iſcinie Wſſi: Praca cieſna na mało ieſt
pożyteczna, ale pożytość od Wſſkiego. V Mnichów potrawić po-
trawach przynioſa, a miaſto mięsa od ktorego ſię Wſtrzymu-
ją, W dſſoy na ſob ryby Wśielkie gotują. Na obiedzie rozmaite
y koſtoſtne Wino pija, ſayca ſmażone, pieczone, nądziećane y

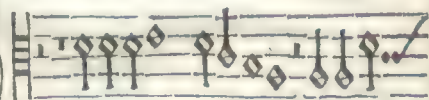
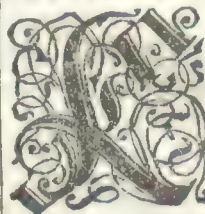
••• Pieśni o pracoſſymizyſſoćie P:K. ••• B x i i j

Wazzone iedza. Nazianzenus Orat: in sanct: Lavacr: Kryslus
poscił czterdzieści dni, abo Bogiem był, a my ścieding prze-
możenia nań tego posćimy. Takoby chciał rzeć: nie czterdzieści dni
y czterdzieści nocy, bo tego nie sniośa siły nańe czystość, ale
dzien abo kilka posćimy, nie iedzą, ani piac, przytłidem Pana
Kryslu sońym, który posćać nie nie iadł, Luc: 4. 2.

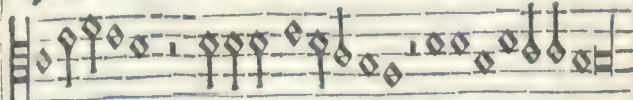
PIERWSZA PIESN.

CHRISOSTOMUS Hom: 36. in Mat: Op: imp: Kry-
stus mogliściała naszego naśladować/ ale my Bożstwa iego
nie możemy naśladować. HAYMO Dom: 2. post Epiph:
Cuda páná á zbawiciela naszego fiedy bywáio czytáne ku
przyśladom/ nie máio być náciogáne/ ále ráczey wielbio-
ne z podziwientem.

Te Pieśń może też śpiewać ná one Note, Day
 nam Pánie milos:ř.

Rystus przytład nam zostawił/aby się

Każdy z nas wczyl / położył / cierpliwości / Etoż czynił / swę
 (miłości.

Ten sie w vboſtwie národził / y wielka praca
podſtąpił: Muſiał z mátką ſwą vciekać / gdy go
herod kazał ſukać.

A gdy już dwanaście lat miał / w Pościele z

Doktory gadal / tam im wielkie tajemnice / z pr-
siną wywodził syroce.

Potym był w Jordanie okrzczon / od Duchá
ná puszcza wiedzion: Tamże też przez czterdzie-
ści dni / mieszkał między zwierzetami.

A gdy łaknął nasz Zbawiciel / przyszedł tam
Dyabel kusiciel / y kusil go pokusami / ale nie nie
wstukał z nim.

Cierpiał wielkie vdreczenie / sprawuiac nasze
zbawienie: Goracość / głód / y pragnienie / od
rosecz Żydow pośmiewanie.

Wielkie ubóstwo tu cierpiał / nigdziey głowy
skłonić nie miał / praca wielka w drogach znosił /
głód / nie wyspanie / podstępil.

W pocie y w płaczu pracuiac / owiec stráco-
nych szukaic / ktore gdy nálażl bladzace / prze-
niosł ná pástwiślá wdzieczne.

Chetnie ich tu sobie wzywał / by zá nim sli vo-
pominat / mówiac: Chodźcie wszyscy do mnie /
we mnie wiecznie odpoczniecie.

Krzyż w smutkach cierpiwie znosił / káżac by
tak káždy czynil / ktory go chce náśladować / y z
nim wiecznie odpoczywać.

Day nam byśmy swoy Krzyż niesli / éciebie
przed światem wyznali / Zbawicielem doskona-
łym / y też przyczynica iedynym.

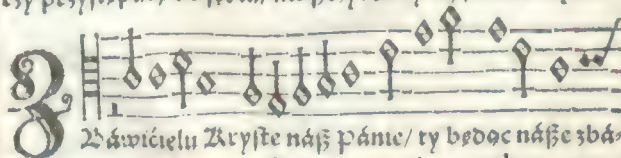
Spraw byśmy z serca prawego / éciebie chwa-
lili samego: Wyrwi nas z mocy onemu / dyabłu

2. wowi okrutnemu.

* Bądź chwałá Oycu wiecznemu / Synowi
iego miłemu / wespolek Duchu świętemu / Bo-
gu w Troycy iedynemu.

WTORA PIEŚN.

AUGUSTINUS in Iohan: Tract: 17. post wielki y po-
spolity jest / wstrzymawac się od slości / y od roste sy zaka-
nych tego smiatá: co jest doskonały post / abyśmy się zápra-
wisy nie pobożności / y świętych poizdlowości / skromnie /
sprawiedliwie / y pobożnie ná świecie tym żyli. Ná tym te-
dy świecie / iáż oby czterdzieścinnice powściągliwości ob-
chodimy / gdy dobrze żywiemy / gdy od slości y od roste-
sy zakaśanych wstrzymawamy się. CHRISOSTOMUS in
Act: Hom: 1. Czasu wczesnego czekaś / czterdzieścinnice:
Dla czegoż izali ma co zacnieyszego ten czas: Temie / Ser:
3. in Ephes: Cterdzieścinnica nie czyni godnymi tych kto-
rzy przystępują do stolu / ale śczyrość y czystość umysłu.

Zbawicielu Kryste nasz pámie / ty będąc nasze zbá-
wienie / day nam vnać dobroć twoią z lásti twoiey.

Boć wielka jest lástka twoja k nam / ktoras
hoynie wkazał nam / wzięwszy nasze przyrodze-
nie / z swey dobroci.

Wciekales też przed zlym Krolew / y byles tu-
son zlym dyablem / a wśakoż go zwyciężyles /
Pismem świętym.

A spodobało sie też tobie / przebywać w ne-
dzy / w chudobie / w głodzie / w trzysu / w pra-
cach wielkich / dla nas grzesznych.

Pracasz wielka w drogach swych znaszał / do-
brzesz nam czynić nie przestał / czyniasz dobrze
zlym / y dobrym / przykład dając.

Słowoś kazał y cudaś czynił / Zakones wśy-
tek wypelnił / a wždy sie zli przeciwili / twej
nauce:

Twoie święta prawde ganiłi / przed Sedzmi-
ną cie skarzyli / mówili fałszywie przeciw / twej
osobie.

Wydanes był / zdrádzon / y wplwan / frogos
biczowan / pośmiewan / nie miał żaden w wcz-
ciwości / ciebie Páná.

Day abyśmy prawdziwie ználi / coś dla nas
wczynił ważyli / a dobrodzieystw wódziczni be-
dac / chwalili cie.

Schowanes w grob iak człowiek prawy / z
ktoregoś wstał iak Pan możny / Wykupiles swo-
ie wierne / swa zaśluga.

Ráczże nas też wśytkich pocieśać / prosby
nasze wysłuchawac: Day co jest podług woley
twey / z swey możliwości.

Kryste iak sie podoba tobie / ráczże nas sprá-

wować sobie / żebyśmy doszli radości / z twej mo-
żności.

Gdy przyjdzieś sadzić sprawiedliwie / tam sie
włkasz stráśliwie / tym ktorzy nie byli wódze-
czni / twej nauki.

Ktore odpędziś precz od siebie / biada im be-
dziej przez ciebie: Szczęśliwi ktore ty przyjmiesz /
do radości.

Beda na cie zawždy patrzyli / y na wiek wie-
kow chwalili / mając wśytkiego dostatku / w
twym Krolestwie.

O przedziwny nasz Jezu Kryste / z Oycem / z
Duchem wieczny Boże / na wiek wiekom bado-
pochwalon / iak Bog prawy / Amen.

TRZECIA PIEŚN.

W Ktorey sięzamyka to / iakto Pan Krystus pościł / y iak-
to był kuśon od dyabła / a czym go zwyciężył Pan: wczys-
tiona z Ewangeliey Mattheusa s. 3 cap: 4. CHRISO-
STOMUS in Matth: Homil: 47. Nie kazał sie Krystus w
poście náśládownać / chociaż mogł one czterdzieści dni po-
stánowiąć / ale / Wzięcie się odemnie / tem jest cięży / y po ko-
nego serca. y owsem przeciwna rzecz roztaczał: Cośkolwiek
przed was położy / tedzcie. AMBROSIIUS praef: in Luc:
cap: 4. Pan ná puszcz y látnął / aby pokarm człowiek pter
wśego / ktorego kóstował przestąpieniem / postem Pán-
stym był nágródzony. HAYMO in Domin: 1. Quadrag:
Pościł Pan czterdzieści dni / gdy miał Ewangelia przepo-
wiedac / aby pokazał / i nowy Testament z starym zgadza-

się. Tamże: Aby pokazał Pan/ że w Ewangelii nie in-
go nie miał wycić/ iedno co załon y Prorocy o nim prze-
powiedzieli/ czterdzieści dni y nocy pościć chciał/ czytay
sententia Cyprjanowa w pytaniu o Poście.

Nota iako, Już się godzi/ć.

Bacz z nas każdy sprawę zbawienia
naszego/ R. Uwazaiac postępek zbaw-
wiciela swego/ Który zstąpił z wyso-
kości/ tu na teniści/ Aby nas tak
z tey niedze/ przywiódł do radości.

Bedac Bogiem prawdziwym/ z Oycem od-
wieczności/ Rep. Wziął na się ciało z Panny/ z
swey ścizyrey miłości. A tak się narodzić raczył/
by nas wyswobodził/ cierpiał wiele wciśkow/
wiele zlego znośił.

Bo iako się narodził/ Herod go szukać dał/ R.
Przetoż Pan do Egiptu z matka swa wciekał: w
tym nam naukę dawał/ byśmy przykład ma-
iać/ nieprzypaścił się strzegli/ im nie dowierzać.

Okreżon też był w Jordanie Chrystus mi-
łościwy/ Rep. A uczynić to raczył/ dla wielkiej
przyczyny/ cześcia aby sprawiedliwość/ Oyc-
wsta wypełnił/ cześcia też by nas grzesznych/ o-
mycia nauczył.

Potym na puszcza wiedzion od Duchá swie-
tego/ R. Aby tam był kuszony od śataná zlego:
Ale go moźnie poraził/ y moc iego stażił/ aby już
wiernymi iego/ ni w czym nie zaśłodził.

Tamże przez czterdzieści dni/ z swey Boskiej
możności/ Rep. A przez czterdzieści nocy/ beze-
wsey żywności/ bez napoi w śelákiego/ trwał
czasu onego/ aby okazał sposób/ postu prawdzi-
wego.

Boć nie dla tego pościł/ by te dni wstał/ R.
Ludziom tu zachować/ tegoć ich nie wczyl/
Ani też Apostołowie/ Chrystowi posłowie/ one-
go nie pościł/ ani nam kazali.

Ale aby moc Boską y wrzedu swego/ Re. Pe-
wność okazał: także człowieka pierwszego/ Ła-
komstwo postem nagroził/ y w śytkich nauczył/
aby go naśladować/ każdy tu skromnie żył.

Potym na puszcza przyszedł chytry śatan k-
niemu/ Rep. By z kamienia chleb czynił/ rade
dawałiemu: Także aby z ganku stoczył/ wiec pi-
sino przywodził. Ale go Pan sam Pisinem/ swie-
tym przewycięzył.

Widząc śatan iż nie mógł pożyć namowami/
Rep. Nie przestając kuśił go/ zaś obietnicami:
Okazał mu Miasła/ Jamki/ w śytki ich poży-
tki: Rzekł/ padaj day mi chwale/ bedac twoie
w śytki.

Ale w tych w śytkich śturmach/ patrząc co Pan
uczynił/ Wciekaj się do Pisiná/ tym dyabla zwycię-
dził: w tym nam też przykład dawał/ byśmy
Pisino mieć/ tym się dyablu bromli/ baliśmy od-
miatać.

Także abyśmy ni w czym Boga nie kusili / R.
Ponimac iako starani Żydzi o to byli / przytym
abyśmy iniego / krom Boga samego nie chwali-
li / mając to / rozkazanie iego.

Nie daymyś sie odwozić nikomu od tego /
Rep. Służmy statecznie Bogu / chwalacy same-
go: Borem niemáš nic sroźszego / tak Pána od-
stąpić / á chwale iemu winna / stworzeniu przy-
właszczyć.

Alzby sie nie dal zwieść / šatánom kusacym /
Rep. Czynyż w modlitwach / w Poście nie bądź
proznujacym / á słuchay słowa Bożego / rzadz sie
podług niego / używając swiatości / strzeż sie co
jest złego.

Co aby to w nas sam Pan Krystus raczył
sprawić / Re. Bynas šatán z slugami swemi nie
mógł pożyć: Prośmyś go czasu wśelkiego / wo-
łając do niego / by nas sam bronić raczył / moca
bostwa swego.

* O sprawże w nas sam Pánie / stromność y
pobożność / Rep. Day bysiny między soba zachó-
wali trzeźwość: Pokusy od nas odganiay / á ży-
wot wieczny day / nieprzyiacioli nášych moc /
moca swa záwściągay.

MODLITWA.

Pánie JEZU Kryste Krolu niebieski / kto-
rys zstąpiłszy z nieba wysokoiego ná ten
świat / wiele wciierpiał niewczasow: cier-

piałes od nieprzyiacioli prawdy przesławowa-
nie / wraganie / wyganianie: byles też kusił od
šatána rozmaitymi pokuśami: coś ty wśyrko-
znośil cierpliwie / chernie / dogadzać našemu
zbawieniu / y przewycięzyles nieprzyacioli slo-
wa twoiego s / y šatána okrutnego. Al przetoż
prośimy cie słudzy twoi / iako Boga mocnego /
šetmána niezwyćiezonego / dopomoż nam zwy-
ciężyć naše nieprzyacioli / świat y ciało / á ša-
tána głównego nieprzyaciela / pod nogami ná-
šymi zetrzy y poholduy / aby nam nie škodził.

Spraw to miły Pánie / abyśmy otrzymali płac
cierpliwości / w przesławowaniu dla twej z-
wanieli s. Pokusy cieśkie od nas odganiay / ná
nas ich nie dopuszczay / á ile takowych / ktorych-
bysiny nie mogli znieść. Oblecz nas w zbroie du-
chowna przeciwko šatánowi / która jest Wiara /
słowo twoie / modlitwy / trzeźwość / post. O Pá-
nie zastepow weytrzy ná nas z wysokoiego nieba:
broń nas od wśyrkiego złego / nie dopuszczay te-
go ná nas / abyśmy sie mieli przeciw woli światu
prawdy twoiej. Dopomagayże šetmáne naš-
iedyny / nášym krewkościami: błogostawże nam
ná tym świecie / á po śmierci day / prośimy cie / ży-
wot wieczny: który żywiesz z Oycem / y z Du-

chem s. w iedności Bostwa / Bog
wiecznie prawdziwy / Am.

Oycze náš, &c.

P I E S N I O UMĘCZENIU PANSKIM.

Lucas 15. 7. 31.

S Y N U, potrzeba stać się radość w weselić: **Abowiem ten brat twój / który był umarł / ożył.**

Który kacerze przeciwko jasnemu słowu Bożemu / za-
stuge / mek / śmierć / krew / doszły czynienie sprawiedli-
wości Bożej / za grzechy świata / Pána naszego
Jezusa Chrystusa bluźnili / odrzucali / zniwa-
żali / y w warpliwosć przymiwodjili.

Heb. 10. 28.

KToby odrzucił zakon Mojżeszów bez miłosierdzia na **W**oia dec-
koie dawa, abo trzech umiera: takż miemacie, iż daleko
groźsze karanie zasłużył ten, któryby Syna Bożego podeptał, y kre-
w przymierzył, przez którą był poświęcony, pokalana być rozumiał
y Duchá łaskiwizylił. **Ec.**

2 Pet. 2. 1.

Będa sąsiedzi nauczyciele, którzy potajemnie **W**oia dawa
kacerstwa zarządza, y Pána się też przac, który je odkupił.

1 Iohan. 1. 1.

Kreś Jezusa Chrystusa Syna jego, oczyszczenia nas od każdego grzechu:
Epiphanius lib. 1. Hares. 24.

Basilides Heretyk mówi, Ten jest on Syn Ojca, który opośredzi-
ny, który posłany jest na ratunek synom ludzkim, dla sedycy,
która rozdziła Ojca między ludźmi, y między Anioły: A teni jest
zbawienie nasze, który przyszedł, y nam się prawił oznajmił.
Tamże mówi tenże: Chrystus Symona Cyreneusza, który z nim nosił
krzyż, przemienił się do siebie, y sam się do Symona prze-
mienił, y miało iście Symona wydać, aby był ukrzyżowany. A gdy
był Symon ukrzyżowany, Jezus niewiedomie stał na przeciwko,
siedząc z tych, którzy Symona krzyżowali, y on odsełł nie obra-
żony do nieba, wydalwszy Symona ku ukrzyżowaniu: a takż iście
Symon jest ukrzyżowany, a nie Chrystus. Toż iświerdza Turcy

R x i x

Skoim Alkoranie, Aszara 11. Temu kacerzowi odpośiedziac E-
piphanius mówi, iśliże Symon ukrzyżowany jest: tedy nie przez
Jezusa Chrystusa zbawienie nasze służyło, ale przez Symona, **Ec.**
Tenże pisze Epiphanius Hares. 90. takż Mafalaui: kacerz: b-
wienie, y ubliżanie Bogu za grzechy, przysłał, ażeby modliłom
posłoneczkom, nie mece Chrystusowi.

Bernard: Epist. 187, 188, 189, 190.

Mamy **Ec** Francyj nowego, z Mistrza starego Theologa, Pio-
tra Abailera, który z dalszych lat do Dyalektyce porządek,
a teraz Piśmie świętym służyć: przed tym potępione przepione
nauki, takż iśliże takż cudzo, wznicić chce, naświeci też y nowych
przysła, **Ec.** A wyliczywszy rozmaite błędy jego, ten też **W**o-
mina mówiac: Na tajemnicę naszego odkupienia, uporny błąd
miejscu targnąć się, mówi: Mamy wiedzieć, iż **W**o-
ktorowe naświeci po Apostołach będący, na to się zgadzają, że dyabel
miał Panstwo, y władza nad stworzeniem, y miał do niego pra-
wo, **Ec.** Tęż tegoż mówi tak: Dłżi rościć, że się dla tego Syn
Boży **W**o-
w, przez śmierć niewinnego, prawić mogli być wybażony z
nieświeci śatanstkiey. Ale iśliże się nam zda, ani dyabel prawił
nigdy nie miał na stworzenia, ani Syn Boży dla tego się **W**o-
aby stworzenia wybażił, **Ec.** Co mamy rozumieć **W**o-
niezmierzłego, czy bliźniestwo, czy li pcha? co mamy rozumieć
potępienia godniejszego, czy lekomyślność czyli niebożność? Iś-
liby iśliże uśli nie słusznicy kłiem żartować, a niżeli racyami ze-
prze, iśliże ten przeciwko sobie słusnie nie pobudza rak **W**o-
ludzi, którego ręką na **W**o-
ale i a nie tak. Coż ty lepszego przynosisz? coż subtelniejszego zna-
dujesz? coż tobie jest tajemniczego obiażono, iśliże się chęps,
coż przed rak **W**o-
ne y chleb **W**o-
w, że przeciwko tobie **W**o-
słuszy o tym zgadzają się. Tamże: Nie możesz dłużej czynić z od-
kupionym, który nie jest odkupiony: abo iśliże gdyby był odku-
piony, znalazłby odkupiciela, a nie przalby odkupienia. Tamże: V-
czyniła doszły głębi za członki. Tamże: Stąd się pokazuje, iśliże on
yśliże racyonny ludzkiego zbażenia: iśliże on iśliże mo-
G 8

szca sfaśowanie tej świątecznej tajemnicy, który wśpółkę rzecz z
strony zbawienia przyśła sfaśowanie pobożności, odrodzeniu nie: który
chciał naszego odkupienia, y wśpółkę sprząsł zbawienia, po-
kłada nie w mece Krystusowej, nie w zapłacie krwio, ale w
postępkach dobrych naszego obcowania.

Nacler: Gener: 39. lib: 2.

Ganfredus o Mistrzu swoim Abailerdzie mówi, Ten iż zapłacił
odkupienia wyznaczał, nie inzego nam w ofierze męki Pńskiej
nie zalecał, jedno jego enory przykład, y oświadczenie miłości.

Ochinus w księgach swoich, którym dał tytuł lib: de Messia,
przed trzydziestą y trzema liry, in dubium socońcie począł, Do-
słój czynienie za grzechy nasze, które się stało przez Jezusa Krysta.

Socin: lib: de Servat: cap: 1. part: 1.

Ia Jezusa rozumiem być zbawicielem naszym, dla tego, iż dro-
gę zbawienia wiecznego nam obiaćcił, porzucił, y wśpółce
osobie, iako przykładem i sfońci, tak powstaniem od umarłych,
iakoż okazał, y iż wśpółce wieczny nam, ktorzy mu wierzymy da-
Ale Boskiej sprawiedliwości, przez kłora grzesznicy, poręczenie
bychmy zaśluszyli, za grzechy nasze, ani dosłój uczynił, ani też po-
trzeba było, aby się dosłój stało, i sfońcie. Tenże mówi Part: 2.
cap: 22. Krystus nie tylko za nas, ale y sam za się ofiarę uczynił.
Tenże Part: 3. cap: 5. Krystus zgola nic nam nie zaśluszył, ani za-
śluszyć mógł. Tenże Part: 4. cap: 4. Sprawiedliwość Krystusową
nie jest nam poczyrana ku dosłój uczynieniu y zbawieniu.

Talmud Nizachon cap: 209.

Wiedzieli n. i. s. y iż Krystus był złoczyńcą (o nieświdyłcie uśia)
y czarnoksiężnikiem, y wśpółkę jego cuda były truciźna: a prze-
toż słusnie jest zabity.

Bellarmin: lib: 3. cap: 25. de Missa.

Ieśce się nie stało odpuszczenie wśpółce grzechów, abo-
wem ieśce grzechy sa y będą aż do skonczienia sfońci. Toż mówi
lib: 2. cap: 2. de Missa. A coż to jest jedno męke Syna Bożego znie-
ścis, iżyć, a Paścioci. Kłamskożadać, który mówi
Heb: 9. 28. 10. 14. Iż uż mamy skuteczne odpuszczenie grzechów
w Krystusie.

Hofius lib: 1. de Hæres: Et Academ: Lovan: artic: 9.

Wiada kłora kto mocnie wierzy, y za peśne to u siebie stano-
wi to mu odpuszczone grzechy dla Krystusa, y orzyna iż wśpółce

czny, nie ma żadnego wśpółce. i sfońcie, y wśpółce onym
przećciwna jest. Tenże mówi cont: Pro: Brencii, Iż to jest blu-
żnierstwo, mocnie uśać w Krystusie.

WUŁEK w Postylli fol: 324. 325. 359.

Nie dosłój na tym że Krystus za cie cierpiął, y ty musisz cierpieć,
chceśli zbawion być: To nie doskonały Zbawiciel Krystus.

Caletanus Car. part: 3. quæst: 1. articul: 2. in fine Comment:

Z naszego, y z Krystusowego dosłój uczynienia, zupełne dosłój u-
czynienie byśca złożone.

DIES Mnich in summa Prædicantium Tom: 2. fol: 97.

Iako rzeczy wyśe bez niższych, nie mogą nie sprząsować, iako
słonce nie może bez ziemi wśpółce szepu. Tak naświeta ma-
ka Odkupiciela naszego, nie może z postanowienia porządnego za
grzechy nasze dosłój uczynie bez uczynków naszych. A tać jest na-
ka pospolita Theologów, przećciwno niepobożnym heretykom, ktorzy
tego prsa, aby uczynki nasze, miały być dosłój uczynieniem.

Gabriel Biel super Sent: Dist: 19. Conclus: 5.

Choć i męka Krystusowa jest przedniejsza zaśluga, kłora, ta-
śka nabyla jest, y krolestwo, y chwała jest oświata, iednak prze-
cie nie jest suma, abo zupełna przyczyna zaślugi.

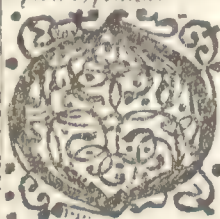
Concil: Trident: Can: 13. de Iustific:

Ieśliby kto sfońcie, iż rzecz jest potrzebna, do dostapienia od-
puszczenia grzechów wśpółce, aby wśpółce pe-
śne y bez wśpółce wśpółce i sfońcie, y nieśpo-
sobności, że mu sa odpuszczone grzechy, niechay będzie przekle-
ścem. Kłamskożadać Conciliu Trydeniskie onym pismom
y one zniesia, Ioh: 3. 5. 20. Rom: 3. 5. Aś: 10. 13. 26. O
grube bliźnierstwo, ognia piekielnego godne!

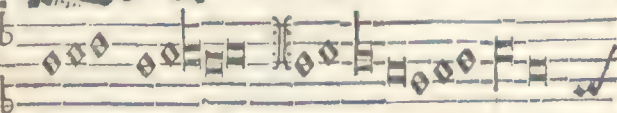
PIERWSZA PIESN.

W Stárożytnym Kościele / męke Syna Bożego zbawie-
na obchodzono na każdy rok: co się pokazuje z Doktorą
Augustiną Epilt: 118. y Ser: 144. de Temp: Obchodzono
no tym sposobem: ludzie Arześciński y chodzili się do Ko-
ściola na Piosnecki / na modlitwy / y na dzieł czynienia
Pánu za tak wielkie dobrodziejstwo / iż on za grzechy lu-

dzkie umarli/ y na słuchanie słowa Bożego: słowa św. Chry-
 zostomowe Homil: 88. in Matth: Aby Pogańi nie mowi-
 li/ i my tylko zacne sprawy Chrystusa páná wyśławiamy/
 á tego wżárdy y sromotny śmierci tájny: to Duch ś. z r-
 dził z láski swej/ i przy świcie wielkim/ blisko dnia Wiel-
 konocnego/ przy obecności wszystkich mężczyzn/ y białych
 głow zgromádzonych/ wšytka hystorya meji páńskiej
 bywa czytána.

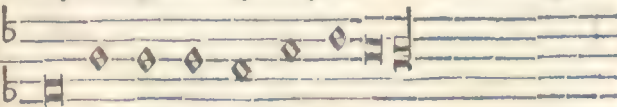

pánie náš / moimy Boże /
 Rácz odpuścić grzechy naše /

Oycze náš namułyśy / Rep.

ktorymi cie gniewamy. Weyrzyj na nas / odwróć gniew

twoj / á bądź nam miłościu pánie.

Chryście iednaczu wieczny náš/ prosim cie wy-
 słuchay nas/ Re. Przyczyn się do Oycá swego/
 Tyś ublażał gniew iego/ tyś sam ieden to zaśluz-
 zył/ byś do Oycá przyczynić był.

O Oycze náš weyrzyjś na nas / dla Synacz-

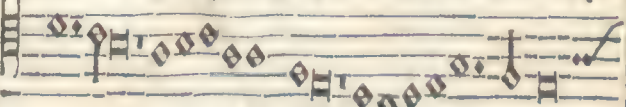
tá twoiego/ Re. Za nas grzesznych á mizernych/
 tak bardzo zranionego: My wierzymy/ iź będzie-
 my/ z grzechow rozwiązani prze zeni.

WTORA PIEŚN.

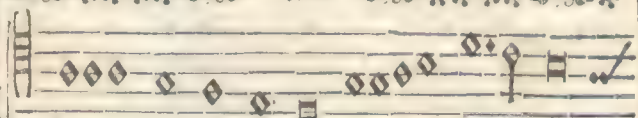
Bostwo nie nie cierpiało / tylko człowieczeństwo páná
 nášego Jezusa Chrystusa / iáko pisał ś. zeznawáiąc / 1
 Petr: 3.18. 1 Petr: 4. 1. 2 Corint: 13. 4. y Doktorowie
 Krześciańscy / AMBR O S: lib: 10. in Luc: cap: 23. &c.
 Koncylia dawne/ Hispalienſe ij. Can: 13. &c. A iź pisał
 ś. meś y śmierci Bogu przywłaſzczią/ Zach: 11. 13. 12. 10.
 1 Cor: 2.8. Act: 20. 28. 1 Iohan: 3. 16. Nie dla tego ie-
 dná / áby Bostwo máło cierpieć y umrzeć / iáko niekto-
 rzy Heretycy twierdili/ wynawa AUGUST: lib: de Ha-
 ref: cap: 73. y EPIPHAN: hat: 76. Ktory błód stárożytny
 Kościół potępił/ zeznawa Hil: Tripart: lib: 9. cap: 16.
 Ale iź ciáło Boże cierpiało: iź moc y skutek meji y śmierci
 płynie od niego/ Ktory też człowieczeństwo w mejach/ po-
 siła/ iź śmierć y meś á ciáło ie- zciaga się do niego/ o czym
 czytay Epiphanium, in Ancorato. Lombard: lib: 3. dist:
 21. Can: Recedente. także mieyscá Doktorow przed Pie-
 śniámi ná Adwent.

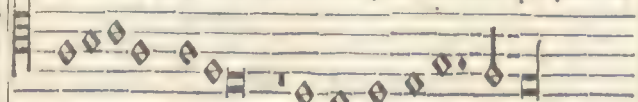
Jezus Chrystus Bog człowiek / Modrość Oycá

swego/ raczył tu wiele cierpieć / dla cięś grzesznego:

W Niedziele przed swą meſſą Pan Jeſu Chryſt płakał/

przychodziła wielka noc / śmierci na ſię czekał.

Wyſlił k mi^o przed miasto / częśc mu uczynili /
mżli minal dzień trzeci / inak ſię zmienili: Odszedł
Judaſz Szkarjot / Pána ſwego przedał / Za trzy
dzieści pieniedzy / Żydom go złym wydał.

We Czwartek po wieczery / w ogrodzie z ſwo
mi był / Bogu Oycu ſię modlił / by kielich odda
ł: Po trzy króć o to proſiła / by go raczył odiać /
na iego wola puſcił / a krwawie ſię pocił.

Przypádli nań we zbroi / iakoby na zlego / Ju
daſz pocałowaniem zdradził Pána ſwego: Gdy
nań rece wrzucili / poczał go Piotr bronić / Miał
chorwi vcho vćiał / Pan ſię nie kazał mścić.

Do Biſkupow go wiedli / po ſwey woli mie
li / cała noc z nim nie ſpáli / bić iakoby chcieli:
Twarz naſwietſza vplwáli / oczy zawiązali / po
liczki mu dawali / gadać mu kazali.

Potym Piotr z ſtrachem wielkim / gdy vo
gnia ſtanał / pierwey niż Kur zaſpiewał / trzy
króć ſię go zaprzal / Na dzień pierwſzey godziny
wiedzion do Pilata / ſaſſyrowie nań ſkazyli / Star

ſſy y Kijażetá.

Niechciał go Pilat ſadzić / widzac go bez wi
ny: Rzekli / Bądź tá krw na nas / y na naſze ſyny:
Do ſłupa przywiązali / biczować nagiego / me zo
ſtawili na nim / członka nie zbitego.

Cieſkie koronowanie Pan raczył odnoſić /
rozliczne poſmiewanie / potym y na śmierć iść:
Czaſu hoſtey godziny / z krzyżem z miasta wie
dzion / z wielkim poſtomoceniem / był krzyżem
obciążon.

Nieſkie Pánie płakały / iż cierpiał bez winy.
Rzekłum / Nie płaczcie na mnie / ale na ſwe ſyny:
Był tak bárzo ſtrapiony / że iść z krzyżem nie
mogli: Symon był / pzymewolon / by mu go nieſć
pomogli.

Na krzyżu go rozbili / gorzkinapoy dali / o ſu
knie los nuotano / iak Prorokowano: Janowi
poruczona iego matka mila / kiedy ſię iego duſza
z ciałem rozlaczała.

O dziewiatey godzinie Chryſtus wołał Żeli: z
czego ſię niecnotliwi Żydzi poſmiawali / Żelia
ſa ten wola aby go ratował / wſiak dobrze oglá
damy / bedzieli go tu miał.

Ża wołał głoſem wielkim / do Oycá w bole
ściach / Wy czemuſ mie opuſcił / w tak wielkich
cieſkomościach: Ża nieprzyiacioly ſwe / Oycá ſwe
go proſił: ſklonowſy za tym głowe duſſe ſwa
wypuſcił.

Gdy náš mily Zbawiciel ná Krzyżu umierał/
słońce sie iest zámilo / Ociec gniew okazał / za
takim okrucieństwem które nad nim widział: W
ten czas też z grobow swietych / powstało wie-
le ciał.

Zastóna sie przerwała / stáły sie pádaly / nie-
winney smierci tego wielce žalowały: A gdy sie
ziemia trzęsía / iákové tam strách byl / potym Ko-
tnusztrz wyznawał / iž Synem Božym byl.

Zá takowymu džiwý ludžie sie vžnáli / žaluiac
smierćiego / Pánu chwale dali: Potym ieden z
Rycerzow bož otworzył iemu / krew z woda wy-
plynelá k Zbawieniu nášemu.

Tám wyćiekly swiátości nášego zbáwienia/
woda y krewia poswiecił / wody wierných kře-
cia: Diet byl z křyža k wieczoru / dány od Pilátá /
gdy iuž byl zá nas umárl wykupiciel swiátá.

Jozef z Arymátiey co go násládoval / w gro-
bie go swým pochował / wielce go milował: A
gdy iuž tego cíało do grobu iest dano / od przyia-
ciol namilých / Mirra pomázano.

Owážnysť křesćianie / co nam tež Pan sprá-
wil / bo wšytko dla nas čierpial / sám nic nie prze-
winil: Ščesliwi křorzy z nim mřa / á máia zmar-
tých wstáć / bo křomia wápliwostí / beda z
nim křolowáć.

* Gdy bedžiemy mieć pomřzeć / á z cíałem sie
džielić. Káč Pánie naše duše / w rece swie přy-

iac: Křyste dla umeczenia žywotá twólego / rácz
nas przyiać po smierći / do křolestwa swego / A.

TRZECIA PIESN.

AUGUSTINUS lib: Manual: cap: 24. Bedžie
wywysiał Pánie / ábowiemieš mie přyiol / á nieprzyia-
ciol moich ná demnq nie véiešyles: Zbáwiciel náš glo-
wožchylil przy smierći / áby pocálowal swie umilowá-
ne: tyleťróč Bogá cáluemy / ileťróč onego miluemy.
Q dušo mojá / obrážem Božym ozdébiona / odkupiona
křwí křystusowq / wiárq posłubiona / duchem obdárzo-
na / cnetámi ozdóbiona / poczytána: Aniolámi / miluyie
tego / křory čie ták bázo umilował / šuťay tego křory čie
šuťá / křory čie milostíq vřzedil / křory iest přyczyna
milostí twóiey: Ončie iest twoja zášluga / on zápláto two-
ja / on owocem twoim / on vřyváním / on řořcem. Támie
cap: 22. We wšytkých přeciwnořstách / nie máyduie ták
mocného lečárštvá iáko rány křystusowe / w tych spie be-
špiečny. Žiemáš ták nie ná smierć goržkiego / coby nie
máilo býť šlečzonego smierćiq Pánsťq.

Notá iáko, O Pánienáš / řé.

Sžwalnysť Bogá wšechmocného /
křory dal Syná swého / Řep. Ná o-
křutney umeczenie / Škad mamy wybá-
wienie. Ten wieczna smierć iuž žy-
ćiežyl / Grzech / pieklo / dyablá / porážil.

Gdy Adam w Ráiu postáwion byl / wnet go
tám dyabel zadržil / Řep. Ž křuřenia iáblťá w
smierć wpadl / z dobrego wšego wypadl: Milo-

ściwy nasz zbawiciel / z tegoć go on sam oczyścił
 Jak przeciwnik swa chytrósć / zwiódł czło-
 wiek pierwsiego / Rep. Tak Pan Krystus swa
 mądrość / przywiódł do Oycá swego: Wszyt-
 ko zgładził / y zapłacił / co był Adam prze grzech
 stracił.

Cierpiał iest dla tey przyczyny / aby za nasze
 winy / Rep. Bogu Oycu dosć uczynił / gdyż sam
 nie nie przewinił: bo żadnym grzechem nie zma-
 zan / Jezus Krystus nasz miły Pan.

Od wieczności był włożon / rzad tego wykus-
 piemia / Rep. Aby grzeszny nie nie wapił / że do-
 stąpi zbawienia: bo lekarstwo ma gotowe / z me-
 ki zbawicielowey.

Tak nam było trzeba tego / aby za nas wcie-
 rpił / Rep. Słuchając Oycá swego / na drze-
 wie krzyżá wisiał / y tak żywot nam przywrócił /
 y moc dyabelską wyrócił.

Okrutnie bit / zranion środze / z miastá niośt
 krzyż ná sobie / Rep. By ná wieki był pomocen /
 człowiecze grzeszny tobie / twarz iego sie odmie-
 niła / wszytká we krwi omoczyła.

Tá krzyżu gdy był zawieszon / octem z żółcia
 napawan / Rep. Głosem wielkim iest zawolał /
 gdy dusze swa polecał / Boże Oycze w ręce two-
 ie / poruczam ja dusze moie.

Ostra włócznia dal bok przetłóć / serce żywo-
 tá swego / Rep. Krew á wodá wypłynęła / z iego

ciála swietego / ku omyciu naszych złoci / y wśpe-
 lątkich nieprawości.

Przetoż tedy Pána te' chwalmy inż bez prze-
 stánia / Rep. Który mocą Bóstwa swego / wzy-
 czyl nam zbawienia: Smierć swa śmierć wie-
 czną zgładził / á wierne swe wyswobodził.

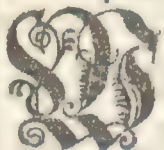
* Chwalá Oycu niebieściemu / Pánu miłosći-
 wemu / Rep. Jego Synowi miłemu / ná nas tak
 łaskawemu / A też Duchowi swietemu / Bogu
 w Trocy iedynemu.

Żeć sie nád námi zmiłował / droge prawdy w-
 każal / R. Z błędów cieśkich nas sam wyrwiodł /
 gdyż tego żaden nie mogł: Prosim cie dżis rácz
 nam to dáć / byśmy przy tobie mogli stać / Amen.

CZWARTA PIEŚN.

AUGUSTINUS lib: Meditat: cap: 7. A cożes uczyni-
 nałódse dzieciatko / że cie tak sódzono: w czymes przewi-
 nił / o namilży młodzieńcze / że tak srogo z tobą postępowa-
 no: y któryż iest grzech twoy: Która winá twojá: co zá
 przyczyná śmierci: co zá powód twego potępienia: Ja ie-
 stem bowiem karaniem twotey boleści / ia winá twego zá-
 mordowania / ia twotey śmierci przyczyna: o cudowna
 sprawiedliwość! / o niewysłowne tajemnice rzádenie.
 Grzeszy niepobożny / á karán bywa sprawiedliwy: wysz-
 pnie winny / á cierpi niewinny: obraza złośliwy / á bywa
 potępiony pobożny: co záslużył zły / cierpi dobry: w czym
 sie zádużył Augá / Pá wypłaca: cie sie dopuścił cłowiek /
 zá to Bog kázi odnosi. támiż: Jam złości nábroił / á ciebie
 ná me podá: iam sie pycha wntoś / ciebie poniżá / zé.

Ta Pieśń może przeplatać Kazanie w Wielki
Piątek, różną notą, iako, W tobie Pánienádjie
ie mam/ie. Day nam Pánie miłościwy/ie.
Pánietay ná nas náš Páme/ie.

Mamyś iáť wielka dobrota/vmęczeniu Je-

zu Krysta/ Którego nam Duchem świętym/ po-

rodziłá cysła páná.

Jezu Kryst Syn Boży miły/ niechcąc byśmy
w piekle byli/ dał się za nas wszystkich męczyć/
ná sromotnym krzyżu rozbić.

Cierpiał náš Pan meki wielkie/ prze ludzkie
grzechy wśelákie: Dał się za nas grzeszne zabić/
chcąc nas z Dycem swym pomierzyć.

Bo w táyności Trojce świętey/ było wrádze-
nie wzięte/ by Syn Boży był pomizon/ á w czło-
wieczeństwie potępion.

Niewinnościá swa żywota/ chcąc by była
winá zietá/ śmierć śmiercią była skáżona/ lástá
Boża przywrocona.

Krystus będąc w niewinności/ miluiąc swę z
wprzeymości/ dobrowolnie śmierć podstąpił/
wiedząc wśytko nie wstąpił.

Śmęcił się aż do swej śmierci/ w sercu swym
nosząc boleści: Przed Dycem swym ná twarz
pádał/ próśby swe k niemu wylewał.

Że się raczył dać poimąć/ iáko by zloczyn-
cá związać: Wiedzion k sadu duchowne-
mu/ dan w rece ludu grzesznemu.

Pośytkowan/ policztkowan/ ná twarzy há-
niebnie zeplwan/ potym od Kieżey odeslan/ y Pi-
latowi był oddan.

Słyszác Pilat náń skárżenie/ skazał go ná bi-
czowanie/ Vsiluiąc go wypuścić/ á gniew Dy-
dowski vkrócić.

Poczelo pospolstwo wołać/ áby go dal vkrzy-
żować: Pilat gdy ná sadzie siedział/ Krysta Pa-
ná ná śmierć skazał.

W rece Pogánom był wydan/ á sromotnie ko-
ronowan: Potym wiedzion ná śmierć z krzyżem
iáko by był nawinniejszym.

Al przybit ná krzyż sromotnie/ rozcią-
gnion ná nim okrutnie/ podniesion z nim
w mekách ciężkich/ Tak wypłacał grzech swych
wiernych.

Wiśiał w mekách trzy godziny/ pośmiejch cier-
piał od rodżiny: był zemdlon tym zmordowa-
niem: wykupił nas swym Konaniem.

Woley Wycofskiej dogadzał / potym sie niu
osiarował / Testament stary wykonał / gdy śmierć
cia na krzyżu skonął.

Wielki człowiek to pamiętaj / śmierć Kry-
stowe rozpominaj: On twev sprawiedliwienie /
wykupienie y zbawienie.

Miałby każdy swe zgrzeszenie / przez Adama
zawiedzenie / ktoregoś nie mógł wypłacić / aż
Syn Boży raczył umrzeć.

Wzdaymyś wszyscy chwałę temu / w nie-
bie iuż królującemu / za nami sie modla-
cemu / wiernych swoich strzegacemu.

Ty Panie nasze zbawienie / sprawiles przez w-
meczenie / dayże nam być uczestni / swoiey tak
okrutney meki.

Byśmy żywa wiare mieć / do śmierci swej /
tu w niej trwać / a po tym po śmierci naszej / z
toba żyli w chwale wieczney / Amen.

PIATA PIEŚN.

O mce Syna Bożego nie tylko prorocy s. prorokowa-
li / Gen: 49. Psal: 22. Isa: 50. 53. Dan: 9. Zach: 11, 12, 13, 14.
y figury sakonne mieć dawaly / Gen: 22. Levit: 16. 23.
Num: 21, 28. Ale też y Sibylle o niej przepowiedaly / świad-
ość LACTAN: lib: 4. cap: 18. 19. y AUGUST: lib: 18.
cap: 23. de Civit: Dei, & orat: cont: Iudæos & Paganos,
cap: 16. A to wszystko dla tego Pan Bog chciał mieć / aby
wszystkim iawnno było / o mce Syna tego / y aby wszyscy
wiedzieli / że Syn Boży dla zbawienia ludzkiego cierpiał /

nie z tresunku albo z przypadku takiego / ale z dekretu / wo-
le y przejrzenia Wyca niebieskiego / ktory to był / dawna
w radzie swoiey przejrzał / a potym przez slugi swoje prze-
powiedział / iako pisma s. zeznawają / A ktor: 2. 23. y 3. 18.

Mgdrość Wyca niebieskiego / Krystus on

wieczny Syn tego / przyszedł w miłość światą tego / we-

dlug pisma prorockiego.

W wielkiej potrze / w ciichości / nie litniacy
trudności / dla narodu człowieczego / widzac
wielki wpad tego.

A z oney Bożkiej miłości / przyiała sie nasze
złości / podał mekę dobrowolna / prze nasze kre-
włość swowolna.

O gdyby to kto obaczył / co ten Pan uczynić
raczył / iż dla człowieka niedznego / nie litował
ciała swego.

Stał na krzyżu zawieszony / wśytek świat
krwia stropiony / wołał z wielkiego pragnienia /
niedznemu czleku zbawienia.

A w oney swej srogicy mce / rozciągnarofy

swoie rece/ wola: Podźcież moi mili/ byście się
nina ochłodzili.

A my nie bacząc tego/ Dobrodziejstwa
Pana swego/ wolimy światu folgować/ iego
złych spraw naśladować.

Tak nas bardzo rozbiłało/ w grzechu nasze marte
ciało/ Ktore swowolnie kochamy/ że tey łaski
nie niedbamy.

Ano Pan swe święte ciało/ dał aby za nas cier-
piało/ życząc nam miejsca onego/ przez Adama
straconego.

A tak wszechstronogacy Panie/ Rącz dąć z łaski
swey wznamię/ byśmy cie prawie poznali/ woley
twę naśladować.

Rącz nas przez swa sroga mekła/ przyjąć pod
swa moźna rękę: boć onas zle z każdej strony/ nie
bedzieli twę obrony.

Zewszad nieprzyjaciół dosyć/ y gdzież mam
swe rece wznosić: iedno ku tobie nasz Panie/
gdź w tobie nasze wspanie.

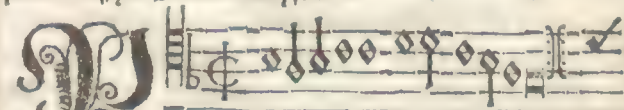
* O Wyże nasz dobrotliwy/ Rączże nam być
miłościwy/ nas marnotratne dziateczki/ przy-
mi w łaskę nieboraczki.

Abowiemesmy zgrzeszyli/ Maiestat twoy o-
brązili: Wszakże z swey Boskiej litości/ Rącz
odpuścić nasze złości/ Amen.

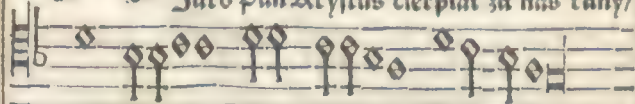
SZOSTA PIEŚN.

BERNARD: Sermon: 62. in Cantica Cantic: Coż może być

tak mocniejszego ku wyleczeniu ran summienia/ iako ran
Arystusowych wystawicznie rozmyślanie: Tenże Sermon: 22.
Msta twoja Panie Jezusie jest ostateczna wieczna y ie-
dyne lekarstwo. ALBERTUS Magnus lib: Meditation:
Wiecej wazy iedno proste rozmyślanie msta Pana Jezus-
sowej/ niż kiedyby człowiek na każdy dzień przez rok/ o
chlebie/ o wodzie pościł/ niż kiedyby się kto na każdy
dzień przez rok/ aż do wylania krwi biczował. AUGUST:
lib: Manual: cap: 22. Gdy miś ciało moje ciśnie/ wspom-
naniem ran Pana mego/ powstawam/ i. y doświada/ wśa-
wując pożytek rozmyślania msta Pańskiego/ lib: Meditat:
cap: 14. Wszytką nadzieję y pewność wszyskiej wspaniości
mam/ w drogicy krwi Pańskiej/ Która wylana jest dla nas
y dla naszego zbawienia/ w niej samey oddycham/ y w niej
samey wspanię/ do ciebie Wyże przyść pragnę/ nie mając
swey sprawiedliwości/ ale ona która jest w Syonu twoim
Pani naszym Jezusie Arystusie.

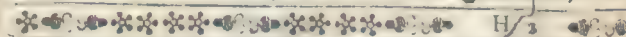

Wymyślamy dziś wierni Arzebciani/ Re.
Jako Pan Arystus cierpiał za nas rany/

Od poznania/ nie miał odpocznienia/ aż do skonania.

Na przod w Ogroycu wziął pocałowanie/
R. A Judasz zdrajca dał był żydomiżnamię/ O-
to żydowie meo Mistrza macie/ tegoż umaycie:

Wnet sierzucili iako psi okrutni: Rep. Apostołowie od niego uciekli: Tam z wielkim hurmem wiedzion do Annasza/ pociecha nasza.

Pierwszey godziny przed Pilatem stanął/ R. Nieśprawni od Żydów oskarżon: rostażal Pilat aby był biczowan/ nasz niebieski Pan.

Krzykneli wszyscy o godzinie trzeciej/ R. nie chcemy daley swojej krzywdy cierpieć: Niechay na krzyżu swoy żywot poloży/ ten to Syn Boży.

Z ostrego ciernia Koronę wzięli/ Rep. Naszemu Panu na głowę włożyli: Pośmiewając się przed nim się kląli/ Krolen go zwali.

Szedł z krzyżem z miasta Pan fosey godziny/ R. Żydowie z niego odzienie złożyli/ potym go na krzyż okrutnie przybili/ octem poili.

Oycu się modlił za swe krzyżownicy/ R. Odepusć im Boże/ a bacz te niedziuki/ ktorzy niewiedza co mi wyrządzaia: bo mnie nie znają.

Matkę pod krzyżem stoiać obaczył/ R. Janowi one w opiekę poruczył: Oto niewiasto maś syna swojego/ dźierzże się tego.

Wziął Apostoł matkę Pana swego/ Rep. Szedł z nią od krzyża do domu swojego/ iako syn własny one opatrniać/ y w smutku cieczać.

Polecił ducha Bogu Oycu w rece/ R. Wołając umarł: zaczął się słońce: ziemia się trzęsła/ dźierzatęy godziny/ nie bez przyczyny.

Co widząc on lud stał się nabożnym/ Rep. a

Setnik wyznał być go Synem Bożym: Ciało w marle z grobow też wstawiały/ widzieć się daly.

Niktodym z Jozsem uczynili prosby/ R. Byciało z krzyża bezpiecznie zdiać mogli: Pilat ich prosby niwczym nie przebaczył/ bo tak Bog raczył.

Czasow nieśpornych był z krzyża zdeymowan/ R. Przez swoje slugi/ wsego stworzenia Pan: Pamię też święte tam z daleka stały/ na to patrzały.

Drogim Balsamem ciało pomazali/ Rep. A z nabożnictwem w Syndon wwineli: włożyli je w grob ostatney godziny/ płacz uczynili.

Wważamyż to wszyscy Krześciance/ R. Dźierzując Panu za nadrozszerany: Jż za nas raczył tak okrutnie cierpieć/ chcac nas sobie mieć.

* O Panie Jezu Boże wszechmogacy: R. Wy słuchay lud twoy k tobie wołający: Racz nam odpuszczyć nasze wszystkie złości/ Przym doradości/ Amen.

SIODMA PIEŚN.

LE o Epistol: 95. Wyłanie krwotie sprawiedliwego Krystusa za niesprawiedliwe/ tak wainym było przywileciem/ tak bogatę zapłatę/ że gdyby wszyscy wiśniowie w Odpuściela swego wzięli/ żadnego by dyabellskie wiąski nie zatrzymały. A iakż sobie nadszanie zostawno w posilek tego Sakramentu/ ktorzy przu w zbawicielu naszym prawdy cslowieczego ciała: Niech powiedzo/ przez iakę

ofiarę są poiednani. Niech powiedzą iako krwio są odpu-
 pien: Atoż jest (iako mówi Apostoł) Który wydał samego
 siebie / za nas na ofiarę y na zabicie B O G U na wonność
 wdzięczności: T H O M A S de Aquino 3. par: quæst: 62.
 art: 5. Krystus zbawił nas od grzechow naszych / osobli-
 wie przez mek swoje / nie tylko efficienter & meritorie,
 ale też satisfactorie, ofiarując samego siebie ofiaro Bo-
 gu. Nie słusnie tedy A U G U S T. lib: 13. cap: 15. de Trinit:
 y A M B R O S I U S Epist: 77. mówi / że krw Krystusową
 dawał jest ścianaowi zapłatę za nas. A to Bogu Cyu / aby
 nas na mek ściana nie zdmawał. A tak y Doktorowie
 błagali. Nie dźw / ludźmi byli.

Nota iako, Jezus Krystus / Bog człowiek.

Krystus nasze zbawienie / Który grze-
 chu nie znał / dla nas iako zloczynca /
 był w nocy poiman / Wiedzion przed
 sąd duchowony / ofiarzon bez prawdy /
 uplwan / wzgardzon / y nasmián / iak nam Pi-
 smo świadczy.

Na dzień pierwszy godziny / Jezus był pro-
 wadzón / przed Pilatą sędziego / iak zdrayca o-
 fcarzon / ten go pilnie probuac / niewinnego ro-
 znał / przeto go Herodowi Krolowi odesłał.

Trzeciý na dzień godziny / był środze biez-
 wan / y ciemnowa korona / na smiech koronowan
 gdzie wiele wragania / y policzko w rzył / y do
 micyśca śmierci swej / Krzyż na sobie nośil.

Szóstej Jezus godziny / na Krzyż jest rozbity /

miedzy lotry iak morderz / wyšsey podniešiony /
 w swym pragnieniu Zbawiciel zolcia jest napo-
 wan / tak Baranek niewinny / dla nas grzesnych
 strapion.

O dziewiatej godzinie dusze swo wypuścił /
 Zeli / głošem wolając / Cyu ia poruczył / ziemia
 sie też zatrzęsła / florice sie začmilo / tam na tych
 miast wiele ich / w niego wwierzyło.

O niesporney godzinie byl z Krzyża zdeymo-
 wan / náš Zbawiciel namilſy / á za tym pocho-
 wan / tam wiele ludźi swietych / z swych grobow
 powstali / że Jezus jest Zbawiciel / to świadc-
 two dałi.

* Przez two mek niewinna / Kryste Symu
 Boży / ciebie prosim pokornie / nas grzesne
 wspomozý / byšmy z grzechow powstali / swia-
 toblirwie żyli / á twej meki y śmierci záwšerwdzie-
 czni byli / Amen.

OSMA PIESN.

Która spiewána po kazaniu.

B E R N A R D U S Serm: in Natal: Domini. Vznay o czo-
 wiecze / iako są ciastkie rány twote / dla Których potrzeba /
 aby Krystus był wrantony. Jeslby te rány nie byly na
 śmierć / á na śmierć wieczn / mgdyby był dla ich lečár-
 stwa Syn Boży nie umierał.

Nota iako, Błogosław nam náš Pá: ie.
 May každý dobrodziejstwa Pána w sech-
 mocnego / Re. Który k nam zstąpić raczył

z nieba wyśokiego: Ten nam słowo swe kazał/
a prawdy nas uczył: Potym wylał krew swoje/
aby nas poświecił.

Wszystkiemu światu rozkazał wieczniom opowie-
dać/ Rep. że grzechow odpuszczenia może każ-
dy dostać: Bo on to nam zaśluzyl sroga śmiercia
swoia / Ktorzyby weń wierzyli / żywot wieczny
mają.

Dziękujemyś wszyscy iemu / dziękujemy w ra-
dosci/ Rep. że umrzeć raczył za nas / z siwy Bo-
skiej miłości: niechayże święte imię jego sławne
będzie / a niechay się rozmnaża słowo jego we-
szędzie.

DZIEWIATA PIEŚN.

Którą śpiewaia po czytaniu Ewangeliiy ś.

Nota iako, Przez twe słow a posłu: zc.

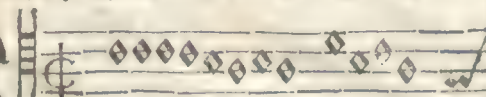
Głowy Chryste wszechmogacy / Prosimy cie
Imy niedźmicy: Day sie nam stać uczestniki/
swoiey tak okrutney meki: Przy słowie twym
nas zachoway / po śmierci wieczny żywot day.

DZIESIATA PIEŚN

Wieczorna.

August: lib: Medit: cap: 5. Ktoregoż in sego do ciebie
przyczyscie obrocie / niewiem / iedno tego / Ktory jest w bla-
ganiem za grzechy nasze / Ktory siedzi na prawicy twoiey /
za nami się przyczyniając: oto przyczysca moy w ciebie / o-
to naywyszy Biskup / oto ofiara święta / dobrze się podo-
ba iaca y doskonała ku wdzięczney wienności ofiarowana

y wzięta. Tamże: Wypiszcie Wyście pobożny / na Syna po-
bożnego / za mis niepobożne / umieszczonego / poyzysłaśtawy
Arolu kto cierpi / y wspomni łaskawie za kogo cierpi / zc.

Umiesz na nas nasz panie / wsłakamy two

ie stworzenie / Kac mule obliże twoie / K nam te obrocie
(łaskawie.

Odpusćże nam winy nasze / Którymi gniewa-
my zawość / Dobroć y wielmożność twoie: Wkaż
ženam łaskę swoje.

Pomni na śmierć Syna swego / Jezusa Pana
naszego / Ktory nas śmiercia zastąpił / z gniewu
twoiego wykupił.

Nie day nas na potępienie / Dusz naszych na
zatrącenie / Gdy mamy zastępcę swego / Chrystu-
sa Syna twoiego.

Ten za grzech dosyć uczynił / Ktorego się był
dopuscił Adam nieposłuszeństwem swym / Ktory
nam piekło zaśluzyl.

Wsłak nam to twoy Syn powiedział / Ż
śmierć wieczna zwyciężyć miał / Z toba też nas
Oycem ziednać / a potym żywot dąrować.

My temu szczyrze wierzymy / Śmierci się już

nie boimy/ Ani grzechu/ ani dyabła: bo wiemy iż ich moc upadła.

Jest za nami Kycerz mocny / Jezus Chrystus Pan waleczny / Który to wszystko zwyciężył/ moc ich podnożkiem podłożył.

* Chwała bądź Oycu wiecznemu / Synowi jego milemu/ także też Duchu świętemu/ Bogu w Trójcy jedynemu.

Żechmy się wybawieni/ z rąk dyabelskich wzwoleni / z grzechów cieśkich rozgrzeszeni/ y do nieba przypuszczeni/ Amen.

PSALM XXII.

Deus meus, Deus meus respice in me.

Ten psalm 22. wykladał Żydowie o Dawidzie Królu w swoim Talmudzie: a drudzy o Zesterze/ y Mardocheuśu / iako o tym przypominia HIERONYMUS: ale iżiste ani o Zesterze/ ani o Mardocheuśu/ ani też o Dawidzie/ nie może się rozumieć/ bo tym nog/ rąk/ gwoździemi nie przebito/ ani o ich ściany losow miotano / octem z żółcią ich nie napawano. Rozumie się tedy ten psalm o Chrystusie/ iakoś. Ewangelistowie o nim go wykladał/ y Doktorowie dawni/ CYPRIAN: TERTUL: a iżnie/ y właśnie/ abo wiem w tym Panu śanym / to się wszystko wypełniło / co w tym psalmie przepowiedziano było/ Który to psalm dla jego sacności/ y nauki pociesnych/ w Kościele starożytnym w on tydzień Wielki czytano/ y wykladano: świadczy AUGUST: Tract: 13. in Ioh: psalm ten na każdą ror bywa czytany/ w ostatni tydzień/ Ktorego wszystek lud słucha/ zc.

Słowa tu w tym psalmie / Boże mój / Boże mój / zc. Páná nášego Jezusa Chrystusa/ dawając nam/ y są pewnym świadectwem/ że Jezus Chrystus na krzyżu wisząc/ za grzechy nasze cierpiąc/ Bogu Oycu za nie wypłacając y dosyć czyniąc w osobie człowieka grzesznego y potępionego / na duszy y na ciele meki piekielne cierpiąc/ Ktore narod ludzki miał cierpieć. Srogość gniewu Boga obrażonego y rozgniewanego widział y czuł w osobie ludzkiej/ Ktore na sobie niósł: że w ściece pociech zewleczony był: Bo iż wypłacał grzechy y karania Bogu/ za człowieka zadręczonego/ y potępionego. Ji nasi były wrzucone grzechy ludzi zadręczonech y potępionych / tedy też y to (dobrowolnie iednak) odnosił/ cierpiąc / co miał odnosić y cierpieć człowiek potępiony y zadręczone: aby tak dosyć czynił sprawiedliwośći Bożej. Abowiem gdyby tylko na ciele cierpiąc / a na duszy nie / toby tylko był zbawicielem ciała / nie duszy: a za tym nie byłby doskonałym zbawicielem ludzkim/ musiałby ludzie znów na duszy meki piekielne cierpieć. Ale iż Pan Jezus Chrystus / w osobie nas ludzi potępionych / na duszy y na ciele meki piekielne / trwogi/ strasunki/ testności/ zc. odnosił/ gniewu Boga dla grzechów naszych doznał: tedy też doskonałym / prawdziwym zbawicielem: tedy my onych mek piekielnych prosi biedzimy. W czym wszystkim nie tylko ten psalm świadczy / ale y one słowa pánstie/ Psal: 18. Boleści piekielne ogarnęły mnie / y one Piotr świętego/ Act: 2. Ktorego Bog wzbudził z mrozwawsszy boleści piekielne. Y Doktorowie Krześcijańscy/ AUGUST: mowi in Psal: 21. Chrystus osobę zachowując starego człowieka/ śmiertelność jego nosił: abowiem stał

ry nąs człowiek wżyszywany z nim jest. Czemuż te słowa
mowił. Dla tego / iechmy my tam byli: dla tego / i ciało
Krystusowe jest Kościołem. Tenże / Sermon: de Temp: 117.
Wziął na się Pan nąs smutek / aby nam wywyższel
swego. AMBROS: in cap: 22. Luca: Krystus / mało by
mi był sprawił / ieliby był nie wziął na się nąszych af
fektow: a przetoż za mnie cierpiał / który nie miał / dla czego
by za się cierpiał / abowiem duszą jego poddana była me
kom / a bóstwo wolne. Tenże / in Psal: 118. Sermon: 1. We
dlug ciała w którym jest wydany na śmierć / ten głos / Bo
że moy / zé. wyszedł: abowiem zdamy się sobie żeśmy się o
puszczeni / gdy jesteśmy w niebezpieczeństwie położeni / A
opuścił go / abowiem mu nie przepuścił gdy go wydał na
śmierć. Naostaték / y przeciwnicy sami Katechizm Try
dencki / Articuli: 4. Umiera / y pogrzebion / mowi: A co się
we wnstrzney jego duszney boleści dotyczy / iaden wątpie
nie moje / i nawiastka w Pánu Krystusie była. Bo święci
ludzie którzykolwiek mieli cierpieć / mieli z nieba dano
swoy duszy pociechę którą pośileni / skromniey boleści swo
ie wycierpieć mogli. Ale Pán Krystusowi wielich który
pił / żadną pociechy ośłodzony nie był: Bowiemesłowicie
mu przyrośnieniu / które był przyjął / i mę wszystkie wci
erpieć dopuścił / nie inaczej iakoby człowiekiem tylko / a nie
Bogiem też był: DURAN: lib: 4. cap: 41. napisał: Kry
stus cierpiał na ciełe y na duszy. Zaczę też mowi / który
te są słowa / Eártá 51. y 875. Na duszy boiań y tęskność
dobrowolną / frásunki trofliwe / zewszech pociech zgoło
cenie Pan cierpiał. BELLAR: lib: 4. cap: 8. de Anima
Chrilli, Bálwiná mezą pobożnego ile wdawa / dla tey sen

tenciej / przy której mocno stoi / lib: 2. cap: 16. Infit: ma
iąc po sobie Pismo s. y Doktry / y wiele przeciwników
nim w tym się zgadza / które Bellármín w Bálwinie po
tępi / choć się zgoda przechwala: Wiet to jest bluźnier
stwo / co Bálwin z Pismem s. twierdzi / a ono nie bluźnier
stwo co mowi THOMAS de Aquino 3. p. q. 52. Art: 1. 3.
Ze duszą Krystusową do piekła ztopiwşy / i meki piekiel
ne cierpiála / a ciało w grobie leżac / i meki grobowe ciera
piało. A CAJETAN: in Act: 2. dokłada / że w Krystusie
meki trwały / aż do samego zmartwychwstania: y przywo
dzili one słowa oba / Rozwiazawşy boleści śmierci / zé. I
RENÆUS lib: 3. cap: 12. y AUGUST: Epist: 99. czytá
i9 / Boleści piekielne.

Notá iáko, Rzekł Pan / zé.

Boże czemuś mnie / Czemuś mnie moy
wieczny / Boże opuścił / w moy czas
ostateczny. Zwatpiony moy świat /
żywot opłakany / Nie ma się czego
iać człowieka stroskany.

Cały dzień wolam / Boże moy / do ciebie: A ty
prośb niechceś przyiać mych dosiebie. Cała noc
wolam: lecz wolanie moje / Nie przejednane v
cho miia twoie.

Ale o Pánie / Pánie dobrotliwy / Tyś on mie
skániec / y stroż nie wáplivy / Niasta święte
go / skąd na wszystkie strony / Brzmi głos twey
chwały nie zařtanowiony.

Przodkowie nąszy toba się fezyčili / A zámzdy

przez cie wspomogem byli: A tobie wotali / a ja
wysłuchani / W tobie vsali / a nie zaśromani.

Alle ia com iest: com iest prze Bog żywy: Ro-
bať / nie człowiek / robať nie szczesliwy: Smiech
tylko ludzki / wzgarda ostateczna / Podlego
gminu / y przygana wieczna.

Kto potka / każdy ze mnie sie nasmie / Nos
máršczy / geba krzywi / glowa chwicie: Bogu
ten vsa / niechze go ratuje / Niech go wyzwoli /
kiedy go miluje.

Tys mnie z żywota wywiódł matki moiej / Jes-
zczem v pierśi vsal w łasce twoiej: Jeszczem w
pieluchách gárnat sie ku tobie / A obralem cie
Bogiem wiecznym sobie.

Niechcieyze mie dziś w ostatniej potrzebie /
Moy wieczny Pánie / odzucac od siebie. Smierć
przed oczynia / y nieznosne meki: A nie maś / kto-
by za mna podniosł reki.

Wilcy mie zewszad srodzy otoczyli / Zewszad
mie Wilcy zawarli otyli / Pászczęki na mie roz-
darli straszliwe / Jako Lew srogi zwierze lupiac
żywe.

Rozplynałem sie iako woda prawie / Rosć
nie została żadna w swoim starwie / Jako wosť
plynie kiedy słońce grzeie / Tak moje serce w tes-
tnicy nišcezie.

Moc moja wšytká / y sila wrodzona / Wy-
schlatať / iako skorupa spalona: Na polu zmar-

twiał iezyl vprágniony / Grob swoy przed soba
widze otworzony.

Żałoczymi wścieklych psow gromada / obe-
gnala mie niecnotliwa rada: Przebili rece / nogi
mi przebili / wšytkie me kości przez skore zlicyli

Myslnaciešy wšy / pása oczy swoje / na me-
slychane patrząc meki moje / Podzielili sie moi-
mi śátami / O sićnia moje motali kośćtami.

Ty mie moy Pánie / nie rácz odstepowac / Tyś
moia sila / ty mie chćiey ratowac / Szabli okru-
tney / psom wścieklym / Lwom srogim / Obron-
mie byстрыm zwierdom iednorogim.

A ia twe imie bráciey swey obáwie / W poy-
szrodku Zboru chwale twa rozslawie / O ktorzy
Pánu w boiaźni służycie / A Jakobowym do-
mem sie liczycie /

Czyńcie cześć Pánu / iego moc wyznaycie /
Jego w swych sercách boiaźni zachowaycie / Bo
ten nie gárdzi prosba vbogiego / Ani przede-
mna skrył oblicza swego.

Wšyślal pláč moy gdym ratunku prosił /
Przeto go bede na wšytek świat glosił / Przed
Zborem iego / przed iego wiernymi / Wišczę mu
sie modlámi swoimi.

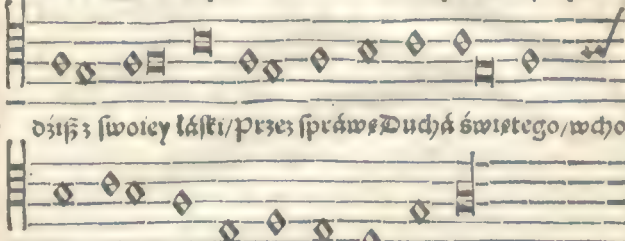
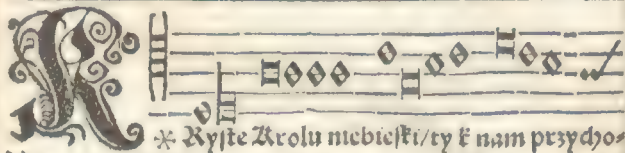
* Bądźże chwala Bogu Oycu nášemu / Sy-
nowiego y Duchu swietemu / Tak iako byla za-
růdy od wieczności / Niechayże będzie iego
wšechmocności.

PIESNI

NA NIEDZIELĘ KWIETNĄ.

PIERWSZA PIESN NA KWIATY.

Krolowi naywyższemu panu naszemu Jezusowi wiecznemu y iedyjnemu Zbawicielowi/ lud prawowierny/ Krześcianſki/ ma ofiarować/ sercá chwale/ modlitwy/ dzieł czynienia/ poddaństwo/ posłuszeństwo/ y żywot pobożny: nie kwiecie/ ani paliny bagnowe/ albo wierzbowe/ iáko dziś czynią zawieśdzeni Krześciance/ co wzięli od Pogan/ iáko zeznawa GREGOR: Papięz/ lib: 9. cap: 71. A święce to tym sposobem/ co się pokazuje z Agendy Krátkowskiej/ Záklinam cie wſelkie stworzenie kwiatkow/ y gálazek/ zé. Záklinam cie wſelką moc/ y przeciwniká/ y wſelkie zebranie dyablow wyforzeń ſie/ y wyszyc ſie z tego stworzenia kwiatkow y gálazek/ zé. przez tegoż Páná nášego Jezusa Krystusa Syná twego/ ktory z tobą żywie/ zé. Tamié/ Day Boie aby Fádzy Etoby Eolwiec ty kwiatki wziął/ błogosławieństwo twoie otrzymał/ y zasługe żywota wiecznego. A we Mſale Rzymſkim: Pánie/ to stworzenie bágnań ntechay ſie sſtanie lekářstwem nášego zbawienia/ á láſki twoiey Sákrámentem. To drugi Krystus/ y ofiny Sákráment/ bagno. ISYDOR: lib: 6. Etymolog: Dáten palm dla tego ſie nazywa/ iż wielkość ludzi z roſtoſtámi záſli Pánu droge wołać: Zoſánná. To nie od święceń bágnań. ABELLARMINUS mowi/ lib: 4. cap: 18. de Roman: Pontif. Nie grzeſze/ Etrzy ná Zwiátry páłmy nie noſy.

dzis w serce do człowieka grzeſnego.

Bo ty nas zaſtepuieſz/ támié w niebie za nas oredueſz: Ty ſieſz za grzechy zapláta/ przed Oycem twym ofiara wdzieczna/ święta.

Ny ciebie Krolemy znamy/ Zbawicielem być wyznawamy: Ciebie czcimy y chwalimy/ albo wiem przez cie wykupienie mamy.

A miáſto látoroſli/ ſcielemyć ſwe nabożne myſli/ W ſercá cie też przyjmujemy/ gdy ſłowu twojemu świętemu wierzymy.

Rozmnoż z miłóſci ſwoiey/ w ludziách Kroleſtwo láſki twoiey/ Rácz dáć wolnoſć ſłowu twojemu/ day/ by wſyſcy byli poſłuſniemu.

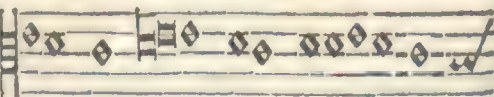
Kroluyże ſam nád námi/ á rácz mieſzkać ná wieki z námi/ Wytráć náuki dyabelſkie/ nákłoni do prawdy wſytki ſercá ludzkie.

Niechże cie swymi głosi / chwalimy tu przez
wszystkie czasy: day byśmy cie godnie czcili / po
tym po śmierci z toba wiecznie żyli.

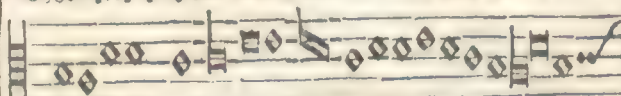
W T O R A P I E S N N A K W I A T T.

Pan Bog wszechmogący nie chce być chwalony przez obra-
zy widome / co się pokazuje nie tylko z pisma 6. EXO: 20.
4. 32. 4. 7. Iudic: 17. 3. Ale y z Doktorow. AMBROSIIUS
lib: 5. Epist: Epist: 31. mowi: Nie chce być Pan Bog chwa-
lon w kamieniach. ABULENSIS in cap: 4. Deut: mowi/
Bog zakazał/ aby nie był chwalony w obrazach/ i c. A gdy
go Żydowie napuścili chwalili przez onego Cielca / (nie
Cielca za Bogą chwalili / ale Bogą przez Cielca / co się
pokazuje nie tylko z tekstu/ EXO: 32. 5. Ale przynawiało to
CAIETANUS, ABULENSIS in c: 17. Iudic: FERUS in
cap: 7. Act: BELLARMINUS lib: 2. cap: 13. de Imagin:)
Bog tego od nich za wdzięczne nie przyjął / na nie się roz-
gniewał / y wiele ich tamie od miecza poległo: a tućby się
mogli pocuć Przyimanie Ktorzy nie tylko i przez obra-
zy nieme Bogą chwalić chcą / ale co złośniejego / same o-
brazy chwala Bożę chwałę. co i tak jest / paterz świadec-
two przed pieśniami o Przykazaniu Bożym.

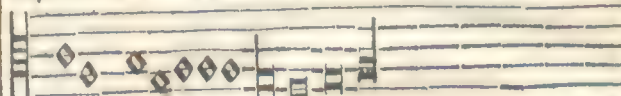
DWA STVDENCI.

Lawa y chwała bodz tobie / Krolu Kryste wy

Kupiciele / Tobie dniatki w Rosciele chwala daly / Zba-

wienia zodaicy / Zbawie nas.

Z B O R w s y t e k.

Nota iako, Kryste Krolu / c.

Króle jest Izraelski Krol z Dawidowego
pokolenia / Ktorys już nam w imie Pań-
skie / z dawna od nas zodaicy Krol przy-
siedł.

Wszystek zastępniebiecki / Chwali cie Panie
Zbor Anielski / także y śmiertelny człowiek / y też
inne wszystko twoie stworzenie.

Lud Judski przeciw tobie / z Palmami wyszedł
był na droge / Wiy tobie Krolu iacemu / nabożnie
tu cześć twoję świętą śpiewamy.

Omicie się podobali / Przyimaj też nabożenstwo
nasze / miłościwy / dobrośliwy / zmiłujże się dziś
nad nami grzesznymi.

Dziś cie ze cześcią przyieli / A w Piatek cię w Krzy-
żowali: Nie rączże na nas dopuścić / abyśmy
te laste twa mieli wzgardzić.

Rozgi przed toba stali / Potym się z ciebie po-
smierwali: O Panie rącz na nas wcyżrzeć / a nie

day sie nam prawdy twoiey zaprzec.

Odziennie przed cie stali/ Potym twoiez ciebie
zdzierali: Racz z nas zdiac odziennie złości/ a day
nam chodzie w żywota nowości.

Krolem cie przywitali/ Potym sie ku tobie
nie znali: Nie rączże na nas dopuszczac/ abyśmy
ciebie mieli zapominać.

Lud cie ten blagostawil/ A potym cie okru-
tnie zhanbil: Day byśmy cie zawždy znali/ a przy
tobie zawždy statecznie trwali.

Byśmy w tobie ufali/ Władzieie krom ciebie
nie mieli: Bos ty iest nasz zbawienie/ od ciebie
grzechow mamy odpuszczenie.

Zydowskie małc dziatki/ Hozanna przed toba
spiewaly/ A choć ie Kieža fukali/ iednak tobie
chwale twa oddawaly.

My też tobie spiewamy/ Krolestwo twoie
wyznawamy: Ciebie samego chwalimy/ bo
wiem to roztazanie w piśmnie mamy.

Sercem swym wpadamy/ Tobie sie żywemu
klaniamy: Nie owemu drownianemu/ rekami
ludzkimi vrobionemu.

Tys byl pokarat Zdy/ Gdy Cielca na puszczy
vlali/ A nań palcy skazowali/ Bogiem go swym
śaleiac nazywali.

Wiedzielić to Zydowie/ Ze ono nie byli Bo-
gowie: Ale przez Cielca onego/ Chcieli chwalić
ciebie niewidzianego.

Czegoś nie przyial wdziecznie/ Zostawiac
na potym wiecznie: By sie tego nie nieważyl/ a
ciebie przez drzewo nieme nie chwalił.

* Bądźże część chwała tobie/ Bos ty iest sam
Panem na niebie: Tobieć ia słusnie dawamy/ bo
ciebie Bogiem Izraelskim znamy/ Amen.

TRZECIA PIEŚN NA KWIA.
Wesel sie corko Syonista/ ic.

PIESN NA WIELKI CZWARTEK.

CHRISOSTOMUS in Mat: Hom: 51. Vczmy sie Jezusa
Krystusa cicić według wolej tego/ abowiem ten ktory by-
wa czczony/ w tey sie nawisecy cici Kocha ktorey sam chce/
niew tey ktorey my iadamy. Takci y Piotr wierzył/ ze tym
Krystusa czićć miał/ gdyby mu byl nog vmyć zabronil/
co byla rzecz przeciwna. A tak go też ty tak rownie cici/ na
ko on chce: Rozday bogactwa twe vbogim/ nie potrzeba
naczyuia złotego Bogu/ ale vmyślow złoty ch/ ic.

Notaiako, Wazmy siat/ ic.

Jezus Krystus nasz mily Pan/ Przybedl
na swiat/ vkazal nam/ Wiele dobra/
zwlaszcza duszy/ wzywaiac k wieczney
radości.

Wiedzac smierci swey skonczenie/ zas do O-
ca nawrocenie/ milowal ktorezy na swiecie mie-
skali z nim w tym żywocie.

Gdy potym z nim wieczermal/ ktore on byl
sobie wybral/ skonczywszy figure dawna/ tamże

pieśni
poczał służbę nową.

Wstawszy od stołu nogi mył / Który Mistrzem
y Panem był : nie wstydził się czynić tego / wczas
pokory każdego.

Tym wmywaniem znać dawał / iako człowiek
potrzebował / Omycia na duszy swojej / grze-
chem wielkim splugawionej.

Pan się do nog grzesnych słał / Który z
Oycem równa część miał : nie tylko to woda czy-
nił / ale nas y krwio swa omył.

Gdy przyszedł nog myć Piotrowi / tam się
zmizyl z swej pokory : Piotr mu nog swych wmyć
zbrał / bo tajemnicie niewiedział.

Ktoremu Pan odpowiedział / Co ja czynię
gdybys wiedział / tedybys tego nie zbrał / ale
bedziesz potym wiedział.

Rzekł Piotr / Niechce bys nogi mył / wie-
cznie niechce bys to czynił : Ale mu Pan odpo-
wiedział / iż omycia potrzebował.

Bo ieslibych cie nie omył / wczesnikiem bys
też nie był / Krolestwa mego wiecznego / bylbyś
odlaczon od niego.

Badzmyś tedy posłusznymi / a na wszystko po-
wolnymi / co nam ten Pan rozkazuje / Kto zbawie-
nie swe miluje.

Nie domyslaymyś się wiecey / choćby się zda-
ło nalepiey : Bo to Pan Bog sam rozkazał / by
człowiek nie nieprzydawał.

O umyśleniu P.
Cvij

Do słowa iego świętego / ni do Sakramen-
tow iego : ale by to tylko czynił / co mu sam Pan
Bog wskazał.

Złakł się Piotr / wnet mu rzecze : Tę tylko
nogi y rece / ale y głowę ma obmyć / iedno mnie w
swym Krolestwie miew.

Pan rzekł / Kto iedno iest czystym / a w wierze
prawdziwej iustym / nie potrzeba mu inzego / ie-
dno omyć nogi iego.

Bo chocia Judasza omył / a wżdy przećienie
czystym był / iż wiary prawdziwej nie miał / bo
zdradliwie postępował.

Jesli chcemy być czystymi / na sumnieniu ch-
doginni : słowa Bożemu wwierzymy / a prawdzi-
wa wiare miemy.

Czego nie możemy mieć wszyscy / iesli nam Pan
nie wżyczy z wysokości swego nieba / o cogo
prosić potrzeba.

* Day nam Panie czystymi być / słowem twym
rącz nas oczyścić / byśmy serce czyste mieli / a to-
bie mocno wierzyli.

By nasza myśl była w niebie / bo nas tam wzy-
waś do siebie : a potym pielgrzymowaniu / day
nam przysć ku odpocznieniu.

Jesliby było w ten dzień używanie Sakramentu
na światłego, tedy one pieśń Jezusa Chrystusa Pan-
i. śpiewaia.

LAMENTACIE NA WIELKI TYDZIEŃ:

To jest,

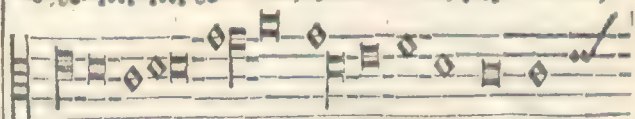
ZALOBLIWIE SPIEWANIA, o srogim a nieśmiertelnym umęczeniu y zamordowaniu Pana naszego IZUSA Krystusa, które dla śnádniejszego zrozumienia y pobudki do rozmyślenia nieświnney męki Páńskiej, może ieden śpiewać, a drudy niechay słuchaia, który obydzay był, na niektórych miejscách takowego śpiewania: co się pokazuje z słów Hieronimowych ad Ruff: Spieway Psalm 66 porządku 1800m. y 3 Augustyna, Trakt: 12. in Iohani: Niekiedy 66 y 3 y śpiewáia, niekiedy ieden śpiewá.

PIERWSZA LAMENTACIA.

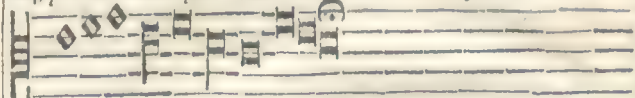
AUGUSTINUS Serm: 32. ad Fratres in Eremo. Wydan był Krystus ku násmiewaniu / Który jest záprawde pálmazwyczaj: cierniem był wkoronowany / Który przysiedl ciernie grzechow polamać: związany był / Który bez prace y karania rozwiazanie wieznie: na krzyżu był záwieszony / Który podnosi vpádele: był octem y zolcia napawany / Który jest studnicą ywota wiecznego: wbit jest / Który nas miał karác: trámon jest / Który jest zdrowiem nášym: umarł / Który jest ywotem nášym: zábiłá ná czas śmierci ywot / aby ná wieki od ywota śmierci była zábitá. Nie mamy nic takowego co by nam zbawienie przynosiło / iedno wstáwicznie myślic / iáko wielkie rzeczy dla nas podejsz mował Bog y człowiek. Et to bowiem zbawiciel cierpiał / trędownym ná krzyżu estal się / cierpliwym estal się / nam przykład zostawiając / abyśmy náśladowáli stop tego.

Upisano w piśmie świętym / Ku pociesze

wszystkim wiernym / Jie miał cierpieć Krystus pan / iá

od Żydow glos był słyszan.

Gdy mówili sobie sami / Bądź tá ráda między námi / Myślmý ná sprawiedliwego / abyśmy zgládzili tego.

Wszak przeto Żakon nie zginie / Proroctwa ráda nie minie / Kościół też nie może błądzić / bo go Bog obiecał rzadzić.

Poydźmiem przeciw ł niemu z Krzyżiem / Daráżimy go ięzykiem / Jesli się nam prawda zprzeoczy / nie dbaymy ná tego rzeczy.

Názywa się chlebem żywym / Mieniać się być Synem Bożym: Przekłáda nam náše złości / a grozi pomsta po śmierci.

Niechce nam w niczym pozwolić / Już nie możemy nań pátrzyć: Tak się nam bárzo zprzeciwia / daley nie godzien cierpienia.

Ná krzyżu go záwiesimy / Jesli Syn Boży jest wzwiemy: Ta śmiercia niech będzie zgládzon / by nie był nigdy wspomnian.

W swych cięskościach Pan zbawiciel / Vcieczki swej indziej nie miał / Jedno ku Oycu same

mu/ mówił tymi słowy temu:

Oycze Boże rozejrzy na mnie/ Obacz nieprzy-
jaćioły me/ Jako baranek cichości/ cierpię od
nich bez winności.

Twarzy mojej nie wzięli/ nie miłościwie w
nie bili/ Wszytek od nich zraniony/ rozmaicie
pośmiewany.

A jako natwardza skala/ twarz ma niedzy ni-
mi skala: W tym trapieniu peronie stoi/ a ich sie
złość nie ostoi.

Panie który prawie sędziś/ Prawda ma y
złość ich widziś/ Wszytko to poruczam tobie/
bo ja mam ufanie w tobie.

Także y my tym przykładem/ Miewmy nadzie-
ie w Panu tym: Poruczać krzywdy temu/ jako
Sędziemu swojemu.

* Prosimy cie miły Panie / Wyслуchaj nasze
żądanie/ Day cierpliwie wszystko znosić/ potym
z toba na wieki żyć.

W T O R A L A M E N T A C I A.

W której się Chrystus Pan na krzyżu wisząc i słował na
okrutne Żydy w boleściach swoich będąc/ y na te którzy
wiedząc/ iż on uczynił dosyć miłości swego za grzechy wszytki
nie/ za winę/ za karanie/ iednak nie będąc tego ani pewni/
ani wdzięczni/ zbawienia y dosyć uczynienia szukać w
czynkach/ y w zabobonach rozmaitych: w których testiby
było zbawienie/ tedyby prośno Pan Chrystus cierpiał na
krzyżu. Paweł 6. mówi/ Gal:2. Jesli przez Zakon test sprá-
wiedliwość/ tedy Chrystus prośno umarł. A nie tylko na

krzyżu wisząc Pan/ wskazał się na złość/ wpor/ niewdzię-
czność żydowskią/ ale zároveň od tego iako ie wziął w opie-
kę/ na ich niewdzięczność narzędzi/ y wskazał się przez
proroży. W czym te miejsca świadczą: Exod:16.17.32.
33. Num:11.14. Psal:95.106. Prov:1. Tren:1.4. Ezdr:1.
Eslak:1.3.5.53.65. Ier:2.6.7. Mich:6. Matth:21. Dla
ktorey niewdzięczności/ nieposłuszeństwa y niedowiar-
stwa/ są potępieni: Tego y ci nie wyda/ którzy na iedynym
zbawicielu/ w świątyni/ przyciśnięci/ nie przestawiają/
oprocz ktorego iako mówi 6. Piotr. Act:4. niemam mi
w śm in innym zbawienia. W czasie sędu powie da A u g u s:
lib: de vanitate seculi cap:3. tymi słowy będzie się wskar-
zał na niewierne y niepobożne/ a świadczono Arześciány.

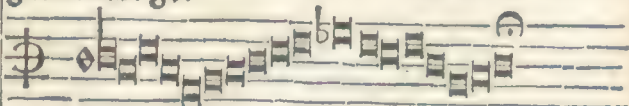
Wyслуchajcież iakoby niebieskiego O y c a /

Ten był żydowski ludu wszechmocny obrońca: Też y

pana Jezusa Chrystusa Syna iego/ dla nas wszech zbá-

wienia i nieba na świat posłanego.

Ná ten miewdziejczy/ á niewierny lud żydo-
wosti/ ktory przedtym slynal imieniem lud Izrá-
elsti: Ten nie byl wdziejczon dobrodziejstwa Bo-
ga swego/ zprzeciwiaiac sie semrat wstawnie
gniewaiac go.

Ludu

moy.

Jam ciebie wywiódł z Egiptu z twego wie-
szenia: A tys mnie podał Pána swiego do wie-
szenia. Dalemci sprawę Zakonu mego swietego:
A tys odrzucił wola Przykazania moiego.

Bys strzeżł Przykazania mego kazalem to-
bie: A tys wstawy swoie wiecey ważył/ miz mo-
ie. Dalem tobie M洛伊sefa za wodza wiernego:
Tys sie mu zprzeciwial/ y chciales zabic iego.

[Ludu moy.]

Posyłamci Proroki swe mile á wieme: A tys
ie mordował/ pokolenie zle niewierne. Náko-
niec posyłam Syná swego milego: A przecies
nie byl wdziejczon/ Zbawiciela swego.

Jam cie nawiedził wyszedşy od Oycá mego:
A tys nie chciał poznac czasu nawiedzenia swego.
Przez mie tobie wszytkie sluby sa wypelnio-
ne: Tys miasto przyecia pokazal wielkie wzgar-
dzenie. [Ludu moy.]

Jam w poyarsodku was zwiastował Ewánie

lia: aleście wy zypou swoie wzgardzili ia. Jam
znakomnie oznaymiał Oycá mego wam/ Wy-
ście mówili zem Samarytan/ dyabelstwo mam.

Jam wymiatal dyabelstwo swoia Bosta mo-
ca: Wyście bluźniac mówili/ dyabelsta pomo-
ca. Zaczne dżiwy y vczynki Boskiem wam czy-
nił/ Wyście rady miewali/ aby ch ia zagubion
był. [Ludu moy.]

Jam ciebie szczepił iako Winnice namilfa: A
tys mi sie sstala nad wszytki inne nagorfa. Jam
ciebie vwielbil sam z swej wielkiej możności: A
tys stawial sidla nogam mym w dnie y w nocy

Jam cie przed nieprzyiacioly oblokiem ná-
krył: A tys mie zdradził/ iat/ związal/ wszytko o-
pał czyniś. Jam ciebie nadewszytki narody mi-
lował: Godziło sie ábys mi vczynność odslugo-
wał. [Ludu moy.]

Zá meś mie włosy kronia żadney przyczyny
rwał/ Ná d to/ ná ma twarz policzkuiać mie Sro-
motnieś plwał: A choćes mie zbil v Bistupow
ná ich dworze/ Przecie mie do Pilatá wiedzieś
zbitego srodze.

Slubilemci dáć dary wiecznego dżiedzictwa:
A ty zaś przeciw mnie mówiś falszywe swia-
dectwa. Jam tobie dal Sceptum/ moc/ stolice
Krolewsta/ A tys kolacym cierniem korono-
wał glowe ma. [Ludu moy.]

Bilem zá cie Pogány rázami wielkimi: A tys

mie zaś zraniony powiesił między złymi. A gdy
mie wywiodł Pilat barzo zranionego: Tyś me
zbożnie wolał/ Wkrzyżuy/ wkrzyżuy tego.

Przed czasem me dawnym / z wielkąś me
chwała przyiał: A terazś odemnie wśfelką po-
czciwość odiał. Wsty którymś me przedtym
ochotnie wielbił/ Tymś niewinnego/ na śmierć
haniebna osadził. [Ludu moy.]

Jam ciebie wiódł/ bym ci dal ziemią zaślubio-
ną: A ty me wiedzieś z krzyżem na śmierć po-
stroconą. Ty się teraz radnieś memu porępiemu/
Ale ia zbity pomoże rannymi wiernemu.

Jam ciebie z rąk nieprzyjacielskich wyśwobo-
dził: A tyś zaś niewinne me ręce gwoździami
przebił. Jam ciebie na puśczy karmil/ rośkosz-
ną: A tyś me na krzyżu karmil żołądka barzo
gorzka. [Ludu moy.]

Żalowałem z płaczem wielkim skazania two-
go: Tyś me zawiesił na krzyżu podle złości two-
go. Ja w swych cieślach mekach żadam twego
zbawienia: Ty ieścześnie przedstawiaś od swego
wrogania.

Umierając poruczam duszę Oycu memu: Ty
się w tym poczuway/ coś uczynił Paniu swemu.
Jam siebie dla ciebie nie litował wśytek: Ty
jednak niechceś być wdzięcznym dobrodziejstwa
mego.

A co bym ieścześnie wiecey miał uczynić tobie?

Czemuż wzdy cięśkiey meci mey/ nie me wazyś
sobie? Wielekroć miłość Oycá mego tobie da-
na/ A od ciebie żadna wdzięczność me ieśt wta-
żana. [Ludu moy.]

Wśyscy są tym złym niewiernym żydom po-
dobni/ Ktorzykolwiek tego dobrodziejstwa nie
są wdzięczni: Ktorzy zbawienia swego w wy-
mysłach szukaia/ A na zaśludze śmierci Krysto-
wey nie przestają.

Każdy tedy baczny Krześciański człowiecze/
Nie waz sobie meci śmierci Krystusowej lek-
ce: W uczynkach twych by naśprawniłowśy ch-
nie wśay/ Ale na iedney ofierze Krystowej prze-
staway.

Nie wykupicie przez złoto/ drogic kamieniem:
Ale wylal swa nasświetła krew na wykupienie:
Każdemuć ieśt iego zasługa pożyteczna/ Ktory
iedno w samym Krystusie wśinoc pośłada.

* Pámie Kryste przez twe niewinne vmęcie-
nie/ Day nam grzechow odpuszczenie/ onych v-
martwienie: Dayże nam wiare żywa / y Ducha
świetego: A po śmierci przyimi nas do krole-
stwa wiecznego/ Amen.

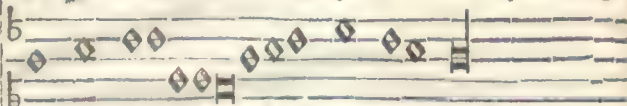
TRZECIA LAMENTACIA.

AUGUSTINUS lib: Medit: cap: 6. Miły pámie/ ialt ten
nie ieśt on niewinny/ Ktorego/ abyś Auge odkupil/ Synás
wydal. AMBROSIVS Serm: 56. Miły Krystusowa ieśt
ci naszym odkupientem: śmierć iego ieśt naszym żywotem.

Dla tego bowiem te wszystkie rzeczy cierpiał / abyśmy
my wszystkie rzeczy dobrze uczuli: dla tego wolał na sobie do-
puścić wykonywać ofrążeństwa / aby na miłosierdzia w-
dzielił. Tenże Ep: 5. Gdzie jest Chrystus / tam jest wszystko / zc

cię niebieski i edynego miłoc Syna / dał go

na śmierć / aby wybawił człowieka od ściana.

Srogo zgrzeszyło / wszystkie ludzkie pokolenie /
nie mogło dostąpić zbawienia / prze cięskie zaś
wiedzenie.

Przetoż pracował syn Boży edyny za nas /
narodziwszy się na świat zaraż / by grzechy y wi-
ne zdiał z nas.

Przedziwna miłość Wszechmocnego Zba-
wiciela: który bedac prawdziwym Bogiem /
ostał się dla nas człowiekiem.

Ten wiele cierpiał / gdy grzechy nasze na się
wziął / dla których meke cięskie podiał / by grze-
sznika ratował.

Nasświetla głowę / ciemniem jest koronowana /
by nam one wieczna korona w Boga zasłużyła.

Oblicze święte / nad syny ludzkie cudniejsze /
splugawili je plwocinami / a to dla naszej winy.

Oczy co wszystko widza i śmiejemy /
zawiazali / przed nim kłękali / z niego się na-
śmiewali.

Tenże Pan możny / bedac tu słup przywia-
zan / biczmi / mottami był biczowan / y po wsem
ciele zranion.

Od nog nasświetszych / aż do wierzchu iego
głowy / wszystko ciało krwia oplynelo / wszelkich
boleści pełno.

Ten niebo stworzył / ziemię y morze napełnił: a
wždy iako to niemocny był / by nas grzeszne v-
zdrowił.

A iego rece / które tu cuda czyniły / niebożni
na krzyżu rozbili: myśmy przyczyna byli.

Na krzyżu wiśiac / z płaczem prosby swe wy-
lewał / zbawienia naszego żadać / z Bogiem
Oycem nas iedną.

Wszystymi / które ludzkom słuch dawały /
słysząc bluźnierstwa / skromnie znał / aby nas
wyслуchawał.

Wstał które też każdego mądrości ucza / były
poione octem z żółcia / y nieznośna gorzkością.

Nasmięszyć winy / nie miał baranka niewin-
ny / raczył dla grzesznych wszystko znosić / mogąc
a nie chciał się mścić.

O niewymowna łaska Bostkiej wszechmo-
cnosci / która z fcyrey iego miłości / dana nam
z wysokości.

Bo namilſzy ſyniego / dla nas raczył vmrzeć /
mogac przez tego wſytkiego być / w niebieſkiej
radoſci żyć.

Miedzy ſwe wlaſne przyſzedł / iegoż nie przy-
ieli / Pána chwały wkrzyżowali / z Lotry go po-
wiesili.

Do nich Prorockie ſłowa / mowił Pan po ko-
nie / Ludu moy com uczynił tobie / a w czymem
obraził cię :

Jam cię wywiodł z Egiptu niewoley cie-
ſkiej / Manna niebieſka lat czterdzieſci / karmi-
łem cię na puſczy.

Jam cię wybrał / na de wſytki ludzi ſobie /
zaſłaniać cię w dzień obłokiem / w nocy ogni-
ſtym ſłupem.

Moiá Winnico / iam cię ciebie ſzczepił ſobie / na-
poy gorzki dałaś od ſiebie / temu kto cię milnie.

Tys krzyż nieſłuſnie / na Pána ſwego włoży-
ła / z miáſta z lotry na śmierć wywiodła / boś wo-
cznia otworzyła.

Kryſtus w ſwoich mekách / wołał cięſko w-
mierać / owce ſtráconey nabywając / do nieba
ia prowadzac.

To na de wſytkie dſiwy nadſiwnieyſie było /
gdy ſyná przed Oycem maczono / Który nulezał
widzac to.

Tak ſie mu ſtáwił Ociec / iakby grzeſnikiem
był : bo go na máły czas opuſcił / za nas gniew

Boży znosił.

Tamże przeniknął / mátkę iego / miecz ostry
on / od Symeona przepowiedzian / widzac iż ſyn
ieſt zmeczony.

Przy umęczeniu wierni żalóſć wielką mieli /
gdy na mekę iego pátrzáli / cięſko Pána plákali.

Bog był obrazon / złoſcia ludu przekletego /
widzac tak bárzo zranionego / ſyná ſwego miłó.

Wſytko ſtworzeme / żalowało ſtworzyćciela :
Biadaſz tym co go nie milina / bo z nim czaſtki
nie máia.

Pomniże ná Kryſtuſa ludu Krzeſćciańſki / ná-
wioſcie iuż teraz ku memu / dobrodſietowi twe.

Który namilſza dufie ſwoie ná śmierć w dal /
by cię z piekła nadſniętu wyrwał / y Króleſtwem
dárował.

* Ráczże nam to dáć / Kryſte dla nas vmeczony /
byſmy twej meki w dſieczni byli / w niebie
z toba mieſkali / Amen.

PIESNI NA WIELKĄ SOBOTĘ.

PSALM XVI.

Conſerva me DOMINE.

W Tym pſalmie Dawid Król y Prorok prorołował o
umęczeniu / w grobie leżeniu / z martwych wſtaniu Pána
náſzego Jeſuſa Kryſtuſa. Co ſzyrzej wykładał Apoſto-
łowie ſwięci, A kt. 2. 13. Jáko ná wielu mieyſcach w piſmie
ś. bierze ſia grob zá piekło / piekło zá grob, Genef. 37. 35.
42. 38. Pf. 6. 6. 1 Sam. 2. 6. Iob. 7. 13. 16. Eccl. 14. 18. Dan. 3.

88. Num: 6. 33. Iſa: 38. 9. Czytaj o tym Ambr: Serm: 57.
48. 60. Augustin: orat: aduers: lud: cap: 17. Et lib: qua-
tionum Orosii, quat: 13. Zikartusa Can: 33. in Mat: y
Cypryana lib: 2. cont: lud: cap: 25. y in Explicat: Symb:
gdzie przez piekło grob rozumieć. Tak też bierze się duszą
za ciało/ za żywot / y za całego człowieka. Ciało za duszę/
Gen: 46. 27. 37. 22. Levit: 21. 1. 11. Num: 9. 7. 23. 10. 31 35.
Agg: 1. 14. Psal: 33. 19. 89. 49. 1 Pet: 3. 20. Czytaj o tym
Hieronim: in cap: 2. Agg: W tym psalmie Piotr s.
Dusza za ciało bierze / pokazuje się z tych wierszow 26. 27.
y z tego wiersza 29. w którym tylko śmierć y pogrzeb Da-
widow wspomina/ czyniąc kłóćcie jego z Krystusem/ pie-
kła nie wspominając/ do którego by po śmierci miała wsto-
pić dusza Dawidowa. A tak wtora część tych słow pier-
wszych jest wykładem/ okazując to / że przez duszę święte-
go/ przez grob stać rozumie: co nie jest nowiną pismu s.
brat dwie rzeczy są iedne: czego mamy przykład/ Iſa: 11. 4.
Iob: 34. 15. A iesli kto na tym wykładzie nie przestawa
prawdziwym/ niechajże na onym przestanie / do którego
się przychyła B A S I L: in Psal: 16. i tu mowi o boleściach
piekielnych/ ktore Pan na duszy y na ciecie cierpiał/ według
onego Actor: 2. 24. Psal: 18. 6. 116. 3. 30. 4. A iś sydzoniec
ktory z tych słow/ Infernus, Grob/ Anima, Trup. Coż
rzekł Pagninowi / Watablowi / Łowanczytom/ ktory
grobem a nie piekłem/ słow w tym psalmie przelożyli. A
wszak y sam Wnieś Jezuita in cap: 18. Ezech: napisał:
Dusza pismo pod czas zowie człowiek: pod czas zowie du-
szą żywot człowieka / zowie też dusza trup w którym by-
ła dusza. Nie wspominam Grzegorza Papieża/ lib: 31. cap:
22. in Iobum, y Theophilacta in cap: 24. Mat: ktoryś ciał

to umarłe páná Krystusowe zowa trupem dla śmierci.
To nie tylko Bież y Brzeża Biblia.

Ná stárá Note.

Ktory mieszkaś na wysokim niebie/
Jać nie mam inſzey nádzienie krom
ciebie: Ty mnie chćiey wspomóc/ w
moiey doległości/ Boże lutości.

Tys moim Pánem/ acz ty posług moich/ Nie
potrzebujesz/ iednak wiernych twoich Trzymać
się bede/ y czas y wiecznymi/ Przestane z nimi.

Jaka obfitość tych omylnych Bogow! Jaka
(o bledzie) ciżba do ich progow! Odemnie
ofiar nie odmiosa/ ani Beda wzywani.

Pan część własności/ Pan część mey nagrody/
Wopiećcie nieboie się škody: Nie mogli na nie
dział przypaść požadniejszy/ Ani piękniejszy.

Pánu ja wielce / y wielce dziekuie / Ktorego
ráda w sercu swoim czuie: Czuie ja we dnie/ zga-
siali też zarze/ Duch mój moe Karze.

W każdej swej myśli / y w każdej swej sprá-
wie/ Mam Pána záwždy przed oczyma prawie:
On przy mnie stoi / abym z żadney strony / Nie
był wzruszony.

Stadze mi rość radość osobliwa / Serdecz-
na/ ktorey ieżyl nie pokrywa: Imo to záwždy
brzmi okolo vchá/ Dobra otucha.

Bo ty mój Pánie z wieczney lástki swoiey /
Nie przepamiętaś w grobie dusze moiey/ Ani

Dopuszcz się wznać stąży twemu/ Ułubionemu.

Ty do żywota droge wkłazujeś / Ty nieprzebránym weselem ślawnieś: Wiecznych rostkossy plyną żywe zdroje/ Przez rece twoie.

* Bądź chwała y część Bogu wszechmocnemu/ Ocy/ Synowi/ y Duchu świętemu: Jaki była spólnie zawsze od wieczności / Jego moźności/ Amen.

W T O R A P I E S N N A S O B O T E

W I E L K A.

W Ktorey się przypominają Proroctwa y figury o leżeniu w grobie ciała Syna Bożego. One słowa Mat: 12. 40. ależ rozmąci rozmąci wykładają/ iednak to jest naprawdawszy wykład Augustinow lib: 3. cap: 35. de Doctr: Christ: lib: 1. cap: 7. Quast: Evangel: lib: 4. cap: 6. de Trinit: lib: 3. cap: 24. de consens: Evangelist: Epist: 49. ten/ Część dnia piątkowego / Ktorego pogrzebiony jest Chrystus Pan/ z przeszłą nocą bierz sobie za noc y za dzień/ to jest/ za cały dzień/ sobornią noc y z dniem także/ niedziel na noc z tymie dniem oświećającym także/ y tak biorąc część za całą rzecz/ mają trzy dni y trzy nocy/ zc. z pismem s. o nym zgadza się/ Levit: 23. 32. CHRIS: in Symbol: Hom: 1. mowi/ Pogrzebion jest gdy umarł/ aby nam żywot dawał. AUGUST: Serm: 181. de Temp: Leżalem w grobie/ abyś ty Krolował w niebie.

Notá iáko, Tak k nam wola/ zc.

Wszelkie figury zakonne/ y Proroctwa co znaymione/ W Chrystusie się inż spełniały: W czym święty Duch nam świadczy

aby temu wierzył każdy/ zbawienie miluacy.

W wieży Samsona wsadzenie / Także Jozef w więzienie / Coż nam znaczyło inśego/ iedno ciała Chrystowego / W grobie pochowanie iego/ dla zbawienia naszego:

Był pożarty Prorok Jonas / Od wielorybá tam zaráz / Gdy go do morza wrzucono: A dla tego był wrzucony / iże niechciał być posłusny / Głosu Boga wiecznego.

Która figura znaczyła / y o tym nas wperwila / że Zbawiciel Chrystus nasz Pan / w grobie miał być sam pochowany / A potym zaś dnia trzeciego / Miał wstać z grobu onego.

David też w tego osobie / tak o tym to mowi grobie: Ciało moje odpoczynie/ nałożenia nie wczuie / Bowiem w grobie nie zostanie/ dnia trzeciego powstanie.

Prorok Izaiasz mowi/ pogrzeb Pánstki będzie sławny: Pan sam iż się to mało stać/ przez Jeremiaśa dal znać / Żywot moy do grobu włoża/ y kamieniem przyłoża.

By figury z Proroctwami / z inśemi obietnicami / chcieli złożyć Żydowie źli / śnádniuchnoby poznać mogli/ Mesyasa Chrysta z nami/ inśego nie czekając.

Bo choć był grob zawalony / żołnierzami osadzony / y pieczęcia przyćismiony / to wszystko z dziejy naprawy / by tak Pan był zatrzymány:

lecz on przed sie z martwych wstal.

* Prosimy cie Kryste Panie/ Racz oświecić
swe stworzenie/ By temu wszyscy wierzyli/ żeś
ty umarł/ w grobie leżał/ trzeciego dnia z mar-
twych powstał/ Zmiluyże sie nad nami/ Amen.

MODLITWA D. AUGUSTINA.

BO ZE, ktory dla odkupienia ludzkiego
chciales sie narodzić/ y obrzezać/ od ży-
dow być wzgardzony/ od Judasza zdra-
cy pocłowaniem wydany/ powrozy przywia-
żany/ y iako niewinny baraniek na ofiarę wieszio-
ny/ do tego przed obliczność Annasza/ Kapha-
sza/ Pilata y Heroda nieprzystoynie stawiony/ od
falszywych świadków oskarżony/ biciem y zelży-
wością siomotnie nągrawany/ cierniem wkor-
nowany/ policzkowany/ trzciną bity/ na twarzy
zakrywany/ z siat złupiony/ goździami na krzyżu
przybity/ y podniesiony/ między lotry policzo-
ny/ octem y z żółcia napawany/ y wlozcznia prze-
bity. Ty Panie przez te swiete wtrapienia/ ktore
ia niegodny człowiek przypominā/ y przez swie-
ta śmierć twoie/ wybaw mie od kaźni piekiel-
nych/ a racz mie tam przywieść/ gdzieś przy-
wiodł onego lotra z toba wkrzyżowanego: ktory
z Oycem y z Duchem swietym żywieś y krolu-
iesz Bog po wszystkie wieki/ Amen.

Druga.

OPanie JEZU Kryste miłosierny Bo-
że/ Tyś z wysokiego nieba zstąpił/ a w-
niżywszy sie/ stałes sie człowiekiem.
Tyś na świecie bedac/ a ludzi uczac/ wiele po-
deymował kłopotow/ niewczasow/ wygania-
nia/ wragania/ pocileś sie w Ogroju krwawym
potem/ lekając sie śmierci okrutney/ samś sie
dobrowolnie wydał w ręce okrutnym żydom/
ktorzy cie mocno związawszy/ od iednego Bisku-
pa niesprawiedliwego/ do drugiego niebożne-
go wodzili/ w ktorychś był falszywie oskarżon/
sądzon/ zeplwan na obliczu/ policzkowan/ zra-
nion/ nasmiewan/ vbiczowan/ Korona cierno-
wa wkoronowan/ y byles narzgardzeńszy ze w-
siech ludzi/ pelen boleści: tak barzo byles wtra-
piony/ że też Pilat bedac Pogáninem/ rzekł z ja-
lu/ OTO CZŁOWIEK. Z ciebie sie Herod niepo-
bożny nasmiewał. Tyś był zmiasta wywiedzion
z cieplem krzyżem/ na ktorymś był przybity go-
ździami/ y postawion między dwiema lotry/ iako
by iaki przeklęty. Ciebie octem z żółcia napa-
wano w twoim pragnieniu: Tyś do Oycā wo-
łał w boleściach. Twoy bok swiety przekłoto
było ostrą wlozcznią/ z ktorego wyciekły swiato-
ści zbawienne. Tos wszystko cierpiał dobrowol-
nie/ dla naszego zbawienia/ ktore inaczej nie mo-
gło być naprawione: uczyniłeś to wszystko/ abyś

nas z przelęctwa wybawił wniżeniem swoim/
abyś nas vsprawił iwoi / z Bogiem pojednal/
gniew iego wbił śmiercią swoją / abyś nas
odkupil / z grzechow oczyścił / poświęcił krwią
swoją: uczyniłeś to / abyś nas z mocy siataniściey /
z piekła goracego wyswobodził / y żywot wiecz-
ny dał. Za co my tobie dziękujemy / ciebie chwali-
my: a prosimy cie panie Jezu Kryste / spraw to
w nas przez twoie gorzka męka / abyśmy zasług
twoich wdzięczni byli / grzechom naszym wmar-
li / do nich się wiecey / dla ktorychś tak cięśko
cierpiał / nie wrócili: ale światobliwie żyli / po
wszystkie dni naszego żywota. Day nam to / miły
Panie / abyśmy w tobie samym vsali: Szatana y
śmierci abyśmy się nie bali: dla grzechow nie ro-
spaczali / za nie pokutowali. Uczyniż to sami dla
siebie iako zbawiciel prawdziwy / ktory żywi się
y królujesz w iedności Bostwa z Oycem y z Du-
chem świętym na wieki wieków / Amen.

Oycze nasz, któryś jest, &c.

PIESNI O ZMARTWYCHWSTANIU

Pana naszego

IEZUSA KRYSZUSA.

Psalm: 128. y 24.
Tęci jest dzień / ktory Pan sprawił: Rozwielmy się / a
rozradujemy się weni.
I. IEZUS KRYSZUS. iż mocą Bostwa swego z mar-
twych wstał / świadczy nie tylko Pisma święte /
ale też y niewierni.

Iosephus Hist: lib: 18. cap. 6. Antiquit.

Tego czasu był Jezus męktory, męktory (jesliż może być na-
zwanym mezem) ktory sprawił, iż czynił, y był nauczy-
cielem tych, ktory ochotnie przyjęli rzeczy przysłannia: y wie-
le iako z Żydów, tak z Pogan nabiładości miał: a teni był
Kryszusem. Ktory będąc oskarżony od przelżonych naszego naro-
du, Pilius go skazał na ukrzyżowanie. A oskarżenie nie prze-
stali go miłować, ci ktory go od początku umiłowali. Aboż
się im ukazał dnia trzeciego żył. I Prorocy od Boga na ich mien-
te rzeczy, y inne niesłuchane, barzo dziwnie, o nim przepowiedzie-
li: aż y do dzisiejszego dnia, naród Krześciański, od niego nazwa-
ny, nie ufał.

Eusebius lib: 2. cap: 2. Hist: Eccles: Tertul: Apolog: cap: 5.

Pilius o zmartwychwstaniu Zbawiciela naszego Jezusa, Tybe-
riusowi Cesarzowi przez list oznajmił. Co gdy ufał Tyberius,
do Senatu to odniósł. A Senat to zdanie, ktore w uciech świata
ludzi było, iako o zmartwychwstaniu, tak y o Bostwie Kryszu-
sowym, zgola odrzucił: To dla tego, iż bez ich zdania za Boga był
miany. A Karożano to było u Rzymian dany prawnem, że
żadnego u Rzymian, nie godziło się mieć za Boga, iedno ktory był
za zesłaniem y wyrokiem wprzód Senatu Bogiem obwołano.
Tyberius iednak temu wierząc pod woina zakazał, aby Krze-
ścianom nic z tego nie czyniono.

II. Kryszus natury ciała nie wrócił zmartwych-
wstaniem.

Theodoret: Dialog: 2. Ciało Pańskie zostało wprzód
od skaży y od zgnienienia oddane, y nic nie cierpiało y nieśmiertelne
y chwale Boska uświelił, y od mocy niebieskich bycia chwało-
ne: iednak ciałem jest, y ma toż ugraniczenie ktore y przed tym
miało. Nie przemieniło się w naturę Boską, ale jest napelnione

chwały Boskiej.

Theophylactus in cap: 21. Ioh:

Pan iadł, aby pokazać, iż to ciało nie było obluda, które było widziące.

Nicephorus lib: 17. cap: 29.

Iadł po zmarłych wstaniu, aby się okazał być onym samym, który zmarłych pożył.

Augustinus Epistola 57. ad Dardanum.

Nie wstąpił nic, iż to tam jest Chrystus, skąd ma przysię: Pamiętaj to, y ściernie trzymaj to wyznawanie, iż Chrystus zmarłych wstał, do nieba wstąpił, siedzi na prawicy Boga Ojca, y ni skąd inąd jedno z nim iadł przysię ma sfałszować y umarłe. A przysię, iako wstał, do głosu Anielskiego, to tej naturze y kłóści się ciała, iako wstąpił: któremu nieśmiertelność dał, ale natury nie odjął. Według tego kłóci się nam rozumieć, aby miał być wstąpienie rozciągnięte. Potrzeba się strzedz, żebyśmy tak Boga ciała, iako nie przysię wstąpił, iako byśmy nie pofałowali prawdy o ciele: bo nie idzie za tym, żeby to co w Bogu jest, aby też było wstąpienie iako Bog. Tamże: ledną personą jest Bog y człowiek, a oboje jest Jezus Chrystus: ile jest Bóg, ile jest człowiek, ile jest człowiek, ile jest człowiek.

III. Jąto Pan wszedł drzwiami zamkniętymi.

Hieron: Epist: ad Pammach: adversus errores Ioh: Hieron: cap: 7.

Iż Chrystus wszedł zamkniętymi drzwiami, i taż moc to uczynił, która y owo iż z oczu ich zniknął. Stworzenie ustąpiło stworzeniu.

Iustinus Quæst: 117.

Nie przemienieniem ciała y ducha chodził Pan po morzu, ale mocą Boską. Sprobał to, aby mogli chodzić po morzu. Także y taż mocą Boską wszedł z grobu, gdy leżał kamień na grobie, y do uczniów wszedł zamkniętymi drzwiami. Nie przemienieniem ciała y ducha wszedł do nich, ale y ciele miałyśmy za sprawa mocą Boską.

Cyrillus lib: 12. cap: 53. in cap: 20. Ioh:

Iż zamkniętymi drzwiami wszedł do uczniów, i oierz go być z przyrodzenia Bogiem.

Aug: Sermon: 159. de Tempore.

Cud to jest, iż Pan nasz Jezus Chrystus, y ciele prawdziwym wszedł do uczniów przez zamknięte drzwi. Tenże. Tract: 31. in

Ioh: Cito wstąpił Chrystus według ciała, na miejscu jest, y z miejsca odchodzi: a gdy na ino miejsce przysię, na onym miejscu już go nie ma, skąd przysię.

Leo Papież Epist: 81. ad Palzst:

Ciało Chrystusowe oddał od grobu kamień, trzeciego dnia zmarłych wstał. Tenże. Epist: 70. ad Iuvenal. Chrystus z grobu mocą Boską wstał. Tenże. Epist: 59. ad Leon. Imperator: Niektorzy wynurzyli się, którzy powiedzieli, iż ciało Pańskie z Bóstwem jest jednej natury, które piekła wysonęły takie i takie tokra wstąpił. Znoścież się Arjani, etc. A tak z iadł nie do wstał. Rzymianie tego, aby ciało Pańskie Chrystusowe, miało być na wielu miejscach zaraz. Nie czyni tego cęsto Pan: Nim do nich wszedł, nie był tam. Cud to był jedyny: Cokolwiek się stało, mocą się Boską stało. To jest, drzewo mu się same otworzyły będąc zamknięte, y z iadł się o nim z iadł, czego żaden z uczniów nie obaczył, co się też y Piotrowi wstąpieniu przysię było. Actor: 12. A iże Bellarmin kładzie to na Oecolampadiusa lib: 31. cap: 6. de Euchar: iakoby on miał uczyć że Pan z grobu dziura wszedł, to fałsz, sami tak uczyli przed tym Rzymianie. pokazuje się z Duranda, in 4. Distinct: 44. quæst: 6. nie Oecolampadius.

IV. W starożytnym Kościele ludzie Krześcijańscy, różnie obchodzili Wielką noc, jedni zaraz z Żydami dnia 14. Kwieciana, a drudzy Niedziele pierwszą po pełni, tegoż miesiąca, i iadł czy Eusebius lib: 5. cap: 23. 24. Socrates lib: 5. cap: 21. Nicephorus lib: 12. cap: 33. 34. Trzeci, 25. dnia Marca, zeznawca Epiphanius hares: 50. Cęsta, y Niedziele pierwszą po 14. dniu Marca, wspomina Beda, lib: 3. cap: 25. Hist: Praco, kiedy chęli, pisze Socrates lib: 5. cap: 20. 21. A wszę się długo dla tego nie potępił, y zgodzie mieszkał, bo nie mieli rozkazania Apostoła o tym, y o wstąpieniu to na wola każde mu puścił święci Apostołowie, Colof: 2. A gdy Victor Rzymski Biskup dla tego chęł niektóre excommunicować, tedy mu się wstąpił ostro, y do wstąpił za iadł wstąpił y sprzeciwili, iż Historykowie wstąpił, czyta y tym Hospin: de Festis. f: 60. A począwszy od Wielkiej nocy, aż do wstąpienia, nie nie robiono, na kolana nie kłękano, ale się tylko stojać modlono, nie pończono żadnego dnia, pianał, rozpust, rozmaitych się strzeżono. A to wstąpił dał Krześcijańskie czynili,

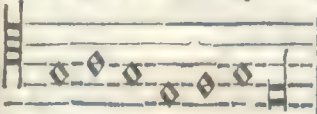
na pamiatke Pánskiego zmartwychwstania. Siedzi o tym Augustin, Epist: 86. 119. Hilar: praefat: in Psalm: Hieronym: Epistol: ad Lucinium, Epiphanius in compend: doct: Ambrosius Sermon: 60. 61. Chrysostom: Sermon: 8. de Resurr: A ten obyczay postanoſili byli Doktorowie Krześciánscy, zeznać Ambros: in cap: 17. Luca, y Tertull: lib: de Coron: milit: który iáko wolny dąſono uſtał, y którego nie ſędzię przeſtrzegano, a bóg diem na niektórych mieyſcach tydzień cały ſięgcono tylko. Siedzi Concil: Constant: Canon: 66. Matifcon: 2. Canon: 2. Chrysostom: Sermon: 8. de Resurr: A ten obyczay postanoſił był Konſt: intin, piſe Paulus Diaconus lib: 11. Rom: rer: Na drugich mieyſcach ctery dni ſięgcono: Wspomina o tym Concil: Mogunt: canon: 36. Na drugich trzy dni: zeznać Durandus lib: 6. cap: 86. in Rat: Skąd ſie pokazuje wolność Krześciánska, y Ceremoniách y ſięganiách, a k temu iż nie ſędykiego mamy przeſtrzegać, czego ſtary Kościół na niektórych mieyſcach przeſtrzegal.

PIERWSZA PIEŚŃ WIELKONOČNA.

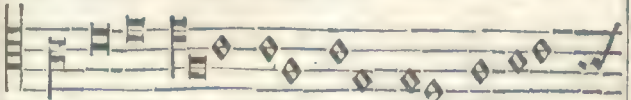
HIERONYMUS Epistol: ad Eubian: quaest: 6. Pan zmartwychpowstał / godziwy tey kłórey chciał / y kłóra żadnemu człowiekowi nie teſt wiadoma. Augustyn mowi Sermon: 15. de verb: Apostol: Pánſkie zmartwychwstanie / poſwieciło nam dzień Pánſki: który dla tego teſt nazwany Pánſkim / iż w ten dzień Pan zmartwychwstał. Tenie / Epistol: 119. Dzień Pánſki nie zydom / ale Krześciánom zmartwychwstaniem Pánſkim teſt oſławiony / y z niego poczerpnąć ſwoie ſwieto: toż mowi Sermon: 251. de Temp: y Ambrosius Sermon: 61.

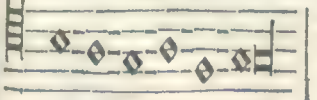
Słuchaj się Wyce / słuchaj się Wyce /
Rátuj nas Pánie / wspomóż nas Pánie /
Wysłuchaj Pánie / przyjmij nas Pánie /

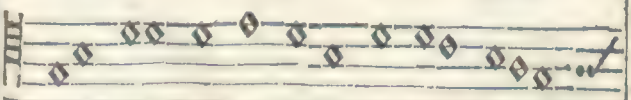
ce nad działkami ſwemi:
nie / boć w tobie ufamy:
nie / teraz Rátuj twoie.

Kryſte tyś náſze zmartwychwstanie / żywota náſze
Jeſu tyś ſam náſze zbawienie / grzechow náſzych
Proſim náſz dobrotliwy Pánie / zmiłuj ſię / wſyſ

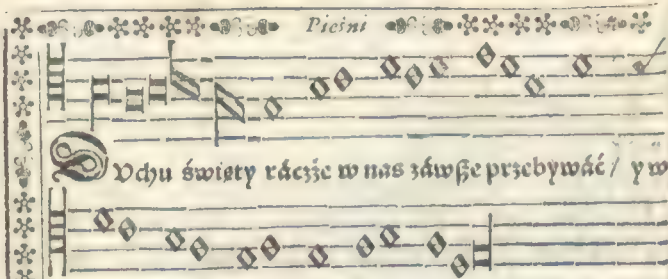
go náſz práwienie:
wſytkich odpuszczenie:
náſze wolanie.

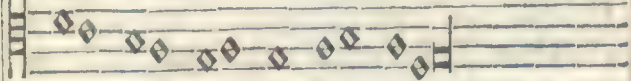
Duchu ſwisty rácz być z námi / y wſadaj náſzymi
W oddal od ſerc náſzych ciemność / a day ſłowá ſwego

wſytkiemu ſpráwami.
zupelną znátiemość.

Duchu święty rączę w nas zawsze przebywać / y w

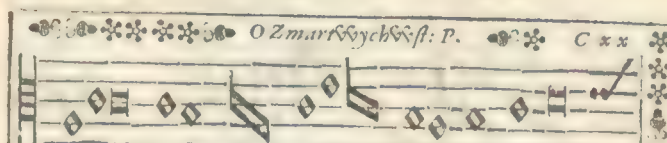
sercach naszych wiara y zgoda sprawować.

WTORA PIESN WIELKON.

AUGUSTINUS lib: 32. cap: 11. 12. contr: Faustum. y Epistol: 119. Dla tego co rok w Kościele te rzeczy które się mianem stały w pewne dni bywają obchodzone / aby ich potrzebney y pożyteczney pamiątce obchodzone święta strzegły: testuje tedy chciecie wiedzieć czemu Wielką noc święcimy / iż w ten czas są nas oświeceni iest Chrystus. Tamże / To co się stało przypominamy. Hieron: in cap: 4. Galat: przypominawszy święto Wielkonocne / Świętym / y in se / mowi: A żeby nieporządne zgromadzenie ludu / wiary w Chrystusa nie umniejszało / dla tego niektóre dni postanowione są / abyśmy się wespół zchodzili: nie żeby ten dzień w który się zchodzimy zaczęty był / ale aby w dzień w który się zgromadzamy z oglądania siebie z obopólnego / wietrza nam radość wrosta.

Jakoż to prześławny dzień / w który te pamiątki
Ten który był wkrzywawstał zmartwychwstał wse

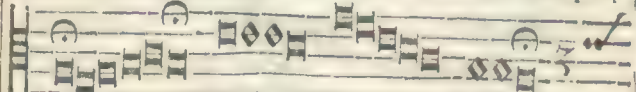

obchodzim / kiedy Pan piekło mocą swoją zburzył /
chmocy Pan / W to ie° bardzo sławne zmartwychwstanie /

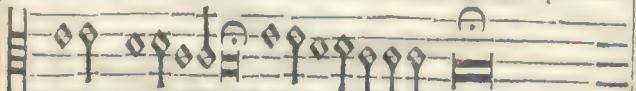

niebo nam otworzył / Rep.

wesoło śpiewamy. Bo teraz wszystko prawie wszędy oży

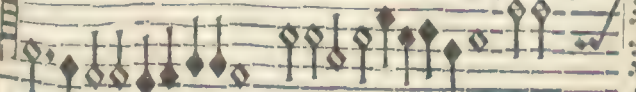
ło / kraje swoje wzięło / wkrąg nam też po tym tu żywocie /

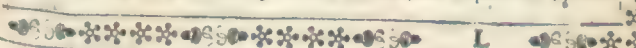
żywot na drugum świecie / Zalleluia / Zalleluia.

Przez twoe święte zmartwychwstanie / Boży synu odpuszc

ze nam nasze zgrzeszenie: tyś ten dzień sam wślawił / żywo

tes nasz naprawił / śmierciś wieczney nas zbawił / swąś
(mociławił.

Już teraz wśelkie stworzenie / czym powin-
ne dziekowanie / Pánu sie swoiemu z chuciá rá-
duiac / wesólo spiewáiac / Rep. Tymże wieccy
człowiek każdy / ma być gotow k temu zawždy /
aby też chwalił Pána Boga swego / zmartwych
powstałego. Bo nátego wyobrażenie iest stwo-
rzon / láśka obdarzon: gdyż iuż nad inśe wśytko
świeckie stworzenie / zna swoje wykupienie / Al-
leluia / Alleluia. Przez twe światło / zc.

Pan Krystus zwycięzca mocny / po wśytkim
świecie on iest sławny: bo swoia śmierciá śmierć
wieczną wyglądził / á tak nas obżywił. Re. Bo
siny byli iuż zgineli / prze nasz grzech wiecznie zá-
tráca: Z którego wśytkich nas iuż on oczyścił /
Pan Krystus Zbawiciel. Láśka iego iestechmy
perwne zbawieni / nie z siebie sami / ani też swymi
własnymi uczynkami / Dar to od Boga dany /
Alleluia / Alleluia. Przez twe światło / zc.

* Boże Oycze nasz niebieski / prosim vzycz
twey światey láski / abyś nam dziś miłosćiwym
Bogiem byl / láśka swa obdarzył / Rep. A prze-
twoie zmartwychwstanie: prosim cie dziś Kry-
ste nasz Pánie / abyś nas w słowie twym świe-

tym vmocnil / coś go nam vzyczył. Nly w tobie
sámym nádzicie pokládamy / y w cie vsamy: boś
ty nam w słowie swym dárować obiecal / oczby
kto przez cie žádal / Alleluia / Alleluia. Przez
twe światło / zc.

Day nam stałość w mocney wierze / niechnas
z reki twej niśt nie bierze / niechay iuż twe słowo
wśedy pánuie / wśytkim rośtánie / Re. Ciebie
siny z słowa poznali / bo siny cie nigdy nie widali:
Wierzimy żeś iuż iest wiecznie w swym niebie /
tám szukaemy ciebie / Serca y myśli náśe tám po-
dnošiny / ciebie wzywamy / bo wiemeś ty iest ie-
dyny náš obrońca / ná prawicy v Oycá / Allelu-
ia / Alleluia. Przez twe światło / zc. Amen.

TRZECIA PIESN WIELKON.

AMBROSIIUS Sermon: 52. Zmartwychwstanie pána Kry-
stusowe iest vmárlým żywotem / grzesznikom odpuszcze-
niem / światym sławą. A tak wśelkie stworzenie do obcho-
du rádosnego światá zmartwychwstania Krystusowego
Dawid 6. wywa / mówiąc: Teni iest dzień / zc. Toż mowi
CHRISTOS T. Sermon: 5. de Resur: á AUGUST: Sermon: 137.
de Tempor: mowi: On sie sam swoia mocą wzbudił / y
dokláda: A tak niechay sie ráduia ludzie Krześciańscy / zá-
ktorych iest wyłana krew Krystusowa / weseliny sie w pá-
nu / ktorzy zmartwychwstanie ciála / obchodžiny woczy-
wiście w Krystusie / każdy Kościół powszechny po wśy-
tkim świecie niechay sie weseli / ábowiem Krystus Pan / y
Bośtwu swemu nic nie vmnięysyl / y człowieká ktorego
stworzył / wybawił. A przeto: rádujac się / glosem vmjó-

nymprosimy / aby za ktorych cierpiał / gdy na świat przyszedł / nas wybawionych z ręki piekła / raczył / sobę podnieść do nieb.

Naduymy się Krześciance / czyniac wesołe

śpiewanie / na to Boże zmartwychwstanie / Alleluia.

Bo ten który za nas umarł / z ręki ścianańskiej nas wydarł / y w sytke moc jego potarł / Alleluia

Krolestwem swym nas obdarzył / w sytkego dobrą nadarzył / gdy zmartwychwstał / iwe ziawil / Alleluia.

To naprzód Anioł powiedział / Maryam / gdy w grobie siedział / aby to już każdy wiedział / All.

Mowiac że już zmartwychwstał Pan / Krystus / który tu pochowany / owo miejsce gdzie leżał sam / Alleluia.

Opowiedzcie Uczniom jego / że wyższ zmartwychwstałego / w Galilei Panu swego / Allel.

Toż też Żołnierze zeznali / ktorzy v grobu leżeli / gdy do miast przybieżeli / Alleluia.

Choć ie Kieja przenaymali / pieniadzmi ktore im dali / by tego nie powiedali / Alleluia.

Wszak sie to tak rozstawiło / za pierwszą rzecz

w sytce bylo / a Bistupy omyliło / Alleluia.

Weselmy się wszyscy z tego / zwycięstwa bartołomae / Krystusa Pana naszego / Alleluia.

Wosiny z nim spolem ożyli / z śmierci w ktorej byli / niżesiny się narodzili / Alleluia.

Jegośiny śmiercią zbawieni / wiara v sprawie dliwieni / y za święte policzeni / Alleluia.

A tak w nim samymi vsaymy / przezeń w sytkego zadaymy / w sytch przyczyn nie szukaymy / Alleluia.

Boć on sam iest Zbawicielem / przyczynica / odkupicielem / Głowa / Kapłanem / y Krole / Alleluia.

* Przez twe Kryste zmartwychwstanie / day nam już z grzechow powstanie : bo ty nas masz w mocy Panie / Alleluia.

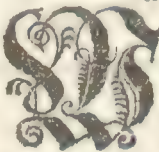
Bez ciebie nic nie możemy / łaski twej potrzebujemy / do ciebie Pana wolamy / Alleluia / Am.

CZWARTA PIEŚN WIELKON.

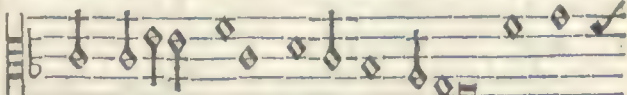
AUGUSTINUS Serm: 136. de Tempor: Zda mi się / iż ten dzień nad inie iest iasniejszy / słońce śliczniej się świeci / tu dnia wesoło / nawet gwiazdy w sytce / y żywioły weselo się / y te rzeczy / ktore czasu meki Pańskiej światłość swoją powściągnęły / y na swego Stworzyciela vtrzywanego patrzyć nie chcieli / oto teraz wyświeca z grobu powstaniego / iasność swej nowo pośluga chwala. Ten iest dzień który uczynił Pan / weselmy się y raduymy się weni.

Lactantius de Resurrectione.

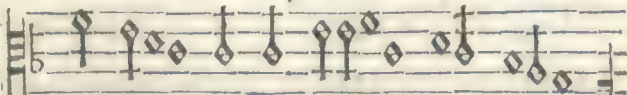
*Ad cantus revocatur deus, qua carmine clauso
 Pigrior hyberno frigore mutua fuit
 Hinc Philomela suis attemperat organa cannis,
 Fitq; repercussu, dulcior aura melo.
 Ecce renascentis testatur gratia mundi,
 Omnia cum Domino dona redisse suo.
 Namque triumphantis post tristia Tartara Christo
 Undique fronde nemus gramina flore sident.
 Legibus inferni oppressus, super astra meanicem
 Laudant rite Deum, lux, solus, arcta, fretum.
 Qui crucifixus erat, Deus ecce per omnia regnat:
 Dantiq; creatori, cuncta creata precem.*

Esel sie tey to chwile ludzkie pokolenie/
 Kraw z pamiatka mile / Krystowo wskreszenie : Bowiem

gdy zmarłych wstał / iak Pan wsechmogacy / żywot nam

(wieczny dał.
 Adamow rod wykupił / z wiecznego wiezie-

nia / gdy chetnie podstał cieśkość vmeczenia:
 Śmierć wieczna przewalczył / gdy śmierć prze-
 okrutna dla nas podać raczył.

Mocna ciemność oświecił / światłem wcie-

śionym / gdy z śmierci ocucił / będąc mż wskre-
 śionym: Mocarza pysnego / moc swa zwycię-
 żył / y wziął korzyść jego.

Wweleł smutnego / Piotra z jego bracia / y
 niewiaśty co go mazać chćiały māsćia : ich śmie-
 teł zepsował / gdy sie im po wstańiu często wka-
 zował.

Wse sie stworzenie śmiecie / Ksile sie wraca-
 iac / Ktore żmienie mdleie / moc swa wtracaiać : ża-
 łości pozbywa / gdy tak odnowiemia przez Kry-
 sta nabywa.

W swoiey sie piękney krasie / wśedzie wkażu-
 ie / wierny w tym to czasie wielce sie radue : w
 Krystu nadzieie ma / że przezeń od skaży beśpie-
 czność otrzyma.

Praszkowie na switaniu wesolo spiewaia /
 nas wsechku powstańiu piemiem swym wzywa-
 ia / byśmy dziekowali / żeśmy w Krystu żywot
 wieczny otrzymali.

Kwiecie sie rozkwitawa / pągorki sie lśnacia /
 zieleni sie trawa / a drzewa kwitnieia : niebo w
 swej iasności / pobudza myśl nasze ku prawey
 wdzięczności /

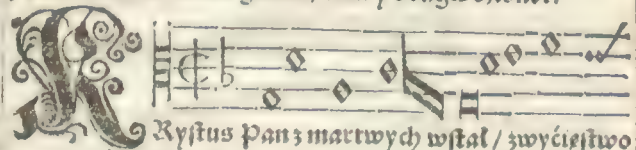
* Prosimyś tego sławnego Krysta zbawicie-
 la / gdyż nam okrutnego zmoł nieprzyiaciela /
 by z soba raczył dać / gdy zmarłych wstańiemy /
 w niebieśiech przebywać.

Bychmy chwale z Anioły iemu oddawali / w

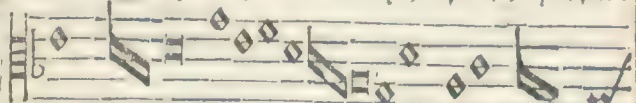
iego Boście lice pospolu patrzałi / Amen w sy sey
rzecmy / Raczysz to nam wšem dać / Kryste
Boże wieczny / Amen.

PIĄTA PIESN WIELKON.

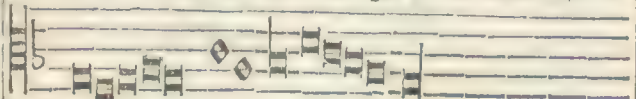
AUGUSTINUS in Psal: 29. Śpiewaycie pāni świści
iego / i wstała głowa wasza / tego sie spodziwaycie cłon-
ki drugie / co widziacie w głowie / tego sie spodziwaycie
członki / coście wierzili w głowe. Stara jest przypowieść
y prawdziwa: Gdzie głowa / tam y drugie członki.

Krystus Pan z martwych wstał / zwycięstwo

otrzymał: Bo zburzył śmierć jego / swoją śmiercią dro-

gą. Alleluia / Zmiluy sie Pānie nād nām.

Zwalczył czartą z tego / a stął głowe iego: czło-
wieka grzesnego / wydarł z mocy iego / Alleluia /
Zmiluy sie Pānie nād nām.

Wiecznie grzech poraził / a moc iego stąił / ży-
wot nasz naprawił / to z łaski swej sprawił / Alle-
luia / Zmiluy sie Pānie nād nām.

* O Kryste nasz Pānie / przez tve zmartwych

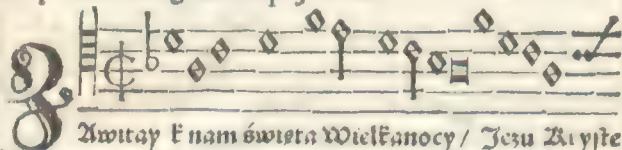
wstanie / day nam z grzechow powstać / łaski
twoicy dostać / Alleluia / Zmiluy sie Pānie nād
nām.

A potym kłopoć / day w wiecznym żywocie /
z toba królowanie / nasz wśchmocny Pānie / Al-
leluia / Zmiluy sie Pānie nād nām.

SZOSTA PIESN WIELKON.

W Atorey sie zamyka sposób nášego vsprawniedliwienia.
Ktorego dostepujemy wiara / mocno wierząc w Jezusa
Krystusa / Który jest nášą sprawiedliwością / I Cor: 1.30.
Rom: 4.25. Act: 13.38. Rom: 5.1. AMBROSIVS in
cap: 1. Corint: 1. Postanowiono to jest od Boga / aby ten
który wierzy w Krystusa / zbawion był bez weznień sāmą
wiarą / Dārmo biorąc odpuszczenie grzechow. ORIGEN:
lib: 3. in cap: 3. Rom: Lotr náš Krystu / Mārya Māgdā-
lenā / y innych wiele / sāmą wiarą sō vsprawniedliwieni.
BASILIUS serm: de Humilit: sāmą wiarą w Krystusa
vsprawniedliwia. HIERON: in cap: 10. Rom: Bog z sāmą
wiarą vsprawniedliwia. Toż mowi BONAVENT:
in libr: 4. distinct: 15. quæst: 1. Zgadzię sie z onym pi-
sinem świętym Doktorowie / Rom: 3.28. Gdzie jest to
słowo BEZ, oprócz, także Galat: 2.16. Jedno, tylko, Ktore
słowa to potężnia y o tym znąc dawaia / że sāmą wiarą
Dārmo bywamy vsprawniedliwieni / y tak waia iakoby
właśnie rzekł Apostoł / sāmą wiarą vsprawniedliwia / abo
wiem i weznień od niej wyłącza / znąc dawaie sāmą wiarą
vsprawniedliwia. A co sie tycze słow Jakub 6. cap: 2.
24. Nie mowi tego ani rozumie Jakub 6. aby cłowiek
przed Bogiem miał być weznień ani vsprawniedliwion / bo

by był przeciwny Pawłowi ś. Który tego neguje / ale mo-
wi o czynkach / Ktore przed ludźmi vsprawiedliwiają / z
których ludzie ludzie sądzą / Ktore wiara wyświadcza / co
się pokazuje z samego Jakuba ś. 18. 22. y cap: 3. 13. y Pa-
wła ś. Rom: 4. 2. y z Tomáša de Aquino, in cap: 2. Iaco-
bi. y z Ambrozego / in cap: 3. Galat:

Amitay E nam święta wielkanocy / Jesu Kryste

Boże wszechmogący / tyś zmartwych powstał / y ofiarę

Krzyściański zostal.

Dziwna łaska Boga wszechmocnego / dał wo-
meczyć Syna iedynego / dla naszych złości / czy-
niać dosyć swej sprawiedliwości.

Bo każdy człek z swego przyrodzenia / śmierci
winien był y potępiona / tym go Pan przeklął /
gdy się Adam czartowi w wiesć dał.

Stąd myśl / wola / inne wszystkie siły / tak się
bárzo na wsem pokazyły / iż z swej skłonności /
ciągną zawiść ku wszelkiej złości.

Tak mizerne ludzkie pokolenie / przez Zakonu
Pańskiego zgwałcenie / śmierć zasłużyło / a czar-

towni w moc poddane było.

Ale Pan z miłosierdzia wielkiego / wżalił się
stworzenia swiego: a z tey łitości / dał ratunek
wpadłym krewkości.

Żeszał na świat Syna iedynego / ten wypełnił
wsytek Zakon iego / za nas grzeszniki / by nas
przywiodł do swej chwały wszystkie.

Stało się inż słusne nagrodzenie / za wszelką
ciężką przewinienie: Krew święta iego / omy-
ła grzech człowieka wszelkiego.

Kto więc wierzy / a z serca prawego / wstawi-
cznie pragnie łaski iego / swe zmartwychwsta-
nie / przywołać mu na wieczne zbawienie.

Choć wielkim grzechem obciążony / będzie
za świętego policzony / przed sadem Bożym:
Krystus na się iego winy włożył.

Podjęć myśli Pánu z wysokości / żeć nas ra-
czył z wielką y swej miłości / i tennu powołać / a
gotow jest swa święta łaskę dać.

Każdy kto za takim powołaniem / idzie z anim-
z zupełnym wśaniem / swe zasłużenie / darmo mu
Pan y odkupienie.

Obrzezawszy Adama starego / oblecze go w
człowieka nowego / z swej Bożkiej mocy / by żył
w pokorze / w światobliwości.

Wstawić nie martwimy swoje ciało / by prze-
ciwko Pánu nie bniało: z tey śmiertelności / po-
dzie pewnie do wiecznej radości.

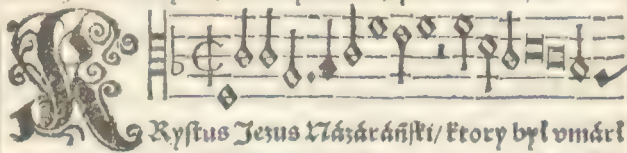
* Dayże nam to wszechmogacy Pánie / przez
chwalcbne twoie zmartwychwstanie / byśmy
tak żyli / potym z toba w twym królestwie byli /
Amen.

SIODMAPIESN WIELKON.

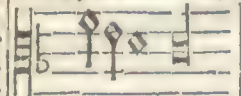
AUGUSTINUS Sermone de Tempore 115. 251. 123.
Arystus Pan zostawił nam przykład / iż iako nie wątpię
o nim / że się narodził / umarł / y zmartwychwstał / y żywie /
tak też y my iako wiemy / żeśmy się narodziłi / y pomrze-
my / tak też po śmierci zmartwychwstaniemy / y na wieki
żyć będziemy / zc. W iakiej staturze / w iakim wieku / leciech
wstaniemy wszyscy / Pisano ś. milezy / a też nam dosęć na
tym wiedzieć y wierzyć / że wstaniemy wszyscy na sąd: czy-
tay o tym Augustyna lib: 12. cap: 15. de Civitat: Dei, y
Serm: 147. de Temp: y Ambrozego lib: de Fide Resurre-
ctionis. A wstaniemy na przykład Pána Arystusow / to
jest: Jako Arystus w onymże cieie y pogrzebiony zmar-
twychwstał: tak y my / w tymże cieie a nie w insym / zmar-
twychwstaniemy / tylko iż będą wielbione nieśmiertelno-
ścią / nieśmiertelnością / y świętobliwością. Co się pot-
raze iako z tych świadectw Pisma świętego / Ioh: 19. 25.
Iśa: 26. 19. Ezech: 37. 3. Dan: 12. 2. Ioh: 5. 28. 1 Cor: 15. 20.
42. 53. Phil: 3. 21. Tak y z Doktorow Arześcińskich. A M-
BROS IUS lib: 2. cap: 4. de Fide: Pan Arystus zmartwych-
wstał: Co bowiem wpadło / to też wstawa. EPIPH: in An-
corato: Powiedził Origenis, że to ciało nie powstanie /
ale inże Bog da miasto tego. Jesliż inże miasto tego po-
wstanie / tedy według ich mowy nie jest sprawiedliwy sąd
Boży / iż inże ciało miasto tego które zgrzeszyło / sodzi / a bo

iż inże ciało do chwaly dziednictwa y Królestwa Niebie-
skiego wprowadza / miasto tego które w postach / w czu-
nościach w prześladowaniu dla imienia Bożego spraco-
wane jest. Tenie / Haref: 66. Ciało y krew nie osiągnę
Królestwa Bożego: prawda / Wszeteczność / nie może
otrzymać Królestwa Bożego / ani cudzołóstwo / ani bálwo-
chwałstwo / A toć jest ciało y krew. Nie mowi Apostoł o
tym cieie które pracami spracowane jest / które poświęco-
ne jest / y Bogu się podobalo / ale o tym które w grzechach
leży. Bo inaczej / iakożby się to spełniło / co powiedziano:
To skazone (ciało) musi przyoblec nieśkazy / y to śmie-
telne / przyoblec nieśmiertelność. TERTUL: lib: de Resur-
rectione carnis cap: 35. Jesliż na przykład Arystus pow-
staniemy / który powstał w cieie / niż na przykład Ary-
stusow powstaniemy / iesliż y my w cieie nie powstaniemy.
HIERON: Epistola ad Pamniachium adversus erro-
roh: Hierof: Jako Arystus w onym cieie / które v nas / w
grobie świętym będąc położone / powstało: tak też y my w
tychże cieiech / którymi teraz przyobleczeni jesteśmy / y w
których pogrzebieni bywamy / spodziewamy się także po-
wstać. A też y to samo słowo powstania znaczy / iż nie infa-
rzecz wpadnie / a infa wzbudzona bywa: co bowiem w cślo
wieku umiera / to y ożywia. A co mowi Apostoł: Ciało y
krew Królestwa Bożego / nie osiągnę. Żali nie powstają:
Nie day tego Boże: ale nie osiągnę: A czemuż nie osiągnę:
Dokładaż araz: Skazytność nie otrzyma nieśkazytno-
ści. AUGUS: Epist: 146. Przez ciało y krew / rozumieć się
wezyński ciała / y skazytność ciała. HAYMO FERIA 3. Pa-
scha: Nie przy tego Apostol / aby natura ciała nie miała
wstać: ale wstanie / iż wystąpi które z ciała pochodzi /

Krystusiem nie mogą krolować. Wależ tu y one słowa/
ktore mówił tenże Apostoł/ Galat: 1. 16. y one/ Mat: 16. 17.
Luc: 3. 6. Którymi się te wykładają y objaśniają.

za wszystkich/ Trzeciego dnia z martwych powstał/ y ciało w

wielbione wzięt.

Jego sławne z martwych wstanie / z wdzies-
cznością je pamiętamy / Alleluia wyśpiewu-
my/ a iemu się już radujemy.

On jest pierwszym z martwych wstaniem/
wszystkich wiernych pocieszenie/ bo wstał w ciele
wielbionym/ duchowym y nieśmiertelnym.

Abowiem nań tak szukało/ aby iego święte
ciało/ nie widziało naruśzenia/ a w tej tu ziemi
skazania.

Ten nas z śmierci wywobodził/ w nadziei
żywa odrodził/ abyśmy z tej śmiertelności/ sli-
tám za nim do radości.

Acz teraz ciała śmiertelne/ w ziemi chowają
nie cudne/ wstanać z grobow ku zbawieniu/ a

wiecznemu ośławieniu.

Kedy już tam żadne kłanie/ nie będzie y narze-
kanie/ bo Pan otrze łzy wiernych swych/ y naba-
wi pociech wszelkich.

Ktorzy za swym Panem idą/ a Krzyż zapłacze-
m z nim moga/ przeciwności wielkie cierpia/ wi-
ty swej nie odmieniają.

Praca tu na sobie mają / w Krzyżu wszystkich
smutków trwają/ przyjdą ci ku pocieszeniu/ y ku
wiecznemu zbawieniu.

Już nie beda wiecey łacnic/ goracą/ pragnie-
nia cierpieć / przyjdą do studnie wód żywych / a
boskich rośkoszy pełnych.

O tym wskrzeszeniu radosnym / mówi Apo-
stół w liście swym / swemu Tymoteuszowi / pi-
śac niemu tymi słowy:

Abys to na pamięci miał / iż Pan twój Kry-
stus z martwych wstał: tym się ciesze we wszystkich
smutkach/ w więziskach swych y też pracach.

Bonay iako Kycerz dobry/ a sługa Krystow
prawdziwy / pracując w trzodzie zwierzonej/ a
trwia Boża odkupionej.

Jesli my z Panem pomrzemy / społem też z
nim ożywiemy: A iesli co z nim cierpiemy / też z
nim krolować będziemy.

Mając to już na pamięci/ weyżrzy każdy w
swe sumienie / naśladowy Pana z miłości/ stoiać
w swojej powinności.

Bo tak zbawienia wiecznego / w Krystusie
zgotowanego / dojdziemy wszyscy z wiernymi/
tylko w wierze stali bądzmy.

Podziękujmyś Krystusowi / Bożemu Po-
mazancowi : bo w iego Bożim zwycięstwie/
mamy już zbawienie wieczne.

Ten nas wstrześci od umarłych / gdy tu przy-
dzie sadzić wszystkich / y postawi na prawicy / za-
co go też chwalmy wszyscy.

* O Pánie náš wszechmogący / niechci będzie
chwała zawždy / iżeś nas vsprawiędlwił / y nam
wieczny żywot sprawił / Amen.

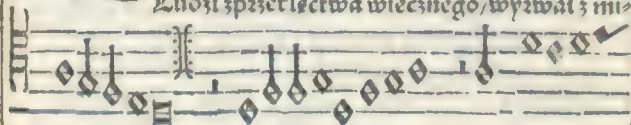
OSMAPIESN WIELKON:

CONCIL: 6. Const: Can: 66. Wde dnia świętego Wiel-
konocnego / aż do Niedzieli Przewodney / cały tydzień po-
treba aby się wierni bawili w Kościelech psálmy / zymny
y Piosnkami duchownymi / weseląc się w Krystusie / y świę-
to obchodząc / a do czytania pisma święte^o myśl swo przy-
kładając / y świętych Sakramentow wdziacnie a mile w-
zywając : tak tedy z Pánem Krystusem weselić się będzie-
my / y wespół powstaniemy. W te tedy dni námientone/
niechay się nie dżicie żadne bieganie ná Komiech / ani żadne
pospolite dżiwowisko. ATHANAS: Epist: ad Dracon: y
AUGUST: Serm: 139. de Temp: Razanie / a Concil: E-
libert: Can: 82. Wzywanie świętości wspominać w dni
Wielkonocne / Nfey nie / znáć ie iey ięszce ná on czas nie
było / ani owego biegania z świecami / z chorągwiámi okó-
ło Krżśńmce / Ktoré záleca DURAN: lib: 6. cap: 89. Kto-
regó teraz już zaniechano / y zázazano ná Synodzie Krá-

townim / Can: 15. roku 1593. zá Biskupa Rádnowlá. Aza-
li da Pan Bog y Nfey / y infych zabobonow zaniechá /
ponieważ wiele się im niepodoba / eze^o przedtym wzywano.

Krystus Syn Bogá żywego / powstał mar-
Ludzi z piekła wiecznego / wyrwał z mi-

twoch dnia trzeciego: Rep.

łóśierdża swego. Kżis piekielne poráził / grzechy y wie-

czną śmierć zgładził / zbawienie ludzkie náprawił / Alleluia

Bądzmyś wszyscy wdzięczni tego / dobro-
dziejstwa tak zacnego / Re. Jemuż z serdeczney
radości / ząspiewaymy w społeczności : Jezu
Kryste Synu Boży / niech się twa część / chwa-
lá mnoży / od wieków ná wieki / Amen. Alleluia.

Sprawże przez twe z martwych wstanie / z
grzechow náfych w nas powstanie / Rep: Gdyż
to iest náše wśanie / że przez twoie křwie wylanie /
Jestemy z nich oczyszczeni / a zá święte policze-
ni / y do niebá przeniesieni / Alleluia.

Gniew Bogá Wycá wiecznego / prze grzech

narodu ludzkiego / Rep: Nie mogli być pierwcy
vblagan/ żeś ty jest zań ofiarowan: Kryste Wá-
rątku miowimny / tyś zapłacił nasze winy/ będąc
tego Syn jedyny/ Alleluia.

Tác była wieczna wstawa / Troyce świętey
dżiwona sprawa / Rep. Ktorey rozumny naszymi
nigdy dosiść nie możemy / że Pan Bog tym o-
byczajem/ ziednal się z ludzkim rodzajem/ na wie-
czne strącenie zdánym/ Alleluia.

Obchodzimyś dni Wielkonoce / lecz nie z
kwąsem przewrotności/ Rep. Ale obchodzimy te
czasy/ zawnę z przasmiti śczyrości: To iest pra-
wdżiwe świecenie / Wielkiey nocy obchodze-
nie/ od Apostolow podane/ Alleluia.

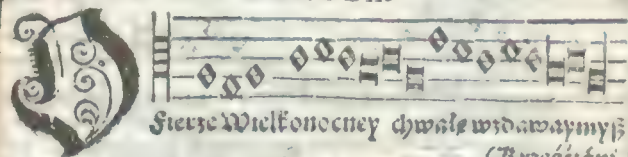
* W ktore czasy wważając wczynność Pána
naszego/ Re. Służmy mu dziekniac z tego/ że nas
do krolestwa swego/ Raczyl łaskawie powołać/
ktore aby nam raczył dać / zaśpiewamy wśpy-
scy/ Amen/ Alleluia.

DZIEWIATA PIESN WIELK.

NYSSEUS Orat: 2. de Resurrectione. Potrzeba by-
lo/ aby naprzód pleć białogłowska od Anioła wesoła zmar-
twychwstania Páńskiego nowina odnieśła/ y Pána widzia-
ła / y napierwszy głos wdzięczny / Wodźcie pozdrowione/
od niego słyśła. Abowiem napierwey niewiśta zdrady
chytrego wżá wśluchála/ y przeciwko záfazaniu Bożemu
owocu drzewa záfazanego wśusła/ y káznia smutku y bo-
leści potapiona była. Dla tegoż też Zbawiciel/ onym ná-

przed siebie samego chwalić/ y nog swoich dotykać się do-
puszcł/ iáko tym/ ktore były napierwey od niego odstepi-
ły y oddalone były. AUGUST: Ser: 17. de Tép: Wtór przes-
ktorście wpádli w śmierć/ przes te powstanie od umar-
łych oznáymcie się wam: Abowiem niewiśta napierwey
drzewá wśusła/ napierwey też zmartrychwstanie wyzśa-
ła/ aby wiecznego grzechu/ mierzyci/ y meżow ná sobie
nie nośła / dla tego / ná te ktora była ná nas grzech wla-
ła/ iáko swoie wlał. Toż mowi AMBROS: in cap: 24. Luc:
y HIERONYMUS in cap: 28. Mat.

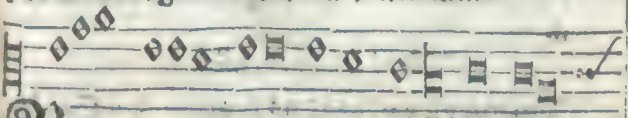
SZKOŁA.

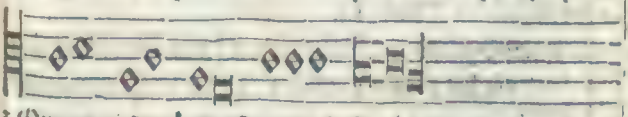
Sięcie Wielkonocey chwale wdawamy się
(Arześciáni.

POSTOLSTWO.

Krystus z martwych wstał iest/ nam ná przy-
kład dan iest / iż mamy z martwych powstać / z
Pánem Bogiem krolować/ Alleluia.

Zarąnek wykupił ówce/ Krystus wierny przyczyńca/

z Wycem ziednal grzeszne/ umarły są me.

Leżał trzy dni w grobie / y dał przebić sobie
Bok/rece/nodze obie/ na zbawienie tobie/ Allel.

Notá iáko, Baránek wykupił/zé.

Smierć z żywotem iest walczyła/współ oż nie
zwyciężyła: Bo ia Krystus potarli / gdy za
nas umarli.

Tám Mária poszła / drogę mąci niosła:
chciały Krysta pomazać / iemu cześć y chwale
dać/ Alleluia.

Powiedziała Mária co na drodze widziała grob pro-

my/ Krysta żywego / y z temu chwale zmartwych wstąłego.

Gdy na drodze były / ręk z soba mówiły/ Jest
tám Pamięć niemąły/ Alł oż go nam odwali/ Ab-
leluia.

Notá iáko y wyżssey.

Aniol miejsce wskazał/ na którym Krystus le-
żał/ Aby temu wwierzyły / y wczinomiego o-
powiedziały/ Alleluia.

Gdy nad grobem stały / rzekł im Aniol biały:
Nie boycie się siostrzyce / wyżrzycie Boże lice/
Alleluia.

Wierzy nam siostry wierzyć samey Mária prawda

wy/nisi rocie żydowskiej fałszywej.

Jezusa szukać/tu go nie nadyściecie/rostać z
martwych/tu go nie/iedno ie odzienie/ Alleluia.

Wierzymy żeś wstał zmartwych pámie Jesu

Kryste/ k tobie wołamy/ miłny się nad nami/ Alleluia.

Jezus Nazarański/ Pan Bog Krześciański/
okazał w tym swoje moc / wstał z martwych na
Wielkanoc/ Alleluia.

Bądźmy wszyscy weseli/iáko w niebie Anieli/
czegośmy požadali/tegośmy doczekali/ Alleluia

DZIESIATA PIEŚN WIELK.

Która śpiewała po Kazaniu na starą notę.

AMEROSIUS Serin: 52. Bracia/wszyscy się mamy w ten
dzień weselić / w ten dzień żaden grzeszny o odpuszczeniu
grzechow nie ma wątpić/ zé.

Wesoly nam dzień nastał / gdy Pan Kry-
stus zwyciężył / trzeciego dnia z mar-
tych wstał. Te^o dnia wesolego / pro-
myśla zola meblestiego / by nas vchowal od pie-
kła goracego / aby nas domiescił radości krole-
stwa niebieskiego / Byśmy z grzechow powstali /
pána Jezu Krysta náśladowali / á po śmierci ná-
wieki / ná wieczne / z nim krolowali / Alleluia.

Abo te:

Swiętego obchodu Wielkonocnego / wszystko
stworzenie chwali syná Bożego / Który w wielki piątek za
nas vcierpiał / chce aby nas w swoim krolestwie wiecznym
miał. O to ci z martwych wstał / iáko nam przed tym po-

O Zmarłych Kyryl: P. D j

Wiedział. Który nas przez swo-
mę śmierć do chwały

Rep. Za co mu miechay wieczna cześć będie áz ná wie-

swę doprowadził.
Ki wiekow / Amen.

JEDENNASTA PIESN WIEL.

Która śpiewána raz chodząc się.

Głwała będi Bogu Oycu náśemu / z Synem

Duchu świętemu / i esmy z piekła wybáwieni / Halleluia /

Halleluia.

Zá dziatki smy Boże policzeni / y vspráwiedli-
wieni / A tak wieczny żywot mamy / Halleluia /
Halleluia.

Panie náś miły Jezu Kryste / przez zmar-
tych wstanie twoie / vkaż nam oblicze
swoie / Halleluia / Halleluia.

M 4

Przez które to z martwych wstanie twoje / day
nam z grzechów powstanie / a potom wieczne
zbawienie / Alleluia / Alleluia.

DWAŃASTA PIESŃ WIELKA

Wieczorna.

CYPRIANUS Serm: de Resurrectione Christi, Zmar-
tych wstać przed Chrystusem niektórzy / ale w Imię y z
wiary wstać: a czasus Eliasz ieden / a a Elizeusz a po śmier-
ci tego dwaj / którzy zmarli byli powstali / ale się zaś do
śmierci wrócili. Powstał y Łazarz y inni na rozkazanie
Chrystusowe / ale czas pewny potrawiwszy zaś pomarli.
Byłać to w prawdzie rzecz wieczna y moina / duszy się do
ciała wrócić / ale z martwych wstania tego / którego się pier-
wsiński w Chrystusie / jest nie porównana zacność / a kto-
rym nie idzie śmiertelność / ani go rozwiśnie dawność / ani
go też iako odmiennosć moli.

Nota iako, Chrystus Pan z martwych wstał / i.

Khrystus nasz Zbawiciel / y światá
stworzyciel / wstał z grobu swa mo-
ca / by był naszym obrońcą. Alleluia /
zmiłuy się Pánie nad nami.

Chryste Synu Boży / nas grzesnych wspomoz-
ży / Wzycz nam twego słowa / bo ty jest naszą glo-
wą. Alleluia / zmiłuy się Pánie nad nami.

O Pánie niebieski / day doznać twej łaski / Po-
šli Anioła swego / by nas strzegł ode złego. Alle-
luia / zmiłuy się Pánie nad nami.

Wadźżec chwałá Chryste / tys z martwych

wstał / zaiste / dayże nam też z martwych wstać / y
na prawicy twojej stać. Alleluia / zmiłuy się Pa-
nie nad nami.

PSALM CIIII. CV.

In exitu Israël de Aegypto, &c.

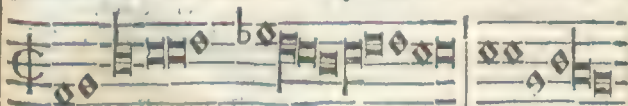
Ten psalm Arześcianie dawni / pobożni mężowie / nie-
wiasły / młodziency / Panny / Duchowni / święcy / często
głosem wielkim / iżykiem rozumnym śpiewali / tu pohán-
bieniu bálwánów / obrazów / które iako mówi Solomon:
Śap: 14. 11, 12, 21. Obrazów dusze ludzkie / są świdem / nog
ludzi prostych / psuie żywot / škodzi ludzkom. A Izaiasz
Śap: 44. 9, 10. Jeremiasz Śap: 10. 5, 15. Zábákuf Śap: 2.
18, 19. Świadczy / iż są niepożyteczne / śmiechu godne / wzy-
cie moga. Co słysząc oni mészczyny a oplátány Apostát /
IULIANUS Cesarz / pułai się z Pogánstwem / a gniewá-
jąc się / y żąc się / kazał tych hániebnie bić / mordować / kto-
rzy go śpiewali. O czym piše THEODOR: lib: 3. cap: 17.
RUFIN: lib: 1. cap: 35, 36. O co y ná nas gniewáć się Chy-
mánie / ie go po Polsku śpiewamy / tu pohánbieniu ich o-
brázów / choć go sami po Łacinie śpiewá / iedno iż ludz-
kie rozumieć / który gdyby ludzkie rozumieli / inaczej by o
obrázied trzymáli / mówili y wierzyli : bo wiem co Pogá-
nom bálwany były / to zawiędzionym Arześciánom obrá-
zy są. Co się stać pokázanie. I. Pogáni czynili bálwany /
aby przez nie Boga niewidzanego chwálili / aby były rze-
gami ludzi prostych / aby były pámiątką / znákiem / dobro-
dziejstw iákich Kólwieł / aby były pobudką tu náśládo-
wániu cnót / aby były tu ochodostwem Kóścielnemu: Co i-
táć jest słuchamy. CLEMENS lib: 5. ad Iacobum Do-

mini: Przez Pogány on wgi wyłte słowa mówić; Niy
 kuweściwości Bogą niewidziącego/obrazy widziące chwa-
 limy: co za prawda jest rzecz fałszywa. Tamiż/ X coż to za
 chwała Boża/od drewna/do drewna/od kamienia/do ka-
 mienia biegąc/ a proźne y nieme figury/ iako Bogi czci-
 a słowiek a na ktorym jest obraz Boży wzgardzić. Tami-
 że. Coż może być tak niepobożnego: iedno wsiawszy od pa-
 na dobrodziejstwo / drzewu y kamieniowi dnieki odda-
 wać. LACTANT: lib: 2. cap: 2. Nie boimy się obrazów/
 ale tych na ktorych obrazy wczynione są / y ktorych imie-
 niom poświęcone są / mówicie Pogani. Tenże/ lib: 1. cap:
 15. Pogani obrazy Bogów zmyślili/ aby mieli iakę pocie-
 chę z patrzenia na obrazy. ARNOBIUS lib: 6. cont: Gen-
 tes. Mówią tak Pogani: Błogosł/ Niy nie wierzymy/ aby
 materię miedzi/ złota y srebra miały być Bogami/ ale w
 nich Bogi chwalimy. Tamiż/ Bogi przez obrazy czcimy.
 Tamiż/ Dla pospolstwa nieumieistnego / obrazy w Bo-
 ściele bywają stawiane / aby się bało patrząc na te obra-
 zy Bogów. ATHANAS: CONTR: Gentes: Powiedzą po-
 gani/ że obrazy są dla ludzi prostych / aby byli ich kęsga-
 mi/ na ktorych gdy czytają / znaiomości Bożej wczuć się
 mogą. AUGUST: in Psalm: 85. Mówią białwochwalcę/
 Obrazów nie chwalimy/ bo są znaki. Tenże/ in Psalm: 96.
 Powstał niewiemiały Dysputator/ ktory się sobie zdał być
 wczynym/ y mówił: Ja nie chwale tego kamienia/ ani tego
 obrazu/ ktory jest bez rozumu/ wiedział bowiem Prorok
 wąż/ i oczy miał/ a nie widzi / a ja nie mam wiedzieć/ i
 ten obraz niema ani dusze / ani widzi oczyma/ nie słyszy w-
 śyma. Nie chwale go ja tedy: ale chwale co widzi / y słysze
 temu ktorego nie widzi. Tym się nam iednak nie wymo-

wia/ ac. Tenże/ in Psalm: 113. Nie chwale ja tego widomego
 obrazu/ ale Bogą ktory niewidomie mieszka w nim. Tami-
 że. Zdaż się sobie nabożeństwa być wypolerowanego/
 ktory mówi: Nie chwale obrazów/ ani dyabelstwa/ ale
 przez wyobrażenie cielesne/ patrząc na znak rzeczy tej/ kto-
 ra mam chwalić. X tak wykładają swoje obrazy/ ac. Ovi-
 dius v Polidora, lib: 6. cap: 13. mówi, Felices illi, qui nō
 simulachra sed ipsos, &c. Jednak przecie tej wymowy
 Prorocy nie przyjmując/ nazywali ich białwochwalcami/
 ipolem y zdy/ ktory się byli z białwany cudzołozyli.
 Słowie te wymowy Poganiście z Papiestwami z strony czy-
 nienia y stawiania obrazów/ też są: cytay o tym Bellar:
 11. Pogani białwany swoje naramionach nosili/ one przy-
 odziewali/ wieńce na nie kładli/ w ręce im miecze/ siekiery/
 sceptra dawali/ świece im stawiali/ onym kęzili/ całowa-
 li/ dary ofiarowali/ przed nimi kękali/ one chwalili/ w nich
 coś być Bożiego rozumieli/ moc Bożą im przywołać za-
 li/ y dla tego ich na miejscach wysokich stawiali/ aby byli
 od wszystkich widziące/ do nich się w chorobach obiecwa-
 li/ choć się tego wszystkiego słowy przeli/ za nimi y przed ni-
 mi tłumem chodzili/ do ścian ich przybuali/ w Bościelech
 zamykali/ aby ich nie pokradziono albo nie odarto / ktore
 kopiali/ butwiali/ pleśniali/ Sowy/ Nietoperze w nich
 się legły/ gdy wpadły/ nie wstały aż ich podniesiono/ świad-
 czo o tym Prorocy wszyscy, Baruch 6. y Doktorowie/ iako
 CYPRIANUS lib: de vanit: Idol. ARNOB: lib: 6. adv:
 gentes. AUGUST: Epist: 49. LACTAN: lib: 2. cap: 2.
 & 4. Toż wszystko widzimy w Papiestwie/ nie trzeba dowa-
 du: a choćaby też chcieli tego przec/ samą rzecz woła: choć
 się tego przez słowy czasem/ ale rzecz nie. Co iż tak jest/ czy

ray o tym świadectwa przed Pieśniami na przykazanie
 Boie. W tychci DAMASC: pewnie mówi, lib: de haref:
 in fine: Niektorzy Krześciane obrządy chwala iako Bogá.
 III. Nie rozumieli Pogańie y Żydowie/ aby one bálwá-
 ny miały być Bogámi y stworzycielmi/ nie byli tak głupi y
 ślani/ wiedzieli bowiem/ á ile miedzy/ ze ono były drwá/
 kámiennie/ miedzy/ srebro/ złoto/ gliná/ zé. Wiedzieli niekto-
 ry/ ze Bog jeden niebo y ziemiá stworzył. Ale tednáť prze-
 nie y w nich chcieli Bogi niewidziáne chwalić/ v nich sobie
 ich obrázami lásté tednáť: co się pokázanie z tych mieysc pi-
 smá 6. Exod: 32. 5. Iudic: 37. 3. y z Doktorow Krześciani-
 ſkich wyissey pomienionych: y z samego Bellármína / Kto-
 rego te są słowá lib: 2. cap: 13. de Imagin: Niektorzy po-
 gáni nie byli tak głupi/ aby mieli rozumieć bálwány drze-
 wiáne ábo kámiennie być Bogámi/ zé. Ale co przywodzi
 te świadectá / gdyż sami Pogańi to mówili/ iako Cellus
 v Origen: lib: 7. con: Cell: Ktoż kámién/ drzewo/ miedzy/
 złoto/ wierzy być Bogámi/ iedno ten Któryby był głupi: A
 przecis Pogaństwu Duch święty y Żydom bálwochwał-
 stwo y opuszczenie Boga przywlaśczał y przypisywał: ábo-
 wiem tego rostkazanie opuścili byli. Tegoż rozumienia są y
 Kzymianie/ powiedziac/ ze nie są tak głupimi/ aby obrządy
 rozumieli być Bogámi/ y aby im mieli przywlaśczać moc
 Boża/ tednáť przecis dlatego bálwochwałcami są/ iż sie stá-
 wiáti y onym wesciuwość wyrzodziáti. IIII. Bálwány
 Pogańskie miały oczy/ vszy/ vsta/ nogi/ rece/ nozdrze/ zé. á
 wždy nie widziáły/ zé. co zeznawa Dawid y Solomon, Sap:
 15. Toż się dziele z obrázami Papiestimi/ mátiá oczy/ zé. á
 wždy nimi nie pátrzáti/ zé. á tak to iest prawdá/ iż co po-
 gánom były bálwány / to świadzionym Krześcianom o-

brząy: ábowiem Idolum, simulachrum, imago, iedno są
 y iedno znáczá/ co się pokázanie z Abákuká/ cap: 2. 3 Augu-
 styná in Psal: 135. 3 Tertullianá lib: de Cor: Mil: Et lib:
 de pudic: 3 Alemeńsá lib: 4. Recognit: 3 Hieronymá in
 cap: 31. Genes: Kto chce niech czyta Ambrosi: Calepinú,
 w wykładzie tych słow/ y Ciceroná/ Który swoje bálwány
 zowie obrázami, lib: 5. famil: epist: 12. y li: 1. de finibus, y
 Aeneasá Siluiusá / Który obrządy świętych nazywa simu-
 lachra, Hist: Bohem: cap: 38. y Lactantiusa/ Który lib: 6.
 cap: 10, 13. nazywa cłowieká simulachrú Dei. Niecho-
 wiá 1: 2. c. i. Chron: Bálwány pierwszych Polaków/ ná-
 zywa obrázami. Krotko mówiac/ gdsie položyli 70. inter-
 pretes IDOLUM, ták lácinnicymátiá SIMULACHRUM.

Halleluia. Alleluia. Alleluia. TONUS.

A ten czas gdy Żydowie z Egiptu
 wychodzili/ Ciarod Jakobow gdy
 sie z Pogańy rozstawali:

Sstał sie lud Judski Pánstwu
 poświęceniem / Także lud Izraelski vmocnie-
 niem.

Wodá w morzu widzac to/ wnet sie rozstapi-
 lá/ A rzeká Jordan náзад sie im obrociá.

Gory przed nimi stáły iako Skopowie /
 Także teź págorki iakoby Barántowie.

Coć sie sstało wodo morsta / zes sie rozstapi-

la: A tobie bystrości Jordansta / żeś sie wyzad
wrocila:

Co sie wam stało gory że staczećie by Skopo-
wie: Także y wam págortki że staczećie iak Bą-
rankowie?

Przed oblicznością Pánsta ziemiá drżec mu-
siała / Boga Jakobowego tego sie lekala.

Ktory z krzemiennia zdroie / á z twárdey opo-
ti / Mocen wyćisnac strunnen gleboći.

NJe nam náš Pánie stworzeniu podlemu /
Ale day chwałę inuemuwi swemu.

Niechay wiadome / niechay znaczne roszedzie /
Twe miłosierdzie / twoia prawda bedzie.

Niechay Pohánicy sprośm nie pytaia / Gdzie
teraz ich Bog ktoremu dusaia.

Náš Bog ná niebie / cokolwiek zámysli /
Wszystko sie musi stát po iego myśli.

A ich bálwany ze srebra ze zlotá: Nie nie sa
iedno ludzkich rák robota.

Gebe máia / á wždy nia nie mawiaia: Oczy
máia / á nimi nie pátrzaia.

Všy w vstrugáney głowie máia / A wždy ni-
mi namniemy nie słuchaia.

Nosy máia / á wždy nimi nie wachaia: Rece
máia / á nimi nie wladáia.

Nogi máia / á wždy żadney drogi nie znáia: A
niż gárdlá głosu wypuszczaia.

Niechayże sie im podobni stána / Ktorzy ie

dziálaia / A ci wszyscy ktorzy w nich vfaia.

Przetoż ty Krześcianinie vfa y w swego Pá-
ná / Abowiem on iest twoia mocna obroná.

Niech sie ná Páná czlowiek Krześciansti
spusci: A on go z lásti swoiey nie opuści.

Niech mu dusaia / Ktorzy sie go boia: bo krom
watpienia w lásce iego stoia.

Pan o nas ponni / Pan nam błogostawi / A
znacznie naród Krześciansti wystawi.

Ná tychci on lástaw / Ktorzy słuza iemu / Tak
w malym wieku iako dorostemu.

Pan láste swoje rozmnoży nad námi / A nad
násemi także dziateczkaí.

Pan nam ná wieki bedzie błogostawil / Ten
ktory niebo y ziennie postawil.

Niebo wysokie iego iest mieškanie / A ziennie
ludziom podal w rzywanie.

Nie umarli Pánie beda cie chwaili / Ani ci
ktorzy do grobu wstapili.

Ale my ktorzy ná świecie żywiemy / Wie-
czynni czasy chwalić cie bedziemy.

* Bądź chwała Bogu Oycu y Synowi / Tak-
że też Bogu swietemu Duchowi.

Tak iako byla zawždy od wieczności / Niech
bedzie Bogu iednemu w troiakości / Amen.

MODLITWA D. AUGUSTINA

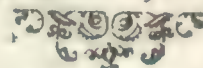
OPánie JEZU, o JEZU dobry / Ktoryś ra-
czył umrzeć dla grzechow nášych / y wsta-

tes z martwych dla vsprawniedliwienia nášego /
prosze cie / przez chwalebne twoie z martwych
wstanie / obudz mnie z grobu złości y grzechow
wszystkich moich / y day mi czaſtke záwſe wzmar
twych wſtaniu pierwſzym / Amen.

Druga.

M O carzu niezwoycieżony / Krolu wiecz
ney chwały / Pánie Jezu Kryſte / tyś z
martwych powstał / moca boſtwá two
go / w dzień Wielkonocny : ktorym zmartwych
wſtaniem / vsprawniedliwiłeś nas przed Bogiem
Oycem / y zá ſwiete ſtáwił / y zoſtáwiłeś nam pe
wna nádzicie nášego zmartwychwſtania / czaſu
przyſcia twego. Tyś Pánie wszechmocny zwoy
cieżył náſe nieprzyiaćioly / ſátaná y ſmierć / aby
nam nie ſzkodzili. Tyś piekło zburzył / y nas grze
ſne z niego wybáwił zmartwychwſtaniem swo
im : zá cóć dziekujemy / ciebie chwalimy / tego be
dac wdzięczni. A proſimy cie pokornie / uczyni
to / abyſmy teſz mogli zwoycieżać náſe nieprzyia
ćioly / mocna wiára y modlitwa ſerdeczna. O czy
náſe oſwieć y otworz ſłowem twoym / abyſmy cie
mogli poznać / y ciebie ſámego chwalić. O baw
ſie nam Bożeńáſ / á poſli pokoy twoy ſwiety
w ſercá y w ſumienia náſe / abyſmy ſie nie bali
ſátaná y ſmierci / ani w grzechách rozpaczali / iá
to rozpaczal Kain / Judaſ y inſy / boſ ty ieſt mi
łoſieriny. Zatrzymaway nas ſam przy twoim ſło

wie. *D 61*
Spraw teſz to w nas ſam miły Pánie / aby
ſmy od grzechow powstałi przez prawdziwa po
kute / zá nie žalowali / nálogi dawne vmartwoli /
ná ſwiat ſie nie ogládali / w nowoſci żywota
chodzili / o rzeczách niebieſkich záwſe rozmyſlá
li. Wieſtá y że z námi tych czaſow niebeſpiecz
nych / wſákes to nam obiecal / ſpráwuiac nas
Duchem ſwietym. A gdy przydzie dzień ſadny /
vznay nas zá ſwoie właſne działki / poſadź nas
zá ſtołem niebieſkim w goſpodzie wieczney / Pe
dy ſá roſkoſy Anielſkie / ktoreſ nágotował chwa
lcom twoim. Co w ſykto rácz uczynić przez two
ie ſwiete zmartwychwſtanie / Pánie Jezu Kry
ſte / ciebie proſimy / ktory żywieſ w iednoſci Bo
ſtwá / z Oycem / y z Duchem ſwietym Bog
wieczny / Amen. *Oycze náſ, &c.*

P I E S N I

**O W NIEBO WSTĄPIE
niu Páná nášego
IEZUSA KRYSTUSA.**

1 Machab: 13. 11.

Sámon wſedł ná Zamek z ſawo / y z rozcłámi páł
mowymi / z Arfámi / y z cymbaly / y z góſlámi / y coſi
cznymi pieſniámi : dla tego iſ okrutny nieprzyiaćiel

na ziemi nie wolałby z nieba, Szale, Szale, &c.

Epiphanius Haref: 20. Et in Anaceph:

Kryśtus przez wolałszy głos z nieba Paśła Apostołem obrat y posłał.

2 Corint: 5. 16.

Znaliśmy Kryśtusa według ciała, & sążte teraz ściecy nie znamy go.

Hieron: in cap 26. Mat:

Ná tym miejscu mówi Pan o bytności cielesney, ná co pámiptaiac Apostoł mówi, Znaliśmy Kryśtusa według, &c.

Ambrosi: Sermon. 58.

A przetoż iuż nie ná ziemi, ani według ciała, mamy szukać Zbawienia, iesli go chcemy náleść. Abyśmy mogli rzec z Apostołem Paśłem, Choć też znaliśmy, &c. Tdla tegoż Szecepan błogostławiony, Ściara Ściara nie ná ziemi szukał Kryśtusa, ale stoiącego ná prawicy Bożej poznał. Tam go náleżł, gdzie go też umyślem nabożestwa szukał.

Augustin: Sermon. 60. de verbis Domini przyświadczy te słowa, 2 Corint: 5. 16. y one Ioh: 16. 7. mówi: Kryśtus zaśśe z nami iest Bóstwem, ale iesliby od nas nie odsełł cielesnie, zaśśe bychmy ciało iego cielesnie widzieli, a nigdy bychmy go duchownie nie ścierzyli. Toż mówi. Trařt: 94. 9f. in Ioh: y lib. 1. cap: 34. de Doctr: Christi: y Chriřst: in 2. cap: 5. Cor: słowa Paśła i. Wykładając y rozumieć, iż tu iuż ściecy niemaś cielesnie Kryśtusa.

II. Przez wieżnie poimane co mamy rozumieć. Nie Dnye świate/ ale śatana/ śmierć/ grzech.

Ephes: 4. 8. Psalm 68. 19.

Gdy wstał ná górę śiódł śiele śięgniośśe poimanie, y dał dary ludzjom.

Augustinus lib: de Dogmat: Eccles: cap: 31. Przez śięgnie poimane rozumie śatana.

Theophila Ńus in cap: 4. Ephes:

O którymś to poimaniu powiada? O poimaniu Diabła: ábo- ściem Diabła y śmierć y przekleśśo, ná osłatek y grzech ś nie- wola Kryśtus śiódł, z których mocy y nas wybařil, którzy- śmy byli tym śym rzecsom podlegli. Zgadza się wykład Theophila- ctośśe z onym pismem śięgrym, Luc: 1. 79. Heb: 2. 14.

Pieśni o Wniebo wstapieniu P. D 11

Chriřstom: in cap: 4. Ephes: Sermon: 11.

Niśże części ziemi, śmierć názyśśa, á to z ludzkiego rozumie- nia y mniemania, iáko y Iákoř rzekł. Wprośadzcie śtarość moię z álem do grobu. A zaśśe Psalmie: Będ podobny wstępującym do ieśiorá, to iest, umierającym. Czemuś tu bierze to miejsce ku rozbiéraniu? O którymś tu poimaniu mówi? O poimaniu, to iest, Dyabła, śięśiał ś poimanie Tyránna ćartá, y śmierć, y prze- kłecśo, y grzech: Oroś maś korzyć y łupy.

Athanasius lib: quæstionum Quæst: 113.

Coż to iest co mówi, Wstępuć ná górę śiódł śiele śięgniośśe poimanie? Odp: Mówi to, iż Kryśtus pohanbśśy krzyś ślupł piekło, y śiódł ś poimanie.

PIERWSZA PIESN NA B. IV.

AUGUSTINUS ná Psalm 94. Jesli sie o Wáplanie do- wiadnieś/ ná niebie iest/ przyczyna sie za tobą / Etery ná ziemi ymárl za cie. BERNARD: Sermon: 2. de Ascens: Do- mini: Snaćceś piekwszych owocow náśych Kryśtus ofiarowany iest/ ná prawicy Wyćowśka wiery/ y iest teraz przed oblicznością Woźa za nami/ á śiedzi ná prawicy/ má- łac w prawicy miłosierdzie/ á w lewicy śd.

Notá iáko, Przez twe ś. zmartwychwśta: ie.

Przez twe świete w niebo wsta- pienie/ Wozy Synu ráczyś nam dáć błogostławienie: Ná prawi- cy w Wyća śwego/ bądź przyczyn- ca ludu twego/ w tobie wśaiaće- go/ Alleluia.

Dáćz Kóściol swoy świety rozmnożyć/ prze- ciwniki iego wśytkie z stolice złożyć: A niech śa- tan z swymi śilami/ nie przewodzi náđ nami/

N 3

twoimi owieczkami/ Alleluia.

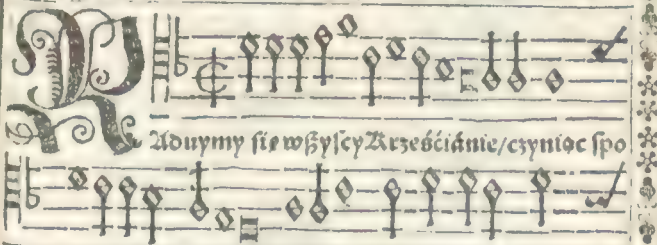
A czasu ostatecznego / gdy zaś znówu na świat zstąpisz sadzić każdego / day bychmy na twojej prawicy stawieni byli wszyscy/ iako twoi wyznawcy/ Alleluia/ Amen.

Ná też note po czytaniu Ewángeley świętey.

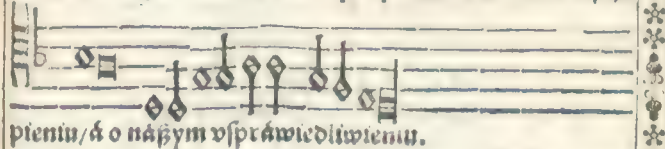
Rzek twoe swiete w niebo wstąpienie/ Boży Synu odpuszcze nam naše zgrzeszenie/ tyś ten dzień sam wstawił / żywotes nasz naprawił/ śmiercis wieczney nas zbawił / swas moc zia wil/ Amen.

WTORA PIEŚN NA B. IV.

W Stározytnym Kościele/ pamiotke w niebo wstąpienia pánstiego obchodzono dnia czterdziestego po zmartwych wstaniu/ktore święto wspomina AUGUST: Epist: 118. o którym święcie mówi tenże AUGUST: Serm: 177. de Tempore: W niebo wstąpienie P. nášego Jezusa Krystusa święty y wroczysty dzień dzisiaj obwitał. Rádymy sie y weselmy sie weń/żé. Tenże/ Serm: 174. de Tempore: Zmartwychwstanie Pánstie obchodziliśmy w wielkú noc/ á w Niebo wstąpienie dziś obchodzimy: obádwa dni są nam świętymi. Abowiem dla tego zmartwychwstał / áby nam przykład zmartwychwstania pokazał/ á dla te^o wstąpił/ áby nas z wysokości bronil. BERNH: Serm: 2. de Ascensione Domini: Święto dzisiaj se jest zacne y wesole/ ábowiem jest y skończeniem inszych święt / y szczęśliwym zánkńnieniem wszytkie^o pielgrzymowania Syná Bożego.

tem wesole śpiewanie/ o sławnym pánstím w niebo wstą,

pieniu/ á o nášym vspráwiedliwieniu.

Pan Krystus gdy iúž z martwych wstać raczył / á swa śmiercia śmierć naszą przewalczył/ czterdzieści dni tu raczył przebywać / dla Apostolow to raczył dżiałać.

Których uczył o królestwie Bożym/ świadczy nam Ewángełstá o tym / potwierdzájac zacnymi cudami / że zmartwychwstał / iako Pan wszechmocny.

Bo temu wszyscy wierzyć niechcieli / zważezá Thomáš ktory nie był z nimi/ Aby Pan Krystus moźnie zmartwych wstał / tak iako im był przedtym obiecał.

Potym gdy weń wszyscy wwierzyli/ Jż zmartwych wstał iako Pan prawdziwy / wywiodsy ichná gore oliwná/ ktorá była tuż przed Betánia.

Tám przetoż wšy zwierzchność wczynom
swym / ktora wziął z Oycá rodzeniem Boſkim /
kazał im po wšytkim świecie chodzić / á Ewán-
geliey światey wczyc.

Aby to co od niego ſłyſeli / ludziom wšem bez
bráku powiedáli / kazać im wšytkim Ewán-
gelia / ktora to ieſt niebieſka nowina.

Potym im też to roſkazać raczył / aby każdy
ktoby weń wierzył / by był okrzczon w imie Bo-
gá tego / Oycá / Syná y Duchá ſwiętego.

Kto wwierzy / á tak będzie okrzczon / ten to
niech wie / iż iuż będzie zbawion : ále ktoby tak
nie chciał wwierzyć / ten iuż niech wie iż potępion
ma być.

Kazał im też między wſe narody / aby ludźi
wczyli poſkutky / powiedáiac grzechow odpuszcze-
nie / wieczny żywot / przez to ſwiete imie.

Potym Pan gdy do niebá wſtepował / ſwe
Zwoleńniki w ſmetku poćieſzał / obiecuiac z ni-
mi boſtwem mieſzkać / choć ſie z nimi ciátem ra-
czył roſtkać.

Kazał im też by nie odchodziłi / z Jeruſálem /
ażby Duchá wzięli / ktoryby im na pamięć przy-
wodził / czego ich tu ſam ná świecie wczyl.

Ál gdy Apoſtołom blogoſtáwił / wnet go o-
blok od oczu ich zákrzył / wſtąpił w niebo do ſwoey
światey chwały / gđſie Aniołow ſá wielkie za-
ſtepy.

Támże ſiadł w Oycá ná prawicy / kedy náń
przez wiáre pátrzym wſyſcy / y nas też tám iuż
wſytkich poſadził / ktorzy wierzym iż ieſt Bo-
giem náſym.

W ten czas zwoleńnicy ſmetni byli / iż iuż
Pan cielesnie nie był z nimi / bo zá nim w niebo
pilnie pátrzáli / aż ie potym Anieli cieſyli.

Nowiac: Wy meżowie Galileyſcy / czemu
tak pátrzyćie w niebo wſyſcy : Ten Pan Kry-
ſtus ktory w niebo wſtąpił / iuż nie przydzie / aż
świat będzie ſadził.

Ál my gdyż też to iuż pewnie wiemy / iż Pan
nie ieſt tu cielesnie z námi / niechćieymyż go wie-
cey ſukać w chlebie / gdyż to wiemy iż ieſt pe-
wnie w niebie.

Támże go wiára wſyſcy ſukáymy / w niebie
gđſie go w Kredzie wyznawamy / iż z támtad
ma przyſć nas wſytkich ſadzić / nie dáymyſ ſie
iuż nikomu zwodzić.

Pamiętaymy co nam Pan powleđział / gdy
nas w Ewangeliey przeſtrzegal / abyſmy tym
wſytkim nie wierzyli / ktorzy go tu wkażowác
mieli.

Nowiac: Micyćie ſie wſyſcy ná pieczy / bo-
wiem przyida fałſywi Prorocy / wkażuiac mie
ſobie w zámknieniu / y ná puſczy / by wiákim wie-
ſzieniu.

* Pánie Kryſte ktoryś w niebo wſtąpił / że

bys sam za nami przyczynica byl / Racz też nam
zestąć Duchą świętego / Duchą prawdy Doktor
ra wiecznego.

Zeby nas tu rośch na świecie rzadził / a chwa
ły twej prawdziwej nauczył / abyśmy cie tu za
wzdy chwali / a po śmierci wiecznie z toba ży
li / Amen.

TRZECIA PIESN NA B. IV.

Præfat: de Spiritu sancto in Missal: Cracovien: Kry
stus wstąpiwszy na wszystkie niebiosy siedzi. Augustin
Psal: 46. Wstąpił Chrystus iako wiemy z ciałem / w Kto
rym wkrępowany jest / y siedzi na prawicy Oycowskiej / z
tamtąd oczekujemy go na sąd żywych y umarłych: siedzi
na stolicy świętej swojej / a niebiosy są świętą stolicą ies
go / zc. GRATIAN: dist: 2. de Consecr: Can: Prima. Do
tąd się świat nie stoliczy / Pan w gore jest: ciału w Kto
rym Chrystus wstał / potrzeba aby było na jednym mieys
cu / zc. Ponieważ tak / a czemuż teraz widać bytność cie
lesną Chrystusową tu na ziemi / w chlebie / w monstrancy
cy / w ciborium.

Notá iako, Kładymy się Krześciance czyniac
wesole / zc.

Stąpił Pan Chrystus dnia tego / Alleluia.

Krol do nieba wysokiego / Alleluia.

Kowney czci z Oycem bedacy / Alleluia.

Tá tego wsiadł prawicy / Alleluia.

Wszyscy wierni to obaczcie / Alleluia.

A w Panu swym się weselcie / Alleluia.

Jezus Pan co od nas wzięty / Alleluia.

Przyjdzie świat sadzić z zastepy / Alleluia.

z nami się ciałem rozlażył / Alleluia.

Gdy do nieba wstąpić raczył / Alleluia.

Inż go tu ciałem nie mamy / Alleluia.

Jako o tym z Pisma wiemy / Alleluia.

Tenże Pan do nieba wstąpił / Alleluia.

By przyczynica do Oycy był / Alleluia.

Mieysce nam w niebie zgotował / Alleluia.

A Duchą świętego zestal / Alleluia.

Tego czasu wesolego / Alleluia.

Chwalimyś Boga w sechmonego / Alleluia.

Wadź chwała Bogu naszemu / Alleluia.

Bogu w Trojcy jedynemu / Alleluia.

CZWARTA PIESN NA B. IV.

TERTULLIANUS lib: de Resurrect: carnis. cap: 37.

Chrystus jednaczem Bogą y ludzi namięny jest / z poruczo
nego sobie Kładu obudwu stron: w sobie też samym cho
wa Kład ciała / sadatek wszystkich summy. Jako bowiem
nam sadatek Duchą zostawił / tak y od nas sadatek ciała
wziął / y zniósł do nieba sadatek wszystkich summy / Ktora
kiedyś tedyś tam będzie zaprowadzona: Wadźcieś be
spieczne ciało y Erwi / otrzymaliście Niebo y Królestwo
Boże w Chrystusie.

Notá iako, Wesel się tej to chwile / ludzkie / zc.

Khrystus Pan w Niebo wstąpił / do Oycy
swoiego / By swym wiernym drogę wta
zał do niego: Tamże onas radzi / A serca

swych wiernych Duchem swoim rządzi.

Przyczyniając się zawsze za zbór swych wybranych/ Który krzywdę cierpi od ludzi niebożnych/ Prosiac Oycę swego/ By mu dał cierpliwość do dnia ostatniego.

Z tamtąd więc po tym przyjdzie w on dzień ostateczny/ Aby według spraw swych wziął za plate każdy/ dobrzy w wielbienie/ A zli zaś w ścy/ wieczne pohánbienie.

O Kryste/ Któryś wstąpił z wesołym śpiewaniem/ A też z głośnym także/ niebieskim trąbieniem/ w Niebo niedobyte/ z którego posyłaś dary známiennie.

Prosimy cie niedznicy broń Kościół twego/ A Duchá swietego/ wley w serce wiernego/ przy śmierci bądź násey/ á w dzień ostateczny/ weźm nas do chwały swej/ Amen.

PIĄTA PIEŚN NA B. W.

Z Psálmu 68. po Kazaniu, ná też Note.

Dzisiaj Królestwá ziemskie/ wszystkie zaś śpiewaycie/ Pánu swemu chwale mile oddawaycie/ Który w niebo wstąpił/ dla dobra nášego/ Którym nas nábawił.

Weyrzyjś na nas/ o Kryste z niebá wysokiego/ Nie rącz nas oddalác od Królestwá swego/ Przyczyn się za námi/ á Duchá swietego daj/ niech mieśka z námi/ Amen.

SZOSTA PIEŚN NA B. W.

AUGUSTINUS de Symbol: ad Catech: lib: 1. cap: 6. Głowá nášá z martwych wstála/ w Niebo wstąpiła: Odsie głowá/ tam y esłonti. Tenże/ Sermon: 176. de Temp: Smierć Páná Krystusowá obżywiła nas/ z martwych wstanie podnioślo/ w niebo wstąpienie poświęciło.

Adrożśa Krwiś swojéj odkupiłś nas/ A gdy przydiesz sódzić świat czasu ostatniego/

Panie/ y zaś tam przywodziś stąd wypadł Adam/ łamiąc

tniego/ nie rącz nas oddalác z twoimi swietymi od

twoje swiete przykázanie/ Rep: poczywánia wieczne. Odsie tobie śpiewać bądziemy/ Al

PSALM XXIII.

(leluta.

Domini est terra, & plenitudo, &c.

HIERONYMUS Y BASIL: ná ten psalm piśoc/ y AUGUSTINUS Sermon: 178. de Temp: Wykládá go o w Niebo wstąpieniu Pániskim/ Którym niebo nam otworzył/ y tuż nas tam podle siebie posádził: według onego co mówi: AUGUST: Sermon: 174. de Temp: Tuż w niebie z Krystem

stusiem iestechiny / choć się to iestczę w ciele naszym nie są-
to. Tenie / Serm: 181. wystapmyś y my z Krystusem za tym
sercem / aby gdy dzień obietnicy jego przyjdzie / sili za nim
y ciąłem.

Notá iáko, Tā ten czas gdy wychodził / ié.

Wziemiá / y cokolwiek ná nicy sie ná-
dnie / A co pod niebem niestka / y co
sie budwie.

Wszystko Pánu należy: On reka-
ni sroym / grunt ná morzu záložyl nie wzruszo-
ney ziemi.

Kto dostapi twej gory / o wszechmocny Pá-
nie: Albo ná miejscu tobie poswieconym stanie?

Ten kto reke miewinna / y serce zachował: Ten
kto klamstwa y krzywych przysięg sie wáro-
wał.

Taki błogosławieństwo od Pána odnosi / A
ma łaskawe vcho o cokolwiek prosi.

Tymi stopniámi gory świetey dostapimy / A
twarz Pánstka (da Pan Bog) ná oko wyźrzymy.

Otwórzcie sie wysoko nie dobyte brony / Krol
wieczny sie przybliża / Krol nie wystawiony.

Który niewystawiony / Który to Krol wiecz-
ny: Pan mocny / y szerokiey władzy Pan wa-
leczny.

Otwórzcie sie wysoko nie dobyte brony /
Krol wieczny sie przybliża / Krol niewystaw-
wiony.

Który niewystawiony / Który to Krol wiecz-
ny: Krol wieczny Pan zastepow / y sprawca
waleczny.

* Bądź chwalá Pánu Bogu Oycu naszemu /
A Synowi wspolek y Duchu świętemu.

Tak iáko była wstáwicznie od wieczności /
Niechay będzie y teraz jego wszechmocności /
Amen.

MODLITWA D. BEDY.

OKrolu wieczney chwały / Pánie zastepow / Któryś dnia dzisiey szego ná wstá-
pie niebiosá z tryumsem wstąpił / nie zo-
stáwiał nas w sieroctwie / ále rácz zesłać w ser-
ca nasze / obietnice Oycowstá / Duchá prawdy /
Alleluia / Amen.

Druga.

ONiezwyćieżony Boże / Krolu możny /
Pánie Jezu Kryste / tyś z niebá zstąpił
ná te niskości ziemskie / y wcieliles sie w
żywot Máryey Pámy: á toś wszystko uczynił
dla nášego zbawienia / Ktore wykonał / cze-
gochmy pewni w naszych sumnieniach / zaś wsta-
piles do Oycá swego ná wysokość / stádes był
przyszedł: y wsiadles w ciele twoim ná prawicy
Oycá twego / abyś nam miejsce gotował / w
tym tam Krolestwie niebieskim / abyś sie za nami
grzesznymi przyczyniał / Duchá świętego zesłał /

wszytko napelniał / y do siebie wierne pociągaj /
 zwycięzca sie okazawszy. A przetoż cie prosimy
 Synu Boga żywego / ponieważ masz w opano-
 waniu niebo y ziemię / otworz nam drzwi do ży-
 wota wiecznego: nągotny nam męysce w kro-
 lestwie niebieskim / do którego przyni nas po-
 śmierci nasze: przyczyniajże sie z nami do Bo-
 ga Oycę swego / abyśmy mogli vsć wiecznego
 potępienia. Jesli nam Duchą s. któryby nas na-
 uczał woley twoiey / y zatrzymawał przy twoim
 słowie: wyciągaj serca nasze / myśli nasze / ku
 twemu Mąiestatorwi światemu / napelni nas
 błogosławieństwem niebieskim: posyлай nam
 prawdziwe nauczyciele / którzyby nas uczyli / E-
 wanieliey prawdziwey / którzyby nam wskázo-
 wali tam w niebie ciało twoie / á nie tu na ziemi /
 którzyby nas prowadzili do ciebie iedynego Przy-
 czynice / á nie do stworzenia. O Pámie Jezu Kry-
 ste / simluy sie nad nami / do ciebie wołamy / Kto-
 ry żywiesz z Oycem / y z Duchem s. Oycze
 nasz, któryś iest w niebie, &c.

P I E S N I

O DUCHU SWIĘTYM,
 Który iest Bogiem y Stworzycielem.

I Corint: 6. 19.

Ażá niewiecie / iż ciało wasze iest przybytkiem Duchá
 świętego / Który w was iest / A którego macie od Bo-
 ga / á nie testescie sami swoi: ábowiem testescie saplá-
 to kupieni. Chwalcież tedy B O G A w cieie waszym / y
 w Duchu waszym.

I. Opáczne á bliźnierście mniemánie / piekła godne /
 niektórych ludzi bezbożnych / o Duchu świętym / który
 iest Bogiem / Stworzycielem / z Oycem z Synem iednym
 iśności / z Oycą / z Syná pochodzącym.

Ephes: 4. 30.

Ne zaśmucaycie Duchá onego świętego Bożego, przez które-
 go iestescie zapieczętowani ná dzien odkupienia.

Aryani uczyli, iż Duch święty iest stworzonym od Syná Bo-
 że: o czym piše Theodor: lib. 4. cap. 3. Augustin: lib: de Hæ-
 res: cap: 49. Basilius lib: 2. cont: Eunomi.

Macedonius uczył, iż Duch święty nie iest iedney natury, czéi
 iśności, z Oycem y z Synem: ale iest stworzeniem, y sluga Krystu-
 sówym: piše Sozome: lib: 4: cap: 26. Augu: lib: de Hæ: cap: 52.

Theodoretus uczył, iż Duch święty od siwego Oycá, nie od Sy-
 ná pochodzi, piše o tym Cyrillus Anathemat: 9. Tegoż błędu u-
 czył Nestorius, pokázue się ex Tomis Concilior: Tomo 2. cap:
 17. nuper edito.

Aryani uczyli, iż Duch święty, nie iest Duchem Ojcowskim,
 ale tylko Synowskim: piše Basilius lib: 2. in Eunom.

Abailerdus uczył, acz Duch święty pochodzi od Oycá y od Sy-
 ná, ale przecie, nie z ich iśności, piše Bernhar: Epist: 190.

Hugo Kárdynał in Exposit: Missæ. Duchá s. nie káże śwy-
 tóć: słówa iego sa. Każda modlitwa ma być czyniona do Oycá,
 ábo do Syná, ale żadna do Duchá świętego, ábo siem Duch s.
 iest darem: á dar od daru nie ma być prośony, ále od dárce dá-
 ru. Duch s. byścu prośony od Oycá, y od Syná, bo od obudwu pocho-
 dzi y śladze do Oycá y do Syná, każda Modlitwa byścu czyniona,
 daru dárce, ále nie do Duchá s. który iest darem. To wyznánie
 bliźnierskie, Aryáńskie, włożono, ono ápprobuiac, do Msálu Krá-

końskiego Roku M.D.X. drukowanego, czego nie przy y Lunga le-
żnia, po Iesuitsku ie Wykładając, Quæst. 130. cap: 23. fol: 184.

Wniek w Kazaniu pierwowym o Stowie Bożym część wtóra/ fol: 568.

Grzechu pierworodnego, we wszystkim piśmie, ani wzmian-
ki niema. O świętym Pánienstwie Panny Maryi, w Piśmie
świętym nie pisanego nie mamy. Nad to, że Bog Ociec nie jest u-
rodzony, że Syn Boży jest spólisny z Ojcem, że Duch i. jest praw-
dziwym Bogiem, że Panna Marya jest Bogą rodziicielką, że Pan
Kryśtus ma dwie natury nie zmieszane, y dwie woli w jednej
personie: że Duch święty pochodzi od Ojca y od Syna. To wszystko
Ewangelikości przyjmują, y wierzą, także iako y my, chociaż tych
rzeczy, tych słów, y terminów, nigdzie w piśmie wyraźnie nie
najdźmy. Toż mówi Hosius Kárdynał lib: 4. de Traditionib:
lib: 3. de Auctoritat: scripturæ lib: de una specie Sacramen-
ti, y in sy. Coż to jest jedno bład Aryjański fortyści? Z czym też
y Aryani często kłóczyli, y tymi się słowy bezcyca, y w błędzie
utwierdzają. Tu każdy może obaczyć, kto wyłagał Aryany mówić,
kto im drogo do bliźnierstwa ukazał, czym są plodem: nie Ewange-
licy, ale samiś Rzymianie.

Chrysostomus de Spiritu sancto Homil:

Jest to rzecz niepodobna, aby ci, którzy około Duchá świętego
błada, mieli szczyrze postępować z strony Syna.

Ambrosius lib: 1. cap: 2. ad Gratian: de Spiritu sancto.

Nie wierzy ten w Ojca, który nie wierzy w Syna: nie wierzy
ani w Syna, który nie wierzy w Duchá świętego.

Augustin: contra Maxim: Arian: Episcop: lib: 1. fol: 639.

Duch święty jest Bogiem: a iesliby Duch święty nie miał być
Bogiem, y ośsem niemiaby z nas sobie Kościół: a ośsem na-
pisał Apostoł. Nieściecie iż Kościołem Bożym iescieci, a Duch i.
we was mieszka? Gdybychmy Aniołowi nazacniemyemu kooremu
świętemu, Kościół z kamienia, z drzewa uczynili, i załubychmy
nie byliżá przekłere ofadzeni od prawdy Kryśtusa? y od Ko-
ścioła Bożego: a ośsem bychmy stworzeniu te służbę przye-
szali, która tylko jednemu należy Bogu. Ieslibychmy tedy byli
światołkaycami, czyniac Kościół kooremukolwiek stworzenia,
a iakoż nie jest Bogiem prawdziwym Duch święty, kooremu nie

D 80

czynimy Kościół, ale sami my Kościołem iego iesłemy? Tąmże
mówi fol: 706. Nieściecie, mówi Apostoł, iż członki wasze są
Kościołem Duchá i. Gdy te rzeczy słyszys, nie przy tego, aby nie
miał być Bogiem Duch i. iebyś nie czynił członków stworzycie-
łych, Kościołem stworzenia. Tenże mówi lib: 1. cap: 6. de Tri-
nit: Nie jest Duch i. stworzeniem: a ośsem komu ciąża nąże
Kościołem stwósimy, potrzeba też tego, abychmy te służbę temuż
oddać, która nikomu insemu nie mamy służyć, iedno same-
mu Bogu, która po Grecku zwęsa, Latría.

II. O pochodzeniu Duchá świętego.

Athanasius Doktor Grecki in Symbolo.

Duch święty od Ojca y od Syna, nie uczyniony, ani stworzo-
ny, ani urodzony, ale pochodzący.

Cyrillus Epistol: ad Nestorium.

Duch i. nazwany jest Duchem prawdy, a prawdá Kryśtus
jest: skąd się pokazuje, iż y od niego także iako y od Ojca pochodzi.

Chrysostomus Homil: 1. de Symbolo.

Tenże jest Duch święty z Ojca y z Syna pochodzący, który ro-
dzą wolaśnie dary każdemu z osobną iako chce. Tenże, Homil: 1.
Tego Duchá świętego, mówimy Ojcu y Synowi być spółrocznym,
y pochodzącym z Ojca y z Syna.

Epiphanius hæref: 69.

Iakoż rodło wychodzi z rodła, y Bog z Bogá, tchnął na Kóarz
Apostolska y ręk, Weźmiecie Duchá i. Tąmże: z Ojca y z jedno-
rodzonego jest Duch i. Tenże in Ancorato: Duch i. z Ojca, y z Sy-
na sam jest świątoscia prawdy. Tąmże: Ociec jest żywotem, Syn
jest z żywota, a Duch i. z obudwu.

Metaphrastes in vita Dionisi Areopagitz.

Wstąpił moy Kryśtus do nieba, y do Ojca skrey solice wrócił
się, y Duchá który z niego pochodzi posłał uczniom.

Anastasius koowego zaleca Concil: Constant: 6. mówi
lib: 1. de Rectis dogmatib.

Duch i. pochodzi y bywa posłany, nie tylko od Ojca samego, ale
y od Syna. Tąmże: Wkazuje Pan iż Duch i. z niego pochodzi, tchnął
na wspanie mówiac: Weźmiecie Duchá i.

Chryſtoſtomus Hom: 77. in Ioh:
Z mego Szezmie, to ieſt, co ja Wiem y znam: abo Wiem i zna
ieſt moia y Duch a ſ. umiegiem. Tamie, ledna ieſt moia y Du-
cha i Więpiego nauka, czego ja miat uzyć, on poWię. Z mego Sze-
zmie, to ieſt, Wię adne y rzeczy nie będie odemnie roſny.

Theophilaetus in cap: 16. loh:

Dydimus Alexandrinus lib: 2. de Spiritu S.

Nie bądźcie mościł sam od siebie, to jest, nie bądźcie mościł bez
mogo y Oycobogo zdania, gdyż jest nie rozdzielny od mego y Oyc-
owej Wolei: a też nie jest sam z siebie, ale z Oycą y ze mnie jest,
abobyem to samo co jest, y co mościł, mia z Oycą y ze mnie.

Żyćli mości Hererocy, iż nie Szykiego Wiedzieli Apосто-

Irreneus lib: 3. cap: 1.

Gdy Wsłat Pan nasz od umarłych, Apostołowie przyoblekli moc
przychodzącego Ducha z Wysokości, i Wsłytkiego napełnieni sa, i
mieli doskonałą znuomość, i Wsłyli na kraj ziemi te rzeczy kę-
re sa od Boga nam dobre przepowiedziac. A tak Duch i. y tego u-
czył, czego i Krystus, i Wsłytkiego zaraz nauczył Apostoły, czego
jedno tylko było potrzeba do Wiary, nic nie zachować Wsły do
żadnego Concilium.

AUGUSTINUS Cerni: 186 de Temp: Suiet: dicit dñi

Wistý Duchu sáwitay t nam/á r ácz nápelnic

serca swoich miernych/ & swoiey bożni miłościę/ rąc

zapałic ogień w nich : Tyś dziwnym cudem swoim/ izyfi

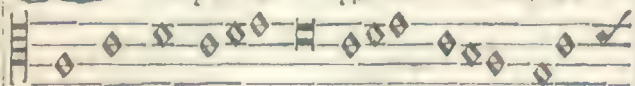
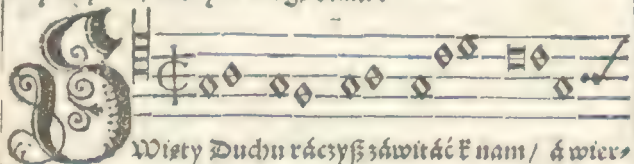
roznyimi/ Pogányo przywieść raczył/ w społeczność wi-

ry swistey Alleluia/ Alleluia.

Debetur Augustus in Quest: Novi Testament: cap:

Verloft zingelyk in Quat. N° 11 Perament. Cap.

97. 3 tych mieysc pisma s. Ioh: 14. Acto: 28. 2 Thel: 3.
I Ioh: 4. I Cor: 12. Luc: 11. Acto: 13. Acto: 20. Act: 5.
Bostwo Duchá s. wywodzi/ y dokłada/ Jáwna test rzec/
je Duch s. Bogiem test nazywany. Bellármín przywodzi
sły słowa Piotra s. Acto: 5. mowi/ lib: 1. cap: 13. de
Christo: Oto iásnie imie Boze przywołane jest Du-
chow s. Toż mowi Skárgá w Kazaniu Swiátecznym/
fol: 254. y Gárfá/ fol: 509. y 54. przeciwko kłamstwom
wókrześniemu/ ktorzy mowiaze nigdy nie iásnie Duchá
s. nie zowá Bogiem Pisma. Coż rzecze Witek y Hosius
Bellármínowi/ y Skárgie/ y Gárfie/ ktorzy toż mowia
co y Aryaniani/ ktorym drogę wskázi:

nych swych rácz náwiedzić sam: nápełń te niebieśa mi-
łóściami/ ktorys stworzył serce y myśl Bóstwa swa wśechmo-

gnościami.
Tys ieś cieśycielem wiernych názwan/ y Do-

ktorem práwym mianowan/ studnica práwa/
woda żywa/ ogniem/ wnetrznym pomázaniem/

świátłościá łaski pełna.

Ty ieśes Bogiem wiecznie prawdziwym/
tys ieś Oycowstím záslubieniem/ tys ieś sam
móc práwice Bozey/ tys nádzieia wśytkich
wiernych/ y wnetrzne oświecenie.

Oświeć świátło ciemnym zmysłom nášym/
wleć miłość wnetrznosciám serdecznym/ á mdle
cielo náše pošilay: w wierze prawdziwey Kry-
stowej/ swa mocá nas vpewniay.

Nieprzyiaciele náše odganiay/ á w sercá ná-
še swoy pokoy day/ izbyśmy też z twocy Bosticy
mocy/ mogli w wierze stáлыми być/ á wśytko zle
zmýcieżyć.

Prosim day nam Oycá prawdziwie znáć/ y
Syná namilśego poznáć/ y ciebie cieśyciela Du-
chá/ w postaci troiákicy jednego/ wśechmoga-
cego Boga.

Nápełniwśy tak bóstim poznaniem/ dáruy
nas naboženstwem práwym/ á day nam w za-
studze Krystowej trwáć/ náuk iego przestrze-
gáć/ y wiecznie z nim królowáć.

Day byśmy ciebie Boga jednego/ znáć á cie/
y czáści samého/ A z twocy dobrotlivey szczodro-
ści/ dochodzili záwždy dárow zbáwiennych z
wysokości.

* Dayże nam też y w dńisieyśe spráwy/ Du-
chu cieśycielu łaskáwy/ á byśmyć częś chwałę
wzdawáli/ chwálac ciebie áż ná wieki z twoimi

wybránymi.

Bądź wieczna chwała Oycu / y Synu / y tobie Duchowi świętemu / za wszystko coś dałszy swej miłości: w czym rącz nas ty sam pomnażać / a przywiedź i swej radości / Amen.

TRZECIA PIESN O DV. S.

One Świętki na które się śpieszył Paweł s. dla przepowiedania Ewangelii s. do Jeruzalem / gdzie się Żydów wiele zgromadzało / I Cor. 16. Act. 20. Nie były Świętki Arześcińskie / ale Żydowskie / twierdzi MARCEL: FRANCOLIN: cap: 84. de Temp: hora Canon: a BELLAR: lib: 3. cap: 13. de cultu sancto, mowi: Zgola niemają nie pewnego / iestliż te pisma mowią o Świętkach Żydowskich / czyli o Arześcińskich / zé. Nie zgadza się z Garsy / fol: 495. CHRISOS: Hom: 43. in Acta. Ono Ewangelie Pawła na Świętki do Jeruzalem / Nie było dla świętą / ale dla wielkości ludu / a za tym to wdawał Żydom / iakoś by on obchodził święto; a chcąc nieprzyjacioly pozyskać / Ewangelii się opowiedać słowo Boże.

Notaj iako, Zmiluy się / zé.

W Rosnysz dziś Duchą świętego / by nas raczył na wszelki czas strzedz o de złego / Bysmy nie wpadli w złe potęsy / któreby szkodziły duszy / o to go prosimy.

Cieszył cię Duchu święty / tyś od Apostołów w dárzech zacnych przyięty / przez cie ma drosć i są nabyli / a rozliczne mowy mówili O

Synu Bożym.

Tyś Oycu y Synu rowny / w Bóstwie od Boga istnością nie nierozdzielny: Tyś Bog od wieku iest prawdziwy / nam wierzącym miłościwy / Naś Poćieszyciel.

Tyś Apostoly potwierdzał / w tey nauce w które Krysztus sam ich nauczał / aby w tym za wzdy stali byli / a Pańskich słow nie odmienia li / Ktore słyseli.

Ty wiare dawaś prawdziwą / aby była nie wątpliwa / lecz prawie żywa: Ty sercá nasze sam oświecaś / a w zbawieniu nas wperwiasz / W mece Krysztowej.

Przez cie bywa odrodzone / Przyrodzenie / Ktore było w nas zepsowane: Przez cie żywot nowy bierzemy / z grzechow naszych powstajemy / Nie z siebie sami.

Ty wszystkie cnoty w nas sprawniasz / serce czyste / miłość Boża sam w nas zapalasz: Biorim w nas z przyrodzenia mdłego / niemasz nigdy nic dobrego / Dla ciała złego.

O grzechow też odpuszczeniu / tylko ty nas sam wperwiasz w naszym sumieniu: Jż w lasce Bożej możemy rwać / nadzieie swoje pokładać / Toć z ciebie mamy.

Słowo Boże oznajmuiesz w sercach nam / Ewangelia ty sam pomnażasz / smierć Krysztusową nam przywłaszczasz / sercá nasze wbespieczasz / O

łascie jego.

Wierdzasz nas przez swiatosci / zechmy wo
w Krystu dostapili sprawiedliwosci / takze tez
wiecznego zbawienia / z Bogiem Oycem poie
dnania: Temu wierzymy.

Prosimy cie Pana swiego / poniewaz idziem
do stolu Krystusowego / racz sumnienia sam przy
prawowac / bychmy godnie mogli vzywac /
Swiatosci jego.

W ktorych Sakramentach swietych / nie za
mylamy zbawienia / ani łaski w nich: bowiem
samy z siebie swiatosci / nie czynia w nas spr
wiedliwosci / Ty to sam dawasz.

Alle my ich vzywamy / bysmy nimi wiara na
se pieczetowali / smierc Pansta rozpamietywa
li / o zbawieniu sie vperwiali / Jak Arzesiani.

Ty tez czlowieka kazdego / z balwochwal
stwa sam wywodziš do Zboru twego: By bal
wany swoje opuścil / a tobie samemu wż sluzyl /
Bogu wiecznemu.

Mowiš przez Proroiki do nas / iž przez swoje
swieta łaskę / chceš z nami miešć / y wiernych
swoich w sinutkach ciešyc / a we wszytkich spr
wach wodzem byc / Co nam Boze day.

Pan Krystus nam to obiecal / gdy sie cieles
smierozstawal z Apostolami / mowiac: Posle
Ducha swietego / ten ci was nauczycy wszytkiego:
Bo ze mnie weźmie.

Ten przyšedšy w dzień Swiateczny / iako
Nauczyciel wieczny y Poćiešyciel / na pamieć
uczniom to przywodził / co im byl Pan Krystus
oznaymil / Gdy z nimi mieškal.

Ciebie znamy naszym Bogiem / takze tez y
Stworzycielem / zarwie prawdziwym: Ty s ro
wny Ocy y Synowi / y dla tegoż cie tez wzy
wamy / To z Pisma maiać.

* Przetoż cie teraz wzywamy / o ratunek y o
łaskę ciebie prosimy: Day nam stateczność w
naboženstwie / z soba tez miešć w krolestwie /
Wiecznymi czasami.

Bądźcie Oycze wieczna chwala / y tobie tez
Kryste Panie / niech będzie dana / takze tez Du
chowi swietemu / Bogu w Trojcy iedynemu /
Wsechmogacemu / Amen.

CZWARTA PIESN O DV. S.

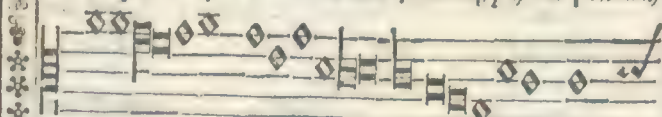
AMBR OSIUS lib: I. cap: 5. de spiritu sancto. Duch
swiety nie bywa poświecony / ale sam poświaca / bo stwo
zenie bywa poświecone / ic. To nie Papież ludzi swiety
mi cym / ale Bog: o cym y te Pisma świadczą / Ezech:
20. 12. Exod: 31. 13. y Augustin tak pišac in Psal: 85. Je
stem swiety / a bowiem sie mi ty poświecił.

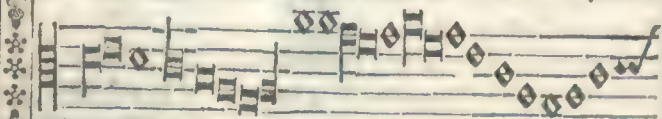
Duchu swiety zavitay f nam / a z mebios racz spu
przydź ku nam Oycze bogich / przydź f na dawco da

ście nam/ światłości twej promienie. Cieszy
 row swych/ przyjdź nam świeco serc naszych. W pracach

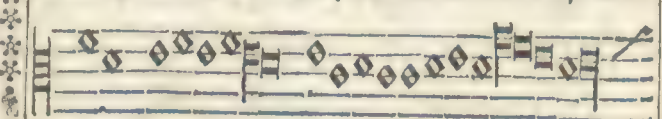
cielu wyborny/ Gościu wdzisz nyserc naszych/ wdzisz na o
 odpoczymienie/ w goracu ochłodzenie / a w płaczu

chłodo naszą: W dostojna światłości/ z serca wypodź cie
 pocieszenie: Bowiem krom twej pomocy/ nie mamy w so

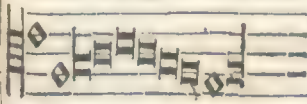
inności/ Ruzebnikow swych wternych. Wmyi co jest spro
 bie mocy/ niemaj w nas nie prawo. Nalkon co jest twar

snego/ pokrop co jest zeschlego/ zdrow co jest rannego.
 dego / zagrzej co jest zimnego/ sprawny co jest błędnego.

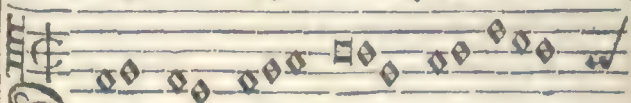
Day to o co żądamy / Ktorzy w tobie ufamy/ dary łac
 Cnotliwe zachowanie/ Krześciańskie stonanie/ potym wie

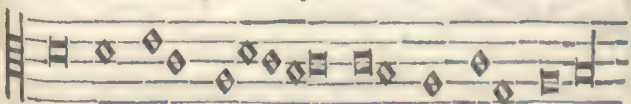
ści twej świętej.
 czne zbawienie/Amen.

PIATA PIEŚN O DV. S.

AMBROSIIUS Serm: 61. Wesełmy się w ten dzień świę
 ty święteczny/ iakośmy się y w dzień Wielkonocny wweś
 lili/ abowiem w obadwa dni podobna y tak jest wroczy
 stość. Do nas Wielką noc wyszli się Krzcić wszyscy narodo
 wie / a na Świętą pokrzesteni są Apostołowie: iako mo
 wil pan Zwolennikom/ gdy miał wstąpić do nieba: Jan
 Krzcił wodą / ale wy będziecie pokrzesteni Duchem świę
 tym/ Ktorego weźmiecie po niewielu tych dni/ zc.

Duchu święty zavitay k nam/ serc nasze nawiedzi

śam/ twoją łaską ie racz napelnić / Ktoeś ty racyś stworzyć.

Cieszyć ciem cie zowiemy / żeś Bogiem iest
 dobrze wiemy: Ty lekarstwo dajesz dusiom/ y w
 frasunkach cie były śam.

Oświeć słowem zmysły nasze / day wolej swej
zrozumienie: Ciało nasze rącz potwierdzić / we-
dle wolej twej rządzić.

Tys siedmioraki dar istny / Pálec Boży prá-
wey reki / Oycowe słowo objawiaś / ty ięzyk
mi wolaś.

Chytróści dyabley rącz zbawić / Pokoy z mi-
łości swej rzadzić / bysiny za toba wodzem sli/
wosfelkiey pokusy wśli.

Okaz Oycá niebieskiego / Jezu Krystá Syná
iego / y siebie Duchá świętego / w Bosstwie Bo-
gá iednego.

Badź sam gościem w sercach naszych / Cieszy-
cielem w smutkach wosfelkich / Bychmy sie śmie-
rcinie bali / á przy słowie twym stali.

Badź chwałá Oycu y z Synem / Także ro-
wnie z Duchem świętym / w Istności iednego
Bosstwa / záwždy / ná wieki / Amen.

SZOSTA PIEŚN O DV: S.

Którą śpiewają po czytaniu Ewán: ná starą Note.

Przez twe święte Duchá zesłanie / Boży Sy-
nu odpuszcze nam naše zgrzeszenie / Ty ię-
st dzień sam wstawil / żywotes náš náprawił /
śmierciś wieczney nas zbawił / swas moc zia-
wil.

PSALM CXLIH.

Domine exaudi orationem meam.

Który ná lutrznij w wieczor śpiewają.

Z Tego psálm / á osobliwie z wierśią dziesiątego / Do-
ktorowie święci / iáko AMBROSIIUS lib: 1. cap: 5. despi-
ritu S. HIERONYM: in Psal: 143. Bosstwo Duchá świę-
tego wywodzi / á słusnie / ábowiem on sam / iáko tenże
Ambroży ó. zeznawa / ze słych dobre / z prześladowcow A-
postoły / z grzesznych Rázmodził czyni / dobroci wdzicla /
sam poświęca / co włásnie sámemu Bogu należy / Iob: 14.
4. A temu / Dobrym iest názwany / Który tytuł sámemu
Bogu służy / Mat: 19. 17.

Notá iáko, Ná ten czas gdy Żydowie / z.

Słuchay wieczny Boże prosby
moie / A náklon ku mnie święte w-
sy swoje.

Według swej prawdy / według
swey łitości / Rącz mna ratować w moiey dole-
głości.

Niechciey sie ze mna Boże lutościwy / Prá-
wem obchodzić: Żaden człowiek żywy
Tak święty nie iest / áby ná twym sądzie / Nie
miał być w iákim wytkniony mierzadzie.

Oto zły człowiek trapi moie duse / A iá w iá-
stiniách ślepych mieścić musze.

Świátá nie znáiac / rowien umárlemu / Pod
miewidoma ziemié włożonemu.

W takich strásmutkach / y w takich niewczá-
siech / Myśliłé przecie o dawniey fych czásiech:

Cos ty zá cudá czynil / cos sprawował: Abyś

był w całe wierne swe zachował.

Toc jest pociecha mych trosk y wzdychania/
Czekam ia przecie twego zmiłowania.

Czeka ochłody dusza vtrapiiona / Jako dżdża
czeka ziemią vpalona.

W czas mie wysłuchay / w czas mie ratuy Pá-
nie / Już mi sił ledwie y dusze dostanie.

Gdzie mie ty przeżyryś jużem dawno w zie-
mi / A niech mie licza między vmartymi.

W tobie nadzieia / w tobie myśli moie / Tęwia
wszystki / a ty miłosierdzie swoje /

Obiaw na denma: a okaż mi droge / Po ktorey
chodząc bezpieczen być moge.

Wyrwi mie z rękunieprzyjaćciol srogich / O-
bróńco smutnych / y twierdzo vbogich.

Naucz mie w świetym żyć Żakonie twoim /
Abowiemes ty sam jest Bogiem moim.

A duch twoy dobry niechay mie sprawnie / A
droge k tobie prosta vkażnie.

Prze starwe swoje rozwiąż mie z trudności / a
vżyj zwykley nadenma litości.

Weźmi w opiekę dusze moie smutna / Nieprzy-
jaćcielsta vkróć myśl okrutna.

Smiesz ie na ziemi w srogim gniewie swoim /
A pomni Pánie zem ia sluga twoim.

* Bądźże chwala Bogu Wycu naszemu / Sy-
nowi iego y Duchu świętemu.

Tak iako była zawsze od wieczności / niechbe-

dzie y teraz iego możliwości.

MODL: D. CTPRTANA DO DYCHA S.

O Duchu święty rączże przy nas obecnie
być / a nas pociecha twoia y obrona / Kto-
rey czekamy z niebieskiej wysokości / o-
patrzyć. Rącz poświęcić Kościół ciała naszego /
a na nieśkame tobie oddane obrocić. Rącz vwe-
selić obecnością twoia dusze nasze Ciebie pragna-
ce: rącz nągotować godny Przybytek mająsta-
towi twemu / przychodoż gniach twoy / a położy
twoy ozdob cnotami rozlicznymi: Rącz vstąpić
wśfelkiej ośiebłości / wypadź pobudki wśfelkiej
nieprawości. Rącz wesele tu nasze / trwałym y
długo wiecznym vczyć / y rącz odnowienie
stworzenia twego / w nieśkazitelney śliczności /
na wieki vtwierdzić / Amen.

Druga.

Duchu święty Ciebie wyznawamy być
Bogiem naszym / stworzycielem nieba
y ziemi / Pánem wszechmogacym / ro-
wnym Wycu y Synowi iego / dawca darow nie-
bieskich / palcem Bożym / mocą najwyższego
Boga / ogniem świętym / wodą żywą / zadat-
kiem zbawienia naszego / Pomazaniem zbawien-
nym / Poćieszycielem y Nauczycielem naszym
prawdżiwym: w cie wierzymy / Ciebie chwalimy
Ciebie wzywamy: wierząc mocno / że pochodzisz

od wieczności / z Oycą y z Syną. A przetoż cię
prosimy / bądź naszym wodzem / prowadź nas
do wszelkiej prawdy: bądź naszym obrońcą:
broń nas od naszych nieprzyjaciół / duśnych y cie-
lesnych: bądź naszym nauczycielem / nauczaj nas
woley Bożej: bądź naszym pocieszycielem / po-
cieszaj nas w smutkach / w frasunkach: bądź na-
szym Pomazaniem / pomóż nam łaską twoją świe-
ta / zapalaj nas sam do nabożeństwa prawdę
wogo: pobudzaj nas do modlitw serdecznych /
otwierdzaj nas o zbawieniu w naszych sumnie-
niach: ochładzaj nas w przesładowaniu: daj
nam tu na świecie stać się uczestnikami dąrow
twoich / przy śmierci naszej rącz sam być / spraw
w nas Krześcijańskie stonanie / a potem nas do-
prowadź do Królestwa niebieskiego / Amen.

Oycze nasz, któryś jest, &c. Amen.

P I E S N I

O BŁOGOSŁAWIONEY

Chwalebney a nierozdzielney

ŚWIĘTEY TROYCY.

Isaia 6. 1.

Widziałem Pana siedzącego na stolicy & ysiowej y podniesio-
ney, a podobie tego napełniły Kościoły, a Serafini stali nad

nim, a każdy z nich miał sześć skrzydeł, a dwiema zakrywali twa-
rę swoją, a dwiema okrywali nogi swoje, a zaś dwiema lata-
li. I & ołat jeden do drugiego mówiąc: Święty, Święty, Święty
Pan Bog zaśpoko, & syti a ziemi na pełniona jest chwała jego.
To miejsce & yklada Jan. o Oycu, Apocal: 4. 8. Tenże Jan 3. 10.
miejsce & yklada & Ewangelii, o Synu Bożym, cap: 12. 41. To
miejsce & yklada o Duchu Świętym, A&tor: 28. 25. Skąd
się to pokazuje, że Ołiec Syn y Duch Święty są jednym Bogiem, ie-
dneym chwałą, &c. Abo & oem co Pismo ś. przy & yklada Oycu, 103
y Synowi y Duchowi Świętemu, które miejsce Doktor Augustyn,
lib: Quaest: Novi Testam: cap: 97. przypomina y & yklada.

I. Tym którzy Bogą w TROYCY iedyne go bluznili/ zawzięcie im się ptaciło.

Levit 24. 16.

Ktoby imię Boże bluznił, śmierć niechaj umrze: A ukamio-
nuje go & ysyko zgromadzenie.

Nicephorus lib: 16. cap: 35.

Onego czasu Biskup niektóry Aryjański, któremu imię było
Deuterius, był & mieście Konstantynopolu: Gdy niektorego Bar-
bisa kręcił, ułask & Pansa odrzuć & ysy, przeciwko & ykladowi
obezawośi miał mówić: Kręci się Barbis & imię Oycu, przez
Syna, & Duchu Świętym. A za tym & ołat z naczyńia & ykladowi
& ykladowi: A Barbis z & ykladowi uć & ysy, on cud & ysykim oznaymil.
Platina in vita Anastasi 11.

Olimpiusa Biskupa & Kartaginie Aryjańskiego, który Troyę
& ykladowi & ykladowi & ykladowi bluznił, trzy pioruny zabity, nan uderzy-
& ysy, y & ykladowi & ykladowi.

Gregorius Turonicus lib: 2. cap: 9. Hist: Franc.

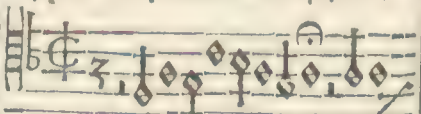
Widząc niebożny Cyrola Biskup Aryjański, & Eugenius, Vin-
demialis, Longinus, & ykladowi & ykladowi do siebie & ykladowi
go, którego był & ykladowi, rzekł mu: Nie mogą & ykladowi & ykladowi
cud & ykladowi & ykladowi, y onych & ykladowi ludzi naskładanie, mnie opu-
ści & ykladowi: Słuchaj mnie co & ykladowi & ykladowi & ykladowi
nych & ykladowi, & ykladowi na ulicy, która & ykladowi, a gdy & ykladowi, & ykladowi
& ykladowi na ślepe, & ykladowi & ykladowi & ykladowi & ykladowi
Proście & ykladowi & ykladowi Cyrola Biskupie naszego nabożeństwa,
abyś & ykladowi & ykladowi, oznaymil & ykladowi y moc & ykladowi, Ołśkorz & ykladowi

można: Rzym jest szkoła błędów. Kościoł od szepieństwa: Przed rym
był Ryż, ale teraz Babilon fałszywy złośliwym. Słot: 108.

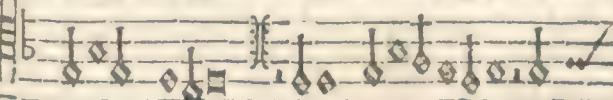
Wzrost mości w księgach o Boskiej Syna Bożego, fol: 21. 1.
No dokrzyżnicy są te mierz bardzo cięży Ewangelikom, je się
też z nimi o tych rzeczach nie śmieia dysputować, ani zgola mo-
ga: bo choćby też chcieli, tedy się im No dokrzyżnicy, y bezpiecznia
światych, naprzód się tego domagają, aby im w świąt TROY-
C A, trzy osoby, Bog w Trojcy iedyny, Syn przed wieki narodzony
z siołci Oycy, ukazał ekspresie tymiż literami: czego im
ukazać nie mogą, więc się śstydzia musa, &c. Toż mości Hos-
ius in confels: Petric: cap: 17. y Bellarm: praef: in Tom: 2. Nie-
chayże każdy rozsądzi, kto odwrócił drzewo do bluznierstwa Ary-
anom: nie Ewangelicy, bo oni to wszystko z Pisma i świętego po-
kazuia: ale Papieżnicy.

PIERWSZA PIESN O TROYCY.

Oniacni Doktorowie/ HILARIUS, AMBROSIIUS,
Pieśni o przenawietsey / nachwalebnieyszy / a mierz-
dzielney Trojcy świętey składali/ z Pismem świętym zgo-
dne: iako się to pokazuje ich róg. Takie uczynił HIE-
ROTHEUS, piše DIONYSIUS, Ktorych Piosneczek wy-
wał Kościół Boży ku czci a ku chwale Boga w Trojcy ie-
dynego/ Ktore potym słowiek niezbojny/ pyśny/ okrutny/
Paulus Samolatenus Biskup Antyochenski z Kościoła
wyzuł/ onych śpiewać zakazał / a swoje Pieśni iadem/
rzućno Ceryntowu/ Ebionowu zarkione/ nাপочmone/
wtręcił y postanowił: iako o tym piše EUSEBIUS, o czym
śyroko w Przemowie napisano.

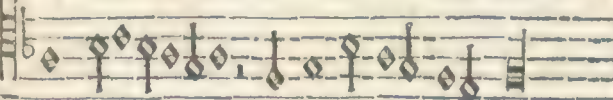

Chwała Bogu z wysokości / y dzie-
Dla tey to wielmożney sławy/ bo nam

ti tego miłości/ Rep:

iadna rzecz nie szkodzi. Dobrą wolą Bog ma ku nam/ po-

Foy wieczny uczynił/ sam nieprzyjacioly postumił.

Sławimy cie y chwalimy/ dla tey to wielkiey
sławy twej / Rep: Je ty wieczny Boże Oycze/
trolnieś sam w niebie wiecznie/ Niezmierzona
jest moc twoia / toć nasza wielka obrona / od cie-
bie sławnego Pana.

O Jezu Kryste iedyny / Synu Oycy niebie-
skiego / Rep: Ty nas straconych z wiecznego/
wyrales gniewu wielkiego: Baranku Boży
nasz Panie/ przyim prosby nasze łaskawie / smi-
luy się nad nami Panie.

O Duchu naswietśy Panie/ zaśnuconych
Pocieśnienie / Rep. Oddal od nas czartą złego/
moca Bostwa wszechmocnego/ ratuyże nas czą-
su tego/ y wybaw z smutku káždego/ czesnego y
też wiecznego/ Amen.

WTORA PIESN O TROYCY.

Paweł święty spolem zaráz o Pájdze rzecz z osobną wy-
wał Boga Oycy y Synu y Duchu ś. mówiąc/ 2 Cor: 13.

13. Łaska Pana Jezusa Chrystusa / y miłość Boga / y spoleczność Ducha ś. niechay będzie z wami wszystkimi / Amen y Jan ś. także w Objawieniu / káp: 1. 4. mówiąc / Łaska y pokój niech wam będzie od tego który jest / y który był / y który przyjdzie / y od siedmi duchów / którzy są przed oblicznością stolicy tego / y od Jezusa Chrystusa: Przez siedmi Duchów Jan święty których wywala / nie rozumiał Aniołów stworzonych / bo tym nie należy chwala y wywołanie / ani też tego dca / iako czytamy Apocal: 19. 10. ani onych siedmi Pasterzów / które tamże wspomina / Apocal: 1. 20. bo ci nie do końca Panu wierni byli / sam Pan zeznawa Apocal: 2. ale Ducha świętego / który jest dawcą siedmi darów / to jest rozmaitych darów / iako wykłada Jzaiasz / káp: 11. 2. y AUGUSTIN: in cap: 1. Apocal:

Nota iako, Zmiłuy się Panie / zc.

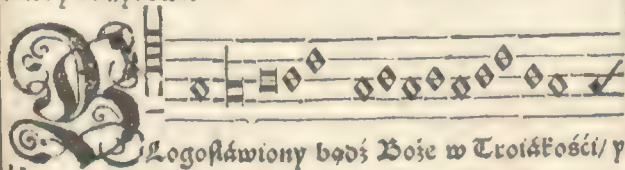
Błogosławiecie Oycze niebieski / Różnie nam zawżdy wzywać twojej świętej łaski: A różnie nas od grzechów wchować / y w łasce swojej zachować / Boże Oycze day.

Prosim cie też Synu Boży / Różnie nam zawżdy wzywać słowa swojego / Bychmy ie dobrze zrozumieci / w tobie nadzieję pokładali / Synu Boży day.

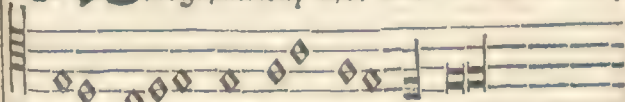
Prosim cie też Duchu święty / z Bogiem Oycem y z Synem w Trojcy jedyny / Prawdziwy wiary byś nauczył / podług wolej swojej rządził / Nas Krześciany.

TRZECIA PIEŚN O TROJCY S.

AUGUSTINUS lib: 1. cap: 4. de Trinit: Wszyscy którzy chcą także czytać mogli / którzy przedemną pisali o Trojcy / do tego jednego celu zmierzali / wedle Pisma wzywać / Ojciec Syn y Duch święty / iedney y teyże istności / nie rozdzielny równością Boga wyrażając iedność: A także nie są trzy Bogowie / ale ieden Bóg / zc. W brew Jozefowi y Wulfowi.

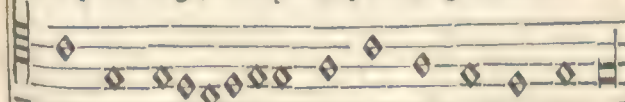
Błogosławiony bądź Boże w Trojkości / y

w Boskiej iedności / a równy w wielmożności.

Bóg Ojciec / Bóg Syn / także Bóg Duch święty / a Pan Bóg stworzyciel / Pan Bóg zbawiciel / a

Pan Bóg w personach trojaki / wszak w istności iedni. od obudwu pochodzi Duch święty pocieszyciel.

Wszakie nie trzy są rożni / ieden to Bog prawdziwy /

tak możnie Bog Ociec wiasty / tak Syn y Duch święty

Acz osoby rozróżnane / ale Moc Istność Bóstwo ich
Równa możność y wielmożność / ale wszystkim iednak

iedyne. W którego mocy sąwidy / świat / morze y nie-
pocieżność. Przed którego możnością / dziś sąwidy okru-

bo y na nim wszystkie gwiazdy. A tak iż y głos
tępie piekło z swą okrutnością. Ody go słońce / miesiące

każdy / wyznać musi tego wielmożność sąwidy. 17
chwali / niebo y na nim też wszyscy Anieli. 18

my też niedźmicy / podnioszy swe głosy / do niego zawolay-
taczcie tuż panie / z wysokośći mocności swey / wysłuchac to

my spolem wszyscy : O chwalebny Boże w Trojcy świę-
tąże wolanie : O błogosławiony w iedności

tey. Tyś nas raczył sam stworzyć Boże w swej możno-
swey. Tyś nas raczył odkupić z swej wielkiej miło-

ści. Lud mowy któryś ty raczył stworzyć / racz miło-
ści. Wszak cie wśedymocnego chwalimy / panem być

światu tu rzodzić y wybawić.
wyznawamy y ciebie wdawamy / Tu y potym tam przy

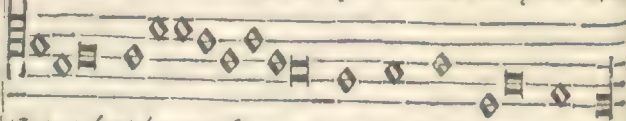
tobie wiecznie / Amen.

CZWARTA PIEŚN O TROICY S.

DIONYSIUS Arcopagita de Mystica Theologia, ca:
1. Troyco Istności/ Bestwem y dobrocią/ nawięsza y na-
sacnięsza/ wodzu nauki/ Arześciánstey/ sprawuy nas.

Światłości Troyco śwista/ á iedyna Bostka

istoto/ oświeć nas w swojej iásności/ á odień wnetrzne cie-
mności.

Panie w świetle nieprzystępnym/ ty mie-
kasz w miejscu niedościgłym/ Rącz się nam dąć
przez wiare znąć/ á sercem całym miłować.

O mocny Boże y dobry/ Któryś w dobroci
bárzo szczodry/ Weyrzyjś ná náśe zgrzeszenie/ á
rącz dąć swe zmiłowanie.

Ależes w osobách troiákim/ wśákes w istno-
ści iednym Bogiem/ co my Troyca nazywamy/
á to słowo z rzeczy mamy.

Wierzym osob rozeznanie/ wśáktze iedyna by-
tność w bostwie: bos ty rzekł/ człowiek á stwo-
rzmy/ á ná obraz nam podobny.

Żiáwiłes sie Abiránowi/ także też Izáiaszo-
wi/ w trzech personách rozeznaných/ Bostwa

iednego bedacych.

Tec trzy Persóny widziano/ gdy Jezusa w
Jordanie krzczono: W imię których się też krzci-
my/ bo ie iednym Bogiem znamy.

W te trzy Persóny wierzymy/ one chwalimy
ich wzywamy/ to z Pisma świętego mamy/ tym
wiary swey dowodzimy.

Kaduymy się iuz społecznie/ chwale też wzdá-
wamy ochotnie/ Bogu Oycu wśechnocne-
mu/ Synu y Duchu świętemu.

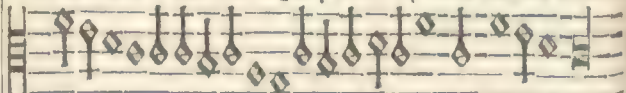
Bądźże Oycu wieczna chwałá/ Synu iego
niech będzie dána/ Także Duchowi świętemu:
Bogu w Troycy iedynemu/ Amen.

PIĄTA PIEŚN O TROICY S.

ACz z wiela świadectw pisma świętego/ iásnie się to
pokázanie/ że iest Bog/ Który niebo/ ziemię/ ludzi/ y wśy-
kie rzeczy stworzyć raczył/ wśákoż y te rzeczy śliczne/ m-
cne/ iáko niebo/ słońce/ mtebiac/ gwiazdy/ náostátek świe-
tłá/ prástwo/ zé. świadczą y woláią o Bogu stworzy-
cielu swym/ Który wśytkim co iedno widzimy rzodzi: o-
czym te Pisma s. czytay. Psal: 19. 1. Isai. 40. 12. 48. 13.
Iob: 12. 7. Rom: 1. 20. Act: 17. 24. Eccl: 17. 1. 43. 1. Sap:
13. 1. 34. A Cicero pogánin/ lib: 2. de Natur: Deor: przy-
pátrzymyś się niebu/ plánetom/ obrótom niebieskim/ zé.
wysnáł że iest ten ieden/ Który to wśytko sprawił/ Który
Pogánin wśytkie Epikury cásu sádu osódi/ Który nie
wierzyli áby miał być Bog. iákowy był Diagoras, Theod:
Tenise Cic: piśe lib: 1. de Nat: Deo: y om Obrzymowie/
piśe o tym Homerus y Euripides.

Szechmogący stworzycielu/mieba/ziemie

mocny Król: nado cię możniejszy nie maś/ nie będzie/ ani
było.

Trzechos Person jeden w Bostwie/ dziwnie
możny w swym Królestwie: Tyś wszystko sam
stworzył/ y wszystko dobre nam sam sprawił.

Bez początku w swej istności/ wielce dzi-
wny w swej iasności/ wiecznie sam Królujesz/
wszystkie rzeczy możne sprawujesz.

Niebo ziemia y też morze/ ciebie wyznawa-
naś Boże/ w wielkich twoich siłach/ Ktoś zia-
wił we wszech żywiołach.

Wszystko to niebo gwiazdami/ oświeciłeś świe-
cącymi/ stworzyłeś Piórny/ błyskanie/ obłoki/
y gromy.

Anioły Duchy czystymi/ osadziłeś niebo imi/
by na cie patrząli/ a wiernym twym posługo-
wali.

Ziemię też dziwnie sprawił/ człowiekaś na-
micy postawił/ by cie posłuszen był/ wedle wolej
twojej się rządził.

A tenus ja pięknie ozdobił/ by tu na micy w

rostoży żył/ lasy y gorami/ ptaśtroj/ bydlemy
zwierzętami.

Nieziemierna szczodrością Bosta/ napełniłeś
przepaść morśka/ dziwnymi rybami/ zewspad
płynącymi rzekami.

Takęś człowieka wielbił/ pod mociego wszy-
tko podbił/ by w tym rośkośował/ ciebie nade
wszystko miłował.

Wszakże nad wszystko stworzenie/ niedziśny
go na tym świecie/ nie maś nad człowieka/ przy-
kład nań za grzech pomsta wielka.

Bo nie został w niewinności/ gdy wśluchał
dyablel złości/ wznał naruszenie/ zbawienia wie-
cznego strącenie.

Rośkośnego Kain wygnan/ a w rozliczne ne-
dze podan/ Tu na tym to świecie/ a w piekło zas
po tym żywocie.

A czemu nie było pomocy/ z żadnego czło-
wieka mocy: bo w to zarządzenie/ przyszło wse
ludzkie pokolenie.

A wszakoż ty miły Panie/ weyjrzałeś na swe
stworzenie/ niechcac by zginęło/ ale w twej
chwale wiecznie żyło.

Zostales Syna swego/ iedynego y własne-
go/ tu na temności/ by krwias swa omył naśe
złości.

Synu Boży namileyszy/ nad Anioły dostoy-
nieyszy/ miłoscięś wkazał/ będąc posłanym la-

skes ziednal.

W posłuszeństwie swego Oycá / zglądziłeś
grzechy do końca / byś Dyabla potłoczył / a swo-
wybrane wyswobodził.

Prostas droge k niebu sprawił / gdyś sie w nie-
bie Oycu stawił / byś był Poyrzędmikiem / a za
swoy lud oredownikiem.

A temuś z twej szczyrey dobroci / raczyłś nie-
biestkey radości / z zaślubienia swego / zesłać swo-
im Duchá swietego.

* Sprawyż nas Duchu swiety / boś ty iest
Bog nasz prawdziwy / bychmy w wierze trwał-
li / od niey sie odwódzić nie dali / Amen.

SZOSTA PIESN O TROJCY S.

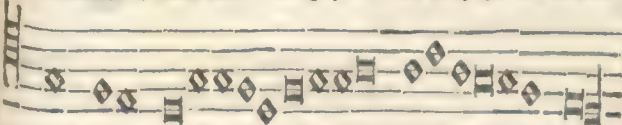
Która śpiewaia po Kazaniu.

CYPRIANUS Sermon de Baptismo Christi. W tey sfo-
le Ociec iest / ktory wzy y przypráwia : Syn ktory tále-
mnice Boze obiawia y otwiera : Duch s. ktory nas nápeł-
nia y náucza. Od Oycá moc / od Syná mądrość / od Du-
chá s. niewinność bierzemy : Ociec obiera / Syn miłuje /
Duch swiety ślęcza / ié.

Wiegnay nas Boze Oycze / mocą twej swie-

o Trojcy. D x x x.

tey prawicy / Jesu Kryste zbawicielu / wkaż nád námi lá-
(Ks swg.)

Duchu swiety rącz nas ćieśyć / myśli náśzych
rącz sprawca być / Day Boże w Trojcy iedyny /
byśmy ten to dzień strawili /

W twoiey łasce a w miłości / w miłosierdziu /
w pobożności : Záchoway nas wśwego grzechu /
nie day dyabłu ku pośmiechu.

Day myślic o ostatnim dniu / day pámietać o
stonaniu : A gdy sie tu zwrócisz Pánie / sądzić ży-
we y też zmarle /

Postaw nas ná swej prawicy / rącz nas vznáć
za swe dzieci / Amen / amen / Boże day to / by sie to
w nas wypełniło / coby ku czci twoiey było / Am.

Abo te : Notá iáko, Rządz nas / ié.

* **B**oże Oycze przy Słowie twym /
Rącz nas záchowac prawdziwym :
Náwroć wśytki niewierniki / slo-
wa twego sprzeciwniki.

O Kryste / Pánie nád Pány / Obroń swoje
Krzesćiany / Okaż moc twej boskiej reki / niech
cie z tad sławia ná wieki.

Duchu swiety / rącz nas ćieśyć / á iednością
wiary złączyć : A czasu ostatcznego / domieść

żyworá wiecznego.

Day nám Pánie miłościwy / pořoy pokřsiny tu
żywi: Boć nie iest żaden Bog inny / coby bronił
tey Kráiny / Jedno ty sam Boże iedyny / Amen.

S I O D M A P I E S Ń.

*Abo wyznánie D. Athánásiusa, ktore śpiewá-
ia ná lutrzní.*

Tę wyznánte słożył: pismá s^o / przeciwko Ariánom /
ktory miedzy Wcem / Synem / y Duchem s. gránice y ko-
pce sypią / bluźniąc Bogá w Troycy iedynego: y przeciw-
ko Grekom / ktory Duchá s. od Syná odgęzają / powie-
dając / że nie pochodzi z Syná / tylko z Wcá: co iest prze-
ciwko pismu s^o / przeciwko Doktorom Látinřkim y Grek-
řkim / y przeciwko temu świątemu wyznániu Athánásiuso-
wemu. Ktore iáko iest tego / o czym świądecy Gregorius
Nazianzenus, orat: de laudib: Athanař: ták y ten wierř:
Duch s. od Wcá y od Syná / nie wczyniony / ani stworzo-
ny / ani wrodzony / ale P O C H O D Z Y; iest tego włařny /
á nie podrzucony / co się pokázanie y z greckiego textu / w
ktorym ten wierř iest / y z dawnych greřow / ktory tego
nie przeli / áby ten wierř nie miał być Athánászego: ále mo-
wili / przeřydzając z niego / iáko piře Genadius Scholari-
us, in lib: pro def: Con: Flor: cap: 1. sect: 5. Muři być
był opřł Athanasius ná ten czás / gdy ten wierř piřał.

Notá iáko, Rzekł Pando Pána / zé.

Rękołwiek chce być zbáwion / Náde-
wřyřko potrzeba mu iest / áby trzymał
Powsęchná wiáre.

Ktorey / iesliby kto cáley á mienáruřoney nie
trzymał / Ten / bez wárpienia / záginie ná wieki.

Á wiára Powsęchná tá iest: Abyřmy iedne-
go Boga w Troycy / á Troyca w iedności częćli.

Ále nie mieřáiac person / ani teř rozdziáiac
iřtności:

Bo iřsa iest personá Wycowřta / iřsa Syno-
wřta / iřsa Duchá świątego.

Ále Wycowe y Synowe y Duchá świątego
iest iedno Bostwo / Rowná chwála / spólwie-
czny máieřtat.

Jákí Wćiec / tákí Syn / tákí teř y Duch świąty.

Nieřtworzony Wćiec / nieřtworzony Syn /
nieřtworzony Duch świąty.

Nieřmierzony Wćiec / nieřmierzony Syn / nie-
řmierzony y Duch świąty.

Wieczny Wćiec / wieczny Syn / wieczny y
Duch świąty.

Á wřáćże nie trzye wieczni / ále ieden wieczny

Jákó nie trzye nieřtworzemi / ani trzye nie o-
sięgnieni / Ále ieden iest nieřtworzony / y ieden
nieořięgniony.

Tákże teř wřęchmogacy Wćiec / wřęchmo-
gacy Syn / wřęchmogacy y Duch świąty.

Á przedřie nie trzye wřęchmogacy / ále ieden
wřęchmogacy.

Tákże teř Bog Wćiec / Bog Syn / Bog y
Duch świąty.

A wskażcie nie trzey Bogowie / ale ieden iest Bog.

Tak też: Pan Ociec / Pan Syn / Pan y Duch święty:

A wskażcie nie trzey pánowie / ale iedē iest Pan.

Abowiem iako z osobná każda persone Bogiem być / Krześciańska prawda wyznać przy musien bywamy: Tak też trzech Bogow / abo trzech Pánow mówić / Powszecnym nabożerstwem hánujemy sie.

Ociec od nikogo nie iest uczyniony / ani stworzony / ani wrodzony.

Syn od samego Oycá iest / nie uczyniony / ani stworzony / ale wrodzony.

Duch święty od Oycá y od Syná / nie uczyniony / ani stworzony / ani wrodzony / ale pochodziacy.

Jeden tedy iest Ociec / nie trzey Oycowie: ieden Syn / nie trzey Synowie: ieden Duch święty / nie trzey Duchowie święci.

A w tey Troycy / nie niemáš pierwszego / abo posledniego / nie niemáš wietšego / abo mnieššego: ale wszytkie trzy osoby / społ wieczne y rowne są.

Tak / iże we wszytkim / iako iuż iest rzeczone wyššey / Troycá w iedności / a iedność w Troycy / ma być wielbiona.

A przetoż który chce być zbawion / tak nie

chay o Troycy rozumie.

Chwalá badź Oycu / y Synowi / y Duchu świętemu / Jáko była ná pocatku / y teraz / y záwsze / y ná wieki wieków / Amen.

OSMA PIESN.

Którą śpiewáią rozchodząc się po nabożeństwie.

Bogu Oycu / y Synowi / y Duchu świętemu / Niechay będzie wieczna cześć chwala / iako Bogu w Troycy iednemu / Amen.

MODLITWA D. AUGUSTINA.

Ciebie Boga Oycá nierodzonego / Ciebie Syná iednorodnego / Ciebie Duchá świętego pocieszyciela / święta y nierozdzielna Troyca / zupełnym sercem y wšty wyznawamy / chwalamy y błogosławimy. Tobie niech będzie cześć y chwala ná wieki wieków / Amen.

O nawyžša Troyco / iedyna mocy y nierozdzielny máieścacie / Bożenáš / Boże wšechmogacy / wyznawam cie / ia ostatni slugá z slug twoich / y najmnieyšy czlonek Kościola twego / wyznawam cie y czcze ciebie / powinna ofiara chwały / ale wniem y moge / iakoś mi dárować raczył. A iż nie mam zwierzchownych dárow / którebych ci mogł ofiarować / te które we mnie są / sluby chwały / z dáru miłosierdzia twego / oto z checia y z weselem ofiaruję tobie / z wiary nie zmysłowney / y z sumnienia czystego. Wierzę cie tedy zu-

pełnym sercem Królu niebieści y Pannie ziemści/
y wsty cie wyznawam / Oycá / Syná / y Duchá s /
w osobách troiakiu / á w istności iednym Bo-
giem prawdziwym / Amen.

*Dziękowanie Bogu Oycu, Synowi Bożemu,
y Duchowi świętemu.*

Bądź tobie cześć y chwała Boże Oycze /
żeś nas stworzył / á stworzenie swoje rza-
dziś / opátruieś / we wśem dopomagáś.
Záchoway nas / prosimy cie / przyłásce swojej
Oycowśkiej ná wiéki wieków / Amen.

Bądź tobie cześć y chwała Pannie Jezu Kry-
ste Synu Boga żywego / żeś nas wykupil / y zá
grzechy náše Bogu Oycu dosyć uczynil przez
śmierć swoię. Rácz onas / prosimy cie / praca-
mieć / iáko Pan y Pásterz nam od Oycá dány : á
sám nas wspomagay / y godne czyn / ku łásce Oyc-
cá twoiego / Amen.

Bądź tobie cześć y chwała Boże Duchu świa-
ty / ktoryś sercá náše poświęcił / y ku poznaniu
imienia Bożego sprawić raczył. Rácz sercá ná-
še rzadzić y sprawować moca y łáska swoia : ku
wśemu dobremu rácz pobudzać : ciemności ná-
še y nieumiejetności rácz oświecać / ku stałości
rácz mocne czynić : w wierze y w nabożeństwie
rácz nas utwierdzać / y we wśytkich śmútkách
nášych rácz nas sám záwždy cieszyć / Amen. Bo

że Oycze y Synu y Duchu święty / Boże w Troy-
cy iedyny / zmiłuy się nad námi grzesznymi / *Zm.*
Oycze náš, któryś iest, &c. Amen.

P I E S N I

*Czása obchodu pamiątki ludzi świę-
tych: A w przód*

O PANNIE MARYEY.

Luc: 7. v 42.

Niechże wielbi duszá móia Páná / á raduje się duch moy
w Bogu Zbawicielu moim.

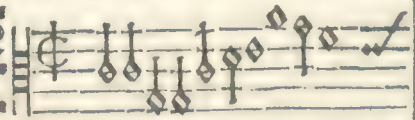
I. **M**arya Panna nie ma być ani wyjęta, ani chę-
lona, iáko cultu latria, tak y Dulix: bo cultus la-
tria y dulix, jedno znáczą, y zá jedno się biora: co syroko wyko-
dzą Laurenzius Valla, in 4. cap: Mat: To wśsem, gdy w pismo i.
wyjrzymy, obaczmy, iż święcy wázy dulix, niżeli latria: ábo-
wśiem tego słówá dulix, wśędzie Páwł i. użył, iáko Rom: 7.
25. Gal: 4. 8. i Thess: 9. Co u wáżając D. Augustyn, tak cultum
dulix, iáko y latria, samemu Bogu przyłásca, á nie komu in-
śemu, mówiąc in quæst. sup: Exod: quæst: 94. Latria debetur
Deo, tanquam Domino. A Thomas de Aqu: choć roznoić czyni
miedzy rymy słowy, iednak przecię poświeca, piśac in cap: 19, 22.
Apoc: 13. Anioł łamá i. zgromi, gdy go chęłali cultu dulix, nie-
chcąc iey od niego przyiac. Pamiątká na mándat Boży, Mat: 4. Pá-
na Boga s'wego będzieś chęłali, y onemu samemu będzieś służył.
Madrze nápiśał y Peresius Part: 3. confid: 7. de Tradit: Cultus
dulix, nie ma być oddawány i świętym, ábo wśiem wśainie zná-
ty służyć, á my nie iestemy slugami i świętych, ále spólnie sluga-
mi i nimy Bożymi, Apoc: 21.

Epiphanius Hæres: 79. lib: 3. Tom: 2.

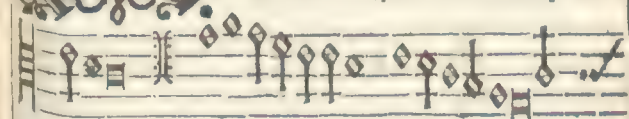
Zápraśde i święte ciáło było Maryey, wśakże nie Bogiem, iá iśte

wiem że D. Augustyn powie da/ i P. Mária czystość śla
bowala sercem/ nie wsty/ przecie tego doклада/ i P. Mária
rya w onym ślubie na wola sie Boio puszczala/ bedac go
gotowa przelomic/ iesliby Pan Bog z mi co chcial inzego
wczynic/ y ona inaczey miec: slowa sa tego. Can: 27. q: 2. Ca.
Beata. Bło: Mária postanowila/ ie miala zachowac slub
czystosci w sercu/ ale tego slubn pamiestwa/ nie wyrzula
wsty/ poddala sie pod rzad Bozki/ gdy postanowila/ ie miala
la trwac panna/ iesliby tey inaczey P. Bog nie obiadwi: a
przeto poddajac swoje pamiestwo pod wola Boio/ przyp
wolila na zlaczenie cielesne/ zc. toz mowi GRAT: in Can:
Sufficiat. Tuby sie mogli pocuc nunsy z swoimi slubami/
glupie/ nieporachowawsy sie z silami swymi y z wola Bo
io wczynionymi/ aby gdy ich P. Bog inaczey chce miec/ to
iest/ w malzenstwie swietym/ nie w nierzadzie/ temu poslu
sni byli/ y mowili z Pawlem s. Panie/ co chcesz aby m/ c
ml: Dnie: 9. Co sie tyce onych slow/ Mzia nie znam: tem
slowy nie dowiedzie mlt slubn pamiestwa. Bo nie mowi
panna/ Mzia nie znam nigdy: ale mowi/ Mzia nie znam.
ktore slowa pamiestkie mact dawaja/ i panna mowiac to
slowa/ nie myslila o slubie pamiestwa/ ale na czas przyp
sly patrzala/ o Jozefie mazu swym myslac/ z ktorym iest
zenie mieszkal/ ani sie byla zeszla/ bedac tuż tego wlasna
iona: ktorych slow sens/ pokazuje sie z tych slow Miat: s.
cap: 1. 18. Pierwey nizei sie zeszli/ znalezona iest brzemienn
na z Duchu swietego: a mowi tu Duch s. nie o przypieciu
w dom: boć malzonki nowe w domu przy rodzicach dlugo
mieszkaly, Devt: 22. ale o zlaczeniu cielesnym/ zemawia
Doktorowie, CHRIS: hom: 4. in Mat: y hom: 1. oper:
imp: HIER: in cap: 1. Mat: EPIPH: h: aref: 78. y in sy. A

noy A THAN: te slowa pamiestkie wwaszajac/ mowi Ser:
de Sanct: Dei para, y owsem y w tym warti panna, idko
ta ktora na przyrodzenie patrzac/ a o Jozefie za ktorego
byla znowiona myslac/ Anielowi tak odpowiedi dala/
Jako to ma byc/ gdyz ja maza nie znam/ zc. A tak o czym
Panna nie myslala/ to P. Bog zmiowczynil/ ona tym vmy
slam za maza slala/ aby byla iona wlasna Jozefowa: a pan
Bog ona inaczey chcial miec/ y Jozefa za maza tey dal/ aby
byl tey opieciunem y stroz/ cze oni z przodu nie wwaszali.

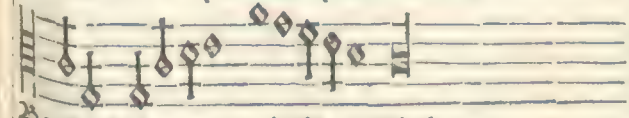

Dzi wszyscy Arzeccanie / zaspieway
Rozwaszajac spolecznie / Krystowo

my nimie/ Rep.

wcielanie: W ktorym milosci y laska/ nam iest wlasna/ od

Boga wszechmocnego/ a naszego pana.

Ktory sie zlutowawszy nad wszystkimi nami/
Repet. Widzac/ a ono patan panuie nad nami:
Ktorzy smy przez Adama w grzechy zawiedzie
ni/ przez nowego Adama/ znow smy zrodzeni.

To co Pan Bog od wieku w swej radzie vlo-
żył: R. Postawisz tu ku Pannie/to nam pewnie
spełnił/Gdy posłał przez Anioła do niej z wyso-
kości: Aby iej zawił nowe/ná świecie radości.

Przyśeśszy Anioł ku niej / pieknie ia pozdro-
wił/ R. A poselstwo od Boga tymi słowy sprá-
wił: Bądź pozdrowiona Panno/ieścieś łaski peł-
na/ Tyś między niewiastami/ieśt błogosławiona

Oto Panno ty poczniesz/synaczká Bożę/R.
A nazwiesz/pamiętaj/ Jezus imie iego: Płod
świety w tym żywocie/bedzie zwan Syn Boży/
Ná którego Bog Ociec/mocá część swą włoży.

Panna odpowiedziała/Jeć ianie znam meżá/
R. A Anioł iej powiedział/zacni cie moc Bożá/
Duch świety ná cie przyjdzie / bo też y Elzbie-
ta/syná w leciech poczełá/ twa powinowata.

Tak Panna wwierzywszy/wnetki przyzwoli-
ła/ Rep. Aby matka została/tak zacnego Syna:
A z swej wielkiej pokory / tak odpowiedziała/
Do Anioła/ co przezeń to poselstwo miała:

Oto ia ieśt pokorna/sługa Pána swego/R.
Stań mi sie posle wierny / według słowa two-
go. Wnetki w iej czystym ciele / raczył sie Pan
wcielić / który nas z śmierci wiecznej/ miał pe-
wnie wybawić.

Tam Bogu wstąpiło/práwo przyrodzone/R.
Pannie zostało pánierstwo nie naruszone. Duch
świety to sprawował / z dziwnej mocy swojej/

o P. Marycy. E 111
Je sie wcielił Syn Boży/ z rady memowney.

Przetoż to inż pewnie wiedz/ ludzkie pokole-
nie/ Repet. Jż sie Bog stał człowiekiem/prze-
twoie zbawienie: Ná świecie z ludźmi będąc/
tu w pokorze mieszkał / Stráconych dárow ná-
sych/zásznou nabýwał.

* Chwalmyś Boga wiecznego / społecznie
spiewając/R. A w swym sercu radośnie chwa-
le mu rozdawając/ z tak kosztownego dáru/ Sy-
ná wcielonego / Bądź ná wieki chwalebne imie
świeta iego/Amen.

W T O R A P I E S N O P. M.

HIERONYMUS Serm: de assumpt: B. Marię, ad Pau-
lam: Wiele ieśt z nászych którzy wątpię/ieścież p. Marya
wiera ieśt w niebo wespół z ciałem / czyli odesłá zosta-
wiwszy ciało. Aláko/ ábo którego czasu/ ábo przez które
osoby náswietse/ciało iej ztąd przemiešione ieśt/ ábo gdzie
ieśt położone/ czyli z martwych wstało/ niewiemy/choćiaś
niektórzy twierdzą / iż inż z martwych wstało/ y błogosła-
wioną nieśmiertelnością/w niebieśich z Krystusem/ ieśt
przyobleczona. Co też y o błogosławionym Janie Ewán-
gelście słudze iego/ które iáko pannie/od Krystusa/pán-
ná poruczoná ieśt/wiele ich twierdzi: ábowiem w grobie/
iáko powiedziałá/ nie náleżono ieno máme: lecz coby z tych
rzeczy prawdziwszego było/ wątpimy: wszákoż lepiej to
wszystko Bogu poruczamy/ktoremu niemáś nie niepodo-
bne/ á niżelibysiny co vporne twierdzić chcieli powaga
náś/czego y nie dowodzimy. DURAND: Biskup, lib: 7.
cap: 24. Rational: Panna Marya wiera ieśt ná duszy/ále

Pieśni
Ieśli ciało na ziemi zostało / test to rzecz niepewna / y lepiej
test pobożnie o tym wątpić / niż co wpotnie o tym twier-
dzić. Toi mowi y Beler, cap: 146. Divin: offic: Stapleto-
nus in fello assumpt: Maria: Doktorowie dawni / choć i
o w niebo wzięciu ciała nie twierdzą; iednak też te prze-
niechcą / ale rzecz wotpliwą zostawiają.

Nota iako, Wszechmogacy stworzy cielu / ię.

GDy Anioł zwiastował Pannie / Syn
na Bózego wcielecie / ielá Bogá
chwalić / y łaskę ie / mowiac / sławić:
Duszo moia Pána swego / wielbi
czásu wśelákiego: Duch mój sie radnie / w Bo-
gu zbáwiená dostępuje.

Bo wcyżzał ná wniżenie / pokórney swey slu-
żebnicy: Stąd mie zwáć szczęśliwą / wśytkie ná-
rody wiecznie beda.

Ten mi wielkie rzeczy spráwił / niewymowno-
cudá ziawił: Możnym bedac słynie / y święte zá-
wśe tego imię.

Amiłosierdzie onego / do narodu wśelákie-
go / Rozciągnie sie wśedzie / Ktory sie go iednak
bać będzie.

Ten / możny wczynieł spráwił / w tym moc
swa Bóstá obiawił / Jż pyśnie rozprośył / myśł
ich hárdá w niwecz obrocił.

Ten też zepchnął z Thronow możne / ná ich
miejsce dał pokórne: Ná karmil łáknace / á bo-
gáte opuścił łączne.

o Pi. Maryey E i x
Izraelá sluge swé przyiał z łáski swey / dla te /
Aby to okazał / iż obietnic swych nie záponmiał.
Toć sam Wycom obiecał był / Abrahámowi
záślubił / A potomstwu iego / że miał posłać Sy-
ná swoięgo.
My też / będąc Krześciany / Bogu Wycu
chwale dajmy / Z serca wesołego / widzac do-
broć y łaskę ięgo.

Bogu Wycu wszechmocnemu / chwala niech
będzie samemu / Jż nam Syná swego / zesłał dla
zbáwu ná nášęgo / Amen.

TRZECIA PIEŚN. MAGNIFIC.

Te pieśń: śláma Márya pánná / Duchem ś. będąc nápel-
nioná / śpiewáła w domu Zebziety ciótki swey /
śony z ácharyášá Káptaná / chwalc p. Bogá / dñe kłá-
p. Bogu ięgo obrał márkę Synowi swemu: Ktoreg w stá-
rym Kóściele śpiewano / świádczy Beda. Ktorey pieśni /
tá jest summa: I. Márya pánná śámego Bogá chwali / á
me iadne stworzenie. II. Zná go być śámego zbáwiciélem
swoim / á me stworzenie iadne. III. Vniża sie z tych dá-
row / Ktorem ię p. Bog z łáski swey wześć raczył. IIII.
Nie wczynóm swoim / ale miłosierdziu Bóżemu przywła-
ściłá zbáwienie. V. Slużebnicę Bóżá zowie sie / nie iadne
go proroká zmarłego. A ták / Kto tey pánnę chce náślá-
dowáć / Kto ię chce wześć / y z nią w Królestwie Bóżym mie-
ścić / mechayie śámego Bogá chwali / iáko Bog rozkazał.
Wert: 6. Niechcie krom Syná Bóżego / ińšęgo zbáwicie-
lá me zna / iáko sam Pan mowi / Oseá 13. Niechaycie sie z te-
go co má / vniża: bo sie rákowi Bogu podobá / iáko sam

Pan mowi, Iſa: 66. Niechayie uczynkom ſwym zbawienia
nie przypisuje, ale miłoſierdziu Bożemu / iako wczę paweł 6.
Tic: 3. Niechayie ſamemu Bogu ſłużyć / iako radei Samu-
el Prorok, i Reg: 7. y Iofue 24.

Mielbi duſzo moia páná Boga ſwego. V

radował ſię duch mój w pánie Bórze Zbawicielu moim:

Gdyż wyſzedł na wnieſenie ſniebnice ſwojej. Bo oto

od teo času / będą mnie zwać błogoſławioną / narody wſe

go ſwiata. Abowiem mi uczynił wielkie rzeczy Pan Bóg

wſechnógacy / zacnie ieſt y ſwiète imię tego. A miłoſier-

Dzie tego ſpada od rodziń do rodziń / na ludzie Eroz

ſie go boię. Wkazał moc reſta mocną ſwoją / ſproſzył lu-

die pyſne / y myſli ſercá hárdęgo. Mocarze z ſtolcá zlo-

żył / á pokorne podwyſzył. Láſnące miłoſierdzia / náſar-

mił: á bogáte y nádęte / wmwęcz obrocił. Przygił Jędrę

lá Augs ſwego / nie zápomnił miłoſierdzia ſwego: Kro-

te był obiecal Wycom náſym / Abrahámowi y tego

R 3

potomstwu na wieki. Chwała badi Bogu Oycu y Syno-

wi y Duchowi świętemu: Jako była na początku niech b-

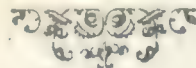
dzie y teraz y zawsze y na wieki wieczne/ Amen.

MODLITWA.

JEZU Kryste/ Synu Boga żywego/ tyś się
wrodził z Boga Oycą przed wszytkim wie-
ki/ wrodzeniem niewypowiedzianym. Tyś z-
nieba estąpił dla naszego zbawienia/ y wcielił
się w żywot Maryey Panny / Która my zna-
my być matką twoją / Panna czysta y błogosła-
wiona. Ta cie chwaliła/ wzywiała/ zbawicielem
znała/ dobrodzieystwo twoje wyznawiała/ przed
tobą się wniżała/ służebnica się twoja znała / cie-
bie iako Boga prawdziwego słuchać kazała: w-
czym my ciey naśladować / ciebie samego chwali-
my iako Boga prawdziwego: ciebie same-
wamy/ iako Pośrednika iedynego: ciebie same-
go zbawicielem znamy / boś ty nas sam zbawił z
łaski swej / y dobrodzieystwá twoje wyznawa-

my/ przed tobą się wniżamy/ sługami twymi zna-
my się/ głosu twego słuchać chcemy. A przetoż
cie prosimy Panie Jezu Kryste/ zmiłuj się nad
nami/ napełni nas łaską swoją/ nakłoń sercá nasze
ku sobie/ daj nam zawsze słyszeć głos twój: przy-
mi nas za usługi twoje / błogosław nam na tym
świecie / a po śmierci doprowadz nas do kro-
lestwá niebieskiego. Co wszytko rácz uczy-
nić iako Bóg prawdziwy / Amen.

Oycze nasz, któryś jest, &c.

P I E S N I

O S W I Ę T Y C H.

Ecclesi. 44. y 14, 15.

Jako ich pogrzebione jest w pokoju / ale sława ich sy-
nie po wszytkie wieki: Narodowie wychwalają im-
ię / a sława ich bywa opowiedana w zgromá-
dzeniu ludzi.

1. **S**więci &c. ciele ciała zmarli nie mają być chwaleni, cultu-
latria, dulia, religionis, to jest chwała Boska, chwała słu-
żby, chwała nabożeństwa, bo ta chwała samemu Bogu należy,
której nikomu niechce dąć, Deuteron. 6. 13. Izai 42. 8. y ktorej
od nas nie chcę i niechca, ani potrzebuia, Aktor. 10. 26. 14. y 12.
która i kęci samemu Bogu oddać, ali, a z ludem iey stworzeniu
przyślaśzać niechcieli, Psal. 29. 2. 115 y 5. Ale mają być cze-
ni y chwaleni, chwała roścár, yśśd, miłości y namiętowania,
iako ci którzy są przyjaciółmi Bożymi, roścár, yśśd, miłości y namiętowania,
czasy niebieskimi z nami, y spot sługami.

Epistola. Mat. 19.

Ani Heliaß ma być chwałony, chociaż był na świecie, ani
Ian, ani Thekla, ani żaden święty, albo siem nie bądźcie nam pa-
nował stary blad, abyśmy mieli opuścić żywota, a chwalić
rzeczy, które są stworzone od niego: czcili bóg i chwaliłi stwo-
rzenie, smo stworzył i ciela, i głupimi sfilisi się. Tenże, herez. 78.
nápomina i mię, kto czei Pana, czei też i świętego, a kto lzy świę-
tego, lzy też i Pana tego. Tąmże: Nie należy mi d przysłanności świę-
te chwalić, ale należy Pana ich czeić. Tamże: Święci są i ucio-
wieni, ale Iezusowi Krystusowi Panu naszemu, z Oycem i z Du-
chem s. chwala.

Wszystkich miesięcznikach Bogami zoddziemy, a nifmy ich
też; wzykli chwałcie, ale ich wzykli wzywamy raczej cziemi wzyso-
kami, i z dła prawdy meżnie barożdzi, y szczyrość wzyry zachod-
wali. Tamże: wzykli fmy ich czić wzyśelaka cziia, niejakim spo-
sobem obchożdz pamiarke.

Boga chętnie, a męczenników, jako ucznie i naśladoſſce Kry-
ſtu. P. n. a. d. l. m. e. x. y. m. o. d. n. y. i. c. h. z. y. e. s. i. e. s. i. e. i. c. i. e. r. o. r. a. p. r. e. e. r. e. s. i. e. g. o.
W. a. s. m. e. i. K. r. o. l. o. d. s. i. e. i. M. i. s. t. r. o. z. o. i. p. o. k. a. z. a. l. i. s. l. u. ſ. z. n. i. e. m. i. l. u. i. e. m. y. k. o.
r. y. c. h. n. a. i. a. k. o. p. o. b. o. z. n. o. s. t. u. c. i. a. m. i. t. a. k. w. i. e. l. b. i. e. n. i. u. u. c. z. e. s. t. n. i.
k. a. m. i. ſ. p. o. l. n. y. m. i. z. o. ſ. t. a. ſ. o. b. i. e. z. y. e. c. y. m. y.

*Ala rzecze kto, i na głosy siemki który wśsytko stworzył, y tym
 którzy poniekad byli na pozysiecznymi, chęć się porzeczba oddać
 Naprzod: Nigdy to być nie mogło, ani być może, aby ten, który te
 stworzał, Boga też chęć miał. Bo jeśli tak być było, oddać na in-
 szym, niż zgoli nie byłby chęć stworzył, którego jeśli niby stworzył,
 a tego jednego y samego Boga mamy wśszyc. Tenże 1lb:2. ca:18.
 taż sama jest rzecz, że którzy się umarłym modła, abo ziemię czczą,
 rozumu ludzkiego nie mają, y oddają karanie za stworz słońce y
 niepozbosżenie, jako ci, którzy są odporni przeciw Bogu oycu narodów
 ludzkiego.*

Alia być czczeni mężczyźni, ale nie miała być chwalebni jako Bóg.
Origenes lib:1. cap:1. in Roma.

Chwałać kogo innego, oprócz Oycą y Syną y Duchą s., iest śwy-
 tepek niebożności. Tąmże: Alz którzy żadnego stworzenia nie
 chwalimy, ale Oycą Syną y Duchą świętego chwalimy, nie bła-
 dziemy śc chwałę, to iest, śc nabożeńskie. Aboć iem Augustyn
 tak opisuje chwałę Boga, lib: 10. ca: 1. de Civ: Dei: Nabożeńsko-
 nie innego nie iest, jedno chwałę Boga. Tąmże: Chwała która zo-
 sta po Grecku latria, po łacinie rozumie się służba.

Należy wsiścić eklezjako przysiadły Krystofofce. A tak co ono
 przysiodo: Hęraf fol: 451. Bellarminus, y Bellarmin lib: 1. cap: 3.
 de Sanct: Beat: 3 Doktorof o chęsaleniu kęsigrych: tedy tam pi-
 smi i: y Doktorof w mości: de cultu civili, iako sezmada y wę-
 klada D. Augustyn, lib: 20. cap: 21. cont: Faustum. II. Wzy-

Chrysostomus Hom: 4. de Pœnit.

Cyryllus lib: 4. Thesau: cap: 1.

[illegible]

SKARGA, & Poszylł na niedziela piatą po Wielkijnoy:
Święci i święte się mogą jednaczyć, ale niedoskonali, co tyle prośba y
taśka, która maia u Pana swiego, ratować bracia mogą. Ale Pan
Roz może ich nie wysłuchać, jako rzekł do Ieremiasza: Nie modł
się za ten lud, bo cięż nie wysłucham, & c. Smieja sententia Skar
żną, podobną Bellarmino &cy, który mówi, li. i. ca. 14. de Sanct.
Nie jesteśmy sługami i świętych doskonałe, ale jesteśmy niedosta
nie. Niech każdy rozsądzi, dbałisi o takie usługi, y siali dobry. Wsz
& nia i świętych. Harfa doświada niektórych sententiami pisma ś
fol: 444. y 447. które namniej nie służą ich błędowi, na kóre
ma dze y prawnidzie odpowiadział, mają & domu Bożym zacny.
X. Grzegorz & Poszylł święcy, & Kuzanm na dzień & speech i świę
tych. A też y same te ich doświady przesyłają upadają, abo & ciem si
mi możemy, że się & starym Zakonie świętym nie melonno, bo by
li ni limbo, ani i święci Apostołowie uczyli & wyznawali & świętych

Co się tknie Doktorów, z których Harfa wywodzi wywołanie i na to się tak krótko odpowie. I. Augustyn nie kaže się wyświadczać na Bisкупách, ani ich naśladować, i wyświadczyć im nie kaže się tym, co jest sprzeciwu Bożemu. Abo wiem mieli też swoje błędy, których Rzymianie nie przestrzegali, ani ich do nich naśladować, lib: de unit: Ecclesi: cap: 10. & lib: 2. ad Vincent. & habet: apud Gratian: dist: 9. Can: Negare. & Epist: 48. II. Doktorowie wyświadczyli z domysłu swego świętych wyświadczyli. Nazianzenus orat: in Gorgoniam: Tesli mój taki wyświadczył na nasze modły, przyjmij nasze modły, &c. Tenże orat: in Basilium, Wniebse Basilins, jako mniemam, za lud się modli. Co to jest, jedno wyświadczyło, wyświadczały i wyświadczyli nasze modły. Origenes in cap: 13. Iohue: la mniemam tak, że ci wyświadczyli Oyców, którzy przed nami pomarli, ratują nas modłami i wyświadcza, &c. mniemam, nie wyświadczyli. Tenże in cap: 2. Roman. A usłuchajcie, bez dłuż wyświadczy, będąc z Kryzostosem, czynia cokolwiek, abo za nami się pracują, na podobieństwo Aniołów: niechaj to będzie między tajemnicami Bożymi, ani się takowych tajemności godzi na świecie pisać. III. Dla tego niektórzy Doktorowie świętych wyświadczyli, rozumiejąc, że dusze ich u grobów bywały, że z Kryzostosem wyświadczyli byli, a tego mniemania był Hieronymus lib: contra Vigilantium. Nyssenus orat: in Theodorum. Maximus hom: in martyres Tauricos, i in sy. Słuchali to było rozumienie, niech każdy rozsądzi baczny. Który błąd zbija Augustinus li: 20. ca: 21. cont: Faustum. Et lib: de cura pro mortuis, ca: 13. & 16. i Chryzost: hom: 29. in Mat. A to rozumienie, wyświadczyli byli pewnie od Pogan, bo też tak rozumieli i Pogańscy, i wyświadczy Lactant: li: 2. ca: 2. IV. Nie zgadzali się z tym i sami Doktorowie, a bo wiem i jedni byli, co samego Boga wyświadczyli, a nie żadnego świętego, jako Tertullianus, i in sy, którzy się i wyświadczyli. A drudzy, a z świętych wyświadczyli, i jednak na in sym miejscu to ganiłi, sami się z sobą nie zgadzając. Z Chryzostoma Bellarmin przywodzi niektóre wyświadczenia, o wyświadczeniu świętych. A tenże Chryzostom, hom: 16. ex variis in Mat: locis, i hom: de profectu Evang: mości Do Boga nie trzeba od świętych, przyczynność, sług, Patronów.

III. Świętym nie miała być Kościoły budowane, ani ofiary czynione.

August: lib: 22. de Civ: Dei.

Pogańcy Bogom i form budowali Kościoły, ołtarze, i Kapłany sporządzali, i ofiary posłanowali. Ale my męczennikom naszym, nie kościoły, jako Bogom, ale pamiątki, jako ludzkom zmarłym, których duchowie u Panu żyją, budujemy. Tenże lib: 8. cap: 27. My męczennikom Kościołom, kapłanom, i świętych rzeczy i ofiary nie posłanujemy, a bo wiem nie oni, ale Bog ich jest nam Bogiem. A i Kościoły świętych Doktorów wyświadczyli, nie dla tego jednak, aby na on czas świętym Kościołom ku czci budowane, ale dla rozoznania ich między sobą, których wyświadczyli miejsce. Wyświadczyli bylosz, szesnasta Harfa, f: 455. i dla pamiątki.

IV. Świętym nie miała być święta i święcone, ale samemu P. Bogu, według onego co mości pismo. Exod: 20. Sobota Pana Boga swego jest: nie mości, ablośca. Levi: 26. Sobot moich święcie: nie mości, Hieremiasowych. On Kościół starożytny, świętym i święci nie święcił, ale w pewne dni pamiątek ich obchodził.

Basilus cap: 40. in Aleticis.

Nie godzi się Krześcianom, dla in sy przyczyny, do pamiątek męczenników, abo na miejscu im przyległe schadzać, i jedno, aby się tam modlili: a przez przypominanie świętych, jako oni dla pobożności, aż do śmierci statecznymi byli, do takowego gorliwego naśladowania pobudzeni byli. Tenże mości, serm: in Gordium: święci nie potrzebuia abyśmy ich idobili ciała: ale my ich przypominaniem żywota, dla naśladowania potrzebujemy, to jest, pamiątki świętych dzieła się nie dla nich, ale dla nas.

Origenes lib: 3. in Iobum.

Pamiątki ludzi śś. czynimy, i rodziców naszych: poświadczać pamiątki obchodzimy nabożnie, wyświadczy umierających: czcicie się z ich ochłodzenia radując, czcicie się: sobie takowego dokonania wyświadczy. Aug: li: 8. ca: 27. de Civ: Dei. Czynimy pamiątek i śś. i abo ludzi śś. Bożych, którzy aż do śmierci ciał swych, o prawde wyświadczyli, abyśmy tym obchodem i Bogu przywodzić, i wyświadczyli ich dzieła, i siebie samych, do naśladowania takich koron, tegoż Boga na pomoc wyświadczy, z odnowieniem pamiątek ich, na pamiątki się.

V. Świętym kładzenie, i świec zapalanie, obrazów rozmaitych stawianie nie należy. W starym zakonie, i kładzenie, ale nie ku czci świętych zmarłym, tylko samemu P. Bogu, które kładzenie i

niekiedy w wysłupkach świątych też wybranych widujemy: abo-
 wiem Lot, w onym przestępczym mieście był świadkiem, na-
 gorne zaś zgrzeszył. Ale te rzeczy dla czego możemy, gdyż wiel-
 se znamy. Co mogło być nad Rayroksnyskiego co nad niebo be-
 pieczniejszego a przeciw człowiek z Rain, y Anioł z nieba grzesząc
 wypadł. Chrysostomus: hom: 79. ad Antioch: Nie mamy szukać mie-
 scia, ale początek miejsc. Iestes Kościołem, nie szukajcie miejsc.
 Tenże ex variis locis in Mat: hom: 16. Izali daleko jest od ciebie
 Bog, abyś miał iść na jakie miejsce. Bog nie bywa zamknięty w
 miejscu, ale zawsze blisko jest: a który w miejscu nie bywa zam-
 kniony, wiara bywa trzymany. Tenże hom: 1. in ep: ad Philem:
 Ku uproszeniu odpuszczenia naszym złości, nie potrzebny nam
 ani co takiego czynić potrzeba: dość jest nam zupełny dobrej chę-
 ci, nie potrzeba w dalekie strony patnować, ani do nadających
 krajów chodzić: ani też niebezpieczeństwa y prac podejmować, ale
 tylko chcieć. Tenże serm: 2. in ep: ad Rom: abo wiem nie lekko-
 myślne, iako dziś wiele ludzi, nie potrzebne y niepożyteczne pa-
 nowania czynia. Paweł i. chciał iść do Rzymu, ale przeciwny po-
 trzebami, pragnie Rzymian wydziercić. Tenże hom: 43. in Mat:
 Nie miejsce człowieka posłusznego, ale człowiek miejsce posłu-
 sznego. August: ser: 47. de Sanct: Nie rzekł Bog, idź na zachód ston-
 c, a szukaj sprawiedliwości, iedź na zachód abyś znalazł odpuszcze-
 nie. Tenże serm: 130. de Temp. Bog dla tego kazał Zjdom opuścić
 wszystkie ziemie, a na jednym miejscu kazał ofiary ofiarować y
 ślub oddawać: abo wiem wszystkie ziemie była nieczysta na ten
 czas, dla bractwaństwa Pogańskiego. Ale na inż każde mie-
 sce stało się oratorium, (to jest, domem modlenia) abo wiem Kry-
 stus przyszedł, wszystkie ziemie oczyścić: Dla tegoż nas napomina
 y rozkazuje Paweł i. abyśmy się bez przesłanki na każdym mie-
 scu modlili. Nyssen D. orat: de iis qui ad eunt Hierosolyma.
 pojeźdźmy doświadczyć, pielgrzymowanie na miejsce i. znoś.
 Hieron: epist: ad Paulin: Wielu argumentów y przykładów lu-
 dzi. doświadczyć, pielgrzymowanie nie należy ludziom świętym
 Bernar: ep: 319. odradza jednemu mnichowi, aby do Ieruzale-
 mu nie chodził, posiedziac, Niebieskiego Ieruzale mamy szukać, nie
 ziemskiego. Claudius Biskup Apolog: contr: Theodemir: mzenie
 y doświadczenie pisał przeciw pielgrzymowaniu. Petrarcha ep: 12.

jednego przyjaciela poprosił, aby do Rzymu na odpust nie cho-
 dził, sośnac go Babilonem: posiedziac, i z tam niemając pobożności
 ani chęci Bożej. Acz niektórzy Doktorowie wspomina na pre-
 grymowanie. Jest to prawda, że niektórzy ludzie (nie wszyscy) na
 miejscu pewne chodzą, nie dla tego jednak, aby ona drożka mo-
 gli w grzechy dość uczynić. P. Bogu, y łaski Bożej sobie zjednać, ale
 aby tylko mogli widzieć one miejsca, na których byli ludzie i świę-
 ci, czynili to z miłości k nim. Chrysostomus mówi, serm: 3. in
 Epist: Rom: Chciałbym widzieć proch ciała Piotrowskiego, grob,
 lancuch, &c. Paulinus epist: 11. Nie dla czego innego affekt ludzi
 do Ieruzalemu ciągnie, iedno aby miejsca, na których cieleśnie był
 Krystus, widzieli, y onych się dotknęli. Eusebius mówi: 6. ei 9.
 Alexander do Ieruzalemu kazał się widzieć miejsc świętych.
 Sozomenus napisał lib: 2. ca: 25. Zeświadał bieżeli ludzie widzieć
 miejsca święte. VII. Reliquie świętych, to jest kości,
 abo proch i. iemnie wykopywano, w grobowych grobach chowa-
 no, noszone, chwalone nie mają być. Co się stało pokazuje, I. Ze ży-
 wota tych chwalili święci nie potrzebowali pogrzebowo po śmierci.
 Co uświadamia Claudius Biskup, apol: contr: Theodem: mówi,
 słusniejby chwalili żywe niż umarłe, gdyby mieli być chwaleni
 II. W starym Zakonie ciała ludzi świętych, przy których się cuda
 dzieły, nie wykopywano, ani chowano w naczyńiu kościotnym.
 4 Reg: 13. y 23. y oświadamia ciało Mojżesowe sam P. Bog pogrzebł,
 o którym grobie y ciele nikt nie wie. Bog go zajął, Deu: 34. aby nie
 było chwalone. Widzący Chrysostomus: hom: 5. in Mat: Izaak i
 koci: Iosefowie wykopywają w ziemi Egipskiej, w ziemi Izrael-
 skiej pochowali je. Iosue 24. Dawał też koci Ionatanowa w
 grobie położyć, 2. Reg: 21. III. W starożytnym Kościele Krześ-
 ci, anki, kości, prochy, ludzi świętych nie wykopywano, ani chwa-
 lono, ani noszono, y oświadamia je w ziemi głęboko chowano. Hiero-
 nim mówi, lib: adv: Vigilant: Mnie chwalimy reliquie Mecz-
 ników. Chrysostomus: hom: de 7. Machab: W takimym przyrodo-
 nia-magczennik do stonca, nie patrz na proch świętych ciał, a-
 ni na popioły reliquie, ciała, ni na kości z ciałem w proch obroco-
 ne, ale oświadczy oświadczy, a patrz na nie mocą Bożą y łaską Du-
 cha i. przyspędziane, &c. Cyrillus mówi, lib: 20. contr: Julianum:
 Reliquie umarłych głęboko w ziemi chowamy, &c. Czego mamy

Być wsem w mienawiści / Jak w Ewangelicy
sam Pan Chrystus świadczy.

Zmusi zarządy chodzić w duchownym odzie-
niu / Cierpliwości dobyć przeciw pokuszeniu /
Przeglądać boie / Na które musi iść z krom-
cielskiej zbroie.

Znać tu być nieczemny żywot swój na świe-
cie / Pokuszenia pełny / tak zimnie iść / Jakoż
tego doznał / Job sługą Boga / y wyznać to
musiał.

Wszakże sie żaden lek nie ma te^o kzyż / Ale
się ma stawić za stale^o meża: Bo w krótkości cza-
su / Przydzie pierwszy koniec / taktemu nie w czasie.

Tożnawiecy nawiecy / Kogo Bóg milnie / Ze te
go naczestciey na świecie trybnie / Do nieba go
wiodać / Dla którego musi wiele z tego podać.

Czego też przykład mamy w Chrystu Panu
naszym / Ależ to dobrze znamy / że był namu le-
wym / Wszakże wiele cierpiał / Nizli do chwały
swojej / przez mękę swoją wnieść miał.

Nieistci sługa wietys / nizli sam ie^o Pan / Bo
Chrystus nasz wietys / opetany był zwan: Ten
nie me przewinił / Ale wszystko dobre wsem na
porząd czynił.

Także też tego świeci wiele w cierpieli / Bylić
niebza zięci / ode wsech wzgardzeni: W tym się
wocelili / Gdy dla Pana Chrysta słomoceni byli.

Pismo nam święte świadczy / iak ie żli trapił /

Dla wyznania Chrysta do ciemnie miotali / Oni
przed sie trwali / Przy Chrystusie Panu / w wie-
rze bedac stali.

Dzwone męki zmyślając / srogo ie dreczyli /
Sieczami chlusiąc / części ich odsadzali / Maie-
tności brali / Z miast swych wyganiali / Drugie
zabijali.

A to wszystko cierpieli / od zlosliwej rzeczy /
Ktorzy się szczyli z swojej sukcesiey: A choc
śle wierzyli / Przed sie Apostoły / kacerzmi sadzili.

Także oni Poganie srogo ich dreczyli / Z wie-
rzetom miotali / żywo z skorupili / A ciała pali-
li / By Ewangelia z Chrystusem zniszczyli.

Przetoż my też tu znając / wielka Boga łaskę /
Ich przykłady mając / nie myśz z nimi czastkę /
Tu w wielkim trapieniu / Alpotym w niebiesiech
w wiecznym odpocznieniu.

Tych się nie nie strachamy / Ktorzy ciało me-
cza / Przy swoim Panie stojmy: Ten ciało y z du-
cha / Nie może sam potepić / Albo do żywota wiecz-
nego wprowadzić.

Nie myśz to inż za radość / za prawe imię /
Gdy na nas tu żalosc Przydzie / y trapienie /
Gdy bedzie kłamano / Wszystko złe przeciw nam /
dla Chrystusa miáno.

Boć nie są te żalosci rowne czasu tego / A nie-
biestiey radości zbawienia wieczne / Ktorę Bóg
gotuje / Temu kto dla niego smutek podejmie.

Raczył tak słubować / że w każdym trapieniu / chce zawsze pracować o tym pocieszeniu / O biernice swa dal / Ktoby tu dla prawdy co cierpiał y płakał.

Wszak ywroblałko żadne kromia woley jego / Ta ziemia nie spadnie z gniazdeczka swojego: / Głowy też żaden włos / I liczby swej nie zginię / Tak prawi Pański głos.

Błogosławieni ci są / Ktorzy tym to czasem / bez prawie tu niosąc / wstarcie nie płaczą: Wiada / to się smiecie / Bo wieczney radości niemaś w nim nadzieje.

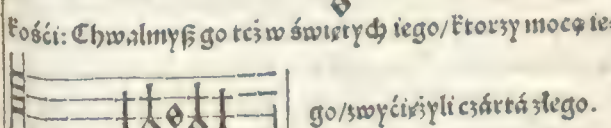
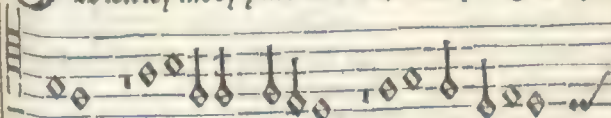
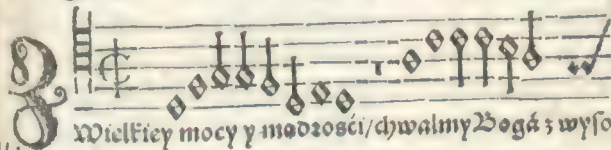
Racząć ciebie prosimy / o niebieści Zroli / że wszystko zniesieniy / stali bedac w boiu: Po cześney żalosci / Raczą nas już przyiać do wieczney radości.

Raczą nas też wysłuchać / wśakies tak obiecal / Tugdy nie opuścić / Ktoćby się polecal: Amen miły Panie / Wierzym tobie wszyscy / że się to tak ostanie.

TRZECIA PIESN O SWIE.

Ote słowa, Psal: 151. 1. roznie Doktorowie wykładają: Przez święte rozmaite rzeczy / takto mowi Augustyn / Chryzostom / Basilius / y inſy / rozumiegc. Augustyn rozumie / y święte wwiełbione / y wśelaka muzyka zakonna: Chryzostom / mowi tu albo o ludziach / albo dla żywota są y mešov świętych / albo dla Bapłanstwa: Basilius / mowi tu albo o ludziach / albo o żywocie świętym / albo o mešov świętych.

Ioan: Vatab: Pagn: maig / y Kochanowski, in sanctitate, w świętobliwości: HIERO: ma in sancto, na miejscu świętym: Iakoi: kłowiek / bądź na miejscu świętym / bądź w świętobliwości / bądź w świętych wwiełbionych / Kaze Dawid Pa na Boga chwalić, atoli nie Ego inſego / ale same Boga.

Nasładnymyś żywotow ich / a wśakoz wiecy Pána ich: Ktory wiodł żywot swoy cięży / bedacz nich naswietły / Przetoż też iest napewniey.

Świeci acz na świecie byli / wždy według światá nie żyli: Bo wzgardzili jego miłość / wszystkie mając chciwość / Cankiedy iest wieczna radość.

Byli tniako nie bedac / o on sie żywot pracuiac / Gdzie bez srebra y też zlotá / Hoyna iest za plátá / Wiernym wiecznego żywota.

Kedy ani mol / ani rdza / ani też uż żadna ne-
dza: Niebedzie tam ani żalosc / iedno wielka mi-
losć / Wiecznie nieśkonczona radość.

Ktorey pycha nie wmośła / w prawey wierze
stali z prostą: We wszystkich dobrym pracując /
światu nie folgować: Ciało duchowi poddać.

Świetła chwala nie wiodła / ciężkość za-
dona nie odwiodła / Od miłowania Bożego / y od
woley iego / Biorąc pośilenie z niego.

Ciało swoje wmartrwali / światu też nie fol-
gowali: Pobożnie na świecie żyli / przykład nam
dawali / Bysmy ich naśladowali.

Wzgardzili światskie marności / żyli w zgo-
dzie y w miłości: Starać się o zbawienie / o sta-
łe wytrwanie / Wiecey niż o dobre mienie.

Panstwa światskie opuścili / wiele ich w
bośtwie trwali: Puścivszy cześnie imienie / cier-
pieli więzieme / Przez Pana Krystusa imie.

Głód / pragnienie y trapienie / mieli wielkie
śromocenie: O łaskę światką nie stować / a za nie-
ia mieć / w samym sie Bogu kochać.

Z miast ie ze wsi wyganiano / a za odświeżenie
ce miano: Jako zlocczyńce ie bili / y dzwime me-
czyli: Dla prawdy ktorey uczyli.

Nie litując gardła swego / położyć / dla Pa-
na swego: A z radością śmierć podieli / aby w
niebie byli / A z Panem swym wiecznie żyli.

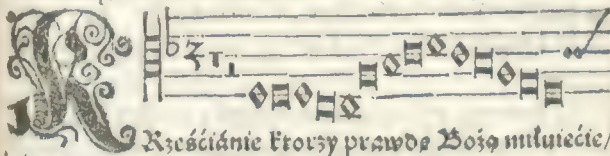
A doflł tego wszystkiego / za łaskę Pana swo-

iego / Z radością używając / Ktora z Pana maia /
Jemu chwala wieczna dać.

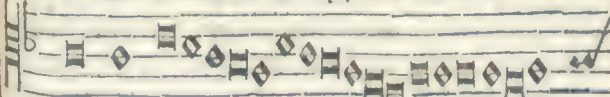
Niechże sie nam tak też sstanie / prosim cie
nasz miły Panie: Dopomóż nam wiernymi być /
a w niebie z toba żyć / Tam cie na wiek wiekom
chwalić / Amen.

CZWARTA PIESN O ŚWIE.

W ktorey sie śamyta napominanie Krześciańskie ku cier-
pliwości a smółemu Krzyżu w prześladowaniu dla Ewán-
gelicy y z ktorey sie być potężnie iedynym Patronem y o-
brońcą sam Pan wiernych swoich w Krzyżu. AUGUSTIN
Psalm: 142. mówi: Bode Paną szukać dla odkupienia / tyś jest
Boże mój: bode szukać Patrona dla wybawienia / tyś jest
Boże mój / 24. To nie święci.

Krześciańskie Ktorzy prawda Bożą miłują /

y dla Ewangelicy ciężkość cierpieć / szukać ięś pocieś-

nia / z Bożego Kazania / abyście byli stali / w pokuszeniu

(trwali).

Wzięcie tu przykładu żywot iego swiety/
On bedac wſzechmogacy/nie byl w zlych wſciety:
Krzyż / boleść / y chudoba / rad mile podſtapil/
Aby tak z wieczney nedze/nas grzeſzne wykupil.

Trzydzieſci y trzy lata tu bedac pracowal /
cierpiac przeciwnoſci / zlym nie odpłacowal:
Tak ſwoim przyklad zoſtawil/by za mnie iſc chcie-
li / A przac ſie ſami ſiebie / Krzyż ſwoj na ſie wzięli.

Terzeci opowiedal ſwoim zwoleſnikom /
innym ich potomkom / y naſladownikom /
Kzec: iż tu będziecie wciſnienie cierpieć / Ale we-
mnie będziecie weſele duſſne mieć.

Będziecie w mienawiſci w wſſech / dla mnie /
wſędzie / Cierpiac też poſmierwanie / y rożnic-
ne nedze: Swiat ſie będzie radować / a wy lepać
plakać / Potym w wieczne weſele obroci ſie wſſ
placz.

A mowil: Gdy was beda dla mnie tak zlorze-
czyć / A wſytko zle przeciw wam fałſzywie przy-
wodzić /
Zte ſie wy radujcie / a weſelcie wſędzie
Bowiemy waszą zaplata / w niebie hoyna będzie.

Ponieważ Goſpodarz zowa opetany /
Objerca / y opilca / a Samarytanem: Tym wiecey
iego czeladź beda tak nazywać / A tora go ſer-
cem całym będzie naſladować.

Dawſy im ten to przyklad / na ſie wſkazuje:
Ponieważ na zielonym to ſie drzewie dziecie /
Coż ſie wiec z drzewem ſuchym poty będzie dſia

lo / Gdy wietſze pokuſzenie będzie naſtawiało:

A czemuż ſie lekamy od zlych wrogania /
Kla-
ter / Krzykow haniebnych / y Kacerzowania:
Chcemy li z Krystem w niebie / z Pánem ſwoim
przebywać / muſimy ſromocenia dla niego
podeymać.

Nie ważmyż majątnoſci dla wiary wtrącić /
Wſak to nam ſlubnie Pan ſtokrotnie nagro-
dzić / Mowiac: Kto tu majątność dla mnie ſwa
wtrąci / Temu Ociec Kroleſtwem niebieſkim za-
placi.

Wſak co mamy dobrego / wſytko to od nie-
go: Przecze tego żalujem wtrącić dla niego:
Nie ieſt ten żadny wierny ſluga Pána ſwego /
Co ſie go tylko trzyma czaſu ſzczęſliwego.

Stalość wiary poznana w pokuſzeniu bywa /
A Kycerſkie zwycięſtwo bez boin nie bywa:
Trwamyſz ſtale do końca wedle ſwego Pána /
A trwającym Korona wieczna będzie dana.

Groźby ſie nie ſtrachamy nic Antykrysto-
wey / Bonas pan Krystus cieſy ſam / temi to ſlo-
wy: ſtadko moje małuczkie niechcieyże ſie lekać /
Tak ſie Oycu zlubilo / ſwe Kroleſtwo wam dać.

Takowe obietnice od Pána być znaymy /
Gdy przyda pokuſzenia / nie ſie nie lekamy / A
byſmy w wdreczeniach duſſe zachowali / A od
prawdy poznanej nie odſtepowali.

Bowiemy tak ſam zbawiciel rzekł wſty ſwoimi:

Który do końca wytrwa/zbawion będzie każdy/
A lepiey prawdy Bożej w znaiomości nie mieć/
Niżli się icy poznany dla bojaźni zaprzec.

Niechże nas nie odwodzi od Krystusa Pá-
ná/Prześladowanie/nedza/miecz/y vraganie:
Wiedzmy to/któ się Páná ná świecie tu zaprzy/
A on się go też zaprzy gdy sąd będzie strąsiny.

Wdajmyś się ná wiernie wczas pokutowanie/
boć po śmierci nie będzie dosyć wczynienie: Co
ná nas Bog dopuści/ złością przyczynamy/
A grzechom odpuszczenia od Boga żadamy.

* Wiedząc że z god ná gody nie możemy mgoy
ić/ Nie lenimyś się cieśkości tu ná tym świecie
nieść: Byśmy po vtrapieniu mieli radowanie/
Tám z świętymi Anioły/ Amen day to Pánie.

MODLITWA D. CYPRIANA.

Swięty świętych/ Oycze Oycow naszych/
Boże Pátryarchow/ Boże Apostolow/
Boże Prorokow/ Boże Pánien/ Boże ży-
wacych/ Boże wierzących: Ciebie pokornie
wzywamy y prosimy/abyś nam dopuścił w Ko-
ściele twoim kwitnąć. Przed toba wpadamy ná
koláná/y karkow nachylamy. Ciebie Aniołowie
y Archaniołowie/ tysiąc tysięcy meczemików/
poczet Apostolski y Prorocki chwala. Prosimy
cie Oycze/ abyś nam dał sumienie czyste prze-
ciwko wszystkim náiażdóm sáńskim: odzeń od
nas wśelaka moc dyabelska/ iakos odegnal od

Ex xii
Sary służebnice twoiey sáńa zlosliwe/ przez
Aniolá twego świętego. A iakos był przy To-
biaśu/ tak y przy nimie badz: y iakos potażal mi-
łosierdzie trzem młodziencom/ y Danielowi/ tak
y przeciwko nam slugom twoim rácz potażać.
Badz przy nas/ iakos był w więzieniu przy Apo-
stolech/ Który siedziś ná prawicy Oycá swego.
Weyrzyj ná nas/ y zbaw nas od zgimienia wiecz-
ney śmierci/ tobieć jest chwała w Kościele two-
im świętym/ teraz y ná wieki/ Amen.

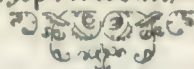
Druga.

Panie Boże wszechmogacy/ Oycze Páná
naszego Jezusa Krystusa/ Tys ludzi świe-
te wybrał z tego świata Synowi twe-
mu/ Ktorzy go náśladowali w náucc/ w wierze/
w świętoblności/ w pobożności/ w státeczno-
ści/ w cierpliwości/ y w krzyżu: y dla niego opu-
ścili wszystko/ onego náśladowali/ przy nim stá-
tecznie stali: dla niego/ y dla Ewangeliey jego/ y
Gárdla polozyć nie żalowali miluiac go: od nie-
go/ poznawszy go/ nie odstepowali: w czym ich
Syn twoy niły iednorodzony zmacniał y
posilał/ przez słowo swoje święte/ mocą Bost-
wa swego: Ktorych z tey tu nedze wśiał do żywo-
ta wiecznego/ Który im był nágotował y zaślu-
żył droga śmiercia swoia. A przetoż cie prosi-
my Boże wszechmogacy/ spraw to przez Duchá
świętego/ abyśiny ludzi świętych/ Ktorzy z tego

świata przešli do onego wieczne^o żywota / mo-
glinasładować w cnotach / w wierze / w nauce
w cierpliwości / y w śtateczności: day nam to
miły Pámie / abyśmy sie Ewangeliey Syná two-
nie przeli / dla swiata: posilay nas mocą Bo-
stwa twego swiete^o / abyśmy mogli zwyciężyć
nasze nieprzyjacioly cierpliwością y wiara: do-
pomagay nam abyśmy mogli wzgardzić swiat-
y wſytkie sprawy zle: a potym niżernym swie-
cie / doprowadź nas Boże wszechmogacy do
wiecznego żywota / Amen.

Kollekty dawne czasu pamiatki swietych.

Panie / dopuść abyśmy byli z kápaleni przy-
kładami tych / z ktorych cnot weszliśmy
sie: ktorych pamiatke czcimy / niech że te
spraw nasładowiemy / abyśmy sie weszli w blo-
gosławieństwo wiecznym z ich towarzysztwá.
Day Kościółowi twemu we wſytkim nasładow-
wać nauki (T) swietego: day y to Kościółowi
twemu / aby sie tego rozmiłował / co wierzy-
li Apostołowie / y aby to przepowiedał / co
oni przepowiedali / Amen.

PIESN O DZIEWICACH.

Psal: 148. v. 12.

Młodzieńcy y pánienti / stárzy z młodem / niech chwalo-
mie pánkie / bo wywyższone jest imię tego samego.

I. **C**zystość Pánieńska ma być, iáko móſi i. Páwel, 1 Cor:
7. 34. *Świątaść ciałem iáko y Duchem: dokáda Augu-
styn in Eſal: 75. 69. Coż pomoże ciału & pánienstwie zachować się,
ieśli będzie mył sepoſtáná? Ambrin 1 Cor: 7. Coż pomoże, mieć
ciało czyste, a duſę plugawą?*

II. Pánienstwo jest dar Boży osobny, ktorego Pan Bog udziela,
komu iedno iemu się podoba. Sap: 8. 21. Nie mogą być poſciąg-
ły ázby to Bog dał. Mat: 19. 11. Nie &ſyſcy poymnia tych ſłóſ,
ale ktorym jest dano. 1 Cor: 7. 7. Káždy ma &ſłafny dar od Boga,
ieden tak á drugi inák. Toż móſia Doktorowie, iáko Auguſtin
lib: de Virg: cap: 40. 41. Ktoż dáwa poſciągłość & Bóg: y przy-
wodzi te mieſyca piſmá i. Nazianz: in carmine de Virg: Vir-
ginitas ſalve á Deo data. Iż tedy jest Pánienstwo darem osobnym
Bożym, nie iſtami mocy náſey: tedy że áden czołwiek tego P. Boga
nie może ſłubować, co nie jest & tego mocy, y o czym peſenie nie
móſie, aby miał ono &ypelnić bez osobliwego dárny rázunku Bo-
żego, &ſyſy żeby upornie y głupie to chciał ſłubować, czego nie
może &ypelnić, á czym ſam się dobroſwolnie, y przeciw ſumnie-
niu & niebezpieczeńſtwa &da &da, z ſtrony ſłamania ſłubu. Au-
guſtinus nie chwáli ſobie ſłub & przeciwko iſtom uczynionych,
móſia, 1: 6. c. 11. confel: Nie doſwiádczyłem był, y rozumiałem
poſciągłość być &ſłafnych iſt, ktorychem był nie &wiádom, y
byłem tak głupi, że nie &wiedział o onym, co nápiſano. Nie mogą
być poſciągłi &ſy, &c.

III. Pánienstwo ma być dobroſwolne, nie przymuſone, áni
uporne, z rąmyſtem, z ráda, z doſwoleniem tych, ktorym to nale-
ży, z &ſwáżeniem y poráchoſzaniem iſt, ieśli temu doſyć uczyni-
cynione, uca y roſkázania Doktorów. Hieron: móſi in cap: 19.
Mat: Niech káždy &ſwáży iſty &ſwóje iſty może &ypelnić roſka-
zania Pánieńskie. Támże: Niektorzy hereſicka námoſia, zmyſlaia
czyſtość, aby práwde nábożeńſtwa zmyſlili. Clemens lib: 3. c. 6.
Apoſt: cap: 1. Aprzeioſ potrzebá czynić ſłub, nie uporne, ale z rá-
dą y &ſwáżeniem. Tertul: lib: de Veland: Virg: in lib: Przymuſone
y przymuſowane pánienſtwa, dopuſzczá ſie &ſereczeńſtwa.

IV. Do czystości panieńskiej, żadnego cśłotieką Duchś. nie
 przymusza, ani w ślarym Zakonie (tam ślubowś panieńskich nie
 było, z pisma ś. 73 Augustyna pokazuje się) ani w nowym, ale na
 wola każdemu puszcza, kto ma dar poświęćliwścości. Syn Boży ma
 wś, Mat. 19. Kto może poiać, niechaj pomyś. A Paśśel ś. mośś
 I Cor. 7. O dziećciach nie mamy rozkazania Pańskiego, wśśa-
 kój radę daję. Tamże: Nie abym na wśśaś idło rzucił. Augustinus
 de bono Coniugali cap. 23. Może być posłuszeńśwo bez panień-
 śtwś, abo wśśiem panieński stan iest, z rady tylko, nie z rozkazania.
 Tenże, de bono viduit. cap. 5. Nie abym na wśśaś idło rzucił, to
 iest, nie abym wśśaś przymuszał. Hieron. lib. 1. cont. Jovinian. Nie
 kładzie na nas Apostoł idła, ani przymusza do tego, czego nie chce-
 my. Ambroś lib. 1. de virginib. Ieśli Doktor wśśykich narodo-
 rozkazania o pannach nie miał, a kój ie może mieć? Abowśśiem
 nie możemy nikomu rozkazać tego, aby panieńśwo zacho-
 wać, ale żyćć moććmy. Wśś mośśi Chryśtośm: Serm. de Poenit. hom. 9. y
 Cyprianus Serm. de Nativ. Dni. y on Kościół ślaryżyny ślubowś
 czystości z potrzeby zbawienney, y dla takiey zaślugi na jakim nie
 wściał, ani do niego żadnego cśłotieką nieprzymuszał piekłem
 y wylaczeniem, ale ia na wola każdemu puszczał, zezna-
 wś phanius hares. 48. Nie kładziemy potrzeby na tego który nie mo-
 że, ani go od żywota wściecznego odrzucamy. Dionysius i. Biskup
 Piniśa strofował, który czystość panieńską na niektórych wściał-
 gał, napominając go, aby na bracia tego iarzma nie kładł, ale
 by pilnie kre-
 wśkość ludzka wśśaś, wśśi dęcy Eusebius li. 4. c. 22.
 Hist. Concil. vj. Constant. dist. 31. Can. Quoniam. przy or-
 dino-
 wśaniu Xieży, zakazuje wściałania ślubu czystości: takie
 Concil. Ancyranum, Can. 10.

V. Ślub czystości wśleciech młodych, nie ma być ani rżdzony
 ani czyniony: a choćby kto chciał czynić gwałtem, nie ma być do-
 puszczony, y wśśem koniecznie zakazany, abowśśiem ślad wśśyko-
 śle pochodzi. Concil. Agatenś Can. 19. y Cæsaraugustan. Can. 8.
 przed lat czterdzieść, nie kase czystości ślubowść. Concil. Rom.
 Can. 10. sub Sylwestro, cśśu duley p-mknęło, które nie kase ślu-
 bowść czystości przed lat 72. Gregorius li. 3. ep. 11. nie kase panie-
 obtożyć, ani czystości panieńskiej ślubowść przed lat 60. Ogladali
 się pęśćnie cśśy ycy na one śłowśa Apostośskie, I Tim. 9. y 11. a

E x x v

śłowie: W doxa niech będzie obrona ku posługowśaniu, nie mład-
 śa śśeść, iest lat 25. Młodszych wśś nie przymu-
 gaby dziecia wś Papiśście przestregano, o zaprawdę makseby
 Kłapory były, nie nazywałby ich on uczony mś. Clemangis Ar-
 chidiacon. domami nierządny: Słowśa tego ś, li. de statu cor-
 rupto Ecclesie, Co prośśe inśśego śa dziećy pego cśśu Kłapory
 Panieńśkie, iedno domy nierządne, iedno rozpustne y nie-
 wśśy yli
 wśy młodzi ku mścyeniu pośadłrości cśeśney domy: to dziecia
 iest Paniente wśśi, co y mśśnie duc ia na nierząd. Toż mośśia
 Ivo epist. ad Gualterum meldens, y Humbertus Biskup, epist.
 ad Rabanum, vide Hospinianum de Monachis. fol. 107.

VI. Ieśliby kto nieopatrznie czystość ślubował, nie pora-cho-
 wśśy się z iśłami wśśymi, y daru wśśtrzymałoićci nie miał, le-
 pież aby wśś stan małżeńśki wśśapil, a niżeli wśś nierządnie leżał, pś-
 na Bogu prośśać o odpuszczenie grzechu: nie iś wśś stan małżeńśki
 wśśapic, bo to może uczynić dobrym sumnieniem, ale iś to ślu-
 bowś, czego wśś wśśy mocy nie miał. Rozkazuje iś. Paśśel, który
 mośśi, I Cor. 7. 9. Ieśli się nie wśśtrzyma-
 wśśaś, niech wśś małżeń-
 śwo wśśapia, bo lepież wśś małżeńśwo wśśapic, a niż zapalenie
 cierpieć. tamże y 18. Ieśliby panna śła za maś, nie zgerśśyła, a iś
 wśś mośśi Apostoł nie o wolnych pannach, ale o posłubionych, po-
 kazuje się nie tylko z śłowśa Apostośskich, y 8. y 37. ale y z Doktorowś,
 którzy te śłowśa o pannach posłubionych wśśkładają, iako Hiero-
 Apolog. pro lib. cōt. Jovin. cap. 8. Theodoret. in I Cor. 7. Au-
 gustinus lib. de virginib. cap. 34. kżorego śłowśa te ś: Te, kżore
 chce za maś iś, a dla tego nie idą, iś bez karania być nie mogą,
 które lepież aby za maś śły, a niżeli by miały upalenie cierpieć.
 Tenże Apostoł mośśi, I Tim. 5. 14. Chce aby młode wśś wśśy śły za
 maś, y dzieci rodziły: mośśi tu Apostoł o onych wśśowśach, które
 się na Kościelna posługę oddawały, y czystość wśśowśśa ślubowść
 wśśie Bogu, ale Kościół wśśi na posługę: które nie mogą się niekto-
 re śśymić, i za maś chce iśśeśćy odśpować, i śśanem
 śły, uśśaśiść się abo do żydośtwś, abo do poganśtwś. A iś tu
 wśśowśom ślub uczynsonym Kościół wśśi, kase iś za maś Apostoł,
 śśan-
 Hieronim. pro lib. adv Jovin. apol. cap. 2. Tertulli-
 lib. de Monogamia, cap. 13. Ambrosius in I Tim. 5. Chryśtoś-
 mus y Theophilactus in I Tim. 5.

VIII. Kosić on si. iroszyn, poślubionym małżeństwu nie bro-
nił, ani takowych małżeństwu cudzołóstwem nazwał, y oświe-
rądził, aby ci, którzy w poślubionej czystości żyć nie mogą, w stan
małżeński wstąpili. Cyprjan mówi, epist. 62. Jeśli się to jest pán-
ny z woiary Panną Krystusowi poślubić, y wstąpić, y w czys-
tości, bez wszelkiej nieprzykrotności, niech trwają, aby tak sta-
tecznymi y mocnymi będąc, zapłatę dzieł swoich oczekiwali. A
jeśli by ródzić niechcieli, albo nie mogli, lepiej jest aby za małżby,
a niżli by w ogniu rokoszy swoich spać miaty. Epiph. haer. 61.
Lepiej jest upadłemu od przedsięwzięcia swego iść, niżli sobie zo-
pewniać, według zakonu, a z panienstwem przez długi czas pokut
czynie, a niżli by miał być zraniony strzałami pożądliwości na
każdy dzień. Toż radzi Hieron: ep. ad Demetriadem, y de vitan-
do suspecto contubernio. Chrysof. tej lib: 3. adv. vituperato-
res vitae Monasticae: i. z reguły, po ślubie, godzi się wy-
mienić, y wychodzić kto chciał, wiać Polyd. li. 7. c. 1. Augustin
toż mówi co y, Cyprjan, lib: de virginib: c. 34. y dokłada dist. 27.
Can: Quidam. Niektórzy ludzie, tych którzy po poślubionej czys-
tości w stan małżeński wstępują, poświadczać być cudzołóstnika mi-
li i poświadczać nam, że ci bardo grzeszą, którzy takowe roś-
kują. Tenże Cau: 27. quast. 1. Can: Nuptiarum. A przeto którzy mo-
wią, iż takowych małżeństwu, poświadczać być nie małżeństwu,
ale raczej cudzołóstwu, zda mi się iż nie dobrze tego uważać, co
mówią. Tenże lib: de bono Viduit. cap: 9, 10. ep: 70. uczy, iż mał-
żeństwu po ślubie czystości, są prawdziwe, mocne, święte, y nie
mają być rozłączane. Concilia dawne, takowych ludzi, którzy po
ślubie w stan małżeński wstępują, sądzą, ani zyskować wieczne-
go odsłaniać nie chcą, tylko się między te kładą, którzy w stan mał-
żeński powróć wstępują. Ancyranum Concil: mówi, Can: 19.
Którzykolwiek panienstwo poślubione prześlapił, gładzi się
professowanie, między te poczyni być mają, którzy powróć w
małżeństwu wstępują. Conc: Chalced: Can: 16. rozkazuje y mo-
dus Biskup, aby mnichom, y mniszkom, po ślubie, dopuścili w
małżeństwie żyć. A jeśli są ci krzyżoprzyjętami, y wotro-
kami ślubu, którzy przeciwko sumnieniu, nie chcą leżeć w nie-
radzie, wola w stan małżeński wstąpić po ślubie: coż rzeka prze-
ciwnicy staremu Kosić, który tego dopuszcza? Taby obiem-

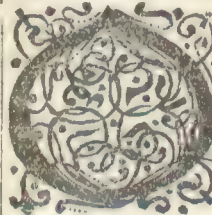
E x x j
ca głupia była złamana, rozkazuje według nauki Ducha s. Eccl: 5.
3. o czym syroko czyta. Cau: 22. qu: 4. y Augustyn, epist: 45. y 199.
który rozkazuje, aby te śluby, które się dzieją bez dozwolenia tych,
którym na tym należy, były złamane, według rozkazań Bożego.
Num: 30. Czytaj o tym, Cau: 20. qu: 4. y lib: 3. tit: 32. de conver-
conjug: in Decret: Gregorii.
IX. Co się rzecze onych słów, 1 Tim: 5. 11. Maia potępienie, iż pier-
wsa wiarę odrzuciła. Przez wiarę, Apostoł rozumie, nie ślub, ale
one wiarę, która na krzeście Krystusowi panna poślubiła, a od niej
odpadła, y udaty się za satanem, porzuciła y z ślubem czy-
stości: co się pokazuje z Pał. 1. 15. y 3 Doktorów. Atha-
nadius mówi, lib: 6. de Trin: Błaga, którzy pierwszą wiarę krzy-
żu nieba poświadczone odrzucili. Hieron: Praef. in Epist: ad Titu:
Nie są godni woiary, którzy pierwszą wiarę odrzucili, mówię o
Marcyonie. Vincentius adv: haer. 1. Którzy się do insey Ewangelie-
nie przenieśli, maia potępienie, iż pierwszą wiarę odrzucili. A iż
niektórzy rozumieją przez wiarę ślub, choć nie słusznie, albo ciem-
pismo nie słowem ślubu wiarę, seznają y sam Bellar: l. 2. c. 24. de
Monach: mówi: Wiara nigdy ślubu nie znaczy, jednakże przeciw
Przez potępienie, nierozumieli onego wiecznego na duszy zatrace-
nia, ale nieśli, nieśłateczność, naganę, takowych Poly-
dor. li. 7. cap: 19. y Erasmus in Paraphras. nie dla tego, iż w stan
małżeński wstąpili uchodzić niezdają, ale dla tego, iż upornie czy-
stość ślubowali, nie porachowali się z iłami swymi, y onej
czystości nie dotrzymali. Słowa są Augustynowe lib: de bo-
no viduitatis cap: 9. Takowe wdowcy bywają potępieni, (to
jest, naganione przed ludźmi: bo to słowo Chrysta, rozmawiać się
bierze) nie iże w stan małżeński wstąpili, ale iż pierwszą wiarę
poświadczenia porzucili. Toż mówi in Psal: 71.
X. Te które w panienstwie żyją, I. Zbawienia y odpuszcze-
nia grzechów nim nie mają pokładać, ani małżeństwu po-
ścić nad nie się wznosić: broni tego Concil: Gangr: Can: 9. mo-
wi, Którzykolwiek panienstwa prześliza, a małżeństwu
się brzydzi, wech będzie przeklęty. Tamże, Can: 10. Jeśli się kto z tych,
którzy panienstwo dla Pana chowają, wnoti przeciwko mał-
żeństwu żyjącym, niechaj będzie przeklęty. Tamże, Can: 12. Jeśli
kto z młodych, dla poświadczenia płaszcza używa, iż ten

90. Mało jest Kościoła białych głosek, które mają panienstwo
ciała, a panienstwo serca. Wszystkie zewnętrzne mają. Tęże hom: 11
in Apocal. Mości Anioł: Ciec sa, którzy się nieświatami nie pok
lali. Przez panny na tym miejscu rozumiemy, nie tylko czyste na
ciele, ale oświecone wszystkie Kościoły, który trzyma światło czyste
iako mości Apostoł, 2 Cor. 11. 2. Euseb. lib. 4. cap. 21. hist. A i
Kościoł ieszce nie był fałszywym proznością przeciwnym nauki k
cerskiej zepszwany, dla tego panna nazwany był. Ambr. or. de
obitu Valentiniani: Valentinianus był wiernym panny, pobo
żny i cichy, czystego serca, był też czysty na cielem, który oprocz
małżeństwa, insey nieświasty nie znał.

PIESN O DZIEWICACH.

HILARIUS in Mat: Cap: 27. Cudziemi czynkami y za
ługami nie może być nikt ratowany / abowiem każdemu
potrzeba kupić sobie oleju w kaganiec / zc. Chrysost: in 6.
cap: Galat: Kiedy z tego świata zedyjemy / choćbyśmy ty
ściakroć chcieli / nie nie sprawimy / świadkiem są też rze
czy one panny: świadkiem jest y on bogacz.

Notá iako, Już się godzi serce swe / zc.

Panie Jezu Kryste / ciebie czy
sta panna Rep. Poczeła / poro
dziła iako swego Pana: Tyś
panny wkoronował / y żywot
wieczny dał / Których pamięta
te Kościoł / dla przykładow
mieć chciał.

Te cie na świecie bedac za małżonką wzięły /
Re. Tład cie / Krolu niebieski / inzego nie znaly:
Wiarec y czystosc chowaly / słowom trzym wier
rzyły / A przed niebożnym światem ciebie wy
znawaly.

Te cie też zbawicieli tu naśladowaly / Rep.
A sprosimy bawochwałstwem zawse sie brzy
dily: Kaganice w rekach trzymaly / oliwe w
nich maly / To jest: wiare z uczynki zawse za
chowaly.

Ciebie Panie chwalily w wierze y w czysto
ści / Rep. Czekaacy na glos twoy we wfelkiej
czynności: Ktore gdy glos wsllyfaly / na tych
miasł powstaly / y tobie z pochodniami droge
zabiezaly.

Tu wiele wciierpialy od swiata zlosne / Rep.
Bedacy w nienawisli dla imienia twego / Gby
ich do nierządu miano / y zmiast wyganiano / Bi
iac / siekac / chlustaia / topiono / palono.

Jednak dla ciebie cierpiac / nato nie niedbaly /
Rep. Chetnie krzywe / zelzywosc / smierci po
deymowaly: Tyś im dodal cierpliwosci / wiary /
statecznosci / A z tego swiata przewiodl do wie
czney radosci.

Tam inż teraz od onych wfelch prac odpocze
ly / Rep. A czastke zgotowana w krolestwie
trzym wziely: Bo ci ktorzy wiare maly / a czy
stosc chowaly / Sa błogosławionymi / y z toba
mieszkaly.

Tys szczesliwemi nazwal / Ktorzy sie wczysto
ści Rep. Kochaly / y ktorzy co dla sprawiedli
wosci / tu od zlych ludzi znafaly / Bogá oglada
ly / Ciz y do gory swietey wolny przystep maly.

A cię są już czystymy y światobliwymy / Rep.
Także sprawiedliwymy / y Bogu miłymi / Kto
czy Pána Boga znaia / wola tego czynia / Ewangelii
wierząc / w niego pobożnie żyia.

A tak każdy kto sobie życzy królowania / R. 3
Krystusem y światem także przebywania: weź
się z tych pamiątek czystości: Wiary / stateczności /
Chęci być Bogu miłym / y w nim do radości.

Poznaj Pána Krystusa / iż jest Bogiem
twoim / Rep. Zbawicielem / Kapłanem / Przy-
czyną i edynym: Na którym się wiara zbudny /
przy nim statecznie stoj / Od niego kwoli światu
tu / nigdy nie odstepuy.

Bo ci co się Boga prza / y też prawdy jego / R.
Lepiej im było nie mieć znajomości tego / niżli
gdy już prawdę znali / y w niego się kochali / Po-
tym tedy dla dobr czesnych sprośnić odbieżeli.

Takowi siedmi duchowi biera ksercu swemu /
Rep. Takowi grzesz przeciw duchowi święte-
mu: ten grzech przeciw duchu świętemy / nigdy
ludziom żadnym / Opuść onymiebedzie / świat
czy sam Pan o tym.

Takowi znówu Pána Krystusa krzyżnia / R.
Ża co oni wieczna śmierć y mekę weźnia: Bo się
Pan za przy takowych / a to dla złości ich / A tak
nie miała jedno ogień mać piekielnych.

Ważayże to pilnie już człowiecze każdy / R.
Bóg się Boga / choway mu całą wiare zawždy:

Wieday się odwieść odnie / ludziom świata te /
mięsom / zonom / namowom / dźierz się Pána swego.

Bo ci którzy tu Pami wiary dotrzymać /
Rep. Zgotowaną koronę żywot wieczny mają /
O co y my Pána swego / bez wątpienia w niego /
Prosimy y teraz wstawy / wolać do niego:

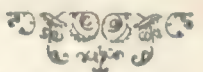
* Jezn Kryste spraw to w nas / z swej Bo-
kości miłości / Rep. Bychmy przy tobie trwali /
W wierze y w czystości / y ciebie naśladowali /
Potęsy wytrwali / A potym z toba wiecznie / w
niebie królowali.

MODLITWA.

Kryste Zbawicielu prawdziwy / Któryś
się z Panny Marycy narodzić raczył Du-
chem świętym: Tyś pamiętki święte
obdarzyć raczył znajomością swoją / wia-
ra prawdziwa / światobliwym żywotem / state-
nością w nauce twej / y cierpliwością w krzyżu.
Też drogie zabiegały czasu przysięcia twego / z
pochodniami y z oliwą / to jest / w wierze y w po-
bożności: A tyś im otworzył drzwi do wieczne-
go żywota meka swoją / nie dla zasług ich / ale
dla zasługi swojej świętej. A nie tylkoś one pa-
miętki wstarym Kościele Duchem świętym ob-
darzał / w wierze znacniał: ale to czyniś y tych
czasów / kiedy Antykryst zapalił się aby przele-
wał krew chwalców swoich / znacniając iako
może tak y niewiasty w wierze prawdziwej. A

przetoz też y my teraz ciebie prosimy / day nam
znatność mienia twego s^o: spraw to w nas
Duchem s. abyśmy cie mogli nasładować z onę
mi pamiętami światem / w wierze prawdzi
woy / w światobliwości / w stateczności / w ciew
pliwości y w trzyszu: sam nas przygotuy na prz
ście twoie / a po śmierci racz nam otworzyć
forte do żywota wiecznego / Amen.

Oycze náš, któryś iest, &c.

PIESN O ANIELECH.

Pfal. 142.

Czwalcie páná wszyscy Aniolowie tego.

Anieli nie máia być chwaleni / wzywáni / nie máia im
być kóścioty budowane / y ofiary ofiarowane.

4 Esdr 4. 52.

Rzekł Aniel Esdrasowi: O znamionách o ktore mię pytaś, po
części mogę nieco powiedzieć, ale o żywocie kóśm, nie
jestem posłany abych ci co powiedzieć miał, a te; nie wiem.

Marci 13. 32.

O dniu onym y o godzinie nikt nie wie, ani Anieli.

Colof. 2. 18.

Zaden się niech nie śwazy śtanościć czego około was, z poddań
stwa y chwały Aniołów.

Tobiz 12. 6.

Rzekł Aniel Tobiaszowi, który mu chciał dać polowić maig
tmoici: Błogosławie Boga niebieskiego, a przed wszystkimi żywioł
nymi stworzonymi go, bo uczynił nad nami miłosierdzie &c.

Iudic. 13. 16.

Rzekł Aniel Manuemu, który mu chciał ofiary czynić: teili bę
dzieć chciał sprząść ofiary palona, tedy ia ofiaruy Panu

Apoc. 19. 10. 22. 9.

Wpadłem przed nogi Aniołku, abym go chęcił: ale on mi
rzekł: Patrz abyś nie czynił: lestemci sluga z toba ieden z bráciey
śwóicy, którzy máia świateł &c. Jezusowe: chęcił Bogá.

Concil: Laodiceen. Can. 37.

Nie potrzeba kóściatom opuszczać y kóściol chodzić, y do an
iołów brzydłego baktchwałstwa zerwać: maćtena czynić: ktore
wszystkie rzeczy zakazac s^o. A któryby się na lał, żeby potajemnie
tym się baktchwałstwem bawił, mech będzie przekleństwo, gdyż
opuszcza P. nášego Jezusa Krystusa, do baktwaństwa przystąpił.

Theodoretus in cap. 2. Coloss.

Który zakon bronili, ci ie też do chwałenia Aniołów podda
dili, powiedziac że zakon przez nie dany iest. Ten bład irwał
św Phrygiey y Pisydiey. Przetoz Synod zgromadzony w Laodicey,
ktora iest głowa Phrygiey, zabronił aby się Aniołom nie modlono:
y aż do dzisiajego dnia u nich, y u innych pogranicznych może o
baczyć każdy kóściół świętego Michała: &c. tym sobie radząc y po
kory używając: że Bog wszystkich rzeczy nie może być ani świdzi
ny, ani ogarniony, ani do niego żaden przystąpić nie może; ale po
treba przez Anioły Boga sobie tać iednać.

Epiphanius haresi 79.

Ani Aniołowie takowej chwały przyjmia. Tamże: Niechc
Bog, aby mieli być chwaleni Aniołowie.

Hieronymus lib: contra Vigilantium.

Nie chwalimy Aniołów ani Archaniołów.

Athanasius Serm: 3. contra Arianos.

Św Gorzenie nie chęcił: &c. Gorzenia. Protraktował Korneliuś
św gdygo chciał chęcić: Aniol nie dopuścił laności, gdyżgo chęcił
chwałić, abo dorem sam Bog ma być chwalen, co y aniołowie wie
da, którzy choć inšych przechodzą chwałą, jednak znaia się być
iśw Gorzeniem.

Theophylactus in 1 Coloss.

Który anioł przypisuje przednieanie z Bogie, od Krystusa daleki
iost. Tenie in cap. 2. Col. Heretycy wprowadzali chwałenie an
iołów, y radzili prostakom, aby przez nie do Oycza przysłgowało.

Chrysostomus in cap. 2. Coloss. hom. 7.

Samiektory, którzy mówią, nie potrzeba przyjąć Krystusa: posiadają
nią, ani do Ojca przystępują, ale przez Anioły: Co nam nie należy.

Irrenaus lib. 1. cap. 35. lib. 8. cap. 58.

Aniżaklinaniem, ani wzywaniem aniołów, ani żadna nie-
zbożna ciekawość, niech się nie dzieje: ale święte, czyste,
i słone modlitwy obracać do Pana, który w słońcu i w księżycu
do imienia Pana naszego Jezusa Krystusa.

Origenes contra Celsum cap. 5.

Najdujemy, iż Anioły nie w piśmie i. dla niejakiego uczesni-
stwa boskiego, Bogi są nazywani: ale nie tak, żeby je nam kazać
chwalić, albo Bogu cześć cześć, chociaż oni dary Boże do nas przy-
noszą. Bo w słońcu i w księżycu, modlitwy, prośby, dziękczynienia, i
ia być przesłane do Boga, rzeczy w słońcu i w księżycu, przez onego
nieckiego nad Anioły, naszego biskupa, Słowa i w słońcu, i w Bogu.
Anioły wzywają bez poznania ich, do którego stworzenia przysię-
nie moje, nie jest rzecz przystojna. A by też dobrze stworzenia ogro-
nał, dla niejakich ich i skryta znajomość natury, i urządził ich,
który sprządał, każdy z nich z osobna: to jednak nie dopuszcza, a-
byśmy w słońcu komu modlitwy mieli ofiarować, jedno samemu
P. Bogu, który sam jeden w słońcu i w księżycu ma dostatecznym być przez zb-
wiaciela naszego Syna Bożego. Etc. Tenże cap. 8. Opośledzamy an-
ioły być błogosławionemi, którym od Boga poruczone są potrzeby
ludzkie: ale jednak chwalił samemu Bogu należący, im nie od-
dawamy: albo wiem, ani tego Bog chce, ani oni sami, którym te
rzeczy poruczone są, i miłują nas, i im nie ofiarujemy: albo wiem
nie potrzebuja tego śmęda.

Augustinus de vera religione cap. 55.

Wierzmy, że tego od nas chce, oni nasacniejszy studzy Boży an-
ioły, abyśmy z nimi jednego Boga chwalił, Etc. Tamże: Słu-
śnie napisano, iż anioł zakazał stworzeniom, aby go nie chwalili
jedno Boga. Etc. Tenże in Psal. 96. Niech się uczy Pogan Boga ch-
walić: Anioły chcą chwalić, niechaj nasłaudnia aniołów, a tego
niechaj chwala, którego anioły chcą chwala. Tenże in Psal. 85. An-
ioły nie znacie, albo wiem, anieli jednego Boga chwala, nie ko-
chają się w słońcu ludzi, którzy chcą anioły chwalić, a nie Bo-
ga. Etc. i przywołują tam ono stworzenie, Apoc. 19. Toż mówi
in dżey lib. 20 cap. 21. cont. Faustum. Tenże mówi, li. 2. cap. 8. de
Genes. ad literam. & lib. 9. cap. 22. lib. 10. cap. 19. de Civit.

Dei, i Anioły nie nie wiedzą tylko to co im P. Bog oznaymu-
je. Tenże mówi, i w księżycu aniołom ku cześć nie mają być budo-
wane, bo na chwałę samemu Bogu należy, który anioły, i Boży
od nas niechaj, ani przyjmują: o czym czytamy jego sentencie przed
Pieśnią o Duchu i. w słońcu i w księżycu. Tenże w słońcu, i aniołom
dane ofiary nie mają być ofiarowane: Słowa jego sa, li. 10. ca. 7. de
Civ. Dei. Anioły niechaj abyśmy im mieli ofiarować, ale te-
mu, którego y oni znają, znają się być ofiarą: i przywołują one sło-
wa, Exod. 32. Kto ofiaruje Bogom kromia Pana słońcu, będzie
zabity. Tamże cap. 16. Anioły nie roztacza Bogu jednemu ofiaro-
wać. Tamże cap. 19. Ieli byśmy chcieli aniołom ofiarować, tego
nie przyjmują chętnie, czytamy Hieronym. ad Algaliam quaest. 10.
Tenże August. mówi, lib. 10. cap. 42. Confess. Kogo bym znalazł
który by mi z toba poiednął? A są mi się nie być irzeba do anio-
łów? Który modlił się, i kłamał, i kłamał? Wiele ich usłu-
iac, i wrócić się do ciebie, a nie mogąc sami przez się, iako słyszą, ku-
lili się o to, i w słońcu i w księżycu pragnienie ciekawego widzenia, i byli
godni omamienia, Etc. Tenże lib. 7. cap. 30. de Civ. Dei. Czymi Bog
wiele przez anioły: ale jednak anioły nie ubłogosławia, jedno
ciebie samego. Tak też choć dla niektórych przyczyn ludzkom anio-
ły posła, przed się ludzi nie ubłogosławia z aniołami, ale z siebie
samego, iako y anioły. O tego jednego y prawdziwego Boga spo-
dziewamy się żyć i wiecznego. Toż mówi lib. de vera religi.
cap. 55. Tenże lib. 10. c. 12. de Civit. Dei. Ktorek stworzenia, bądź
przez anioły, bądź też i jakimkolwiek sposobem, dzieja się moc Bo-
ża, aby Boga jednego, w którym samym żyć i jest błogosławio-
ny, chwalić y nabożestwo zalecić. II. Błąd o chwaleniu y o
wzywaniu aniołów w słońcu i w księżycu Platonów. Albo wiem
Platoncy, między Bogiem a ludzmi, pośredali być iednactami
anioły y dusze zmarłych: o czym świadczy Eusebius lib. 12. 15. de
Prepar. Evang. y August. lib. 8. cap. 14. 20. 23. de Civ. Dei. y in
Psal. 96. Który błąd wzniecił Simon Magus kacerz, zeznawca E-
piphani. hares. 21. y Tertull. lib. adv. haretic. przeciwko kore-
mu pisali Doktorowie w słońcu i w księżycu, i którego doświadcza-
sa fol. 444. y Bellar. lib. 1. c. 13. de cultu Sanct. onemi świadc-
zą y przykłady. Genes. 18. 19. 48. Num. 5. 53. Jofu. 5.
Tob. 12. Dan. 12. Zachar. 1. Apoc. 8. Na które uczenie y do-

Serafiny / Archanioty / aby go chwalili / iemu
służąc / wiernych bronili.

A chwała go wstawicznie / stoicy przed nim
obecnie / Mowiac: Święty / Święty / Święty /
Pan Bóg jest nad zastępy.

Stworzeni też są dla te^o / by bronili wiernych
iego / Czego doświadczyli / ktorzy Bogu ścży-
rymi byli.

Strzegli Jakoba świętego / gdy sie chronił
brata swego / Widział ie zstępować / z nieba / y tam
zasię wstępować.

Tobiasza też świętego / gdy siedl podług Wy-
cá swe^o / ciele prowadzili / y od ścátana wybarwili.

Ci Łota spráwiedliwego / z obrzydłego So-
domskiego Ludu wyzwolili / y z miásta go wy-
prowadzili.

Elizusa świętego / y ludu Izraelskiego / od
Pogan bronili / aby za to Boga chwalili.

A Dániela Proroká / obronili Lwow / y Smo-
ká / Gdy wolal do Pána / przez nie mu jest obro-
ná dana.

Przez te Bóg ziáwił wcielenie / także też y ná-
rodzenie Syná namilśego / tu ná swiát do nas
posłanego.

Służyli Pánu Krystowi / iáko Bożemu Sy-
nowi / Gdy ścátan odstąpił / tłum Aniolow zaráz
przyścił.

Ci też v grobu świádczyli / że z martwych

wstát Pan nasz miły : Ciz wcznie ścipyli / gdy za
Pánem w niebo pátrzyli.

Także y Piotra świętego / dla Chrystusa wśa-
dzonego / Od Herodázlego / wyrwiedli z wiezie-
nia cieśkiego.

Ci do żywota wiecznego / dusze káżdego wier-
nego / Odnaścáia z rázu : czego przykład mamy
w Łázárzu.

Tu káždy ma wypisánie / iákie ánieli ścáránie /
O człowieku máia / á to z woley Bożej działáia.

A zá to od nas káżde^o / niechca wzywánia za-
dne / Ci żadney ofiáry / bo te należa Bogu dáry.

Dáleko wiecey Anieli / abyśmy ich chwalić
mieli / Niechca od nas t. z. / widzimy to z písma
świętego.

Bo gdy ono Aniol ziáwił / że sie Sámson ná-
rodzić miał / Rzekł tu Mánuemu / Ofiáre day
Bogu sámemu.

W ziáwieniu Janá świętego / gdy Jan
chciał chwalić onego / Rzekł mu / Nie czyn te-
go : masz ty chwalić Boga sámeo.

Przetosi my ztad przestrzeżeni / Aniolow
świetych nie chwalmy / Ani ich wzywamy /
Bogu te chwale oddawamy.

A torego sámeo chwalmy / tego sáme^o wzy-
wamy / Ták doydziem obrony / tu y w mieście
wieczney Korony.

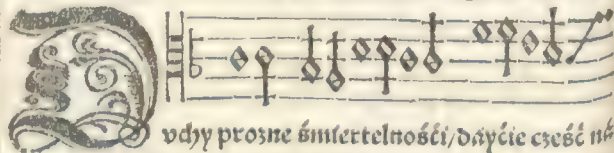
* Pámie Jesu prosim ciebie / rátny nas w ká-

3dey potrzebie: A z tego to płaczu/przewiedź do
wiecznego pałacu/ Amen.

PSALM CXLVIII.

Laudate Dominum de caelis, &c.

AUGUSTINUS in Psal: 34. Prześladowcy mówią/ An-
ioły chwal. A i tu rzekę: Panie/ Ktoż tobie podobny? Tyś
y same Anioły stworzył/ nie nie są Aniołowie/ iedno ciębie
widzący: lepię iest z nimi ciębie się trzymać/ a niżeli one
chwaląc/ od ciębie odpasć. Tenże Augustin lib: II. cap: 9.
de Civ: Dei, przywiodłszy onych trzech młodszeniaszków/
Dan: 3. y ten Psalm/ mo: VI. Aniołowie są stworzeniem Bo-
żym/ zc. Abowiem tu iai nie rzeczono iest/ iż Aniołowie są
od Boga stworzeni. Taniż: Albo pod imieniem nieba/ Albo
rącey pod imieniem świętości naznaczeni są. Paweł ś.
anioły stworzone być twierdzi, Col: 1. Heb: 1. bo gdyby nie
mieli być stworzeni/ musieliby być stworzycielmi: a pismo
ś. wkaże, iż iedź iest stworzyciel sam P. Bog, Mal: 2. Iś: 44

Wdzy proznie śmiertelności/ daycie częśc nie-
wysokości / Panu ze wszech nasświetszemu/ Panu niewy-

(chwalonemu.

Wszyscy Aniołowie iego / wszytkie woyska
wyznającie go / Słońce y kóło miesięczne / wy-

znającie go gwiazdy wdzieczne.

Tiebo pięknie zaślepione/ wody wzgore za-
wieśone/ Winna chwale nasświetszemu daycie
imieniu Pańskiemu.

On wyrzekł swe święte słowo / A świat sta-
nat wnet gotowo/ Ku wieczności wszytko spra-
wił/ Tie zmieni się co wstał.

A wy Pana chwalić macie/ Smocy co w go-
rach mieszkać/ A wielorybowie z wami/ Ktorzy
grają pod wodami.

Para y ogień goracy / Grad y śnieg z nieba
płynacy/ A przedkie duchy wichrowe/ na Pańskie
słowa gotowe.

Gory y pola zniżone / Drzewa płodne/ drze-
wa płonne/ Zwierzęta/ bydło/ robacy/ A odziami
pierzem pracy.

Krolowie y przelozeni/ na sad ludzki wysa-
dzeni/ Wolne rzeczy pospolite / y Kieżeta zna-
mienite.

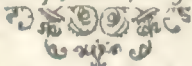
Panny y młodszeniaszkowie / także też y wy
starcowie/ Daycie Panu częśc społecznie / on
sam godzien chwały wiecznie:

Jego sława wyższa nieba/ on iako Pan dał co
trzeba/ a my iego lud wybrany/ śpiewamy mu
Psalm podany.

Badź chwala Ocy naszemu / Synowi iego
milennu / Także Duchowi świętemu/ Bogu w
Troyce iedynemu/ Amen.

P *MODLITWA.*
 Anie Boże wszechmogacy / Któryś stworzył Anioły / aby twe imię święte chwaliłi / a ludowi twemu służyli. Tyś rozkazał Aniołom Jakoba Patriárche bronić od zław: tyś dał Tobiaszowi stróżem Anioła / gdy w drogę siedł: tyś przez Anioły Lotą z Sodomy / Piotra z więzienia wyprowadził: tyś porучzył Aniołom / aby od okrutnych lwów bronili Dánielą: tyś posłał Anioła / Który wojsko Sennacherybowe porąził. Przetoż cie teraz prosimy Boże wszechmogacy / daj nam straż Aniołow twoich świętych / Ktorzyby nas od naszych nieprzyjaciół z rozkazania twego bronili: w drogach naszych stróżami byli: Kościół twego od Antykrysta strzegli. Uczyńże to wszystko Boże wszechmogacy / o co cie prosimy / dla Syna twego miłego / Ktorego Aniołowie wstawicznie chwala / Amen.

Oycze nasz, któryś jest, &c.

P I E S N I

**P R Z Y O B I E R A N I U M I -
 nistrów w Kościele Bożym.**

Matth: 9. v 38.

Prościeś páná zniwa / aby wysłał robotniki na żniwo swoje.

F 9
 1. Nauczyciele fałszywi / którzy nauki przeciwne słowu Bożemu wnosi do Kościoła Bożego / Musnie mieć być wżądzeni y opuszczeni od wszystkich / choćby yżdaną stolicę Apostolską zwierzchownie przed ludźmi zasiadli y opánowali: a na ich miejsce wierni y pobożni pastersze wśádzeni być spráwiedliwie mają: Boży tego práwo Boże y ludzkie.

Mat: 15. 14.

Opuśćcie ie, (to jest Biskupy králskie, namiestniki Aaronowe, y Farizeusze, Zakóniki żydófskie) ście ilepi wódzowie ślepych
 Añ: 2. 40.

Wysłóście się od tego narodu złego: to jest, od xięży żydófskiej.
 Jerem: 23. 16.

Nie słuchajcie słowa Prorockich, którzy śwam prorokwa, a zśwódsz was: Widzenie serca śwego móścia, a nie to co śśyśło z ust pánst-
 3 Regum 2. 27.

Wyżniel Salomon Abiathara, aby nie był Káplanem Pánstkim. Ibid: 35. a Sádoká Káplanem postánóścił, miásto Abiathara.
 Ose 4. 6.

Iści y umiejętność odrzucił, odrzucę cie, że mi káplánstwą n-
 iśwać nie będziesz. Iśa: 22. 19.

Wyjdź cie z miejsca śwego, a z posługi śśey śójś cie. O tym śeroko czytaj, Ezech: 34.

Cyprianus Epist: 63.

Lud posłuszny będąc nauk Pánstkich: y Bogá się bojąc, od grzesznego prześlónego ma się odłaczyć: gdyś iście sam ma moc, ábo obrac godne nauczyciele, ábo się niegodnych zbronić.

Bernardus serm. 1. ad Clerum in Concilio Remensi.

Opniemy ie, (to jest Prałaty Rzymskie) ábośdiem nie są Pásterzami, ále zdrajcami: a náśladujemy onych, którzy iżąc ściele, śczepili Kościół króścia śśwa. Tamże, Pożyży iáko chodzą iliczni y Przybránia zśśśad pśtroćnámi okryci, iáko Oblubienica z tojnice śśey śśychodzą. Tamże, A ten śkad dostatek y śświećności śśai, śbyrek śłóśśy, obśtoić kúćśśy, śłótych yirebrnych, iedno ś dobrá Oblubienice? Iednak Oblubienica uboga, niedostateczna y nága śłóśśona jest. Tamże: Ktorego mi ukáżesz Biskupośś, któryby się nie śśiecy śłirał, aby mieśki poddanych śśyprośnił, a niżej-

by miał słoici wykorszenie? Tamże, Antikryśtości słuza Xieja nasy. Tamże, Kościół Boży sam jest poruszony, y sościecie się Pa-
stierzmi, będąc drapieżnikami. Ach nieśteryś, mało mamy Pa-
stere, ale wiele z Kościoła Wykłych. Tamże, Zle sami żyć, y
chca aby też poddani ich zle żyli: tamże im na oczy Wyzruca mal-
cul: concub: Tamże: Prełaci tych czasów Oblubienice (to jest Ko-
ściół) nie chędoż, ale lupia: nie strzeż, ale zatracania: nie broni
ale Wydać: nie paś, ale zabijać. Tenże serm: 1. de conversi:
Paul: Ach nieśteryś Panie Boże, ci przeladnia Wyprzedz ciebie, kto-
ry się za dźsa Wyzruca kościele przodkować. Nędzne ich jest obco-
wanie, ale nędzniejszy ludzkiego podwrocenie. Toż Wyślytko mo-
je serm: 33. in Cantica, y in Pfal: Quis habitabit? Tenże serm:
2. ad Clerum in Concil: Remen: Nie uczęćcie Xieja używać
i almuiny ubogich: Oczyszcz kryją Krystusowego. Nie xiggi do
Kościół kupniecie, ale Wysetecznicę Wytożnicach Wych cho-
wać, psy uczęćcie, konie stroić, &c. Tenże pisać na one słowia
Daśodo, In labore hominū nō sunt politi, mości: Sześci-
Wy też jest, który się strzeż y targa Wyśiański pospolitowania duc-
Wnych, y xieży dżiętyś go czasu, y odrzucia od siebie iarzmo ich.

Schaepperus in feriis Andreæ.

Jest Wybranie słusne, którym byścia obierani godni, to jest,
nienaganiemi Wyżyć, y godni do uczenia y przekładania slo-
wa prawdy, którzy iakoś sa, ci pećnie od P. Iezusa Wyśdani
sa: a którzy tych znaków nie mają, nie sa od P. Iezusa Wyśdani:
choć razby od sumego Papieża obrani byli: dla czego niezgo dobre-
go, od iakowych, nie mamy się spodziewać, y choćby obrani byli
prawdy, one mieć mamy za intruzy.

Ferus in Mat: cap: 21.

Cieśa (to jest nauczyciele Rzymscy, którzy zle uca y ko-
ściele Bożym kupca) których Ociec Symon, on Czarnoksiążnik był,
a dźiad Ciesy, słuza Elizeusów. Cieśa, których nie tylko pra-
Boże potępi, ale y Papieśkie prawo beneficji y z urzędów sła-
da. Lotroście też sa, y dom Boży iaknia lotrośka czynia: a bo kto-
rzy nie dalać dopuszcza inym ginać, co się obladziło nie przy-
Wracia, co Wyatłonego nie znacnia: a bo którzy Wyatłnymi Wy-
nalaśkami dusze zarażia y tośia, a niekiedy do rozpacy przy-
Wodza, a bo iest cześulśy bezpieczności dusze rozrywać, a bo

F 6 j
kacicia mościac, Pokoy, pokoy, a pokoyu niema: iakś sa Wyśy
leyśalśy Prorocy, którzy czynia żeby ludzie usali klamstwu:
Wyśyćci mości, iak kupcy iako y lotroście, y ich pomocnicy,
niechay Wyedza że mają być z Kościoła Bożego Wyzruceni.

W UIEK na dzień 8. Stan słow, &c. cześci pier: fol: 26. Bi-
skupi y Xieja nasy sa prawdy, iako pti niemi, którzy szękać nie
moga. Cemu? Zatkano im gębę, nie imiecia tych obrzęd, na kto-
rych biskupścia, urzędy a bo psetoienścia Wyślyli, a bo się ich
Prziazdmi dokupili, a z nie Wyśli drżkami, ale dżura, iako
słodzicie y lotroście. Toż mości na dzień 3. Mikołaja, &c. cześci 2.
fol: 16. Każdy się u nas o Biskupściu, o preliury, o urzędy, iak
Wyćkie iako y duchowne słara, każdy się Kánonicy y Plebanicy
y innych urzędów kościelnych dosługue a bo dokupue. Tenże na
Wielki Piątek &c. cześci 7. fol: 301. Tym żołnierzom sa podobni &c.
Biskupi y Prelaci y Pastere nasy, którzy sa podobniejszy żołnie-
rzom, a niżeli Pastierzom: bo opuściłśy słanie o zbawieniu o-
Wieczek Wych, ni os Wyćcy nie dbia, iedno o Wyćkiośki y o
dochody Walcza, a beneficia kościelne, kóre na Wyćerne Pás-
te y Kánodzie sa nādane, między się rozdzielia, iak z się ka-
żdemu nie iedną cześć, iako tym żołnierzom, ale dście, y trzy, y
cztery, y dżięć Plebanij, a bo Kánonij dostanie, potym zaś c
nie kofki gráia, frymárcza, przedaia, y spuszcza ie po Winośa-
nym se Woin. za co też nas Pan Bog sprawiedliście karze.

August: ad fratres in Eremo, Sermon: 37.

Ktory Sakrament kupue, a bo Kościół, a bo Prebendy, a bo Ko-
ściół podanie, a bo moca Wyćka to sobie zjednał, niechay Wy-
śe z Ciesym y z ludasem potępionym iest: iuz się tredośa tym stal:
iuz z kościoła Pánśiego Wyzrucen być ma. Cemu tak? Bo kto nie
Wychoźi drżkami do Wyćzarnicy, ale Wyśepnie z inad, słodziej
jest y lotr, przetoż karan być ma: bo przedaśa iace y kupiace Wy-
zruć Pá z Kot: ma być odrzucó, bo tredośa iace káse Wyzrucá Bog
Canones Apostolorum Can. 30 y Concilium Chalcedonense: Can: 2.
Iesliby który Biskup, a bo Presbiter, a bo Dyakon za pieniądse to
dosłoiensśwo otrzymał, niechay będzie zrucony ten sam y iego Or-
dinátor, y od spolecznosci, Wyśelákim obyčajem, aby odciety był, iak
ko Symon Czarnoksiążnik od Piotra.

Gregorius causi: 1. Quest: 1. Can: Quicunque.

Ktory Wyćek Wyćie urzędy przedaia, a bo kupnia, Xieja by

U 5

nse mogą: y stać się napisano, Przeklęty który dał, a przeklęty który
bierze: to jest odsepienie Synonimie. Ażkoż tedy jeśli prze-
kletemi są, a świętymi nie są, mogą i w innych święciach

II. Pás owcemoie/ Iohan: 21.

Pás owc, nie jest nad owcami pánować, lurydyk rościągąc
tyranizować: ale uczyć słodką Bożego, Sakramentami sąsiedzi
podług uściśły Pánkiej. Co się pokazuje z tych miejsc pisma i le-
rem: 3. 5. Eph: 4. 12. 1. Petr: 5. 3. y 3 Doktorów.

Bernhardus lib. 4. de Considerat: ad Papam Eugen.

Ewangelia opowiadają, jest pás. Czyń powinności Ewangelii, i
a doświadczyć powinności Pasterzicy. Nie jest Panem Biskupem
poświadczyć, ale jednym z nich. Aug: Epist: 59. y Hieron: in cap: 4. Eph: 4.
pisa: iż Pasterzy Doktor jedno są. A pasterstwo odwiec poruczone
nie samemu Piotrowi i. ale wszystkim Apostołom y namiestnikom
ich, co się pokazuje z tych miejsc pisma i. i. Ioh: 20. 23. Acto: 20. 28. 1
Petr: 5. 2. y 3 Doktorów.

Augustinus lib: de Agon: Christiano cap: 30.

Gdy Piotrowi rzeczone, wszystkim rzeczone: Miłuję cię, Pás
owc moie. Tenże, Serm: 62: de verb: Domini, Bracia z posłuszeń-
stwem słuchajcie, iście owce Krystusowe, a bógiem y my
bojaźnia słyszmy: Pás owc moie. Basil: de vita Solitaria, ca: 23.
Krystus Piotrowi rzekł: Pás owc moie, a potem wszystkim Paster-
zom y nauczycielom, też moc dał, czego znakiem jest, iż wszyscy
jednak są święci y rościągają, iako y on.

Cyrrillus lib: 12. cap: 64. in Ioh:

Rzekł Pan Piotrowi: Pás baranki moie, przywrócić mi go-
dność Apostolską, by snadź nie zdała się na światła dla zaprzenia
które się z krótkości ludzkiej przydało. Tamże: Słuszenie się teraz
od Piotra trojakie wyznanie miłości wyświadczyć, aby trojakie za-
przenie, różna liczba wyznania na grodzono było. Tamże: Pytał
P. Piotra, ieliby go nad inose miłował. bo choć wszyscy wspólnie
uczniowie i wszelkim byli strachem przerażeni, kiedy Pan był żywy,
wszakże wszyscy byli wysłuchali Piotrowi, który za krótkich czas
trzykroć się Pana zaprzął: i tedy świętego odpuszczenia grzechu
liście zbawiciela dostąpił, słuszenie od niego święta bycia wy-
ciągana miłować. Nazianz. in Sanct: lum: Epiph.

Trojakim pytaniem wyznaniem, trojakie zaprzenie na przedwie.

Augustinus tract: de utilit: Penitent: cap: 1.

Liczba słusna niech się napelni, niech y trzykroć wyzna przez mi-
łosć się był zaprzął trzykroć przez bojaźń. Tenże tr: 123. in Ioh: Od-
daje się za troje zaprzenie, troje wyznanie. Toż mości Serm: 149.
de Temp. Ambrosius lib: 2. cap: 7. de Sacram.

Piotr który się przedym Pana zaprzął, potem aby wysłuchek
zładał y zapłacił, trzeci raz od Krystusa pytany, ieliby go mił-
wał: tedy on rzekł, Ty jesteś Pánc iście miłuję: a trzeci raz to
rzekł, aby trzeci raz był rozgrzeszony. Tenże Serm: 46. Rzekł Pá Piotr-
owski, Pás owc moie, a rzekł po trzykroć: co wypraszacie rzeczone
jest, dla na grodzienia błędu pierwszego. Toż mości in Apoli: Dav:
c: 6. Toż mości Niceph: li: 1. c: 35. Hil: A tak tymi słowami Pan nie
uczynił Piotra i. poświadczyć pasterstwo odwiec wszystkim, ale mu
urząd pastercki przywrócić, który był utracił, gdy się Pana zaprzął.

Augustinus tract: 30. in Iohan.

Gdyby P. Pietrze nie było tajemnice Kościoła, nie rzekłby mu
Pan: Tobie dam klucze królestwa niebieskiego. Ieliby to Piotro-
wiczeczone tylko, nie czyni tego Kościoła iście się to dzieje w Ko-
ściele, tedy Piotr gdy klucze wziął, Kościół znamionował. Toż
mości tract: 124. in Ioh: y lib: de Agon: Christiani: cap: 30. y in
Psal: 108. y lib: 3. cap: 17. 18. de Baptism:

Theophylactus in cap: 16. Mat.

Aż samemu Piotrowi rzeczone, Dami klucze: wsakże wszystkim
Apostołom posłolone są. Kiedyś? W ten czas gdy im rzekł:
Którymkolwiek odpuszcicie grzechy, etc. Atak gdy rzekł, Dami klucze
przyszły znaczy, to jest, pozmarłych wyświadczyć. Toż mości Hiero:
lib: 1. contr: Jovin: cap: 27. y Ambrosius in Psal: 38. Origenes
tract: 1. in Mat: a Cyprianus mości, lib: de Unit: Eccl: To byli
y in sy Apostołowie, czym był y Piotr, różnym sposobem wyświadczyć,
czym, mocą przyzobaczeni. Tamże: Pozmarłych wyświadczyć rożnoma
moc dał Pan wszystkim Apostołom. Tamże: Jedną iść Biskupstwo
ktorego ciastka każdy z osobna tylko ma.

III. O Successtey nauki.

Nazianzenus Orat: in laudem Athanas.

Succesja pobożności, i sławie sukcesja ma być naśladowana: a b-
wiciem kto też naukę i wiary wyznawca, i także też sukces-
sem iść: ale kto się przeciwko wiary trzyma, za przeciwnika
ma być mi, i nych, choćaby też na stolicy siedział. Ta bógiem ma iyl

ko imię, a iá m rzeczyć sáms, y práwde successiey.

Hieronymus distict: 40. Cani Non est.

Nie táfóia to rzecz, stáć ná miejscu Piotrá y Páfóla, y siedeć ná Kátedrze tych, co z Krys্তুsem kroluia: przeto, iż się tu mówi, że nie sá rás synami świętych, którzy miejsca świętych dżierzą, ále którzy ich spráwdo násláduia.

Tertull: lib: de prascript: adv: haretic: cap: 14.

Iam iest dziedzic Apostolski, iáko oni Testáment uczynili, iáko się nam pókázali (náuki święcy,) iáko nas poprzyięgli, tak rzynam. Támże cap: 11. Niech zmyláia co táfówego hareticy: ábo wiem czegoś im po bluznierstwie nie wolno uczynić? Ale choć zmyláia, nie pókázáia. Ábo wiem sáms ich náuka z Apostolská bédac poródná, z rozności y prześrodkóści święcy pokáse, iż nie iest, áni kórego Apostóla, áni Apostolskiego męza. Ábo wiem iáko Apostólowie między soba roznych rzeczy nie uczyli, tak też y Apostolscy męzowie rzeczy Apostólowi prześrodkónych nie wykázáliby, jedno és, którzy od Apostółów odstąpili, y ináczey uczyli. Do tego tedy práwdo iá bédá się odzyścuc od tych Kościołów, które iá z ádnego z Apostółów, ábo Apostolskich męzów áutorá swego pokázáć nie móga, iáko dobrze póslednięsje, y które ná kády dzień záfádné bywáia, wśákoż iednak w iedney się święte zgádzáia, nie mniej też zá Apostolskie bywáia poczytane, dla kreśności náuki. Támże cap: 1. Z wáry dośwódzimy osob, nie z osob wáry.

Ambr: lib: 1. cap: 6. de Pénit.

Nie máia Piotrówego dziedzictwa, którzy nie máia Piotrówego wáry. Tenże lib: de Incarnat: cap: 4. Piotr przódkówanie miał wáry, nie czi. Augustinus dokláda, serm: 13. de verb: Dni: Piotr był pierwszy w porzádku Apostolskim.

Bernardus serm: in Concil: Remen:

Coż pomoże, ieli się Canonicé bywáia Księcia obieráni, a nie żyia Canonicé. Dostápić miejsca Apostolskiego, ále nie goréko ieli: bca być wśácy y namiestnikami, ále málo iest násládośco. A ták nie nie wáry successia osob, gdzie niemá successiey náuki: yóśsem, wáry iest successia náuki, nieli osob: ábo wiem choćby kto nie mógł pokázáć successiey osob, á successia náuki pokáse, iest namiestnikiem y męzem apostolskim: á choćby kto wykázał successia osob, á náuki Apostolskiej nie pokáse, nie iest namiestnikiem y męzem Apostolskim. A krátko mówić, Niemá tam

Pieśń przy obier: Minist: F 613
Kóciół Apostolskiego, co z nádmá y sam lunga leżuia, w roz-
wiazániu quastiy, cap: 2. sam ná się mióśle przynóśac, á Gre-
kom, którzy swóie successia wywódzá, nie umiáiec
się wypláć.

PIERWSZA PIEŚN

Gdy Pasterz z Káthedry zeydźie.

INNOCENTIUS III. in Decr: lib: 5. Tit: 5. de sacra
Vnct: Gdy przyšedł do stolicy Apostolskiej Biskup Brá-
tárenski / Eroz przy święceniu swym nie wiał był świę-
tego pomázania / ábowiem v was nie wyšli się pomázó-
wáć Biskupi / gdy bywáia święceni: Glośsa dokláda / to
iost v Greków. AUGUSTINUS oration: adv: lud: Po-
mázowanie cielesne z inšemi Sákrámenty / w duchowne
odmienił Bog. CYPRIANUS lib: de vnct: chrism: V-
stáły nacynt: Żydówkie / stáły y olej. IUSTINUS in
col: cum triph: Olej on figurował pomázanie duchow-
ne. AMBROSIVS Epist: 36. mówi: Pógnáscy Káplani
głowy swe gola / gdy Iśdis rzeczy święte przyimnia. EPI-
PHANIUS in comp: doct: Káplani z árpokrátowi cho-
dzą z wygolonymi lby / kády z nich nośi niewyśydlowie nie
wolniczy y stárády znáć. Optatus lib: 2. cont: parm: Wy-
hereticy Donátistowie / náuczyte nas tego / gdzie wam ró-
żazano káśiey głowy golić / gdy wiele iest przykładów
przeciwko temu / iż to być nie má. HIERONYMUS in
cap: 44. Ezech: Ogolenie głowy / zabobon Pógnáści má.
Ziemamy czynić łysiny bzytwa / dyce bowiem pan Bog /
áby Káplani tego mieli włosy wstáwicznie póświscenia
swego / y áby odkrywali głowy swe.

Notá iáko, Wózdáymyż wierni chwale / c.

Asterzu niebieski Panie Jezu
Kryste/Rep. Weyrzyjś na nas
grzeszne/day nam sprawce do-
bre: Prawdziwe Ministry w na-
uce twej pilne / aby twe owce
pásli / słowem twoym karmili.

Żniwa przyszedł już czas / ale żencow nie-
máš/ Re. Przetoż cie prosimy / rącz mieć pra-
cownas/ Żmiłuy sie/żlutuy sie/day ná żniwo żenice/
Rącz dać wierne pasterze/podług twego serca.

Odzeń naiemniki z drapieżnymi Wilki/ Re.
Fałszywe Proroki z ich náśladowniki / Tłech
wiecey nie zwodza wstawami swymi/stada two-
go máłego/ Zboru ludu twego.

Rącz dać wolność prawdzi wśedy powśe-
świećcie/ Re. Nawróć okrutniki/prawdzi sprze-
ciwniki: Już powstań/rącz bronić / nas co w cie-
wśany / a od ciebie samego/pomocy żadamy.

Nawróć wśytkie błędne Panie Jezu Kry-
ste/ Rep. Od ich wynalastow ku twej świetej
prawdzie: Duchowni y świeccy niech przestana
wśyscy/báłwochwálstwa sprosłego/ y żywota
złego.

Rącz posłać Anioły by kałol wybráli / Rep.
Twój Kościół czyścili / wierne zgromadzali:
Rącz weyźrzeć y wspomnieć ná swe obiecánie/
boć sie już przybliżyło / światá dołónanie.

Panie Krystemily Pasterzu nalepszy / Rep.

Żmiłuy sie nad nami tu zgromadzonymi/ Rącz
że już wybawieć z mocy naiemników / stádo roz-
prośione/wydrzy z gárdła Wilkora.

Wspomniś ná swe słuby coś rzekł przez Pro-
roki/ Rep. Jż nas chceś nawiedzać / a sam swe
owce pásć/ Ná gorách zielonych/ná pastwach
rośkosnych: Rączże to już wypelnieć / obietnice
złacić.

Wśákes obiecał dać tak owe Pasterze / Rep.
Ktorzyby wcyli słowa twego śczyrze/ Przetoż
cie prosimy / day takie Ministry / by twoch ná-
ut wcyli/ kácerstwa nśczyli.

A teraz cie prosim Boże náš iedyny / Rep.
Rącz te sam poświęcić coć ie tu stáwimy: Rącz
ie sam wzbrowić / w słowie swym wyćwiczyć / aby
šli twoim śladem/ z náuka/ z przykładem.

Duchem twoim swietym rączże ich námá-
zać/ Rep. Żnákiem słowa twoo rączże ich názná-
czáć: Toć iest pomázanie / włásne náznáczenie/
Slug przymierza nowe / Według słowa twoo.

Chwalimy cie Oycze nas wśech stworzycie-
lu/ Rep. Chwalimy cie Synu náš odkupicielu/
Chwalimy cie Duchu náš pocieścycielu: Wiedy-
ny Boże náš / przyimiś chwale od nas/ Amen.

W T O R A P I E Ś Ń

Gdy ná Ministrá rece kláda.

AMEROSIUS lib: de Dignit. Sacerdot: cap: 5. Bog da
wałá Biskupa przez cłowieká: cłowiek wśláda re-

1. Bog łaski wdziała. Ktoż włożył darę pokorną / a pan
 2. Bog błogosławi moją rękę / 2. Wkładanie ręk w ręce
 3. mu duchowieństwu należy / nie jednemu samemu Super-
 4. intendentowi / tych więcej pokazuje się / Actor: 13. 3. 1. Ti-
 5. 4. 14. Concil: Carth: 4. Can: 3. Ktore włożenie ręk / nie
 6. innego nie jest jedno ceremonia / przez którą Kościół Mi-
 7. nistry Pánu Bogu oddawa / ludzom zaleca / o ich wzro-
 8. macie dawa / y on potwierdza. AMEROSIUS napisał
 9. in 1. Tim: 4. Ręk włożenie / słowa są tajemne / Ktoremu
 10. bywa potwierdzen na wrzód Apostolski obrany. CHR-
 11. SOSTOMUS Homil: in 2. Tim: 1. Mowi Apostol: Wła-
 12. pominać cie / abyś wzbudził dar Boży Który w tobie jest /
 13. przez włożenie ręk moich / To jest / łaskę Duchą Ktorego
 14. wiać dla nauczania Kościoła / y nawołania posług nabo-
 15. żeństwa. AUGUSTINUS in quaest: Novi Test: quaest: 93.
 16. Wierząca łaska jest / Która przez podanie bywa dawana
 17. święconym / za Ktorego zalecenia byli. Ta Ceremonia
 18. należy istotnie do ordinowania przykładem Apostolskim /
 19. abowiem iey wywiali święci Apostołowie przy ordino-
 20. waniu. Doktorowie też dawni oni być twierdzili de El-
 21. sen: ordinationis, iako Hieronim / Który tak piše in cap:
 22. 58. Isai: Ordinowanie Ministrów nie tylko modlitwa gło-
 23. su / ale y ręk włożeniem bywa wykonane. AUGUSTI-
 24. NUS Serm: super gestis cum Emerito: Wzywanie by-
 25. wa imienia Bożego nad głową / gdy bywają święceni Bi-
 26. skupi. Ta Ceremonia / acz jest rzecz święta / zająca / ale
 27. przedsię nie jest takim Sakramentem / iakim jest Krze-
 28. ty / Wieczera Páńska. Abowiem nie ma takiego mandatu
 29. Sakramentalnego / Któryby miał wszystkich ludzi obowi-
 30. zywać: nie ma obietnice wsprawiedliwienia y odpuszcze-

1. ma grzechów / ani Elementu widomego od Pána Krystu-
 2. sa ustanowionego / co własnie należy Sakramentem / iak o si-
 3. w Katechizmie pokazało.

Na słara zwyczajną Notę.

Wie nasz Który w niebie przeby-
 wa / a wszystkie rzeczy w swojej mo-
 cy ma / Weyrzyjż uż na nasze zgro-
 madzenie / a day nam swe pożegnanie

Czas przyszedł o Ktoremś powiedział / żeś E-
 wanielis oznaymić miał / na skonczeniu świata
 Narodowi rokiem / aby była im świadectwem.

Co my wszystko na oko widzimy: bo kiedy na
 Krolestwa pozrzymy / niemaś mieysca tak o-
 wego nigdzie / gdzie niemaś Ewanielicy.

Oświeciłeś y Koronę Polska / Ewanielis zba-
 wienna świata / Ktorey od Korony nie odeymuy /
 ale ia wszystkim oznaymuy.

Widzim wielkie żniwo czasu tego / lecz mało
 robotników do niego: niedni się na niedze oglada-
 ją / a drudzy się krzyżają.

Razales też Kryste Synu Boży / aby chmy-
 cie o żenice prosili / Ktorzyby w twej winnicy ro-
 bili / słow twych ludzi nauczali.

Różne nam slugi takie posyłać / a słowem
 swoim ich powoływać / Ktorzyby twojej chwa-
 ty szukali / o pożytku swem nie dbali.

Aby w Winicy twej pracowali / a chwałę
 twoją świętą rozmnazali / wierne twoje rofedy

zgromadzać / słowem twym ich zwoływać.

A tych ktoreś już teraz powołał / aż pośredku wszech nas sobie obrat / aby też te prace nas sie wzili / będąc przez cie utwierdzeni.

Ktorzy po tym poznani bywają / gdy słowa twoiego nauczają / Sakramentami twymi świąt / a światobliwie też żyją.

Przetoż cie prosim wszechmocny Panie / racz im sam dać twoje potwierdzenie / żeby w tej pracy nie wstawali / Antykrysta sie nie bali.

Napełnił ich Duchem swoim świętym / aby im przykładem swoim dobrym / lud wszytek twoim wiernie sprawowali / słowa twego nauczali.

Raczej im sam ich wsta otwierać / a wargi ich ty sam racz sprawować / w wierze / w słowie / w pracach sam wmacniaj / darów hojnych w nich przynimaj.

Raczej ie sam Bóstwem swoim poświecić / a światłem swoim niebieskim oświecić : pomóż im ie przez Ducha świętego / ku służbie Kościoła twoego.

Abyśmy y my wespół z nimi / Ciebie na wieki wiecznie chwalili / Naukę ich w dzień wieczny przynimowali / Rzad w Kościele zachowali.

Bądź wieczna chwała Oycu wiecznemu / y Synowi jego jedynemu / także też y Duchowi świętemu / Bogu w Trojcy jedynemu / Amen.

TRZECIA PIEŚN

Przy poświęceniu slug Bożych.

CHRISOSTOMUS Serm. 29. in Ep. Rom. Kapłaństwo jest Ewangelia przepowiedać / te ia ofiaruję ofiarę. Toś mowi ORIGENES in ca. 15. ROM. THEOPHIL: in cap. 15. Rom: To może jest Kapłaństwo: abym Ewangelia przepowiedał. EPIPH: też napisał heref: 79. Wszyscy Apostołowie po wszytkim świecie Ewangelia ofiarowali.

Notá iako, Radujemy sie wszyscy Ktze: zc.

I JESUS Chrystus do Ciebie wstępniac / I wezmiem sie swoimi rozstawiać / Wzmógłszy rece iat im błogosławić / I słowa te raczył do nich mówić:

Idźcie na świat a przepowiadajcie / Ludzi wszytkich wiernie nauczajcie / Ewangeliccy wszech zbawiający / A z wst moich świętey pochodzący.

Kto uwierzy a będzie też okrzeston / Ten to niech wie iż już będzie zbawion: Ale żeby nie chciał iey uwierzyć / Ten ci pewnie potępion musi być.

Kazał im też świętością słać / Niektę swoje ona przypominąć: Mówiac / Na ma pamiętkę to czynicie / A przyiacioly memi będziecie.

Kto was słucha / mnie słucha samego / Kto was wzgardza / i żyć Nustrzą waszego / Czynicieś dosyć wrzedomi swemu / A nie bądźcie zgorbeniem młonn.

Oczyszcć sie ktorzy mu służyć / w sprawie dliwość jego sie obleczcie / Placząc idźcie ścieci

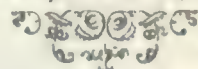
zapuszczając / A z radością szeptu Panu mówiąc.
 Kryste / Synu Ojca Niebieskiego / Każno-
 dziom day Duchá swietego / Aby byli przykła-
 dem trzodzie twej / Na co teraz wszyscy rzeczy-
 my Amen.

MODLITWA.

Panie Boże wszechmogący / Ojczy dobro-
 dotliwy / posli do owczarnie twojej Bo-
 skiej nauczone Krześcijańskie ministry /
 ścyrze Każnodzieje / wiernie Pasterze / dobro-
 twe Nauczyciele / a ludzkich dusz stróże / którzyby
 za pomocą twego swietego Duchá / lud Krze-
 ścijański / tworego Syna twój miły swoja własna
 krowia sobie dostal / wiecznie pásli / a twoje swięte
 Ewangelia / twoje kosztowne y zacne słowo / ku
 czci twojemu Boskiemu imieniu / z wielkimi
 pożytkiem opowiedali / a rozmnażali: zle sumnie
 ma cieśli / przeciwko pokusom śatanśkim / y te-
 mu zgarścianemu światu: a te którzy stali / a mo-
 cnieyszy są w wierze / potwierdzali y posilali zbaw-
 wieciami nauką / a karali słowem Bożym sprzeci-
 wnik: aby wiernie mogli się bronić śatanowi
 przeciwnikowi swemu / a tego zwyciężyć y krole-
 stwo jego spustoszyć / a iżeby dobrimi przykłady
 przed twoją gromadą chodzili / a wszystko zgor-
 szenie odrzucili / y przykładem złym swoim / in-
 szych od wiary prawdziwej nie odwiekli. O mi-
 łosierny Boże / rącz ty sam sprawić / ro ludziach

królestwa tego naszego / pożądlivosti y pragnie-
 nie twego słowa / abyśmy z prawdziwych Ka-
 żnodziej nie byli złupieni: nie rącz nam płacić /
 dla naszej niewdzięczności / złemu Każnodzie-
 jowi: uchoway nas miły Pame od złych roborni-
 ków / y od niewiernych naieimników / y od tych
 wszystkich / którzy od ciebie nie są posłani /
 przez Jezusa Krystusa Pána naszego.

Ojczy nasz, któryś jest, &c.

P I E S N I

O S Ł O W I E B O Ż Y M
 piśanym, ograniczonym y zam-
 knionym w Bibliey świętej.

Psal: 119. 14.

Panie / śpiewałem sobie o wstawach twoich w domu two-
 dy iestem gościem.

I. Słowo Boże piśane / iest najwyższym y najsławniejszym
 sędzią / które samo różnice rozsądza y spory decy-
 duie / iako o wierze rącz y o nauce prawdziwej.

Deut. 12. 2.

Jakobyś obaczył u ciebie rozsądek / iudny być y ścarpliwy, przy-
 dzieś do Kaptano & rodu Lewskiego. y do Sędzię, który na-
 ten czas będzie, y poradziś się ich: tedy oni okaza tobie sąd prawdy
 i tak uczyniś, iakoćkolwiek pośredzą przelozeni na tym miejscu
 postanożeni, które sobie Pan obrat: a iakoć cie naucza & edle Za-
 konu Bożego, podyś się za ich rozsądkiem, nie uślapiś ani na pra-

zmyśli na się y poświecić, bez tych słów ad 10. Wiary nie ma-
Basilus Epist. 80.

Nie rozumiemy tego być słuszną rzecią, aby zły czasy mo-
nia, który się zachowuje u nich, za prawdę y kanon prawdziwy
nauki był miary, a bożiem, iestliż ku doświadczeniu nauki praw-
dziwej jest potężny zły czasy, iedyc też y na zgola godzi się y tym
onych naśladować. Pusemmy się tedy na rozsadę od Boga nat-
chnione go pisma, a u kogo zmydla się z wyrokami Bożymi zgodne
nauki, temu niech będzie zgola prawda przyadana.

Clement lib. 6. Stromatum.

Maximilian Piotr Wiary: Bez pisma nie możemy.

Hisychius in Levit. lib. 5. cap. 16.

Nie mamy ani mówić, ani wierzyć, ani się pytać, oprócz tego co
na iest w Ewangeliach podano: gdyż pisma święte dla tego pod-
nawia, abyśmy się na nie według ich zmyśli prostośli. Urban:
Papies caula 25. quest. 1. Canon: Sunt. Gdyby Rzym i Biskup, to
czego uczyli Apostołów y Prorocy, pisać chcieli: nie byłoby na-
mki zdrowey nie dać, aleby raczej w tym był przekonany, że bła-
dzi. Tamże in Canon: quest. 1. Papies nie może dispensować pre-
cedującego poświecenia mu postawienia iusticie, ani przeciwno-
artykułom Wiary: a bożiem chociażby mu na to dyspensy poświ-
lili, nie możemy nie postawienia: ale jeśli y byłoby heretykami.

Cusanus Kardynał de concord. Cathol. lib. 2. cap. 6. Po-
chne Concilia zgrupowały się dla artykułów Wiary: a na mie-
scu zgrupowania do porządku kładziono święta Ewangelia, aby
pokazali, iż ona iest źródłem y prawdziwym wszystkich Concylj. I
według świętych pism przed tym dekretem czynili. Czytaj Con-
cil. 6. Constantin. Actio. 5. o rym.

II. Słowo Boże pisane/ iest dośkonalszym y nie omu-
lonym znaniem Kościoła Bożego: Nie dawność/ nie
Wielkość/ ani Succesja.

Ioh. 15. 14.

Wy iestście przyjaciele moi, iestliż czynić będziecie to, co-
wiek ja wam rozkażę. Tenże, Ioh. 10. 27. Oświeceni moim gło-
su mego słuchacie, y ja je znam, a i da za mna. Tenże, Ioh. 8. 47.
Ktoś z Bogiem iest, słów Bożych słucha: a dlatego go y nie słuchacie,
ienie iestście z Bogiem. Actio. 2. 41.

Christus iest w rzeczywistości przyjeżdżał do Bożego, okrzestili się y m-
li w nauce Apostolskiej, y w społeczności, y w łamaniu chleba, y
w modlitwach.

Christostomus in cap. 24. Marth. Homil. 49.

Gdy ujrzyście niebożne odświeżenie, które iest w Kościele
Antykrystowym, stojące na miejscach świętych Kościoła: On
czas, który sa w Złoty, niechaj się udadza na gory: To iest,
który sa w Krześcijaństwie, niechaj się udadza do pisma. A-
bożiem prawdziwe Złoty iest Krześcijaństwem, a gory zaś sa
pisma Prorockie y Apostolskie. A czemuż kaze w ten czas wy-
stąpić się krześcijańskim do pisma uciekać, a bożiem tych czasów, i-
do odświeżenia zacięć i się do Kościoła, gdzie prawdziwe
umianie prawdziwego Krześcijaństwa być nie może, y jedna im-
sa nie może być ziołca Krześcijań, chcących wiedzieć Wiary
ieter prawdziwe, iedno pisma święte. Bo przed tym wieli spo-
soby było pokazywano, któryby był Krystus, a Kościół, a iedno po-
gansko: A teraz inaczej nie poznać, który iest Krystus, a pra-
dziwy Kościół, iedno tylko przez pisma. Czemuż Bożiem odświe-
żenie w Kościele różni. A przetoż chcąc kto poznać, który iest
prawdziwy Kościół Krystusowy, śladie poznać ma, że tak świę-
kim zamieszanu, iedno tylko przez pisma? Wiedząc tedy Pan, że
takie zamieszanie być miało tych czasów ostatnich, dla tegoż
rozkazuje, aby ci którzy sa Krześcijań, chcąc wiedzieć Wiary pra-
dziwej, iedno do żadnej się rzeczy insey nie uciekali iedno do
pisma. Bo iestliż się indziej oglądali, obrazując się z gina, nie ro-
zumiejąc, który iest prawdziwy Kościół, Etc. Tenże, Concion: 4.
de Lazaro. Co pisma mówią, Pan mówi. Tamże, Concion: 3.
Bog przez pisma z duszą rozmawia.

Beda in Psal. 8.

Nauki Bożych ksiąg, sa fundamentami poświecenia Kościoła
Bożego, y każdego z osobna Kościoła partykularnego, którymi Ko-
ścioły bywają podporane y umocnione, nie inaczej iedno takie
budowanie od fundamentu. Tenie in cap. 9. proverb. Solom:
Gdy przystojnie Kościoły Sakramentów bywają obchodzone, y flo-
wo Boże słuchane y chowane, iedna rzecz iest, iż tam sa Aniel-
skie mocy: To iest Anieli Boży iakości Kościół uznawają za Ko-
ściół prawdziwy Pański.

Augustinus de unitate Ecclesiz cap. 16.

Heretycy Kościoł święty jeśli mogą, niechay pokaza, nie mo-
 wach y święciach Aphroditie Conciliach Biskupów świę-
 ich, nie pismie takichkolwiek disputatorów: nie znakach y
 cudach kłamliwych, a bógiem przeciwko tym rzeczom sto-
 wem Bożym iestechmy przestrzeżeni: Ale wopisanu zakonu, wpo-
 święciach Prorockich, w Pieśniach Psalmów, w głosach same-
 go Pasterza, w opowiedaniu y w pracach Ewangelistów, to iest
 we wszystkich świętych poważnościach xiąg kanonicznych: y tym
 zamyka, szeroko ię rzecz wywodząc: Terzeci sę sporu naszego
 one documenty, to grunty, to fundamenty. Tamże: laudem
 świadeł w pism kanonicznych, Kościół naznaczony y wyrażony
 iest. Tamże cap: 2. Miedzy nami y Heretykami Donatistam, iest
 pyranie gdzie iest Kościół. Coś tedy mamy czynić? Bedziemy go
 szukać w słowach naszych, czyli w słowach głoszących nam
 naszego Jezusa Chrystusa? Mniemam, iż radej w słowach tego
 mamy szukać który iest prawdziwy, y dobrze zna cięło swoje. Tamże
 cap: 3. Niechcby mi pokazano Kościół święty naukami ludzki-
 mi: ale pismy Bożymi. Tamże cap: 6. Czytajcie nam to z zakonu,
 y Proroctw, y Psalmów, y Ewangelij, y Apostolskich pism: czyta-
 cie a uwierzymy iako my wam czytamy z Mojżesza y z Apostoła.
 Tenże Epist. 152. Heretycy Bożymi świadeł w pism świętych sę
 posłuszeni, ktorými Kościół oznaczony bywa.

Facultas Theolog: Lovanien: Prafat: in Bibli:

Pismo święte z dobroci Bożej, świętym dane iest, iako
 napewnie sę fundament poświecony wiary y nabożeństwa.

Synodus Colonienf: in Enchirid: Christ: Instit: fol: 6. & 7.

Znaki mamy daleko poświecony, które nam niedopuszcza bla-
 dzie gdzie wszdy iest Kościół, żaden tego nie przy, iż Kościół potrze-
 ba święty nauki Ewangelickiej y Apostolskiej, a iac iest o obli-
 wym znakiem Kościoła, według onego: Odece moje, głosu mego
 słuchaj. Etc. Tonego co mówi Paweł: Ieiliby kto przepowiedział
 infa Ewangelia, niech będzie przeklęty. Holius Kardynał in
 confess: Petricou: cap: 20. & 27. Nie możemy tego zaprzeć, iż dro-
 ga nauka, y porządne a wolne używanie Sakramentów, iest
 znakiem Kościoła. Nauka bógiem Apostolska, czyni Kościół Apo-
 stolski.

11. Słowo Boże / acz wprzód wstnie było podane / y

przepowiedane / iednak po tym dla nauki / przestrogi / pa-
 mietci. dowodu / wiary / napisanie zostawione: zacznijmo
 wo Boże pismo pisane / iedno y to iest / gdnz y niepisanego
 stało się pisane / za wola y rozkazaniem Bożym.

Exod: 17. 14.

Rzekł Pan do Mojżesza: Napisz to w xięgi dla pamięci, y w to-
 to ucho lożnemu. Toż mówi, cap: 34. 27. y Deut: 11. 20. 31. 9.

Jerem: 10. 2.

To mówi Pan Bóg Izraelski: Spiś sobie wszystkie słowa kre-
 mowi do ciebie na xięgach. Toż mówi, cap: 36. 2.

Apocalyp: 1. 11.

Co widziś Ianie, Napisz w xięgi, y posli siedmi Kościołom. Toż
 mówi, cap: 2. 1. 14. 13.

Luc: 1. 9.

Zdał się y mnie, ktorým z początku pilnie święty dochodził
 porządnie, tobie możny Theophile, iż poświecić wypisać: Abyś po-
 znał pewność tych rzeczy ktorzych się słuchania nauczył.

Roman: 15. 4.

Bo cokolwiek przed tym napisano, ku nascy naucz napisano:
 abyśmy przez cierpliwość y poświecę pism, nadzieję mieli. Tenże,
 1. Cor: 4. 6. Abyście się nauczyli znas o sobie nie rozumieć, nad to co
 iest napisano. Tenże, 2. Corint: 10. 11. To niechay uważa tak-
 o, iż iakoż iestemy mowa przez listy w niebytności, tak o iest
 obliczenie będziemy uczynkiem. Tenże, 2. Cor: 1. 13. Bo nie inśe rze-
 cy pisem wam, niżli czytaćie, a bō też znacie.

1. Iohan: 2. 1.

Dziatki moje toć wam piś, abyście nie grzeszyli, Etc. Tamże,
 y. 7. Bracia nie piście wam rozkazania mojego, ale rozkazanie
 stare, ktoręcie mieli od początku, Etc. Tamże, y. 12. Piś wam
 dziatki, iż wam są odpuszczone grzechy dla imienia Chrystusa.
 26. Tamże, y. 26. Tamci wam napisal o tych, ktorzy was swodza.

2. Petri: 3. 1.

Namiley, iuz te ktorzy list do wam piś, w ktorych sę wy mój
 wam pismo na pominanie w budam: Abyście pamiętali na slo-
 wo przepowiedziane od świętych Proroków, y na rozkazanie nas
 Apostołów Pańskich y zbawicieli waszych.

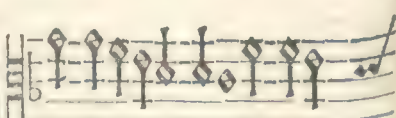
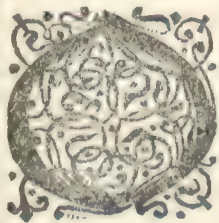
Irenaeus lib: 3. cap: 1.

A bógiem nie przez kogo inśego sprząg zbawienia naszego po-

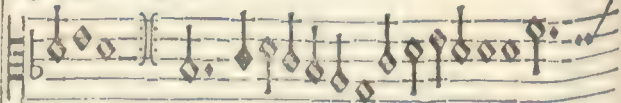
Testnie jest zakryta Ewangelia nasza, i jest zakryta tym ko-
ry gina. W których Bóg Świata tego osłupił zmysły, to jest Świe-
ciernych, aby im nie było światłości Ewangelii Krystu-
sowej, który jest Wyobrażeniem Bożym. Tenże, 2 Tim: 3. v. 15. A iż-
od dzieciństwa Świadomeś Pism Świątych, które cię mogą uczy-
ni uczonym ku zbawieniu przez Wiarg, która jest Ś Krystusie
leżnie. Wsytko Pismo od Boga natchnione jest, y pożyteczne ku
nauce, ku strofowaniu, ku karaniu, y ku ćwiczeniu, które jest
Ś sprawiedliwości: Aby ciświeć Boży był doskonałym, ku
Ś Belkiej sprawie dobrego dostąpienia naszy.

1. Wście Krześciańscy z potrzeby zbawienney mają si-
topilno starać / aby słowo Boże padało nie na rolę sla-
sle dobrą: to jest / aby go chętnie y serdecznie słuchali / i

mu wierzyli / według niego się rozdali / z niego owoc go-
dny przynosili / a w wieczności mając / nąd nie się wiecey
nie domyślali / onego nąd Doktorzy y powaga Roszczelno
nie przekładali / a nigdy go nie odstępowali / według onego
go co mówi Apostoł / Heb: 13. v. 7. 9. y AUGUST: E-
pist: 19. Jam się nauczył / wyznawam / tym samym rze-
gom które Kanonicznymi zowu / taką wieczność y boia-
wyprzedzić / iż wierzę mocno / że żaden Autor który ie pi-
sał / nie błdził. A inszych ludzi księgi tak czytam / iż by też
były nasłwieszy / y nauczeńszy / nie dla tego iż prawdziwe
przyimie / iż tak oni rozumieli / ale iż mi do wierzenia
przez te autory Kanoniczne / y przez inne prawdziwe podob-
ne sposoby / przyczyna były. Toż mówi HIERON: E-
pist: ad Alexand: To jest moje przedsięwzięcie / dawne
(Doktorzy) czytać / a każdej rzeczy osobną probować / a
tego się trzymać co lepszego jest / a od wiary powszechney
nie odstępować.

wszechmogący Panie / co wszystko
A rozlicznie nam grzeszonym dary swa

iprawnie. Rep.

śafnie. Doś nam raczył obławić czasu ostatniego / Pro-

nasłwiesze słowo swe żywota wiecznego.

Ktore nam wszystkie błedy iawnie okazało /
Rep: A fałszywa naukę wszystkie zepsowało: za-
co my tobie Panie wszyscy dziękujemy / A slo-
wo twoje święte wdzięcznie przyjmujemy.

Ale świat słowa twego nie przyjmuie wdzie-
cznie / Rep: Pada iak na opokę nic nie pożyte-
czne / Bo serce ludzkie pełne zawždy ciernia zle-
go / Przed którym niechce przyiać słowa na-
świeszego.

A choć vsyma slysa słowo twoje święte /
Rep: Przedsie to v nich za nic iak baśni przekle-
te: Bo ich to nic nie ruszy / choćie wszyscy slysa /
Owocow czci twej godnych / z niego czynić
niechca.

A jest prawie podobne ku ziarnu onemu / Re:
Co padło podle drogi ptałom ku zbieraniu: Bo
śatan okrutny ptał ten ie z serc wybiera / By się
nie wkorzeniło w nich / o to się stara.

* Raczysz nam miły Panie dać twe wspom-
żenie / Rep: By two słowo padało w nas iak w
dobra ziennie / Abyśmy z niego owoc stokrotny
dawali / A po śmierci w chwale twej wiecznie
tłolowali / Amen.

W T O R A P I E Ś Ń

o Słowie Bożym.

Iżko się mamy weselić z objawienia słowa Bożego / tak
 też nie mamy się bać ani wstydać / onego takwne wysma-
 wać / y przy nim się szczyra popisować / na ludzi się nie o-
 glądać / Któryby się nawet y successio albo cudami za-
 słaniał / bo nas ci czasu sędu nie zastąpi. A stądże praw-
 dowie napisał Augustyn lib: de Pastor: cap: 10. To ma-
 wio Heretycy często / gdy iasną prawdę przekonani by-
 wają / Będąc nie idziemy za Biskupy naszymi / i takimi
 nie owce / oni za nas rachunku nie dają : dając zaś /
 ale zley śmierci wąsły. Tamże / cap: 11. Postanowił Bog-
 gory człowieka / Księgi Pisma świętego / Tam się pa-
 ścię / abyście się bezpiecznie paśli. Cokolwiek z tamtąd
 usłyszycie / to wam niech służy / a co z tego jest / od-
 miatujcie / abyście nie błędzili we mgle / A usłyszcie głosu
 pasterza / zgromadzcie się na gory Pisma świętego / tam
 ci są roskoszy serca waszego / tam nie maś nic truciźny.

Nota iako, Wesel się tedy to chwile / c.

Weselem y z radością wszyscy zaśpiewaj-
 my / Szczyra chwale Państwa śmiele po-
 czynamy: Boże z wysokości / Duchem
 swym przyporządkuj / serdeczney stałości.

Raczyłeś nas obdarzyć czasu ostatniego / na-
 droższymi skarby Królestwa wiecznego / Sło-
 wem Syna twego / stąd się owoc rodzi / zbawie-
 nia dusznego.

Jasnie się okazało wielkie zawiedzenie / wie-
 ku dzisiejszego błąd y zaślepienie / W którym

czart wojował / wieczna chwale Boża hame-
 bnie popłował.

Ale się już na iasnia wszystko okazało / wiele
 zacych Królestw tu prawdzie przystało / Już
 się obaczyli / fałszywa nauka w niwecz obrośli.

Już się ono spełniło / co był Pan powiedział /
 iż Ewangelia wszystkim objawić miał / Przy-
 świata stonczemur: by świadectwem była / wpeł-
 niemu stworzeniu.

My też iżesmy k temu od Pana wezwani / za-
 spólnie rycerze na ten boy wybrani / Za swoim
 hetmanem / idźmy za Chrystusem / wiekistym
 Panem.

Nie bódzmyś nie śmiałymi wieccy / Tiko-
 dymy: Bo tak łaskę Państwa śladnie pożyscze-
 my / gdy przez obłudności / służyć mu będziemy /
 w prawdzie / y w szczyrości.

Jesli się będziemy wstydać prawdy Pana swe-
 go / zawstyda się on nas w Dycie wiecznego: Co-
 by było z zalem / y dusze naszej już / z wiecznym
 potępieniem.

A my cokolwiek widzimy / być z słowa Boże-
 go / miemyż się już k temu z serca wprzeczmygo /
 nie dbając na grozy / iż nas odstraszyć chce / sprze-
 ciwnicy Boży.

Smordowali nas / przeto wżdyć nie poginiemy /
 za ten cześny żywot / wieczny odzierżymy / Kto-
 ry Pan zgotował / każdemu co tu przeń zdrowia

mielitoval.
Wszak też Pána samego to pierwey potkało/
okrutnie zmierzono iego swiete ciało / Takżo
Żwolemnicy / potraceni stroga śmiercią niemal
wszyscy.

Także też ktorzykolwiek te prawde przyieli/
dla niey wiele przesławowania cierpieli / w dzie-
czno im to było / stoćroć sie radością / wieczną
nagrodziło.

A my w imie Krystusa dla tego pokrzeczeni/
wiego nadrożsja śmierć wszyscy pogrzebieni / by-
śmy wcześnicy / byli krzyżá iego / iako służebnicy.

Wszak nie iest żaden prašek / tak lichy na swie-
cie / Ktoregoby nie miał w swey swietey opiece:
Coż nas swe stworzenie / Ktoremu uczyni/
krwia swa odkupienie.

My tedy poruczamy wszystko woley iego/
sercy nabożnymi wołamy do niego: O náš wie-
czny Pánie / day przy twoim słowie do końca ze-
trwanie.

Raczej ie po wssem świecie / obficie rozmno-
żyć / fałs okrutny / zlego Antykrystá zburzyć: A
po tym kłopotie / day nam z soba w wiecznym
królować żywocie.

TRZECIA PIEŚN

o Słowie Bożym.

Która nas wspomina / abyśmy poznawszy słowo Boże/
nie oglądali się na Sodome / na Babilon / Który iest wbu-

dowany na wstawach ludzkich / y owsem corychley by-
śmy z niego wcielali do Krystusa Pána / według rady y
náuti Duchá s. Który mowi Apoc. 18. Wpádo / wpádo /
Babilon ono wielkie / zé. Wymidźcie z niego ludie moy /
zé. A przez Babilon / rozumieią Doktorowie Rzym: iá-
ko EUSEB: lib: 2. cap: 14. Hist: HIERON: in Catalog:
Script: cap: Marcus. TERTUL: lib: 3. cont: Marcion:
cap: 7. y lib: adver: Iud: cap: 8. Arcybiskupi y Biskupi /
w Awenturá Historiá / lib: 4. 5. 7. Annal: Boio: y Tom. 2.
Concil: fol: 809. Franciscus Petrarcha, Sonet: 108. y
Epist: 12. y in sy. A iż tak / słusnie tedy mamy opuścić
Rzym z iego nabożeństwem / y z niego wymiść / á do słowa
Boiego się wdąć y obrocić.

M Zdawamy się wiernt chwale Bogu wie-
czynie z alwaysy dziekt nieśkończone

cznemu / Rep:

temu / Jie nas od Antykrystá wyswobodził / A słowem

swymiego błedy odkryć raczył.

W tymże sie słowie Bożym pilnie Kochamy /

Re: Jemu wiare zupełna we rościem wzdaraymy: Bo to samo wola Boga nam oznaymia / y ołásce Boga Cychá nas wperwia.

Nie nie dbaymy choć nas niewierni sromocą / Re: Jz stowu Bożemu sami wierzyć nie chcą: bowiem oni dla marney rostkofy świeckiej / náyduia wymowki przeciw łásce Bożiej.

Takowe Pan Chrystus raczył przypominieć sam / Rep. O oney wieczery gdy chciał oznaymieć nam / Na ktora nas ty Bog Ociec wzywawsz wszystkich / słowem swym przez posługe swoich slug wiernych.

Jedni sie wymawiaia wsi tu kupniać / Rep: A drudzy odchodzą wolow swych probniać / A trzeciżone polawszy też niechce przysć: Wola z wymowkami na potepienie isc.

Alle Pan Chrystus iuz takowe osadził / Re: Aby tey wieczery żaden nie wkusil / Co niechce przysć / gdy ich tu Pan raczy wzywać / wola sie do rostkofy świeckich wdawać.

Przetoż sie y my tego wszyscy lekaymy / Rep: A przy swoim Panu do końca wytrwamy / Co płaty wieczney zawždy oczekawiać / trzycz wśelki dla Pana tu muleznaszać.

Przetoż badźmy dobrodzieystwa iego wdzięczni / Rep: Wiedzac iż przychodzi iuz czas ostawieczny / strzegac tego pilnie byśmy stali byli / a swoiey zapłaty wiecznie nie stracili.

Wśli też pomsty ktora Pan obiecał / Rep: A ludzjom niewdzięcznym zdawna ia gotwie / Kto rzy tu na świecie swowolnie mieszka / za swymi wymysły prawie sie wdaia.

Pamiętaymy na on lud Żydowski wszyscy / Rep: Ktory mieszkał przez lat czterdzieści na puszczy / Jako ie tam Pan chlebem niebieskim karmił / od ich nieprzyjaciol mocna reka bromi.

A wżdy oni tego tak niewdzięczni byli / Rep: Przeciw Panu Bogu swojemu szemrali / Na ktere sie też potym Pan Bog rozgniewał / o gnien / mieczem / wężmi / wszytki pomordował.

Wspominamy też sobie o Lotowej zenie / Rep: Ktora za nic miała Pańskie rozkazanie: Bowiem ona gdy z Sodomy wychodziła / iż sie obeyrzała / w slup sie obrociła.

A my gdyż też to iuz wszyscy pewnie wiemy / Rep: Jesmy z łaski Pańskiej prawie wywiedzieni / z tey Sodomy / gdzie to Antykryst krolnic / a prawdziwey chwały Pańskiej zakazuje.

Zfalszowawszy wszytkie swiete słowa iego / Rep: Nastał wiat wynyslow z rozumu swoiego / Ktorym sie Pan Bog wszechmogacy brzydzi / a iawniez nich zawždy przez Proroki sydzi.

Niechcieymyż sie iuz tam ogladować wiecy / Re: Kedy chwały Bożej nie naydziem prawdziwey: Bowiem tam rychley bałwochwalstwo naydziemy / niż chwale prawa Boga / Kto

reym pragniemy.

* Ciebie prosim Boże nasz w Troycy iedy-
ny/ Re: Kączyś miłościwie wyczrzyć na swe sy-
ny/ Day byśmy cie w prawdzie y w duchu chwa-
lili/ według świętey wolecy twoiey zawsze żyli.

Kącze to dać Panie za czasow naszych nam/
Rep: Bys od wszech narodow iuż byl prawie
poznany/ By sie twoia chwala wszędzie rozmmo-
żyła/ twa Ewangelia iawnie obiawila.

Wadźce chwala Boże Wycze stworzycielu/
Rep: A tobie też Kryste nas odkupicielu/ Tak-
że też y tobie Duchowi świętemu/ Bogu wszech-
chmocnemu/ w Troycy iedynemu/ Amen.

CZWARTE PIESN o Słowie Bożym.

Płwel święty nas napomina/ abyśmy sie od słowa Bo-
żego nie dawali odwrócić Sophistom tego świata/ Col:
2. 8. mówiąc: Bącście izby żaden nie byl/ Ktoryby was
zlupić miał przez mądrość ludzką/ y proznych zdradę/ wcząc
podług wystaw ludzkich/ według nauk świeckich/ a nie we-
dle Krystusa. Ktore słowa wważając/ Chrysestom mówi/
Serm: 2. in Epist: ad Rom: Fide sola opus est non Syl-
logismis, doклада tamże: Abowiem nauka Apostolska/
jest potrzebna/ zbawienna/ y łacna. Pius wtory papież
napisał: Proine jest każde argumentowane bez pism
świętych. SOCRATES lib: 1. cap: 5. Hist: Czworciś me-
Ktory świecki/ prostego y szczyrego wmyślu/ cum Diale-
cticis illis, wdał sie w rzecz/ y iot przeciwko nim te słowa

o Słowie Bo: F x x j

mować: Zaprawde Krystus y Apostolowie nie podali
nam Dyalektyki y proznych zdrad/ ale myśl otworzysto
y prostą/ Ktora wiara y dobrymi uczynkami dostonala
wyšla być zachowana. Co gdy rzekł: wszyscy Ktorzy na
Concilium Niceńskim byli/ dziwnie sie/ sentencją tego
pochwaili. AUGUS: Epist: 168. Jestli Proculian: nant
wyzwolonych nie vmie/ Ktorych sie albo nie uczyl/ albo
malo uczyl. Coż to należy do tej kwestiey/ Ktora albo o
Pismach świętych/ albo o naukach Rozścielnych/ ma być
roztrząsana. Jest tu brat y collega moy Samlucius,
Biskup Turreński/ Ktory sie takich nauk nie uczyl/ takich
sie on bo/ niechayie z nim dysputować.

Notá iako, Krześcianię Ktorzy prawde/ ić.

Ochołym sercem ciebie wystawiamy Pa-
me/ żeś nam raczył obiawić święte słowo
swoie: Ty nie gardziś potora nas stwo-
rzenia swego/ Ktorzy sie poddawamy pod moc
Wstawa twego.

Filozofom y pysnym medrkom świata tego/
bątryles tajemnice Królestwa wiecznego/ Iz-
oni na rozumie swym wśyrko sądžili/ iako to-
sam wyznawa Krystus nasz Pan miły.

Aleć dziatki małuczkie nas raczył powołać/
A nieprzebrane starby łaski swey okazać: Za co-
my słusna mamy zaprawde przyczynę/ tobie
część chwale rozdawać na wszelka godzinę.

O wiekniſty Boże Źródło wszej miłości/ ra-
czyś ty nas wzmocnić duchem swej możności/

Y

byśmy w twej prawdzie świętej statecznie wytrwali / a swoich powinności pilnie przestrzegali.

Zepszcć to nam staranie / starb taki gotować / Ktorego molam ródz / nie może zepsować / Tę światą obłudnego sprawami sie bawić / Ktorego dobrawiecznego może nas pozbawić.

Sprawużyc ty nas k temu / o niebieski Panie / Bo prozno wszystko nasze byłoby staranie / Wyś nas k temu nie ciągnął z swej Boskiej miłości / A młodych sam nie podpieral ręką twej możliwości.

Nie iscie nie wątpimy / że twe obietnice wypełniaś każdemu z nas sług twych obficie / Kto re raczyś uczynić / gdy k tobie wolamy / W prawdy wierze / to wszystko pewnie otrzymamy.

Każdy tedy z radością / iako na to słus / Chwal dobroćliwość Boską ze wszystkich swej dusze: Abowiem Pan Bog cudaz nami czynić raczy / A swych niedznych robaczków mgdy nie przebaczy.

* Śpieway każdy: O Panie / sprawco dobra wszego / Piosneczki ty y chwaly każdego miernego / Skoro usłysiec raczyś / laska Boska swego / Weyrzyż nań przez zasługę y śmierć Syna twego / Amen.

PIATA PIESN

Którą śpiewają po czytaniu Ewangelii: 5.

Iz nas nauka Pana Chrystusowa / y Apostolska poświadcza / Ioh: 15. 3. 17. 17. tedy też słusna jest rzecz / abyśmy w rzeczach zbawienych ludzi tego świata nie naśladowali / ale nauki samej Pana Chrystusowej y Apostolskiej / a nie zbłądzimy. Czego nas naucza y Origenes Homil: 7. m Ezech: Żadnego człowieka nie naśladowamy / a jeśli tego naśladować chcemy / wystawion jest nam ten naśladowca / Chrystus Jezus / opisane są Dzieła Apostolskie / y prawdziwe prorockie / z pismami są wyważane. Ten przykład jest twierdzą mocną / przedświadczenie nie chwytające / Ktorego kto chce naśladować / bezpiecznie poydzie. CYPRIAN: Epist: 63. Jesli chymy są Kaptani Bożymi y Chrystusowymi / nie mądrymś kogo by chymy więcej mieli naśladować / iako Boga y Chrystusa Pana / ponieważ y sam mowi / Ioh: 8. 12.

Wiesz twoje słowa posłubione świętej Ewangelii

reley / Jesu Chryste Panie miły day nam swe przeziębienie

me: Byśmy grzechow prozmi byli / przy Ewangelii stali

Ty sam wołaś prośac słodce / Ku mnie się
wszyscy wcieczcie / ciężkościami obciążeni / dam
wam swe ochłodzenie / Woda ma źródła żywego
go / ochłodze wiernego mego.

Niá twe Kryste zawołanie śmieje się my spu-
szczamy / Mocnie wierząc żeś Pan wierny / w
słowie swym nie omylny: Coś nam ślubił w sły-
tós spełnił / Nas grzeszne z Bogiemes zjednał.

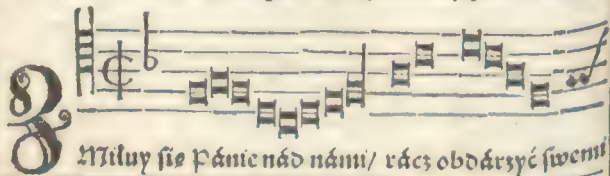
Głosiego słysząc my owce / bierzmy się za nim
mocnie / Wzywaj nas tu Oycu swemu / nie da
zabłądzić żadnemu / On wliczka jest sam prąwo /
Tym którzy go naśladowa.

My którzy temu wierzymy / rzeczymy głosem
Amen wszyscy / Day to Pánie miłosierwy / by-
śmy nie nie watpili / Naśladować głosu wierny
twoy świętey Ewánieliey / Amen.

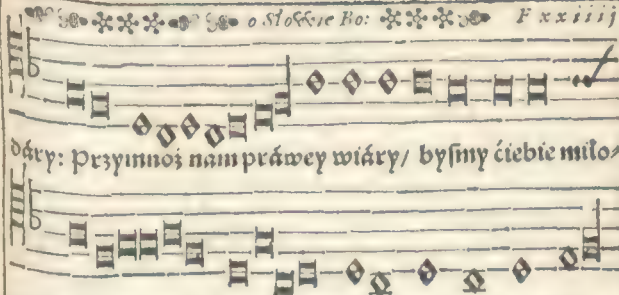
S Z O S T A P I E S Ń

Która też po czytaniu Ewánieliey ś. śpiewaia.

O wieści Krześciańskie powinny się pánu Bogu mo-
dlić / nie tylko o Pasterze dobre / co Syn Boży roztąnuł /
Mat: 9. 38. Ale też y za Pasterze już posłane / czego Paweł
ś. naucza / Rom: 15. 30. Ephes: 6. 19. Col: 4. 3. 2 Thes: 3. 1.

Miluj się Pánie nad nami / rącz obdarzyć swemi

dary: Przyimnoż nam prąwey wiary / byśmy ciebie miło-

wali / Słowo twoje przyimowali / łaski twojej dostali.

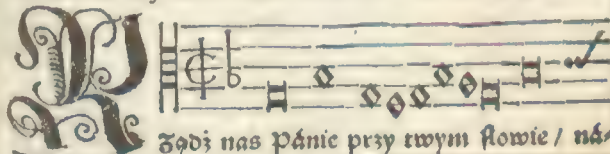
Rączysz nam dać Duchá swego / Mistrzá
prawdy naswietšego / Pomocniká wiernego /
świádectwo swoje ná rącz dać / Twárdosć ser-
cábedzie zmiećcząć / wiecznie známi przebywáć.

Day wolej swey zrozumienie / dušom naszym
poświecenie / łaski swey pomnożenie: Pásterze
rącz sam przyprawowáć / Prawdy przez nie rącz
dodawáć / Day nam z sobą królowáć / Amen.

S I O D M A P I E S Ń

Która śpiewaia po Kazaniu.

Aby nas Pan Bog przy Słowie swoim świątym / zach-
wáć raczył czasów dziśieyšych / nád ktore słowickowi
niemáš nic pożyteczniejszego / słodšego / według świá-
dectwa Duchá świątego / Psal: 119. 50. 92. 97. 103. 105.
127. Devt: 8. 3. Luc: 11. 28. Ioh: 6. 68. 8. 51. 15. 3.

Żadzi nas Pánie przy twym słowie / ná-

wróć twe nieprzyjaciele / Ktorzy Krysta Syna twego /

prześlądno prawdę tego.
Słowo twoje wyrzucaia / Rácerstwem ie
przeżywaia / A też nád slugamiiego / dokázano
mestwa swego.

Wymysły swe wystawiaia / á summienia ob-
ciążaia / Ktorcé są przeciwne Pánie / Prosim
rácz im dáć vznéanie.

Okaż moc swa Jezu miły / Ktorýs iest Pan
nád wszytkimi : Bron swych slug prosim náš
Pánie / Day wiernym swym zwycięzenie.

Day nam stałość przy twym słowie / Ná-
wróć twe nieprzyjaciele / By twe słowo miło-
wáli / z toba wiecznie Krolowali / Amen.

M O D L I T W A.

O Rzeze wšego miłosierdzia / Tyś nam z
miłości Oycowskiej / Słowo twoje
zbawienne / Ewangelia Syna twego
oznaymł / tych czasów ostatecznych / Ktorým
duše náše posilaś / Ktorým nas ciešyś / vzdra-
wiaś / oczyściaś / y zbawiaś tych wšytkich kto-
rzy mu wierzą / według niego się rządzą / y iemu

posłusznymu są. O tych powiedział Syn twój
miły: Błogosławieni ktorzy słuchaia słowa Bo-
żego / y strzega go. Tenże mówi: Kto słowa me
zachowować będzie / śmierci me oglada na wie-
ki. A przetoż cie prosimy Oycze miłosierny / o-
twórz serca / oczy / y vsy náše. Serca kámiennie
rácz zmiekczać / rosa Duchá twego świętego
odwilżać / abyśmy twoich słów słuchać mogli z
pożytkiem y z owocem. Day to miły Pánie / á-
byśmy ie mogli poiać y zrozumieć / onego się v-
czyć / y z niego zbawienie wieczne czerpać. Po-
twierdzay że wiara náše / y odradzay nas sło-
wem twoim / náklon serca náše do niego. Sam
nas náuczay słowa twego. Niechay że nigdy
nie odchodzi słowo twoje od vsu nášych : abo
wiemci słowo twoje iest słodkie nášemu pod-
niebieniu / iest świeca nogom nášym. Niechay-
że to nasienie twoje błogosławione w nášych
sercach się przyimie y wkorzeni / y chwale twej
niech pożytek godny uczyni. Niechay że słowo
twoje páda / nie w ciernie / nie na opoka / ale na
dobrá ziemię / to iest / do serca. E bron nas miły
Pánie tego / abyśmy nieli słowa twego wkuš-
wšy / odstąpić k woli światu : E padz śataná /
aby go z nášego serca nie wydarł. Day nam to
miły Pánie / abyśmy dáremno nie słuchali słowa
twego. Rácz pomoc sam / aby nasienie twoje /
w pieczolowaniu się orzeczy docześnie / nie v-

schlo. Polewajże miły Panie Duchem świę-
tym twóim to co jest vschlego. Dayżenam to
miły Panie / abyśmy głosu twego samego stu-
chali/ od nauk ludzkich vciekali. Zachowaj nas
od sekt zaraźliwych: wytorzeń z nas y wyrwi
każol śiatański/ ktory sie cie czasu naszej ospa-
łości. Ażemie dobra y płodna z nas uczyni/ na k-
to-
rey posiane słowo twoie / mogłoby wypuścić
owoc tobie godny / ku wieczney chwale imie-
nia twego świętego. Tego od ciebie prosimy
nadobrotliwszy Oycze przez imię jednorodzo-
nego Syna twego/ Páná y Zbawiciela naszego
Jezusa Krystusa/ przez ktorego do ciebie wo-
łamy/ Oycze náš, ktoryś jest,

P I E S N I
O K O S C I E L E,
Który jest ubudowany na KRY-
STUSIE Słowem Bożym.

Isai: 1. 1.

Tęraz śpiewam namulżemu moiemu / piosnkę tego/
o winnicy tego.

1. Kościół Rzymiski w którym pánuje Papież / stajom

Wspomany jest iáto w wierze tak y w obyczáich: á
czym popráwy potrzebne y prágnie/ podług słowá
Bożego/ od wszytkich.

Rom: 11. 20.

Prze nieświągę wysłanę sa gálaski Izráelskie, á ty przez
świągę stois. Nie wýnoi się, ale się boj. Abośiem iesli Bog
przyrodzonym gálaskom nie przepuścił, á takż tobie przepuści?

Isai: 1. 21.

Iáto státo się niersadnica miásto świerne, pełne sadu, spráświe-
dlaświeć mieśkátá śo nim: á teraz mgóboyce.

Galat: 1. 3.

Ale choćby y my, ábo Anioł z niebá przepowíedat śoam, ná-
d śo cosmy śoam przepowíedáli: niech będzie przekłety.

Adrianus Papa VI. Epist: ad Franciscum Cheregatum, in fasciculo
rerum, Pagina 173.

Wiemy że ná tej stolicy, suż od wsielu lat, wiele złego było:
Zużyciánie śo duchownych rzecziách: wýroczenia śo man-
datiech Boskich, y wśytko się práświeć y przeświatość odmieni-
to. A nie dżiś, że skaza od głóby do cłonkó, od náwyszych
Biskupów, ná drugie mniejsze Prelaty spadła: wśyścycmy (to
jest, Preláci Kościelni) uśtapili, ieden iáko drugi ná drogi śwo-
je, y nie był suż dákno, ktoryby dobrze czynił, nie był uż do iedne-
go: dla czego potrzeba jest, ábyśmy wśyscy dali chęćte Bogu, y
unżyli duse naše iemu: A niechayby káidy z nas obaczył g dzie
upadł, á sam siebie ráczey sádził, niżby miał być od Boga rozga-
szonego iego sádon. W ktorej rzeczy co się nas tycze, będzieś obieco-
wał, że śośelákim sposobem oto się stárác będziemy: Aby naprzd
rá stolicá, śkad ro wśytko złe poszło, reformowána byta: áby, iá-
ko zád zepowíedanie ná wśytkie inśe stany wśyšlo, tak náby od
tejsze Bolice napráświá y reformowánie wśytkiego uczynione by-
ło Támie: Poddáiemy kárki náśse, náwyszey dóstojności, nie dla
pánoszenia lubości, ani dla spánoszenia powinnych náśych: ale
dla posłuszeńśwa wóley Bożej, dla napráśwy pówśkráśionej
ubłubienice tego, Kościóla pówśsechnego. Támie: Zaden się dżi-
śośwáć nie będzie, iesli nie wśytkich błdów y zabobonów
wśytkich, przemas napráświonych użrzy: zástárátyć wśozd
barzo jest, y nie prosty, ale rozmaity, y rozliczny, polekneku śo

leczeniu jego postępowanie porzeka: a prądzie co gorzszym a bardziej niebezpiecznym rzeczom zabiegać należy, żebyśmy chcieli raz i na zawsze naprawić, i wszystkiego nie pokazali. W wszystkie predkie odmiany, mości Aristeles, i Rzezypospolitey niebezpieczne są: i na zbysy wytyczera, kreść wytyczera. To Papieć.

Petrus de Aliaco Cardinal: in Praef. pro Reform. Ecclesiae oblat.
Concil: Constant:

Reformacja, albo naprawa Kościoła, iako była przedtym potrzebna, y teraz więcej jest, iainie pokazuje opłakane jego postępowanie: o którym z lameniem wielkim uskarżał się błogosławiony Bernard i Kazanin, 33. Sermon: super cant: tak mówi: Rozchodzi się duma zropiała zaraza, po wszystkich ciele Kościoła, a iako syryj, tak rozpaczliwie y niebezpieczniej zgnat. Tamże, tenże Kardynał ukazuje, w czym Kościół Rzymski reformacji potrzebuje, iako we Mśach, w świętjach, w Kanonizacjach, w obrzędach, w regulach, w odpustach, i w Joachim Abbas in cap: 2. Ierem:

Dwoje zle uczynił Rzym, między innymi cięszymi, opuścić iac duchowne rzeczy, dla czynnych: cnoty, dla niecnos: nauki święte, dla Filozofii y prawn: obierając sobie za Krystusa, Anrykrysta: za Boga, dyabła: za królestwo niebieskie, piekło. W Legatoie Państwa III. Papieża, na Concilium Tridentum zwołali, i z słowami Ieremiaszowskimi, w nabożeństwie Rzymskim wypełnili się. Vide act: Concil: Trident:

Ferus Doktor Papiecki in cap: 20. Exod:

Nie wiem zaprzec, iż barzo postępowanie istniało się przez wiele błędów, mianem naszym Rzymski Kościół. Tenże mości, Sermon: 4. Dominie: Septuag: Nikomu nie ma być dziwno, iż mianem naszym Kościół Rzymski, tak barzo postępowanie, y tak barzo od pierwowzoru krasny y świętości odmieniona jest. Postępowanie nie mamy laosm: lat ma tydzień y pięć set, nie ma tedy być dziwno, że się pomarzęczyła, a złała się, gdy ręk wiele leniwość, y nie świętych Pasterzów miała. Tenże, in Epist: 1. Ioh: cap: 2. W Kościele Bożym już dawno wzmogły się zle używania, mało nie wszystkich rzeczy, y k temu rozmaite zabobony, a nad to też zle obyczaje prawnie nad zły: Lec, Bog tego wieku Maimon y ręk pycha, tak nas zalepiła, że takowego Kościoła z tego, ani wydrzeć nie możemy, nieznając abyśmy je wygładzić chcieli. Tenże

F x x i j
in cap: 32. Exod: Boże, by się nam też na godził Moyses nie taki, któryby zle Kościoła wygładził: bo nie jednego tylko ciela mamy, ale wiele, to jest: wiele zabobonów, wiele zle używania, wiele co na Krześcijaństwo nie przystoi, i tak że wszyscy zaniechali. Tenże, in lib: Iudic: cap: 18. Sporubił się syryj i trael z Ephod: dwojcy był grzech Gedeonów, i Ephod przetrwał, a z tego zle używanie i trael, z tego zle używanie, a z tego zle używanie, a z tego zle używanie. Ktoż tedy nie widzi, że rożne rzeczy w Kościele się dzieją? Iako wiele postanoili i święci dobrym umysłem, które jednak teraz widzimy, że się obracają części w zle używanie, części w zabobony: przykładem są święci, ceremonie, obrzązki, klasztorzy i adne y rzeczy z tych umysłem nie było postano, i tak i takie se teraz maia. A przedse Gedeonowie na sy mil, nie gładzą tych zle używania, nie odrzucaia zabobonów.

Callander Doktor Papiecki in consult: Art: 7. pag: 43.
ad Imperat: Ferd: & Max:

Niniejszy Kościół Rzymski nie pomatu w obyczajach, y w karach, przydad też w ścisłości nauki, od onego dawnego, zjadł, roznyim jest.

Vicelius Doktor Rzymski in Dom: 11. post Trinit:

Reformacja zaczęta, a co rychley onę wykonanie, a zle w nich należniemy Kościół użycie, y dobrego Pasterza, do który podpastersze pochwaleni będięcie. A iestis tego nie uczynicie, iako naieimnicy, sędzicie prawnie odrzuceni będięcie. Tenże, Domin: 10. post Trinit: O wy Monarchowie, czujcie o sobie, y o waszych: O wy Biskupi, obaczcie że dla waszej winy Kościół Krystusowy prawnie jest iako Augiego stajnia gnoiu pełna. Pilnie tedy starajcie się, abyście ia wyżyli, żeby się nie rozgwieżdżal Pan, a pogmęlbyscie z drogi sprawiedliwy. Tenże, Dom: 4. post Natal: Domini: i toż się o sprawiedliwych i ciary, na kora Bog, iako na waszego dobrego korzen, patrzy, uczyni: i siebnała pilność doskonałego Pisma, żaden się nie radził, i tak Doktorów: do czystern kóre wody zadzierzeć nie mogły. Pożylnie i nieczemnych udatymy się. Przysła tedy gruby Farfary, i kras ścisłości i ciary, tak i prawnie Paganus i zabobonnie i ciary i błąd błąd i ciary. O lesa Kryste Biskupie prawnie, i ciary na Kościół i ciary: obacz se wszystkie

rzeczy z gruntu są wyjęte. Nie do Kościoła nie mają przysięgi, jako słowo Pańskiego opowiedziane.

Iohannes Sarisburien: lib: 6. Poly: Ozmaymit Hadrianowski

III. Papieżowi, gdy go pytał, aby ludzie rozumieli o Kościele Rzymskim: Wiele ich powiedziało, że Kościół Rzymski, który matka wszystkich Kościołów jest, nie tak się matka naszym pokazuje, jako macocha. Siedzą do nim Scribowie i Pharyzeusowie, kładący brzemiona nieźnoidalna na ramiona ludzkie, których się palcem nie rykają sami, &c.

Chrysost: Homil: ex variis locis in Mat:

Kościół, któryby jakimś sposobem przecieżył Wolei Krystusowej czynił, godzien jest, aby był odrzucony. Tenże, Hom: 46. in Mat: oper: imperf: Każdy Kościół choć ma barzo wiele ludzi, którzy iśliże onych rzeczy dobrych, których przedtym uczono, odstąpił, opuśczone jest, abośiem pełny jest nie Boga, ale dyabła. Tenże, Hom: 49. in Mat: Kościołom zgola nie mamy wierzyć, iśliby tych rzeczy nie mogli, abo nie czynili, które są zgodne z Pismy.

Augustinus de unitate Ecclē: cap: 10.

Ani z Katoickimi Biskupami zgadzać się trzeba, iśliże się czym myla, rozumieć co przecieżyło Kanonicznemu Pismu.

Ambrosius in Luc: cap: 9.

Jeśli jest który Kościół, któryby świątę odrzucał, i Apostolskiego opowiedzania fundamentu nie dźwigał, żeby takiej zmaży nie doświerności nie uczynił, ma być opuśczone, &c.

II. Kościół zbudowany jest nie na Piotrze, ale na wiście onych/ Ten jest KRYSZTUS.

Augustinus de verbis Domini Serm: 13.

Piotr od opoka, nie opoka od Piotra, iako nie Krystus od Krześciainina, ale od Krystusa Krześciainin nazywany bywa. Tyś jest Piotr, a na tey opoce kioras wyznal, mówiac, Tyś jest Krystus Syn Boga żywego, zbuduję Kościół mój, to jest, na mnie i moim, Synu Bożym żywym, zbuduję Kościół mój: na mnie zbuduję ciebie, nie mnie na tobie, &c. Tęgi tam tych, którzy się chcą budować na ludziach, nie na Krystusie. Tenże mów: lib: 1. cap: 21. Retraet: Poświedzialem na jednym miejscu o Apostole Piotrze, że na nim iakoby na fundamencie Kościół zbudowany

P x x x i j

jest, ale świałem że potym cześtokroć tak wykladał, to co od Pa-na poświedziano jest, Tyś jest Piotr, a na tey opoce zbuduję Kościół mój: aby na tey rozumiano było, o tym, którego Piotr wyznal, mówiac, Tyś jest Krystus Syn Boga żywego, iakoby Piotr od tey opoki tak nazywany, osobę Kościola znaczył, który się na tey opoce buduje, i wyśiał klucze królestwa niebieskiego: abośiem nie rzeczone mu, Tyś jest opoka, ale, Tyś jest Piotr: a opoka był Krystus, którego wyznal Piotr, &c. Toż mów: Tractat: 124. in Ioh: Też słowo ma Ambrosius Serm: 84. y Beda in 1 Cor: 1. Tenże mów: Tract: 10. in Epist: Ioh: Coś jest, na tey opoce zbuduję Kościół mój? Na tey wierze, na tym co jest rzeczone, Tyś jest Krystus, &c. Tenże, in Psal: 60. A iżby był Kościół zbudowany na opoce, ktoś się stał opoka? Paweł świątę słuchaj mówiaczego: A opoka był Krystus: na nim tedy zbudowani jesteśmy. Tenże, Epist: Serm: 144. de Tempore, Piotr ieden za wszystkich odpowiadział: Tyś jest Krystus Syn Boga żywego. Toż mów: Serm: 13. de verbis Domini, y Tractat: 11. in Ioh. y Cyprianus Epist: 55.

Chrysostomus Homil: 3. in Acta.

Piotr świątę czynił z spólnego zezwolenia wszystkich uczniów, nie z poświagi świąty, ani z rozkazania. Tenże, Serm: de Pentec o-ſte. Na tey opoce: Nie rzekł, na Piotrze, abośiem nie na cześ-łowieku, ale na wierze zbudował Kościół śwoy. A co była świą-ra jego? Tyś jest Krystus Syn Boga żywego. Tenże, Homil: 55. in Mat: Pan rzekł: Na tey opoce zbuduję Kościół mój, To jest, na wierze, y wyznaniu. Tenże, Homil: 20. in Mat: Operel imperf. Krystus zbudował dom śwoy, to jest, Kościół na opoce, to jest, na mocy świąry, abośiem moc świąry nazwana jest opoka, dla ko-rey Symon nazywany jest Piotrem.

Cyrillus lib: 4. de Trinitat:

Opoka przez nas świątę, nie inśwego (rozumieć) nie nazywał Pan, ieden nienaruszona y świątę: na świątę Piotrową, na ko-rey Kościół Krystus: i tak ugruntowany y zbudowany jest, aby nie upadł, y był nieprzemozony fortom piekielnym na świątę trwać.

Ambrosius de Incarnat: cap: 5.

Wiara jest Kościoła fundamentem, abośiem nie o ciebie Pi-otr: ale o wierze rzeczone jest, abośiem bramy śmierci nie

priemoga iey, ale wyznanie szczyt piekła. Tenże, in cap: 9. Luca. Opoka która jest Krystus: fundamentem Kościoła, która jest. Iteż opoka będzie, i Kościele będzie, albo iem Kościoła na opoce jest.

Hilarius lib: 2. de Trinitate.

Ieden nienaruszony fundament jest, iedną tą jest szczyt opoka Kościoła, usty Piotrowym zeznana: Ty jesteś Syn Boga żywego. Tenże, lib: 6. Piotr budowanie Kościoła podległ.

Gregor: lib: 1. cap: 17. in Iobum.

Kogoż in tego opoka znaczy? iedno tego, o którym Paweł i: p: wiedział, A opoka była Krystus. Toż mości lib: 28. cap: 6. in Iobum. Tenże, lib: 3. Epistol: 33. Zysos was na opoce Kościoła, to jest, na wyznaniu Piotrowym, gruntujcie. Tenże, lib: 4. Epistol: 32. Wszak Kościół, czego Boże zachowaj, z stanu swego wypada, kiedy ten, który się zowie Poświeconym Biskupem, upada. Tenże, lib: 4. cap: 36. Kiedy ten, o bledzie ginie, który się Poświeconym zowie: żaden już Biskup nie stanie praktyczny z stałości. Toż mości Panormitanus Kardynał, in c. 1. de Iudiciu. Nu. 4. kiedy głoszą pędziszana jest, tedy jinśy którzy za głos swa idą, pędziszani są.

Gloss: in Canon: Ita Dominus, dist: 19.

Na onym arystule Kościoła, Ty jest Krystus, i. c. zbudowanie jest Kościoła. A tak na sobie samym zbudował Bog Kościół.

Biga salutis Ser. n. 51. de sancto Petro, y in Dominicam piasc infra ascens. A na tej opoce korai teras wyznal, y położył na fundament Kościoła, to jest, Krystusa, zbuduj Kościół moji. i. c. y przywodzone słowa, i Cor. 3. 11.

Polydorus lib: 5. cap: 12.

Cephas, po Syryjsku rozumie się całokształt, albo stałość, i Piotr był wyznaniem cały, albo stały.

Erasmus in cap: 16. Mat:

A tak Piotr kłamiłszy (albo opoczyłszy) Kościół całokształt Kościoła znamionuje, Też wyśnal imie mawie moją, i też przyjął toż, i z tym poznaję. Zbuduj Kościół moji, i. c. y przywodzone słowa, i Cor. 3. 11.

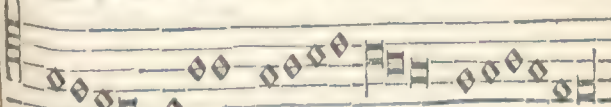
O KOŚCIELE BOŻYM.

AUGUSTINUS Ser. 129. de Temp: Cóż jest nie

rodzony / Syn jest rodzony / Duch święty me rodzony / ale od Ojca / y od Syna pochodzący. Tamże: Ta Trojca osobami jest rozemnana.

Danie nasz studnico dobroci / Ojciec

bez poczynu / O ciebie wszystko dobre pochodzi / Zmisluy (słowa nad nami.)

Rep. pámie náš studnico / zé.

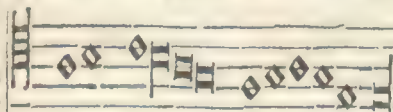
Rep. pámie náš studnico / zé.

Dyste iedyny z Bogą Ojca wrodzony / Ciebie

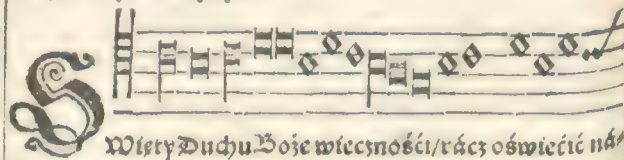
Panny narodzonego / światu potrzebnego / Opowieda

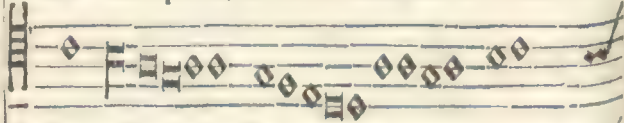
li cie prorocy: Zmiluy sie nád nami.

Rep. Kryste tedyny/zé.

Rep. Kryste tedyny/zé.

Wistry Duchu Boze wieczności/rącz oświecić ná

se ciemności / bysiny społem zgodnie mogli ciebie chwalić

godnie/ Zmiluy sie nád nami.

Rep. Swistry Duchu/zé.

Rep. Swistry Duchu/zé.

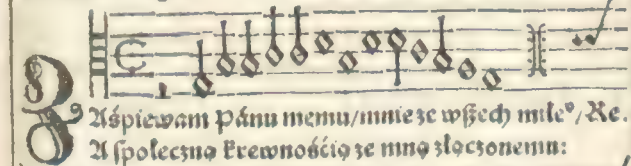
W T O R A P I E S N O K. B.

Z Proroka Ezaiášá, z káp: 5. y z Proroka Hieremiašá, z káp: 2. y 12.

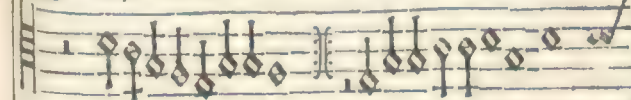
Cantabo dilecto meo, &c.

CLEMENS Alexandrinus li: 7. Stro: cap: 3. Nie mley

see / ale zgromadzenie wybranych nazywam Kościołem.
Dokłada niżej / cap: 10. Do którego Pan Bog zgromadza tych / Który mi się spozorodziem / Których też Bog przyrzekł przed stworzeniem świata. AUGUST: Epist: 80. Krystus mowi wybránym y umiłowánym swoim do ciała tego należącym / Którymi jest Kościół. HILAR. in Psal. 51. Kościół jest dom Boży / y wszyscy náśladowcy wiary Ewangelickiey / zé / zé. A tak Kościołem prawdziwym są sami tylko wybráni y przyrzekani / Który nigdy zginąć nie mogą.

Záspiewam pánu memu / imię ze wszech mile / Re.
A społeczno Ewenością ze mną złączonemu:

O tego sławney winnicy / Rep.

Godno jest abyśmy wszyscy / Społecznie záspiewali / ie

mu chwale dąli.

Ktora on z lásti swoiey tak plotem ogrodził / Rep. Wybrawszy z niej łanienie / hoynie ja rospłodził: W pośrzed niej wieże postawił / Rep. A w niej piękna prąse sprawił / Owocu z niej wdzięcznego / czekał czasu swego.

A chciał aby mi wdzieczne iągodki rodziła/
 Rep. Ale ona ćierpmiace y przykre pusćila: Prze-
 toż Jerozolimezcy / Rep. A meżowie Judscy
 wsfy / Rozsadźcie te roznice / me y tey winnice
 A cożem z ta winnica już daley czynić miał:
 Rep. Wsfytko w niey napraw wsfy / takm sie w
 niey kochał: A zawnym już czekał tego / Rep. A
 by z niey czasu słusznego / Wdzieczne iągodki ro-
 sły / Ale z niey złe pośły.

A teraz wam potaje / co z nią bede czynić /
 Rep. Pomiem z winnice mey niechiał owoc
 wynieść: A tak iey ploty rozgródze / Rep. Gdyż
 moge tu iey zaszkodzić / A będzie rozrzucony / iey
 plot z każdzey strony.

Wyżrycie co sie w rychle iey buynośći estła-
 nie / Rep. Jakie będzie iey mieć frogie podeptá-
 nie: Abowiem ia tak spustofie / Rep. A sfytek iey
 korzeń rospofie: A torey nie okopáia / tak iey za-
 medbaia.

A zrosćcie ná niey ćiermnie / y iezyny ostre / Re. A o-
 blokom też puszczać dżdża namnicy nie káže: Wy-
 wilgotności nie miała / Re. Gdyż sie tak nieplo-
 dna sfála / Nie podáiac żadne / owocu słusne.

Abowiem tá winnicá wsfed zastepow Pá-
 ná / Rep. S ludu Izráelskiego iest znacznie zebrá-
 ná / A mąż z narodu Judskiego / Rep. Był wdzie-
 czynym kochaniem iego / Krorych Pan długo
 czekał / Wy sie z nich kto rznał.

A dźwime im folgował / czekał w nich rza-
 du / Rep. A oni w złościach żyli / nie czyniacy sa-
 du: A miasto sprawiedliwości / Re. Placz / Trzyt-
 á wielkie ciężkości / Vbogum żądawali / o Pána
 medbali.

A też ie Pan odrzucił od oblicza swego / Re. Po-
 lożył ie ná przykład tu oczom każdego / Bychmy
 sie też strzegli złości / Re. A żyli w sprawiedliwo-
 ści / Ku chwale Pána swego / wiecznie trwáiać.

Pomni ná to człowiecez wierny trzesćianstwi /
 Rep. Jáko Pan Bog odrzucił on lud Izráelski:
 A to dla nieposłuszeństwa / Rep. Jáko y dla nie-
 domiarstwa: Strzeż sie tego wsfytkiego / słuchay
 głosu iego.

Abowiem ćiebie Pan Bog tak już umiłował /
 Rep. Syná swego iednego / własnego dąrował:
 Uczynił ćie ludem swoim / Rep. W Synu swym
 iednorodzonym: Já co ty Pána wzyway / chwa-
 le temu dąroway.

* Bądź tobie wieczna chwala / Gycze wsfed-
 chnógacy / Rep. Jes nam raczył dąrować Syná
 z wyjątkości / By był naszym zbawicielem / Rep.
 Przyczyną y też Káptanem: Ten nas w sprá-
 wiedliwił / Grzech z káramem zgładził. Amen.

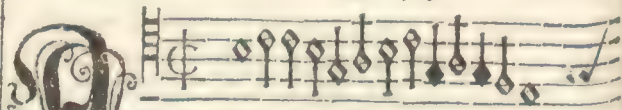
TRZECIA PIESN O K. B.

z Psálmu Dawidowego 80. Qui regis Israël, &c.

AUGUSTINUS pisze ná ten Psálm / mowi: To éwiáde

Pieśni

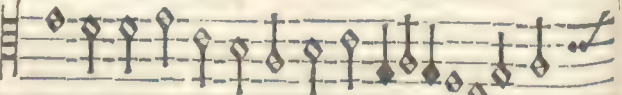
ctwo y Krystusa y winnica wysnawa / to jest Głowa y
Ciało / Krola y Lud / pasterza y trzode. Tenie de unitat:
Eccl. cap. 2. Kościół powszechny ciałem Krystusowym
jest / Głowa jest sam jednorodzony Syn Bogą żywego
Jezu Krystus / sam y zbawicielem ciała. Gregorius zga-
dając się z nim mowi in Psal: 4. Pomi. Krystus jest Gł-
wa Kościoła / świątyni Kościoła / który jest ciałem tego / Du-
chem świątym bywa napełniony / aby żył.

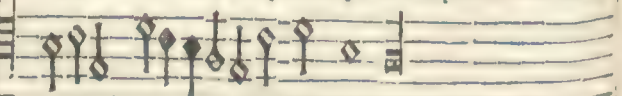
Ach panie Boże który sam rządziś Kościół swój
w którymś obrał na wieki swoje mieszkanie

prowadziś go iako owieczki / w świąt rē jest on lud twój / A.
Aby w nim było imię twoje na wieki chwalone.

Okażyś moc swoje / a przydź zebys nas wybawił: Boć si-
e

okrutny iuz nād nami nieprzyjaciel zmocnił.

Ach miły Panie rącz weyźrzyć na nas strapi-
ne / Rączże nād nami okazać twe święte zmi-
o

Kościół Bo: G 13

wanie / Repet. Dopomożysz nam abyśmy się na-
wrocili / z grzechow powstałszy / za nie wierna
połute czynili. Bądź nam miłosćiw / a odpusc-
iuz nasze zgrzeszenie / dla którego słusnie cierpi-
my to twoje karanie.

Ach panie Boże iako długo masz się gniewać /
a modlitwy ludu twoje^o nie raczysz wysłuchać /
Rep: Nakarmiles nas chlebem płaczu y żało-
ści / Napawaś nas łzami / strasimki y wielkiej
ciężkości. Boże wszechmocny zmiłuj się / day
nam pocieszenie / Nieprzyjaciółom naszym wšyt-
kim day wpańietanie.

Ach ta winnica którąś sam przeniósł z Egi-
ptu / Rozsyrzyłeś korzenie icę swego Testa-
mentu / Rep: A wyrzuciłeś z niej moca swoją
Pogány / Aby w niej wierni na ich miejscu by-
li wkorzeniemi : Napełnili ziemię z błogosła-
wieństwa twoiego / y zmocnili się bārzo mo-
cnie / v ludu cudzego.

Ach ta winnica potym ciernia namnożyła / A
od oney hojney płodności bārzo odstąpiła. Re:
Te odrzuciłszy / y zaślepił inną nasadził / A rwoia
Syna swego Jezu Krysta polat y poświęcił:
Ustawiłeś krolestwo aby się rozmnożyło / które
by zawsze moc śatanisko na świecie tłumilo.

Ach miły Panie / Ktoż plot tej winnicy skąził /
ktoryś tak mocnie od początku z pilnością po-
stawil / Rep: Dla tegoż iā wšyscy którzy iā tār-

Pieśni
gaia/ Bóg is opuścił z obrony swej/ to na oko
znaia. Werwał się do niej wieprz leśny z wiel-
ką okrutnością/ Cieniąrga/ depce/ psuie/ morzy/
bez wśelkiej lutości.

Ach Boże nasz wszechmogący ciębie prosi-
my/ Weyrzyj na te wciśki nasze/ ktore tu cierpi-
my. Rep: Zatrąć miły Pánie te Bóstia okrutn-
ktora plugawo winnice twa nauka omylua:
Przyimi Kościół swoj w opiekę / nie day go
spustofyć/ Zlitny się nad nami/ rącz konicę tym
bledom uczynić.

Zapalona jest ta winnica y wyćieta / Rozbo-
rzona wśelką icy pierwszą krasą y odieta/ Rep:
Ach mój miły Pánie iako przedtym kwitnela/
Owoce dając / latorośli wśedzie rozpuszczala:
Od oblicza twego stusnie za złości skarania / A
nie bedzieli zlitowania twego/ iest stracona.

Weyrzyj o Pánie na Syna twego milego/
ktoregoś wydał na zbawienie Kościoła swoie-
go/ Rep: Dla tegoż odpusć/ rącz się zmiłowac
nad nami/ Wśakęś nasz Ociec miłosćiwý/ toć
my wżnawamy: Tćie day zaginać nagle/ pro-
simy cię potornie / Zachoway nas mocna swa
ręka przyswoiey obronie.

* A wybawieniem z wdreczenia tak cięskiego/
Bedziemy chwalić imię święteż i laićskam two-
go/ Rep: A nie odstapimy już od słowa twoie-
go/ Chcemy się zlepśyć/ ciębie słuchać pasterza

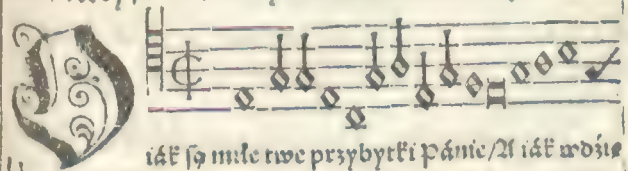
o Kościele B. 711
naszego. O Boże wszechmocny/ okaż łaskę swo-
ną nad nami/ Wybaw nas z mocy okrutników/
Amen wśyscy rzeczymy.

CZWARTA PIEŚN O K. B.

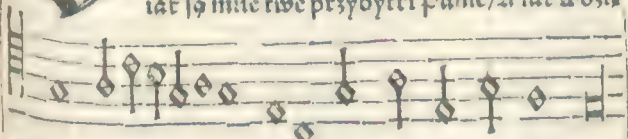
z Psalmu Dawidowego, 84.

Quam dilecta tabernacula tua, &c.

CHRISTOST: oper: inipet: Hom: 46. Nieten: Ko-
ściół wychodzi/ ktory cięśnie wychodzi/ Ale ktory du-
chowne grunty opuszcza prawdy Kościelney. Myśimy
od nich wysli cięślem / a oni od nas vmyślem: Myśimy
od nich wysli mieyscem / oni od nas wiara. Myśimy v
nich zostawili fundamenty ścian / a oni v nas zostawili
fundamenty psin: Myśimy od nich wysli przed ludimi/
a oni od nas przed Bogiem: dla tegoż oni iako cięśśm
Arześciáni/ przesładuią nasze duchowne. Tanie/ z Ko-
ścioła cięśśnego duchowny wyszedł/ to iest/ z ludu swoie-
go ktory się zдал być Arześciánistim/ a nie był/ lud ten wy-
szedł/ ktory się nie zдал być Arześciánistim/ a był.

iak są mile two przybytki pánie/ A iak wdzi-

cne w nich przemieszczawanie / w ktorych imię twoie sta-
(wne.)

Bo z wielkiej chuci duszą ma i nim pragnie
Aby miała w twym domu mieszkanie / a spo-
czne obcowanie.

Strapienie serce / y to moje ciało / pragnie
by w twym domu mieszkało / a w nim zawždy
przebywało.

Bo mi już w nim znalazł wciśnięte mieszkanie /
Jak wrobliczek w dzieczone gniazdko swoje /
gdzieby miał słaść dziatki swoje.

Bo tu przebywaś Boże wszechmogacy / dą-
ry dawaś wszech obżywiający / wiernymi i co-
bie wołającym.

Do twego domu wierni się zhadzają / iak ku
gniazdom pracy się zlatają / gdzie twe imię wy-
stawiają.

W nim siebie służą i rodzeniu nowemu / w
nim się rodzą i prawemu wierzeniu / i twego
Ducha naswieszczenia.

Tuż twe ołtarze wszechmogacy Panie / Kro-
lu mój / tuż jest moje kochanie / gdzie z wiernymi
obcowanie.

Błogosławieni którzy tu mieszkają / Alz na-
wieki w domu twoim trwają / imię twoje wy-
stawiają.

Cie wyspicwnia imię twoie chwalać / radość
mała wespół z ciebie / a w smutnym pado-
le płaczą.

Ja co im da Pan tu dobrozreczenie / A we-

wszystkich cnotach pomnożenie / Przy swoimi
wiernymi Synie.

Boże wszechmocny wstępsz prosby moje / Wsfa-
les Bog nasz / nakłoń vcho swoje / A weźm nas
w obronę swoje.

Racze sam weyźrzeć nasz lastawy Panie /
Na własnego Syna zaśluzenie / Ten nam sprá-
wił wykupienie.

Boć miłszy jest dzień w twych przybytkach
mieszkac / Niż tysiąc dni w złych zborzech prze-
bywać / a z nimi także obcować.

Szczesliwy jest ten / kogo ty sam wybrał / A-
by w domu twym świętym przebywał / Imię
twoje święte wystawiał.

Gdzie wszystkie wierne wsem dobrym napel-
niaś / Swoie dary z hojnością im dawaś / A z
lastki swej świętej zbawiaś.

Boś też ty jest sam słoncem przezroczystym /
wrodzonym pewnym / wszystkim swymi wybranymi /
ymocnym obrońcą wiernym.

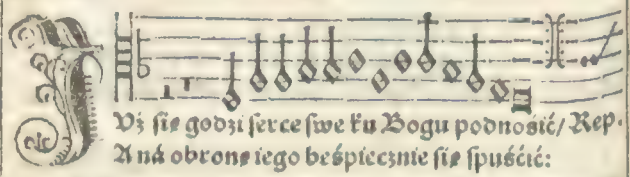
* Dayże nam mieszkac w tych przybytkach
twoich / a day chodzie do twych zborow świę-
tych / gdzie jest obcowanie wiernych.

Izbychmy cie tam serdecznie chwalili / ze
wszystkimi twemi wybranymi / potym wiecznie
z toba żyli. Amen.

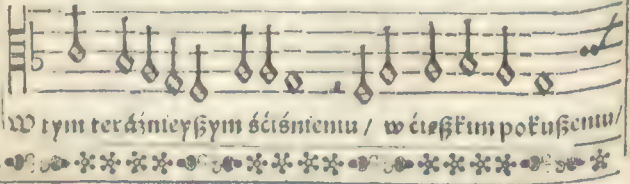
PIATA PIESN O K. B.,

Aby Rościol Pan Bog mocą Dostwa swego wybawić

raczył od Tyrannow/y od bálwochwálcow/Etorzy sie sta-
 ráis / áby go mogli do gruntu wywrocić / widzác go być
 gromadkó mála. TERTULL. lib. de Pudicitia: Licsbá
 Biskupow nie test Kościółem. Tenielib. de Pœnit. przy-
 jednym ábo przy dwu Kościół test. AUGUST. in Psal:
 128. Niekiedy w sámyim Ablu był Kościół: niekiedy w sá-
 myim Enochu: niekiedy / w sámyim tylko domu Zoego:
 niekiedy w sámyim Abrahámie / niekiedy w domu Loto-
 wym zé. NAZIAN: Orat. ad Arianos. Gódsz sá owi/
 Etorzy nam wbostwo ná oczy wyrzuciá / Etorzy sie bogá-
 ctwy swemi chelpis / Etorzy Kościół z wielkósci sácmá / á
 mála owczárnis gárdis. Tánje: Oni máis Kościoły / á my
 Bogá. Tánje: Mátá oni lud / my Anioły: oni swiátłóci /
 my wiárz: oni grozby / my prózby: oni biéie / my cierpli-
 wość: oni złoto y srebro / á my słowo sáczyre. CHRISO-
 STOMUS Homil. 36. ad Antioch. Coz mi do wielkósci:
 Izali nie widzicie / iz lepša test rzecz mieć ieden drogi Eá-
 mieñ / mi pieniszkow wiele. Tenie / Homil. 40. Lepszy test
 ieden czyniszy wola Bozís / á niżeli dziesisíc tysisíc grzes-
 sznikow.

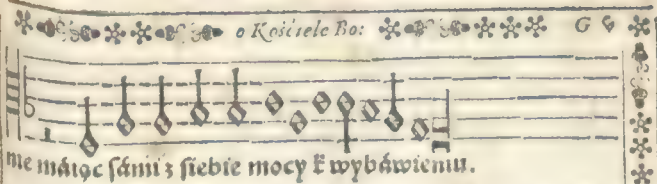

SW: sie godzi serce swe ku Bogu podnosić / Rep.
 A ná obronę tego beśpiecznie sie spuścić:

W tym terásnięszym ściśnieniu / w cięśkim pokuśnieniu /

o Kościele Bo: G

nie máis sámi z siebie mocy k wybáwieniu.

Przetoż k niemu wolaymy w sercu wniżo-
 nym / Rep. Wzywáiacy go záwse y w Duchu
 Słusónym / Wierzac iz nie opuści nas / máiac w
 swej pieczy nas: Bożená wysokości / Rácz sámi
 walczyć z ánas.

Bo wiele nieprzyiációł inż powstawa wzgo-
 re / Rep. Nam trzódzie twoicy grozá / wiódac
 swoje spore: Chcecy nas z swiátá wygládzić / y
 do kónca skázić / Twoie zbáwienie prawde do
 gruntu wywrocić.

Bo niechca temu wierzyć zesmy twoia trzo-
 da / Re. Ani ná to pomyslić / zés ty náś obroná:
 Ale téz to śmiela mowić / y tym sie wiec sáczyć /
 że nád námi moca siwa mogá zwycięstwo mieć.

Ty wieś izes nas obrał k niebieśkiej rádości /
 Rep. Z bledow / z grzechow wybáwil / z swoiey
 Boskiej mocy / W Kościół twoy swiety przy-
 laczyl / w tymes służby zrzádził / y o zbáwieniu
 wiecznym inżes nas v pewnił.

O Boże wszechmogacy bádżże záwzdy zná-
 mi / Re. A wednie y téz w nocy / dšierz reke nád
 námi: O káż w nas swoje moc Boská / y mądrość
 niebieśká / z áśromay pycha / vpor / moc nieprzyiá-
 cielská.

Boć już rece ściagała przeciw twym wybranym/ Rep. A bårzo one trapia tyrånstwem swym/ frogim: Nie rączże nas im w moc dawac/ y hańbić dopuścić/ A innie swoje święte im dać potromocac.

Powstańże w swoiey mocy Boże wszechmogący/ Rep. Sluchay naszych żadości z swoiey świętey gory: Przestrasz wszystkie niebożniki/ świata milowniki/ ludu twego wiernego frogie/ sprzeżiwniki.

Podnies swoje prawice nam ku pocieszeniu/ Rep. Day okrutnikom w lice ku ich zawstydzaniu/ Zetrzyś ie y ich tyrånstwo/ złość y okrucieństwo: Day nam teraz ściśnionym swe Boskie zwycięstwo.

Badźże obrona nasza przeciw ich frogości/ Rep. Teraz y też w każdy czas z swoiey wszechmocności/ Day niech przespieczniem się nam/ a tobie służymy/ Bedac w twym opatrzeniu/ z tego się cieszymy.

Nie boiacy się siły niezliczonych ludzi/ Rep. Ktorzy nas swym tyrånstwem wśedy ogárneli. Mamy ciebie przytomnego/ Krola niebieskiego/ A tyś sam jest obrońca każdego wiernego.

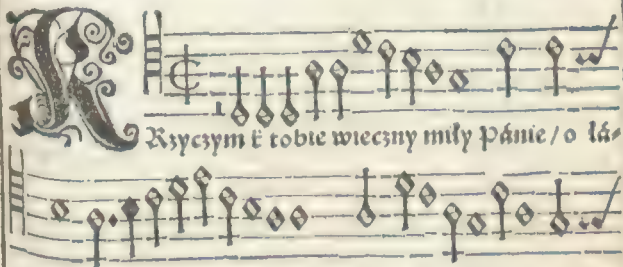
Dayże nam stałemi być zbawicielowi wieczny/ Rep. Wasza droga przechodzić przez nieprzyjacioly: Bo jest Panie two zbawienie/ y wyswobodzenie/ W Kościele twym y w niebie wieczne

pożegnanie.

* O rączże to uczynić dla Syna swiego/ Rep. Day szczęśliwie dostąpić krolstwa wiecznego/ A tobie tam chwale rozdawac/ wiecznie roztoskowac/ Święty/ święty/ z Anioły aż na wieki śpiewac. Amen.

SZOSTA PIESN O K. B.

Iżto pan Bog wszechmogący wierne swoje wybawia/ gdy do niego wolają/ z rozmaitego niebezpieczeństwa/ według nauki Piotra świętego/ który mówi/ 2 Pet. 2. Wybawie pan pobożne ludzi z pokuszenia y z utrapienia wybawie: y Dawida/ Psal: 34. Wolali sprawiedliwi/ a wysłuchał ie pan/ y ze wszystkich wątkow ich wyzwolił ie. Tamiż: Wiele jest wątkow sprawiedliwych/ a z tych wszystkich wybawił ie pan. Czego mamy przykład w Patriarchach/ Gen: 20. 41. ludich. 8. w prorokach/ Dan: 3. 14. 13. w Krolach/ 2. Paral: 20. w Apostołach/ Act: 12. 27. w Maryi Pannie/ Match. 1.

Krzyczym k tobie wieczny miły panie/ o łaskę

śwawe wysłuchanie/ Wyzrzyś na swoje stworzenie/ a

day w rychle wspomoięte.

Nyc sie pod straż twoie vciekamy / w tych
trudnościach ktore mamy: Bo wszytkie siatam
skie siły / na nas sie gwałtem zburzyły.

A iuz prawie ze wszelakiey strony / potrzeb
iem twej obrony: Ktorey gdy miec nie bedzie
my / wszyscy razem poginiemy.

O wieczny Boże Oycze prawdziwy / wśia
tes ty Pan lutościwy / Prosim cie twoie siero
ty / vstrom ty naše kłopoty.

Musim to znać jesmy przewinili / każn okrus
tina zasłużyli: Bo czynim rozliczne złości / prze
ciw twej sprawiedliwości.

Wszakże iednak to vsanie mamy / że łaskę two
o otrzymamy / Gdy twego miłego Syna / będzie
za nami przyczyna.

Bo dla tego krewo swa swieta przelal / by stro
gi gniew twoy vblagal / Nas wiecznie z toba
ziednoczył / Ku łasce pierwszey przywrócił.

A iako Poyśrzednik nasz iedyny / pokrywaj
iac naše winy / Chce przez swoje zasłużenie / by
śmy mieli wspomóżenie.

A vperwil nas swym obiecaniem / w Piśmie
swietym napisanym / Co przezen żadać będzie
my / że to wszytko odzierzymy.

Przetoż każdy bez wśego watpienia / oczes
kaway pocieszenia / Gdy swe oczy wniebo wzn
sisi / w potórze w ciłości prosiś.

Weyźrziś na to wieczny miły Panie / Syna
twego obiecanie / A w tak wielkie zamięśanie /
miej nad nami zmiłowanie.

Jakos miał nad młodziency onymi w Babi
lonie slugi twymi / Ktorzy do ognia wrzuceni
nie byli nie vskodzeni.

Poyśrzed piec z Anioły chodzili / wśech mo
cnosc twoie wielbili / zes przez cud okazać ra
czył / iakos slug swych nie przebaczył.

Także też do Lwicy iamy wrzucony / Daniel
błogosławiony / Widział znać nie pospolity /
wśemu swiatu znamięnity.

Arzyzac k tobie Panu Bogu swemu / Po
mocnikowi prawemu / Był przespieczen Pro
rok swiety / między srogimi zwierzety.

* Tymże kstatem nas sierotki twoie / zacho
way w te niepokocie: Byśmy pod two straża ży
li / ciebie przespieczenie chwalili.

Racz potłumić dusznie zprzeciwniki / z ich wśy
tkimi sluzebniki: Niech znaią twoi wybrau /
zes ty Pan nad wśemi Pány.

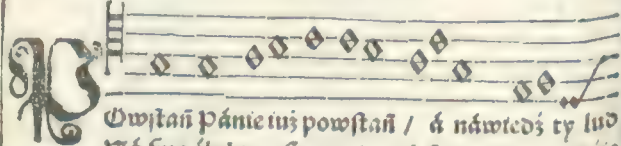
Ny w tobie pewne vsanie mamy / że to wśyt
ko otrzymamy: Amen / niech sie iuz tak sstanie /
wysłuchay nas miły Panie / Amen.

SIODMA PIESN O K. B.,

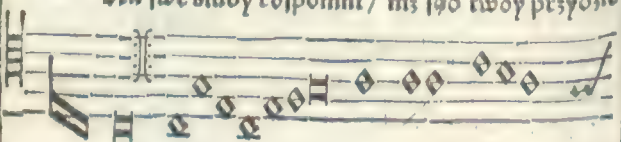
z Psalmu Dawidowego 68.

Exurgat Deus & dissipentur, &c.

Ten psalm dawni Krześciane śpiewali/ gdy Iulianus Apostata trapił Kościoły Boże: o czym czytamy/ apud THEODOR: lib: 3. cap: 17. Hist: Eccl: A im więcej Kościoły Boży trapił/ tym się on Krzewił Syryj. TERT: lib: Apolog: cap: 45. Więcej nas sstawa się Krześciany/ nim nas więcej mordowali: Krew jest nasieniem Krześcian. Tąmże: Gdy wy nas potępiać/ Bog nas rozgłosi. Tenże/ ad Scapulam: Przed się nie wstanie ta wiara/ Która wiec o tym/ tym więcej się buduje w ten czas/ gdy się da być wypięta: abowiem każdy przypatrując się ta Krey cierpliwości/ i takoby niejakim skrupulem przerażony/ chutliwie się pyta/ co jest za przyczyna tego mordu/ a posnawszy prawdę/ sam się żałować wdawa za nią. Toż mowi LACTAN: lib: 5. cap: 20. y HILAR: lib: 7. de Trinit: y LEO Sermon: 1. de S. Petro.

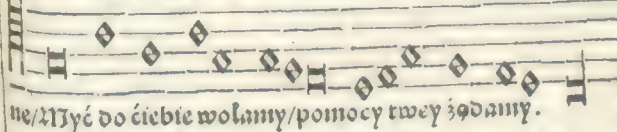

Owstań Panie już powstań / a nawiedź ty lud
iż swe śluby rozpomni / miś się twoy przyjdzie

twoy sam/ Rep.

groźny. Obacz nas opuśczone/ od wśech ludzi wgardzo-

ne/ Myć do ciebie wolamy/ pomocy twej żdamy.

Prawdać twa bärzo w cieśni / prze złościwoe
zwodniki/ Re: Kościół twoy oczekawa/ w Babilonie przebywa: Smuluy się/ a złutuy się/ Pa-
sterzu nasz przybliź się / Wsłysz wiernych stęka-
nie/ a day im wybawienie.

Weyrzy na Kościół święty / iak iest w zlych
przeklęty/ Rep: Antykryst go odzierzał/ zakony
swoymu związał: Słowo/ słudzy/ światości/ cie-
mu są w nienawiści: Ten/ by poznany nie był/
lärwe z wierzchu zostawił:

Chwale Boża odmienił / Która sam Pan v-
stawił/ Rep: Słowo Boże znieważyl/ wstawi
ludzkie wtracił/ Sakramenta zodiemiał/ na-
cie Pána nie pominiał/ Któryś tego zakazał/ by
się nikt nie domyslał.

Bo kto pierwszy Kościół znał/ nauka/ wi-
re widział/ Rep: Niemáš mu podobieństwa/
dla wśelego Pogaństwa. Rącz weyźrzić nuly
Panie/ przyśloć już wypełnienie / Co Prorocy
pisáli/ a wiernie przestrzegali.

Obacz te małżonke swa / Antykrystem zma-
żana/ Rep: Rącz wspomnieć na śluby swe/ obie-
tnice łaskawe: Boć niemáš Ktoby cieśyl/ a Ka-
cerka moc zburzył/ Jedno ty Panie mocny/ bos

ty sam jest w sechmocny.

Ráczże wzbudzić sługi twe / oznaymi im slo-
wo siwe / Re: Day im Duchá swietego / mistrzá
naprawdziwego: By w poystród Babilóna /
mowili twoie słowa / Lud wynieść pobudzali /
by grzechu / pomsty vsli.

Day Krolom serce takie / by twe slowo przy-
ieli / Rep: By zlych Kostíol wżgárdzili / iat bles-
dny odrzucili. Ráczże im dać náš Pánie / z lástki
swoiey vżnámie / Aby cie też poznali / Imie twe
wystawiali.

By zaś twoy Kostíol swiety / przyszedł do
swey istoty / Rep: Aby w nim studzy byli / á pra-
wody náuczali: Aby twojá małżónká / przez cie
iuz odnowiona / Wierząc Ewángelicy / miała
swezbáwienie z niey.

* Ráczże iuz nas wyslucháć / á pocieszenie nam
dáć / Rep: Ráczże nas sam wybáwić / á zprzeci-
wniki stłumieć. Day to za nášych czasów / ná pro-
sbe nášych głosów. Byśmy tu w prawdzie ży-
li / ciebie wiecznie chwalili / Amen.

OSMA PIESN O K. B.,
z Psálmu Dawidowego 46.

Deus noster refugium & virtus.

Gdy Cesarz Kárl V. Marciná Lutrá do Vormáciey
ná Seym dla dysputáciey wewzał / dawşy mu gleyt / od-
csego / gdy go niektorzy odwedzili / rádzac mu / aby tam

nie iedził / prześládájąc mu niebezpieczeństwo / ten psalm
spiewał. Ktorego z Papiestwa wygnáło / nie lákomstwo /
ám wśteteczeństwo iadne / iáko twierdzi przeciwnicy: éle-
zabobony / báłwochwálstwo / smiewazenie y zelzenie zaku-
gi Krystusowey / przez odpusty bliźnierstie: świádecy
Massæus Rámoné lib: 20. Chronic: POLID: lib: 8. cap:
4. GVICIARDIN: lib: 13. Hist: Ital.

R Jezwyciżny grunt jest pan Bog náš / y
Bronić nas tu w niebezpieczny czas / wi-

zbrojá mocna broniáca nas: Rep.
Dzoc utrapienie wśytkich nas. Nieprzyaciél duşny náš

ten czyha ná nas / Tegoć wrodzenie jest / złość / fałş / y

dytrość / ná ziemi nie jest iemu równość.

Nic tu nie pomoże moc nášá / Ktora przeciw
iemu jest mála / Re: Walczyc za námi w sechmo-
cny Pan / Ktory Bogu Dycu jest mił sam. Py-

taśli: Któryż to jest: Jezus Chrystus Pan/Bog
Zastępów / Zbawiciel nasz edyny / Obronca y
stróż Krześciański.

By też ten świat pelen dyablow był / a nas
wszystkich pożyć wraǳił. Jednak sie go nie
nie boimy / gdyż pomoc perwa z nieba mamy.
Niech i tak świat tego / grozi nam srogo / Nie
może: Bo jest osądzone / y potępi go słowo
Boże.

Bożego słowa nikt nie zwalczy / ale przed
nim wstąpić musi: Rep: Boć z nami sam Bog
stoi w polu / posilając wszystkich w tym boju. Je-
ślić żywot twój biora / żone / majątność / Pusc
z dobra wola / Bog ci to nagroǳi / w królestwie
niebieskim posadzi.

Nie z namić walke zaczynaia / ale sie Bogu
zprzeciwiaia: Rep: Przetoż ich też on sam zwy-
cieży / spali ogniem okrety / wozy / Polamie tegie
luki / drzewa potruszy / Wierne wybawi / Za co
mu dziękujemy / y święte imie jego chwalmy.

* Prosimy cie Boże wszechmocny / rzes ty
jest Pan Bog nasz mocny / Rep: Wyrwi nas z
rak nieprzyiacielskich / także od Prorokow fa-
lesnych: Niech wiedza białwochwalczy / y nie
zbożnicy / Ze ty masz dzialec / i swoje na pieczy /
A to / Amen / już wszyscy rzeczymy.

DZIEWIĄTA PIESN O K. B.

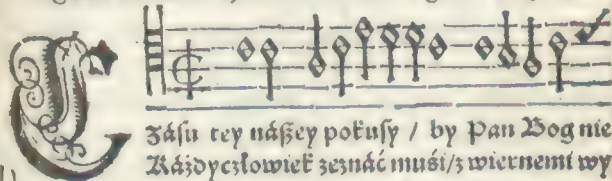
z Psalmu Dawidowego 124.

Nisi Dominus ipse fuisset nobiscum, &c.

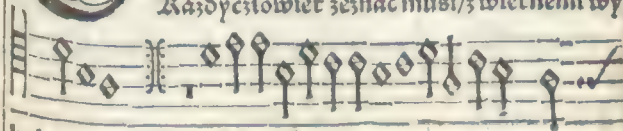
CHRIST: Sermon de Pentecost: Kościół Krześciański
nie może na sie mieć strumy / ale zwyciężony nie może być
przed sie: ma na sie nawalności / ale nie zatonie: puszczając
iż nań strzały / ale przed sie nie bywa przebity / &c. Tenie /
Homil: 20. in Mat: Oper: imperf: Abowiem choć sie
Kościół wniša dla pokuszenia / jednak zginąć nie może / dla
wiary Chrystusowej. Tamie / A i niektórzy z Kościoła
wypadają / ci nigdy nie byli Krześciańcy. Tamie / Hom:
23. Choć i na Kościół wśelająć nawalności pokus bity /
jednak rozbić się nie może / abowiem Syna Bożego Str-
miem ma.

STILLA.

Mergitur interdum, sed non submergitur unquam.

Zasłu tey naszej pokusy / by Pan Bog nie
Każdyć słowiek zeznać musi / z wiernymi wy

był z nami / Rep.

bránemi: My wboży a strapieni / od wielu ludzi wgar-

dzem / bylibysmy miśczent.

Tak się nas nasadzili / z wporu a ze złości /
 Rep: Mysł wszytkę swą nasadzili / z wielkiej
 popedliwości: A snadź / by te możność mieli / zy
 woby nas poźrzeć chcieli / Bysiny razem zgineli.

A którym kształtem gdy zbiora z wielkiego
 dzdża potoki / Rep: Silnym gwałtem zerwad
 zbiora / wnet zarazem potopy / W powódz co
 się wiec nawinie / Tak się sadzi ich myślenie / na
 nasze zatracenie.

Bogu słusna chwała ma być / Stey łaski / a z
 miłości / Rep: Jeć on nas nie da drapieżyc / ich
 wielkiej okrutności: Duszą naszą iako ptaśkę /
 wywikłala się z ich siatek / y buia na wolności.

Szyki się im pomieśzały / ktorymi sli k nam
 srodze / R: Już się śidla potargaly / A myślny na
 swobodzie: a w imie twe miły Panie / co rzadzisz
 wszytko stworzenie / inż mamy wspomóżenie.

* Prosimy cie miły Panie / Wysłuchaj nasze
 wołanie / Rep: Ratujże nas czasu tego / od An
 tykrysta złego: Do ciebie się uciekamy / Tobie
 samemu ufamy / wybawienia żadamy / Amen.

DZIESIATA PIESN O K. B.

Wzięta z Proroctwa Ozeasowego, z kápít. 2. y z

Pawła s. z listu 2. do Koryntow z káp: 11.

Pan y zbawiciel nasz Jesus Chrystus / on sam a nie kto
 inny / jest Oblubieńcem Oblubienice Kościoła swego: co
 się pokazuje nie tylko z Pisma s. Isai: 54. 5. Ose 2. 15. 19.
 Pfal: 45. 11. Mat: 22. 2. Ioh: 3. 29. 2 Cor: 11. 2. Apoc: 19.

7. Ale y z Doktorow: August: de unitat: Eccl: cap: 4.
 Słowá jednorodzony Syn Boży / a ciało tego Kościoła /
 Oblubieniec y Oblubienica dwoie w jednym ciele / zc.
 AMBROS: lib: 3. cap: 5. de Fide, mowi / Sam Chrystus
 jest Oblubieńcem / a Kościół tego Oblubienicą. BER
 NARD: Epist: 237. mowi do Eugeniusa Papieża / widząc
 wielką kłósz Kościoła Bożego / a życząc naprawę: Oblu
 bienicą Paną twoiego / Ktora tobie jest powierzona / niech
 się odmiemni ku lepszemu. Tanie / Tego od ciebie oczekaj
 waz y koniecznie prosi Matkę twoją / tego Synowie mat
 ki twojej / maily wiele tego pragną / o to wzdychają / aby
 wszelkie szepienie / Ktorego nie szepił Ociec niebieśki /
 twoimi rękami wykorzemono było / zc. Na co nie po
 minie Papieżowie / zową się Oblubieńcami Oblubieni
 ce / lib: 6. cap: Quoniam de Immunitat: Eccl: My sprá
 wiedliwości naszej / y Kościoła Oblubienice naszej nie
 chcąc zaniechować / zc. Toż napisano tamże cap. Vbi pe
 riculum de Electione: y Glossator in cap: Cum inter in
 Extravagant. zową Papieża Oblubieńcem: Który tytuł
 y nazwisko Bellárin Jezuita przynawa Papieżowi / lib.
 2. cap. 31. de Rom: Pontif: w czym nie był tak śmiały
 Smiglecki Jezuita. Słowá tego są w Disputacyi Wileń
 skiej / Roku 1599. Kościół nie może mieć inzego Oblu
 bienicę swego Krom Chrystusa / ale może mieć w niebytno
 ści Oblubienicą strożá nad sobą / zc. Wpátrował się drugi
 Oblubieniec / nie może być jedno cudzołojnit / ábowiem
 Oblubienice tej Ktoraby się do dwu małżonkow znała /
 czytosc w ciele nie może być zachowana. Widział y to /
 ten Któryby się zwał Oblubieńcem matki swej / musiałby
 być incestuofus, czyniąc sobie z matką małżonka. pamiatał

też musi być / y na one słowa Augustynowe / Których ci nam
mieniem zapomniał / Nie będzie miał Boga Oycem / Kto
ryby mieć miał Boga Ojcem / lib: 4. cap. 10. de
Symbolo. Aż to czyni Papież: Toć według tych słów / me
ma w niebie Boga Oycem.

Notáiaiko, Pánie iáś ich wiele iest / ié.

Słuchaj Malżonko miła / pocieszenia
swego / Tyś iest wierny Kościół mój / z
narodu ludzkiego: W tobiem ia wczepi
ł swę / mieśkanię w dziecinie / A
zawżdy też iest z toba / tu na wieki
wieczne.

Jam cię sobie poślubił za malżonkę miłą / A
chcę tego po tobie / byś mi wierna była: Posłusz
bylem cię sobie w wierze y w czystości / W sędzi
w łasce / w miłości / y w sprawiedliwości.

Jam ciębie umiłował / gdym się twym me
żem stał / Wziąwszy na się twoje ciało / z tobą
się tak złączył: Przypuściłem cię też iuż do swej
małżeństwa / A do onej straconey twojej mi
łowości.

Dla ciebie wiele cierpiał / gdym cię odkupo
wał / Bym cię usprawiedliwił / y z Oycem poiez
dzał: Krwiał swa twoje grzechy zglądał / abym cię
poświęcił / A do łóżnicy wieczney zaraz dopro
wadził.

Niechcieyże się nie trwożyć / w troskach / w
smutkach swoich / Wszak ty masz dosyć w dzie

czynych iuż obietnic moich: Bóm ci ia ciebie ie
ście od wieków poślubił / Dla ciebie iem kre
owa przelal / aby cię nie zgubił.

Już też tedy nie miewaj / a pospiesz się ku mnie /
Wiedz iż ty zawżdy znaydziesz predka łaskę v
mnie: Bo ciem ia nagotował v pominki w dzie
cinie / Te są wiecznie trwające / y zawżdy bespie
czne.

Oto ci też zostawił tak znaczne kleynoty / Kto
rych masz z pilnością strzedz z swej vprzeiny
cnoty: A miewiem by było tak iuż co znaczney
Bogom słowa moje co są z skarbu niebieskiego.

Tuż cię iem kreował / Ktoram za cię wylał /
Abys ty wiecznie we mnie / ia w tobie przeby
wał: Niechcieyże tedy sobie lekce ważyć tego /
Gdyż ci to iest podano / dla zbawienia twego.

Wstań a pospiesz się ku mnie Pánu Bogu
swemu / Wieś że ci ia iest gotow z swa łaską ká
żde: Przydźże iuż a używiesz zemna swych rado
ści / Ktorem ci nagotował z swej dobrotliwości.

Już w Królestwie moim są w dziecinie two
je przybytki / A tobie z mojej łaski zgotowane w
bytki: Których ty zemna wiecznie iuż będziesz v
żywać / a w Królestwie niebieskim na wieki prze
bывать.

Tu iuż wszyscy słyszymy / co nam Pan Bog
sprawił / Zenas synowi swemu w małżeństwo
poślubił: Ten się nam stał Malżonkiem przez

swocie wcielanie / My też oblubienica / przez wien
owierzenie.

Sluchayże też Malzonko / czego chce po to-
bie / Malzonek twoy Chrystus Pan / ktory jest na
niebie / Abyś go milowała / wiare mu chowała /
Głosuiego słuchała / przy nim zawždy trwała.

Nie znayże inſzych Meżow procz syna Bo-
żego / Ani sie też już wracay do nalogu zlece: żyi
pobożnie / cnotliwie na tym niedznym świecie / a
Chrystus Pan po śmierci do nieba weźmie cie.

* Rączę tedy już nam dać / wszechmogacy
Panie / Który sam o nas zawždy miał pilne stą-
ranie / Abychmy już statecznie w umowie twej
trwali / Ktoraciechmy niedznicy na krzcie słu-
bowali.

Rączę też nas zachować / tu w tey społeczno-
ści / y w twej prawdziwej wierze / a w bractwie
miłości / A w zupełney nadziei wiecznego żywo-
ta / Który / byśmy mieć mogli / rzeczymy Amen
wszystcy.

OSTATNIA PIESN O K. B.

Ktora może być śpiewana po Kazaniu
zawsze w dzień robotny.

Contere Domine fortitudinem inimi: &c.

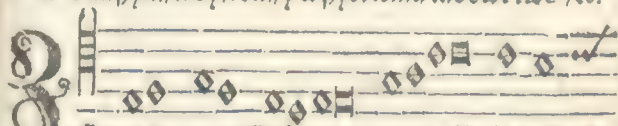
LITURGIA BAS:

Panie nawiedz nas z dobroci twej / powściągni odświe-
żenie Kościołom / zagnaj nędzdy poganow / zepsuy po-

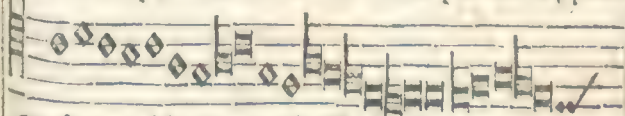
wstanie rychło Kácerstwo / mocą Ducha twego świętego /
a wszystkich nas przymy w Królestwie twym za syny swia-
tłości / &c.

LITURGIA CHRIS:

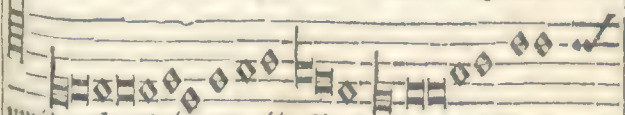
Panie nie opuszczay nas Ktorzy w tobie ufamy / day
świātu pokoy twoy / Kościołom twoim / duchowieństwu /
Krolom naszym / woyskom / y wszystkim ludowi two-
mu / &c.

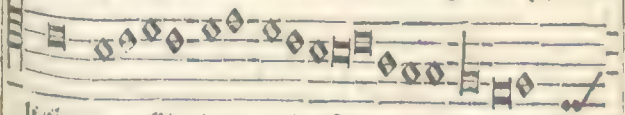
Krzy mocą ręką swoją / wieczny Boże / wszystkim

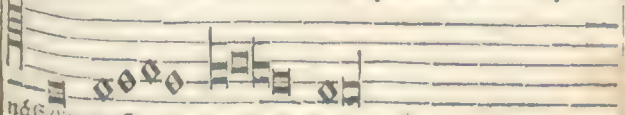
Gwałtowne siły nieprzyjaciół Kościoła twego / A rączę ich

myśli rozprościć mądrością Bóstwa twego / Aby pozna-

lić my w nikim innym nie ufamy / ledno w tobie Panie

nas / Który sam walcysz za nami.

MODLITWA.

O Panie Boże/czemu bez przyczyny ska-
 la niepobożni/ a mocne sie zbierali/ y ra-
 dy czynia pospolu przeciw tobie y syno-
 wi a pomazaniowi twemu: O panie iako wiele
 jest nieprzyjaciol twoich / ktorzy sie nasladzili
 przeciw twemu swietemu slowu/ aby ie zmisczy-
 li / a na to miy sce wystawili swoje brzydkie bal-
 wochwalstwo: a izby do twe^o Kosciola wpro-
 wadzili falszywe nauke/ zmyslala potatennne chy-
 trosci iakoby slowa twoiego wyznawce mogli
 zatlumic: mala zle myśli/ mesczyrosci pelni/ a
 zlosc rodzacy / porywala sie na nas: iako Lew
 pragnacy lupu/ tak pragnacy sa dusi naszych: roz-
 szedza swoje pasieczka ferozo/ iako otworzony
 grob/ chcac nas pojrzec. O Panie Boże/ nie da-
 wayze nas na ich lupy: abowiem to niepobożne
 woystwo mowi w sercu swoim/ zebyś ty Panie
 miał nas zapamiętać / a oblicze swe przed nami
 zatryć. A przeto powstań Panie/ podnieś rękę
 swoję / nie zapomnij nas sirot swoich / y v dze-
 czenia naszego: Powstań/ pomóż nam/ a zbaw
 nas dla dobroci twojej / aby nieprzyjaciol nad
 nami nie przewodził: aby ten naród Baaloro-
 bki nam nie czynił. Wyzwol nas z ręk ni-
 wiernych/ ktorzy w srogię więzienie Antykrysto-
 we zawiodza dusze ludzkie: Ktorych nauka nad-
 iad wśelaki zaraźliwa jest / a uczynki ich są

falszywe/ bo sie nie pokazują być takowemu / aby
 co dobrego czynili: niechca mieć na cie baczno-
 ści/ na Pana wszystkich Panow/ y na sprawy rąk
 twoich. A przeto rady ich rozprosz/ z rąk ich nas
 wybaw: o Panie Boże zastepow / walcz przeciw
 wro naszym nieprzyjaciolom: otwórz oczy ich/
 aby poznali slowo twoje swiete: nawiedz ich
 karaniem / a beda szukać imienia twego. Pohaj-
 nuj moc Turcka y Tatarska miły Panie/ wśak
 ty to możesz uczynić / aby wiecy nie przelewali
 krwi krześcianskiej: obroń nas tego miły Pa-
 nie / aby tu miał okrutny Turczyn panować w
 Koronie Polskiej: spraw miły panie pokoy w tej
 Koronie między wszystkimi ludźmi. A iesliżeby
 też między niektórymi bylo zażalenie iakie/ ra-
 czyś im pomoc / aby przez iakie srodki byli po-
 rownani: Vchoway ich od krwi rozlania: wy-
 padz precz z tej Korony zle rady niespokojnych
 ludzi: naucz ich aby każdy na swym przedstawiał/
 zdradliwie y lakomie maitnosć nie zbierał: blo-
 gosław tym miastom y wioskom / gdzie brzmi
 glos twej swietej Ewangeliej. Zbory rozpro-
 szone ratuj/ do znaiomosci twojej swietej przy-
 wódz: pomóż wszystkim wiernym / ktorzy sie na
 cie spuscili/ a twego imienia wzywaja: wyslu-
 chaj nas w naszej potrzebie / a ty e swiete imie
 niechaj nas bioni: posli nam ratunek czasu nie-
 bezpiecznego y zaburzenia swiata: badzże sam

Bb 4

Caietanus y Gábrzel Biel, ktorých wspomina Bellarminus lib: 1. cap: 4. de Baptis: pisa: iesli krzest & sobie zamyka zba-
wienie, wiele dziatek byloby porzecznych: czego nie dopuszcza mi-
łosierdzie Boze. Iest tedy co innego okrom krztu, co dziateki przed
krztem umieraiace, zbaicia, to iest, láska, miłosierdzie, imierie
obranie Pana naszego iesusa Chrystusa.

**II. Woda Sákramentu widoma / iest znakiem odro-
dzenia dusznego / ktore pieczętuje y wyświadcza.**

Ioh: 1. 26. Mat: 3. 11.

Iac krzest Woda, ale & pozirzodku Was stoi, o ktorym & y nie
wiecie, teni Was krzci Duchem i. y ogniem.

Augustin: tract: 6. In Ioh: Epist:

Woda Sákramentu widoma iest, Woda Duchá i. nie widoma
i. iest, iá ciało omywa, y znaczy co się dzieie ná duszy, á przez
Duchá Świętego duszá bywa oczyszczone y náyczone. Toż mówi
Epist: 23.

Ambrosius in cap: Luc: 3.

Woda ciało bywa omywa: á Duchem grzechy dusze bywáia o-
czyszczone.

Hieron: in cap: 4. Isaiz:

Człowiek tylko wodę podawa, á Bog Duchá Świętego, ktorým
pluga się bywa omywa, y grzechy kłóie oczyszczone.

Bonaventura in 4. Magistr: dist: 1. Quest: 3.

Nie mamy żadnym sposobem mówić, że láska zamknięta iest
& Sákramentem istotnie, iako Woda & naczynie, ábo lekar-
stwo & słoju: y ośšem tak rozumieć iest blad. Ale mówi się,
że Sákramentá zamykaia & sobie láske, iá znaczy: Toż mówi
Biga Salutis Serm: 73. Feria 3. post Pent:

Bellarminus lib: 4. cap: 3. de Eucharist:

Omycie iest znakiem nie widomej láski. Tenie, lib: 1. cap: 9.
de Bapt: iako Woda omywa z zierschu, tak Duch Święty omy-
wa z zónatrz.

Gvido in Manipul: Curatorum Tract: de Bapti:

Ono omywanie mäteryalne, ktore się dzieie z zierschu ná
ciele, znakiem iest omycia duchownego, ktore Bog czyni ná duszy.

**III. Wody křatowey nie potrzebá zaklináć / solić / bo te-
go nie czynili Apostołowie / ani poświęcać zegnaniem y**

modlitwami / abowiem Chrystus Pan w Jordanie krz-
czac się / wshytie wody do Krztu należace poświęcił.

Augustinus Sermone 29. 36. 37. de Tempore:

Okręcił się Pan, nie aby wodami był oczyszczoney, ale aby wo-
dą sam poświęcił.

Ambrosius in cap: 2. Luc: y Serm: 13. 41.

Abowiem gdy się zbaiciał okrzest, zaraz & ten czas ná
krzest ná & się & wody oczyszczone sa, aby ná porym narodom lá-
ska krztu uslugowano. Toż mówi Tertullian: lib: de Bapt: Hi-
larius in cap: 2. Mat: Nazianzen: in Sanct: lumi: Hieronim:
cont: Lucif: &c.

Lombardus lib: 4. dist: 3. cap: post.

We dwóch rzeczach należy Sákrament krztu świętego, & sto-
wie Bozym y & Elementie: przeto iesli in se rzeczy nie przystapia,
ktore dla ozdoby sa postawione Sákramentu, nie przeto in Sá-
krament nie iest świętym y prawdziwym, iesli tam iest słowo y
Element. Tenie, lib: 4. distinct: 23. cap: quarunt. moje by
krzest spráwiony & wodzie, choć nie święconey.

Bellarmin: lib: 1. cap: 2. de Bapt: y lib: 4. cap: 3. de Eucharist:

Świecenie wody, nie iest de Essentia Sacramenti: abowiem
moga być ludzie prawdziwie krzesci & wodzie rzeczney ábo
morskiej, bez żadnego święcenia wody. Tenie, lib: 4. cap: 13.
de Eucha: We krzcie to, co Sákrament czyni, nie sa ludzkie mo-
dlitwy, ktore uprzedzaiá, ábo ktore ida za polaniem Woda, ale
one słowa Páńskie. Krzest & i. imię, &c. Gore bywaia mo-
wione gdy bywa polewanie Woda.

Wurek & Katanin ná dzień Trojcy i. kr konców.

Moje być krzest & potrzebie prosta Woda, bez żadnych ceremo-
niy, á będzie krzest prawdziwy.

Agenda Cracoviens: Gnesnens:

Przymy & iarg niebieskich Mandatów, takim bądź & obycz-
iach, aby Kosciolem Duchá Świętego mogł być. A gdy & uduch-
ow Koscioł Boży, że uśpiał iáli imierie, & est y uduch-
ow, & achay się bał & uduch-ow, odrzuć obrazy, & chwał Boga Ojca & & &
mogacego, y iesusa Chrystusa Sgná tego.

**IV. Po krzcie / zostawa grzech w cieie / ale iednáć zá
grzech nie bywa poczytan.**

Rom: 7. 18.

Wiem, iż nie mieska we mnie, to jest, we ciebie moim nie dobrego, v 20. A iesli czynię, czego nie chcę, iuż nie ja to czynię, ale grzech który we mnie mieska.

Augustinus distinct: 4. de Consecr. Can: Non ex quo.

Nie zarazę, iako skoro bywa kto okrzczon, stara wszytką kre-
skosć w nim bywa ględzona: Ale się odnowienie poczyna, ku
odpuszczeniu wszytkich grzechów, y ku wyrozumieniu rzeczy nie-
biejskich, y ku sprawieniu duchownych. A insze wszytkie rze-
czy nadziela, które się dopiero z łaską w zmartwychwsta-
niu. Abo wiem na krście, a cokolwiek zupełne jest grzechów od-
puszczenie: wszytko nie zupełne ięszce jest nowość, y nie dosko-
nała odmiana: bo ięszce zostaje ściana, nie tylko na ciełe, ale y
na umyśle, który jest ciłostwiekiem zewnętrznym, w którym, gdy
by była doskonała nowość, nie mógłby Apostoł iść się zewnętr-
nym ciłostwiekiem dzień ode dnia odnawia. Tenże, Tractat: 41. in
Ioh: 13. i, iż zmaszana jest wszytką złość, iadna nie została kre-
skosć? Iesliby nie została, iylibychmy iu bez grzechu. A kros to
imie mógł iednopyśny, iedno miłosierdzia Zbawiciela Boga
nie godny. Tenże, lib: de Fide & Bonis operib: cap: 20. Okrz-
czeni niechdywierza w Oycę, w Syna, y w Ducha świętego
tym sposobem, iako Kredujemy, y od umarłych uczynków swoich
niechay pokutnia, y niechay nie wątpia, iż na krście biera odpu-
szczenie wszytkich grzechów przeszłych, nie ięby nie grzeszono
iedno aby grzechacemu nie szkodziło. Tenże, lib: 1. cap: 25. de nu-
ptiis & concupiscentia. Iesliby się kto pytał, iako ta posiadli-
wość ciła iedna w odrodzonym, w którym zostało się odpuszcze-
nie grzechów wszytkich? Na to się odpowiada: Posiadliwość ciła
na krście bywa odpuszczona, nie ięby nie miała być, ale iż z
grzechu nie bywa poczynana. Też słowa ma y lib: 6. cap: 6. con-
tra Iulian: Chrysostomus Homil: 3. in Mat: Opere Imperi:
Woda grzechy omývá, y ta ięsi pokutnie: (ciłostwiek) ale dusze
nie posława, ani posiadliwośći serca, ani myśli złych, nie odcin-
nani ich odpada: ale też ani posiadliwośći cielných niemięra.

Epiphanius haeref: 64.

Takie smy w wierzyli, y do wody oczyszczenia przyšli, cześkroć
w grzechach zależeni bywamy: y zaden się niechay nie che pi-

Pieśń o Krście. G 8 11

tak, aby miał być bez grzechu: żeby zgłębił ani na umyśle, nie my-
ślił a złości. A przetoż iadna jest rzecz, acz teraz grzech bywa
przez ciłostkę umorzon, aby owoce škodliwego nie wydawał,
ale iednak z korzeniem nie bywa wyrywany. Nie jest ta nowość
bez ciłostki Pism, iesli kto chce ściężyć prawdę nowość: Abo
wiem wie y Apostoł, iż ięszce doskonałe korsien grzechu z ludzi
nie jest wyrywany, y przetoż tak mógł, Rom: 7. 18. aż do końca.

Hieronimus lib: 2. contra Iovinianum.

Mógł Iovinianus: Ci którzy są okrzczeni, ode Diabła nie mogą
być kuśśeni. Tębiła ten bład onemi słowami Ioh: 1. 8. aż do końca.
Tenże lib: 2. contra Pelagianos. Mógł Pelagius: Moje być ciłost-
wiek bez grzechu, iesli chce, Ktoremu odpowiedziac, mógł: Sa-
memu to Bogu należy, a ściężenie wszytkich grzechów podległo,
y potrzebnie miłosierdzia Boga, y przychodzi onę pisma.

Psal: 32. 6. Proverb: 24. 16.

PIEŚŃ O KRZCIE.

CHRISTOMUS Homil: 60. ad Antiochen. Gdy
bywaś krzeson/ nie riedz cie krści/ ale Bog: Który się glo-
wy twojej niewidomą mocą dotyka. Toż mowi Augus-
tinus lib: 3. cap: 49. contra Petilian. y Tractatu 5. in Io-
hannem. Basiliius lib: de Spiritu Sancto cap: 12. Iako
wierzymy w Oycę w Syna y w Ducha świętego: tak się
też y krścimy w Imię Oycę Syna y Ducha świętego/ Kto-
ry (krześ) pieczętnie przymierze nasze. Hieronymus in
cap: 4. Ephes. A trzykrć bywamy polewani/ aby się po-
kasał ieden Sakrament Trojce. A nie krścimy się w Imię
Oycę Syna y Ducha świętego: ale w iedno imię co-
si rozumie Bog. Zachariasz Biskup Rzymski apud Gra-
tian. de Consecr. dist: 4. Can. In Synodo: Na Syno-
dzie Anielskim taki dekret uczyniono: Iesliby się kto okrz-
cił bez wywołania Trojce świętej/ ten nie jest doskonałym
krześcianinem: y Ktoby iedney osoby z Trojce świętej
przy krście nie wspominał/ on krześc nie jest prawdziwym.

Nota iako, Raduymy sie wszyscy Chrześciane.

Azdy ktorybychcial zbawionym być / w selski taki naprzód ktemu ma przysć / aby sie z Duchą znos wu wrodził / y Krztem swietym aby sie też okrzcił.

Ten Sakrament sam Krystus uſtawiał / gdy sie iuż z Apostoly rozſtąpił / mowiacy: Idźcie po wſytkim świecie / w imie Oycá / Syná / Duchá krzcić.

Kto wwierzy á tak będzie okrzczon / ten to niech wie iż iuż będzie zbawion: Ale ktoby tak niechtiał wwierzyć / ten iuż niech wie iż potępion ma być.

Ten swiety Krzeſt nam to wkażnie / iż każdy o mycia potrzebuie: Na koniec ieſt ſwiadectwem zbawienia / wieczne^o z Krystuſem ziednoczenia.

Jednak choć ten Krzeſt ſwiatością znamy / lecz zbawienia w nim nie zamykamy: Ale Krztem bywamy w pewnieni / żeſmy iuż Krwia Pańſka oczyszczeni.

Iż tedy Krzeſt być potrzebnym znamy / działkom go też małym nie zbramamy / Jako tym ktore Boga wzywają / znają / chwala / laſke iego mają.

Te do Przymierza z nami należa / w ſyná Bożego (ſam mowi) wierza / Swiete ſa / Duchá swietego mają / co nam ſwiete piſma wkażnia.

A tak wielka laſka Boża znają / że y mebieſcie Kroleſtwo mają: Przetoż mezbosżnie owi działają / ktorzy działkom do Krztu zabraniają.

Uy iż w nich te dary wznawamy / laſke Boża Krztem w nich potwierdzamy / To czynim z man datu Krystowego / z náuk / z przykłądu Apoſtolskiego.

Gdyż im laſke Boża przyznawamy / żywot wieczny / Cemuż bronić mamy / Wnieſſey rzeczy / to ieſt / Krztu swietego / Który ieſt pieczęcią pewna tegoż.

Do tego Krztu nic nie przyczyniamy / tylko iáko Pan każał działamy: Gdyż ten każdy przekleſty w niego / co ſie domyſla nad Mándat iego.

Niechżeby ſie wſyſcy zawſtydźili / co ku tej ſwiatości przyczynili / Olein / ſoli / błotá / y plwá / niá / chuchania / y czártom wyganiania.

Gdyż y Pan Krystus kiedy ſie krzcić dał / żaden z tych wymyſłow przykrzćcie nie miał / Ale to tylko woda ſprawował / á nam wſytkim w tym záraz przykłąd dał.

Apoſtoli też nie przyczyniali / Mándat / przykłąd Pańſki pámietałi: Tak Tryopczyká Filip okrzcił / nad mándat Pańſki nic nie przyczynił.

A tak ci ktorzy iuż ſa pokrzczeni / w Krystuſa ſa też przyobleczeni / przez Krzeſt w ſmierci iego pogrzebieni / y zá ſyny Boże poczytáni.

A gdyżechmy Pána przyoblekli / trzeba aby

chiny z siebie zewlekli / Adama / y od złości po-
wstali / a w nowości żywota chodzili.

Którzychmy reke Pánu podali / przez przest-
wiare temu poślubili / Jużże przy nim tak stá-
cznie stoimy / do cudzych Bogow nie przysta-
wamy.

A te° gdyżechmy się tak okrzęci / y w sytki ná-
sięgrzechy omyli / Niechcemy się wrócić iuz do
złości / lecz Bogu służmy w światobliwości.

* Pánie Jezu z miłosierdzia swego / nam okrz-
czonym day Duchá swietego: Nauczay nas
wámielney twey / po śmierci weźm do radości
wieczney / Amen.

P I E S N I O W I E C Z E R Z Y

Pána nášego
IEZUSA KRYSTUSA.

Matth: 26. 30.

Záplewawşy pieśń / wysłi ná gora Oliwną.

1. Złátił Ceremoniámi ma być cdpárowána Wie-
czersza Pánu / z tákimi tákich wymwat sam Pan Krystus /
po nim swietci Apostołowie / y stary Kościół błisłi czasow
Apostolskich / zgadzając się z słowem Bożym / y nie
przeciw niemu nie czyniąc.

I. STOŁ. V Stolu, nie u Oltarzú Wieczersza Pánu
ma być spráwáowana, y dla tegoż zo-

G x i x
Nie się Stolem Pánským, od stolu, 1 Cor: 10. 21. Co się stół iasnie
pokazuje. I. Krystus Pan te spráwce iścierá, u Stolu nie u Oltar-
za odpráwáwał y stándórt, iścierácy Lukás iścierá, stół iścierá
mínáuc, Luc: 22. 21. Chryzostom on stół wspomínáuc mówi,
Homil: 51. in Mat: Stół on nie był z drebra. H. Apostołowie
i także u Stolu Sakramentem służyli, o czym nie tylko ów stół
póstał s. znáć dáwáá, 1 Cor: 10. 21. Nie możecie być uczestni-
czystu Stolu Pánského, Etc. ále też domy pópolic y Sálc o tym iasnie
iścierá, z których sáucia Sakramentami, nie było Oltarzów
ani kamieniów poświęconych. III. W stárym Kościele nie by-
ło Oltarzów kamiennych ani drewnianych, ále tylko stół przy-
krytych iścieráciámi lúzon. Cellus Pogánin mówi, iścierácy
Origenes lib: 7. 8. contra Cellum: Krześciane nie mogą páwryć
ná oltarz, y ná obrázy, y onych się stręga, y Cecilius drug. Pogá-
nia. iścierácy Minutius in Dialog: Krześciani nie mają Oltar-
zów ani obrázków. Coprýpomínáuc Arnobius mówi, lib: 6.
cont: Gentes. Wmówicie nás (Pogánie), i my obrázków nie stá-
wiamy, y oltarzów nie budujemy. Augustinus de verb: Do-
mini Serm: 46. Krystus ná každý dzien karmi, iego stół póp-
ródku iest poświęcony. Gó iest zá przyczyná, o słuchácie, i stół
iścierácie á do pokármu nie przystępujcie? Tenże, tractat: 26. in
Ioh: Sakrament ciałá y krwóse Krystusówey ná stole Pánským
byłá nágostówány, y z Stolu Pánského byścu brány. Chrystost:
Hom: 61. ad Antiochen: Káli nie wódy sáko słuá gębka ócie-
rá Stól. Tenże, Orat: de sancto Philogonio. Wiele Krześcian
dni sáoięto, niedbále y upornie do Stolu przystępujá. Athanasius
Epist: ad Solitarios: Pogáni z podáśezenia Arjánského, stół
drzewiány z Kościółá wyrzútili y spalili. Tenże, Epist: ad Or-
thodox: Arjáni stół iścierácy z pluga wóli. Toz pluga iścieráie stó-
lá iścierácy wspomínáia przez Iulianá, Theodoretus lib: 3. ca:
11. y Nazianzenus Orat: 2. in Iulian: y Orat: in funere Patris
Euseb: lib: 7. cap: 8. Hist: Theodoretus lib: 5. cap: 17. Sozo-
menus lib: 8. cap: 7. y lib: 9. cap: 1. y Concilium Nicænum,
A lion: I. Stół wspomínáia, które pobożni Césarzowie sprá-
wáwáli, ná których Sakramentami sáuzono, y ná nich iálmúny
iálmúno. Cranzius in Metro lib: 1. cap: 9. piśe, náko Carolus
1. do Stolu przystápił, który pópródku Kościółá stáł, y z niego

3. m. jymy od flugi Bożego Sakramentá brał. A iż jest świątynią a u
 Dobroć Ołtarza, lecz oni proszą Ołtarz rozumieć stoł, co się poku-
 zuje z Augustina, który mówi lib: quæst. ex utroq; mixtum: cap:
 101. Dyakonowie Ołtarz noszą i jego naczynia. Co nie może być
 rozumiano o Ołtarzu kamiennym, y do ziemię przykończonym, a-
 bo ziemię świątynią, ale o stole: którzy stoł nazywają Ołtar-
 zem, nie iżby na nim mieli Sakrament ofiarować z żywej
 umarł, ale cześcia dla podobieństwa nieświeżego, która ma być Ołtar-
 zem słowotkącym, cześcia dla onych idmów, które dla ubo-
 gich ofiarowali, na stoł kładąc, cześcia do commodniac się lu-
 dźm, dla budowania i uft zatkania, który im to cześcia służyć ma-
 li, że Ołtarzów nie mieli. A nie tylko stoł nazywają Ołtarzem, ale
 y Krzyża Pana: iako Irrenus lib: 4. cap: 34. mówi, Ołtarz
 nasz jest i niebie, y force święte: iako Augullinus lib: 10. cap: 4
 de Civit. Dei, mówi: Serce nasze jest Ołtarzem Bożym. y świę-
 re, iako Ambrosius in cap: 8. Hebr. mówi: Iżli Ołtarz nasz
 nie jest Ołtarzem niebieskim, na którym na każdy dzień ofiaru-
 my młody i sę nasze życie. Tymy nabożna, iako Origenes lib: 8.
 cont. Cellsum, tak pisze: miasto Ołtarzów, myśl nam jest Ołtar-
 zem, i który y świętę idm i święte kadzenia: IV. Ołtarze mu-
 rowane, posłanów i y święt Biskup Rzymu Sylwester do święt
 Diocety, ześnał Gerson. lib: 4. cont. Floretum; a biskupem
 tam przed tym drewniane stoły były, piś Gabriel Biel lekt. 1.
 in Canon: a drugy mówi że Sixtus i. iako, Martinus Pole-
 nus in vita illius. Trzeci mówi że Felix, który je też y poświęcał
 kaził, piś Gratianus de Consecrat. dist. 1. Canon. Sicut. Kto
 kół święt, a to nie Apostołowie. Co iednak uczynili przeciwko pi-
 smu y świętemu onemu, Isai: 17. 8. W on cześ nie mąchali się cześ-
 ciet ka Ołtarzom, które udułat y rzece jego. Tymy słowy d. i. 3. i. 4.
 Duch. i. że u Krześcian nie miały być Ołtarze reka uczynione, o-
 procz iednego onego Ołtarza, o którym mówi Apostoł, Hebr. 13. 10.
 Many Ołtarz: którego nie godu się tym iść, którzy Przybytki ofiar-
 stwa: proszą Ołtarz ten rozumieć, nie kamienie a b drowa, ale ofi-
 sary: którzy ofiarę sami świętą poświęcają, to jest Krzy-
 że Pana, który jest Ołtarzem naszym, na którym Bogu ofiaru-
 my, ofiar y duchowne, iako się sam Apostoł tamże wykłada. y ta-
 kę opuszcza tajemnice stołu, y ofiary Duchowne Krześcian, i

[illegible]

Alexand: lib. 1. Strom. Gdy niektórzy Eucharistia, iako jest chr-
 czny, polamia, dopuszczają ją; domus chleba czystkę. Cyprianus
 Sermi: de coena, Chleb święty łamiemy y rozdajemy. Augu-
 stinus Epist. 9. mości, Chleb ku rozdaniu bywa rozdany.
 ny. Anselmus in 1 Cor: 10. Chleb który my Xieża łamiemy, y k-
 ry LEDEN na wiele części rozdajemy, ku świętym i do cennu mi-
 tości biorących. Epiphanius in Ancorato, y Durandus li: 4. cap.
 13. y Honorius lib: de Gem: animae, cap: 29. Wypominania chle-
 będen wielki okragły, który dla wszystkich na Wwieczny Pamiątki
 rozłomowano. III. Łamanie chleba jest pamiątka meji y śmier-
 ci Pana Krystusowego, którym to łamaniem przypominamy sobie
 znaczymy, iż Pan Krystus był za nas łamany, iako sam mówi o so-
 bie, 1 Cor: 11. 24. To jest, budy, męczony, krzyżowany y który y sta-
 de mówi Augustinus Distin. 2. de Consecr: Canon. Quum. Gdy
 bywa rozdany, iako hostia, etc. Coż się in sego znaczy, jedno Pa-
 nskiego ciała ofiarowanie? Lombardus lib: 4. Dist: 12. Can.
 Quid. Łamanie chleba jest meji Krystusowego y śmierci znaco-
 ne. Beda in cap: 22. Luca. Krystus sam łamał chleb który poda-
 wał, aby pokazał ciała swego łamanie dobrodziejne być. Toż mo-
 Thomas Part. 3. Quest. 83. art. 5. ganiac one słowa Chrysto-
 wowe, które napisał Homil: 24. in Corint. Ciego nie cierpiał
 Krystus na krzyżu (to jest, aby był potłuczony) to ofiarowanie
 cierpi: Ktorzy tedy nie mają łamania, nie jednego okragłego gro-
 byka, abo i aluzykę, ale wszystkich chleba, nie obchodzą do konia-
 le pamiątki śmierci Krystusowego, y nie naśladowia rozłamania Pa-
 nskiego, ani przykłada Apostolskiego, którzy łamali, nie wysztyga-
 li. V. Łamanie chleba należy do istoty y właściwości Sakramen-
 tu, co też seznawia y uczymy maż Amandus Polanus in Partitio-
 nib. Theolog: lib: 1. fol: 267. Fractio panis est de essentia coe-
 nae Dominicae, y dla tego nie ma być opuszczona etc. Stać nie to
 y mądrze mówić, abo otem iako błogosławienie, rozdanie, y
 posyłanie, należy ad essentiam coenae Dominicae, bo to Pan czyni,
 y czynić konieczne rozkazał, tak y Łamanie należy, gdyż mi-
 dy rym rzeczami, które Pan czyni y czynić kazał, wypominania je
 Ekdanieli słowem, które rzeczy społem z sobą chodzą, y jedna bez
 drugiej być nie może. I stać się prawdy nie pośledził Humbertus
 Episcopus contra Nicet: Cytujemy, iż Pan Bog, etc. pars

przed Piesniami o Wwieczny Pamiątki. A Lutherus lib: de
 Abroganda Missa, mówi: Coż jest łamać, jedno na wiele części
 rozdzielać? Coż jest dawać uczniom, jedno na wiele części rozdaje-
 nym, i tym rozdawać? Też się tedy Misa post. mowienie y przy-
 kład Krystusowy ma znaczyć, potrzeba jest, aby nigdy, adna nie by-
 łaby Sakrament był rozdany, a wielom aby był rozdany
 przez Xieżę. A jeśli się która mażey odprawnie, nie jest Kr-
 stusowa Misa, ani się z nią Krystusowa, a żadney części nie
 godzi. Te słowa Rzymianom y Vbiq: uarom nie na rek e. V l.
 Wstrzygany y okrzony chleb Grzegorz: 8. rekt: lib. Dialog. & in
 Reo: 11. nazywał pamiątkami. A pamiątkami pędnie ludzko-
 ści, i owo drugo co napisał Durandus lib: 4. cap. 41. Ratio-
 nal. Chleb na kształt pamiątki bywa okrzony: abo otem chleb
 yżnawca za pamiątkę wydany jest. Ktore wysztyganie nie powi-
 kato się Cassandrowi abo otem tak mówi in iurgicis fol. 66.
 Opatrz na kształt pamiątki okrzony, a ileko się od prawdy
 chleba: y niegodne są, aby te chlebem seznawo. Zaprawde ci kto-
 ry odprawni są z matości Boga mogliby tych pamiątk: kow lu-
 d: i tych zaurechac, a rozłamania Pana Krystusowego, przykła-
 du apoll: 11. tego, y Kościoła pierwej jego naśladować y łamaniu.

VII. MIXTVRA. Mieszanie Wody z

dla tych przyczyn. I. Syn Boży mistrz nasz winą użyczał nie ro-
 zrywzonego woda, abo otem Ekdanieli słowem samo wino tylko
 wypominania, mówi: Abocia i kubek rzekł, pośledzam ci, a
 nie będę pił od tad z tego to owo Vinnice. Stad się pokazu-
 ie, iż tam nie było żadnego mieszania, ale samo o sobie wino: bo
 mówi, z owo Vinnice: abo otem wino z woda zmieszane, nie
 może być nazwane owo Vinnice. Co y Chryzostom w kazaniu
 mówi, Homil. 83. in Mat. Z owo Vinnice mówi, która zapra-
 wdę wino nie woda wywodzi, etc. które słowa świadczą sobie być
 przeciw Bellarminus, pośledzi, lib: 4. cap. 10. de Missa. że się
 te słowa rozumieia nie o kielchu nowego Testamentu, ale sta-
 rego. Ale Doktorowie Krześciański, Clemens lib: 2. cap: 2. Padag.
 Augustin: lib: 3. cap. 1. de Consens. Evangelistar: Cyprian: E-
 pist: 63. y 123. co sam Bellarmine seznawia. Tamie, nie o kielchu
 starego Testamentu, ale nowego, se słowa wykładają, a słusznie,

[illegible][illegible]

cerzami złośliwymi, czyniąc z Wina Wode. Toż mówi y Ambrosius lib. 3. cap. 5. Ariani, jako Zydofcy kłaczmarze, miała Wode z Winem: abo Wodem Boskie y ciałem ciecie urodzeni: miała Woda z nim zmieszana: ale, iż się Woda nie przemienia w krew, iako się okazało w Transubstantiaty, toż ani Wino. A tak upada ich Transubstantia.

VIII. STANIE.

V stołu Wieczerzy Pańskiej nastąpić ma być zachowanie, nie siedzenie, ani kłeczenie, ale stanie dla tych przyczyn: I. Używanie Wieczerzy Pańskiej w niektórych ciałach nastąpiło na miejsce używania baranka Wielkonocnego: A Baranka Wielkonocnego używano stojać, pokazuje się, także z okoliczności używania, tak y z Doktorów. Theophilus mowi, pisać in caput 22. Luca. Wielkiej nocy stojać pożywali Zydowie. Toż mówi Chrysostom: Homil. 83. in Math: Tedyż też Wieczerzy Pańskiej stojać mamy używać, iako też która jest pamiętka baranka Wielkonocnego na kryżu zabitego, którego baranka Zakonny figurował. II. Kościół on starożytny stojać Wieczerzy Pańskiej używał. Co się pokazuje iako z tych słów postolitego oświeckiego, kiedy przyszedł do stołu Bożego, tak y z Historią Eusebiusa, który mowi lib. 7. cap. 8. hist. o jednym meżu nadwornym, tymi słowy: Który gdy usłyszał dziękczynienie, który gdy wespół z innymi Amen mówił, który gdy u stołu stał, ręce wyciągał, aby wstał on święty pokarm. Ambrosius mowi in Psal. 118. Sermon. 8. Nągorobawiaj się, stań, abyś wstał sobie upominek, abyś miał ciało Pana Jezusowego. Tegoż y dno obyczaj Kościoły Greckie używają, który obyczaj stania przez święte lasi wstał nie odmiennie w Kościoły Bożym, aż do Honoriusa Papieża III. który był roku 1220. Ten postanowił, aby Sakramentu kłecząc się używali, pisał o tym Gregorius IX. in Decret. lib. 3. Tit. 41. Canon. Saue. Co uczynił niesłusznie, cześć, iż kłeczenia stary kościół nie używał, cześć, iż z cze-

monia należy do chwały, y do modlitwy, 2 Paral. 6. 13. Luc. 22. 41. A 1 Kor. 21. 5. III. Niektórzy przyuczyli się kłeczeniu, poślednia, że to czynia na znak umiżenia, y oświadczenia się przeciwko chlebochwalstwu Papieskiemu. Ale zaprawdę słuszną jest rzecz, aby też wymówki zaniechali, y ustał Papieška porucili, a stojać Sakramentu używali, gdyż stanie u stołu Bożego, ma być sobie przykład pierwszego kościoła, y tajemnic wielką, ukazuje bożem nas być tu na świecie przychodniemi y pielgrzymami idącymi do żywota wiecznego. Co się rzeczy siedzenia, prawił, iż Pan wstał do wiecznej pospolicy: Ale gdy miał Baranka Wielkonocnego pożywać, według Zysyja Wielkonocnego, zaczął sprzągać nowego Testamentu: iako oświadcza Ewanielistowie: A gdy oni siedli, wstał Jezus chleb, etc. skąd się pokazuje, iż jest rzecz podobna, że Pan stojać odprawił Wieczerza nowego Zakonu, nie siedząc, y dla tegoż też kościoły bliższe czasów, stania używały.

IX. RĘCE.

Od sługi Bożego Sakramentu ma być rozdawany biorącym, w ręce, nie w usta, co się pokazuje z tych przyczyn. I. W ręce pan Krytus rozdał Apostołom on Sakrament, pokazuje się z tych słów, które pan mówił, Luc. 22. 17. Weźmicie to, a podzielcie między się: y z tych, Mat. 26. 26. Rierście, iedście, to jest ciało moje: A podzielcie między się, y bracie, należy ręce, a usta iedzić, a mówić do nich. Co uduchawia Caletanus kardynał, in cap. 26. Mat. mowi: Nie jest to podobna rzecz, aby osobna każdemu Pan, kładąc w usta, miał podawać z osobna każda część, ale podał ciastki świętego chleba ni miot, aby każdy z osobna brał relikami swymi ciastka. II. W Kościele pierwszym Sakrament Wieczerzy Pańskiej brano od Pastora, nie usty, ale rękami, y do ust każdy sobie kładł. Eusebius mowi lib. 7. cap. 8. Ręce wyciągał aby wstał on święty pokarm. Tenże lib. 6. cap. 35. 36. wspomina branie w ręce Sakramentu. Clemens Alexandr. lib. 1. Strom. Gdy niektórzy Eucharistia, ut sup., Ambrosius mowi Cesarzowski Theodosius mowi, pisał Theodoretus lib. 5. cap. 17. Iako ręce nieśprawniejszym morderstwu y kłecia oblane imię wyciągać, y onymi nawiązywać ciało Pańskie bracie, abo i-

Gabriel Biel 1. 36. in Can. Miss.

Porzucenie y napoy tego Sakramentu, jestliż używając. Znać chce Kryllus, aby uczynienie tego stało się niezłomnym. Znamy tego Sakramentu, gdy chleb święty pochrzci, nie zżył się z podziwianiem, ani dół uczynionym świętem, aby go uzerować z chlebem, ale dał na używanie, mówiąc: Kiercie, jedzcie, &c.

Humbertus Episcopus con. Nicetam.

Czytamy iż Pan Bóg nie żuromi świętym, nie podał pamięci i nie doświadczył, ale doświadczył, chleb błogosławiony przetrwał i nie zżył się z podziwianiem, ani tylko chleb y pochrzci, ale i tam, przetrwał, rozdał. Zjadł Alexander Mkezeum i Papię, pochrzcił Apostoła Piotra, meke Pansia i dawał do Kanon Mkezeum, mówiąc: Niech to będzie cię żyć, to jest, niechrobyscie błogosławili, łamali, y rozdawali, na moje pamiatki czynić to chleb. Abo ciem ktoraby chleb rzec, z tych trzech bez, imy się stał, to jest, abo błogosławieństwo do bez łamania y rozdawania, abo łamanie bez błogosławieństwa y rozdawania, do rozdawania, y pamiatki Kryllusa y nie używając, jako też rozdawanie, bez błogosławieństwa y łamania nie nie używ.

XI. W starym Kościele co zostało od używania na niektórych miejscach / abo sami Kościół zjedli / co się pokazuje i Klemens: Abo sami komunikanci / świadecy Hieronymus: Abo młodym dziatkom rozdano / zeznawa Nicephorus lib: 17 cap. 25. Evagrius lib: 4: cap: 35. Gregor: Turonicus lib: 1. cap. 10 de Martyr: Concil: Martine: 2. Can: 6. Abo ogntem spalono / o czym pisze Iysychus w Levit: lib: 2. cap. 8. Stad się pokazuje i w starym Kościele nie rozumiane / aby miał być Sakrament extra usum. No jestliby extra usum miał być Sakrament / to i mój to co pleśnienie / co burwienie / co pała / co dziatkom młodym dawano. Zaisie nie Sakrament / o czym czytamy w Transubstantiaciey.

1. Kryllus Pan używając, chleb chlebem, wino winem, a

G x x i i j

Wol, co się pokazuje z Marka świętego, który mówi, cap. 14. 24. I Pan rzekł popićiu: To jest krew moja &c.

II. Apostoło święty, Błogosławienie, łamanie, Rozdawanie. Porzucenie chleba y kielicha, nazywali Społecznością ciała Kryllusa, y pamiatka śmierci jego, 1 Cor. 11. Ergo extra usum.

III. Krzeście używaniu zjedzie się odrodzeniem y omyciem. A gdzieby nie było kogo krzcić, choćby mówiono, la ciebie krzcie, &c. choćby słodko usłuch y Panskiej nād woda były mówione, nie jest jednak woda krztem, Sakramentem, ale woda prosta: Abo ciem te słowa, którymi się krzest stał, stać tragaia się nie do wody, ale do człowieka, który krzest przyjmie: y nie jest to krzest, woda y chrzest, ale człowiek omyśla. Co wszystko zeznał y sam Bellar: lib: 4. cap: 2. de Euchar. A co o krzcie rozumie z nami Bellarmine: to y o Eucharistiey słusnie ma rozumieć.

IV. A jeśli też co na oświatki pozostaje, abo choć y używaniu będzie zrasunka, z przigody przypadnie, y one co zje, to nie nie używ do Sakramentu, nie jest to Sakrament, Abo ciem choć Ochrzcić z opoki płu, która była Kryllusem, było jednak z niej pić, nie pili nuporu du hołdnego, y nie to nie szkodziło oney opoce, która była Kryllusem, to jest, Kryllusa figurowała, jako Augustyn wyklada, lib: 3. in Levitic. cap: 17.

PIERWSZA PIESN O WIECZERZ PANSKIET.

W tej pieśni nauka ta jest / iako się ma każdy człowiek siebie samego doświadczyć, zprobować / w sumieniu się swym przypatrzyć / niż ma przystąpić do stołu Bożego. A to doświadczenie należy własnemu / nie w spowiedzi zasnęty Papiestwiey / ktorey te słowa Apostolskie / Niechajcie doświadczyć samego siebie człowiek / 1 Cor: 11. żadnym sposobem nie mogą zcierpieć: przeciwno ktorey / gdy się wkradła do Kościoła Bożego / Doktorowie pisali / o czym czytamy świadectwa w Katechizmie / Ale I. w Wie

Dd

rzcie/ á jedzcie/ to iest ciało moie/ Ktore iuż za
was będzie wydane/ żebyście mieli żywot y zbawie-
nienie.

A gdy iuż mamy k temu stolu przystąpić/ ma-
my pierwey sami siebie doświadczyć: Albo-
wiem kto nie godnie przyjmie/ ten sobie za ży-
wot/ śmierć/ záslugue.

Napiertwey temu wszyscy mamy wwierzyć/
iż sie ten Pan náš raczył z nami złączyć/ gdy ná-
sie wziął náše człowieczeństwo/ chce z nas
zglądzić ono wieczne przeklectwo.

Przetoż tu w tej świetey sprawie/ oświadc-
zamy społeczność/ ktora z iego ciałem mamy/
Ktore iest v Oycá ná prawicy/ á tam go widzi-
my przez wiare wszyscy.

Spróbujemyś sie teraz iesli wiare mamy/ w
Krystu Pánu iesli samymyśmy/ Ktory iest zbaw-
icielem prawdziwym/ Kapłanem/ przyczyni-
ca naszym iedynym.

A w tym sie zprobować teraz wszyscy mamy/
Ktorzy sie k temu stolu gotujemy/ Jesli świato-
ści tak używamy/ iak od Krystusa otrzymać
mamy.

Jesli też w nas ma być takie doświadcze-
nie/ byśmy mieli wierne grzechow wzamie/ Sá-
mu siebie z nich sie oskarżali/ przed Bogiem Kto-
regosiny rozgniewali.

Zá grzechy swe byśmy z płaczem żalowali/ á

winnowaycom swoim odpuszczali/ z prawym
swoym vmyslem polepszenia/ strzegac potym
Bożego przykazania.

Tak gdy sie zprobuieś/ wierz z sercá prawe-
go/ że cie Krystus sam uczynił godnego/ Tedy
sie iuż godnie tak przyprawieś/ á tym pokármem
duśe swoa nakarmiś.

Tuż w światościach zbawienia nie trzeba
fukac/ lecz do meba sercá mamy podnasać/ En
siedzacennu tam ná prawicy/ Ktory nas wzywa/
Chodźcie do mnie wszyscy.

Ktorzy czuiecie summienia swe zranione/ wiel-
kością grzechow bázro obciążone/ Jedno wie-
rzcie/ macie ochłodzenie/ w Krystusie/ weźmie-
cie grzechow zglądzenie.

A gdy sie tym obyczajem zgotujemy/ v zna-
wszy grzech/ żywota polepszymy/ Iuż tak przy-
mem wiara ciało Pánstie/ także Krew Ducho-
wne ná zbawienie swe.

A ten pożytek weźmiem z przyiecia tego/ Be-
dżiem nicć Krystá z sobą spoionego/ Grzechy
náše przyczyta sobie sam/ á swoje sprawiedli-
wość dárue nam.

Chcemyli ten pożytek wiecznie zachować/
Niechcieymyż sie do grzechow dawnych wrá-
cać/ Co gdy uczynim/ laste utracim/ á gniew
Boży znouu ná sie przywiedziem.

* O wszechmocny Boże Oycze náš prawdzi-

*** Pieśni ***
 wy/ raczyś ty nas sam uczynić godnymi/ Abyś
 my mogli przyniować godnie/ Ciało y Krew
 Krystusowe duchownie.

Racze nas ty w tego ciała swięte wczepić/
 byśmy godny mogli owoc wypuścić: Napelnij
 że nas Duchem swoim swietym/ wśakęś to ra-
 czył obiecać swym wiernym.

Racze nam dać Panie Kryste wspomóże-
 nie / bychmy przyniowali na swe zbawienie/
 Dziekując tobie za dobrodziejstwa: Racze nas
 przyiać do swego Królestwa/ Amen.

WTORA PIESN O W. P.

Która spiewa się przy rozdawaniu świętości.

W Ktorey się zamyka I. Modlitwa do Boga Ojca
 do Syna / y Ducha swiętego. II. Napomnienie Krze-
 ściańskie do przyjmujących świętości Pańskie. III. Na-
 uka / iż nas sam Pan Jezus Karmiałem / y Krew swoja
 napawa: abowiem od Jakszarsa widomego bierzemy rękę
 cielesną Sakrament ciała y krwi tego / y pożywamy go
 wsty cielesnymi: ale od samego Jezusa Krystusa / Który jest
 przy tej sprawie swiętej obecny mocą Bóstwa swego/
 bierzemy z ręki tego Bóstwa widzą Ciało y Krew tego / y
 żywamy wsty duchownymi według nauki swiętej tego/
 Ioh: 6. 35. 63. y Doktorów Krześciańskich: CHRISOST:
 Hom: 51. in Mat: Gdy widziś áono Kiedz podawa to-
 bie ciało / nie rozumiej aby ręką Księża tobie podawał/
 ale Krystusow. AUGUSTIN: Tract: 26. in Ioh: Kmy
 dżista bierzemy widomy pokarm / ale inszy jest Sakra-

*** o Wieczery P. *** H j
 ment / insza jest rzecz Sakramentu. A dokłada / ná inszym
 miejscu / lib: 5. cap: 21. de Baptismo: Sakrament łaski
 dawa Bog przeszle / ale sama łaska tylko sam przez sie.
 Ioh: 6. 51. Ioh: 6. 53. Ioh: 6. 54. Ioh: 6. 55. Ioh: 6. 56. Ioh: 6. 57. Ioh: 6. 58. Ioh: 6. 59. Ioh: 6. 60. Ioh: 6. 61. Ioh: 6. 62. Ioh: 6. 63. Ioh: 6. 64. Ioh: 6. 65. Ioh: 6. 66. Ioh: 6. 67. Ioh: 6. 68. Ioh: 6. 69. Ioh: 6. 70. Ioh: 6. 71. Ioh: 6. 72. Ioh: 6. 73. Ioh: 6. 74. Ioh: 6. 75. Ioh: 6. 76. Ioh: 6. 77. Ioh: 6. 78. Ioh: 6. 79. Ioh: 6. 80. Ioh: 6. 81. Ioh: 6. 82. Ioh: 6. 83. Ioh: 6. 84. Ioh: 6. 85. Ioh: 6. 86. Ioh: 6. 87. Ioh: 6. 88. Ioh: 6. 89. Ioh: 6. 90. Ioh: 6. 91. Ioh: 6. 92. Ioh: 6. 93. Ioh: 6. 94. Ioh: 6. 95. Ioh: 6. 96. Ioh: 6. 97. Ioh: 6. 98. Ioh: 6. 99. Ioh: 6. 100. Ioh: 6. 101. Ioh: 6. 102. Ioh: 6. 103. Ioh: 6. 104. Ioh: 6. 105. Ioh: 6. 106. Ioh: 6. 107. Ioh: 6. 108. Ioh: 6. 109. Ioh: 6. 110. Ioh: 6. 111. Ioh: 6. 112. Ioh: 6. 113. Ioh: 6. 114. Ioh: 6. 115. Ioh: 6. 116. Ioh: 6. 117. Ioh: 6. 118. Ioh: 6. 119. Ioh: 6. 120. Ioh: 6. 121. Ioh: 6. 122. Ioh: 6. 123. Ioh: 6. 124. Ioh: 6. 125. Ioh: 6. 126. Ioh: 6. 127. Ioh: 6. 128. Ioh: 6. 129. Ioh: 6. 130. Ioh: 6. 131. Ioh: 6. 132. Ioh: 6. 133. Ioh: 6. 134. Ioh: 6. 135. Ioh: 6. 136. Ioh: 6. 137. Ioh: 6. 138. Ioh: 6. 139. Ioh: 6. 140. Ioh: 6. 141. Ioh: 6. 142. Ioh: 6. 143. Ioh: 6. 144. Ioh: 6. 145. Ioh: 6. 146. Ioh: 6. 147. Ioh: 6. 148. Ioh: 6. 149. Ioh: 6. 150. Ioh: 6. 151. Ioh: 6. 152. Ioh: 6. 153. Ioh: 6. 154. Ioh: 6. 155. Ioh: 6. 156. Ioh: 6. 157. Ioh: 6. 158. Ioh: 6. 159. Ioh: 6. 160. Ioh: 6. 161. Ioh: 6. 162. Ioh: 6. 163. Ioh: 6. 164. Ioh: 6. 165. Ioh: 6. 166. Ioh: 6. 167. Ioh: 6. 168. Ioh: 6. 169. Ioh: 6. 170. Ioh: 6. 171. Ioh: 6. 172. Ioh: 6. 173. Ioh: 6. 174. Ioh: 6. 175. Ioh: 6. 176. Ioh: 6. 177. Ioh: 6. 178. Ioh: 6. 179. Ioh: 6. 180. Ioh: 6. 181. Ioh: 6. 182. Ioh: 6. 183. Ioh: 6. 184. Ioh: 6. 185. Ioh: 6. 186. Ioh: 6. 187. Ioh: 6. 188. Ioh: 6. 189. Ioh: 6. 190. Ioh: 6. 191. Ioh: 6. 192. Ioh: 6. 193. Ioh: 6. 194. Ioh: 6. 195. Ioh: 6. 196. Ioh: 6. 197. Ioh: 6. 198. Ioh: 6. 199. Ioh: 6. 200. Ioh: 6. 201. Ioh: 6. 202. Ioh: 6. 203. Ioh: 6. 204. Ioh: 6. 205. Ioh: 6. 206. Ioh: 6. 207. Ioh: 6. 208. Ioh: 6. 209. Ioh: 6. 210. Ioh: 6. 211. Ioh: 6. 212. Ioh: 6. 213. Ioh: 6. 214. Ioh: 6. 215. Ioh: 6. 216. Ioh: 6. 217. Ioh: 6. 218. Ioh: 6. 219. Ioh: 6. 220. Ioh: 6. 221. Ioh: 6. 222. Ioh: 6. 223. Ioh: 6. 224. Ioh: 6. 225. Ioh: 6. 226. Ioh: 6. 227. Ioh: 6. 228. Ioh: 6. 229. Ioh: 6. 230. Ioh: 6. 231. Ioh: 6. 232. Ioh: 6. 233. Ioh: 6. 234. Ioh: 6. 235. Ioh: 6. 236. Ioh: 6. 237. Ioh: 6. 238. Ioh: 6. 239. Ioh: 6. 240. Ioh: 6. 241. Ioh: 6. 242. Ioh: 6. 243. Ioh: 6. 244. Ioh: 6. 245. Ioh: 6. 246. Ioh: 6. 247. Ioh: 6. 248. Ioh: 6. 249. Ioh: 6. 250. Ioh: 6. 251. Ioh: 6. 252. Ioh: 6. 253. Ioh: 6. 254. Ioh: 6. 255. Ioh: 6. 256. Ioh: 6. 257. Ioh: 6. 258. Ioh: 6. 259. Ioh: 6. 260. Ioh: 6. 261. Ioh: 6. 262. Ioh: 6. 263. Ioh: 6. 264. Ioh: 6. 265. Ioh: 6. 266. Ioh: 6. 267. Ioh: 6. 268. Ioh: 6. 269. Ioh: 6. 270. Ioh: 6. 271. Ioh: 6. 272. Ioh: 6. 273. Ioh: 6. 274. Ioh: 6. 275. Ioh: 6. 276. Ioh: 6. 277. Ioh: 6. 278. Ioh: 6. 279. Ioh: 6. 280. Ioh: 6. 281. Ioh: 6. 282. Ioh: 6. 283. Ioh: 6. 284. Ioh: 6. 285. Ioh: 6. 286. Ioh: 6. 287. Ioh: 6. 288. Ioh: 6. 289. Ioh: 6. 290. Ioh: 6. 291. Ioh: 6. 292. Ioh: 6. 293. Ioh: 6. 294. Ioh: 6. 295. Ioh: 6. 296. Ioh: 6. 297. Ioh: 6. 298. Ioh: 6. 299. Ioh: 6. 300. Ioh: 6. 301. Ioh: 6. 302. Ioh: 6. 303. Ioh: 6. 304. Ioh: 6. 305. Ioh: 6. 306. Ioh: 6. 307. Ioh: 6. 308. Ioh: 6. 309. Ioh: 6. 310. Ioh: 6. 311. Ioh: 6. 312. Ioh: 6. 313. Ioh: 6. 314. Ioh: 6. 315. Ioh: 6. 316. Ioh: 6. 317. Ioh: 6. 318. Ioh: 6. 319. Ioh: 6. 320. Ioh: 6. 321. Ioh: 6. 322. Ioh: 6. 323. Ioh: 6. 324. Ioh: 6. 325. Ioh: 6. 326. Ioh: 6. 327. Ioh: 6. 328. Ioh: 6. 329. Ioh: 6. 330. Ioh: 6. 331. Ioh: 6. 332. Ioh: 6. 333. Ioh: 6. 334. Ioh: 6. 335. Ioh: 6. 336. Ioh: 6. 337. Ioh: 6. 338. Ioh: 6. 339. Ioh: 6. 340. Ioh: 6. 341. Ioh: 6. 342. Ioh: 6. 343. Ioh: 6. 344. Ioh: 6. 345. Ioh: 6. 346. Ioh: 6. 347. Ioh: 6. 348. Ioh: 6. 349. Ioh: 6. 350. Ioh: 6. 351. Ioh: 6. 352. Ioh: 6. 353. Ioh: 6. 354. Ioh: 6. 355. Ioh: 6. 356. Ioh: 6. 357. Ioh: 6. 358. Ioh: 6. 359. Ioh: 6. 360. Ioh: 6. 361. Ioh: 6. 362. Ioh: 6. 363. Ioh: 6. 364. Ioh: 6. 365. Ioh: 6. 366. Ioh: 6. 367. Ioh: 6. 368. Ioh: 6. 369. Ioh: 6. 370. Ioh: 6. 371. Ioh: 6. 372. Ioh: 6. 373. Ioh: 6. 374. Ioh: 6. 375. Ioh: 6. 376. Ioh: 6. 377. Ioh: 6. 378. Ioh: 6. 379. Ioh: 6. 380. Ioh: 6. 381. Ioh: 6. 382. Ioh: 6. 383. Ioh: 6. 384. Ioh: 6. 385. Ioh: 6. 386. Ioh: 6. 387. Ioh: 6. 388. Ioh: 6. 389. Ioh: 6. 390. Ioh: 6. 391. Ioh: 6. 392. Ioh: 6. 393. Ioh: 6. 394. Ioh: 6. 395. Ioh: 6. 396. Ioh: 6. 397. Ioh: 6. 398. Ioh: 6. 399. Ioh: 6. 400. Ioh: 6. 401. Ioh: 6. 402. Ioh: 6. 403. Ioh: 6. 404. Ioh: 6. 405. Ioh: 6. 406. Ioh: 6. 407. Ioh: 6. 408. Ioh: 6. 409. Ioh: 6. 410. Ioh: 6. 411. Ioh: 6. 412. Ioh: 6. 413. Ioh: 6. 414. Ioh: 6. 415. Ioh: 6. 416. Ioh: 6. 417. Ioh: 6. 418. Ioh: 6. 419. Ioh: 6. 420. Ioh: 6. 421. Ioh: 6. 422. Ioh: 6. 423. Ioh: 6. 424. Ioh: 6. 425. Ioh: 6. 426. Ioh: 6. 427. Ioh: 6. 428. Ioh: 6. 429. Ioh: 6. 430. Ioh: 6. 431. Ioh: 6. 432. Ioh: 6. 433. Ioh: 6. 434. Ioh: 6. 435. Ioh: 6. 436. Ioh: 6. 437. Ioh: 6. 438. Ioh: 6. 439. Ioh: 6. 440. Ioh: 6. 441. Ioh: 6. 442. Ioh: 6. 443. Ioh: 6. 444. Ioh: 6. 445. Ioh: 6. 446. Ioh: 6. 447. Ioh: 6. 448. Ioh: 6. 449. Ioh: 6. 450. Ioh: 6. 451. Ioh: 6. 452. Ioh: 6. 453. Ioh: 6. 454. Ioh: 6. 455. Ioh: 6. 456. Ioh: 6. 457. Ioh: 6. 458. Ioh: 6. 459. Ioh: 6. 460. Ioh: 6. 461. Ioh: 6. 462. Ioh: 6. 463. Ioh: 6. 464. Ioh: 6. 465. Ioh: 6. 466. Ioh: 6. 467. Ioh: 6. 468. Ioh: 6. 469. Ioh: 6. 470. Ioh: 6. 471. Ioh: 6. 472. Ioh: 6. 473. Ioh: 6. 474. Ioh: 6. 475. Ioh: 6. 476. Ioh: 6. 477. Ioh: 6. 478. Ioh: 6. 479. Ioh: 6. 480. Ioh: 6. 481. Ioh: 6. 482. Ioh: 6. 483. Ioh: 6. 484. Ioh: 6. 485. Ioh: 6. 486. Ioh: 6. 487. Ioh: 6. 488. Ioh: 6. 489. Ioh: 6. 490. Ioh: 6. 491. Ioh: 6. 492. Ioh: 6. 493. Ioh: 6. 494. Ioh: 6. 495. Ioh: 6. 496. Ioh: 6. 497. Ioh: 6. 498. Ioh: 6. 499. Ioh: 6. 500. Ioh: 6. 501. Ioh: 6. 502. Ioh: 6. 503. Ioh: 6. 504. Ioh: 6. 505. Ioh: 6. 506. Ioh: 6. 507. Ioh: 6. 508. Ioh: 6. 509. Ioh: 6. 510. Ioh: 6. 511. Ioh: 6. 512. Ioh: 6. 513. Ioh: 6. 514. Ioh: 6. 515. Ioh: 6. 516. Ioh: 6. 517. Ioh: 6. 518. Ioh: 6. 519. Ioh: 6. 520. Ioh: 6. 521. Ioh: 6. 522. Ioh: 6. 523. Ioh: 6. 524. Ioh: 6. 525. Ioh: 6. 526. Ioh: 6. 527. Ioh: 6. 528. Ioh: 6. 529. Ioh: 6. 530. Ioh: 6. 531. Ioh: 6. 532. Ioh: 6. 533. Ioh: 6. 534. Ioh: 6. 535. Ioh: 6. 536. Ioh: 6. 537. Ioh: 6. 538. Ioh: 6. 539. Ioh: 6. 540. Ioh: 6. 541. Ioh: 6. 542. Ioh: 6. 543. Ioh: 6. 544. Ioh: 6. 545. Ioh: 6. 546. Ioh: 6. 547. Ioh: 6. 548. Ioh: 6. 549. Ioh: 6. 550. Ioh: 6. 551. Ioh: 6. 552. Ioh: 6. 553. Ioh: 6. 554. Ioh: 6. 555. Ioh: 6. 556. Ioh: 6. 557. Ioh: 6. 558. Ioh: 6. 559. Ioh: 6. 560. Ioh: 6. 561. Ioh: 6. 562. Ioh: 6. 563. Ioh: 6. 564. Ioh: 6. 565. Ioh: 6. 566. Ioh: 6. 567. Ioh: 6. 568. Ioh: 6. 569. Ioh: 6. 570. Ioh: 6. 571. Ioh: 6. 572. Ioh: 6. 573. Ioh: 6. 574. Ioh: 6. 575. Ioh: 6. 576. Ioh: 6. 577. Ioh: 6. 578. Ioh: 6. 579. Ioh: 6. 580. Ioh: 6. 581. Ioh: 6. 582. Ioh: 6. 583. Ioh: 6. 584. Ioh: 6. 585. Ioh: 6. 586. Ioh: 6. 587. Ioh: 6. 588. Ioh: 6. 589. Ioh: 6. 590. Ioh: 6. 591. Ioh: 6. 592. Ioh: 6. 593. Ioh: 6. 594. Ioh: 6. 595. Ioh: 6. 596. Ioh: 6. 597. Ioh: 6. 598. Ioh: 6. 599. Ioh: 6. 600. Ioh: 6. 601. Ioh: 6. 602. Ioh: 6. 603. Ioh: 6. 604. Ioh: 6. 605. Ioh: 6. 606. Ioh: 6. 607. Ioh: 6. 608. Ioh: 6. 609. Ioh: 6. 610. Ioh: 6. 611. Ioh: 6. 612. Ioh: 6. 613. Ioh: 6. 614. Ioh: 6. 615. Ioh: 6. 616. Ioh: 6. 617. Ioh: 6. 618. Ioh: 6. 619. Ioh: 6. 620. Ioh: 6. 621. Ioh: 6. 622. Ioh: 6. 623. Ioh: 6. 624. Ioh: 6. 625. Ioh: 6. 626. Ioh: 6. 627. Ioh: 6. 628. Ioh: 6. 629. Ioh: 6. 630. Ioh: 6. 631. Ioh: 6. 632. Ioh: 6. 633. Ioh: 6. 634. Ioh: 6. 635. Ioh: 6. 636. Ioh: 6. 637. Ioh: 6. 638. Ioh: 6. 639. Ioh: 6. 640. Ioh: 6. 641. Ioh: 6. 642. Ioh: 6. 643. Ioh: 6. 644. Ioh: 6. 645. Ioh: 6. 646. Ioh: 6. 647. Ioh: 6. 648. Ioh: 6. 649. Ioh: 6. 650. Ioh: 6. 651. Ioh: 6. 652. Ioh: 6. 653. Ioh: 6. 654. Ioh: 6. 655. Ioh: 6. 656. Ioh: 6. 657. Ioh: 6. 658. Ioh: 6. 659. Ioh: 6. 660. Ioh: 6. 661. Ioh: 6. 662. Ioh: 6. 663. Ioh: 6. 664. Ioh: 6. 665. Ioh: 6. 666. Ioh: 6. 667. Ioh: 6. 668. Ioh: 6. 669. Ioh: 6. 670. Ioh: 6. 671. Ioh: 6. 672. Ioh: 6. 673. Ioh: 6. 674. Ioh: 6. 675. Ioh: 6. 676. Ioh: 6. 677. Ioh: 6. 678. Ioh: 6. 679. Ioh: 6. 680. Ioh: 6. 681. Ioh: 6. 682. Ioh: 6. 683. Ioh: 6. 684. Ioh: 6. 685. Ioh: 6. 686. Ioh: 6. 687. Ioh: 6. 688. Ioh: 6. 689. Ioh: 6. 690. Ioh: 6. 691. Ioh: 6. 692. Ioh: 6. 693. Ioh: 6. 694. Ioh: 6. 695. Ioh: 6. 696. Ioh: 6. 697. Ioh: 6. 698. Ioh: 6. 699. Ioh: 6. 700. Ioh: 6. 701. Ioh: 6. 702. Ioh: 6. 703. Ioh: 6. 704. Ioh: 6. 705. Ioh: 6. 706. Ioh: 6. 707. Ioh: 6. 708. Ioh: 6. 709. Ioh: 6. 710. Ioh: 6. 711. Ioh: 6. 712. Ioh: 6. 713. Ioh: 6. 714. Ioh: 6. 715. Ioh: 6. 716. Ioh: 6. 717. Ioh: 6. 718. Ioh: 6. 719. Ioh: 6. 720. Ioh: 6. 721. Ioh: 6. 722. Ioh: 6. 723. Ioh: 6. 724. Ioh: 6. 725. Ioh: 6. 726. Ioh: 6. 727. Ioh: 6. 728. Ioh: 6. 729. Ioh: 6. 730. Ioh: 6. 731. Ioh: 6. 732. Ioh: 6. 733. Ioh: 6. 734. Ioh: 6. 735. Ioh: 6. 736. Ioh: 6. 737. Ioh: 6. 738. Ioh: 6. 739. Ioh: 6. 740. Ioh: 6. 741. Ioh: 6. 742. Ioh: 6. 743. Ioh: 6. 744. Ioh: 6. 745. Ioh: 6. 746. Ioh: 6. 747. Ioh: 6. 748. Ioh: 6. 749. Ioh: 6. 750. Ioh: 6. 751. Ioh: 6. 752. Ioh: 6. 753. Ioh: 6. 754. Ioh: 6. 755. Ioh: 6. 756. Ioh: 6. 757. Ioh: 6. 758. Ioh: 6. 759. Ioh: 6. 760. Ioh: 6. 761. Ioh: 6. 762. Ioh: 6. 763. Ioh: 6. 764. Ioh: 6. 765. Ioh: 6. 766. Ioh: 6. 767. Ioh: 6. 768. Ioh: 6. 769. Ioh: 6. 770. Ioh: 6. 771. Ioh: 6. 772. Ioh: 6. 773. Ioh: 6. 774. Ioh: 6. 775. Ioh: 6. 776. Ioh: 6. 777. Ioh: 6. 778. Ioh: 6. 779. Ioh: 6. 780. Ioh: 6. 781. Ioh: 6. 782. Ioh: 6. 783. Ioh: 6. 784. Ioh: 6. 785. Ioh: 6. 786. Ioh: 6. 787. Ioh: 6. 788. Ioh: 6. 789. Ioh: 6. 790. Ioh: 6. 791. Ioh: 6. 792. Ioh: 6. 793. Ioh: 6. 794. Ioh: 6. 795. Ioh: 6. 796. Ioh: 6. 797. Ioh: 6. 798. Ioh: 6. 799. Ioh: 6. 800. Ioh: 6. 801. Ioh: 6. 802. Ioh: 6. 803. Ioh: 6. 804. Ioh: 6. 805. Ioh: 6. 806. Ioh: 6. 807. Ioh: 6. 808. Ioh: 6. 809. Ioh: 6. 810. Ioh: 6. 811. Ioh: 6. 812. Ioh: 6. 813. Ioh: 6. 814. Ioh: 6. 815. Ioh: 6. 816. Ioh: 6. 817. Ioh: 6. 818. Ioh: 6. 819. Ioh: 6. 820. Ioh: 6. 821. Ioh: 6. 822. Ioh: 6. 823. Ioh: 6. 824. Ioh: 6. 825. Ioh: 6. 826. Ioh: 6. 827. Ioh: 6. 828. Ioh: 6. 829. Ioh: 6. 830. Ioh: 6. 831. Ioh: 6. 832. Ioh: 6. 833. Ioh: 6. 834. Ioh: 6. 835. Ioh: 6. 836. Ioh: 6. 837. Ioh: 6. 838. Ioh: 6. 839. Ioh: 6. 840. Ioh: 6. 841. Ioh: 6. 842. Ioh: 6. 843. Ioh: 6. 844. Ioh: 6. 845. Ioh: 6. 846. Ioh: 6. 847. Ioh: 6. 848. Ioh: 6. 849. Ioh: 6. 850. Ioh: 6. 851. Ioh: 6. 852. Ioh: 6. 853. Ioh: 6. 854. Ioh: 6. 855. Ioh: 6. 856. Ioh: 6. 857. Ioh: 6. 858. Ioh: 6. 859. Ioh: 6. 860. Ioh: 6. 861. Ioh: 6. 862. Ioh: 6. 863. Ioh: 6. 864. Ioh: 6. 865. Ioh: 6. 866. Ioh: 6. 867. Ioh: 6. 868. Ioh: 6. 869. Ioh: 6. 870. Ioh: 6. 871. Ioh: 6. 872. Ioh: 6. 873. Ioh: 6. 874. Ioh: 6. 875. Ioh: 6. 876. Ioh: 6. 877. Ioh: 6. 878. Ioh: 6. 879. Ioh: 6. 880. Ioh: 6. 881. Ioh: 6. 882. Ioh: 6. 883. Ioh: 6. 884. Ioh: 6. 885. Ioh: 6. 886. Ioh: 6. 887. Ioh: 6. 888. Ioh: 6. 889. Ioh: 6. 890. Ioh: 6. 891. Ioh: 6. 892. Ioh: 6. 893. Ioh: 6. 894. Ioh: 6. 895. Ioh: 6. 896. Ioh: 6. 897. Ioh: 6. 898. Ioh: 6. 899. Ioh: 6. 900. Ioh: 6. 901. Ioh: 6. 902. Ioh: 6. 903. Ioh: 6. 904. Ioh: 6. 905. Ioh: 6. 906. Ioh: 6. 907. Ioh: 6. 908. Ioh: 6. 909. Ioh: 6. 910. Ioh: 6. 911. Ioh: 6. 912. Ioh: 6. 913. Ioh: 6. 914. Ioh: 6. 915. Ioh: 6. 916. Ioh: 6. 917. Ioh: 6. 918. Ioh: 6. 919. Ioh: 6. 920. Ioh: 6. 921. Ioh: 6. 922. Ioh: 6. 923. Ioh: 6. 924. Ioh: 6. 925. Ioh: 6. 926. Ioh: 6. 927. Ioh: 6. 928. Ioh: 6. 929. Ioh: 6. 930. Ioh: 6. 931. Ioh: 6. 932. Ioh: 6. 933. Ioh: 6. 934. Ioh: 6. 935. Ioh: 6. 936. Ioh: 6. 937. Ioh: 6. 938. Ioh: 6. 939. Ioh: 6. 940. Ioh: 6. 941. Ioh: 6. 942. Ioh: 6. 943. Ioh: 6. 944. Ioh: 6. 945. Ioh: 6. 946. Ioh: 6. 947. Ioh: 6. 948. Ioh: 6. 949. Ioh: 6. 950. Ioh: 6. 951. Ioh: 6. 952. Ioh: 6. 953. Ioh: 6. 954. Ioh: 6. 955. Ioh: 6. 956. Ioh: 6. 957. Ioh: 6. 958. Ioh: 6. 959. Ioh: 6. 960. Ioh: 6. 961. Ioh: 6. 962. Ioh: 6. 963. Ioh: 6. 964. Ioh: 6. 965. Ioh: 6. 966. Ioh: 6. 967. Ioh: 6. 968. Ioh: 6. 969. Ioh: 6. 970. Ioh: 6. 971. Ioh: 6. 972. Ioh: 6. 973. Ioh: 6. 974. Ioh: 6. 975. Ioh: 6. 976. Ioh: 6. 977. Ioh: 6. 978. Ioh: 6. 979. Ioh: 6. 980. Ioh: 6. 981. Ioh: 6. 982. Ioh: 6. 983. Ioh: 6. 984. Ioh: 6. 985. Ioh: 6. 986. Ioh: 6. 987. Ioh: 6. 988. Ioh: 6. 989. Ioh: 6. 990. Ioh: 6. 991. Ioh: 6. 992. Ioh: 6. 993. Ioh: 6. 994. Ioh: 6. 995. Ioh: 6. 996. Ioh: 6. 997. Ioh: 6. 998. Ioh: 6. 999. Ioh: 6. 1000. Ioh: 6. 1001. Ioh: 6. 1002. Ioh: 6. 1003. Ioh: 6. 1004. Ioh: 6. 1005. Ioh: 6. 1006. Ioh: 6. 1007. Ioh: 6. 1008. Ioh: 6. 1009. Ioh: 6. 1010. Ioh: 6. 1011. Ioh: 6. 1012. Ioh: 6. 1013. Ioh: 6. 1014. Ioh: 6. 1015. Ioh: 6. 1016. Ioh: 6. 1017. Ioh: 6. 1018. Ioh: 6. 1019. Ioh: 6. 1020. Ioh: 6. 1021. Ioh: 6. 1022. Ioh: 6. 1023. Ioh: 6. 1024. Ioh: 6. 1025. Ioh: 6. 1026. Ioh: 6. 1027. Ioh: 6. 1028. Ioh: 6. 1029. Ioh: 6. 1030. Ioh: 6. 1031. Ioh: 6. 1032. Ioh: 6. 1033. Ioh: 6. 1034. Ioh: 6. 1035. Ioh: 6. 1036. Ioh: 6. 1037. Ioh: 6. 1038. Ioh: 6. 1039. Ioh: 6. 1040. Ioh: 6. 1041. Ioh: 6. 1042. Ioh: 6. 1043. Ioh: 6. 1044. Ioh: 6. 1045. Ioh: 6. 1046. Ioh: 6. 1047. Ioh: 6. 1048. Ioh: 6. 1049. Ioh: 6. 1050. Ioh: 6. 1051. Ioh: 6. 1052. Ioh: 6. 1053. Ioh: 6. 1054. Ioh: 6. 1055. Ioh: 6. 1056. Ioh: 6. 1057. Ioh: 6. 1058. Ioh: 6. 1059. Ioh: 6. 1060. Ioh: 6. 1061. Ioh: 6. 1062. Ioh: 6. 1063. Ioh: 6. 1064. Ioh: 6. 1065. Ioh: 6. 1066. Ioh: 6. 1067. Ioh: 6. 1068. Ioh: 6. 1069. Ioh: 6. 1070. Ioh: 6. 1071. Ioh: 6. 1072. Ioh: 6. 1073. Ioh: 6. 1074. Ioh: 6. 1075. Ioh: 6. 1076. Ioh: 6. 1077. Ioh: 6. 1078. Ioh: 6. 1079. Ioh: 6. 1080. Ioh: 6. 1081. Ioh: 6. 1082. Ioh: 6. 1083. Ioh: 6. 1084. Ioh: 6. 1085. Ioh: 6. 1086. Ioh: 6. 1087. Ioh: 6. 1088. Ioh: 6. 1089. Ioh: 6. 1090. Ioh: 6. 109

Pieśni
chwała mnoży / Jżes raczył na świat zstąpić /
w człowieczeństwie tu być / dales się za nas vme-
czyć / a k sobie wiecznie przylaczyc.

Racyles nam też zostawić / pokarm ktoryś
raczył sprawić / W ciełe we krwi swietey swo-
iey / ku pociesze trzodce twey / Abychmy sie tym
cieszyli / o zbawieniu pewni byli.

A tobie też Duchu swiety / Day byś był od
nas przyiety : Niechay będzie chwała wieczna /
z Oycem / z Synem / społeczna / ktory nasze serca
rzadził / a w smetkach ie prawie cieszył.

Żalpal serca swa miłością / a racz nas spoić ie-
dnoscia / Abychmy tu zgodnie żyli / iednako cie
chwalili / Słowa twego naśladowiac / a społecz-
nie sie śanuiac.

Byśmy tak będąc w iedności / czynili część
twey miłości / Boże nasz w Trocy iedyny / tak
śluszaną cne syny / Potym tego dostapili / cośmy
byli utracili.

Na też note.

Banie Boże z wysokości / część bado-
twey swietey miłości / z tego daru tak
wdzięcznego / Syna twe^o milego / Ktore
goś tu na świat zesłał / a na wybawienie nam dał

Bośmy byli już zginełi / śmiercia wieczna po-
traceni / Prze grzech człowieka pierwszego / z
zakazania twoiego / Aleśmy już wyzwoleni / a
przez Krystusa zbawieni.

o Wierzerzy P. H 1 j

Byśmy na to pamiętali / śmierć tego rozpo-
minali / Wierzerza nam swoje sprawił / w tro-
rey pokarm zostawił / Ciało y krew ktora wylał /
ku żywieniu ie nam dał.

Nowiac : Bierście / używajcie / Ciało y krew
moie macie / Ktora dla was iest wylana / w syt-
ku ku pićiu dana. Aby iż nie me wartpli / w
tym czego z niey dostapili.

Bo dla tego krew swa wylał / by nas z Cy-
cem swym poiednal / grzechow odpuszczenie
sprawil / niewinne Bogu stawil : O tym w syt-
ku nam vperwia / gdy nam ciało y krew dawa.

Jako kaze / tak działamy / ciała y krewie poży-
wamy / Bo to nam Pan obiecuie / dla tego ie
darmie / Byśmy używając brali / to cośmy z nie-
go dostali.

Bo w sytkie dary ktore ma / z ciałem swoim
iż nam dawa / Czystość / vsprawiedliwienie / y
grzechow odpuszczenie / y przez to nam też o-
swiadcza / iż też y sam w nas iż mieszka.

Badzmyś wdzięczni darrowiego / ktore bie-
rzemy od niego : Lecz ich za Boga nie chwal-
my / iemu część te dawamy : Bo Krzest y Wier-
zerza tego / nie iest Bog / ale dariego.

Wiedzmy iż Krystus iest w niebie / y tam nas
wozywa do siebie : Tamże go wiara siegamy /
duchownie pożywamy : Z tamtad go na sąd
czekamy / a zwodzić sie nie dawamy.

Dd 1

TRZECIA PIEŚN O IV. P.

Która także przy rozdawaniu śpiewała.

HIERONYMUSINI COR: II. Wieczersza pąńska wespół
 kim ma być spolna/ ábowiem Chrystus wespółkim wczinom
 swym ktorzy byli/ równo podał Sakramentá. A dla te-
 go zowie się Wieczersza / ábowiem Pan ná Wieczerszy po-
 dał Sakramentá: K temu / dla tego się tak zowie / iż w
 Kościele ci / ktorzy się zgromádili / ofiary swote osobno
 ofiarowali/ y po wzywaniu cołowiek im z ofiar pozosta-
 lo / táim w Kościele spolną wieczerszą iedząc wespół tra-
 wili/ zé. AMEROS: in I COR: II. Każe się społecznie cze-
 ścić Apostol/ áby ludzi wielu ofiará / wespół była odpra-
 wowana/ y áby miá (to jest Sakramentem) wespółkim flu-
 zono. CHRISOS: Homil: 27. in I COR: II. Wieczersza
 pąńska ma być spolna: bo co Pąńskiego jest/ to nie jest te-
 go/ ábo onego flugi: ále wespółkich spolne. Co tedy jest
 Pąńskiego/ to jest y spolnego: w brew prywatnym 217 szem/
 ná ktorych sami kłósa iedzą y pią/ choć woláią: Podzié-
 iedzić/ y piyć/ zé.

W

ożywamy się wieri ni spolu/ z tego to inż pán,

kiego stolu/ 217 áie sprawione sumnienia/ podług tego ná
 (rozdziału).

Przymymamy wiara zupełna / ciało y krew
 ná nas wylana / y duchownie pożywamy/ tak k
 niemu mówiac śpiewamy:

Panie nasz chlebie niebieści / gdyżes się ofstal
 sam pokarm ludzki/ Rączże nas soba nakarmić/
 á dusie náse ożywić.

Boć wielka jest łaska twa k nam/ iż się tak łá-
 skawie dawasz nam/ bedac Panem / służyś flu-
 gom/ nam wespółkim niedznym grzesznikom.

Tys kstał flugi ná się przysiał / żywores też
 swoy za nas wydal / ábyś nam sprawił zbawie-
 nie/ przez swey świetey krewie wylanie.

Boś náse grzechy ná się wziął / á swojeś nam
 sprawiedliwość dał / dźwones uczynił z niemie-
 nie/ przez twoie z námi złączenie.

Tym się wespółscy wierni cieśa / iż inż przez cie
 wykupieni są: bo się z námi złączasz w iedność/
 kiedy nam służyś przez światłość.

Szczesni co cie pożywają / á swe złączenie z
 toba mają/ pragnąc inż wieccy nie grzeszyć / ie-
 dno k twoey świetey czci żyć.

Rączże ty sam nas oczyścić/ á w śmierci swo-
 tej rácz poświecić: Pożegnay swym pożegna-
 niem/ dárny nas swym zmiłowaniem.

Boś ty ono świete plemię/ w ktorym wespół
 k narody ziemie / miały wziąć twe pożegnanie/
 wespółkich grzechow odpuszczenie.

Tys nas sam krewią swą oczyścił / á we k rzcie

swym swietym wpernit / dając nam swe po-
gnanie / żywot wieczny y zbawienie.

Wlaczyles nas w swiety Kościół / y posadzi-
les też za swoy stol / gdzie nas karmiś swym ciał-
tem / dla nas wśpęch na śmierć wydanym.

Także nas krewia swa napawaś / grzechow
odpuszczenie nam dawaś / ktoras z ciała swego
wylał / abyś nam żywot wieczny dał.

Wszakże my tu w tej swiatości / nie szukamy
sprawiedliwości: ale z twego vmeczenia / prás-
gniem grzechow odpuszczenia.

Dla tegoś swiatość wstawił / byś wkazał / coś
też nam sprawił / ciałem swym na śmierć wyda-
nym / á krewie swej swietey wylanem.

Bo iako chlebem żywimy / tym doczesnym /
ktory tu iemy / Także gdy napoy piemy / ten ciał-
lesny żywot mamy.

Także z ciała wydanego / y z krewie swietey
wylaney z niego / dusze nasze żywa wiecznie / z
twym ciałem swietym społecznie.

Wszakże tymi swiatościami pamiętkę two-
ie wspominamy / żeś iest za nas na śmierć wy-
dan: boś to rozkazał czynić sam.

Tak cie wierni pożywaia / gdy te zupełna wiá-
re maia / żeś za me swe ciało wydał / y krew swie-
ta z niego wylał.

O Kryste Krolu Pánie nasz / ktory w niebie
z Oycem przebywaś / wielkás nam łaskę wczys-

nił / gdys sie z nami ciałem złączył.

Tys iest chleb żywy niebieski / ktoryś sie tak
stał pokarm ludzki / byś swe wiernie tu posilał /
ciałem ktoreś na śmierć wydał.

Jestes winny korzeń prawy / dales nam z sie-
bie napoy zdrowy / byś prágnienie duszne odiał /
krewia swa swieta ktoraś wylał.

Przetoż wszyscy wierni spolu / przy tym prá-
wym posługowaniu / pożywamy tych swiato-
ści / dochodząc sprawiedliwości.

Z ciała dla nas wydanego / y z krewie swietey
wylaney z niego / tak będziemy obżywieni / be-
dąc Krystem naszym.

Przetoż wznieśmy wzgore oczy / tam gdzie
Pan siedzi na prawicy / tam go wiara dosięga-
my / y duchownie pożywamy.

Wszakże y w tym nie wąpiemy / iż teraz Bo-
stwem tu iest z nami / przy tej swietey swioley
sprawie: bo to obiecał łaskawie.

Prosim cie Pánie niebieski / wżycze nam swej
swietey łaski: Rącz nas godnemi uczynić / ciałem
swym swietym nakarmić.

Nyć w sobie tego nie znamy / byśmy ktemu
byli godnemi / wszyscy chmy cięśko zgrzeszyli /
według woley twej nie żyli.

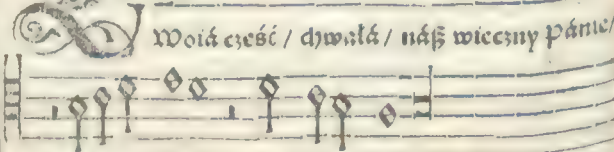
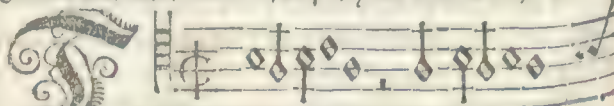
Dajże nam godnie przynimować / á rącz sam
w nas wiecznie przebywać / Rącz nas ducho-
wnie nakarmić / abyśmy mogli wiecznie żyć.

O Kryste niebieski chlebie / z Cycem z Duchem
Kroluac w niebie / Tobie niechay będzie
chwała / od wšego stworzenia dana.

Ręcz je ty sam w nas Krolować / a pośilenie
swoie dawać : bychmy w tobie żywi byli / Ciebie
na wieki chwali. Amen.

CZWARTA PIEŚN O W. P.

ORIGENES in diversos Homil. 5. Sermitę mowit: Nie
jestem godzien abyś miał wnieść pod dach mój. Wchodzi
y teraz Pan pod dach wierzących / dwoiaktm Křtalem a
bo sposobem: Abowiem y teraz / kiedy świeci y Bogu przy
temni przełożeni Kościelni pod dach twój wchodzi: tedy
támże przez nich záraz Pan wstępuje / a ty ták o nich rozsu
miej / takoby Pana przyjmując. Potym kiedy światy po
Křm / y on takto nie Křtano potrawa przyjmując / y gdy
chleba żyworá y napom wywáš / też y piáš ciálo y Křw
Pánka: tedy Pan pod dach twój wchodzi: a ty umiájac
to / náśláduj tego Sermitá / y mow: Pánie nie jestem go
dzen abyś miał wnieść pod dach mój: Gdzie bowiem nie
godnie wchodzi / tám ná sód przyjmujacemu wchodzi.

Ná wiece czasy niech nie wstanie.

Tobie dziś dámem z pocztem tych lidí / Po
Klon y pienie / my tvoji studzy.

Dělekuac wielce twej wielmožności / Já ten
dar začny / twej wšedmožności.

Ty idac ná smierć zostawiles nam / Sákrá
ment ciála y Křwie / daleš nam.

Tá který pátrzac / mocno wierzymy / že ciálo
y Křw duchem bierzemy.

Sprawže Bože náš serce ku temu / By bylo
godne / Křtoliu tvoiemu.

Bošmy niegodni dla grzechow nášych / Abyś
ty miał wnieść do chátup nášych.

Ale rzecz słowo / a náš cóna Dušá ma będzie /
y też zbáwiona.

Ręcz nas poświeć o Kryste Pánie / A po
smierci též day nam zbáwienie.

Badz chwála y cześć / Bogu nášemu / Cycu
Synowi / Duchu šwietemu. Amen.

MODLITWA z Liturgiey Ambrožego.

O Chlebie našodšy / vždrow podniebienie
serca mego / abym poczul wđzieczność
miłości twojej. Vždrow me od wšelá
křey choroby / abym sie ná cie w žádney rzeczy
nie Křchał. O chlebie náášniejšy máiacy w so
bie wšelákie rořkochánie / y wšelákiego šmáku
wđziecznosť / který nas záwše pośilaš y obžy
wáš. Niechay cie požywa serce moje / a wđzie
cznosť šmáku twoej niech beda nápelnione

wnetrznosci dusze moiey. Pozywa cie Aniol cas
 lemi wsty / mechay cie tez pozywa czlowiek piek
 grzymiacy wedle przemozenia swego / aby me
 wstal na drodze / bedac posilony takim pokar
 mem. O chlebie swiety / chlebie zywy / chlebie
 czysty / chlebie piekny ktorys z Ciebie zstapil / y
 dawalsz swiatu zywt / przydźże do serca mego / a
 oczysć mie od wśelatego splugawienia dusznej
 go y cielesnego. Wstap w dusze moie / wzdraw / y
 poswieć mie zwierzchu y wewnartz. Bądź o
 broną y wiecznym zbawieniem / ciała y dusze mo
 ie. Odpadź odemnie sprzeciwunki moie. Ties
 przyiaciele mechay daleko odstapia od obliczno
 ści moiey / abych ja tak z wierzchu y zewnartz
 przez cie bedac obromony / prosta ścieśka przy
 szedł do Królestwa twego / gdzie już nie w taje
 mnicach / iako sie tu w tych czasach dzieje : ale
 twarzą w twarz ogladamy sie / ktory z Bogiem
 Wycem y z Duchem swietym żywiesz y króluj
 iesz / na wieki wiekow / Amen.

MODLITWA z Liturgiey Jakuba S.

Panie Boże nasz / niebieski chlebie / żywo
 cie swiata wszytkiego / zgrzeszyłem prze
 ciwo niebu / y przeciwko tobie / nie go
 dsienem stać sie uczestnikiem niepokalanych
 tajemnic twoich. Ale ty miłosierny Boże / racz
 mie uczynić godnym łaski twoiey / abym bez po
 tępiania wiekistego był przypuszczony do ży
 wania swietego ciała / y drogiey krowie twoiey /
 na odpuszczenie grzechow / y otrzymanie żywota
 wiekistego / Amen.

*MODLITWA z Liturgiey Chryzostoma
 Doktorá.*

Panie ktory miluiesz naród ludzki / tobie
 poruczamy żywt nasz wszytek / y nadzie
 ie / y wzywamy cie y prosimy pokornie /
 uczyn nas godnymi / abysmy sie stali uczestni
 kami niebieskich twoich y strasznych tajemnic / tego
 swietego y Duchownego stolu / z czystym su
 nimieniem / na odpuszczenie grzechow / na odzie
 dzenie Królestwa niebieskiego / na wśnosć
 przeciwko tobie / a nie na śad abo potepienie / A.

MODLITWA.

Panie Jezu Kryste Synu jednorodzony
 Boży / ktorys z Ciebie zstapil na ten swiat /
 dla naszego zbawienia : a narodziles sie z
 Maryey Panny / y ofiarowales sie sam Bogu
 Wycu / wmiłowawszy nas / ofiarowawszy / ktoraś
 nas z grzechow oczysćil / z Bogiem Wycem po
 tednal / y sprawiedliwil / y żywt wieczny dal / u
 zes nas do siebie przylaczył / y swoje dary nam
 przywlaszczyl. Ktorey łaski twoey / y tego wiel
 kiego dobrodziejstwa / zebyśmy nie przepominá
 li / a serca nasze w wierze nie wstawaly / raczyłeś
 Testament swiety wiernym na pamiatke wie
 czną zostawić / na którym dusze ludzkie krzesćiają

Stich / ciałem swoim karmiś / y krewia drogą na
 krzyżu wylana napawaś duchownym spódbę:
 czego sie oni uczestnikami stawiają przez wia-
 re. Do czego iż sie i niedozny człowiek teraz mani-
 iednak iżem iest człowiek grzeszny / niegodny /
 wstydam sie Ciebie Pana swego / dla mych grze-
 chow / Których sam przez sie nie mogę pozbyć / ię-
 szesie ty sam nademna me zmiłuj. Nie śmiem
 przystąpić do stołu twego Panie / bom cie obra-
 ził / myśla / sercem / y uczynkiem. Ale iżes ty iest
 miłośnierny / dobry : w nadzieie twego miłosier-
 dzia / po spolu z wiernymi stane u stołu twoiego /
 przy którym iest bytność trojcia boska / przy któ-
 rym są Aniołowie służy twoi / y stane sie uczest-
 nikiem wiara pokarmow niebieskich : Przetoż
 cie proszę Panie zmiłuj sie nademna : weyżrzy na
 mnie oczyma miłośniernemu : przytul mnie do siebie :
 weźmi mnie w swa obronę : onymi mnie od grzechow
 moich : sam mnie do tego twego stołu swietego
 przygotuy / w ście zaśluzgi twoiej przyoblecz :
 wiare mocna we mnie spraw : serce Krzesćciań-
 stie uczyni naprzeciw bliźniemu memu : pobo-
 żnym a swietym żywotem obdarz / sumienie
 czyste y dobre zszadź : potuśy które do swietych
 spraw / a nawieccy do tego swietego używania
 przeszkadza / odganiaj : sprawy / nalogi / y zwy-
 czaie złe vmorz : Duchem swietym odrodź : slo-
 wem swym swietym sprawnuy. To wszystko uczyni

H 611
 dla tego o moy mily Panie / y Dobrodzieciu nasz /
 abyś sie mogli stać godnym uczestnikiem ciała
 y krwi twoiej swietey / a człowieka grzeszney : bo
 bez ratunku a pomocy twoiej nie swietego / nie
 pobożnego / ani godnego / sam z siebie uczynić nie
 mogę. O uczyniż to wszystko co widzisz nam być
 pożytecznego Jezui Kryste Synu Boga żywego
 Go / Oczu przyslego wieku do Ciebie wolamy /
 który żywiesz z Oycem y z Duchem s. w iedności
 Bóstwa / Amen. Oczu nasz, &c.

Dziekczynienie z Liturgiey Iakuba swietego.
 R. Boże wstanie Panie. Boże wsta nasze chwale / racy y wale-
 gi nasze napelnim weselen / abyśmy wyślawiali twoje chwa-
 le / y przez cały dzień wielbili wielmożność twoją. Dnieku
 sławny tobie Kryste Panie Boże nasz / iżes raczył nas uczynić
 uczestnikami Ciała y krwi twoiej / na odpuszczenie
 grzechow naszych / y iymać wiecznego otrzymanie. Pro-
 śimy Cie iako te Któryś iest dobrym y łaskawym / abyś nas
 od wiecznego potępienia obronić y wychować raczył / Am.

Dziekczynienie z Liturgiey Bafilusowej.
 N. Jech będą napelnione wsta nasze Panie chwale twojej /
 abyśmy Pieśń śpiewali sławie twojej / iżes nas uczynił go-
 dnymi stać sie uczestnikami swietych tajemnic twoich.
 Zbaw nas w poświęceniu twoim / cały dzień rozmyślające
 w sprawiedliwości twojej / Alleluia. Który błogosławiś
 te Któryś Cie błogosławił Panie / y poświęcaś tych Którzy
 w tobie duszą. Zbaw lud twój / y błogosław dziedzictwu
 twemu. Zupelnosci Kościoła twoiego strzeż / poświęć tych
 Którzy nmlnią chwałę twoją. W wielbi tych Którzy Cie wielbi

bię Boga twoja mocą / a nie opuścay nas w tobie dusz
 iących. Day pośoy światu twemu / Kościołom twym / Rzą
 znodziom / Arołom naszym / także wyśtu / y wszytkiemu
 ludowi twemu. A tobie Oycu / Synowi y Duchu święte
 mu / ofiarujemy cześć / chwale y dziękczynienie / teraz y za
 wždy / y na wieki wieków / Amen.

DZIEKCZYNIE NIE.

Panie Boże Oycze niebieski / dzieki czynię twemu święte
 mu imieniu za twego miłego Syna / któregoś mi dał za
 zbawiciela dusze mojej / a umiłowałśyś mnie / wydałś go
 dla grzechów moich na okrutną śmierć / abym dla nich nie
 był potępionym. Chwale Cię też Oycze niebieski / y za ciec
 pliwosć / którą masz nad grzechami moimi / za te twoje do
 brodzieystwa / y za inśe nie rożniczne mi chaj ciębie wsze
 kie stworzenie chwali. Proszę Cię tedy / nie oddalaj mnie
 od znáomości y od łaski twojej świętej. Dziekuję y tobie
 Synu Boga żywego / Panie Jezu Chryste / żeś mi obiawił
 Ewangelia święta / tych czasów ostatecznych / którzy byli za
 mierzwiłi wymysłami swoimi ludzie / w której mnie wpe
 wniałś o łasce Oycowskiej / o odpuszczeniu grzechów / y o
 żywocie wiecznym. Chwale Cię y za to / żeś mnie śmiercią
 twoją od śataná wybawił / krwią grzechy me omył / za
 sługą swoim usprawiedliwił / mego swoim odkupił / z Bo
 giem Oycem potędnal. A za to Cię wielbię żeś mnie nakar
 mił ciałem swoim / y nápoil krwią swoją / sprawię to we
 mnie proszę Cię / abych nigdy me wypadł z łaski y opieki
 twojej. Tobie też dziękuję Duchu święty Boże prawdzi
 wy / żeś raczył być sprawcą tajemnice wcielenia / w żywot
 Maryey Panny / Jezusa Chrystusa / któdo ja mam pociecho

zbawienia / za czym proszę Cię bóg mój pocieszycielem w
 trysnu / który dla Ewangelii nosi / y nieść wierszy mam.
 Bóg też Doktorem moim / ucząc mnie nauki zbawiennej /
 bóg wodzem moim / prowadząc mnie do pobożnego żywo
 ta / y do królestwa niebieskiego / nie odstępuy odemnie dla
 natury krewoj mej / z której wpadam : wtwierdzay mnie
 w nabożeństwo prawdziwym : nie dopuszczay tego na mnie /
 abych się miał przeciw prawdy niebieskiej / dla świata / y dla
 przesładowania : dodaway mi wiary / stateczności / sił w
 nabożeństwie prawdziwym / teraz y do końca wy
 tchnienia ducha moiego / Amen.

PIESNI

NA MODLITWĘ

PANSKĄ.

Psal: 66. 1.

N Jechay Bogu wykrzyka wśytká ziemiá : Spiewaycieś
 chwale imieniu tego.

1. Zaczność modlitwy Pánstiej.

Cyprianus Serm: de Orat: Domi:

Jakożeśśa, bracia namilśy, modliśy Pánstiej tajemnice,
 iako ich wiele, iako wielkie, krótkośś mośśie zebrane są, ale
 moc y duchowienie obfite, tak iż zgola nie nie opuszczano, czego by
 prośbach, y modliśbach naszych, niebieskiej nauki krótko
 nie zámkniono. Tenże: Chrystus sam dał nam sposób modlenia się,
 sam nas nauczył o co bychmy mieli prosić. Tenże: Gdy się modlimy
 Oycze nasz modliśy, który nas Syn nauczył, rychleyśś y słuchani

ani ku czci, y na pamiatkę ich nie ma być mōdżona, ale ku czci
samemu Bogu: co się pokazuje z samey modlitwy, y z Doktorów
tych przysędzionych.

III. Wyttad Modlitwy Pāństey. OYCEB NĄS/ Któryś iest w niebieśied.

OYCEB NĄSzym iest, nie tylko Bog Ociec, Isai: 63. 16. *ale też y*
Syn Boży, Isai: 9. 6. y Duch Świegły: bo nas sen odradza, y odna-
wia, y cieszy, co Oycu właśnie należy, Ioh: 3. 5. Tit: 3. 5. Ioh:
15. 26. K temu, iż Ociec, Syn, y Duch i. sa iedney natury, iśno-
ści, mōżestatu, chętały: Syn iest y Oycu, Duch i. z Oycą, y z Sy-
nā pochodzi, słusnie tedy ta modlitwa ma być mōdżona, do Oy-
cā, y do Synā, y Ducha i. gǳi y Oycu, Synā y Ducha i. Świ-
śwamy.

Tertul: lib: de Orat: Dominic:

W Oycu bywa Syn Świegły: abo Świeciem mōżi, Ia y Ociec
iedno iestemy.

Zanchius de Tribus Elohim lib: 1. cap: 3. part: 2. fol: 16.

Z Oycem Synā y Duchā Świegłego Świegłamy, y imieniem Oy-
cōwskim znaczymy. Tāmże: Oycem Świegłych iest, nie tylko oso-
bā Oycōwśka, ale też y Syn, y Duch Św: ęty.

Brentius in Catech: in Explic: Orat: Dom: fol: 352.

Wiedmy, iż imię Oycā na tym miejscu nie tylko należy do
pierwszey osoby y Trojcy, ale do Świegłych persōn, Śc. Ociec
nie iest właśnie imię osobiste, ale iśne, abo Świeciem Bog Ociec na-
zwany iest Oycem, Syn nazwany iest Oycem, Duch Świegły na-
zwany iest Oycem. Toż mōżi Ursinus in Explic: Catech:
quaest: 120. in explic: Orat: Dominic:

Świeć się imię twote.

Cyprianus Sermon: de Orat: Domini

Mōżimy, Świeć się imię rōżoie: Nie iżbychmy Bogu mieli śy-
czyć, aby był Świecony modlitwami nāszymi, ale, iż prosimy od
niego, aby imię iego Świeciło się y nas. Bo iako Pan od kogo ma
być Świecony, a on sam poświaca? Ale iż on sam rzekł: Bądźcie
Świegłymi, abo Świeciem y ia iestem Świegły: o to żadamy y prosimy.

Nysenus de Orat: Domi:

Mamy sobie tego życzyć, y o to prosić, przed Świegłymi rzeczami,
aby dla mego; y oia imię Boże nie było bluźnione, ale Świebło-

ne y Świecone. We mnie tedy niechay się Świecić imię rōżego pā-
nōwiania, które odemnie bywa Świecone, al y ludzie Świeć
dobre uczynki, chętałi Oycā który iest y Niebiesiech.

Augustin: lib: 2. de Sermon: in Monte Domini.

Świeć się imię rōżoie: Nie tak bywa prośono iakoby nie miało
być Świecie imię Boże: ale aby było miāne zā Świecie od ludzi: to
iust, aby im tak był znaiomy Bog, żeby nie rozumieli, iżby co mia-
ło być Światobliwōwego, aby tym Świeccy bali się go obrazić. Do-
kłada, Tam bywa Świecone imię Boże, z uczciwōścią, y z boia-
niā obrazy bywa Śpōmniona. Tenże, Sermon: 135. de Temp: Cze-
mu prosimy aby się Świeciło imię Boże, gǳi iest zā Świecie Świecie:
iedno abyśmy przez, nie byli poświeceni? Tenże, Sermon: 182. de
Temp: Sprawiedliwa iest rzecz, imię Boże Świecić, Boga się bac.
Tenże, Homil: 42. Przez imię Boże żstawamy się Świeccymi.

Ambrosius lib: 5. cap: 4. de Sacram:

Coż to iest, Świeć się? to iest, Świeć się y nas, aby do nas mo-
gło przyjść iego poświecenie.

Przydź Krōlestwo twote.

Cyprianus Sermon: de Orat: Domini

Przydź krōlestwo rōżoie: Prosimy aby się y nas krōlestwo Boże
okazało, iako też żadamy, aby się y nas imię iego Świeciło. Tām-
że: Prosimy aby nasze krōlestwo obicane przyszło od Boga, nabyte
bywa y mek Krysłusōwā, aby ktorzymy przed tym na Świecie
śluzyl, za pamiatania Krysłusa Pana krōłōwali, iako sam obie-
cał: y mōżi, Podźcie błogosłwieni Oycā moiego, poiaźcie Krō-
lestwo, które Śwam iest zgotowane od zāłożenia Świata. Moje też
być namilśy bracia, y sam Krysłus krōlestwem Bożym: który aby
przyszedł, zāśwady żadamy.

Augustinus Sermon: 182. de Temp.

Przydź Krōlestwo rōżoie: To iest, niechay bǳie Światō obia-
wione. Tenże, lib: 2. de Sermon: in Monte Domini: Nie tak rzecz-
no Przydź Krōlestwo rōżoie, iakoby teraz Bog nie miał krōłōwać.
Przydź: mamy rozumieć, Niechay bǳie ludziom obicane. Ten-
że Sermon: 126. de Temp: Przydź krōlestwo rōżoie: Nie aby począt
krōłōwać, ktorego krōlestwo iest Świegłych Świecōw: ale o to pro-
simy, aby uczynił koniec nāszym rzeczom śłym, a przysędz y nie-
ba, i aby nas Świat do krōlestwa. Tenże Homil: 42. Życzyć y prosić,
aby przyszło krōlestwo iego, nie iniego nie iest, iedno życzyć od nie-

go. y prosie go, aby nas godnymi uczynił kroleſtwa ſwego. Tenie
Tractin Orat: Dominie: O onym kroleſtwie rzeczoſo, które bę-
dzie poſkonczeniu ſwiadła, a bożiem zaſeſe ma Bog kroleſtwa
a nigdy nie ieſt bez kroleſtwa, któremu ſluziſe ſe ſkoroſenie.
Ale którego kroleſtwa zaſeſe do którym napisano & Eſſanielcy.
Podzieie bogoſławienci, &c.

Ambrosius lib. 5. de Sacram: cap. 4.

Cyprian. Serm. de Orat. Dom.

Hieronym. in cap. 6. Mat.

August. lib. 2. de Serm. in Mont. Domin.

Cyprianus Seru: de Mortalitate moſci, ni pominisac y cie
ſac ludzi, aby ſſyko ſtaſecnie, chemie, cie rplę cieznoli, co ná
niech Pan Bog dopuſzcza. Mamy pamięcié, i; mamy czynie nie ſſo.

Tertullianus lib. de Orat. Dominic.

Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj.

ſie o pokarm doczesny, Eſc. y Auguſtin. lib. 2. de Serm. in mont. Domin. ſłowia iego ſa: Skad ſię pokazuje, iż w krajnach wſcho-
dnich, nie rozumieſi, przez ten chleb poſeſedni, ſakramentu, do
bogiem zoſtali by winnymi wielkiego grzechu, ktorzy z niego nie
biora zaſe.

Nodpuść nam naſze winy/ iako y my odpuſzczamy
naſzym winowaycom.

Auguſt. in Pſal: 31.

Ieſtliſe okrył grzechy Pan Bog, niechciał ich widzieć: ieſtliſe nie
chciał ich widzieć, niechciał na nie baczności mieć: ieſtliſe nie
chciał ich baczyć, toć ich niechciał karać, niechciał ich usnać.
Wolał ie odpuścić: Szczęſliwi ktorzych odpuſzczone ſa nieprawo-
ści, a ktorych grzechy ſa okryte. A nie tak tego rozumieycie co
rzekł. Grzechy ſa okryte, iakoby tam będącżyły. A czemuſz tedy
rzekł: Okryte ſa grzechy, aby nie były widziane? Bo coſ było grze-
chy widzieć Bogu, iedno ie karać? Tenſe, Serm: 37. in Lucam, y
Serm: 141. 139. de Temp: Pan Kryſtus wſe y karanie zgładził
y zapłacił.

Hieronymus in Pſal: 31.

Co byſz a okryto, nie byſz a widziano: co nie byſz a widziano,
to nie byſz a poczytano: co nie byſz a poczytano, nie będzie też ka-
rano. Chriſolt: Homil: 44. in Geneſ: mówi Pan, iedney rzeczy
tylko chce, to ieſt, aby były grzechy wyznane, y aby ſię od nich lu-
dzie wſtrzymywali, a iuż dalej nie będą karał za grzechy. Tenſe
Serm: 11. in Epist: Roman: Daleko wiecey, a niżej ichmy byli
winni, Kryſtus za nas zapłacił. Tenſe, lib: 3. de Providentia.
Ieſtliſe dla tego Pan karze, aby trędziacych wſtoſciach do pokuty
pobudził: iedyc pokutawſzy pokutę, zbytnie będzie y karanie. Ten-
ſe, Homil: 2. in Pſal: 50. Gdzie miłoſierdzie byſz a żądane, y pro-
ſzone, iuż tam pyranie uſtawia, ſad oſtrościſz wcy nie wykonawſz a,
karaniu mieyſcā niemaſz: gdzie ieſt miłoſierdzie, tam żadnego
pyrania niemaſz: gdzie miłoſierdzie, iuż ieſt przebaczona odpo-
wiedź. Tenſe, in Enarrat: in Iſaiam. Zgorzeſzylem wſiele, iakoby
tedy będą mogli być wywiez, znak wielu grzechow: tyć nie moſz
ſam ſiebie wywiez, lecz moſz Pan wſe y, y tak barzo z namiſe y gła-
dzi grzechy wſe, iż ani iednego z nich, żaden znak nie zoſtanie:
co wſe dziełch być nie moſz: bo choć ſię zgoli ramię, iednak bliźna z-

ſkwa. Leci: Bog gdy kogo wſolnym czyni od karania, zaraz mu
daruie ſprawiedliwoſc. Eſc. Athanaſ. in Paſſ: Salvat: Syn Bo-
ży eſt wſe wſeſt wſeſt naſzym przyobleczony, oſiurował ſie Bogu,
aby ſam karanie podiaſz eſt wſeſt od karania wſolnym
uczynił. Bernhard: Ad milites templi cap: 11. Gdy Kryſtus od-
puścił grzech, y umarł za grzeſzniki, iuż zaſe niemaſz żadney
zapłaty, y dług ieſt zapłacony. Tenſe, Serm: 4. in Feria Hebdo-
Kryſtus karanie zapłacił, gdy grzechu nie uczynił. Tamſe: Le-
dwoie, kto umiera za ſprawiedliwego, a ty za niepobożne umi-
eſon, umarſz y dla ſtoſci naſzych, ktorzy przyſeł uſprawiedliwić
darmo grzeſzne, ſlugi uczyni bratku, poimane ſpołdziędziemi, wſy
grane Krolmi. Tamſe: Rzekł, Spelniło ſie: nie nie zoſtawia ku
wypelnieniu, iuż niemaſz czego bym miał czekać. Tamſe: Przez
Kryſtuſa wſeſt eſt grzech, tak pierworodny, iako też y oſobny,
zapłacony ieſt. Tamſe: Był ſynem, y ſtłat ſię iako ſługa, nie tylko
karał ſłuſebniczy wſeſt, aby był poſluſnym, ale też ſlugi z tego,
aby był karany, y ſlugi grzechu, aby karanie na grodził, gdy grze-
chu nie miał.

Lombardus lib: 4. Diſt: 18. cap: Sed:

Sam Bog przez ſię grzechy pokutniacych zakrywa, a wſe ie ciałſy
zakrywa, kiedy ich ku karaniu nie choſz: w ten czas bōw iem
zakrywa ie, kiedy wſe karania gladi, Eſc. Tenſe, l: 3. diſt: 19.
c. Nunc. Przez śmierć Kryſtuſa wſe odkupieni ieſzemy od grzechu
y od karania. Tamſe cap: Factus. Od ktorego karania? czeine-
go, y wſeſt. Tamſe, cap: Peccata: Przez tego karanie ktore
na kryſtu odnoſt, wſeſt karanie doczeine, ktore winien eſt o-
wſeſt na grozcony podſtapie za grzech, na krzyże byſz a zgola od-
puſzczone.

Calvinus lib: 4. cap: 4. Seſt: 30.

Coſby nam proſe ciałſy uczynił Kryſtus Pan, y gdyby ieſze za
grzechy karanie z nas wyjęgane było? Tamſe, Seſt: 29. Za-
ſe, ieſtli karze Bog grzechy, tedy ie poczyta: ieſtliſe ſię mić, toć ie
pamiet: ieſtliſe ich chce ſadzić, toć ich nie okrył: ieſtliſe ie examina-
ie, toć ich za ſię nie zaruęł: ieſtliſe wſe nie oglada, toć ich nie
zgładził iako mgie: ieſtliſe ie roztarſz, toć ich nie zaruęł w prze-
paſie morſa, Eſc. Opuſzczam ſmigleckiego, ktory moſz, wſe xie-
gach o Boſt w Kryſtuſa wſeſt, Art: 3. cap: 8. fol: 439. Iż Kry-

II IERONYMUS in cap: 6. Matth. Jesteście pogani w modlitwie wiele mówią / tedyć ten który jest Błogosławionym ma mało mówić: abowiem Bóg jest Słuchaczem / nie Słowem / Ale sercem / 36. AUGUST: lib. Meditation. cap. 5. Coż może być wdzięczniejszego / iako rodziciela w imię Jednorodzonego wywyżać

ychże nasz Ktożys jest w niebie / świeć się

imie twoie: Przydź Królestwo twoie. Bądź wola twoja / iako

w niebie tak y na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj

nam dzisiaj: A odpuść nam nasze winy / iako y my odpu-

ściamy naszym winowaycom: A nie wwodź nas na po-

kušenie / ale nas zbaw ode złego. Albowiem twoie jest

królestwo, y moc / y chwala / na wieki wieków Amen.

W T O R A P I E S Ń N A M. P.

CHRISTOTOM: Hom: 30. in Genes: Modlitwa jest

rozprawą Bogiem. Toż mowi AUGUST: in Psal: 85. A

Damasceus lib: 3. cap: 24. de Fide: Modlitwa jest wy-
pienie umysłu do Boga. A AUGUST: lib: de Spirit: & A-
nima, cap: 50. Modlitwa jest nabożeństwo umysłu / to jest /
nawrócenie do Boga / przez pokorny y pokorny affekt. A
Nyssenus Oration. de Orat. Dominic. Modlitwa jest
obcowanie y rozmawianie z Bogiem.

Gdyśmy się Bogu swemu w pokorze y w ci-
chości / temu & nie in szemu / tenz jest na wysokość / Ten się

chocia / temu & nie in szemu / tenz jest na wysokość / Ten się

nao nam zmiłuje / oć go prosić będziemy / z łaski swej

(nam dárnie.

Tak Pan Krystus ślubował / swym wiernym

zwołennikom / Gdy się od nich gotował / aby

był Poyśrzednikiem / Mowiac / ocz prośić bez
dzieć / mnie Poyśrzednika maiać / w imie mo-
ie weźmiecie.

Kolacemyś na drzwi tego / Poti nam chce o-
tworzyć / Przesławisz wsięgo złego / bo mamy
wszyscy pomrzeć / Potym jedziego strasznego /
musim słuchać ortelu / Na człowieka grzesznie.

O ludzkie zaślepienie / wielce zapamiętać /
Przecisz się w cięskie trapienie / chcąc wdać /
y w niemale / Wieś żeć rekoymie nie będzie / Je-
śli w on wieczny ogień / Twój żywot podan
będzie.

Już otwarte drzwi niemu / y łaskę swa da-
ruie / Człowiekowi każdemu / Ktory za grzech za-
luie / Nie będzie w niezym obwinion / tak przy-
obietć rączył / Swym wiernym nasz miły Pa-
n.

Oycze nasz / Ktoryś w niebie / w swey wiecz-
ney wszechmocności / Usłysz nas prosim ciębie /
w tey tu cięskiej żalosci / Swieć się w nas imie
twoe święte / mech zwycięstwa nie maia / Po-
tłum dyabły przekleće.

Przydź nam królestwo twoie / y rącz ie w
nas pomnożyć / Pasać nas owce swoje / Ktores
ty rączył stworzyć / Aniecha, się zawsze ostante /
iako ty sam rączyś mieć / Wola twa święta
Panie.

Chleb powszedni daj nam dziś / iako Ociec
dziatkom swym / Napoy / zdrowie / odświecie / y

to co należy im / boć my nikogo innego / Oto
prosić nie chcemy / tylko ciębie samego.

Odpusć nam nasze winy / iak y my odpuszcza-
my / Winnym naszym ich winy / na twoy sie słub
spuszczamy / Ze też nam rączyś odpuszczyć / a w
dzieli on nastrasliwisy / w poczet wiernych przy-
puszczyć.

Tuie wprowadź nas w pokuszenie / na cięle ni na
duchy / Rącz nam dać wspomozienie / byśmy w sy-
tki pokusy / Ktore nam chca wielce szkodzić / Za
twoim wspomozieniem / Mogli zároveň żywy
cieżyć.

Śbaw nas złego wsielkiego / Oycze nasz na-
mileyś / Czesnego y wiecznego / obrońco na-
mocniemyś / Tak na duszy iak na cięle / pomoz
nam przewyciężyć / W sytki nieprzyiaciele.

Ciębie wszechmocny Boże / samego wyzna-
wamy / W modlitwie y w pokorze k tobie się w-
ciękamy / Byś tu nas rączył wysłuchać / w imie
Syna twoiego / Potym żywot wieczny dać.

Bo twoie jest królestwo / na niebie y na ziemi /
moc chwala y zwycięstwo / nad przeciwniki
wsiemi / Amen za rzecz pewna mamy / że coś ra-
czył obietć / To w sytko otrzymamy.

TRZECIA PIEŚN.

AUGUST: in Psal: 42. y Serm: 59. de Tem: Kto chce k
by modlitwa ię do Boga leciała / mechay tey vezym dwie
kryzole / to jest / Jalmuzna y Post / y będzie wysłuchana.

Notajako, Wieczny Boże z wysokości etc.

Dziękuję cię któryś jest w niebie / wziął
nas za syny sobie / Chcąc byśmy
tu bracia byli / tobie się zawzięli modli-
li / Sercem y wsty rozwiali / a w to-
bie samym dusali.

Świeć się imie twoje chwalebne / przez słowo
twoje zbawienne / Day byśmy pobożnie żyli / Imie
twoje tak poświęcili / Oddal nauki fałszywe /
nawróć błędne y złośliwe.

Przydźże twoje królestwo ninie / słowa twojego
panowanie / zrzadzeniem Ducha świętego / przy-
nimajay Kościół twego / Day wšcim słowo
twoje przyinować / podług niego się sprawować.

Bądź wola twoja wedle ciebie / Na ziemi / iako
na niebie / Day byśmy cierpliwci byli / wola naszą
vmartwiali / powściągay ciała naszego / prze-
ciw tobie wporne go.

Day nam dziś chleba naszego / y wšcego nam
potrzebnego / Pokoy / zdrowie / hojność wšcego /
oddal co jest przeciwnego : Day też słusne po-
żywienie / oddal zbyteczne pracowanie.

Opuść nam nasze winy / gdyżes nas wziął
za swe syny / iako y my odpuszczamy winoway-
com które mamy / Bos to nam rozkazal czynić /
a Krzywdy swoje y się nie mścić.

Najszym też nieprzyjacielom / vżycz tej łaski
co y nam / ktorzy nas przenasładowa / nie / sprawie

dlawie ściana / Day aby cie też poznali / y łaskę
twoją otrzymali.

Tu wrowadź nas w pokuszenie / w cięście
nieczyste trapienie / Tu day nas Dyabłu zwy-
cieżyć / pomóż się temu zprzeciwic / Day w mo-
cney wierze wytrwame / Ducha twego wspo-
możenie.

Zbaw nas ode wšcego złego / dusznego y cieles-
nego / Poćić sił twych trościwe / oddal poku-
sy straszliwe / Day nad nami zwyciężenie / po-
śmierci wieczne zbawienie.

Day nam ostatnicy godziny / gdy z tego świata
poydziemy / dobre y czyste summienie / w pra-
wodziwey wierze stonanie / byśmy się śmierci me-
bali / z chucia tobie dusze dali.

Najostatek wšcehmogacy / miłośniku nasz
goracy / prosimy cie wysłuchay nas / czasu tego
rącz być przy nas : Twoje bowiem jest kró-
stwo / Chwała także y zwycięstwo.

Wierzymy że nas wysłuchasz / bo swych obie-
cnie nie zrucasz / Syn twój też nam to obiecał /
gdy swymi modlitwami zalecał / Nowiac : Ocz
prosić będziecie / od Oycy wšytko weźmiecie.

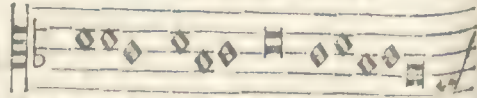
Wczyn za przyczyna tego / Pana Krysta Sy-
na swego / ten się za nas ofiara sstał / gdy kręwo
swoje za nas przelał / nam y ciebie łaskę zjednał /
y siogi gniew twój wblagał.

Amen mocnie wyznawamy / a to zupełnie

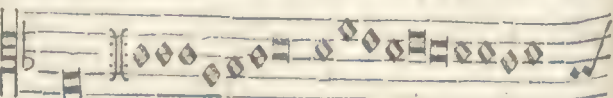
Pieśni
 wierzymy / że ty nas wysłuchać raczyś / iakoś
 obiecał uczyniś / Nie dla naszej dostojności /
 lecz dla swej dobroci / Amen.

CZWARTA PIESN. NA A. T.

AUGUSTINUS tract: in Orat: Domin: Bog jest Wy-
 cem naszym / Księżat matką / a my bracia: ale nieprzyja-
 cielem moim jest poganin / Żyd / Heretyk. Tamie: Wy-
 way Wyś / Który jest w niebieszech / a modli się za twoimi
 nieprzyjaciół: Abowiem y Saul był nieprzyjacielem Ko-
 ściółowi / y modlono się za nim / y stał się przyjacielem.

Kośm cię Który mieszkasz na wysokim nie-
 bie / Nie rącz opęce dytatek swych oddalac od cie-

bie / Rep.

bie: Ale swe miłosierne nakłoni ku nam vsy, a niechay cię

nabożna prosba nasza ruszy.

Imie twe przed Którymi też duchy złe padają /
 Rep: Niechay w vsytki narody w pocztinować /
 maia: A day bysiny w twej wierze tak stąca:

na Modlitwie P.
 nie trwali / iakoby z nas niewierni dobry przy-
 kład brali.

A nie odwołaczay dalej twego panowania / R:
 Wzał się tak ciepkiego słońca swych mordowania /
 Nieprzyjaciółom naszym wyrwinasz pasczki /
 a ty sam rącz krolować / iako Pan na wieki.

Nie dopuszczay nam według myśli naszych
 błądzić / Re. Ale nas rącz naswietłym słowem
 swoim rzędzić: A iako snadnie władnic się biega
 niebieskami / także się też wola twa nich dżicie
 na ziemi.

Panie ty sam lepiej wiesz czego nam potrzeba /
 R: Raczyś nam dziś vzyćć powszedniego chle-
 ba / Nadznie polne praśaká me orza nie sicia / a
 wždy iednak z łaski twej od głodu nie mdleia.

Złości nasze przed toba w vsytki wyznawamy /
 Rep: Nadznie w miłosierdziu twoim pokłada-
 my / że ty z nami łaskawie postępować raczyś / a
 nam iako my drugim w vsytkiego przebaczyś.

Nie w wodźce na pokusy przyrodzenia mdle-
 go / Repe: Vchoway nas zlych przygod z miło-
 sierdzia swego: Bowiem twe jest krolestwo /
 twoia moc y chwala / a tąd będzie na wieki me-
 odmienna stala.

PIATA PIESN. NA M. T.

AUGUSTINUS in Psal: 85. Syn Boży modli się za na-
 mi / iako Káptan nasz: modli się w nas / iako głowa na-
 śa: bywa od nas prośony / iako Bog nasz.

Em Kryste Boże wieczny á niebieski pánie/

ná iákośne nas grzesznych wzdychanie/ Wypierzysz okiem

miłosierdzia swego/ rátnyie nas czasu wśelátniego.

Nyć sie pod straż twoie wśyſcy ſpolem v-
ćiekamy/bo w tobie ſámyim náđzieie mamy/Rá-
czyś cieniem ſwoiey lástáwosći/ záſtonić nas od
niebeſpiecznosći.

Wſpomóżyś nas/miech ſie tu twoey prawđzie
ſercem mamy/ćiału/ ſwiátu/dyablu ſprzećwias-
my / A twa wola day nam práwie poznáć / á ſer-
cem iá y ſkutkiem wykonać.

Niechże ſie v ſiebie ſámi záwſe poniżamy / á
tu tobie Pánie przybliżamy: Przyimfi tve mieu-
żyteczne ſługi/á odpuść nam náſer wśytkie długi

* Wſyś nas przenadóżyſey krwie twoiey wy-
łanie/ dayże nam teź ſpokoyne ſkonanie/ By nas
nie zeglou pićielny plomien/ vchoway nas Pá-
nie Kryste/ Amen/ Amen.

SZOSTA PIEŚN NA M. P.

ORIGENES Homil. 25. in Numer: Wiecey moze teden
świety człowiek / modląc się; á nieli nieśliczona wielkość
wależne. Modlitwa świętego człowieka przetrwa niebá;
Jákoż nie ma wyćieżyć y nieprzycięla ná ziemi: CHRIS-
TOST: Homil. 14. in Hebr. Potrzebá nam zbroie/á zbro-
ia dobrá teſci modlitwa.

Dzie náś wśedymocny / Krory nieśláſ

w niebieśiech ná wyſokości/ Świć ſie imie twoie/ Serca

tu wywámu ráczyś oczypić náſze : Rácz to nam dáć

wśedmogacy náś Pánie.

Badź wola twa Oycze iáko w niebie / rák ná-
tey ziemſticy niſkości/zrownay nas z Anioły/że-
byſmy twa ſwieta wola záwſe pełnili. Rácz to
nam dáć wśedmogacy náś Pánie.

Day nami chlebpowſedni / prośimy cie dziś

Oycze nasz miłosierny / w skromności wzywac /
pożywienie słusne / niechże cięśkiey nie wznać /
Rącz to nam dać wszechmogacy nasz Pánie.

Odpusć nasze winy / iako y my winowaycom
odpuszczamy / przemiłń sercá nasze / żebyśmy nie-
stali na świecie w spólney łasce / Rącz to nam
dać wszechmogacy nasz Pánie.

Nie w wódz nas w pokusy / oto nas dreczą
nieprzyjaciele duszni / świat / Diabeł y ciato / day
nam wspomóżenie / byśmy mieli zwycięstwo /
Rącz to nam dać wszechmogacy nasz Pánie.

Zbaw nas ode złego / prosimy ciebie Oycá mi-
łosiernego / żebyśmy cięśkości nie wznali / w tej
niezdolney naszej śmiertelności / Rącz to nam dać
wszechmogacy nasz Pánie.

Oycze nasz wszechmocny / rącz wysłuchać o co
niegodni prosimy / day zdrowie na świecie / po
śmierci rącz nam dać z toba wiecznie królować /
Rącz to nam dać wszechmogacy nasz Pánie / 21.

MODLITWA.

Duśo moia chwalże Páná swego / wzy-
wayże dobrodzieia swego / mówiac: Oy-
cze nasz któryś jest w Ciebie / Oycze
świety / Oycze miłosierny / nakłoń ucha twego
ku mnie / a wysłuchay prosby dziecięcia twego /
które do ciebie wylewam z sercá mego / żadać
od ciebie wspomóżenia y ratunku. Świeć się
imie twoie we mnie: Spraw to miły Pánie a-

był cię poznać / wezmi to aby cię wyznawali /
wiarą y uczynkami świętymi. Przydź Króle-
stwo twoie: Rządz mnie słowem twoim: zachowaj
Kościół twój od nieprzyjaciół: rozmnazaj
go: zepsuj sprawy Diabelskie: zetrzy moc na-
szych nieprzyjaciół / a po śmierci day nam ono
Królestwo niebieskie. Rządz wola twoja iako w
niebie tak y na ziemi: Niech miły Pánie wola
twoja dzieje się ze mną / otom ja iest sługą twój /
czyn ze mną co się tobie podoba / tylko mnie ty po-
ślij Duchem świętym: otom ja iest gotów w-
szystko cierpliwie znosić. Chlebą naszego powie-
dniego day nam dzisiaj: Day miły Pánie chleb
dożesny / zdrowie / słusne pożywienie / y łaskę w
ludzi. Odpusć nam nasze winy / iako y my opu-
szczamy naszym winowaycom: wezmi to dla nie-
ci Krystusowej / wśpactw to obiecał / boć y my
odpuszczamy winowaycom naszym z sercá / iakoś
roztęzał. Nie w wódz nas na pokuszenie / ale nas
zbaw ode złego: Bo iżechmy młdi / mocy w sobie
żadney nie czuemy / a iż mamy wiele nieprzyja-
ciół okrutnych około siebie / którzy nas zewszad
ogarnęli / bronię y zachoway nas od nich / aby-
śmy w tym boiu naszym nie ustawali: niech nad
nami otrzymamy zwycięstwo. Wezmi to o co
cie prosimy / Boże nasz: Boć twoie iest Króle-
stwo / y moc / y chwała / na wieki wie-
ków / Amen.

PIESNI O WIERZE KRZE- SCIANSKIEY.

Pfal: 138. 1.

Wyznawajcie bode Pamięcie wszytkiego sercá mego: przed Antyofy śpiewać tobie bode.

1. Wyznawajcie wiary Krześcianstey, złożone jest od Apostołow / y we wszytkim zgodne z słowem Bożym pisanym: które nie innego nie jest / jedno summá troisto zebrana nauki Apostolskiej.

Cyprianus in expositione Symboli.

Podaję przed wasze oczy, iż po niebo wstąpieniu Pańskim, gdy się mieli rozcić Apostołowie, wprzód sposob przyszłego opowiadania do wspólności postanowili, abyśnadzi jedni od drugich, rozśledzysię, co roznego tym, którzy do Wiary Krystusa Pana Chrystusa byli, nie wykładali ani uczyli: wszyscy tedy spotem zgromadzeni, y Duchem i. napełnieni, krótka summę te przyszłego przepowiadania znośac do jedno, co każdy z nich rozumiał, słyszeli, y postanowili dać wiaryacym sposob ten wierzenia: y chcieli, aby ten sposób, z przyczyn wielkich y słusnych, zwanym Symbolum, (abo Składem Apostolskim,) abo Wiem Symbolum, (abo Skład,) z Greckiego, może być nazwany hasłem, y zniesieniem: to jest, co wiele ich do jedno znania, a to uczynili Apostołowie w tych słowach, etc. y przywodzi tam przykład od Hetmánow, którzy do wojsku hasła rozdawali, dla snadniejszego rozeszania od nieprzyjaciół.

Augustinus Sermon: 115. de Temp.

Symbolum, abo Skład, dla tego się zowie zniesieniem, abo Wiem zniesiona jest do jedno Wiara, wszytkiego powszechnego zakonu, krótko, etc. Tenże, Sermon: 131. de Temp: Coście do składzie (Apostolskim) ius wysłali, to się do Boskich księgach Pism świętych zamyka. Tenże, Sermon: 191. de Temp: To uważajcie Apostołowie wierząc, pewny sposób (abo smur) wiary podali, który etc.

H x x
dług liczby Apostolskiej, etc. dżonaście Sentencyi ogarnęli, y Symbolum (abo Składem) nazwali, przez który wierzący, żeby jednosc powszechna wzięli, przez którą żeby reszta zjedzili, przeciwnośc kacerzka: a Skład tym sposobem postanowili: Przekłócić naszy podzieli, Podaję przed wasze oczy, etc. ut sup: Tamże: Skład Apostolski, krótki jest do słowach, ale wielki do tajemnicach, Tenże, de Fide & Symbol: cap: 1. Wiara powszechna, do Składzie Apostolskim jest znana wiary, y do pamięci obita. Tenże, Homil: 42. Skład Apostolski niech sobie będzie jako zwierciadło, tam się przejrzy, iesli wszytko wierzący to wyznać, y wierzyć, y wszel się zadowyż z wiary kochaj: abo Wiem Wiara jest ślata, y pancerzem, Tenże, lib: 1. cap: 1. de Symbolo ad Catechumenos. Weźmie synowie sposób wiary, który jest nazwany Składem (Apostolskim,) a wiary, y na sercu go napiszcie, y z wiary mówicie, nim ślaci pozdżecie, y wszytkiście, tym Wiem Składem się ubrać. Składu nikt nie pije, aby czytany być mógł, ale ku mowieniu: abyśnadzi zapamiętanie nie wymazało tego, co podał piśmo, niechay i. am będzie pamięć, Wiara księga. Tamże: Te słowa korekcie słyszeli, roziane sa po Pismach świętych, ale z iamiad zebrane, y do jedno złożone, dla pamięci słabey ludzkiej, aby każdy ciałowiek mógł ono mówić y trzymać co wierzy. Tenże, Sermon: 115. de Temp: Każdemu z osobna Apostołom po jednym artykuł przypisać, ale o tym niemaś nic pewnego. Co y Harsá widząc, mówią: fol: 22. Rozmaitości Apostołom świętym, te artykuły przypisują. Ale o tym nie mamy nic doświadczonego y pewnego: Augustyn i. mądrzy troche te artykuły rozdziela, etc.

Irraneus lib: 1. cap: 2.

Kościół który się po wszytkim świecie, aż do granic ziemi rozproszył, od Apostołow, y od ich uczniow, zwiastuje, która jest do jednego Boga, etc. Ojca, etc. y do jednego Jezusa, etc. y do Duchá świętego, etc.

III. O wstąpieniu do piekła.

Tych słow wstąpił do piekła, nie było przed tym do Kredie. Co się zańd pokazać, Irraneus lib: 1. cap: 2. Origenes lib: de principiis Tertul: contra Praxeam, cap: 1. y lib: de velandis virginib: cap: 1. Epiphanius Hares: 72. Augustinus lib: de

lude & de Symbolo cap: 1. y lib: de Symbolo ad Catechumenos y Sermone 119. 123. de Temp. Wykladaia: Kredo Apostolskie, rzech słów: ani wykladaia, ani wspominaia: ciegoby, byli nie zaniechali, inſe wykladaia, gdyby byli za nich & używani. Ktemu, Concilium Niceńskie, Konſtanyńskie, Epheskie, Chalcedońskie, Tolerańskie pierwieſe, Damasus, y Gregorius, Papięzowie, wyznaiaiaie ſposob wyſiary, rzech słów nie maia, ani wspominaia. Co zeznaa Cyprianus in expositio: Symboli cap: 20. tak piſaie: Mamy ſwieckich, cis & ſi ludzie Kościoła Rzym ſwego nie mają, rzech słów, ſtałpi do piekła, ale też ani & Kielech & ſchodnich, nie maſz rzech słów, y Bellarminus lib: 4. cap: 6. de Anima, krego ja te ſł: N: Tę parrykty przedym nie było & ſkładzie & wyſyjakich Kościoł. Nioſtatek, acz nie ktorzy te ſłowa wspomina, y wykladaia, iednak roznie, iednie ie rozumiaia o grobie: a oſobie Cyprianus, który pożył, y te ſłowa wyſy, a zaprz. dokłada: Wpakie moc ſłowa, za ſie oie ta & nim co moſia, Pogrzebion ieſt. Chriſtoſmus Homil: 2 in Symbol: Apoſt: y ten ſłowa te rozumia, o oſobie ſmaru, iednych & grobie, abo ſiem tak piſe: Z ſtałpi do piekła, aby y tam nie był prozen cudu, abo ſiem & teie ciał & iednych poſtalo z Kryſteſem, iedne tym pomarli, iako i a zuz, iako carka iuro, & iako ſyn Wadoſcin: A co ſz rzech rzzech acyari, toſ ſprawił & Kieleſ & iednych przez & ſaſne ſmaru & ſtanie eſe. Opaſam Lactantius lib. 4. cap. 19. y inſe iednych, ktorzy przez piekło rozumieia Grob, o czym maſz przed Pieiſia na Wielka Sobora. Drudzy te ſłowa wykladaia, o mekach piekielnych, które na duszy y na cieie cierpiał Pan Kryſtus & oſobie ludzkiej, wykladaia: długi y czyniać doſze Bogu za nre. Baſilius in L. turgia moſci: ſtałpi & iednych przez kryzy do piekła, napelnił & byſzy & ſobie ſa mzym, ſmżył boleſci piekła. Tegoſ rozumienia ſa y drudzy: o czym czytamy naſze przed Pſalmem 22. o umceſieniu Pańskim. A ſuſtanie: Po ſi nie tylko ciało, ale też y duſze miaſz & ſa iedne też nie tylko, ciałem, ale y duſzą cierpiał: Ktemu: ſi nas miał od mek, piekielnych wybaſić, iedne miaſz iedni ſam doſnie, y doſnie: nie pomierci iednak, co y Harſa zeznaa, fol. 318. b. te koniec na iednym & iednym, ale & ſa na kryſcie. A ſi po pogrzebie te ſłowa ſa połoſone, to dla tego, abyſmy & iedzieli, że Pan nie tylko umceſion,

[illegible]

myśli, abo wtem oni wierzą ludzkie którzy z szczeni są przed
przyszłością Pańskim, sili zraz do radości, do odpocynku, na ten
Abraham i se, to jest, do żywego i wiecznego, wierząc w przysz-
go Mesjasza, którego męka tak si uteczna była, że y one zabrała
przez swiare: o czym świadczą Ili: cap. 53. 5. 45. 17. Solomon. Sap.
3. 1. y Piotr i. A. Kor. 15. 10. czego mamy przykład w Kinsu, y Re-
2. y w onych siedmi braciach, 2. Machab: 7. 36. y Abraham
Gen. 15. 15. Ioh. 8. 56. y Dawidzie, Psal: 27. 13. 116. 7. y Enoch
Eccl: 4. 16. y Lazarzu, Luc: 16. 22. 25. y Iorze, Luc: 23. 42. y w
onych mężach świętych które wspomina Paweł i. Heb. 11. Bern-
hardus mówi, co y Discipulus przypomina, Domin: 2. Quadr.
Wiele ich jest zbawionych przed przyszłością Pańskim, wierząc
w obiecane Odkupiciela, Ec. Iako mieli iść Oyców i. do pie-
kła, a oni wierzyli w Krystusa przyszłego, a oni tychże Sakramen-
tów używali, a oni też wierzą co y my mamy, mieli, tejeż zacność,
które y my, byli, jednym ludem, Kościołem z nami byli: O czym
świadczy, Hieronym. lib. 2. contr. Iovinian. Augustin. lib. 1.
cap. 16. de Baptism. y lib. 2. cap. 32. contr. Pelag. de Peccat. Ori-
gin. y lib. 3. cont. Pelag. Hypognost. in Psal. 104. y Tract. 26.
45. in Iohan. Tenże Augustin lib. 12. cap. 33. de Gen: Przez ten
Abrahamowie, nie rozumie od bliżni przekleńnych, iako głupie ro-
zumie Hirsza, ale miejsce i gdy dusze odpoczywają sprawiedli-
wych, słońce tego światła: Aż takżem znam to że i teze tego nie ma-
lą, aby to miejsce Problem się nazywało, w którym dusze spra-
wiedliwych odpoczywają. Tamże: Nie widzę iakobyśmy mieli
wierzyć, aby miał być w piekle Lazarz, y nie wiem aby kto mógł
tego słuchać. Tamże, Piekło w piekło i za rzecz dobra nie brzo-
wie. Tenże wierząc, Epist. 99. i. Pan duszom ludzi świętych sła-
wieniem nie nie pomaga, abo wtem ohe przed tym były ubogost-
wione. Toż mówi y Durandus in 3. dist. 22. quart. 2.
Osmi, aż, poślednia, że Pan Krystus zstąpił do ciemności do
umartwych, ale przecież nie poślednia, aby te miał znowu wy-
wieść, y oświecić i. i. tam zostały dusze, y beda aż do
dnia sądne. Co jest błąd, a tego rozumienia jest Irenaeus Do-
ktor, który tak pisze, lib: 5. Pan Krystus, gdy w porządek ci-
mności i śmierci był, gdzie były dusze umartwych, porym ciemność
zmarłych wstąpił, a po zmarłych wstąpieniu święty jest: rzecz

posłana, i. y Złotennikowie (dla których to czynił Pan) dusze po-
da do nieświdomego miejsca, od Boga im naznaczonego, a tam
beda miejsce aż do zmartwychwstania, oczekując go. Po-
tym przyiały się, i. y doskonale zmartwychwstali, to jest,
ciemność, iako y Pan powiedział, iak dopiero przyda do obliczności
Bożej. Abowiem, nie jest żaden uczeń nad mistrza.
Opis i. s. y rozmaite mniemania o piekle, iakowych jest wie-
le. My Ewangelicy wyznajemy, że Krystus Pan zstąpił do pie-
kła. Bo ktoby tego przat, mówi Augustinus Epist. 99. byłby
nieświernym: ale jednak nie Boskim: bo Boskoś w śledy jest, z
miejsc na miejsce, iako mówi Ambrosius lib: 2. cap. 4. de
Fide, nie przechodzi. Nie dusza, bo ia Boga w rece oddał, co uśca-
żać tenże Ambrosius mówi apud Lombardum lib: 3. distin:
21. cap: sicut: Krystus wypuścił Duchą, ale gdzie go wypuścił?
Ziemi: i. gdy go wypuścił? Do Oycy. Nie ciemność, bo iu w gro-
bie leżał, iako ono mówi y Augustin: lib: de vanitat: seculi
cap: 3. Pogrzebiony leżał w grobie: Ale męka, która cierpiał na
duszy y na ciele, za nas, iako się to z Pisma świętego, y z Dokto-
rów Krześcijańskich wyświadło. Tmójem rzecz ono, co też nieko-
rny Krześcijańscy mówili u Tertullianu lib: de Anima cap: 31. Kry-
stus do piekła szedł, abyśmy my i. tam nie sli.

III. W Kościół nie mamy wierzyć.

Augustinus Serm: 181. de Temp:

Mamy wierzyć, i. Kościół wierzyć, wśakoż nie w Kościół
wierzyć mamy: Abowiem Kościół nie jest Bogiem, ale domem
Bożym. Toż mówi apud Gratian: distin: 4. de Consecr:
Can: Prima.

Paschasius lib: 1. de spiritu Sancto.

Wierzymy Kościół iako matkę odrodzenia, nie w Kościół wie-
rzymy, iako w sprawie zbawienia: kto w Kościół wierzy, w
ciemność wierzy: Abowiem ciemność nie jest z Kościoła, ale
Kościół z ciemności powstał być. Odstąpił tedy od takiego błu-
znego i. mniemania, aby miał mniemać, że musi wierzyć w
i. i. ludzkie stworzenie, gdyż konieczne ani w Anioła, ani w
Archanioła nie mamy wierzyć.

Cyprianus in Exposit: Symboli cap: 31.

Hac itaque praepositionis syllaba In, creator a creaturis se-

Pieśni
cernitur, & divina separantur ab humanis.

W śl. trym Kosciele Symbolum Wykl. id. uno ludzium. o czym
Kiadczy Concil: Agaten: Can: 9. y Augustin: Sermon: 116. 131.
131. de Temp: onego uczyć kazano, zeznawca Concil: 2. Braci
Can: 1. Concil: Magunt: Can: 45. y żadnego dorosłego nie krzyżo-
no aż ie umiał, y ono wyznał, piśe Augustin: Homil: 42. y Con-
cil: Laodicean: Can: 46.

PIERWSZA PIESN O W. K.

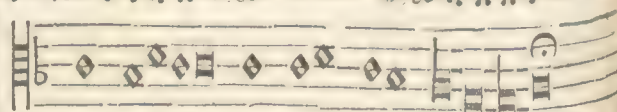
Credo in unum Deum.

W Schodnie Kościoly mająte parafule / W IEDNE-
GO Boga / zeznawa CYPRIAN: in exposit: Symboli.
To Symbolum małe / ma EPIPHAN: Haerel: 72. AM-
BROS: zowie ie kluczem otwierającym do nieba / Ser: 58.
y pieczęcią sercá naszego / radząc aby go człowiek w ká-
dym strachu wywał: To nie ignánia / lib. 3. de Virginit.
Leo zowie ie mieczem ná kácerze / Epist: 13. AUGUST:
zowie ie Summą wiary Arześciánstey / Sermon: 115. de Tē.

W Jezus w iednego Boga / Wycá wśechmogą-
cego, stworzyciela nieba y ziemi. Wierze w Jesu Krystu-
sa / Syná iego iedynego / páńá nášego / Który się po-
c

o Wierze Krze: H x i j

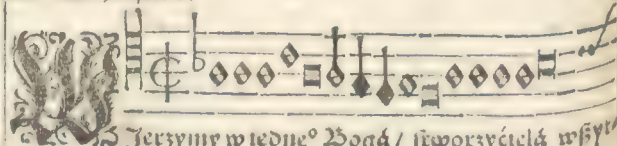
W Duchu świętym / národził się / Márycy dziewice / vms-
cen pod Pontskim pilatem / wkrzyżowan / umárt / y po-
grebion: sstąpił do piekłów / trzeciego dnia / martwych
wstał / wstąpił ná niebiosá / siedzi ná prawicy Boga Wy-
cá wśechmogące: / z tamtąd przydzie sádzić żywe y zmár-
te. Wierze w Duchá świętego: święty Kościół Arześci-
ánstey: świętych obcowanie: grzechów odpuszczenie: cia-
Gg 2

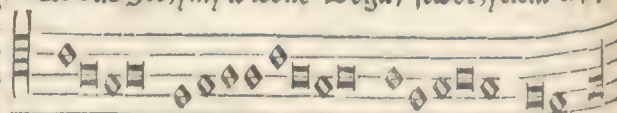
lā z martwych wstanie / y żywot wieczny / Amen.

W T O R A P I E S Ń O W. K.

HILARIUS Canon: 5. in Matth. Królestwo niebieskie o
którym oznajmiali prorocy / Jan opowiadał / pan nasz
(Jezus Chrystus) które w sobie położone być wyznał, chce
abyśmy się go spodziewali / bez wszelkiej wątpliwości
niepewnej wolej / inaczey zwiary niemając sprawiedli-
wości / Jeśliby wiara sama była wątpliwa. **AUGUSTIN**
Serm. 28. de verbis Domini. O słowiecie, w któregoś czasu
Chrystusowi / wszystkie grzechy tobie są odpuszczone / ze słow
go Augi / stałeś się dobrym synem / y dla tegoż chęł się
nie z czynku twego / ale z łaski Chrystusowej. A nie jest ro-
buta / ale wiara / przepowiedać coś wiać: nie jest pychą /
ale nabożeństwo.

Jeżymy wiedne Bogā / stworzyciela wszyt

kiego światā / Który się zwāc Oycem Kazał, aby go Kā-
młował.

Imię jest mu wszechmogący / Krol nād Krol

o Wierze Krze: H xxiij
mi Kroluacy / iż go Oycem swym zowiemy / o
tym z pisinā dobrze wiemy.

Wierzmy też w Syna tego / Jezu Chrystā lā-
stwego / Panem go naszym sławimy / nā tym się
nie nie mylimy.

Który się poczał z świętego / Ducha Boga
prawdziwego / prawy człowiek y Bogi sty / nā-
rodził się z Panny czystey.

Tey Pannie imię Marya / łaski Bożej nāpel-
mona / w czystości wieczney została / bawiem me-
żanie vznata.

Wierzmy iż Chrystus nāś Pan / pod Pont-
stym Pilatem vmeczony / vmārł Pan vtrzyżowā-
ny / vcierpiał zā nāsę winy.

Wierzmy iż wstąpił do piekła / y wstał zmar-
twych trzeciego dnia: To dla vsprawiedliwie-
nia / wsęgo ludzkiego plemienia.

Wierzmy iż wstąpił do niebā / siedzi nā prawi-
cy v Boga / v Oycā wszechmogącego / y mamy
przyczynę z niego.

Tam z tego miysca świętego / przyjdzie Pan
sądzić Kāżdego / żywego y umārłego / wsęscy po-
dā przed sądem tego.

Wierzmy w Ducha świętego / od Oycā po-
chodzącego / A od Syna: tak wierzmy / Bostwa
rozłaczāc nie chcemy:

Wierzmy Zbor Krześciański / od Chrystusa
zebrāny z łaski: w którym świętych obcowanie /

łaski Bożej używanie.

Wierzimy iż grzechy nasze / odpuszcza nam
Pan w tym to czasie / gdy z wiara o to prosimy /
od Pana to z łaski mamy.

Wierzimy iż nasze ciało / na sad wstanie zaśie
cało / Tak na Pana patrzyć będzie / gdy ostatek
on dzień przyjdzie.

Wierzimy iż żywot wieczny / będziemy mieć
iż bezpieczny / Który nam nasz Pan darował /
gdy za nas na krzyżu umarł.

Amen Amen tak śpiewamy / a Pana Boga
podziękujemy / Byśmy w tej wierze stonali / Day
to nam nasz Panie miły.

TRZECIA PIEŚŃ O W. K.

AUGUSTINUS lib. 3. contr: Pelag: Hypognost. W
sycy święci Boży / Których wspominałem wyżej / albo
nie wspominał / Który przed przysięciem wcielania Pana
naszego Jezusa Chrystusa byli / nie ino wiara / jedno Ktoro
teraz jest / zbawieni są. y przywodzi tam słowa one Apo
stolskie Hebr. 11. A doświadcza nas. A tak czas odmiennone
są / nie wiara. A przetoż usprawiedliwienie przez wiara Je
zusa Chrystusa dane jest / dane bywa / y dane będzie wierzo
cym. ATHANA: Oratio. 1. cont. Arianos: Abraham
patriarcha / nie śmiercią do Korony przyszedł / ale wiara
w Boga / y ino święci / Których wzmiankę czyni Paweł 1.
Heb. 11. wiara usprawiedliwienie są. Leo też mówi Scm.
14. de Nativit: Jedną wiara usprawiedliwia świętych /
wszystkich czas w będących.

Wierzimy w jednego Boga / stworzyciela

wiego świata / i on naszym Oycem został / nas sobie za

diatki cebrał / Ten nas na wszelki czas widzi / ciało / duszę / on

Tam żywi: Słych wszystkich przygod nas broni / od ciemny

od pokus chroni: Nie spłaca się o nas / strzeże sam / y

pełno czuje: bo ten swoje wierne miluje.

Pieśni
 My wierzymy w Syna Bożego / w Jezusa
 Krysta Pana swego / Ten z Oycem z wieku kro-
 lue / moca / czcią z nim porównuje: Zcyszey Pan
 ny sie narodził / Duch swiety w żywocie sprá-
 wil: Na krzyżu tu za wierne wisiał / Baranka
 niewinny wciérpiał / A umiart / w ziemi pogrze-
 bion / W trzeci dzień z martwych wstał / W nie-
 bo wstał / y Sedzia został.

My wierzymy w Ducha swietego / z Oycem /
 z Synem iedynego: Ten z Oycą z Syna pocho-
 dzi / smietne serca nasze ciechy / Kościół Krześci-
 ański zbiera / bioni / w iedność ten nas zwiara /
 Grzechow tu odpust obiecuje / ciała nasze wzbu-
 dzi z ziemi: Po tey tu cześniey nedzy / żywot
 wieczny mamy / Boże day to / niech w nim mie-
 skamy.

CZWARTA PIESN O W. K.

SYMBOLUM ábo Spolek wyznánta wiary / ná Synodzie
 Niceńskim przeciw Aryuszowi / y ná Synodzie Konstań-
 tynopolskim / przeciw Macedoniuszowi słozony / y wyda-
 ny / roku 324. zá Konstantyna Cesarzá. Ato według nie-
 go nie wierzy / nie jest Krześcianinem / ale odszepieńcem /
 kacerzem / heretykiem / czlowiekiem mi osódzonym y po-
 rzepionym. Jáko o tym czynili dawná wyrok / ábo de-
 krety / om sławni Cesarzowie / Gratianus, Iustinianus, Va-
 lentinianus, Theodosius: o czym świádeczy Hektor: Tri-
 part: lib: 9. cap: 7. A ktorym Symbolum tak mowi
 Doktorowie / á słusnie ATHANAS: Epist: ad Episte-

o Wierze Krze: H x x j
 tum: Wiara / ktora ná Concilium Niceńskim od Wy-
 cow / według pism swietych jest podána / dostateczna y
 skuteczna jest / fu wywroceniu wszeláctey niebożności / y
 mamy to mieć zá znak wyśáctwa wpytkich kacerstw / á
 wprzód Arianskiego: Tenże Iovinianá Cesarzá nápom-
 nal / áby zachował wyznánie wiary / ná Concilium Ni-
 ceńskim wezmione / piśe Theodor: lib: 4. cap: 2. Hektor:
 Nazianzenus mowi / Epist: 2. ad Clidon: Wiara Niceń-
 ska cásimy / tey wiary iestemy / y zá pomoc Bożą bedzie-
 my. To Symbolum w stárym Kościele często mowiono
 y śpiewano / świádeczy Platina in vita Marci, y Concil: 6.
 Constant: Actio: 17. To słowo Filioque, y od Syna / ma-
 dawne Concil: Toleta: I. Can: 21. Które bylo / nim sie
 Łacinnicy z Grekami rozláczyli.

Wierzymy w iedne Boga / Oycá wszechmogácego /
 Stworzyciela nieba y ziemi / y wszechrzeczy widomych y też
 niewidomych. A w iednego Pana naszego Jesu Krystá sy-
 mola

 na Boiego iednorodzonego / a z Wyca przed wszytkiem

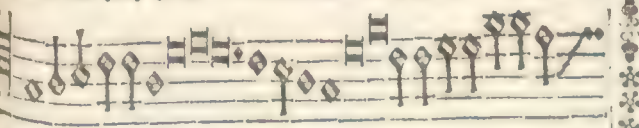
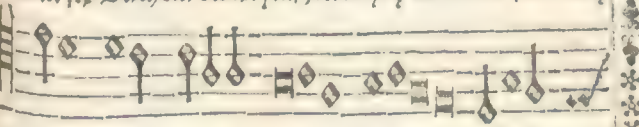
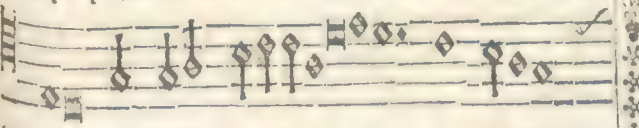

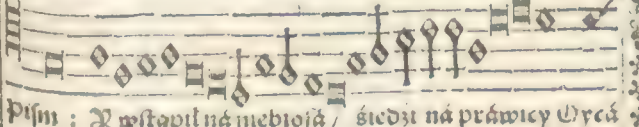
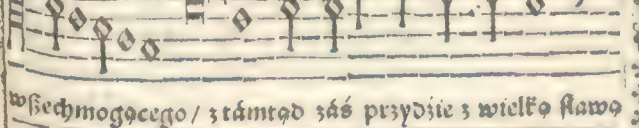
 wielki narodził się : Bogá : Bogá : światłość / światło

 ści : Bogá prącego / : Bogá prącego : narodził się / nie

 stworzone : iedney istności : Wyem wiecznym / przez Eto

 rego wszytko jest stworzone. Który dla nas grzesznych lu

 dzi / y dla naszego zbawienia zstąpił : niebá wysokiego / y

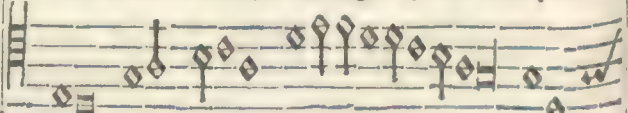

 wielił się Duchem świętym / : Marycy narodził się : cney

 panny / y stał się człowiekiem. Dla nas też jest y wkrzy

 szan pod pontskim pilatem / vmieszczon y pogrzebion:

 y wstał z martwych dnia trzeciego / podług świętych

 pism : Z wstał na niebiosá / siedzi na prawicy Wyca

 wszechmogącego / : támtąd zaś przydzie z wielką sławo

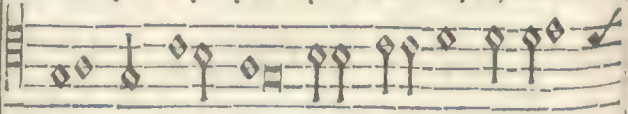
śodzie/ wszytkie żywe y zmarłe: tegoż Królestwu nie będzie

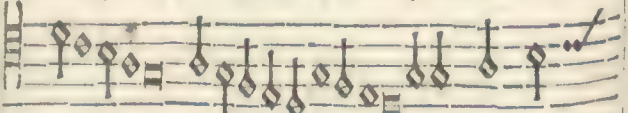
śosiek. Wierze w Ducha świętego / Páná á obywatela

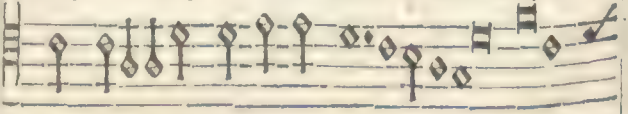
świe: ktory od Oycá y od Syná z wieków pochodzi: ktory

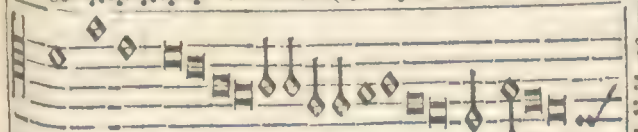
z Oycem y z Synem wespół chwálon y wielbion od wier-

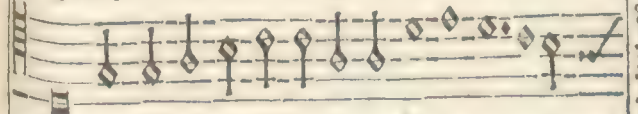
nych bywa: ktory mowil przez Proroki Jeden być świę-

ry Áosćiol Krześciański powszedni y Apostolski. Wyzna-

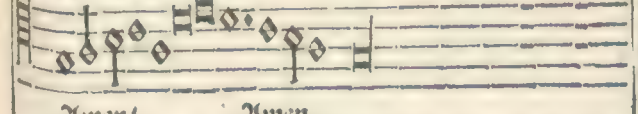
wam też być Krześ ieden / ná grzechow moich odpuszcze-

nie: y oczekiwám z martwychwstánia wszytkich ludzi

śmarłych: y żywotá wieku przyszłego/ Amen/

Amen/

Amen.

PIATA PIESN O W. K.

AUGUSTINUS Tractat: 68. in Ioh: Spráwiedliwy
máżyć: wiáry/ ktory czego nie widzi/ wierzy: ábowiem/
tešli wiáříš/ nie jest to wiára. Tož mowi Grzegorz/HO. 26.

Wierzimy w iednego Boga / stworzy-
ciela wszytkiego świata/ wšech rzeczy
widomych y niewidomych / ná niebie
wzgore y ná ziemi bedacych.

Wierzimy y w Jezu Krystusa Syná Bože-
go iednorodzonego/ od Oycá wrodzonego/ przed

wszystkimi wieki/ teraz/ y zawse będącego.

Boga z Bogą/ światłość z światłości/ zsta-
pil na te miłości/ byśmy przez cień byli zbawieni
wszyscy.

Z Maryey słachetney Panny/ narodził się
człowiek y Bog prawy/ Z swojej Boskiej mi-
łości/ wcierniał dla nas niedze y wielkie bolesti.

Pod Pontskim Piłatem krzyżowan/ umarł
też/ y był w grobie pochowan/ A wstał z mar-
twych trzeciego dnia/ tak iako o nim świadczy-
ły święte Pisma.

A wstał wzgóre na niebiosy/ siedzi na pra-
wicy o Oycy/ z tamtąd przyjdzie sędzić wsze-
go człowieka.

Wierzymy y w Ducha świętego/ Pána ob-
wiałacego/ Ktory od Oycy y od Syna pochodzi.
Ktorego z Oycem y z Synem chwalimy wszy-
scy/ Ktory mówił przez Proroży/ y iedyny Ko-
ściół Apostolski.

Wyznawamy też y ieden Krześć/ Ktory zna-
kiem odpuszczenia grzechow wstawion iest. A
oczekawamy wskrzeszenia/ od umarłych pow-
stania/ A żywota otrzymania/ y w niebiesiech
królowania/ Amen.

M O D L I T W A.

Panie wszechmogący/ Boże nasz wieczny/
iż od ciebie wszystki dobra/ tak duchowne
iako y świeckie pochodzą: Prośbę cie/daj

że mi wiara mocna serdeczna/ Ktora maiać/mogl-
byś sie tobie Pánu swojemu podobać/ y ona a-
byś sie mogli stać synem twoim/ wczesnikiem
grzechow odpuszczenia/ y żywota wiecznego:
Dopomagayże mojemu niedowiarstwu: posilay
że mnie w wierze mey duchem swoim świętym:
wchowayże mnie od niewiarstwa/ y od wszystkich
nauk fałszywych: wdziałni odrobine wiary świe-
tey Krześciańskiej/ iakoś wdziałł oney niewie-
ście Chánancyjey: Sprawże to miły Pánie/ a-
byś ia nie watrił w wierze tey prawdziwey/ o
zbawieniu wiecznym/ Ktoreś ty nagotował
chwalcom twoim/ Ktorzy ciebie samego chwa-
la/ y w tobie samymi wśia/ y z toba się złączyli
przez wiara/ a ty z nimi przez łaskę swoje świa-
ta/ y przez słowo twoie/ Ktoremu wwierzyli. O
Pánie niebieski/ nie dopuszczayże tego na nas/
abyśmy mieli odstępować od wiary prawdzi-
wey Krześciańskiej: wtrwierdzay nas w niey/ aż
do wychnienia ducha naszego. Co wszystko w-
czyn sam dla siebie/ Amen. Oycze nasz.

P I E S N I
O POKVCIE SWIĘTEY.

Psalm 68. 5.

Śpiewaycie Pánu Bogu/ a śpiewaycie imieniomu tego:

Wymyślacie onego/ktory izeidi na obłokach/Arosz
duyćie się przed onym/ktorego imię jest pan.

I. Pokuta nie ma być nikomu broniona: Te p
sina świadczą:

2 Reg: 12. 2 Paral: ultimo. Ierem: 3. Ezech: 18. Mat: 3. Ioh: 21. Luc: 7.
Akor: 8. 2 Cor: 2.

NOVATUS kacerz, ludzjom grzesnym, upadłym, pokuty bra
nił, nie d. puszczał: pośledniae iż takowś, ktorzy raz od
znajomości Bożej odstąpił, odpadł, choćby y pokutować chcieli, b
też y pokutowali, odpuszczenia grzechów mieć nie będą, miłosier
dzia Bożego na ścieżki nie dostapia. A ten bład & Rzymie rości
wał, y wiele Dn. hościem na sędzą sententia omylna kacer
ska, desperacya przynosząca, przysłodził: o czym szeroko pisze Euse
bius lib. 6. cap. 35. August. lib: de heresib. cap. 38. Hieron.
lib. 2. contra Iovinianum. Cyprianus Epist: 49. O którym tak
mówi Dionysius Alexand. lib: 7. cap: 7. apud Eusebium
Novatus zpr. & de Kościół misernie rozchodził, bracia niekora
do nieboszności y bluźnierstwa przyciągał: Zostawa nianę o Bo
gu Oycę wyproszadził: dobrośliwego Pana naszego Iesusa Kry
stusa, jako za niełaskawego, y za okrutnego, satysfakcyę poro
wzał: a nad to wszystko, Krześ, kąpiel święta zproś, & w
znanie, które Krześ uprzedziła, potępił: naostatek, od tych ktorzy
się takimi wyśpiłami pomazali, Ducha świętego gołą ode
gnął. Tu każdy może obaczyć, jakie przed tym Rzym miał Biskup
py, a to kacerze, bledy rozmaitych sortarzy. Abożom ten No
vatus nie tylko był Presbyterem Rzymskim, ale y Biskupem Rym
skim: o czym świadczy, Eusebius lib: 6. cap: 35. Cyprian: Epist
ad Iubaitanum. Hieronym: lib: de viris Illustrib: Patianus E
pist: ad Sympronianum.

Novatiani, uciekając Novatowski uczyli: Ci ktorzy po n
ney prawdy grzesyli, nie mają być do stolu Bożego przypuszcza
ni, ani duchoweni nie mają ich upominąć o odpuszczeniu grze
chów. O których tak pisze Socrates lib: 1. cap: 7. Sozom: lib: 1.
cap: 21. Pytał Cesarz Constantinus Acozyski Biskupa Novat
yńskiego, co by była za przyczyna, czemu by się od społeczności in
szych Kościołów oddlać. On rzeczył, które się za panowania De

H x x x.

cusa dziaty, y co się przydało csa su przesładoścania, po sobie przy
wodł, y przyoczył niekcorego frogiego Kanonu pilne zachowa
nie: to jest, że ci ktorzyby & grzech ten, który Pisma ś. grzechem
do śmierci zrodza, odpadli, nie mają się słud ucześnikami Bo
skich tajemnic: ale mają być ku pokucie napominani, y ku temu,
że nadzieie odpuszczenia, nie od Xiędza, ale od Boga, który y mo
że, y ma moc odpuszczać grzechy, orzekać potrzebą. Co gdy
rzekł Acefius, Cesarz tak ku niemu mówił: Poślą sobie drabi
ne Acefiusie, a sam do niebi śśłap.

Ambrosius lib: 1. cap: 2. de Penitentia.

Novatiani mówią, że wyśpiłszy cięższe grzechy, mnie yśm
grzechom odpuszczenia doszkalamy. Nie toż zaisie autor bledu
św. Novatus mówi: który rozumiał, że pokuta żadnemu nie
ma być dopuszczona. W tym tedy Oycę śś. zduiem śś.
yśm śś. potępiacie, iż czynicie rozeszanie grzechów, roz
mieszać jedne być, które mają być od śś. rozdzielane, a drugie
którym leżał śś. a niema.

Ci Novatiani wiele Kościołów mieli & Rzymie, y bliźnier
stwo swoje tam wolnie, bezpiecznie odprawowali, pisze So
crates lib: 7. cap: 11. Cesarz Theodolius barzo ich miłował,
widać tenże Socrates lib: 5. cap: 14.

Tro każdy może widzieć, iż z Rzymu, iako z jakiego rymstoku
smrodliwego, rozmaite plugaśwa odszepienśwa wychodziły:
tam śś. tylko wolno, tylko dobrym, świętym nie wolno być. O
którym Rzymie słusnie mówi Mantuan: lib: 1. Sylvarum in fine:

Vivere qui sancte cupitis, discedite: Romae

Omnia cum liceant, non licet esse bonum.

A Franciscus Petrarca mówi, Sonet: 108. Ital:

O fons dolorum, domicilium irarum,

Schola errorum, templum haeceseum,

Olim Roma, nunc Babylon, falsa & nequam

Officina fraudum, claustrum irarum,

In qua bonum interit, malum creatur & oritur:

Viventium inferne & cruciatus.

Nide proditum, in quo latita it

Quaecumque mala per orbem terrarum hodie

Sparguntur, &c.

Hieronym. de Montanistis in Epist: ad Marcellam.

Oni niemi, iż każdy grzechem drżący Kościółne zamknięcia:

H h

my na każdy dzień czytamy, Wół grzesznika pokutującego, a nie
żeli śmierci, &c.

Pokuta, acz jest rzeczą świątą i drogą, przez którą do Boga przy
chodzimy & Chrystusie, ale przedśm nie jest takim Sakramen-
tem, iako Chrystus i Wierzący Panem, abo nie ma i Elementu
tu i Słotu Sakramentalnego, iako ma Chrystus i Wierzący Panem.
Według onego co mówi August: Tract: 80. in Ioh: Gdy
przystąpi ktoś do Słotu, składa się Sakrament. Alexan: quæ:
59. memb: 3. Bonaventura distin: 17. art: 1. qu: 3. Marfilus in
4. quæst: 14. & Siadaża, iż Chrystus Pan Sakramentu Pokuty nie
położył. Bellarmin: lib: 1. cap: 8. y 11. de Poenitent: mówi:
Pokuta Nimświto i innych którzy przed Chrystusem żyli, nie by-
ła Sakramentem nowego Zakonu, &c. Jesli tak jest: iakoż jest,
toż i nowego Zakonu nie jest Sakramentem pokuty, bo tak jest
co y Starym Zakonie. Zrobienaj każdy postępek Pokuty staro-
zakonnej i nowozakonnej, tenże, a nie inny jest: o czym kto chce
niech czyta, 2 Reg: 12. Luc: 7. Aктор: 2. 3. 10. 16.

PIERWSZA PIESN O POK:

AUGUSTINUS de dogmat: Eccles: cap: 54. Pokuta
jest prawdziwa / tych rzeczy się nie dopuszczając / za które
pokutujemy / a te których dopuściliśmy się / opłakując.
Toż mówi AMBROS: GREGOR: Distinct: 3. de Poen-
nitent: & LACTAN: lib: 6. cap: 13. Czynić pokutę / nie
inże nie jest / iedno wyznać / y przyrzec więcej nie grzeszyć.

Stworzycielu wszechmogacy / Boże Wycze-
żadający / Racz nas grzesznych wysłuchać /
a łaskę swą świętą dać.

Ciebie o pomoc żądamy / indziej nadszecie nie

mamy / Jedno to tobie nasz Panie / samym ma-
my wspanie.

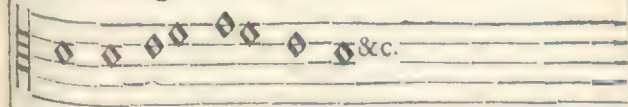
Kto pokutę czyni prawnie / ty mu odpuszczasz
łaskawie / By iedno grzech opuścił / a k tobie się
nawrócił.

Chryste z niebą poślany / narodzony z czystej
Panny / Za co tobie cześć y chwale wzda-
wamy.

Tys sam dla nas pracował / Słowoś kazał /
łaskęś dawał / y wiecznies nas z Bogiem Wy-
cem poiednal.

Cierpiales dla nas ciężko / Dayże nam być
wodzielnym tego / Chryste dobry bądźżeć cześć
chwała z tego.

Panie nasz odpusć złości / uczyni to z swojej
miłości: Bos ty sam za nas umarł / od ściany
nas nas wydarł.

O Panie nasz racz nam to dać / Bychmy mo-
gli naśladować / Ciebie Pana naszego / podług
słowa twoiego.

O Bóże nasz iedyny / który głodziś nasze

Pieśni
winy / Prosim cie niedźmi grzeszmi / zmuluży sie
nad nami.

W T O R A P I E S Ń O P O K :

AUGUSTINUS lib: de Fide ad Petrum cap: 31. Mocne
wierz / & żadnym obyczaiem o tym nie worp / iż tu żaden
człowiek (pożytecznie) pokuty nie może czynić / iedno ten
ktorego Bog oświeci / & z miłosierdzia swego daremniego
nawroci. Toż mowi / lib: 5. cap: 3. contra Iulianum. Ten
że / lib: de Grat: & libero arbitrio cap: 5. Gdyby nie było
to nasze nawrocie do Boga darem / nie mówiono by
do Pana Boga: Boże nawróć nas / ię. A iakż sie tu
stoi ono liberum arbitrium papieście?

Moy niebieści pámie / Boże wszechmogący

Stworzycielu wsęgo świata wiecznie Kroluący.

Nie lza mnie wpadleniu a złości pełnemu /
Jedno k tobie sie wciekać / Pánu Bogu memu.

Dales mi te otuche w Piśmie przez Proro
ka / Ze ty śmierci nie požadaś grzesznego czło
wieka.

Raczezy widziś by powstał a przyszedł ku sobie /
A żył zawże w pobożności / ku czi Pámie tobie.

Żnając dobroć takowa / Ktożby sie nie cieszył:
Ku Pánu tak łaskawemu / Ktożby sie nie spieszył:
Ty nuż każdy żalując ze mna swoich złości /
Wznies serce ku Mátcestatu ie^o wielmożności.

A żaday o przyczyne Synaczka Bożego / mie
dy nami a swym Cycem iednacza prawego.

Ty wszechmogący Boże stworzenia wsętkie
go / weyżrzy okiem miłosierdnym na mnie wpadłe.

Raczezy mi być miłosierw: wsętk Syna two
iego / Nadrozża śmierć nagrodziła / wine mnie
niedznego.

Żgladziś wsętki prośe cie moje nieprawo
ści / A racz stworzyć serce czyste od zlych poża
dnosci.

A racz inż we mnie ducha odnowić prawego:
Abym chodził w niewinności żywotaświetego.

Cieszyś w nadziei swietey dusze ma trostli
wa / A vgruntuy Duchem swoim we mnie wia
re żywa.

A day moźnie zwyciężyć cieśkie boiowniki /
Ciało z światem y z śatanem nasze przeciwniki.

Ży nigdy nie przebrana studnicą miłości /
Racz posilac łaska swoia me wielkie krewkości.

Wspomoż Pielgrzymá swego / a nie day za
bladzić / Od Krolestwa ktoreś raczył swoim
wiernym przadzić.

* Byste zbawicielu náš v Oycá wiecznego /
swoa przyczyna na wsętki czas ratuy sluge swe.

Jać sie tobie w moc dawam / yz duśa yz cia-
 lem / bos ty iest sam Pan nad Pány / ná wieć wie-
 kom / Amen.

TRZECIA PIESN O POR-
 z Psalmu 32.

Beati quorum remissa, &c.

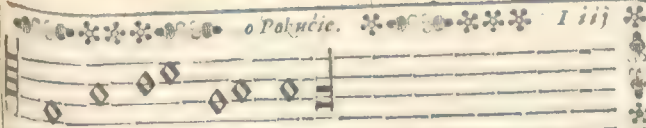
LOMBARDUS lib. 4. dist. 17. cap. Iam. Niektorym zda-
 sie / iż dosyć ná tyin / gdy samemu Bogu bywa spowiedz / bos
 Nieiego rozsadku / y spowiedzi Bościelney. Abowiem Do-
 wid mowi: Rzekłem / Wyznam pánu / że. Nie mowi / Nie-
 dzu : á przed sie mowi / se mu są odpuszczone grzechy / że. y
 przywodzi tam Ambrozie / Prosperá / Chrysofomá / prze-
 ciw zaufney spowiedzi / ktorzy vsz / iż samemu Bogu na-
 leiy spowiedz / nie Riedzu zá vchem pośeptem / z wylicza-
 niem wśytek okoliczności grzechu.

Błogosławiony każdy ten / ktoremu
 Się ośliwy taki człowiek bywa / co mu pan

grzechy Pan Bog odpuszcza ná każdy dzień. Rep.
 Bog grzechow tego iuz nie poczyta / W tego ducha

złego uczynku / Nie znaydnie Pan / Ni w zdradzie znani

bo iest pánu Bogu poddan.

Gdy m chciał zataić swoje złości / byłem stra-
 pion / tak iż też we mnie schnęły kości / Re. Bo we-
 dnie ywnocy rekatwa / iuz nie zerwad / dla mych
 złości barzo dotknęła : Com z płaczem wyznał /
 bom prawie wyschnął / swe wielkie złości / nie-
 prawości / przed twarzą twej łaskawości.

Z umysłem iuz moy Pánie / swoich złości v-
 czynić przed toba wyznanie / Re. A ty z miłosier-
 džia swojego / nie odrzucił / od swej twarzy mnie
 káiącego: Ale odpuszcł / z grzechu oczyścił / dla
 Syná swe / weterwi iego / omył mi wierzace

Przetoż sie tobie każdy świecy / będzie modlić /
 abyś mu grzech raczył odpuszcć / Rep. Choć nań
 przyida niebezpieczności / abo iakie zatrwożenia
 ziego krewkości: Ale nań przed sie nie nie przy-
 padnie / tak škodliwego / Gdyż Pána swego / ma-
 cie obrońce pewnego.

Tys iest Boże moja wcieczka / wieża pewna / y
 ná każdym miejscu obrona / Rep. Raczże nie
 strzedz od zasmucenia / żebych tobie / obroniony /
 dawał chwalenia: Ciebie rozzywając / imię twe
 sławiac / bos ty iest dobry / miłosierny / w spomo-
 życiel nie omylny.

Bo mowił ku mnie ty słowa sam / iż ia tobie

perwne iuż takowy rozum dam/Rep. A na drodze
vznania twego/ poprowadze cie sam z miłości-
dzą swojego: A dam ci radę/ abyś stał w rządzie/
okiem mym iasnym/ słowem swoim/ ktorym spia-
wujesz lud samym.

Tie bądźcieś iakoby Koń a Muł / ktorzy w
sobie żadnego rozumu nie maia/ Rep. Bo co do-
bre a zle nie znaia / a wždy rzda / wedzidłem rza-
dziem bywaia: Także y człowiek/ przez wszytek
swoy wiek/ ma sie wstrzymawać/ y wtracać/ ciał-
to duchowi poddawać.

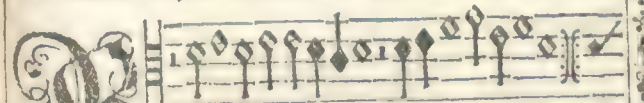
Iuż to na oko widze iawnie/ iak na grzesne od-
ciebie przychodzi karanie/ Rep. Lecz ci ktorzy w
tobie dusia/ miłosierdzie od ciebie wielkie v-
znawaia: Raduycieś sie iuż/ w Pánu weselcieś/
Wy sprawiedliwi/ w sercu prosći/ wszyscy teraz
Amen rzekę.

CZWARTA PIESN. O POK.
z Psálmu 51. Miserere mei Deus, &c.

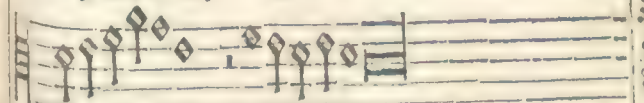
AUGUSTINUS lib: de vera & falsa poenit: cap: 2. po-
niemai wiara jest fundámentu pokuty / oprocz ktorey
niemáš nic co by miało dobrego być / mamy sie starac o
pokute / ktora jest na wierze vgruntowana/ zc. Czytaj
o tym tegoż Augustyna/ Distinct: 3. de Poeniten: Can: Si
Apostolus. Skod sie pokazuje/ is Augustyn/ wiara klod-
za częśc pokuty / zgadzając sie z Pismem 6. Ionas 3. 5.
Mar: 1. 15. Actor: 20. 21. Zle tedy czyniá Rzymianie/ kto-
ry od pokuty wiare wylaczają / aby ono na placu rostać

moglo/ co mowi Concilium Tridentinum can: 9. & 13.
Sessio 6. Iż to jest przeklęty / ktory wierzy ze mu sa pe-
wne grzechy odpuszczone w Krystusie, y zowie to Duma-
heretycka. A to wszystko dla pożytku/ aby ludzie grzechy
v Krystu odkupowali: ktorym mowi Bog v Proroka Iz-
aiasa/ Kap: 55. Wydaciecie srebro/ nie za chleby/ a prace
wasze nie tu nasycemu / zc. to jest/ po proźnicy dawać.
pieniadze. Za czym pokuta Rzymian/ jest własna pokuta
Iudasowa: w ktorym acz byla skrucha/ bo grzech vmał/
y sań zalował: bylo wyznanie / a tjesze przed Káplany:
bylo y dosyc vczynienie/ bo wrocił pieniadze: ale i wiary
nie bylo/ wotpiwszy w miłosierdziu Bozym / obieśil sie/
y jest potępion/ Mat: 27.

Notá iako, Chwalcie Pána/ godno dáć: abo te,

Wie w miłosierdziu swoim nieprebrány/ R.
W twych nog wpadam ja człowiek stróśtany.

Smiluy się nademną/ zetrzy moje złości/ Rep.
Omyj mnie/ oczyść mnie z moich wśeteczności.

Znam swoy grzech do siebie/ a widze go pra-
wie/ R: A tobie nie tájny: ale ty lástawie/ Racz
sie ze mna obesić/ abyś w słowach swoich/ Rep:
Zawždy praw nalezion/ y czyst w sadziedzi twoich

Nmiec ieſze złość w matce przekłeta zaſta-
ła/ Re: Nmiec grzech ieſze w mleku matka po-
dawała: O Pánie/ ty ſieczyroſć ſerdeczna mi-
ieſz/ R: A ſarb ſwey madoſci/ takim okazuieſz.

Pokrop mie /izopem/ á oczyſcion bede: Re:
Omyinnie/ á ſmiejney iaſnoſci nábede: Jeſli mi
poſełſtwo weſole/ á koſci/ Re: Twym gniewem
ſtrapione/ vzyia radoſci.

Odwroć od mych grzechow ſurowa twarz
ſwoie/ Re: Am chćiey pánnietać ná nieprawoſć
moie: Stworz we mnie moy Pánie ſerce bogo-
boyne/ R: A w ozieblych pierſiach myſli roſtzeſz
przyſtoyne.

Tuie odmiátay ſe mie od ſwey obli: znoſci/ R:
Am bierz odemnie ducha ſwey madoſci: Przy-
wroć mi dobra myſl / prze moy grzech odietal
Re: A podbiy pod rozum zla żadza przekłeta.

A ia w ſwoim wpađku przez cie podźwignio-
ny/ Rep: Bede zlym ná przykładiarowie wyſta-
wiony / Aby w miłoſierdziu twoim nie wáptia-
li/ Rep: Ale ſie do ciebie ráczyey náwroćili.

Wybarw mie z przekłectwa mey niepobożno-
ſci/ Re: Aby mogl moy iezyk ſlawić twe liroſci:
Otworz/ wieczny Boże/ nieme vſtá moie/ Rep:
A ia opowiedać bede chwały twoie.

Byſ ofiar pożađał/ palilbychofiary/ Rep: Ale
wiem że mało dbaſz o takie dary. Ofiara przyie-
má Bogu/ duch ſtrapiony / Rep: Serce vnie-

żone/ vmyſl vſtorzony.

Badź taſkaw ná miáſto ſwoie wieczny Pá-
nie/ Re: Je tym rychley w pieknych ſwoich mi-
ſzech ſtanie: Tám przyimieſz ofiárę enoty/ tám
kładzione/ Rep: Na twoy Oltarz beda cielce
poſwiecone/ Amen.

Tenże Pſalm ſummatim zebrány: Ná ſtára nota.

Ależ vſkazać miły Pánie / nád nami
ſwe zmiłowanie/ Re: Podług miło-
ſierdzia twego / wielkiego miery-
mownego: Rácz nas z przeſlych
grzechow vzdrowić / á od przyſlych rácz nas o-
bromić: Boć my náſie złoſci baczymy/ wſtá ſe
w láſce twey nie wáptimy.

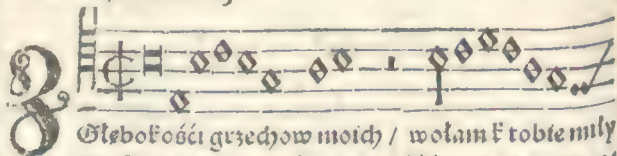
Poczeliſiny ſie we złoſci/ w grzechu w nie-
ſpráwiedliwoſci/ Rep: A częſtokróć my z grze-
ſyli/ wiele złego przewinili: Wſtá ſe ty mocny
miły Pánie/ rácz nam dáć inż v pánnietanie / by-
ſiny inż grzechow poniechali/ á za nie wczás po-
tutowáli.

Gdy z tego ſwiátá zeydſiemy / á ná twym ſa-
dnie ſtanicmy/ Rep: Rácz ſpráwiedliwoſci prze-
ſtáć / á miłoſierdzia vzywać: Ktoregoſ ná on-
czás vzywał / Kiedys za nas ná krzyżu cierpiał/
Przez ktore miłoſierdzie twoie / rácz nas zbá-
wić ſtworzenie ſwoie.

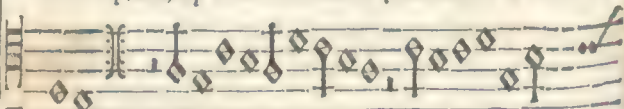
PIATA PIESN O POK:

2 Psalmu 130. De profundis clamavi, &c.

AUGUSTINUS Epist. 108. Połutá jest dobrych y po-
kornych wiernych Karánie powszednie/ czasu ktorey pier-
śi náše bñemy/ mowięc: Wdpuść nam náše winy. Ho-
spinianus lib: 3. cap: 3. fol: 205. Hist: Sacram: Co się ty-
cze bicia w pierśi/ od modlitw Wieczery pánstkey nie mo-
żemy go opuścić/ ábowiem to jest cer monia człowieká
śálującego/ y pokutującego/ zc. Słuchanie mowia: ábo-
wiem tá ceremonia ma zálecenie w písanie s. sam ię. Ry-
mus Pan przypomina y pochwała/ Luc: 18. y s. Łukász
Ewángeliá/ Luc: 23.

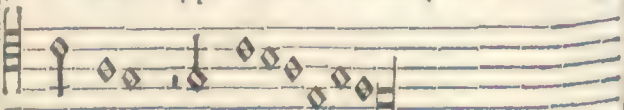

Głębokości grzechow moich/ wołam k tobie miły
Wysłuchaj moje wołanie/ pokładam w tobie w-

anie/Rep.

fanie: Słóń vszy miłosierne swoje/ pomni ná obietni-

ce twote Słysz płaczące próśby moje.

Bedziesli miał ná bączności/ náše wśelákie
krewłóści/Rep: Jesli wedle sprawiedliwości/

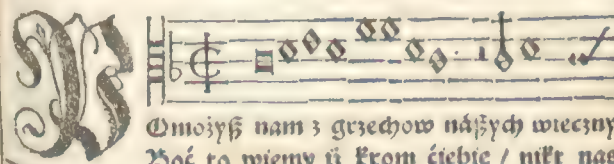
bedziesi sádzil náše złości/ Tedyć sie nie zostoi-
żaden/ Ktoryby był zbáwieniemu pierwien/ Káždy
potepienia winien.

Alés ty jest miłosierny/ w obietnicách swo-
ich wierny/ Rep: Przeto w tobie nie watpiny/
ále łáski twrey żádamy: Duszá moia ciebie czeka/
ná twóim słowie dosyć ma/ ná wśelki czas cie-
bie wzywa.

* A tak jest wśytká nádzieia/ w Pánu wśe-
go Izráelá/Re. Wśelki co znaś zbáwiciela/ náś
wśytkich odkupiciela/ Jegos wzyway/ nie-
chciey nie watpić/ Boć on gotow wśytkich sam
zbáwić/ przeto náś raczył odkupić/ Amen.

SZOSTA PIESN O POK:

AUGUSTINUS Distinct: 3: de Pœnit: Can: Inanis. Pro-
ma jest połutá/ Ktorá zplugáwia grzech po niey dopuszczo-
ny/ zc. Gregorius tájmie Canon: Pœnitentiam. Ktory
grzechy tak oplákuje/ áby się drugich powtore dopuścił/
leśsze połuty czynić/ ábo nieumie/ ábo ię zmyślá czynić.
Tenże/ Can: Qui. Ktory grzechy dopuszczone oplákuje/ á-
onych przecię nie opuszcza/ wdawa się w Karánie wietsze.

Omożys nam z grzechow náśych wieczny
Boć to wiemy i krom ciebie/ nié náś

my panie: Rep.

nie wspomóż. Wywoł nas: mocy śatanstkiej / wezpiń to

z swej łaski Boskiej.

Bosmyć sinutni / na wszelki czas niewspokoicie
ni / Rep. Zechmy grzechy a złościami wielce ob-
ciążeni / nie mamy się czym pocieszyć / bo nie prze-
stawamy grzeszyć.

Straciłiśmy nadroższy dar niewinności / y
światłość / Rep. W Raiu od rodziców naszych /
przez śatanstka chytróść: Nie może nic droższe-
go być / nad to co śmiał Adam stracić.

Nie zrozumiał gdy we czci był na mieyscu ro-
dowym / Rep. Gdzie mu było nie potrzebna
gdy być troskliwym / a wždy czartowi przyzwo-
lił / a nam wszystkim złe uczynił.

Stadżemy też nie możemy twoiey wolei czy-
nić / Rep. Przykazania ktoreś nam dał nie możemy
my pełnić: bo on iad wszytek w nas zostal / kto-
rym nas czart pożarzał.

Mamy pokus bardzo wielkich zewszad pełno
na sie / Rep. Ktore nas tu grzechom zrodza za-
wždy w każdym czasie: dyabel / świat / y ciało na-

se / to w nas grzech pobudza zawżse.

Młodość naszą w grzechach cieśkich / mar-
nechmy strawili / Rep. Bosmy mgdy nie dobre-
go czci twej nie czynili / żywiac hoynie a rospu-
line / naśladowiac czartá sprośnie.

A przetoż my tak strapieni grzechami cieśki-
mi / Rep. Sumnientom naszym strapionym ra-
tunku nie wiemy: niemaś ktoby nas ucieśzył / bo
každy z nas bardzo zgrzeszył.

Nie lza nam stworzeniu twemu a złości peł-
nemu / Re. Ku tobie się uż uciekać Panu Bogu
swemu / bos ty iest nasz łaskawy Pan / raczże grze-
chy odpuszczyć nam.

Wszak ty śmierci nie pożądaś grzesznego czło-
wieka / Rep. Bos to sam raczył obiecać w piśmie
przez Proroka: ale aby tu czci twej żył / ciebie za-
to wiecznie chwalił.

Dla tegoś też na świat zesłał Syna iedyngo /
Rep. Baranka ktory głodzi grzech światá tego
złego / Aby tu okrutnie cierpiał / a nas z toba wie-
cznie ziednał.

A wziął na sie naszą cięć / w którym za nas v-
marł / Re. Potym do twoiey chwały wszedł / aby
tam królował: Stal sie wiecznym Pośredni-
kiem / między toba a człowiekiem.

Ey muż teraz wszysey grzeszni / znaiac swoje
złości / Rep. Wznieśmyś łercá kłMaiestatu / Bo-
stkiej wielmożności: Prośmyś grzechom odpu-

szczenia / z Krystowego zasłużenia.
Wszelkiegogo / Re. Nie rącz nas wiecznie opuścić
z miłosierdzia swego: Rącz na nas weyźrzeć i
stać / gdyż to służy tobie Panie.

Rączże zgladzić grzechy nasze / wielkie nieprá-
wosci / Rep. A rącz stworzyć serce czyste / Boże
wysokości: Odnów w nas Duchá prawego / nas
ucz żywota świętego.

Rącz pocieszać Duchem swoim / w nas grze-
snych sumienia / Rep. Byśmy byli zawzdypa-
wani dusznego zbawienia: Rączże nam wiary
przymazać / wśakęs to rączyl obiecać.

Dayże nam możnie zwyciężyć ciężkie boia-
wniki / Rep. Ciało z światem y z szatanem nasze
sprzeciwniki: Bo ich przemoc nie możemy / z twoiey
świety obrony.

Daruj nas pokuta prawa / byśmy ia czynili
Rep. A tak w nowości żywota przed toba cho-
dzili / Strzegąc się wszelakich złości / żywiąc
wzdy w pobożności.

Miłosiermy / dobrotliwy zbawicielu grze-
snych / Re. Nie rączże nam już poczytać naszych
grzechow wśytkich: Rącz nam dać wśytkim
znanie / á ktemu pokutowanie.

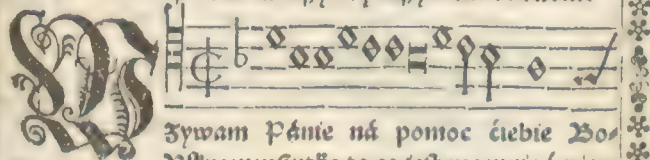
Rączże ty sam nas sprawować dobrotliwy
Panie / Re. Zepszy w nas zle przyrodzenie / á day
odnowienie: Byśmy mogli ku twoey czci żyć / cie

bie aż na wieki chwalić.
* O Kryste nasz zbawicielu / Przyczynco tedy
ny / Rep. Kátny nas swoia przyczyna: bo za nasze
winy / Stałes się ofiarą wieczną / Bogu Oycu
bárzo wdzięczna.

Nyć się tobie oddawamy / rącz nas sam sprá-
wować / Rep. Prawdziwym pokutowaniem
rącz nas obdąrować: Rącz nam tu dać wspomó-
żenie / á potom wieczne zbawienie / Amen.

SIO D M A P I E S N O P O K .

HILAR: in Psal: 64. Wiele ludzi jest w głębości rozma-
itych błędow pogrońionych / Ktorzy przewrotność náńki
swey nieśkó dobroci zalecają prozney pracy. Abowiem
widzim / á to zabobonnicy nágo ziedną / á ich mistrzowie są
mi odśamego też małenstwa wstrzymawają się. Zeretcy
sąmy chleb suchym żyją: Ale tak wzdy jest postapek te-
prozno przedsięwzięcia: Tá wśytká rzecz jest darcenne na
śmiewisko / y z swymi przyczynami zabobonu posławania
godna / zc. Epipha: Haref: 80. Niektorzy iawnie w worze
chodzą / á potrzebá było Boga chwalić tátemnie / jest to
rzecz daleka od Kościoła Kátholickiego wor widniány. Ten
że / in Compendia doct: Káplami pogańscy w Egipcie
chodzili w odzieniu plugawym / y wytárzym / z wygolony-
mi łby. W teb Kápicom Uniszym / y iniszym zabobonom.

Żywam Panie na pomoc ciebie Bo-
Dłom wśytko to co jest we mnie śmier-

gá mego / Rep.

telnego: Abyś sie iá tego iá co twoy za kon kaze / niś mi

twa sprawiedliwość ná wiecznó śmierć kaze.

Znam siwe nieznosne złości / znam y dobroć
twoie / Rep: Byś sie też chciał krzywdy mieć /
sam za to nie stoie. Ráczey uczyn to coś zwykły
niechciecy pomnieć złości / á day mi Duchá two-
go / podpore krewkości.

Wiem Pánie żeś rozkazał / droga twoia cho-
dząc Re: A ná świecie cnotliwie y światobliwie
żyć: Kazałeś też bym nie był świata niośmici-
Przedśie iá widze żeś iest wnikłany światem.

Cokolwiek iedno poczne / grzech sie za mna
wlecze / Rep: A za grzechem sumienie / tak iá
ko kát piecze. Trudno to bym wskórać miał / bez
twoego tórgnienia / ábo że bym zbawion był z do-
szyć uczynienia.

Tobiem iá moy Pánie winien długow wie-
le / Rep: Dzieńcieć tysięcy funtow wziąłem iá od
ciebie: Co iedno mam / to wszystko z reki twojey
biore / zdrowie / żywność / obrone / y wieczne
zbawienie.

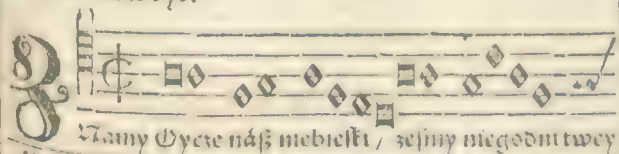
Bym sie też chciał y spalić / y máietność roz-
dąć / Rep: To wszystko nie może nie od piekła ra-
tować: Przetoż sie iá Pánie moy / wciękam do
ciebie / ná żadne zapłacenie iá nie biore sobie.

Owa sie odrzec moge żywota wiecznego / R:
Jesli ty nie wydzwignieś z grzechu wpadłego:
Przetoż Pánie zmilny sie / byway ku pomocy / á
nie day mi doświadczyć oney wieczney śmierci.

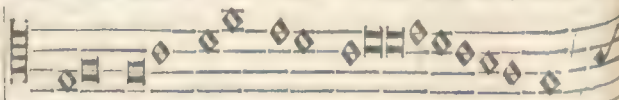
Wspomni Pánie ná Syná twego iedynego /
Rep: Który sam raczył umrzeć dla grzechu mo-
tego. Ten mie z toba poiednal / y gnie w twoy w-
blagal / dla niegoż Wycze miły / odpusć moje wi-
ny / Amen.

OSMA PIEŚN O POK.

CHRISTOMUS Homil. 5. de Penitentia: Połutá
iá lekářstwo grzech gáśaca / dar z niebá dány. Nie czeka
Pan czasu połuty: wymaleś grzech twoy / iestś wśpráwie-
dluiony: iálowaleś / dostąpiłś miłosierdzia. BERNAR:
Serin. 3. de Quadrages: Błódzg iáwne ktorzy wierzą / że
dosyć ná tych kretkich dniách do połuty / gdyż to iest pe-
wna rzecz / iá wśytek ten czas żywota postanowiony iest /
mie dla czego inżego iedno dla połuty. Smulaycie páńá
mowi Prorok / nie tylko przez czterdzieści dni / ale po iá
náleżon może być.

Namy Wycze náš mebleśki / zesmy niegodni twej

łaski/ Ani żadnych darcow twoich/ dla złości naszych rosl-
 cnych/ Ktoremuś cie gniewali/ potępienie zaś słuzili.

Wszakże Oycze miłościwy/ wiedząc żeś iest
 litościwy/ Który niechceś potępienia/ Grze-
 snych/ ale nawrocenia/ Ku tobie się wcielamy/
 pomocy twoiey żadamy.

Nieróż z nami w twoy sąd wchodzić/ środ-
 sie z nami obchodzić/ podług twej sprawiedli-
 wości/ od ktorej się odzywamy/ do miłosierdzia
 twoiego/ mocnie wierząc w Syna twego.

Odpuszcze nam nasze złości/ z twoiey niezmi-
 nej miłości/ cześnie y wieczne karanie/ Day En-
 łascę przywrocenie/ byśmy już pobożnie żyli/ a
 tobie wiernie służyli.

Różżę nas Oycze wysłuchać/ iak cie prosi-
 my wszystko dać/ dla miłosierdzia twoiego/ przez
 Krysta Páná naszego/ Jenż z toba Króluje wie-
 cznie/ y z Duchem świętym społecznie/ Amen.

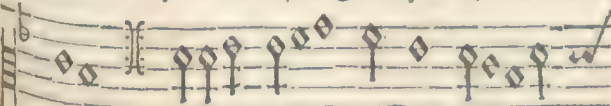
DZIEWIATA PIEŚŃ O POK

CHRISOSTOMUS Serm. de Pœnitent. Coż iest złego/

iedno grzechu się dopuścić? a coż iest dobrego iedno po-
 kute czynić za grzechy dopuszczone. Ktoż był Bogu go-
 dniejszy iak o Dawid/ a przecie zgrzeszył/ Któryby był do-
 stojeństwá wypadł/ iestliby był za grzechy nie żałował.
 Ktoż był miłszy nád Sálomoná / ale nie wiedząc o poku-
 cie wrócił łaskę. Ják w ciemności niemáś światła bez
 pochodney; tak człowiek nie może grzechu bez pokuty o-
 myć. O pokuto / Ktora grzech za umiłowaniem Pánstwu
 odpuszczasz/ a ray otwierasz / Doskonála pokutá/ przymu-
 sá grzeszniká wszystko znosić; w sercu tego struchá iest/ w
 wściech wyznámie: a toć iest doskonála y owoc przynosząca
 pokutá. Coż się boisz pokuty? niemáś nic tak ciężkiego/ cze-
 go by oná nie zgładziła. O pokuto/ mátko miłosierdzia/
 miłzysznia cnot / wielkie są spráwy twoie / Ktoremu winne
 rozwińsz / grzeszne pobólasz/ w pádle podnośisz/ rozpaczá-
 łose ochładzasz. A przywodzi Dawidá/ Mánáscusa/ Ma-
 niury/ Sy iá márnorátnego/ Lotrá/ Piotrá/ Mágdale-
 ne/ ktorzy przez pokutę dostąpili odpuszczenia grzechow.

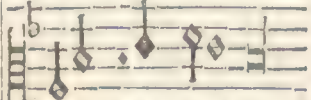
Grzechnogacy pánie/ coś ná mie do-
 prze me ciężkie grzechy / Rusz mié o-

puszcil/ Rep.
 puszcil: Różżę się dziś obeyrzec ná mie ná grzesznego/ ráci-

swą świętą pomoc dać / bych się mógł grzechom kłócić

do skonania mego.

By ta szczęśliwa chwila przysła mnie grzeszemu / Rep: Wymia mógł panować przeciw grzechu memu: Pánu Bogu swemu tak w czystości służyć / a zupełna myśla swa / y z serca prawego / już miłować tego.

Lecz ja po swym szczęściu zrozumiewam temu / Rep: Jż ja w swej młodości nierad służyłem / Rozlicznymi grzechy Pánám sobie gnuśwał / Przetoż mie też opuszcza / biede na mnie dopuszcza / prze me zawinienie.

Nie ślusa rozpaczać człowieku grzesznemu / Re: Wspomniawszy na grzechy modl sie Bogu swemu: Pan to miłosćiwý / kto iedno chce żywy / Kogoć ten Pan trefce / tegoć sobie nieć chce / w ostatney godzinie.

Bácz co bylo przysła na Dawida Krola / Re: Ten dla cudzolostwa skazan byl do piekła / y wryasá niewinnego zabić dał / a gdy sie z grzechow wznał / zá mie serdecznie plakał / odpuszczenia dostal.

* Pánie Jezu Kryste / przez twe vmeczenie /

Rep: Nie dopuszczay śmierćiną wieczne strácić me / Bácz łaskawie karać wse występki moje / bos ty jest miłosćiwý Pan / ia przed toba grzechy znam / z nich sie winien darowam.

Przetoż cie już proszę miłosćierny Pánie / Rep: Báczys na mie wyczrzyć na swoje stworzenie: Day łaski wznanie / grzechow odpuszczenie / a nie rącz nas oddalać / od chwały twoicy Pánie / tys náše zbawienie / Amen.

MODLITWA Ephremá Dyakoná.

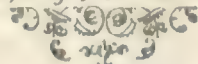
O Pánie Boże wszechmogacy zgrzeszyłem przeciwko niebu / y przeciwko tobie / inżemci nie godzien / abym był nazwany synem twoim / nie godzien abym oczy do nieba podmoł / prze rozliczność grzechow moich / y abym plugawymi wsty moimi wzywał wielcbnego imienia twego. Bo tym samym / żem ciebie Boga náłaskawie rozgniewał / zstąpiem sie niegodnym nieba y ziemie. Proszę cie Pánie / proszę cie / nie rączże mie od oblicza twego odrzucać / nie rącz sie odemnie oddalać / abym nie zmł nie zginał. Abowiem iesli mie łaská twojá bronić y szczęście me bedzie / zginałem ; bede iáko proch od wiatru porwany / a prawie winowecz obroce sie. Ukáże wielkość miłosćierdzia twego nádemna / iákos przed tym ná synem marnotrátnym ukazał. Śmiałuy sie ná demna

Boże / a nie pamiętaj na nieprawości moje.
Zmiluy się nademną / iakoś się zmilował nad lo-
trem onym / y nad Celnikiem. Przyim pokute
nie pożytecznego slugi twego / a bowiemy ty
Panie przysiedl / nie sprawiedliwych / ale grze-
snych wzywać do pokuty. Tobie chwała na wie-
ki wieków / Amen.

MODLITWA.

O Wszechmogacy Boże / Tyś jest Bog
miłosierny / łaskawy / dobry / długo cier-
pliwy / miernychy ku gniewu / litościwy
nad karaniem / hojny w miłości / żalostliwy z ka-
żdego vtrapienia / co wszystko w tym pokazanie
się / że ty śmierci nie pożądasz grzesznego człowieka
/ ale aby się nawrócił. Ty sam miły Panie / wzy-
wasz nas do pokuty przez Ducha świętego / przez
któryż ktoryś na nas dopuszczaś / y przez Ewange-
lię świętę opowiadanie : Ty nam długo cie-
piś / czekając naszego vznania y nawrocenia. Ty
sam Panie niebieski grzechy odpuszczasz. A tak
cie poformie prosimy / naucz nas tego / iakoby-
chmy od grzechów powstać mogli. Nawróć ty
sam nas do siebie / a bedziemy nawroceni : v-
zdrow nas od grzechów naszych / a bedziemy v-
leczeni : obrzeż serca nasze / a bedziemy cie szukać :
przez prawdziwą pokutę / pomóż nam powstać
z grzechów naszych : waley pokutę w serca nasze /
szukaj nas sam / a bedziemy znalezieni / bochmy sa-

111
iakoś Owee stracone y zgubione : Omyjże nas od
grzechów naszych / odpuszcze y każni za grzechy
nasze. Stworz w nas serce czyste : Ducha twego
od nas nie odeymy : nie odrzucay nas od obli-
czności swojej. O miły Panie weyźrzy na nas o-
ciem miłosiernym : iakoś weyźrzał na Magda-
lenę pokutniacą / na Dawida za grzechy żalno-
cego / y na Piotra płaczącego / tak y na nas wey-
źrzy. Prosimy cie nie pamiętaj złości naszych /
ktorychśmy się dopuszczali od młodości naszej /
aż do czasu dzisiejszego : zmiluy się nad nami nasz
Panie / zmiluy się / a daruy nas łaską swoją świe-
tą. A pokichmy iedno żywi / vczyn to / abyśmy za
grzechy nasze pokutowali / pokuty nie odkładali /
na śmierć się nagotowali. O vczynże to Boże
nasz / o co cie prosimy. Oycze nasz
ktoryś jest, &c. Amen.

P I E S N I NA PRZYKAZANIE B O Z E.

Indith. 16. 1.

Zaczynała Indith tę pieśń wdzięczną przed wszystkim
Izraelitę : a lud wszystko chwale zagnę Bogu śpiewał.
1. Obrząz rpte / lite / fitye / tiane / malowane / z iaktienfol.

wieć materyny probione / w kościele Bożym nie miała być
stawiane / nie tylko dla chwalebnia / ale ani dla nabożeni-
stwa / dla ochodoſtwa / dla pamiatki / dla historyi / ani też
dla tego żeby były kſteżami ludzi proſtych / y figura albo
znakiem Boga niewidzielnego: Pozażata / ſławy Ko-
ściół ich nie wzywaj y bronij / ſłodne ſa y niepo-
żeczne ludzkom.

Exod: 20. 4.

Nie czyn ſobie obrazu rytego, ani żadnego podobieſtwa: nie
kłaniaj ſię im, ani im ſłuż.

Deuter: 4: 15.

Macie tedy pilnie przeſtrzegaj ſię, gdyż iście nie widzieli podo-
bieſtwa żadnego, co on dzień w który Pan z wami moſcił, z
Horeb pożyrodki ognia. Abyście ſię nie uſiedli, a nie czynili ſo-
bie obrazu, na iakżkolwiek kształt, albo mężczyſki, albo niewie-
ſki, albo też na kształt iakiego zwierzęcia ziemſzego.

Iſai: 40. 11.

Komuż tedy podobnym uczynicie Boga? a co za wyobrażenie u-
czynicie jego? To miyſcie Nicet: lib: de Imagin: przeſtawia tym
przywodzi gorſzy Boga małui, Krzeſzczany ſie zowią.

Iſai: 44. 10.

Ktoż ſprawił Boga? a białan ulawy na co iſt pożyteczny?

Ierem: 10. 5, 14.

Stoia proſto obrząy iako Pálma, a wszdy nie nie moſcia: noſia
ie, bo chodźć nie mogą, &c. Każdy złotnik zaſłodzi ſię za ſtra-
galkę: abo wtem białany ich lita ſa materya, a niemają
nic duchá: ſa rzeczy proſne, a ſprawa fałſzna.

Habacuc 2. 18.

Tu czemuż iſt pożyteczny obraz rzyj, który uſtraſze rzemiſznik
iego, gdyż iſt rzecz uſłana, który uci kłamiſka, a wszdy ſmia
rzemiſznik uſa w robocie ſwoiej, czyniac białany nieme. Bła-
du temu, który moſci drewnu ocuſ ſię, y kamieniowi niemu,
obudz ſię. Izali uciy, &c.

Sapi: 14. 7. 11.

Blogoſławione iſt drzewo, przez które ſię ſtawia ſprawić
wſi, ale białan który reki byſcia urobiony, przykryty iſt, y
ſam, y ten, który go uczynił. Na białany przydzie kamienie: abo-

I x i j
wtem w ſtworzeniu Bożym ſa wykſtałowane, ku obrzydłoſci,
y ku obrażeniu dui ludzkich, y ku uſidleniu nog ludzi głupich: a
bożiem w myſlenie obrzydłoſci iſt początkiem z uſzłotoſenia, a
wynalazek ich ſkazyem żyłota: gdyż ani od początku byli, ani
bada wrócić na wieki: Bo ſa na kſiat wyproſowane dla pro-
ſney chwały. To miyſcie Durandus Biſkup lib: 1. cap: 3. Ratio-
nal: y o Papieſkich obrazach wykłada.

Akor: 17. 29.

A przetoż gdyż echmy ſa narodem Bożym, nie mamy tak roz-
miec, aby ſłotu, abo srebru, abo kamieniowi: miſternie ryzemu,
abo zmyſleniu cſłowieczemu, Boſko miało być podobne.

Rom: 1. 23.

Odmienili chwałę nieśmiertelnego Boga, ſprawiły obraz
śmiertelnego cſłowieka.

1 Cor: 6. 9.

Białochwałcy nie będą dziedzicami kroleſtwa niebieſkiego.

1 Ioh: 5. 21.

Dziatki ſtrzeście ſię obrazów.

Clemens Alexan: in Parnetico.

Nam iainie zakazano, białić ſię tym rzemiſſtem zdradli-
wym: abo wtem napisano iſt: Nie będzieſ czynił podobieſtwa
iadney rzeczy. Tenże, lib: 1. Stromat: Numma zakazał Rzymia-
nom aby nie czynili obrazu Bożego, podobnego cſłowieczowi. A
przetoż, gdy Kościół budowali, przez ſto y ſiedmądziesiąt lat, ja-
dnego w nim obrazu małoſanego nie czynili. Tenże, lib: 5. Moy-
ſeſ przed ſciela iut, iainie prawo uczynił, ſe nie potrzebi czy-
nić żadnego obrazu, bądź laneo, bądź małoſanego. Tamże, Moy-
ſeſ żadnego obrazu w Kościele ku chwalebniu nie poſtawił. Ten-
że lib: 6. My Krzeſzczanie żadnego nie mamy obrazu na wſiedzie:
abo wtem w rzeczach ſtworzonych, nie moſe nie obrazu Bożego
wyrazić.

Tertullianus lib: 1. de Corona Militis.

Iain Koſciół moſci Synacki wſe ſtrzeście ſię od białanowſci, nie
tylko od białanowſtwa, iako od proſeſtrey: ale y od białan-
nowſci: ſo iſt, od obrazów, Bogoſci. Tenże, lib: de Idololatria, pier-
wey pokłi ſię rzemiſznicy tego dziełowiſka nie wyſłali, ſime
Koſciół czeſe był, iako aż y po dzieſięty dzień na niektórych mie-
ſcach, znaki tego ſa dawne. Tamże, Białan iako czynić, tak

y chęć alie Bog zakazuje. Iako to uprzedza aby się to stało co może
 być chęć alono: tak też rozporządzenie jest, aby się to nie działo, czego
 się chęć alie nie godzi. Dla tej przyczyny, to jest dla wykorzenie-
 nia materji bałwochwalstwa. Zakon Boży wola: Nie czyn
 obrazu: a przydać się, ani podobieństwo tych rzeczy które są na
 niebie, y które na ziemi, y które w morzu: na wszystkich częściach
 takiego rzemieślnika zakazał sługom Bożym. Tamże: lesli się ogladaś
 na rzeźbanie, które pozym Bog dał, z strony uczynienia podobie-
 stwa: a nie na puszczę, naładunję Moysesa. Nie czyn przeciwko
 Zakonowi żadnego obrazu, aż ci Bog rozkazuje. Tamże: Czynić obra-
 zy, rzeźbę kgo, ale nie chęć alę, takoby ich dla innej przyczyny
 chęć alie nie miał, sedno dla której też y czynić ich nie ma, to jest
 obudzić a rzeźbę, dla obracenia Boga: y ożędem ie chęć alie, który
 ie czyni, aby mogły być chęć alone. Tamże: Obrazy ich są bałwo-
 ny, a poświęcanie obrazów jest bałwochwalstwo, y ucieleś-
 nie wian y służba okolo niego, jest bałwochwalstwo: Tamże:
 Malarzom, którzy do wian y Krześcijańskiej przystali, zakazuje
 ni: wiecej malować obrazów, dla swego pożytku. Tenże jest se-
 moni Apolog. cap. 12. Iż obrazy wiecej cierpią od rzemieślników
 aly ich robia, a niżeli chęć alę Boży, dla których, (iż ich nie chęć al-
 e) mgki podejmia.

Origenes cont. Celsum lib. 7.

Zadać nam Celsus, że Krześcijańskie nie mogą piąć na of-
 tarz, obrazy. B. Krześcijańscy ludzie od tych rzeczy wstydzą się
 i dla tego zakonu, Pana Boga swego będzies chęć alie, y temu
 samemu będzies służył: y dla onego, nie będzies miał Boga w cu-
 dzych przedmiatach. Nie czyn sobie obrazu, &c. Tamże: My dla tego
 nie czynimy obrazów, iż ile możemy strzeżemy się, abyśmy takoko-
 wiek nie wpadli w takową cierność, żebyśmy im nieco Boskości
 nie przywłaszczyli. Tenże lib. 8. cont. Celsum: Celsus powiada że
 my się chronimy y oltarzów y obrazów, y Kościołów: a nie widać
 że my miało oltarzów mamy myśli, z której bez wzięcia w
 chodzą wędzeczna zapalona & onność, to jest, modlitwa y z tego
 sumnienia. Obrazy też mają być Bogu poświęcone, nie te które są
 urobione przez rzemieślników, ale przez słowo Boże w nas wyświe-
 dlenie y wywyższenie, to jest, przykłady cnos. Krośko moni-
 szczy krześcijańskie, y oltarz, któreśmy poświędzili, y obrazy kgo-

refmy im pokazali, stać się uśmiał. Tenże lib. 4. VV mieście Zy-
 dońskim, żadnemu malarzowi, ani snicerzowi mieścić nie do-
 puszczano, y prawem to obwarowane było, aby się nie dali przy-
 czyną tak a ludziom prostym, żeby umysł ich od chęć alę Bożej nie
 był y odwrócone do rzeczy ziemskich przez takowe łakce. Tenże in
 cap. 11. Roman. przywiodły one słowo, Odmienili chęć alę &c.
 moni: Nie tylko tych strofure Apostoł, którzy bałwo-
 ny chęć alę: ale y ci między heretyki Anthropomorphi mają być poczytani, kto-
 ry postać Bożą, y Kościele obraz cielesny ciałowci, po-
 dają go być obrazem Bożym, nieświedząc co ono napisano w ziggach
 Moysesowych, iż na obraz Boży stworzony jest człowiek.

Municius Felix in Octavio & habet. in fine. libr. Arnob. fol. 319.

My krzyżować chęć alimy, ani o nie dbamy. Tamże fol. 392.
 Nie mamy ani obrazów, ani oltarzów. Iakże bógiem oltarz Bogu
 zmyślę, gdyż sam człowiek jest obrazem Bożym. Tamże fol. 392.
 Chęć alie co się rzeźbi, y wizerunek jest. Tamże 368. Iż to
 takoby wizerunek, szukać na ziemi, co w górze masz znaleźć.

Iustinus Apolog. 2. pro Christianis.

Obrazów, y Kościołów poświęconych nie czcimy, ani ofiaro-
 mi, ani wieniecami, a tego jest przyczyna: że nie mają y
 sobie zmyślu y dusze, ani kształtu Bogu podobnego.

Cyprianus lib. ad Demetrianum cap. 13.

Czemu przed blazenskim obrazem alę węża nachylaś? Pro-
 stym cie Bog stworzył, nie tak jako innych zwierząt, pachylem ku
 ziemi. Bóg stworzył jest węża, y kłaz węża w górze podnieśio-
 na jest do Boga, y do nieba, Tamże parz, tam oczy węża wznoszą,
 w górze Boga szuka. Opusć bałwo-
 ny, które wynalazł błąd ludzki,
 do Boga się naśroć: którego icili na pomoc wzywać będzies na-
 tuie cie. Tamże cap. 10. Nie dojeżdż na tym, iż sam Bóg nie chęć al-
 e: ale ięśe y tych którzy go chęć alę, wściekle przesłudnie, Bo-
 ga nie chęć alis, y chęć alie go nie czynie nie dopuszczaj: A in-
 którzy nie tylko te blazenskie bałwo-
 ny, y reba uczynione obrazy
 chęć alę, ale też y niekiebie strądyli y d-
 podobia, sami tylko chęć alę Boży nie podobaj się.

Nysenus Orat. funebri de Placilla.

Jest to rzecz pospolita u wszystkich brzydzić się obrazami, którzy u-
 czynnikami są wian: ale on osobliwie brzydził się nieśwernością
 Ariana, także y chęć alaniem obrazów: a bógiem tych którzy

neli, y wyznosieli. A oni semrzac przeciwnie, mówili: Ieśli
 chciał zdrapać, słusna jest, aby nam dał inśa za nig. Co gdy
 uł, sat, abie, alem im inśa nie długo przykłał. Tmalo co zmie-
 skalo, a nżilim inśoy dostał: Bom umyślił inśa z Cypru posła-
 Oioz ile teraz, iłka, iakiey mogłem dostać. A prośe cie rośkai Pre-
 sbyterom wżiade ia od posłanca, a na posym rośkai Kościele Pa-
 na Krystusowym, aby takowe obrazy, ktore sa przeciwno religiey
 nąsęy, nie były wiesane. Boprzystoi, aby się zaeność wśoia oio
 karat, żeby takie zgorśzenia wgrzucone były, ktorych nie przystoi
 chować Kościołowi Krystusowemu, y ludowi temu który sobie
 jest ślecom. Tenże, Haref: 27. Carpocratiani hereticy maia obrazy
 z małobdane, a drudzy ze słoi, y ze irebrá, y z inśey materiy,
 ktore obrazy poświecaia być lezusoſe, zé Pilata uczynione, &c.
 Tenże, Haref: 55. Melchisedechiani chęala obraz, Moysesow.
 Tenże, Haref: 79. Collyridiani chęala obrazy, &c. Wey, Here-
 ticy obrazy czynili y chęalili, nie Katołicy. Tamże mówi: Bo-
 brzy sa dyabelskim wywałaskiem. Tenże, in Ancorato: Pier-
 wśe jest świętezeństwo wywałężenie obrazów. Alphonius
 de Castro, nazywa tego to Epiphaniusa Ikonomachem, to jest, o-
 brząborca, verbo Imago lib: adver: Haref:
 Nazianzenus in Carminib: & hab: Act: 6. in Concil: 2. Nicen:
 jest 10 słoilśwa y niezbożna rzecz, wżiarg mieć w farbách
 nie w umyśle, ktora takowe moje być śława.
 Irraneus lib: 1. cap: 24.
 Gnostykowie obrazy nieidkie, jedne małobdane, drugie też
 inśey materiy urabione maia, poświecaiać kztali Pani Kr-
 stusow być od Pilata uczyniony, na on cas gdy Pan Iesus na-
 wściec mieścił z ludym, y kłada na nie wienie, &c.
 Augustinus lib: 1. cap: 6. d. Trinit.
 Baśochwalecy to sa, którzy białom te służbe wgrzadzaiu,
 ktora należy Bogu. Tenże lib: 6. cap. 10. d. Civit. Dei. Przygodzi
 Senek, który choć był Poganinem, a wśdy ganił poganym, 15 Bogi
 nieśmiercielne niosemu a podla materia kztalowali. Tenże
 Lib: 4. cap. 9. de Civitate Dei. Varro mówi: Ci ktorzy obrazy
 ludym posłanowali, y b. ian ludzom odiegi, y błedu przyczynili.
 Tamże cap 31. D. A. Rzymian, wśpocy nżli przez sto y sred-
 mianst Lib: bez obrazów Bogów chęalili: co gdyby, mówi Var-
 ro, dluszy bylo wśoia, ścyrzeby Religia zachowana była. Var-

10 rozumiał, iż czyłśa jest rzecz bez obrazów Religia zachowana.
 Ktoz tego nie wżidi, iako się przybliża do prawdy. Tenże Serm: 6.
 de verb: Domini: Mówi Bog, Oltarze ich popsyćcie, gdy wśmie-
 cie mocno uczynicie. Gdzie nam nie jest dana moc, nie czynimy te-
 go, a gdzie dana jest od Boga, nie puścaymy tego imo się. Wiele
 jest baśochwalec, ktorzy maia na grunciech swóich te obrazy
 dlości: Iaki tam idziemy y one ślamiemy? Pierścy bōdciem czy-
 nimy, abyśmy obrazy w ich sercach ślami. Przeciwno obrazom
 uczynimy, z serc ich wyrzucamy: iestochmy przesładościami obra-
 zów, wyznawamy. Nie czynie gdzie nie moge: nie czynię tego,
 gdzieby się im oney rzeczy o to ułkarzali: Ale gdzie chce aby tak by-
 ły y dzreknie, wśmien bde ieli tego nie uczynię. Tenże, lib: de
 Fide & Symbolo cap: 7. mówi: Takowy obraz, (To jest małobda-
 nie Troycy.) brzydka y śla jest rzecz w Ktościanskim Kościele
 wświadc, a daleko wśpocy w sercu, obrazy dlośa rzecz jest, iako-
 by mieć, ktore Kościołem Bozym prawdziwym jest. Tamże: Trze-
 ba się bać abyśmy nie wśpadił w to wświokrayctwo, dla ktorego
 przekłina Apostoł iakowe ktorzy odmienili chęalę nieśmiertel-
 nego Boga w podobienstwo śluzitelnego ślodości. Tenże lib: Haref:
 Haref: 7. Marcellina była sekty Carpocratiano, ktora
 chęalila obrazy Pána Iesusowe, y Paślośe, y Homerośe, kłá-
 miaie się przed nimi y kázac im. Tenże, lib: 1. cap. 34. de Morib:
 Eccles. Nie náila dycie wśelkości ludzi głupich, ktorzy sa zabo-
 łoni w naboženstwie: iam bōdciem znał wśele ludzi być chęal-
 ciami grobów y obrazów. Tenże lib: contra Adimantum cap: 13.
 Manichai hereticy, obrazy czynia y one chęala: co dla tego czy-
 nia, aby niedzemu y salonemu swemu odścepionstwu u Pogan
 ślednali ślask. Tenże, 130. de Temp. Nie pátr na drzewo kryżá,
 ale się ucz mocy tego ktory jest ukrzyżowany.
 NICEPHORUS lib: 16. cap. 27. nápisal, Xenaias Biskup u-
 czył, iż obrazy nie maia być chęalone. Tenże lib: 18. cap. 64. Ch-
 synary hereticy, kryż chęala. Tenże cap. 53. Hereticy obrazy Bo-
 ge Oycy, Syna y Ducha swętego czynia. Co iest rzecz barzo mier-
 tina a bōdciem obrazy tych cnił si, ktore mogą być wśdziiane y o-
 garnione, nie tych ktore sa nie wśdziiane &c.
 Biga salutis Serm. 7. de primo Præcepto.
 Zle czynia ktorzy Troycę wświata malnia ze trzema wśarzami.

Cesarzowie dawali obrazow w Kościele stać ić zakazowali, y one z nich wyrzucali, przykładem onych pobożnych Królów ludzkich, Eschiasa, 4 Reg: 18. 2 Paralip: 19. y Iozafasa, 4 Reg: 23. A o obładowie Philippicus, ten z Kościoła Konstantinopoljskiego, obrázky wyrzucił, y Konstantynowski Papieżowi toż uczynić polecał. Arthemius poimawszy Philippika, ozymu mu Wygnawszy, y Cesarzem zostawszy, do Kościoła wstąpił, o czym piśe Platyna in vita Constantini. Leo III. Isaurus, na miejsce tego nastąpiwszy, obrázky, na środku rynku popalił, a drugie na ścieżce zamiasz rozkazał, y Gregoriusowi III. Papieżowi, toż uczynić polecał. Kazali: Piśa o tym Paulus Diaconus lib: 21. Rerum Polonic: y Regino: lib: 1. Chronic: Constantinus V. którego Concilium VII. Konstantinopoljskie nazywają pobożnym, nabożnym, y starożytney Ciady człowiekiem, o czym maś Aetion: 6. Concil: Nicen: II. obrazow zakazał mieć w Kościele. Leo IV. Syn jego, y ten czynił y chwałić zakazał obrazow, który gdy umierał, żona jego Irenes, zebrawszy wielkie wojsko, obrázky do Kościoła wprowadziła, ciało Konstantina V. Cesarza świętego sęgo zmarłego, ziemię wykopawszy spalić kazała. Constantinus VI. syn jego, do lui przypieczył, a zabobonami mąki sęcy będąc obrazony, odaić ię rzad Cesarz, y obrázky przykładem przodków swoich, z Kościołow powyrzucił, y popiośwał. Ona poimawszy

Gentianus, Hervetus *Kanonik*, in lib: 5. Stromat: Clem:

Możesz niechciał żadnego mieć obrazu & Kosciole Bożym, k-
ryby miał być chwalono: abo bōdkiem, chociaż & nim niektóre obra-
zy były, jako Cherubin y Serafin, jednak żadnego nie był okry-
ty chwalono. Mogł dąć y te przyszyne. Cherubimy, acz Pan Bo-
żę kasał pożywić, y & Kosciole nad szynym postawić, Exod: 25
dale przecie oboj sioxy mało kład, ani Patryarchość, ani Prero-
kōw nie kasał. K temu, oni Cherubini, do czasu tylko mieli
trwać, jako y inne obrzedy Zakonne: które przez Krystusa Pana
zwięksione ius sa, jako & świd: zy Paśet & świdery, Heb: 9. Do tego
należeli do szerynie Przymierza, bo na niego stali, a Ieremiasz Pro-
rak mówi, cap: 3. 16. Szerynia Przymierza Pąskiego, ani przy-
dzie na myśl, ani lada iey & wspominać, ani nadśiedzić, ani iey
bądźcie & świdery. Tedy y Cherubino & & wspominać nie trzeba, y o-
nymi obra & czynienia do & świdzić, nie służy, & świdzisy, żeby
kto chciał, y one szerynie, do Koscioła & & świdzić. Bo jako
szerynia bez nich, tak y oni bez szerynie, być nie mogą. Naid to
Cherubini postawieni byli, nie na miysu i & świdzić, ale na i-
mym, gdzie ich nie było, tylko sam nasz & świdzić Kapłan,
to iest, & miysu nasz & świdzić, nad szerynie Przymierza: co y
Tertullianus & świdzić, Ap: dog: cap: 16. Pompeius
& świdzić Jeruzalem, & świdzić do Koscioła & świdzić i & świdzić na-
bożen & świdzić Zydów & świdzić, y nie na iest sam żadnego obrazu; y & świdzić
sem iest to chwalono, co jakim obrazem było & świdzić: & świdzić
tego nigdy nie pokazywano, iedno & świdzić & świdzić: oba & świdzić sio
od obcych przynego chwalenia: Samym bōdkiem Kapłanom go-
dził o sio i & świdzić, a przed i & świdzić zakazywano to. Na o sio
i & świdzić, na tych Cherubinach przestawiać, i & świdzić obraz & świdzić K-
sciole Bożym, niechcieli mieć, ani cierpieć, y & świdzić, & świdzić
& świdzić Poganscy do Koscioła & świdzić nosili, oni iey, choć z niebe i-
ci & świdzić & świdzić & świdzić & świdzić. Piśe o tym Iosephus hi-
storię lib. 17. cap: 8. y lib. 18. cap: 5. Antiquit. A tak obra & świdzić Pa-
prie, nie miały nic podobnego z Cherubinami, nie zgodziły się z nimi
y prosiły z nimi na płac & świdzić i & świdzić, mydlac oczy prośactwem.

11. Dobrań chwala Rymnitanie y Grecy: acz się tego
prza słowy/ ale sprawy y księgi wydawania ich.

Concilium Nicaenum 2. Aet. 1. 366/7: Theodosius Biskup

le Bogów chwalili, ile też świętych niebieskich i świętych, y ile też
różnych obrazów y małośdanych na ziemi.

Thesaurus Sermonum. 40. de Epiphania.

Krzyż: Krystusowi y ciążo jego chwalimy adoratione hyper-
duliac. y możemy do krzyża: Tędy krzyż: Panie chwalimy.

Sextus lib. Decret. de off. Ord. lib. 1. Tit. 16. in cap. Si Ca-
nonici. Obraz y dla uczciwości tych, których obraz figuruje, mamy
chwalic.

RATUSZY. fol. 499. O chwalne drzewo krzyża święte-
go, bron mię od wszystkiego złego.

Pontifical. Venetiis impressum.

Racz Boże błogosławić to drzewo Krzyża, aby było lekarstwem
zbawieniem.

Missale Romanum Feria Sexta Magna.

O to drzewo krzyża, podźmy, a chwalimy je. Tamże: Panie krzyż
świąty chwalimy; a święte smarogów chwalenie święte święta-
chwalimy y wielbimy. Wcy, święte drzewo, a jeżeli smarogów
chwalimy przywołaj. Tamże: Kładź znie trzęskę, y przysta-
pi do chwalenia krzyża, po trzy kroć klekać przed pocztą
niem krzyża; a uczyniwszy to, obuie się; a porzy y insy, pokleka-
wszy, krzyż chwala.

Missale Cracoviense feria Sexta Magna.

W wielki Piątek, zchodzą się wszyscy do Kościoła, Kładź y la-
icy dla poudrośnienia krzyża. Tamże: Kładź pozdrośszy y po-
całować krzyż odcyżcie.

Cromerus lib. 20. Rer. Poloni.

Szlachciacy Polscy, wpedz y do Kościoła Czesłochowskiego. O
obraz Panny Maryjej cię, który pospolicie z wielkim nabożeń-
stwem chwala.

Polydorus lib. 6. cap. 13.

Chwalenie obrazów, iako świadczy Hieronim, wszyscy da-
wani i święci Ojcowie pospiali dla bożni bałwochwalstwa
nad które nie może być nic brzydliwego: a bożni, i Boga
gdz nikt nie widział, iako możemy i. Takż mu obraz uczyni-
my? Y Moyses, nie tak ciężko nie przypomina, iako się to pokazy-
je z wiela miejsc ksiąg jego, jedno aby lud nie chwalił nic re-
uczynionego: Y Prorok mówi: Niechay będa zażyty dzeni i
który chwalą bałwany, y ci którzy się chlubią obrazami. Do

I xx
tego społeczeństwa przysła (o Papieżu) i abożni i święci lu-
di prostych y głupich, którzy kamienne abo drewniane, marmo-
rowe, miedziane, abo też na ścianach małośdane obrazy chwa-
li: nie iako figury, ale iakoby one iaki zmysł miały: y onym świę-
ce, i jeżeli Krystusowi: abo insym świętym, którym po-
święcone są, y głupstwu głupstwem przymnażając, ofiarują im
srebro, srebro, pierścienie, perły, y przedziurawione piernadze.
Święta im na szyi, abo u rąk: podarki na miejscach widomych
kłada, y napisy zostawia, aby imiona ofiarujących świadome
były, y świętym, y ludziom. A nad to, gdy kto ma daleko iechać,
idzie do krętego kołobież obrazy, y u niego zostawi iaki podarek.
Tamże: Którym, obyczajem Pogańskim, kładą, y święci z pa-
lają.

Horatius lib. 1. Sermon. Satyra 3.

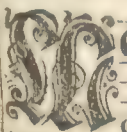
Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum,
Cum faber incertus faderet scammum ante priapum

Maluit esse Deum, &c,

Przećwił obrazom czyżay, Isai: 44. Baruch: 6. Sap: 13, & 15.

PRZTKAZANIE BOZE.

AUGUSTINUS lib. 19. cap. 18. contra Faustum. Za-
tego nie przestrzegaj. Przeciżam co napisano: Nie czyń
sobie obrazu. Tenie. lib. 3. cap. 4. ad Bonifacium. Za-
Fon Boży (mowi o dwuścieorgu Przykazaniu) nie tylko
na on czas ludowi enemu żydowskiemu / ale też y teraz
nam / ku prowadzeniu żywota pobożnego / bez wątpienia
jest potrzebny. A ktoż tak jest niebożnym / któryby śmiał
rzec: dla tego świętego Przykazania przestrzegać nie
powinien / i jest Przeciżaniem / a i nie pod Zakonem /
ale pod łaską jest postanowiony?

Quia Pan Bog wszystkie te słowa: Jamieś

Kk 1

Przykazanie Boże.

pan Bog twoy / Ktorem wywiodł ciebie z ziemie Egiptskiej
 z domu niewoley. ¹ Nie mney bogow cudzych przedemną.
² Nie czyń sobie obrámu / ani wśfelkie podobieństwo / Kto-
 re jest ná niebie w górze / y Kto re ná ziemi niśto / ani tych
 Kto re są w wodach pod ziemią. Nie będąc się im klaniał /
 ani ich chwalił. Jan jest pan Bog twoy mocny / zawisły
 w miłości / miłując się niepráwośći oycowśkiej w synach /

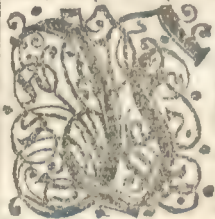
Przykazanie Boże. I x x j

w trzecim y czwartym pokoleniu tych Ktoży imię mena-
 widoż : A czynią miłosierdzie nád tysiącem tych Ktoży
 imię miłują y strzegą przykázania mego. ³ Nie bierz
 imienia páni Boga twego ná dárenno : bo się mócié pan
 będzie nád tym / Ktoży imię tego ná dárenno bierze. ⁴ Pa-
 mietaj abyś dzień święty święcił : przez sześć dni będzieś
 robił / y wykonaś roboty twe : ale siódmeo dnia dzień

świety paná Bogá twe°. Nie czyn uczynku żadnego wam/
 ty y syn twoy y córka twoia, slugá twoy y slugabnica two-
 ia/bydło twoie/y gość ktozy jest w domu twoim: ábowiem
 w sześci dniach stworzył pan Bog niebo y ziemię/y morze/
 y co w nich jest/y odpoczął dnia siódmego. przetoż bło-
 goślawił dzień świety pan / y poświęcił go. 5. Cześć Wyśca
 twego/y matkę twoie, ábyś długo żyw był na niem/ktory

Pan Bog twoy da tobie. 6. Nie będziesz zabijał. 7. Nie bę-
 dzieś cudzołodził. 8. Nie będziesz kradł. 9. Nie mów prze-
 ciw bliźniemu twemu fałszywego świadectwa. 10. Nie po-
 żaday domu bliźniego twego: áni pożaday żony tego / áni
 slugi / áni dziewci / áni wolu / áni osła / áni wszystkich rzeczy
 które są tego. Mówił pan Bog wszystkie te słowa.
**PIERWSZA PIESN O PRZYZ-
 KAZANIU BOŻYM.**
 CHRISOSTOMUS hom: 49. in Mat: oper: imperf:
 załonu sprawiedliwość / dzień sióro przykazania. pier-

wse: poznac iednego Boga. Wtore: strzedz sie od obrac
 zow. ORIGENES Homil: 8. in Exod. Pierwsze przykazanie: Nie bodeisz miat Bogow/zc. Wtore: Nie czyni
 cie obrazu/zc. Toi mowi HIER: y AMBRO: in cap: 6. E
 phes: AUGUST: lib: qu: ex veteri Test: cap: 7. ATHAN:
 in Synop: Ioseph: lib: 3. cap: 6. Iudai: Antiquit:

Amistaymy Arześcianie / ze nam dal

Bog na chowanie / Dzieścioro przykazanie / na dwu tab
 llicach spisane.

Pierwsze jest / Nie miety innego / Boga o
 procz mnie samego. Wtore / C brazu żadnego /
 nie czyni / ani chwal onego.

Trzecie / Imienia moiego / nie bierz darc
 mno swietego: Bowiemy Bog mękaranego / nie
 gdy nie pusci takiego.

Czwarte / Siodmy Niedzielny dzień / Pa
 miatay abyś świecił weni: To czworo pierwszey
 tablice / Boga sie tylko dotyczy.

Piate / Masy Oycá matke czic / Chceśli dlu
 go na świecie żyć. Szoste / Nie morduy bliźnie

o Przykazaniu Bo: I x x i j

go / nie żyć mu nie škodliwego.
 Siodme / Grzechu nie czystego / strzedz sie czá
 su w felakiego. Csmc / Nie kradni / nie zdra
 dzay. Dziewiate / Fałsu nie mawiaj.

Dziesiąte / Z serca twoiego / nie żaday co jest
 bliźniego / Zony / sługi / woli tego / ni żadney
 własności tego.

Wtóra tablica ma w sobie / cośmy winni sami
 sobie / Jak we zwierciadle swe złości / tu widzimy
 y powinności.

Krotkie ogarnienie tego / mamy Zakonu Bo
 żego / W Matthensia powtorzone / przez Krysta
 w nowym Zakonie:

Miłuy Pana Boga twego / ze w sytkiego ser
 ca swego / Bliźniego iako sam siebie / chceśli
 byś wiecznie żył w niebie.

Te są słowa napisane / od samego Boga da
 ne: Jeslibys ie pilnie chował / a uczynkiem oká
 zował.

Bedzieć Pan Bog błogosławić / y we w syt
 kich rzeczach szczęścić: Nie opuści cie nigdy
 Pan / iesli od ciebie będzie znan.

A iesliżebys nie pełnił / Przykazanie Boże
 gwałcił / Przyidzie na cie wse przeklectwo /
 prze twoie nieposłuszeństwo.

Sluchay ze tego człowiecze / wniemy sie rza
 dzieć na świecie: Powstań z grzechu / y pokutuy /
 żes Boga rozgniewal litny.

Leżay sie gniewnu Bożego / rzadź sie podług
słowa iego: Szukay łaski po ki masz czas / boć po
śmierci nie będzie wczas.

Poznayże Pána Krystusa / Syna Bożego
Jezusa: Ten ci żywot tobie sprawił / Krwia swo-
ja droga odkupił.

Wierźże temu / a przy tym stoy / że Krystus
jest zbawiciel twoy / Przez tego doydzieś zbawie-
nienia / y w niebie z nim królowania.

* Raczysz nam dać miły Panie / struche a grze-
chow wznamię: Abychmy pobożnie żyli / two-
świeta wola pełnili / Amen.

W T O R A P I E S N Ą O P R. B.

CHRISOSTOMUS in cap: 10. Rom: Sermon: 17. Człowiek
załon chce: człowieka sprawiedliwym uczynić / ale nie mo-
że / żaden go bowiem nie wypełnił: Abowiem to jest rzecz
żadnemu niepodobna. Toż mowi piśmo in cap: 3. 4. Gal:

AMBRASIUS in cap: 10. Rom. Żaden nie był usprawie-
dlwiony z załonu / abowiem żaden nie pełnił załonu. Toż
mowi piśmo in cap: 3. 4. Gal: Hilsich: lib: 1. in cap: 5. Le-
vit: Krystus dla tego się wcielił / aby załon wypełnił: A
przetoż człowiek nie może go wypełnić. Toż mowi y Ferus
Sermon: 2. Dom: 6. post Pentecosten.

Mówił Pan Bog w syrtkie te słowa: Jam

jest Pan Bog twoy Jehowá / com cię wywiodł z ziemi

Egiptkiej / z domu niewoley bárzo ciężkiej.

Tie micy przedemna cudzych Bogow / Tie

działay sobie obrazow / ani podobieństwa żadne-
go / wzgore na niebie będącego.

Ani rzeczy ktore są niśto na ziemi / w wodzie
głęboko / nie będziesz sie im mgdy kłaniał / ich
chwalil / abo czci wyrządzał.

Bom ci ja jest Pan Bog twoy mocny / k temu
za wiśny w miłości / mścąc sie zgrzeszenia o-
cowskiego / aż do pokolenia czwartego /

W synich ktorzy mie nie nawiódza: A okazu-
je miłość swoá / nad tysiącami mnie milniacych / a
mandatow moich strzegacych.

Tie weźmieś Pána Boga twego / na pro-
żność imienia iego: bo nie pusci niekaranego /

Panietay w pokoiu śiódny dzień / abys świe-
tobliwie żył weń: sześć dni rob / y słończ swero-
bory / w śiódny odpoczyń / bo jest święty.

Żadnego weń uczynku nie czyn / ty / corká
twoá / ani twoy syn / slugá twoy / ani służebnicá /

bydło/ abo jeśli masz gościa.

Bowiem Pan Bog w sześci dniach stworzył
niebo/ziemie/morze sprawił/ y to cokolwiek w
nich jest wszystko/ y odpoczywał dnia siódmego.

Dla tegoż błogosławić raczył/ dzień siódmy
y on poświęcił/ chce by w nich swe rzeczy spra-
wował/ w sześć robił/ w siódmy odpoczywał.

Czci Oycę twego/ y Matkę twą/ chcą być
złoty/ załaska ma/ Tłaziem/ Ktora ia tobie dam
Pan Bog twoy/ co się o cie staram.

Nie zabuś żadnego człeka: Nie popelnisz
cudzołóstwa: Nie będziesz kradł: Nie będziesz
nigdy/ przeciw bliżniemu fałszu świadczył.

Nie požaday bliżniego twego/ domu/ ani zo-
ny tego/ sługi/ dziewczki/ wolu/ mofia/ ani żadne-
go tego dobra.

Mówił Pan Bog wszystkie te słowa/ Jam
jest Pan Bog twoy Jehowa/ com cie wywiodł
z ziemi Egipskiej/ z domu niewoley bardo cie
śkiczy.

* Prosim cie Boże wszechmogacy/ rącz to
wczynić z swej mocy/ bychmy przykazanie pel-
nili/ po śmierci z toba królowali/ Amen.

CZWARTA PIESN O PR. B.
BERNARDUS Scrim: 30. in Cant: Jakkowidz miłość
jest nam rozkazana/ Ktora od żadnego nie miała być wy-
pelniona: Abo/ jeśli się radniey podoba/ i o chętności
dane jest rozkazanie/ nie sprzeciam się/ byś ledno y ty na

to zemną serwolit/ i tego żadną miarą w tym żywocie za-
den z ludzi nigdy nie wypelnil/ ani wypelnic moie. A toż to
bowiem sobie śmie przywłaszczać/ czego y Pawel/ iako sam
wyznawa/ nie dośzedł. Bog rozkazując rzeczy niepodobne/
nie przestępca mi Zakonu ludzi czyni/ ale pokornymi/ aby
kade była była iakfanie/ y poddany wszystek świat był. Bo-
gu: Bo rozkazanie mając/ a w sobie niedostatek mając/ wo-
ląc brodziemy do nieba/ a zmiłuje się nad nami Bog/ a wie-
dząc będziemy w on dzień/ i nie zczynkow sprawiedliwo-
ści/ Ktoręchmy czynili/ ale według wielkiego miłosierdzia
swego zbawionymi nas uczyni. AUGUSTINUS lib: de
Natura & Gratia, cap: 43. Nie rozkazując Bog rzeczy nie-
podobnych: ale rozkazując/ napomina/ czynić co możesz.
Tenże lib: de Gratia & libero Arbitr: cap: 16. Pelagiani
mowią: Nie rozkazywałby Bog/ o czymby wiedział/ żeby
tego nie mogli człowiek wypelnic. A toż tego nie wie: Ale
dla tego niektóre rzeczy rozkazuje/ Których nie mozem wy-
pelnic/ abyśmy wiedzieli/ czego od niego prosić mamy. Jest
ci to prawdziwa rzecz/ i czynimy gdy chcemy/ ale to on
sprawuje/ abyśmy chcieli dobrego/ dodawając skuteczny
sil woley naszej.

Nota iako, Pamiętaymy Krześciance/

Szelki co żadaś zbawienia/ Słu-
chaj tego Przykazania/ Ktore to-
bie Pan Bog wydał/ Abyś je pel-
nil/ rozkazał.

Jam jest Bog twoy/ to masz wiedzieć/ Nie-
chciejże innych nad mnie mieć/ Wszystko serce/
mysli swoje/ Obracay na wola moie.

Nie czyni obrazu żadnego / Ani podobieństwa
wsego / Ktore na niebie wysoko / A ktore
na ziemi nisko.

A tych co pod ziemią w wodzie / tegoż zakazu
ie srodze / Tuedze ze bys sie im kłamał / Ani im
też chwały dawał.

Bom ja iest Pan Bog twoy moźny / A też w
miłości zawisny / Złością Wycowską sie brzy
dzac / y Syny też dla nich karzac.

Bede Karal w pokoleniu / w trzecim y w czwartym
plemieniu / Tych ktorzy mie nienawidza /
Mym sie przykazaniem brzydza.

Milosierdzie nad tysiacmy / czynie iak Bog
wszechmogacy / miluac mnie / y bliźniego / a to
z rozkazania mego.

Imienia nie bierz Bożego / na próżność nie
starku twego / Bogą wzyway w sprawie swo
iej / Imie tego w wielkiej części mney.

Pamiętay też swięto swięcić / Na dobrych ie
rzeczach strawić / Słowa Bożego słuchając /
Wsełkiej sie marności strzegac.

Oycę we części mney y matkę / Wyradzay po
stuge wszytkę / Takieś wrzedomi swemu / Czyn
to cos powinien iemu.

Nie zabijay reka / rada / Człowieka żadnego
zdrada / Gniew / nienawisć y mierziaczka / C
dal od oblicza wszytkę.

Malżeństwo w zacności choway / Cudzoł

stwa nie popelnay / Czystość y wstydzachoway
way / W mierności swoy żywot sprawiay.

Nie wkradnieś mie żadnemu / Falszu nie czyn
bratu swemu / Wierna sie praca obchadzay / Cu
dzemu twego wdzielay.

Nie mow też przeciw bliźniemu Falszu / Je
bys skłódził iemu / Prawde miluy / a prawie czyn /
Tak bedzieś rzeczon Bości syn.

Niepożaday cudzey żony / Dziełki / flugi / rze
czy żadney / Pożadliwość z serca swego / Wy
rucay czas wsełkiego.

Tec są słowa napisane / Od same Bogą dane /
Jeslibys ie pilnie chował / a uczynki okazywał /
Bedziec Pan Bog błogosławić / W miescie /

ynaroli / mnożyć / Błogo bedzie działkom two
im / Ktores wychował w domu swym.

Wrodzacie beda plenne / Guma twoie zboża
pelne / Owce / woły / bydło inśe / V ciebie beda
szesliwśe.

Wse twoi nieprzyiaciele / Wezmą wielkie
pohaniebienie / Porazi ie Bog wsey mocy / Bo
bedzie ku twej pomocy.

Bedzieś miał obrońce Bogą / Żadnac rzecz
nie bedzie froga / A uczynicie ludem swym / V
wszytkich narodow znacznym.

Niebosić powolne beda / Pogody dobre v
czynia / Deszczem czasem potrapiaiac / A słoń
cemia zagrzewaiac.

A ieszlibyś me pełnił / Przykazanie Boże
gwałcił / Przyjdzie na cie to przeklectwo / Prze
twoie nieposłuszeństwo:

Przeklęty będziesz w mieście twym / Takieś
na roley / w gumie swoym / Przeklęte są działy
twoie / Także wszystkie wrodzaje.

Zboże twoie rdza żarazi / Robactwo ie zle po
kazi / Niepogody y powodzi / Takci Pan Bog
grzesnym skodzi.

Przyda też nieprzyjaciele / Których będzie
bárzo wiele / Ci spustoszą ziemię twoją / Zabi
ra w ziemi swoję.

Tobie da lekkie serce / Ze cie będzie strąsył
lisie: Dżięcieć przed iednym wcięka / Wo be
mieć boiaźń wielką.

Przepuści na cie Pan Bog głod / Niedost
ceć y wiele śró / Mor / grad / piorun / y niemocy /
Aże cie wszystkiego zniszczy.

Panie Boże wszechmogacy / Prosimy cie my
nedzimey / Day nam Zakon twój wypelnic /
Grzechy nasze rácz odpuszcic / Amen.

MODLITWA.

Boże wszechmogacy / wpadamy przed
twoim Máięstatem / y wyznawamy na
ture swa być zła / krewna / niedostónala /
ktorey wszyscy wpadamy w grzech: dla ktorey
nie możemy pelnić twego swietego Przykaza
nia: za czym nasie przywodzi ono wieczne prze

Electwo / o którym powiedział Moyses singa
twoy: Przeklęty który nie trwa stáecznie / przy
stowiech Zakonu Bożego / y który im dosyć nie
czyni. Co my w sobie wszyscy widzimy / y wyzna
wamy / to ku chwale imienia twego / a ku nase
mu zawstyżeniu / że my two^o swietego Przyka
zania nie pelnimy / ono przystepniemy y gwałci
my / iesli nie rzecza / tedy pomysleniem / czyniac
to y myslac o tym czegoś ty sam zakazał / y ka
rześ rozmaitym karaniem. Karales Mnasseśa
balwochwalce wiezieniem cieśkim: Dawida
nierządnika mieczem: Izraelczyki ktorey czyni
li złość przed toba / kzywo przy siegając / swietą
gwałcac / cudze^o pragnac / falszywie swiadczac /
głodem cieśkim / mieczem nieprzyjacielskim / po
wietrzem żarazliwym: y teraz przestepce Zako
nu twego rozmaicie karześ doczesnym kara
niem / a po śmierci będziesz ie karał onym piekiel
nym. Przetoż cie prosimy Boże wszechmogacy /
umartwi ciało nasze / pohamuy nalogi nasze mo
ca swoia Boska: day nam Duchá swietego / kto
ryby nas rzadził / abyśmy mogli pelnić twoje
Przykazanie: stworz serce czyste we rone trzo
ściach naszych: oswieć nas łaską twoją: zdeymi
z nas przeklectwo wieczne / dopomagay silom
miłym naszym / abyśmy sie mogli strzedz bal
wochwalstwa / krzywoprzy siestwa / gwałc. ma
swiat / meżoboystwa / wsteczeństwa / falszywi

go świadectwa / kradziestwa / pożądania ci-
dzych rzeczy / nieposłuszeństwa: sprawże to miły
Panie / abychmy twe święte Przykazanie cho-
wali y ono pełnił / nie tylko zwierchowinie ale y
zeronetrznie: wypadź z ciała naszego zła pożadli-
wość / nie karz nas w gniewie twoim / dla krew-
kiej natury naszej / z ktorey wpadając gwałcimy
Przykazanie twoie: pamiętaj na miłego Syna
twojego / ktory za nas Żakon twoy wypełnił / y za-
miał dla grzechow naszych / y dożyć uczynił spra-
wiedliwości twoicy. Przez ktorego dociebie wo-
łamy sercy nabożnymi / wysłuchayże nas /
Oycze nasz ktoryś jest, &c.

P I E S N I O VCZYNKACH BOSKICH.

Ecclesi: 17. 8.

Daj się im wiecznie chlubić cudami swymi / aby rostro-
pnie opowiedali sprawę tego / aby społu chwalił świę-
te imię tego.

Bezynał Boży / sprawa Boża / wola tego świata ta
jest / aby po wszystkim świecie była opowiedana
Ewangelia zbawienna.

Marc: 16. 15.

Idźcie na wszystkie kraje, opowiadajcie Ewangelia we wszyst-
kim stworzeniu. Tamże v. 20. Oni też wyszedłszy przepowiadali
wszędzie.

Mat. 20. 24.

Lxxviij

Redzcie przepowiadana ta Ewangelia krolestwu po wszystkiej
ziemi, na świadectwo wszystkim narodom, a tedy przyjdzie ko-
niec.
Rom: 10. 18.

Zali nie słyszeli? Toż szłem na wszystkie ziemie wyszedł głos
ich, y na konczyń świata słowa ich.

Eusebius lib: 2. cap: 3. y Nicephorus lib: 2. cap: 8. Histor:
Tak tedy za pomocą Bożą y niebieską obrona z predka niemal
bez odwołki, wszelakiej, iakoby niejakiej płomien słoneczny, zba-
wienie słowo Boże, wszystkie okrag ziemski, świata światłości o-
świecisto, według świadectwa Pisma s. Po wszystkiej ziemi wy-
szedł głos ich, a na konczyń ziemi słowa ich.

Hieronymus in Mat: cap: 24.

Znak przysięcia Pańskiego jest, Opoświadczenie Ewangelii po
wszystkim świecie, aby żaden nie był wymówiony. Co abo się za-
spełniło, abo wierzę że się rychło spełni: Aboż nie rozumiem
teby miał zostać taki naród, któryby o imieniu Chrystusowym nie
wiedział, &c. Mathens: 3. W ziemi Antropophagoracy przyle-
gły Ameryce uczył Ewangelii, pisze Nicephorus lib: 2. cap:
41. Histor: W ktorej też Ameryce, co zwała Nowym światem,
uczyli niektórzy Apostołowie, co zeznawają samiz obywatelowie
Ameryki: o czym każdy czytać może Lerii navigat: in Brasiliam
cap: 16. Idźcież s. W ziemi Tatarskiej, pisze Eusebius lib: 3.
cap: 1. Hist: y W ziemi Ruskiej, pisze Guanguinus, uczył: Tomasz
s. W Indyjczy uczył, pisze Nicephor: lib: 2. cap: 40. Hist: Paweł
s. między innymi narodami uczył W Anglii, pisze Theodoret:
lib: de curand: Affect: Græco. y Beda in Hist: Angl: iakie y
W ziemi Słowiańskiej przyległy Koronie Polskiej, iako sam o-
tym świadczy, Rom: 15. Do Polak Religia Chrześcijańska przysła-
z Grecy, a potym z Czech, pisze Cromerus lib: 3. Rerum Po-
lon: to nie z Rzymu, od ktorej do zabobonów Rzymskich odwrócił
Polak Egidius Kardynał, o czym czytaj Cromera lib: 3. y drugi
Kardynał Capuanus, ktory y żony Duchownościom W Koronie
Polskiej odiał, tenże Cromerus lib: 7. zeznaw. Barnabas na-
pisał W Rzymie zacył Ewangelia przepowiadając, pisze Cle-
mens lib: 1. Recognit: y Dorotheus in Synopsi: To nie Piotr s.
aboż nie za Tyberysa Cesarza W Rzymie poczęli być Chrześcia-
ni, co się pokazuje z Tertulliana, Apolog: 5. z Orosyusa, lib: 7.
z Maryana Szkota, in Chron: z Placyny, in vit: Christi: krótko

mościac, zaraz za Apostołów po wszystkich Wschodzie i Jerozale
 Ewangelia zbażenienna była opowiadana i ogłoszona, Według
 onego Proroka, Izai. 2. 4. Z Syonu Wyjdzie Zakon, a słowo
 Pańskie z Jerozalemu, &c. To nie z Rzymu: y zjadł Kościół Jer
 zolimski zwaną przedtym matką, studnicą y mistrzynią Wiary
 Krześcijańskiej. Tertul: lib: 4. cont: Marcion: mówi: Kościół
 Jerozolimski jest matką nabożeńską, y studnicą zbażenienną. Sy
 nod Konstantynopolski mówi u Theodoret: lib: 4. cap: 9. Hist:
 Kościół Jerozolimski jest matką innych Kościołów: a Biskup Je
 rozolimski zwaną, Biskupem Biskupów. Clemens Epist: ad
 Iacob: Fratrem Domini. Tomo i Concil: takubości bratu Pa
 niemu, y Biskupowi Biskupów, rządciełowi i Własci kościoła Je
 rozolimski, ale y wszystkich Kościołów, które są wśzędzie fundowa
 ne, &c. Eusebius lib: 2. cap: 1. Ruffino interprete: mówi
 Piotr, y Jakub, y Jan, po wniebo wstąpieniu Zbażeniela, acz
 byli nad wszystkie Apostoły przelożonymi, wśszakże chcieli tego
 przelożenia sobie nie przywłaszczali, ale Jakuba, którego zwa
 no sprzącieliwym Biskupem Apostołów, postanowili. Toż mówi
 Chrysost: Homil: 3. in Acta Apostol:

BELLARMINUS Iesuita praefat: in tomum 1. y Severi
 nus Zyd lib: 3. cap: 1. de Miraculis Iacinti. Ktoż tego nie wie,
 iż ta zaraza Luterska, (zaraza Luterska nazywa Bellarmin E
 wangelia święta, nie dźw, bo Lesuita) w ziemi śśkiej ma
 co przedtym wśszęta, &net ziemię Niemiecką niemal wśszę
 opanowała: Z tamtąd na północy y na wschod rzuciłszy się
 Dania, Norwegia, Szwecya, Gouya, Węgry pojąrtł. (Poja
 rtem zżłie naśiedzenie y oświeccenie słowem Bożym te tam
 Krolestwa.) Tedy na zachod y na południe, rożna predkosc
 będąc zamieszona, Francya, Anglia, Szkocya, niebiedy & wiele
 &innace Krolestwa, za krótki czas spustosiła (spustosem
 zowie Reformacya słowem Bożym uczyniona.) A na ostatek przy
 gory Alpes przešla, y aż do ziemi Włoskiej przemieła, &c.
 Polska nie wspominał, Hiszpanię zamieszal: kogoż tam pała cś
 sto, sedno Ewangelikę Niderlandy wspominał: Amerykę, Japo
 nia, co zowie Nowym światem, ochylił: sa tam inż Ewangelia
 cy, zima & Thevetus Tom: 2. lib: 21. cap: 28. Kosmographi
 choc Mnich Franciskan, gdzie za Villagagna Apostły, pr

Piesni o Vczyn: Ba: I x x i x

Pierwsza PIESN O VCZYN
 KACH BOSKICH.

AUGUSTINUS Tractat: 45. in Ioh: Bog własnemu
 Synowi nie przepuścił / ale go za nas wszystkich wydał.
 Ale są którzy nas? za przypisane / za wśpiawiedliwe
 ne / za wmielbione / &c. Tenże AUGUSTINUS eodem
 Tractatu: Według tego przemówienia y przypisania Bo
 go / o iako jest wiele Owiec na stronie / o iako jest wie
 le wilków wewnątrz / o iako jest wiele owiec wewnątrz / o
 iako jest wiele wilków na stronie. Tenże / lib: de Fide ad
 Petrum Diacon. cap: 35. Co namocniej trzymaj / a ja
 dnym obyćciem nie wot / i ci wszyscy nie mogą zginać /
 którzy Bog uczynił przed stworzeniem światá / z darc
 micy dobroci / naczyniem miłosierdzia / y przesnącyl do
 Krolestwa niebieskiego. Ani też jeden z tych / którzy do
 wywota nie przypisał / żadnym sposobem nie mogą być
 zbawieni. Tenże / lib: 15. cap: 1. de Civit: Dei. Jedni są
 naczyniem / aby na wieki / Bogiem Krolowali / a drudzy
 aby na wieki z dyablem męci cierpieć. Tenże / lib: 5.
 cap: 27. de Baptismo: wszyscy piśniość cęci &rolew
 stey jest we wnątrz / w których jest liczba pewna swi
 tych przypisanych przed założeniem światá. Toż mowi
 y Psim 4 Eslr 2. 38.

Notá iako, Rządź nas Pánie! &c.

Ale Pan Bóg świat umiłował
 że dla niego młotował/ Posłać
 tu Syna swojego/ w Bosstwie
 jednorodzonego.

Ten co wci w wierzy każdy/
 już nie może zginać zawždy/ o
 wśm jest tego bezpieczny/ że otrzyma żywot
 wieczny.

A nie dla tego go posłał/ aby ten świat pote-
 pić miał/ Ale aby go zachował/ a w łasce swo-
 iej sprawował.

Wpółki tedy co wierzy wci/ już każdy zbaw-
 ienia perwien/ Ale kto wci nie w wierzy/ po-
 wnie w potępienie zmierzy.

Bo ta jest przyczyna tego/ że nie chciał w Sy-
 na Bożego/ Wwierzyć/ y w imię jego/ tu od O-
 cza zesłanego.

A toć prawe potępienie/ a wśech niewier-
 nych zginięcie/ Jż nie poznali światłości/ Kto-
 ra przyšla w te młkości.

Gdyż ludzie serca krnąbrnego/ wola ciem-
 ność światła tego/ Ktorzy iż złe sprawy mają/
 też o światłość nie niedbają.

Bo ten co wśytko złe broi/ bärzo się świat-
 łości boi/ A dziwnie iey nienawidzi/ gdy w niej
 złe swe sprawy widzi.

Lecz ten co prawdę miłuje/ a w niej żywot
 swoj sprawuje/ Temu nie światłość nie pko-

dzi/ rad zawždy do niej przychodzi.

Jż są iasne sprawy iego/ od Pána Boga sa-
 mego/ Ktore w nim sprawować raczy/ a nigdy
 go nie przebaczy.

A tak się w tym obaczamy/ prawey świat-
 łości szukamy/ Poznawając w niej swe zło-
 ści/ nie chcemyli zostać w ciemności.

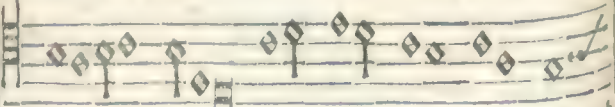
Racze to nam dać nasz Panie/ iasney twej
 prawdy poznanie/ Abyśmy w niej stale trwali/
 y zbawienie otrzymali/ Amen.

WTORA PIEŚN O V. B:

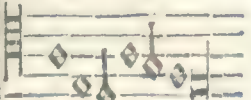
AUGUSTINUS IN Psal: 18. Czemu ty Heretyku wci-
 tas do ciemności: Jesteś Krześcianinem/ Auchayie Kry-
 stusa: Jesteś Augo/ Auchayie Pána: Jesteś synem/ Auchay
 ie Oycy/ popraw się/ ozyi/ zc. To nie Papieża. Toż mo-
 wi AMBROS: Serm: 43. a CHRISOS: in Mat: Homil. 19.

Oper: imperf: Jesli tedy wyryyś cłowiek Krześcia-
 ńskiego/ sraz wiaay/ Jesli wyznanie iego zgadza się z pi-
 smem/ jest prawdziwym Krześcianinem: a iesli nie jest tak-
 im iako Krystus roztazał/ fałszywym jest. Tämże/ Hom:
 20. Jż niektórzy z Kościoła wypadają/ oni nigdy nie by-
 li Krześciany.

Gdy chwala Bogu na wysokośći/ z tej tego

niewymowney miłości / Którą nam uczynił / gdy nas mi

podobieństwo swe stworzył.

A temu zesłał nam iuż z nieba Syna / na tego
włożył nasze brzemiona / Naszych nieprawości
zbawił nas z swojej sprawiedliwości.

A wziął na sie sposób służebnika / y przemógł
naszego przeciwnika: A liczy lotry wstał / aby
z nim niedziny człowiek radość miał.

Obcowal tu często z grzesznymi / Łażąc
słowoswoie między nimi / A tote od Oycy wziął
gdy go tu nam grzesznym z nieba posłał.

Mówił / Jsem nie przyszedł dla zdrowych / bo
tym nie potrzeba darów moich: Ale dla choro
wych / przyszedł / aby ich uzdrowiał niemoc ich.

Tu przyszedłem i was teraz sędzić / ale przys
zedł waszym wam posłużyć: Bo za was chce
umrzeć / abyście przez mnie mogli żyć wot mieć.

Jam iest Pasterz / i was dobrze pász / i edno
chciećcie słuchać mego głosu / Chceć i was na
karmić / ciałem y własną krewią swą napoić.

Jam iest droga / prawda / żywot / światło / kto
rem z nieba od Oycy wyszło / A kto za mna cho
dzi / ten w ciemnościach wiecznie nie zablodzi.

Podzić się do mnie wszyscy obciążeni / bo be
dacie we mnie ochłodzeni: Bomić i a iest cichy /
we mnie miłt nie znajdzie namniemy pychy.

A iuż wam wszystko zapieczętuję / kiedy za
was własną krew wylcie / Ktora was oczyści /
i o łasce was Bostley wiści.

A choć przez śmierć z świata zgładzon będę /
Ktora zgładze wszystkie wasze wnie / Jastie z mar
twych wstanie / wziały na sie ciała wielbione.

Potym wstanie do Oycy swojego / tam mie
macie przyczynice wiecznego: Bo przez imie
moje / beda prosby wasze wysłuchane.

Jem was wykupił na to pomnieć / w nauce
miej przez wszystkie czas trwajcie / A miłość cho
wajcie / to me przykazanie pamiętajcie.

Przydać po mnie fałszywi Prorocy / czyniac
tu cuda z dyabelskiej mocy / A przez swe nauki /
odwioda ich wiele od mej meki.

A beda mnie tu wam wkażować / iakobych tu
miał cielesnie mieszkać: Mowiac / O to Krystus:
Nie wierźcie im / O to was przestrzegł iuż.

A bedać was zwozić ku wierzeniu / Mowiac
O to tu Krystus w zamknięciu: Ale im nie wie
rzyć / iac fałszywi Prorocy / to wiedźcie.

Alle sie ich łączno wstrzeżcie / po nauce ie po
znac możecie / Boć wam każą działać / czego m
sie i was każal wystrzegac.

Bedać przyczyniac do słowa mego / w dru

gich też mieyscach wymować z niego / iakoby ci omylna / zostawil im naukę zbawienia.

* Oycze rącz w nas imie twoe poświęcić / á swó krolestwo rącz k nam przybliżyć: Niechże twoe iá wola / będzie po wśhem świecie wypelniona.

Odpuść winy nasze nam grzesznikom / iáto y my czynim swym gniewnikom: Nie rączże nas w pokusy w wodzić / rącz nas od złego zbawić.

Amen z mocna wiara wśhyszczyecznym / ktorzy tego serdecznie pragniemy / iz sie to nam stanie / iak wierzymy Jezu Kryste Pánie / Amen.

TRZECIA PIESN O V: B:

AUGUSTINUS lib: 2. cap: 3. de Symb: ad Catech: Jesli dawasz poczetek Synowi / dawasz poczetek y Oycu: ábowiem Oáiec nárwany jest od Syná Oycem. A iestli zázdy byl Oáiec / zázdy byl y Syn: á iestli iest Bogiem Oáiec / iest Bogiem y Syn: iestli iest wieczny Oáiec / wieczny iest y Syn: ábowiem nie moglo nic innego wynisć Bogá / iedno Bog. Tánież: Wśchmocność Oycowska iest w Synu / á wśchmocność Synowska w Oycu: ábowiem nigdy nie byl Oáiec bez Syná / ani Syn nigdy nie byl bez Oycá. Bożkiego onego národu / ktorym wyszedl Syn z Oycá / ktorym sie národzil Bog z Bogá / bez poczetku / bez czasu / bez wśeláfiego swego vmnięszenia / bez mátki / nie możemy wyłozyc. Rodzenie tego / mowi Prorok / ktory wypowie: Záprowd / kto ogárnąć / kto wypowiedzieć może / iáto sie národzil ten ktory zázdy iest w Oycu / á nigdy od Oycá nie odchodzi / zc. Te słowa Tráá naszowe y drudy Doktorowie wykládaj / o onym Bo-

Kim rodzeniu / Syná Boiego z Bogá Oycá / iáto THEODORET: lib: 1. cap: 4. AMBROS: lib: 1. cap: 6. de Fide. BERNHARD: Serm: de Natl vitat: Domin: GVALTHERUS homil: 1. in Mat:

Krytus iedyny Syn Boży / Bog z Oycem ná z istności tego vrodzon / ták iáto Syn

wieki / Rep.

własny / od wiekow z Oycem będący / potym iak wśchmo

 gący / ná świat zstąpić raczył.

Dla nas sie sstat y człowiekiem / z Pánny sie národzil / Rep: Ale y Pánienstkey czystości / ni wczym nie nárušyl / Duchem to swym swietym sprawil / że ciálo z Pánny przyial / á gniew Boży odial.

Wśak o tym ieszcze w Ráiu sam / Bog Oáiec znát dawal / Rep: Iz zázdy byl z nim / w wiek / y ná świat zstąpić mial / Gdy rzekl / Iz z czo-wieká stworzimy / ná obraz nam podobny / co do Syná mowil.

A ták gdy czárt on chytry wáz / Mátkę náše

zdradził/ Re: Ażeklnu Pan/ Ty sie już wiecznie
z czełkiem będziesz wadził/ A już będziesz żarł te
ziemie/ aż przyjdzie ludzkie plemię/ zetrzeć gło-
we twoie.

Tenći sie Abrahāmowi/ w trzech osobách zia-
wił/ Re: Tegoż nam przez swe Proroki/ syroko
rozstawil: Nad tym iego glos słyseli/ Tenći iest
Syn moy miły/ byście go słuchali.

Bo gdy wpadł niedzny człowiek/ żaden sie nie
obrał/ Re: Ani Amol/ ani Prorok/ coby go ra-
tował: Aż sie nam ten na świat ziawił/ co zda-
wną obietcan był/ Etery grzeszne zbawił.

Tegoż Jan w swoim ziawieniu/ w niebieskiej
radości/ Re: Widział/ a on przed Oycem swym/
stoi w niewinności: A iako Baranek prawy/ mo-
dlecy sie za nami/ bysiny łaskę mieli.

Boć nam też to y obiecal/ Ocz prosić będzie-
cie/ Re: Boga Oycá w imie moje/ wszytko osią-
gniecie: Nale nas wabiću sobie/ braciści swy-
ni zowie/ chcąc nas mieć przy sobie.

Tenżec też to na nas wola/ Podścież moi mi-
li/ Re: Abyście w swoich cięskościach/ z mey
studnice pili: Niechce ia śmierci grzesnego/ o-
wszem z łaski czekam go/ by znal Pána swego.

A gdzieżby takowe serce/ być na świecie mia-
ło/ Re: Znać Pána takowego/ by sie nie vzna-
ło: Gdyż on nas tak umiłował/ że nam wszytko
dobre dał/ Krolestwo zgotował.

O byś nam iestce nasz Panie/ raczył te łaskę
dać/ Re: Abyśmy tu w tej stałości/ y w wierze/
mogli trwać: A niech twoie święte słowa/ gdy-
żes ty naszą głowę/ w nas przemieścić wia.

Rozciągniże już Krolestwo twe świete nad
nami/ Re: Aby twoia święta łaska zawsze była
z nami: A niechay twoie oświeczki/ nie maia już
wiecezki/ nad cie Pána swego.

Raczyś nas w swojej miłości/ y w łasce po-
mnażać/ Re: A przy twoiej świętej wierze/ do-
stojale chorować: Wsłysz nasze modlenie/ od-
puść wielkie zgrzeszenie/ a racz dać zbawienie.

A gdy przyjdzieś na ten to świat/ w wielkiej
wielmożności/ Re: A tam doświadczysz każdde
fałsu y stałości: Day bysiny glos twoy słyseli/
Podścież już moi mili/ do wieczney radości/ A.

PIATA PIESN O V: B:

CYRILLUS lib: de Recta Fide ad Reginas: Jesliby
Emmanuel nie miał być prawdziwie Bogiem/ iakoż na-
nas iázmno swoje włożył: Bogu bowiem słuz wszytki
rzeczy. HILAR: Canon: II. in Mat: Chrystus do siebie
wzywa tych/ Etery praciw w trudnościach zakonnych/
y Etery są obciążeni grzechami/ y obietnice z nich zdjąć
praca y ciężar/ iesliby tylko iego iázmno wnieśli na sie. To
iest/ przykazania. THEOPHIL: in cap: II. Mat: Zowa-
nie wszytkie rozkazania Chrystusowe iázmnem lekkim: Abo-
wiem są lekkie/ dla przyszley nagrody/ chocia się na Etery
ci czas zdadzą być ciężkie. Hieron: lib: 2. aduersus

Pelag: Łacne są iako mowi Ewangelia/ rozkazania pán-
skie/ względem zabobonow żydowskich/ Który mieli ro-
zmáite ceremonie/ Których według litery y zdania piotr-
światego nie mogli nikt wypełnić. Toż mowi y AUGU-
Serm: 9. de verbis Domini: Lekkie są względem mesia-
sionych ciżarów zakonnych.

Notá iáko, Krystus przykład nam zostawił/ ié.

Akt nas wola sam Syn Boży/ Kto-
ry naše dobre mnoży/ Podźcież te-
raz do mnie wszyscy/ moi wierni ro-
botnicy.

A ja wam dam ochłodzenie/ A w pracách
waszych wzięnie/ Ze wszytki wasze cięskości/ O-
broca sie wam w radości.

Weźmcieś na sie iárgmo moje/ Złożcieś z cie-
bie złości swoje/ Bo wiecie iáť jest przyjemne/
iście ni wczym nie odmienne.

Nosćcieś moje lekkie brzemie/ Chetnie to w-
czynćie dla mnie/ Swych sprosnych grzechow
prześcáńcie/ Przy mnie Pánu swoim stoyćie.

Wiecie słowá me prawdziwe/ Ze ja mam stu-
dnice żywe/ Z ktorych kiedy pić będziecie/ Wie-
czna ochłode weźmiecie.

Nie szukayćież cystern nowych/ Tu waszym
dušom niezdrowych/ W ktorych są wody smro-
dliwe/ Zbawieniu barzo škodliwe.

Chodźcież me mile Owieczki/ Gdyż procz

mnie inney wćieczki/ Tu ná tym świecie nie ma-
cie/ Wśedźcie wilcy/ sami znaćie.

Słuchayćież głosu moiego/ Jáťo Pásterzá
swoiego/ Bom zá was duše položyl/ Bych wa-
śe dobrá rozmnożył.

Ja m iest żywot/ prawdá/ drogá/ Przez mie
kázdy z was do Boga/ Nie obledliwie vgodzi/
A to podług mey woley chodźi.

Ja m iest swiátłość swiátá tego/ Który o-
swiecam kázdego/ Aby wćiemnościách nie cho-
dził/ By ná lewo nie vgodził.

Ja m iest máćicá práwa/ Ktora wdzieczny
owoc dawa/ A wyście są látorośli/ Ze mnie
przez wiáre wyrosli.

Strzeżćież tedy pilnie tego/ Abyście od drze-
wa swego/ Ni wczym sie nie odśczepiali/ Ale
mocno przy mnie stali.

Też słusny owoc dawayćie/ A w cnotách sie
ponmazayćie/ Bo drzewo nie rodne kázdy/ Do
ogniá ie miece záwždy.

Vczćie sie odemnie tego/ Ze m iá sercá pokor-
nego/ Strzeżćież sie czártowśkiej pychy/ Wie-
dzac iáťom iá jest ci chy.

A gdy to czynić będziecie/ Wieczna zapláte
weźmiecie/ Obśita w krolestwie moim/ Com
zgotował wiernym swoim.

Káczże nam to dáć náś Pánie/ Gdyż to iest
twoe obiećanie/ Bychmyć tu wiernie służyli/ Po

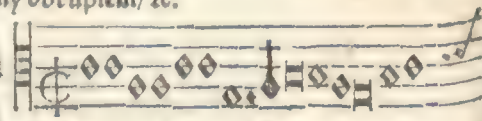
ym z toba wiecznie żyli.

Al potym naszym kłopotcie/Racze dać w wie-
cznym żywocie/Mieścić z toba naszym Panem/
Ta co rosyścyrzeczmy/ Amen.

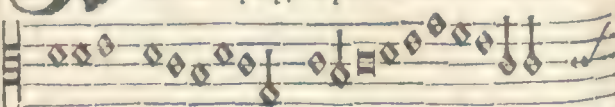
CZWARTA PIESN O V. B.

AUGUSTINUS lib: Meditat: cap: 14. Dziękuje tobie
Oycze/ za meżę y krzyż Syna twego/ za śmierć y za zmar-
twy chwałanie/ za w niebo wstąpienie tego do nieba. Dzię-
kuje tobie za przenaświadczenie wylanie drogiej krwi tego/
ktory jestesmy odkupient/ ić.

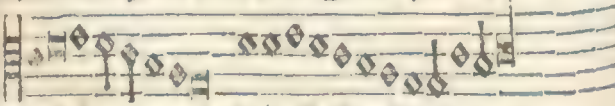
W

Odzekujemy Oycowi niebieszczemu/ dobro

dziękowi naszemu wielkiemu/ Ti nam posłał Syna swego

go własnego/ w miasteczku Bożym sobie równego.

Który raczył człowieka odkupić/ y upadł
Adamowi naprawić/ Gdy sie raczył z Panny
Marycy narodzić/ potym ciebie za nas na krzy-
żu umrzeć.

Panie Kryste przez twoje umeczenie/ day
nam grzechow z łaski swej odpuszczenie/ By

śmy sie ich szczyrze Pamięć katali/ a potym sie
do twej chwały dostali/ Amen.

MODLITWA.

Panie Boże wszechmogący/ twoje świe-
te imię chwalimy/ na kolana serc naszych
przed toba wpadamy/ tobie dziękujemy/
jes ten świat stworzyć raczył z niczego dla nas/
y przycho dożyłego rzeczami należącymi ciała
naszemu. Tyś Panie stworzył nas na obraz swoy
świety/ y dałeś nam rozum/ dowcip/ mowę/ aby
chmy ciebie chwalili: ty nas na tym świecie bro-
nił/ strzeżeł/ żywił/ opatrnieł: tyś na świat
posłał nam łaskę Syna swego Jezusa Krystu-
sa/ dla naszego zbawienia/ Który za nas umarł/
grzechy nasze omył krwią swoją/ y wszystkimu
świātu Ewangelia zbawienia obiawił/ za co
niechay będzie imię tego chwalebne. Tyś nam
też zgotował żywot wieczny/ nie dla zasług na-
szych/ ale dla zasługi Syna twego miłego: za kto-
re uczynił y dobrodziejstwa twoje Boże/ my
tobie dziękujemy/ y ciebie samego Boże chwali-
my/ a prosimy cie pokornie/ raczże nam na tym
świecie błogosławić/ łaskę swoją świętą dać: nie
dopuszczay na nas miły Pa: przekleństwa: spraw-
to miły Panie/ abyśmy nie wypadli z łaski twej:
day nam Ducha ś/ abyśmy dobrodziejstwa two-
je rozmyślali/ onych wdzięczni byli/ a gdy sie be-
dziemy rozstawać z tym światem/ nie day nam

watpieć w miłosierdziu twoim: day nam wiare
mocna / odpadżay od nas śatana y slugi jego / a
duch naszego przyimi do żywota wiecznego.

Oycze nasz któryś ieś, &c.

P I E S N I O P O K W S Z E N I V.

Mat: 26. 41.

Czujcie a modłcie się / abyście nie weszli w pokusę.

I. Pan Bog dla doświadczenia swych wiernych / rozma-
ite pokusy dopuszcza na nich: o czym te pisma
świadczą y Doktorowie:

Gen: 22. Exod: 20. Deut: 13. Iudith: 2. Psal: 26. Iob: 23. Tob: 12.
Ecclesi: 27. Proverb: 10. 1 Cor: 10. 12. Iacob: 1. 1 Pet: 1.

AUGUSTINUS in Psal: 36. y 77. Wszystkie Pan Anioły
słych, nie tylko ku staraniu słych, czego mamy przykład
Achabie, ale też y dla doświadczenia y obiańczenia dobrych, cze-
go mamy przykład w Tobie. Tenże, in Psal: 26. Dopuszcza Pan śa-
tana, abo ku staraniu nassemu, abo ku sprobodaniu: a tak iż
nam nie może nikt odiać tego co Bog duszę, nie lekamy się się ie-
dno Boga. Ambrosius in Psal: 36. y 118. Sermon: 10. Dał Pan dya-
błu moc na mądrość łobozę, aby był kusony, iakby miał af-
fekt utracićszy mądrość: dał na syny: dał na ciało, aby był
doświadczony: Pan cięgo zwał mocnym, ale w nim nas chciał
nauczyć y doświadczyć, iestliż możemy być tego naśladościami.

II. Wśelacie pokusy zwyciężać mamy Włara / 1 Pet:

5. Wodlitwa / Ephel: 6. Stowem Wojny / Mat: 4.
Postem / Mar: 9.

Zegnania Pismo święte na zwyciężenie y odegnanie śatana
nie ukazuje, O którym pisał w Katechizmie.

11. Pokusy śataniście owe / iako płakanie / stekanie /
narzeczanie dusz zmysłowych / y wtiernych mienśca
nie mają.

Chrysostomus in cap: 8. Mat: Homil: 29.

Italii niekiedy nie słyszał samych opętanych doświadczeń: I a ie-
stem tego dusza? Ale y ta modła iest od zdrady y zwiędzenia
dyabła: abo wiem nie iest to dusza umarłego co to modła,
ale dyabł który to zmyśla, aby słuchające zwiędli. Stosk a to sa-
bopitych, y strąsydła dziecinie. Dusze gdy ziała wżni-
dnie, w tych krainach nie może się tułać, abo wiem sprządzli-
wych ludzi duchowie w reku Bożych są, a grzesznych zaśie ludzi
duchowie, narychmiu po zepsciu bycia zwiędzenia, co się
pokazuje w Bogaczu y w Łazarzu. Tamże: Zwiędla miejsce Pisma
świętego może być pokazano, iż po imierci sprządzliwych ludzi
duchowie tu się nie blakają. Bo y Szecepan i. pokwiedziat: Panie
przyimi ducha mego. T Paderł i. cię pragnął rozdzielić się zia-
lem, a być z Krystusem. Także, y o Patryarśie mości Pismo, iż iest
położon do Oyców świętych. A i y grzesznych ludzi Duchowie tu-
łai się tu nie mogą, słuchay Bogacza, który o co uprzejmie prosił,
nie otrzymał. Gdyby tedy dusze mogły tu przebywać, przyszedłby
był Bogacz iako chłiat, a święci by byli pokwiedziat o mece pie-
kielney upokwiedziat. Toż mości Theophylactus in cap: 8. Mat: A-
thanasius mości lib: quæst: qu: 13. Czemu Bog nie dopuszcza du-
szy którego zumarłych do nas się wrocić y oznaczyć iaki tam iest
stan w piekle, y iaka tam iest potrzeba. Gdyby miał Pan Bog do-
puszczać tu na zwiędziat duszy którego zumarłych się wrocić, święte
by z rad błodości u nas urosło: abo wiem święte by dyabł mogło
podlać ludzka na się przyobleć, y w ludzi zumarłych się wrocić
mienie się, a mości, że od umarłych wstali, a ziad święte rze-
czy zmysłowych, y nauki sławnych, mogliby o tych rzeczach kro-
wić się tam dzieła rościć, a to ku zwiędzeniu y zawiadaniu
nassemu. Nie byli ono dusza Samuela Proroka, która się ukazała
Samuelowi, z sprządzia ciarowńnice, 1 Reg: 28. ale śatan w oświe-
samuelowej, zimał w Iustinus Quæst: 127. Augustinus lib:
quæstio: veter: Test: Quæst: 27. y lib: 2. cap: 11. de mirab:
serip: y lib: 2. ad simpliciā, quæst: 3. y lib: 2. de octo quæstio:
Dulcici quæst: 6. Isidorus lib: 8. cap: 9. Etymol: Euthierius

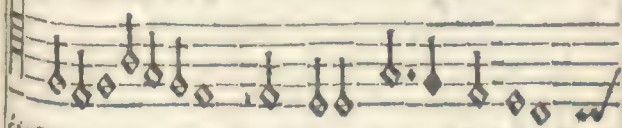
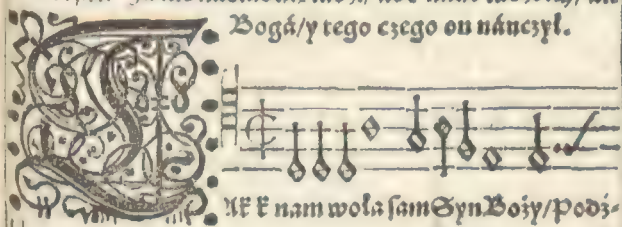
Augustini in Pfal: 96. *mości. Gdyby szatan mógł co, za-
denby z nas nie zostal: To tylko czyni, ile mu dopuścić. Tencz. in
Pfal: 32. y 77. Szatan nie śmiał widać wjedney ścieżki męzko*

Piesni
 i. Iohannis. a. pierwey rzekł, Daj moc: Satan chciał, ale: Bog nie
 dopuścił: gdy Bog dopuścił, Satan mógł. Idla tegoż Ioh nie mógł
 Pan dać, a dyabel chciał: ale, Pan dał, y Pan chciał: Kiedziat
 bożiem iż to dyabel uczynił za wola y dopuszczeniem Pánskym.
 Tenże, Trakt: 7. in Ioh: Nie bojęcie się Satana, ábo Kiedziat on
 nie kusi áz będzie dopuszczony: nie nie może uczynić, áz będzie po-
 słany, Ambrosi: lib: 1. de poenitent: cap: 13. Chce Satan sko-
 dzić, ale nie może, iesli się Krystus zaślubi. Tenże, in cap: 12.
 Luc: Wiedz iż bez dopuszczenia Bożego Satan nie może szkodzić,
 nie bojęcie się Wściecy mocy diabelskiej, a nie si obrżenia Boskiego.
 Chrysost: hom: 20. in Mat. Satan nie miałby się rzucić na iad-
 nego, iesli by wprzód moryz Wysokości nie chciał: ale co ia mógł
 o ludziach, ponieć ani przeciwko wprzód chciał imiać
 áz pierwey dopuszczono mu od Pána. Tenże Serm: 6. in Epist: ad
 Philip: Nie miał się rzucić na wprzód, gdy Bog nie dopuścił: Da-
 leko wściecy na dusze ludzkie. Tenże hom: 8. in Ep: Col: Wiele mó-
 wi o wściech babach, które sepcia, na sy charakter y abo guła wie-
 ścia, y do obrazów chore obiecua. Tenże Chrysost: homil: 13. in
 Mat. y hom: 2. de Lazaro. Tenże Origenes hom: 16. in Num:
 nie kusa dyabla wściecy, áz od niego przyjmować, cho-
 ciaby czasem y prawdę mógł, przychodzić Paśli i. A. 16. 66.
 on wściekł, áz y prawda mieścić, aby nie był posnan.

PIERWSZA PIESN O PO- KUSZENIU.

CYPRIANUS epist: 63. ad Cecil: A i samego Krystusa
 słuchac mamy / te y Wiec sam o nim świadecy / mowiac:
 Tencu jest Syn moy namiley / tegoż słuchaycie. A przeto
 iesli samego Krystusa mamy słuchac / nie mamy się na to
 ogladać co kto iny przed nami rozumiał czynić / ale co
 pierwszy Krystus czynił / który jest przed wszystkimi. A
 bowiem nie mamy się wdawać za wycraiem ludzkim / ale
 za prawdę Bożą / gdyż przez Eziassá Proroka Bog mow-
 wi: Prozo tedy nie chwalać / wczec náuk y rozkazania ludz-
 kiego / ale. Tanie: Nie czynić tego co sam Pan czynił / co i to

o Pokuszeniu.
 Iniego jest / iedno słowá iego odrzucić / y kárność pánska
 wgardzić / y nie niemstich ále duchownych się słodzieytw
 y cudzolość dopuszczać. Tanie: Ponieważ ieslesmy Ká-
 plany Bożemi y Krystusowemi / nie náydzie kógobyśmy
 więcej náśladować mieli / iáko Boga y Krystusa. Tenże
 Epist: 74. Tercecy mamy czynić / ktore są nápisane. Zwý-
 szay bez prawdy / jest zástárzalość błdu: á przeto opu-
 ściwszy błd / idmy za prawdę. IUSTINUS in colloqu:
 cu Triph: Ja nie náśladuje ludzi / ábo náuk ludzkich / ále
 Boga / y tego czego on náuczył.

cież do mnie pracowici / dla grzechow waszych trostliwi:

do Paści człowiek w każdym stanie / pomoge wam / kádey

niedze / we mnie odpoczyńcie.

Bo iarzmo moje jest słodkie / brzemię moje
bardzo lekkie / Ten który ie dla mnie niesie / piekła
wydźie / w lasce będzie / a po tym żywocie nędz-
nym / będzie w Królestwie wiecznym.

Com sam czynił / czegośm uczył / w czymem
wam kupiżytkładubyl / toż też y wy wszytko czyni-
cie: A gdy to czynić będziecie / więcej się nie do-
myślicie / Korone odniesiecie.

Cosćie się Bogu oddali / wszyscy wielcy y też
mali / nie lutujcież w tym inż siebie / stojacy przy
iego słowie: W nim jest wasze pocieszenie / y dusz
waszych zbawienie.

Slywżazle nie odpłacaycie / wświety m żywo-
cie pracujcie / naten świat niechcieyćie nie dbać /
krzywdy swe Bogu poruczcie / a cieśnicyśa dro-
ga idźcie / bo Bog świat będzie karać.

Gdyby się wam tak dżiać miało / iakby wasze
ciało chciałozginela by w was wnet boiażn: Po-
kušenie Bog dopuszcza / tak ciało w służbe pod-
dawa / a straca prze swoje każn.

Jeśli tu wam ten krzyż ciężki / patrzcieśi na
piekielne meki / iak w nich ciężkie jest drecze-
nie / gđzie złośliwi wiecznie cierpia / płacząc / za-
bami zgrzytaia / tych wy pewnie wydźiecie.

Coć nam Bog wieczny zaślubił / maśa Kry-
stowa potwierdził / toć nam też zpełni zaiste /
przez Krystusa Syna swego / przywiedzie nas
do wiecznego / żywota rostkofnego.

A choć też świat chce zbawion być / lecz nie-
chce podług Boga żyć / niechce żadz swoich v-
martwić / iedno przewodzić lubość swa / to nie
będzie żadna miara / z rostkofy na rostkof isć.

Niechże ten świat to wważy / iako mu Pan
stogo grozi / obiecuiac takie karać / ktorzy tu swo-
wolnie żyia / mandatoro iego nie pełnia / ogniem
wiecznym piekielnym.

Nie dba też na Boskie rzeczy / iedno gdy przy-
da niemocy / w ten czas tylko dobrym chce być /
a kiedy czas y zdrowie miał / o dusze swoje nie nie-
dbał / o niebie nie pomyślał.

Jedno gdy sobie nie tufy / wten czas się stara
o duszy / dopiero prze Bog rozdawa / a żada Bo-
żey miłości / oczy tu niebu podnosi / o Różnodzie-
le prosi.

Anoby lepiej pokis zdrow / nie w te czasy kie-
dys inż chor / starać się o duszy swojej / pokuty nie
odkładaiać / młodości swej nie wśaiać / na śmierć
swoją pamietaiać.

Dzisiaj człowiek częstwy / wdątny / naziątny / tu
śmierci skłonny / wszytko wnetkiż nim przemi-
nie / iako wiec piękny polny kwiat / także y ten to-
marny świat / w rychle ze rosem zaginie.

Pyśnego nie wyrwie hardość / bogacz iego
máietność: bo wiem śmierć jest tak okrutna / by
też drugi wszytek świat miał / złotą / srebrą / pań-
stwa zyskał / wždy iednak musi stąd isć.

Nie pomożę dowcip/madrosć/ani też świat-
sta dostojność/nie ratuje swoy przyjaciel/ A kto
z Chrystem nie wnięta/zbawicielem go swym nie-
zna/ ten na wieki zgumie.

* Przetoż cie my prosim Panie / wysłuchaj
nasze wołanie/ Day pokusy przewyciężyć/dopo-
moż też ten świat wzgardzić/ byśmy pobożnie
mogli żyć / z toba wiecznie mieszkać/ Amen.

WTO RA PIESN. O TOK.

BERNARDUS Apolog: ad Guillelm: Abbatem: Re-
gula (to jest zakon / albo sposob wierzania y życia) musi
nie być reguła/która się nie zgadza z Ewangeliją y z Apostołem/
albowiem nie jest dobra. Tamże: Lepiej jest aby się zgor-
wienie wszędo / a niżeliby prawda miała być opuszczona.

TERTUL: Apolog: cap: 45. To jest reguła prawdy/któ-
ra przychodzi od Chrystusa przesłana przez pokły tego.
Ktoremu mało pośledniejszy / rozmaici wykładają bła-
dosławie. Beatus Rhenan: annotat: in hunc locum.
Kościoły Chrześcijańskie / żadney insey Reguły prawdy
nie przypinają/iedno że/która nam jest podana od Chrystu-
sa przez ręce tego. Cranzius lib: 8. cap: 47. Metropol.
Nie kiedyś będzie onieć pomnazaniu reguł wiednym wiel-
kim Kłasztorze Kościoła/pod Opątem Chrystusem/które-
go reguły po Ewangelijach rozłożone / jeśli byśmy zado-
nie zachowali/ nie potrzebaby tych należonych y nowych
reguł. Gentianus Kanonik in lib: 7. stromat: Clemētis.
Jedną y tąś była wszystkich Apostołow nauka/ nie inzego
podał Młóciey/ a mieli Piotr/ y inzy. Pamiętali ci wszyscy
na słowa Pawła s. który mówi Gal: 6. 16. A którzykolwiek

dobrych Reguły naśladować (to jest wiary w Chryste-
wano go zbawiciela) pokoy nad nimi y miłosierdzie / zc.
Toć ono fałsz co napisali Młóciy/ lib: conformit: fol: 78.
Wszystcy bywają zbawieni którzy umierają w regule Fran-
ciszka s. zc. według tych słow/ Jezuit/ Dominican, Bene-
dictini, Carmelita, &c. nie będą zbawieni. Tamże/ lib:
Conform: fol: 103. napisali/ Żadna Reguła więcej się do-
gu nie podobaj/ iako Franciszkowa/ zc. Toć Reguła Jezuit-
ka/ Dominikańska zc. Bogu się nie podobaj. Samiśie Ewangelij-
a nie dają/ bo się pnieśli Reguły pana Chrystusowego/ a za-
dali się za białochwaństwem pogańskim/ rozdzielwysy-
li rozmaite odnogi/ przeciw nauce Pawła s. 1. Cor: 1. 3.
Który nato siwdali y bunty stroją/ aby reguły pana Chry-
stusowego do gruntu wykorzenić mogli / a swoje zabobony
nie ofne wtroczyć. Którym aby nas z mocy wydart/ mamy
go o to prosić.

Notaj iako, Wzdawamy się wierni chwale/ zc.

D Wszechmocny Boże stworzenia
wszelkiego/ Rep: Weyrzyj się na nas
grzeszne z miłosierdzia swego: Boć
wielki fałsz y blad wśedy na świat
wyśedł / wśakże temu dobrze co tu prawdzi-
e przypsedł.

Patrzaj każdy na to: iak fałsz z każdej strony/
Rep. Puscwśy pogaństwo/ patrz na Chrześci-
any: Kto Chrysta wyznawa/ od nich nieprzysia-
ma/ samyś go śadza złym / y też potępionym.

Wśak to rzecz me dziwna / iż się to tak dzieje/

Rep: Nie każdy prawde zna/ przed mądrym się
kryje: Nie wświetlęcy mądrości/ przysć ku zni-
scomosci/ ale pokornemu/ z prostą wierzącemu.

Proścacz komi zaślubił Pan siebie obiawił/
Repet. A już to wypełnił/ raczywszy się ziawieć.
Zwodzić siebie sami/ mądrzy y wczem/ co dsi-
wnie miedruia/ Pánu wierzyć niechca.

Boć ten starb jest skryty/ Krystus prawdą
wieczną: Rep. A zdrada odkryta/ nauka falesina:
Pierwszy Kościół święty/ test już znieważony/
Co go nasładnia/ wnet ie kaceruia.

Alcebysiny wszyscy bezrozumni byli/ Repet.
Mając wolność prawdy/ w niewola się wdali.
Wszak przeciw sumieniu/ wierząc iego słowu/
nie czynić nie śmiemy/ Boga się boimy.

Ny Antykrystowych błędów nie trzymamy/
Re. Do Reguly Państiew wstawnie się micy-
my/ Tłapienie przestamy/ y ono czytamy/
boć w nim jest nauka/ z Krystowego słowa.

Czego oni od nas nigdy przyiać niechca/ Rep.
A owšem siromoca/ hancbnie zlorzecza: Nie-
sprawiedliwie też z Dboru wylaczaia/ a to za po-
sluge Bogu być mniemáia.

O wszechmocny Pánie/ Boże od wieczności:
Rep. Ny k tobie wolamy w swej wielkiej cie-
kości: Dla ciebie cierpimy/ pomocy żdamy/ o-
raczże bronić nas/ w ten to dzisiejszy czas.

Daruy nas o Kryste/ niech nami nie schodzi!

R. Nad światem zwycięstwo/ co z ciebie pocho-
dzi: To jest w pancerz wiary obleczyć nas ku boiu/
w Przylbice zbawienia/ prawego duszania.

Niechże już boiua buntánn chytremi / Rep.
A przeciw nam walcza/ iedno ty bądź z nami:
Przedśiać nie wsturaia/ bo mocy nie máia / tys
jest naszą zbroia/ y pierwsza obrona.

Bądźże wieczna chwala wszechmogacy
Boże/ Re. Jż nas nieprzyiaciel przewalczyć nie
może: Borałczyś zánánu/ swym dziateczkám/
bądźże chwalon zte° / od stworzenia wse° / Am.

MODLITWA.

O Mocny á dobrotliwy Boże / Oycze
nasz niebieski / my wiemy z twego świe-
tego słowa/ iż Dyabel stary on Smok/ á
chyttry przeciwnik nasz/ iáko Lew ryczacy szuka
kogoby pożarł/ y z wielką chytrością/ rozmaity-
mi sztukám/ o nasie się dusie stara/ iáko by nas ku
grzechowi/ y zelżemu imienia twoiego/ á potym
do rozpáczy przywiesć mogł. Abowiem on nas
rozmaitemi fortelámi łowi/ iuz przez bogáctwá/
iuz przez wbostwo / iuz przez lubości y pożadli-
wości / przez frásunki/ y przez rozmaite przeslá-
dowania. We dnie y w nocy swem dyabel stimi
pokusámi kuśi nas: choć czuimy/ ábo też spimy/
wszędý jest okolo nas/ y rozszerzył swoje pászcz-
ke syroko/ chcacy nas pożreć. Opánie k toż mo-
że przed nim wćiec: abowiem bez przestánku nie

* * * * *
 wstawiać / krazy około dusz naszych / a my dla le-
 niwości ciała naszego / niemożemy tak być mocne-
 mi y czynnymi / abychmy iemu bez twej pomocy
 sprzeciwić się mogli. A przeto rącz otworzyć na-
 sęoczy / abyśmy poznali / iako mocnego / chytręgo
 a czynnego nieprzyjaciela mamy: bo nie z ciałem
 ani ze krwią walczyć nam potrzeba / ale z szatanem
 / który jest Książciem tego świata / mający
 moc napowietrzu. Śmiału się nad nami miłoście-
 ny Boże / uczyni nas czynnymi a mocnymi rycerz-
 mi swymi: wbić nas w zbroję twoję / abychmy
 się mogli zastrawić naprzeciwko tej chytręści
 Dyabelskiej. Oblecz nas w pancerz stateczno-
 ści / a opas biodra nasze prawdą: pomoż abyśmy
 chodzili w posłuszeństwie Ewangelii potężni.
 A nade wszystko daj w nasze serca tarczę y moc
 wiary / którą abyśmy się mogli wszystkim strzałom
 ognistym złego nieprzyjaciela zastrawić. Włóż
 na nas hełm zbawienia / a użyj nam duchowne-
 go miecza / który jest twoje wścieczne a nute slo-
 wo. A gdy nas tak uzbroi / tedy bez wątpliwo-
 ści zwyciężymy twoją pomocą / te nasze go prze-
 ciwnika Dyabła / iako rycerze twoi. Dajże go
 nam zwyciężyć / a w twoim imieniu poroczyć: co
 pewnie będzie / gdy ty w nas y przy nas będziesz /
 nie będziemy się nic bać / by też y świat wszystek na-
 nas się obalił. Abowiem ty jesteś nasz pomocnik /
 który zwycięż y krolujesz na wieki wieków / Am-

* * * * *
 P I E S N I
 O MAŁZENSTWIE S.

Tob: 7. 17.

Weseli się błogosławie Bogu.

Małżeństwo / które nazywa Páwet s tajemnica między
 Chrystusem a Kościołem / Ephel: 5. Brzćwescia y tożem
 niepotalnym / Heb: 13. wśmrtim duchownym / 1 Tim: 3.
 iako y świętym / 1 Pet: 3. wdowom / 1 Cor: 7. wdowcom /
 Gen: 25. jest wolne y dopuszczone / które nikomu do na-
 bożeństwa / ani do abawienia nie jest przeszkodą.

1. Pátryarchowie żony uczyć się mieli, choć na on czas ofiary
 sami Panu Bogu ofiarowali, iako Abrahám, Gen: 23.
 Izaak, Gen: 24. Iakob, Gen: 28. Iosef, Gen: 49. Moyses, Exod:
 18. których małzeństwo wspomina Ignatius Epist: ad Phi-
 adelphien: powiadać, Życz sobie znalezione być u nog ich
 królów Bożym. Prorocy w stanie małżeńskim żyli, iako
 Izaiasz, Isai: 7. Jeremiaś, Jerem: 16. Ezechiel, Ezech: 24. Oze-
 as, Ose: 1. Małzeństwo Proroków zaleca nie tylko Ignatius E-
 pist: ad Philadelph: ale y Chrysostr: Homil: 4. in Isai: mo-
 wi: Małzeństwo izali zaśladać. Zonę tobie dana jest aby by-
 ć ratunkiem, nie zaś ciada: Izali nie miał Prorok Izaiasz żony?
 Jednak przecie małzeństwo nie przeszkadzało iasce Duchu, ale
 choć z żoną mieszkał, a przecie był Prorokiem. Iesliż miał Izaiasz
 syna, toć miał y żonę, aby rozumiał, iż małzeństwo nie jest sle-
 pą przeszkodą do świętęści. Tenże, Homil: 56. in Mat: Prorocy
 żyli y żony mieli, a nie zaśladało im to nic do cnoty.
 Kapłani w świątyni y starym Zakonie, żony wzięli mieli, y
 tam najświętszy Kapłan, Levit: 21. Ezech: 44. 1 Reg: 2. choć ra-
 to y w świątyni ofiary ofiarowali za grzechy, Exod: 29. Num:
 18. To małzeństwo wspomina Augustinus eno wyznawiać,
 18. 2. cap: 55. retract: y in Levit: quat: 82.
 Apostołowie w żonach swoich mieli, y z nimi aż do śmierci żyli, u-
 nac Ewangelii, Luc: 11. 11. Ad Rom: 1. 14. y 21. 9. 1 Cor: 9. 5.
 Co y Doktorowie znowa z Pismem się zgadzają: Ambro-

108 niepokulane, a meza z żoną szliska obcożnienie jest cyslo-
 ticia. A tak Wszechy Biskupi, Presbyterowie, na słowia Papi-
 ciuświe zeszli, &c. Odstępie zakazanie małżeńskie Du-
 choświecku, Wszechy Biskupowie Rzymscy nie z Pisma i. nie
 od Apostołów, ale cisłia od Kapłanów Pogańskich, którzy bez
 żon mieszkali, piśe Hieronymus lib: 2. cont: Iovinianum. Je-
 duak w mierzadzie leżeli, Wszechy Minutius in Octavio, cis-
 łicia od Heretyków dąbnych Manichejów, którzy dż małżeń-
 stwa dopuszczali osobom świeckim, ale go bronili osobom duche-
 wnym, zeznał Augustin. lib. 2. cap: 18. de Morib: Manich:
 7 Epist: 74.

II. W starym Kościele na Biskupstwo konate Wszechy
 Wszechy Gratian: Distinct: 28. Can: de Syracusane. Pelagius
 ordynował Biskupa, a on żonę y dzieci miał, bądź by tedy Presby-
 ter, albo Dyakon, albo Subdyakon był, pokazuje się że na takie ur-
 zedy ordynowani, przystojnie małżeństwu używać mogą, &c.
 Toż mówi Caranza Anich fol. 162. in summa Conciliorum.
 Do tego, nikogo do bezienstwa nie przymuszano, ani ślubu cyslo-
 tici przykier, eniu ni na kim nie Wszechyano, zeznał Concil:
 Ancyratum. Can 10. y Constantinopol: VI. Can: 13. & habidi-
 distinct: 31. Can: Quoniam. Wszechy Dionysius Biskup Jerozolim:
 Pmyta Biskupa, który chciał Wszechyć przy Wszechy, lib: 1. y
 stoici na niektórych, na pominiacie go, aby iarsza cisłia, cis-
 łości, na bracia, z potrzeby nie Wszechy, piśe o tym Euseb: li: 4.
 ca. 22. Ktemu, Wszechy był, iuz będąc Biskupem, po ordynacy, oie-
 nił się, co uczynił Euplychius Biskup Cesarzeński, piśe Hist: Tri-
 part: lib. 6. cap: 14.

Celestinus III. Konstantyn, Mniske posłubiona, cork e Krola
 Sicilij, &c. 734 Henryka Wszechy, piśe Platina in vita illius tan-
 xxi. mny, homi rosi, iuz 34. mas się, Wszechy Avente: lib: 7.
 Boior. Naclenus in vita illius. A Gregor: 11. napisal, co Wszechy-
 mina y Aventinus lib. 3. Boior: Zaden Xiadz niechay nie cho-
 nierzadnie: ale niechay albo Wszechy życie, albo niechay żonę
 pomyie, korey się nie godzi opuszczać.

Pius II. Duchownemu, korego Wszechy, Frundt, dopuścił się o-
 zenić: co siepokazuje listu jego, korey pisał do tego Duchownego.
 Tenże Papież lib: 1. in Acta Concil: Basiliens: napisal: Dobrze-

109 by było, aby Xięża w stanie małżeńskim żyli: a Wszechy Wszechy-
 ich było Wszechy, korey teraz dla mierzadu Wszechy porępic-
 ni. Tenże mówił cisłia, piśe Platina y Sabellicus in vita illius:
 84. przyczyny Wszechy, dla czego Xięży odierali żony, ale Wszechy-
 si, dla czego słusnie maia być przy Wszechy. Glossator in Canon:
 Cum olim de clericis coniug: lib: 3. Titul: 3. decret: Gregor:
 Wiele ich mówił, iż Papież może tym sposobem y dż Wszechy-
 noici, aby się kto ożenił, będąc na Wszechy urzędzie, y po ślubie, po-
 Wszechy, iż tylko z podania Kościelnego Wszechy iest. Toż
 mówi Glossator in Cano: De illo. dist: 32. Toż mówi Thomas in
 2. 2. quæst. 88. art: 11. Caietanus tract: 27. Tomo 1. in Opuscul: y
 Soto lib: 7. qu: 6. art: 2. de Iustit.

Papież Innocentius III. in Can: Placet. Decret: de conver:
 Coniug: mówi: Małżeństwu z Boiego prawa, nie zabrana przy-
 mości Wszechy urzędów, ale tylko z postano. Wszechy Kościelnego-
 go: y tak Małżeństwu z przyrodzenia nie przeciwna się przy Wszechy-
 Wszechy urzędów: Toż Wszechy iż po Wszechy mogły Xiadz
 Wszechy w małżeński stan, gdyby to postanowieniem Kościelnym
 nie było zakazano, &c. Gratianus iż napisal causa 26. quæst.
 2. Canon. Sors: ex Augullin: Małżeństwu Xięże ani z zakonney,
 ani z Wszechy, ani z Apostolskiej powołności iest zakaza-
 ne, ale ięda z prawa Kościelnego iest zakazane. Nad to nie bro-
 niono Wszechy po Wszechy się żenie, ani ich dla tego z urzędu zru-
 cano: co się pokazuje z onych słów korey zadawali Heretycy Mon-
 tanilla Księżom u Tertullina libro de Monogamia. Wszechy
 Księżom dż Wszechy prafidnia, to iest, uczą y Sakramenta-
 mi Wszechy. Hieronym. Epist. ad Oceanum, po Wszechy iż peten-
 ięda iest tak Wszechy Duchownych, korey po imierci iedney mał-
 żonki, druga powo Wszechy. Tenże in cap: 1. Tit: 1. one słowia Apostol-
 sie, Niech będąc Biskup mężem iedney żony, Wszechy y rozumie,
 aby Biskup przykier dż Wszechy iednego cisłia nie miał Wszechy-
 dż żon, ale tylko iedną. Toż rozumiał te słowia Wszechy Xiadz
 Chrysostomus y Theodoretus in 1. Tim. 3.

III. O Wszechy albo pozrytek bezienstwa Rzymskiego. Phygius Co-
 lonien: in publ. scripto, Tolerabilius & melius est, unū sacer-
 dotem, si continere non possit, habere centum concubinas,
 succellivē tamē, quā unam legitimam uxorem. Te sententia

approboscil Hofius *Kardynal*, de impedimentis Matrim: c. 16.
 Reprehēditur ab hæreticis Phygus, qui nō verē magis quā
 piē scriptum reliquit, minus peccare sacerdotē, qui ex in
 firmitate carnis, in fornicationem sit prolapsus, quā qui
 nuptias cōtraxit. Turpis illis videtur hæc oratio: contrā
 Catholicis honestissima. Costerus Iesuita, in Enchyrid: de Mat.
 Si sacerdos fornicetur, aut domi concubinam foveat, tametsi
 gravi sacrilegio sese obstringit, gravius tamen peccat, si cō
 trahat matrimonium. *Tęs sententia wapisal VVuck Iezuita, onę*
approbniac, ná dzien ofiárowania P: Mar: miała sām co czynię
te sententia, uczac o P: Máryey. Glossator in Can: Abfit. Caut.
 q. 3. Si ergo Clericus amplectitur mulierem, interpretabitur,
 quod causa benedicendi eam hoc faciat. *Tęse* in Can: Sicut.
 Caut. 32. q. 2. Hodie sacerdos, Diaconus, magis punitur, si con
 trahat matrimonium, quā si fornicetur. *Tęse* in Can. Ma
 ximianus. dist. 81. Pauci sacerdotes sine scortatione inveniun
 tur. Gratianus dist. 34. Qui non habet uxorem, loco illius cō
 cubinam debet habere. *VV księgách kłore zówa* Speculum Sa
 xonum, lib. 3. art. 45. in glos. Si ergo cum aliqua mulierū con
 cubuerit sacerdos, ipsa est verā sponsa, hoc est, Catholice
 Ecclesię filia. Baldus in lib. Si tibi filius ff. de adopt. Papa po
 test permittere Monacho ducēdę uxoris ad tempus potesta
 tem, ut sobole procreata, confestim ad Monachismum rever
 tatur. Huldalrichus *Biskup w listie do Mikolája Papieja pise,*
mościac: Dicunt impii, honestus est pluribus occulte impli
 cari, quā apertē in hominum vultu, & conscientia cum u
 na ligari. *Támże pise, iáko Grzegorz Wielki widziac á ono kłó*
ty sięcy, & wleczono diecepcych głoszek śietia z wody tościac ry
by, sá wólat: Melius est nubere, quā mortis occasione præ
 bere. Hasenmullerus *niekiedy Iezuita pise* cap. 10. Hist. Iesuit.
 Ordin. Fabricius Iesuita Romę mihi in faciem dixit, Ego
 mallet Sodomiam exercere publicam, quā contra Papę
 mandatum, inire matrimonium. Iesuita quoq; Andreas dixit,
 Non minus peccat Sacerdos si uxorem ducat, ac si cum mula
 rem habeat. *Támte* cap. 6. Hoffseus Iesuita dixit pro exhorta
 tione de virginitate, Minus peccare Sacerdotem adulteran
 do, quā conjugem ducendo. *By był nie Celibat pomieścolny,*

Linia XIII. *Papieża, nie zabito by było na cudzołóstwie: Co że na-
 woła Platina in vita illius: Nie pisał by był tych Świerżów o Ale-
 xandrze VI. Papieżu, Iovianus Pontanus.*
 Hoe iacet in tumulo Lucretia nomine, Sed re
 Thais, Alexandri, filia, Sponsa, Nurus:
*Iohanna osma, mogłaby była nie być Papieżem: Czego dąs pra-
 przeświścony: ale dąs on ichże Historycy świadczy, jako Martinus
 Polonus Arcybiskup, Sigibertus Opat, Marianus Mnich: Nau-
 clerus Proboscę, Sabellicus, Platina, Volateranus, Fasciculus
 temporum, in vita illius: Petrarcha in Chron. Ital: scirpt. Io-
 hannes Bocatius lib: de claris mulieribus ca: 99. Arnulphus
 lib: 5. cap: 32. Polichr: Antonius Arcybiskup, Tit: 16. cap: 1. Se-
 7. Guilhelmus Mnich, in vitis Pontif: Martinus Mnich, in Flo-
 rib: Temporum, Bergomensis in Supplem: Chron: Trithemi-
 us in Annał: Iohannes Stella in vitis Pontif: Crantzius Dwie-
 tan, in cathalog: Pontific: Mantuanus lib: 3. Alphonf: Caelius
 Rodiginus vol: 14. Laonicus Chalcacondilus in Hist: Historyk
 Grecki, y in sy: Y doświadcza tegoż Licę, Stołkiem diuiną Śwym, y Bał-
 chanem kamiennym. Półświat Biskup Krakoſki, nie brał by był
 Mnij: ki 3 Kł: 120, Bielski fol: 363. Zaświśta Biskup Krakoſki,
 nie ślał by był sye łażac na brog, Bielski fol: 378. Piotr Dun-
 czyk, nie posyłał by był syzyka dła Opata Strzelca iego, Bielski f: 354.
 Nieśpominał tresney Historycy o donie Biskupie, kto chce mech
 czyta Discipula Exempli: 124. Opuściam nieczysty, brzydki, y
 śpomniania niegodny grzech Sodomski, którego jest przyczyna
 Caelibatus, bezciężko, który na oczy Księży cyryuac Bernardus,
 na Synodzie Remenskim, śłowa iego są: Co się dzieje u Biska-
 poś potajemnie, śkładać jest rzecz y powiędzieć, którego do-
 puśczał Sixtus IV. Papież, Kardyналom niektórym, świadczy
 Vesselus Doktor Papiejski trakt: de Indulgent. y świat o nim
 księga Iohannes a Casa Arcybiskup, zalecając go, która księga
 śpomina y Sleydanus lib. 21. Comment. Możemy o nich mo-
 rzec, co mościł Epiphanius o Origeniśkich heretykach, Haeres.
 63. Odrzucać małżeńsko, a nie uś. Kł: a nich śświecna po-
 żałość: abo Świecie nie przeskręca sumey czystości, ale zmy-
 łoney czystości. imię tylko mający, potajemnie bożiemie mie-
 ścać z nieświśtaćmi, dla ucieśności ludzkiej, pod zasłona 14-*

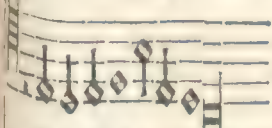
*ski ludzkiej imieniem się chęłpia. Tono co też mógł Irenaeus
o Valentinianach herezykach lib. 1. cap. 1. Niektórzy potajemnie
zniewadzić mieliby, a drudzy iawnie bez wstydu, qual-
cunque adamaverint mulieres, has a viris suis abstrahentes,
suas nuptas fecerunt. Alii verò valde modestè initio, quali-
cum sororibus fingentes habitare, procedente tempore, ma-
nifestati sunt, gravis a sorore a fratre facta. Mozem y onozaci
co napisał Hieronim. Epistol. ad Furiam. Izyk zmyla czystosc, a
wszystko ciato nieestetyczne jest. O rychli mości Salvianus Bi-
skup Malsylienski, lib. 5. de Providentia Dei, Xieja rzeczy do-
lonych nie czynia, a zakazanych się dopuszcza: Wstrzymać się
się od małżeństwa, a nie wstrzymać się od drapieżstwa. Co
czyni głupi rozumie! Bog grzechów zakazał, nie małżeństwa.
Nie pomnia na Państwa i, który dla uświęcenia nierządu, każe
mieć małżonka każdemu, 1 Cor. 7. poświadczając, iż nieczyste
jest małżeństwo między wszystkimi, Heb. 13. ani na Concilium
Torunenskie i, które mości Canon. 9. Biskup który nie ma Bisku-
pich, to jest, żony, niechaj się za nim nie słocza hurmem nie-
sz, ani na Chryzostoma, który tak mości Homil. 4. in Isaiam. Nie
brzydz się małżeństwu, ale miej w nienawiści wszelkie czysto-
stwo i a tobie obiecuję zbawienie, chociażbyś miał żonę.*

**PIERWSZA PIESN O MAŁ-
ZENSTWIE.**

CHRISOSTOMUS hom. 2. in Titum. THEOPH: in
cap. 1. Tit: Apostoł chce zafacystić odsepiencom/ Fro-
rzy małżeństwo potępiać/ wśmagać iż małżeństwo nie ma-
żadney nągany/ y owsem jest tak zane/ iż z nim każdy mo-
że być podwyżsiony/ na świętą stolicę Biskupią. HIERO-
NYMUS in 1 Tim: 4. Każdy który małżeństwo potępia/
nie jest miłośnikiem czystości/ ale nieprzyjacielem/ ponie-
waż y powściągliwym pochwałę odeymuje/ y niepowścią-
gliwym odstawy lekarstwo małżeństw/ dopuszcza wżerze-
czeństwo plodzić.

Ogdy mebo ziemię stworzył/ Rep.
Rozlicznie je przyozdobił/ Rep.

Niebo słońcem y gwiazdami/
Niesięcem y planetami:

A ziemię zaśie ziołami/ Re. Trawa/ kwieciami
y drzewami/ Rozmaitcie ochodził/ Re. A zwier-
zętami napelnił.

Potym zaś do gotowego / Rep. Stworzył
człowieka pierwszego / Adama Wycią naszego/
Rep. Stworzył był tylko samego.

A widząc iż źle samemu / Rep. Człowiekowi
być iednemu/ Wnet mu towarzysza przydał/ Re.
Za małżonkę Ewę oddał.

Tamże święty stan Małżeński/ Rep. Postać
nowił Bog niebieski / by się ludzie rozmnażali/
Rep. A ten to świat napelnił.

A nierządu poniechali/ Rep. Cnocliwie się tu
chowali/ Dziatki loża Małżeńskiego/ Rep. Wy-
chowali ku czci jego.

Wszystki jest stan Małżeński / Rep. Zaleca
go Paweł święty/ y łożę nie potalane/ Re. Czy-
ste w tym to świętym stanie.

W którym Pan Bog ten świat sprawił / Re.
A tak go mocno utwierdził / By sie tego nie
nie ważył / Rep. Rozłączać co sam Bog złączył.
Oycy Matkę opuści / Re. Kto w ten Mał-
żeński stan wstąpi / A do żony swej przystanie /
Rep. Jednym sie ciąłem z nią stanie.

A tam inż iedno drugiego / Rep. Szánnie iáé
zdrowia swego : Jesli z nich ktore wpadnie /
Rep. Drugie ie podniesie snadnie :

A gdy ktore zachorunie / Rep. Jedno drugiego
ratunie : Wiernie y pilnie przyglada / Re. A w s-
láti mu wczás dżiała.

W wóistách y też w kłopotách / Rep: A w
wóiskich doległosciách / Nie zaniechawájac
tego / Rep. Pócieśáć iedno drugiego.

We zgodzie z soba mieszkájac / Rep: Práccy
rák swych vzywájac / Jedno drugiemu vgadzá
Rep. Ktore ná ten stan pámieta.

A tak iaporádzé tobie / Re. Vwáz to dobrze
v siebie / Lepiey wlasná małzonkę mieć / Rep:
Níż w iákim nierzadzie gorzeć.

O tym wiedz iż porubnik / Rep. Wšeteczne
cudzołożniki / Pan Bog potym sádzic będzie / Re.
A zda ich ná zátroczenie.

Gdśie plácz y zebow zgrzytanie / Re. Ciesťie
wieczne nárzekánie / Vchowáy nas Kryste Pá-
nie / Rep. Rácz dáć z toba krolowanie.

* Day bysiny w Małżeńskim stanie / Re. Sprá-

towáli sie cnotliwie: Jeden drugiego sánujac /
Rep. Z małżeństwá nie wystepniac.

Rácz nas w tym małżeństwie swietym / Rep.
Utwierdzić słowem Bożim swym / Ráczże
nam też błogosłáwić / Rep. A po śmierci day z
soba żyć / Amen.

W T O R A P I E S N O M A L - Z E N S T W I E ,

z Psálmu Dawidowego 128.

Małżeństwo nie jest sakramentem / ábowiem nie ma e-
lementu żywiołu sakramentalnego / áni obiernice sakra-
mentalney / iáé o ma Arzest y wieczera Pánka: co znawa-
y Durandus in 4. distinct: 26. art: 3. quest: 1. A iesli jest sa-
kramentem wlasnym / á czemuż Kieśa nim sie brzydzy / o-
nego nie wywáta / ono plugástwem názywáig: czego pel-
no jest w ich defektách / y v Siriciusa papieża / Epist. ad
Himerium. Co sié tyte onych słow Ephes: 5. 32. mowi
tám Apostol me o złączeniu meá z żoná / ále o złączeniu
Krystusa z Kościołem / cze° jest figurá stan małżeński: ábo
wiem tám tego dokláda Apostol / mówiąc: A mówię o
Kościele y o Krystusie. Co y Augustin wwaáig mowi /
Tract: 9. in Ioh. A żeby kto nie rozumiał być tey wielko-
ści sakramentu / w káżdym z osobná stáde mágicym žone /
mowi: A mówię o Kościele y o Krystusie. Toż mowi in
Psál. 10. y Serm. 40. de Tempore. Clemens Alexan-
drinus nápisal: Swiete jest małżeństwo: á przetoż Sa-
krament ten do Krystusa y do Kościoła prowadzi Apo-
stol / lib. 3. Stromat. To me do osob. Nazianzenus orat. in
dictum Evangelii: Wielka to jest tajemnica, ále ta to o-

bractwu do Krystusa y do Kościoła. Chrysostomus Homil. 12. in Epist. Coloss. Młactwo młactem jest Kościół y Krystus / młactem rzeczy wielkiej. Tenże Homil. 36. in Genes. Młowi Apostoł i Młactwo jest tajemnica y obrazem miłości Krystusowej / Którą przeciw Kościołowi pokazał. A Pomerius in Domi. 1. post Epiph. Serm. 2. Młactwo jest młactem świętej rzeczy / to jest złączenia Krystusa z Kościołem / i. A jest test dla tego Młactwo sakramentem / i. Vulgata tego słowa wywaja / y tak ie przez Eklada / choć nie własnie / bo w Greckim jest / Tajemnic / tedyć tym sposobem będzie wiele sakramentow / abowiem na wielu miejscach tegoż słowa tak Vulgata wywaja / Tob. 12. Dan. 2. Coloss. 1. i Tim. 3. Apoc. 1. 17. Ephes. 1.

Notá iáko, Jezus Krystus Nazaráński / i. c.

W Szyscy są błogosławieni / y pierwsi będą do zbawieni / ktorzy mają bojaźń Boga / i drogami jego chodzą.

Iż prac reku twych pożywasz / Błogosławieństwo otrzymasz / Bierz dobrane tobie będzie / iáko domá tak y wśedzie.

Bo w twym domu twoia żoná / Płodem będzie obdarzona / Podobna macicy Winicy / Wzrośdzie swym obfitey.

W okrag ku stołu twojemu / Korni szczepi / Oliwnemu / Siedzą twoi potomkowie / Tak corok iáko synowie.

Tak się temu błogo wodzi / co w boiaźni Boga chodzą / Przeclećtwo będzie zgładzone / Kto

o Młactwie. K x i i

re jest wśem przyrodzone.

Przeżegna cie Pan z Syonu / Z tej gory Bożego domu / y dobra młactwa świętego / wyzryś Jerolimskiego.

Bedzieś sie weselić z tego / w wszystkich dniow żywota twego / że Pan Bog oddawa szczerze / A rad czyni swoim dobrze.

Wyzryś syny synow swoich / Doczekasz po ciechy po nich / Vznasz pokoy Krześciański / Dáć to Pan Bog niebieski.

Prosimy cie Oycze miły / wysłuchajże swoje syny: Rącz błogosławić tym wszystkim / Ktorzy żyją w stanie świętym / Amen.

Tenże Psalm.

N A który piśac Augustin / Hilarius, Basilus, wśadają / że to jest szczęście / błogosławieństwo / boiących się Boga / żoná płodna / dziatki gromadzą / widzenie dobre Krześciańskich / y pokoy wiernych / iednak tego doклада / iáko Hilarius, a Rufin / i tu Duch święty mowi o dobrach ziemskich / nie o dobrach onych niebieskich / Ktemu y tego doклада / iáko Basilus, i wiele boiących się Boga bez potomstwa pomárlo. Jesliby tedy miało błogosławieństwo wiečne / bá y to doczesne / w tym samym zawisnąć y należeć / y rozumieć ie się ten Pán Bóg nie boi / ani bał / Ktory bez potomstwa jest / y umiera: tedyć wiele ludzi świętych y pobożnych / Ktorzy bez potomstwa z światá zesli / Boga się nie bali / błogosławieństwa Bożego nie mieli / y niegodni byli. Jeslibyśmy to mowili y rozumieli / mowi Augustinus, cielesnymi testesiny / nie poymniąc tych rzeczy / Kto

sa Duchá Bożego. A iż y tego nie widzimy / ciż Dośro-
wie / Augustin / Żilár: mowi / iáko jest wiele bálwochwal-
cow / y mezbożniów kwitnacych mártynościámi y diátlá-
mi: coż / iżali się iuz ci Páná Boga boia prawdziwie? Iż y
tego nie baczymy / iáko ludzie pobożni Boga się boia /
żalu / frásintu z diáteť doznawáia: á ktoż będzie śalenie
rozumiał / że się ci Boga nie boia? Nie zaprzymyś / tym á
mezbożnym czasem tego szczęścia: nie mowmy / wcy nas re-
go Augustinus, czemu ten / który się Boga nie boi / wiele
ma diáteť: Wiedzy bowiem / mowi Basilus, że to szczę-
ście położone jest / nie w tych doczesnych dobrách / ále w
tym / jeśli się Bogu będziemy podobać. A podobamy się /
jeśli tak wierzymy iáko roślánie Syn Boży. Czytaj E-
chce co nápisal Syrády cap. 16. o dzieciách niepobożnych.

Notá iáko, Vitamque faciunt beatiorum.

Bzwot ten mieć będziesz błogosławiony /
Na tey drodze swiátá wśelkicy godzi-
ny.

Który zna wiecznego Páná swóiego / y boi się
iego z serca prawego:

Przytym / roślánie będziesz strzeżł iego / nie
máiac sumnienia ná tárgnionego:

Będziesz też pożywał swoich ráť prace / A tak
będziesz slynał v Boga w łásce.

Będzie w domu żoná obfitorová / iáko winny
korzeń owoc dáwała.

Synowie enotliwi do stólu siedo / Drzewo
Chlwnemu podobni beda.

Tak weźmie żywiacy w malženstwie stanie /
Kronia pochyby v błogosławienie.

Takiemu každemu Boże wśechnocny / wśá-
zuy łáske swa we dnie y w noc.

Boże Który mieysce obrales sobie / W Jeru-
salem mieścić / y ná Syonie /

Day temu ogladać szczęśliwe wnutí / A smu-
tku nie poznáć áże ná wieki.

Pokoy Izraelá day że też widzieć / aby twóia
chwała moglá mieysce mieć.

Day to wśytko Pánie námiłościwośy / przez
swe swiete imie ná nas wcyżrzáwśy.

Bogu Oycu / Synu / Duchu swietemu / nie-
chay będzie chwała Pánu wiecznemu. Amen.

MODLITWA.

Swiety Boże á miłosierny Oycze / Któryś
stan malženstwi sám postanowil / y tak ci się
vpodobálo / aby ná z niewiásta w malžen-
stwie miłosci wśpoleť mieřkali / á swiát nápel-
ni: twoy Rosćiol nmożyli przez rodzenie dĩa-
teť: Prośe ja ciebie / poniewáż śátan nieprzyia-
cielem jest twego Bośkiego porzádku / Który w-
śytkimi silami o to pracá ma / aby to twoie po-
stánowienie zepsował / ráczże wśytkim Brze-
scianstím malzonkom łáski swoey vžyczyc / aby
cie vstawce tego zákónu poznali / á te pocieche
w swym sumnieniu mieli / iż są w dobrym á tobie
przyjemnym stanie / w Którym tobie służyć mo-

ga/y zbawienie wieczne otrzymać/ a tym chutli-
 wocy tobie ku spodobaniu to czynić mogli/co ich
 stanowi należy. Day aby sie ciebie bali/ a w pra-
 wdziwoey miłości/ a zgodzie Krześciański z sobą
 mieszkali/ a w poście czolą swego chleb swoy ie-
 dli/ a dziatki swe w pobożności wychowywali:
 a iżeby też Krzyż swoy który w tym stanie być
 musi/ cierpliwie a spolnie znášali. Odzeń Szá-
 tana od nich/ aby takowego twego postanowie-
 nia nie stažil/ a niedozy nuni iakiey nieprzyjaźni
 nie násił/ aby przeciw twemu przykazaniu nie
 wystepowali/ a do cudzołóstwa/ albo do inšych
 mierzadow sie nie wdali/ albo w inše grzechy swo-
 motne zawiedzeni nie byli. Pomoż miłosierny
 Boże/ aby wšytkie niezgody małżeńskie/ ku zgo-
 dzie przysły/ a swoie powinowactwo małżeń-
 skie trzymali/ a pospolu mieszkali w wierney a
 porządney miłości/ a twego świętego słowa z
 pilnością sie uczyli/ a ono w pocztinności mieli/
 y we wšytkich swych przeciwnościach/ w tobie
 nadzieie potładoali: ciebie swymi modlitwami/ a
 pobożnym żywotem chwalili y wielbili/ aby by-
 li w twej służbie náleżeni: a po tym to żywocie
 czesnym/ aby byli przyłaczeni do wšytkich po-
 bożnych małżonków/ do twego Królestwa/ w
 którym żywiesz na wieki wieków/ Amen.
 Oycze náš któryś ieś, &c. Amen.

P I E S N I CZASV WOYNY.

Exod: 15. 1. 21.

Mowyś Izraelity śpiewał te pieśńpánu tymi słowy:
 Śpiewać będę pánu który zacnie wywyższoł ieś/ a
 łonie niezłicem ich wniósł do morza.

I. Ludziom Krześciańskim religia święta w Rusiency y w
 spráwiedliwej káuzie wojować nie broni/
 áni zátágnie.

Iudic: 3. 1.

Tęsa narody które Pan zstąpił. aby wyświadczył przez nie I-
 zraela, y wšytkich którzy nie ználi Bóga Chánańskich, a-
 by porym synowie ich náuczyli się pokój a nieprzyjaźni, a mieć
 nálog walczenia.

Deuter: 13. 12. 20. 10.

A gdy przyciągniesz do takiego miasta abyś go dobył, tedy z ni-
 mi będziesz rokował o pokój: A jeśli pokój podany przyjmie, a do-
 broćciwie oddorze brany, tedy lud wšytek który tam najdziesz,
 będzie hołdośnikiem twoim, y będzie służył. Ale jeśli nie przy-
 tać pokój bronić się nam będzie, tedy je obleżesz, a gdy je
 Pan Bóg poda do rąk twoich, wšytkie mężczyzny w nim pomordu-
 ieś mieczem, jedno nieświasty, działy y bydła, y to co jedno bę-
 dzie w nim, pobierzesz sobie za łup, &c. czytaj lib. 1. Reg. 15.

2 Reg: 10. 12.

Bierzmy się za lud náš, y za miasto Boga nášego, a sam Pan
 niechay to spráwić co się iemu nálepiey podobá. Pátr: 2 Par. 20.

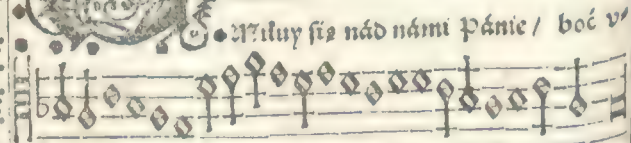
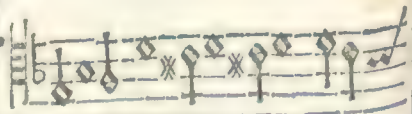
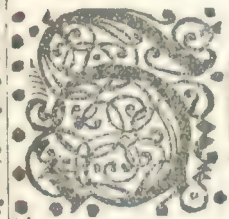
1 Machab. 3. 19.

Iudas Hetman mówił: Nie wóielkóci, ani wó możności iś
 wóielkóci wóielkóci iś położone, y wóielkóci moc iś zniebá: v 21.
 Walemy za nášę zbroń y dla próś nášych: v 43. Walemy
 za lud náš, y za Kórol: v 59. I epię nam na wóielkóci ginac, ná-
 li pátrac na náśę narodu nášego, y ná mieścá wóielkóci. A
 wóielkóci wóielkóci tego który iś ná niebie, niechay się tak
 zniebá. Wóielkóci, 4 Reg. 19.

re: o tym piśa Sabellic. Balerus, Naucerus, Volateran. &c. Jest
 komu uszć: kto zgubił ziemie Węgierska? Papież Eugenius, roz-
 grzeszeniem salejszym z przymierza poprzyjęzżonego Króla Wła-
 dysława, którego Amurates Cesarz Turecki na głowę poraził
 samego zabił, y heliand Kardyнал, i który był przyjechał z rozgrze-
 szeniem, piśe o tym Bonfinius lib: 6. Decad: 3. Iulius II. &c. alizac
 z Ludzkiem Królem Francuskim, a & yieżdżając z miłst-
 & rzucił klucze do Tiber, a miecz przypasał mościac: Ponie-
 & kucz i. Piotra nie nie pomaga, niechajcie miec: Panna s. pomoż.
 Tak Successorom sęoim y przyśilej mocy mysloney utracić, y
 dat znać, że na miejsce, jako maściat Adrianus IV. nastąpił Pa-
 pież, Romulusość, & miejboysć, a nie Piotrości & opasieniu &
 & sec. Piśe o tym Naucerus in vita Adriani.

PIERWSZA PIESN CZA-
 SV WOJNY.

AUGUSTINUS Epist. 205. Inśy są wami walcze mo-
 dloc się przeciwko niewidomym nieprzyaciółom / a wy są
 nimi walczeć / przeciwko widomym nieprzya-
 ciółom.

Dziś wam walczeć / boć wy
 sławie w twej obronie / wysłuchaj nasze wołanie / zewsząd
 (namy wdręczeni)
 Powstań / powstań zbawicieli / Tęś miły

odkupicieli / A od nas się nie odwracaj / Pośoy
 swooy naswietśy nam day.

Pogańie nas ogarneli / A krewo twych świe-
 tych przelali: A namci się też dostanie / Jesli nas
 opuścisz Panie.

Wyrwi nas z mocy Tureckiej / Obroń nas re-
 ki Tatarskiej; A wie przelania rozżaluy się /
 Nad Krześciany żmiluy się.

A toż nas obroni Turkowi / takżę też Antytry-
 stowi: Cię mówią z serca pyśnego / A gdzież ma-
 cie Boga swego?

O waleczniku naswietśy / weyżrzyś z nieba
 w te to czasy / niech cie poznamy mocnego / Ktory
 bronisz ludu swego.

Niepobożni Turcy grożą / y słabe swe na nas
 ostrza: Ale ty w hanbe podaj / a nas swych
 wiernych wspomagay.

Day serce dobre Hetmanom / zgodę y miłość
 Komuśtrzem: żołnierze sam rącz vzbroid / dopo-
 moż im Poganow bić.

Jesli Anioła swietego / aby bronil ludu twee-
 go / iak obroni lud żydowski / z Semnacheribo-
 wey mocy.

Sprawże też to miły Panie / aby wśyscy Krze-
 ścianie / w zgodzie w miłości mieszkali / wojny z
 sobą nie staczali.

Niechay pozna moc Pogańska / iże wiara
 Krześcianańska / zgodę / miłość z siebie rodzi / nie-

przyjaciela zwycięży.

Przez twe Kryste wnieczenie / nie dopuszczaj
nas w więzienie : Byśmy przy twym słowie
trwali / a ciebie wiecznie chwalili. Amen.

WTORA PIESN CZASU WOJNY.

Kiedy Gád prorok do Dawida przyszedł z poselstwem
od Boga / aby sobie ze trzech rzeczy wybrał jedną / to jest:
aby Głod / aby Niecz nieprzyjacielski / aby Mor. Rzekł
Dawid: Ściśnijonym wszystkim bardzo / lepiej je wpadnę w
rece Pańskie / bo wielkie jest miłosierdzie tego / niżeli w re-
ce nieprzyjacielskie. 2 Regum 24. 13, 14.

Notá iáko, Day nam Pánie miłosć twoją / c.

Ezu Kryste Nazaráński / prosi cie lud
Krześciański / Byś na nas łaskawie
wejrzał / a swe nam zmiłowanie dał.
Wszakś nam Pánie obiecał / y w slo-
wies to swym słubował / że chcesz być obrońcą
naszym / Bogiem y Pánem w szechmocnym.

Obiecales ratunek dać / tym którzy chcą w to-
bie ufać : Ná czym sie ten nie omyli / gdy sie ie-
dno ná cie spuści.

Poyrzyz Pánie ná Pogány / co działali z Krze-
ściány / iednych wiaza / drugich bija / okrutność
swoją okazywa.

Widzi Oćiec swego syna / w srogich rełach y

czasu Wojny. K xxiiij

Tureczyna / widzi y matka córce swa / od Pogani-
na żelżona.

Już ci zamki / wsi wojni / pod moc swoje pod-
bija : Wspomożysz nas Pánie miły / bychmy ich
rat wolni byli.

Do ciebie Pána wołamy / czasu tey nieścze-
sney wojny / Prosim cie rácz nas ratować / a z
mocy Pogáńskiej wyrwać.

Włoż ná nas prawice swoje / niechay każdy
znam moc twoie / Jz nas żaden nie dobedzie / gdy
moc twoja przy nas będzie.

Nie ráczże sie Pánie gniewać / my sie chcemy
z grzechow vznąć / Jedno nam chciey posolgo-
wać / a z wojna sie nie potwópić.

Jesliż inak nie może być / abyś sie grzechow
miał pomścić / Mamyli w moc Pogáńską
wpasć / wolim w grobiech odpoczywać.

Mali nas kto inny karac / a kręwo twych wier-
nych przelewac / wolim od ciebie vmierac : bo sie
ty vmieś zlutować.

Bedziem sie Pánie polepsiac / woley twoiey
nasładować / Ráczże sie Pánie zmiłować / a nam
pokoiu przedłużać.

Day Pánie ocz cie prosimy / zmiłuy sie ná
Krześciań / wniwecz obroć moc Pogáńską / ra-
tuy wiare Krześciańską. Amen.

PSALM LXXIX.

Deus venerunt gentes &c.

Tрупы nieprzyjacielskie / godzi się zwycięzcom przysto-
nie pogrześć / dosyć na tym mają / iż ie porażili / **Abdowiem**
jest to rzecz niezdobna / okrutna / nie miłościerna / **pogani**
ka / y nad trupami się mścić / onych nie pogrzebając / **Abd**
ie też bestyiom rozściłając / iako to ci **Pohani**cy uczynili /
zrączyłom pobitym w **Jeruzalem** / przed przysięciem
pańskim / **zennawa HIERONYM**: na ten **Psalm** pisze /
Dajdy swoiźnie trupom od miecza / głodu / mornu pobitym
za **Tytusa** / świadczy **Iosephus** lib: 6. cap: 1. de **Be-**
lo. A dnie sie też to z dopuszczenia **Bozego** dla grzechow /
Deut: 28. 26. **Ierem**: 16. 4. **Ezech**: 6. 5. **Athenien**ses,
choć **pogani** / **Setmány** y **Rotmistrze** / gdy trupow na
wornie poległych / wezwicie nie pogrzebli / ścináli.

M Chancie o Boze żywy / Rep.
Moinie twoy Fray właściny: Kościol twoy

Woinię twoy Fray właściwy: Kościół twoy

zefromećili/2174sto z gruntu wywrócili.

Ni powat leża po ziemi / Kę: Trupy srog
twoich / Którymi Karmi się ptactwo brzydli
we / I bestye drapieżliwe.

Krew po drogach żywa płynie / Rep: Jaka
gdy deszcz wielki linie: A nie maś żeby z litości/
Piaściem nakrył biedne łości.

Właś przypadek nieśczęśliwy/ Rep: Sąsiad

Widzacie 3.3 drościwy / Czyście / dusze ciebie /
Sobie / y z swym rownym smiecie.

Rychłoz wielkiſty Panie / Rep: Twoy prze-
ſtaw nam gniew wſtanie: Gniew pożarowi ſro-
żeniemu / Rowny nie wgaſſonemu.

Na tych wzyi swey progości/ Rep: Ktorzy
śladney wiadomości/ O tobie Bogu nie maia/
Ami cie w troskach wzywaia.

Ci przez ogień/ Przez mieczez fregi/ Xep: Dzi-
szczyli twoy lud vbogi/ Miasta/ y Zamki budo-
wne/ Polozyliż ziemia rowne.

Tłuchciey pomnieć naszych złości/ Rep: Alle
bżyi swey łitości/ Tład nami wtrapienymi/ Słu-
żami/ o Panie/ twymi.

Obeydź sie znánni lásztáwie / Rep: A to two-
li swoiey sławie: Prze imie swe záwołáne / Przy-
mi nas záprzejednáne.

Nieday / aby miał słyfany / Rep: Ten glos
być między pogány / Bdzie teraz ich on Bog
sławny / Ich obrońca y stróż darony.

Chciey przed oczyma naszymi / Rep: Okazać
pomstę nad tymi / Ktorzy krewo slug twych prze-
lali / I niewinne mordowali.

Wpływ krzyż wieśniow v bogich / Rep: A wy-
bawie z okom frogich / Cddal od nich śmierć
gotowa / Ktora widza tuż nad głową.

Sasiadom plac siedniorako / Rep: Ktorzy
nie tak nam snadz / iako Tobie / Panie vraga.

li/ Sznupek sprosić żądawali.

A my twojey lud opieki/ Rep: Będziem cie
sławieć na wieki/ Nie zamilczym twojey chwa-
ly/ Po ki Ciebie beda ślady/ Amen.

MODLITWA.

O Miłosierny Boże / a wieczny Oycze/
ktoryś jest Bog / a miłośnik pokoiu /
ktorego wszytką iedność y pokoy po-
chodź do nas/ prośmy ciebie/ rącz wszytko Krze-
ścianstwo na tym świecie łaskawie bronić / y za-
chowac od wszelkich nieprzyjaciół / a krwie prze-
gnanych ludzi / y od ludzi Pogańskich / abyśmy
w dobrym pokoiu byli zachowani / a tobie prze-
spiecznic / w prawdziwey nauce / y w świętym
obcowaniu / każdego czasu służyć mogli. Rącz
łaski użyć / aby wszytki stany w Krześcian-
stwie / spokojnie / zgodliwie / pobożnie / wzajem-
nie między sobą żyli / aby dobre obyczaje y pra-
wa nie były naruszone: aby Kościół / y Szkoły / y
nauki / y Królestwa żalosne nie były spustoso-
ne: a spraw / aby każdy na swym przestał / z la-
komstwa / a z pożądania cudzych rzeczy aby mi-
nie żył. Obroń nas od niepokoiu / od krwie ro-
złania: pohamuy moc Pogańska / y potlum / a
lud Krześcijański wybaw z rąk ich nie miłosier-
nych. Oddal też przez wszytkie zle rady nie spo-
kojnych ludzi w tey Koronie / ktorzy nie dobre-
go nie mają w swym umyśle / y owsem one zgub-

K xxvj
bie chcą: postromić ich myśli/ aby na wstecz v-
stapili/ a koniec wzięli żalosny. O strozu nasz/
wyciągn ramię swe obronić nas/ ktorzysiny i-
nieniem twoim nazwani/ aby twoi chwalecy me
byli rozprośeni: pomóż twoim wiernym / kto-
rzy się na cie spuścili/ a twego imienia wzywa-
ia / wysłuchay nas w naszej potrzebie / a twe
świeta imie niechay nas brom: pošli nam na po-
moc Anioły twe świeta: czyni dobrze tym że-
mion/ y miastom/ y wsiom/ w ktorych twe świe-
te słowo mieszka. O wszechmogacy Boże / na-
kłoń serce wszytkich ludzi ku Krześcijaństwu
pokoiowi/ do ktoregoś nas wezwać raczył przez
świeta Kwamelię. A jeśliżby też między nie-
którymi było iakie zaiatrzenie/ zagniewanie/ ra-
czys pomoc / aby przez iakie szkodki słuśne mo-
gli być porównani / ku czci twego świętego i-
mienia / a ku podpomozeniu Krześcijaństwa
twego wszytkiego. Co wszytko rącz wczymy Bo-
że/ Oycze nasz niebieski/ dla chwały imienia twe-
go świętego / dla poćiechy Kościoła twego/
przez zasługę Syna twego miłego Jezusa Kry-
stusa/ ktorego imieniem ciebie wzywamy: Oy-
cze nasz, któryś jest w niebie, &c. Amen.

P I E S N I
CZASV GŁODV.

2 Paral: 20. 9.

Iesluby ná nas przyszło mejszacie/niecs pomsty/ábo po
wietrze, ábo głod/Á stániecy przed domem tym/y przed
tobą/ gdyż tu jest imie w nim two/ á zwołamy do ciebie
w wrápieniu nászym/tedy nas wysłuchasz y wybawisz.

1. Głód Pan Bóg dopuszcza dla grzechów.

Devt: 28. 20.

DEUT. 18. 20.
Jesli nieposłuszny będzieś głosu Pána Boga swego, przepuści
 na ciebie Pan głód, &c.

Psalm 59. 7.

*Dla grzeszycy uſt ich, będa cierpieć głod iako psi, chodząc oko-
ło miast.* Eccles: 39. 35.

Ecclef: 39. 25.

Ogień, grad, głód, śmierć, & wszystko to jest dla pomsty & wrozo-
no. Ezech: 5. 16.

Ezech: 5. 16.

*Ja Pan mój Jole, Gdy puścisz strasy głodu, co gorzej niż
nie, które będą śmiertelne, a które posłać abym Was rozegnał,
głód zbiorę na Was.* 4 Efdra 16. 20.

4 Esdræ 16. 20.

Oro glod, porazka, učesk, zešlane sa kazni ku polepsenim.

Hierem: 29. 17.

Posłga nie miecz, głód, mor., dla tego iż nie słuchali głosu
mego. O głodzie iżskim czytamy sobie to w świadectwach, którzy byli
w Samarycy, 4 Reg: 6. w ziemi Izraelskiej, 2 Reg: 21. 3 Reg:
17. 18. Iudic: 11. Jerem: 44. po wszystkich wójcie, Aktor: 11. w
Jeruzalem, Euseb: lib. 3. cap: 6. w Polseze, Cromer: lib: 11.
fol. 192.
Proverb: 11. 26.

Proverb: 11. 26.

Który chce zbawiać na drogę, tego przeklina lud: ale na tym który się przedawia, jest błogosławieństwo.

Lactantius lib: 5. cap: 8.

Złotcie wszystkie sta myśl z ferce wędznych, a natychmiast Krow
ci się wam on wsek słoty, którego inaczej doślapić nie możecie
jedno azybyście poczęli Boga prawdziwego chwalić. Tamże: Dla
tego rzeczą wyjątkową że nie będzie nst. ićżnie przychodzi, iż Bóg
wzrost i rogi nst. ićżnie przychodzi, iż Bóg

die Pána Tröſce chſſalic: Abſſvicm gdyhy ſum Bog był chſſſonem,
nie byłoby ſſoyny, zdrady, łupieſſſwa, nierady.

Hieronymus in Cap. 3. Malach.

Też kiedy, głód y ubóstwo, niedostatek wszelkich rzeczy, i cię-
żkość, wiedzmy iż to zgniewu Boiego przypada.

Augustinus Epistol. 122.

Augustinus Epistol. 122.
 Tym który się nie przeświadczył, iż niepobożnie przeświadczo-
 wawsze Krześcianskiej, modławsz: iż póko ta nauka po Chrystym
 świecie, nie była przepowiedziana, tak Chrystychyżeszczeszynie cier-
 piat naród ludzki, i tak się może i Tyświniczyć odpowiedzięci
 Panu bōżiemu mówić: sługa nie wiedział, że wola Pana bōżego, a u-
 czynił co godnego karania, mało będzie karany, ale sługa wiedział
 wola Pana bōżego, a uczynił co godnego karania, więcej będzie
 karany. Coż tedyś dicesz, iż się cieszysz, że Krześcian się nieświadczy,
 tak sługa iżś wiedział, że wola Pana bōżego, a uczynił co godnego
 karania, byśś więcej karany? Widać z tego, że przekościłaś swa-
 nię, i byśś opowiedział, i na to tego nie widzisz, żeśś przekościła
 byśś sięgardzoni.

II. O dobrách Kościelných.

Dobrá Kościelne dla cie to są ni dane, aby z tad słudy Boży
 Sności y odzienie mieli, aby z tad wciennie Wykupili smo, y ubogie
 pamięci posłuszno, y ubogie zsemiećni, z tak dano, sierozy opatro-
 wano, Rzecz piskopisla czasu porzeczy narodzi smo, Kościelne opr-
 wiano, y skedy fundowano, y których dobr nie są Piny Dnio-
 bnie, ale tylko piskierzi: ktorzy nie miają sędowac, y według
 Kościelny ale według swajmy Rzeczy piskopisla, y teili byle są
 sędowali y mi dobrami, mia być od nich odiete, a ludzom dobrym
 y pobożnym poświęcone, aby nimi dobrze sędowali, y onych od ta-
 komych łupic nie bronił. Takie uczynił łoaś Krol. 4. Reg. 12. ko-
 ry Kiplomem takomyy oddał sędowac skarb Kościelny, a po-
 wieszył go ludzom pobożnym. Rozkazał to Concilia, y Carth. 5.
 Can. 9. Milevitan: Can. 16. Naneza tego y Marfilij Patavinus
 in defen: pacis, part. 2. cap. 29. A i: sędowom Bożym nie nalezy
 posługa sędow, o czym cytal Afor. 6. Aventinum prafatin lib
 6. Annal: Chriostom: Homil. 86. in Mat. A i: dla tego są dda-
 ne dobra Kościelne, y sędow y pismo sędow, y sędow y Deko-
 rowanie y d. y d. Concilia, Deuter. 14. Num. 18. Mal. 3. Afor. 2.

4. 6. 1. Cor. 16. 2. Cor. 8. Hieronymus mox, causa 16. quest. 1. C. non. Quoniam. Abovsem cokolwiek mają Duchoweni, to ubogich jest. Augustinus Epist. 50. Te dobra nie są nasze, ale ubogich, ktorymi niejakim sposobem sąsiujemy, ale własności ich, przywłaszczaniem potępionym, sobie nie przywłaszczamy. Ambrosius Causa 23. quest. 8. Can. Convenior. Wszelkie rzeczy które są moje niech będą ubogich. Tenie Epist. 32. Ieili Cesarz poboru chce, tego mu nie bronimy, Role Kościelne płaca polor. Concilium Cabilonense II. Canon. 6. Biskupi dobr Kościelnych mają używać, nie jako własnych, ale jako poruszonych. Tertullianus Apolog. cap. 39. Dobro wolnie bez przymuszenia każdy jałmużny przynosi, które są jako skład pobożności, który udziela na żywność, y na pogrzeb ubogim, y działkom y carkom rodziców niemających, starcom zgnadzonym przez szkoda, wojniom dla wojny. Concilium Triburiense Can. 13. Bracarense I. Can. 25. Matisconense 2. Can. 5. Romanum sub Sylvestro, Can. 4. moxia te słowa: Z dochodów Kościelnych niech będą cztery części, z ktorych jedna Biskupowi, Druga Presbyterom y Dyakonowi, Trzecia na poprawę Kościołów, Czwarta ubogim y chorniacym, y na wykupienie więźniów.

Augustyn polamawszy naczynie irebne Kościelne, rozdał je na potrzeby ubogim, y na wykupienie więźniów, iako sam o sobie mówi, Sermon. 32. ad Fratres in Eremo. Acacius Biskup Amidæ, piše Socrates lib. 7. cap. 21. Więźnie zgłodniałe z więzienia naczyniem złotym y irebrym wykupował, mówiąc: Bog nasz, ani mi, ani kubbko, nie potrzebuie, abovsem, ani ie, ani piie, których rzeczy namnicy nie potrzebuie. Ambrosius lib. 2. cap. 28. Oficio: moxi. Kościół ma słota, nie dla tego aby ie chował, ale aby wydał, y ratował potrzebnych. Tamże: Sakramenta słota nie sukata, ani sie słota podobia, które zi słota nie bykatal kupowane. Ochędostwo Sakramentów, jest odkupienie więźniów, &c. y przywodzi tam W. 1. Wzynać świętego, który starby Kościelne rozdał między ubogie, y Ezechiasa, który odkupiał pokor, starb Kościelny dał Sennacherybovi, 4 Reg. 18. Gregorius Magnus lib. 6. cap. 177. Epist. 13. kase słuby Kościelnymi więźnie wykupował. Cromer: lib. 7. Rer. Polo: piše, iako Ivo Biskup, czasu głodu, ludzi

ulogich żył, y dokłada: Choć na on czas mnieysze dochody mieli Biskupi, a przecie na chłostale boia, y na ratunek ubogich naciładali. Tenie, lib. 12. piše, iako Krol Kazimierz czasu głodu, zboza które były w gminie tego, jednym do bogatym tamto przedał, a ubogim darmo dał, nie karut. Na Duchowne którzy zle dobrami Kościelnymi sąsili, one marnie utracają, na rzeczy niebozne obracają, narzekaj Doktor Hieronim, gdy tak piše, Epist. ad Nepotianum: Bogatysy są Mnisy teraz, a nise li będąc święcymi, y Kieja mają mactności pod ubogim Kryslusem, ktorych pod bogatym, y zadradliwym dyablem nie mieli, y wzdycha Kościół widząc ie być bogatym, ktorzy na święcie byli zbrakami. Xiedzą ubogiego bogatego, iako iakiego: podwie trza zaradliwego strzeż się. Sława da cię rzecz przed doświadczeniem Xiedzą, Kryslusa ukrzyżowanego y ubogiego który pokarmu cudzego używa, aby mieli Oprawcy y Żołnierze szkodę, y Bernardus, którego te są słowa, Sermon. 23. in Cantico: Niechay się boia Xieja, niechay się lekcia słudzy Kościelni, ktorzy na ziemi świętych, która podzielał oświecył się niebożnych rzeczy dopuszczają, i na Złotie dosłitecznym namnicy nie przesławiają, a to co zostawia, cymby mieli być ratowani ubodzy, niebożnie, y obyczajem swym takowym sobie przywłaszczają, y na święcie Pyche, y zbytek żywności ubogich obracają się nie boia, dwojako grzesząc, i z cudze rzeczy wydzierają, y rzeczy świętych zle używają. Tenie, in Psal: Quis accusabit. Dochody Kościelne zbytek, y próżność obracają się. Patrz święcey sentencyie go oym, przed Pieśniami przy oberaniu Ministrów. Cesarzowie, Valentinianus, Gratianus lib. 16. Codi: Theodosii, rozkazuia aby Duchowni na rytk dobrach które są nadane, przestawali, a onych święcey nie przyczyniali, ani łapali, ani wydzierali. A to co na ludziach nie słusnie wymatali, y wydarli, aby święci porozum, rozkazuje Concilium Cabilonense 2. Can. 7. A słusnie, abovsem nie wspomniawszy in szych Krolstwach, y Koronie Polskiej święcey nisełi święcey mają, y to ie- jęsc zoney trochy święle im dać.

Chronie: Cestren: lib. 4. cap. 23.

Czasu ubogacenia Kościoła, głos Anielski na posiedietru słyszan był, Dział, iad walen jest do Kościoła świętego Bózego.

PIERWSZA PIESN CZASU

GŁODU.

BASILIIUS in Psal: 106. Boskiey nauki głod ludzi wtrapił. Tanie: Tym głodem groził Pan Bog Żydom: mowi bowiem/ Przypiecie głod na ziemię/ nie głod chleba/żé. HIERONYM: in Psal: 58. Białochwalcę aż do Rościenia żywota/ głod słowa Bożego beda cierpieć. Tenie mowi in Psal: 106. Nauka białochwalców/ wiecey głod prawdy czyniła/ niżeli nasyćcie.

Nota iako, Wzywam Panie na pomoc/żé.

Acita wszedy chwala twa/ do brotliwy Panie/ Rep. A miłosierdzie twoie nigdy niewstanie/ Ktorego na wszelki czas hoynie doznawamy/ Ustawicznie opamiętność twa nad sobą znamy.

Lecz sie nie bázro dobrze w ten czas z nami dżicie/ Rep. Gdy prze grzech nasz łaski twoey traciemy nadżicie: Wnet ziemia swych owocow nie chce nam wypuszczać/ Bo wiec z przeflectwa twego ma żelazna postać.

Ależ słońce/ miesiąc/ gwiazdy/ wdżieczna iasność maia/ Rep. Wszakże bez twoey pomocy pożytku nie daia: Łaskę wdżieczny wiatr często zaraża sie ostawia/ Który w ludziach/ y w bydle wielka škoda dawa.

Lecz to wszystko z wolecy twoey słusnie sie ta dżicie/ Re. Gdy cie ludzie znają niechca/ y w tobie

czasu Głodu. K 215

nadżicie Nie maia/ ni sie kaia swych nieprawości/ Gdy nie strzeżem/ iak słusza/ swych powinności.

Boże co żywiesz krutki/ y wszystko stworzenie/ Repe. Weyrzy na terazniysze nasze zatrwożenie: Użyj swemu Zborowi powsedniego chleba/ aby sie on frąsinac nie zabaczył nieba.

Niechayże z nas niewierni y swoi nie sydzia/ Re. Kiedy v nas głod/ nedze/ y wbostwo widza. Dales poznać sam siebie/ y Syna własnego/ Day sie też vmnieć żywić według słowa twego.

Ubodzy niech nie beda na cudzy chleb chciwi/ Re. A bogatszy kiedy gwałt chudszego niech żywi: Aby Abram bogaty/ Łazarz wrzedomarty/ Byli y tu y w niebie rodzonymi bráty.

Prosimy cie Boże nasz/ z miłosierdzia swego/ Re. Kącz nam dać pożywienie roku zgłodniałemu: Nie day stworzeniu twemu od głodu vmierać/ Wszakęgo sam obiecał w głodzenie opuścić.

Weyrzy na nasz ciężki głod Boże wszechmogący/ Re. Obacz iak vmierata od mego nedżnicy: Ściernio miasto chleba iedza/ o mloto sie wadza/ List z drzewa obiadana/ bo chleba nie maia.

Od potraw sprosnych/ wiele nedżników spuchnelo/ Re. Ale jest takich wiecey co z głodu poschnelo: Miasta y wsi wołaią do ciebie nasz Pánie/ Dayże im pożywienie w te czasy zgłodniałemu.

Wspomni Boże Użyjcie nasz na Syna twoiego/

***** Pietni *****

Re. Z ktorymes nam obiecal dać wiele dobrego:
 Wzycze nam prosim cie chleba powszechnego/
 A po smierci przyimi nas do krolestwa swego.
 Niedopuszczay też na nas głodu słowa twe/
 R. Wzyczay nam Pasterzowi z miłosierdzia swego/
 Ktorzyby nas wczyli woley twoiey Panie/
 Ktora gdy uczynimy / wse sie dobro stanie.

W T O R A P I E S N C Z A S V G L O .

M. A. N A N D E R : Głód / jest ludzioru nawietrza boleść.
 H O R A T I U S : Głodem umrzeć / jest rzecz nędzniejsza.

A Ch wśchmogocy dobrotliwy Panie / co

na wśytek świat masz opánowanie / wczysz mi na je plá-
 celiwe wolanie / spuść swe zmiłowanie.

Rącz wśytkie nasze czasy wśpokoic / srogie twe
 plagi miłosierwie zgoic / ktoreś nasádzil tu na ná-
 szę złość / z swey sprawiedliwości.

O ddał precz od nas powietrze morowce / a
 rácz z lásti swey spráwić látá zdrowe / o ddał też

***** czasy Głodu. ***** K x x x .

srogie niemocy y wrzody / wśytkie zle przygody.
 Rácz nas zachowác od wśeláctey śtody / day
 żyzne látá / á oddal precz głody / Rącz wczyszec
 na nas nędznie w bogie / skróć karánie srogie.

O Boże Wzycz na wśem dobrotliwy / obroć
 oczy twe na lud zálościwy / ktorzy tu tobie nabo-
 żnie wolamy / twej lásti zádamy.

Náklon lástáwie tu nam vchá twego / á rácz
 nas bronić od wśytkie zlego / day nam we zdró-
 win wśego dobra vzyć / tobie Panu sluzyc.

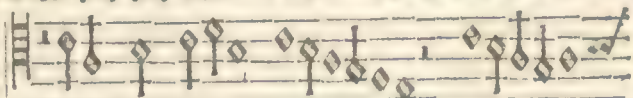
Kryste Pánie nasz / przez twe vmeczenie / rácz
 nam dać nędznym spókoyné sumnienie / Z tey ne-
 dze w wiedz nas do krolestwa twego / wiecznie
 trwáiacego / Amen.

T R Z E C I A P I E S N C Z A S V G L .

Dawid mowi / Psal. 33. Woycie sie pána wśyscy świci-
 tego / boć niemáż medostátu tym ktorzy się go boia. Ten-
 ze Psal. 36. Byłem młodym / terazem się stáráł / á nie wi-
 działem spráwiedliwego opuśzonego / ani potomkow ie-
 go by mieli iebrać chleba. Tenze Psal. 54. Włoi ná pána
 stáanie twoie / á on ciebie wychowa. Sálomon tei mowi
 Proverb. 10. Nie wtrápi Pan głodem duszę spráwiedli-
 wego / á.

A Je opuścisz Pánie swoich wternych mgdy /

***** P p s *****

Am un dopuścisz cierpieć żadney krzywdy: bo ty żywiś pta

ki/ przy odniewaś kwiatki/ Snaż y robaczki wietrze

raś sobie/ co ty im narządzisz/ bo wśm światem rzadysz.
Rzadysz.

A kruczatka mała ku tobie wołała/ gdy już ni-
stod inąd pomocy nie miała: Ty sam żywiś/ Pa-
nie/ to liże stworzenie/ kształtem osobliwym/
dając im być żywym/ By imia twe święte/ było
wśady wzięte. Wzięte.

Wszystko na cie patrza aż ręce otworzyś/ beda
hojnie zbierać gdy im ty przyporzysz: Lecz gdy
się odwrócisz/ swa ręce wkrócisz/ wnet wszystko
zemdleje/ a prawie struchleje/ Wniwecz się o-
broci/ okrom twej dobroci. Dobroci.

Dla nasci tu przyszedł Pan wśego stworze-
nia/ wzięty niedze/ głodu/ y zwleczone z odzienia/ By
śmy mielał neli/ nago nie chodzili: Tak się o nas
starał/ że y sam siebie dał/ Nam kużywaniu/ i
wiecznemu zbawieniu. Zbawieniu.

Czemuż my miewiem Panu nie wśamy/ gdyż
tu tego słowa na pamięci mamy: Głodem nie w-
morzy/ kto mu mocno wierzy/ A onego rezywa/
iemu się oddawa/ Uczęwie pracniac/ staranie
nań kładac. Kładac.

Jest wiele przykładów Bożey opatrzo-
ści/ ktora okazała z swey szczerobliwość: dy-
wil Eliáš/ y też Daniela/ szkodpami dziwno-
mi/ z lasi sprawionemi: Was też nie zapomni/
tylko siem na spuszczmy. Spuszczmy.

* Podziękujmyś Bogu Oycu niebieskiemu/
y Synowi jego/ y Duchu świętemu/ Panu wśe-
chmocnemu/ zawśe laśławemu/ Potomnie go
prośac/ recekt memu wznosac/ żeć nas nie opu-
ści/ w tey to błedney puszczu. Amen.

MODLITWA.

Panie Boże wśechnogacy/ Oycze miło-
sterny/ Panie sprawiedliwy/ ty sam zie-
mie czyniś płodna/ dla pożywienia na-
szego/ z lasi swey/ ty też zamykaś niebo y zie-
mie dla grzechow naszych/ aby nam pożytku za-
dniego nie czyniła: ty sam głod dopuszczasz na
ten zły świat/ ktory nie chce słuchać głosu twe-
go: tyś nawiedził głodem/ Korone Polśka/ cie-
skum/ od ktorego ludzie umierają/ schna/ leda-
co iedzac puchna: wśalże się tego naszego nie-
szczęścia: nie zamykaj nieba w gniewie twoim/
dla grzechow naszych/ aby nie było iako między

a ziemia iako zelazo: day ludzjom zgłodniałym/
 aby w opatrzności twojej nie wtopili/ nie rozpa-
 czali: samże ich żyw / wśakęś to obiecał / mo-
 wiac / Jam stworzył / ia też będę opatrował: ży-
 wiles żydy napuścisz / żywże y nas: nie zapo-
 mniales Dánielá w więzieniu żywności / kto-
 ras mu posłał / gdy do ciebie wołał / nie zapom-
 nayże y nas / czasu tego głodu: dales żywność
 Eliášowi / y oney wdowie Sáręptánstkiej / czas
 su głodu cieśkiego / dayże y nam miły Pánie / boć
 do ciebie wołamy / iako dżiatki do Oycá swego:
 opatruieś ptástwo y zwierzetá gdy do ciebie
 wołá / opatruyże y nas / iako tych ktorzy za-
 cnieyszy sa / niżeli ptacy: ktorches stworzył ná
 obraz swoj swięty / ktorymes dal Syná swego
 milego / ktorzy weni wierza / w nim samym wśá-
 ia / nádziecie pokładá / stáranie swe náń kláda.
 Prosimy cie też miły Pánie / rácz Pány Krzes-
 ćciáńskie y bogacze tego swiátá / Duchem swo-
 im swiętym zapalić y pobudzić do miłosierdzia
 Krześciáńskiego / aby się rozmilowali y wlot-
 wali zgłodniałych bliźnich swoich / aby ich ráto-
 wali w głodzie żywności: otworz reke ich skur-
 czoną / ku szczerobliwosci: błogosławże ziemi
 nášej / aby z siebie wydała pożytek ku żywien-
 iu nászemu: te troche náše rácz rozmnożyć: słu-
 gom twom me day od głodu umierać: Pánom
 Krześciáńskim / meżom / miewiáskom / N do-

wóm / Pániom / Młodsiemáskom / day słu-
 szne pożywienie według ich potrzeby: wchoway-
 że nas miły Pánie głodu cieśkiego: pobámuyże
 gniew twój / ktory słusnie cierpimy dla grze-
 chów nászych: day żyzne látá / y onych záżyć / w
 znáomości twojej / w błogosławieństwie swie-
 tym / y w dobrym zdrowiu. O miłosierny Oycze /
 uczynże to wśytko o co cie prosimy / dla nami-
 leysego Syná twego Jezusá Krystusa / ktory
 iest zbawicielem nászym / nádzicia náša / chle-
 bem y żywotem niebieskim / Oycze náš, kto-
 ryś iest w niebie, &c.

P I E S N I CZASU MOROWEGO POWIETRZA.

Exod: 1. 3.

O siary czynić będziemy pánu Bogu nászemu / żeby on
 nas powietrzem ábo wojną nie karał.

Powietrze morowe iako Pan Bog dopuszcza dla grze-
 chów náłdzi / świádczy písmo s. Deuter: 28. Levit: 26.
 4. Lzdr. 15. Exod. 9. 2 Reg: 24. Jerem: 44. 1 Cor: 11. Táf
 też y dla doświádczenia ná wierne: świádczy Eusebius
 lib: 7 cap: 17 Hist: Ecclel: ktore ácz iest refa Boża wśe-
 dnie záśięgájąca / 2. Reg 24. 17. Exod: 9. 3. Miec: em Bo-
 żym / 1 Paral: 21. 30. Strzafá Boża látájąca / Psal: 91. 6.

przećie sam Pan Bog działom swoim wierzynym rosta-
nie przed nim na czas wchodzie w niebezpieczeństwo sie
nie wdawać / ani onym fuśać. Jednak tego potrzeba /
aby ten który wieśća y powietrze odmienia / żywot swoy
odmieni / to jest od arzechow do Pana Boga sie nawre-
cił / czego jeśli nieczyni / nie pomoże wieśćanie / nay-
dzie go Pan Bog wśedzie. Ezech. 6. 12. 33. 27.

Deuter. 6. 16. Mat. 4. 7.

Nie bądź się kniś Pana Boga swego.

Isai. 26. 20.

Idź ludu mój, a śnidz do komor swych, y zamknij drzwi o
sobie, skryj się małuczko, aż ominie rozgniewanie. Abo siem oś
Pan wynidzie z miejsca swego, aby naświdził nieprawości
mieszkających na ziemi, &c.

Ezech. 7. 13.

Miecz jest około nich, a weźniesz mor y głód: który będzie
połu, umrze od miecza, a który zostanie do miesiące, pozje go głód
y mor: ale którzy ucieka od nich, zachwycani będą, y będą po go-
rach jako golgocie z dolin: wśyfi y będą narzekać na nieprawo-
ści swoje.

Ezech. 3. 27.

Który się kocha do niebezpieczeństwa, zginie do nim.

Mat. 24. 7.

Beda mory, &c. tedy którzyby do ziemi Zydowskiej byli, niech
uciekają na gory.

Pośietrzem moroſym naświdzał Pan Bog Egipczyany, E-
xod. 9. Daſidoſe poddane, 2 Reg. 24. Hierusalem, Ioseph
lib: 7. cap: 17. de Bello. Krześciány pierſſe do Alexandrycy,
Eusebius lib: 7. cap: 17. Wśytek świat, piſſe Evagrius lib: 4.
cap: 28. przez lat przedświat y dſio. Koronę Polſka, Cromerus
piſſe lib: 7. przez lat trzy.

PIERWSZA PIESN CZASU

MORV.

HUGO de clauſtro Animæ, lib: 2. Trzey ſo poſłowic
śmierci: Przygoda / choroba / ſtarość: przygoda rzezy
nieſpodziewane / choroba cięſkie / ſtarość pewne oznay

mine: przygoda oznaymine śmierć tſięcſy ſie / choroba
wſtſięcſy ſie / ſtarość obecna. AUGUSTIN: lib: 1. cap:
11. de Civit. Dei. Nie mamy rozumieć / aby to miała być
śmierć ſia / ktora żywot dobry wprzećdził: ani czyi śmier-
ci ſley to / co ſa śmiercią idzie. A tak tym którzy muſſo po-
trzeć / nie tak dalece o to treba dbać / co ſie ma przydać
aby pomarli / tak o to / gdzie umierać muſſo iść. A M-
BROSIVS de obitu Theodolii mowi: Theodolius
choć teſt z tego świata porwany megodna śmiercią / (o-
pućł był ſtego / piſſe NICEPHOR: lib: 12. cap: 50. Jodo-
pocynęł iednak duſę ſwoſey otrzymał. Tenże de obitu
Valentiniani, przypomniałſy śmierć pradka Ceſarza
Valentiniana / iſſe nie ofrzonego / mowi: Solomo-
nem: Sprawiedliwy tak oſłwieł śmiercią umrze / duſſa
tego w ochłodzeniu będzie.

Notá iako, Miodlmy ſie Oycu ſwemu / zc.

Necz ſtraſna ſłyſymy / A wždy
ſie nie boimy: Widzim na ſie go-
rowe / ſiogie rany morowe: A
przećiechmy nie gotowi / z
śmiercią k temu boiowi / nie dba-
my gdychmy zdrowi.

Wiemy co nam ſtoda / że wśytko co ſie rodzi /
przez śmierć ſie muſi zmienić / bo każdy muſi w-
mrzeć / k czemu ſam czełk przyczynę dal / gdy Bo-
ga ſłuchać niechciał / tak w gniewie tego zoſtał.

A ſtad przyſto k temu / iſz ſtworzeniu kſzede-
mu / To co ſam czełowiek ſtracił / aby to śmiercią

placił / Prze rostkos iabłkã Rąyskiego / boleść a
śmierć każdego / toć iest koniec wszytkiego.

Predki bieg żywota / nie może wśc kłopotã:
Rychley kres zamierzony / nie będzie edłożony /
rowno mlodemu / staremu / każs sie spieśc k te-
mu / śmierć nie zcierpi żadnemu.

A zaż nie baczmy / iże w przod nie idziemy /
Jak mlodsi przed starymi / tak zdrowi przed cho-
rymi / tak wboży / iak bogaci / Duchowni y reż
świecy / wszytkich śmierć społem traci.

Tã o ko widzimy / co sie dzie z infymi / Weso-
rã zdrowymi byli / a dzis sa umarłymi / A to w-
szytko Pan Bog czyni / bychmy pokutowali / a
świat zly opuścili.

Czesć / bogactwo / sławã / to zwiednie iak to tra-
wã / Umieretnośc / powagi / rzeczy sa lekkiey wa-
gi / Teć bårzo wnet przemienia / prze śmierć nie
dlugo trwã / rãżem y z ludzmi gna.

Rostkos świata tego / y krotochwileiego / a
co w nich czas tyraia / predko z nimi miiã / tu
gdyby ich vzyć chcieli / czasu nie beda mieli /
śmierć ie z nimi rozdzieli.

Tym co świat smiać nie / tak ie w strach śmierć
wprãwne / dżiwie ie pod czas drażni / iż cho-
niemãś boiażni / a wżdy sie trwożliwie boia / w
myślach sie przednia broma / chociaż sie nie o-
stoia.

Groźnać śmierć grzesznemu / ale słudze Bożo

mu / nie iest tu vstraśeniu / gdy w spokoynym
sinnieniu / czeka iey z mysla bezpieczna / wie-
dzac iż ma być w dzieczna / tego zaplata wieczna.

Wie iż ty kłopoty / rostkosy świeckie ploşy /
A doczesne trapienie / przez nie weźma stoncz-
nie / a chociaż z krewkości zgrzeszy / ale rednat
sie cieşy / iż sie tu Krystu spieşy.

Wiernym śmierć nie wãdżi / Bo kradkości
prowãdżi / ten co stale trwa w wierze / pilnie sie
tu niey bierze / z ochota sie k niey gotwie / złości
sie w şeck wiãrnie / wielka w tym rostkos czwie.

Coż za rostkos czma / Ci co światu folgna /
wiec na śmierć nie nie dbaia / iż zdrowie / Źe-
ście maia / żaden z nich nie bacz y tego / iż bogac-
twã żadnego / nie zbãwia ode zlego.

Dzis z weślem chodziś / w rostkosy sie zawo-
dziś / Dobrey myśli vżywaś / w bogactwie hoy-
nie plywaś / a intro cie k grobu niośa / iestes in-
trzenna rosa / skoro śmierć ruszy kosa.

Coż sie światem bawim / nedzne sercã swe
trapim / Gdyż nam trudno śmierć zbyć / przecz-
że sie chcem przed nią kryć / o nieśczęśny ludzki
bledzie: k toż kiedy śmierć zbedzie: dybieć za na-
mi wşedzie.

Saniechayże tego nniemãnia omylnego / Tru-
dnoc Bogã oşukać / śmierć sie wwiãrować:
Bys sie na kray świata stryćchcial / y tam goście
bedzieś miał / gdyś sie śmierć winnym estal.

Orosem na pieczy nuy/ ku nuy sie gotować
chcący: A gdy znaś potis zdrowym/ bądź ku
Krystu gotowym: co ieszlibys uczynil/ śmierć
bys wieczna zwycięzył/ y w niebieśiedh wiecz-
nie żył.

Śmierć sprawiedliwego/ według Pisma
świątego/ tak iest zacna v Bogu/ gdyż iest ży-
wotu drogą/ iest skrocciem wśech trudności/
kres płaczu y boleści/ wśech świeckich nieprá-
wości.

* Boże tyś zaślubił/ byś nikogo nie zgubił:
zwłafczá twego wiernego/ w wierze prawni-
cego/ A w stałym pokutowaniu/ w twoim oczo-
kowaniu/ z śmierci ku zmartwychwstaniu.

A cóż wiele mówić/ inaczey nie może być/
Śmierci wśyscy czekamy/ a piekła sie nie bo-
my: Tegoż nas Boże vchoway/ w mocney wie-
rze zachoway/ w wieczny żywot nam wnieś/
day/ Amen.

WTORA PIESN CZASU MORU.

EUSEBIUS lib: 7. cap: 17. Histor: Powietrze morowe
było z dopuszczenia Bożego/ iako dla wyćwieszenia wiary/
tak też dla doświadczenia cierpliwości náfsey/ w mieście
Aleksándreyey.

Nota iako, Ach wśechmogacy dobroli-
wy Pánie/ré.

Wszchemocny Boże/ pánie miłościwy/
wśysko ná świecie iestci wtwoiey mo-

cy/ Bez twoiey wolei y włos człowiekowi/ nie
spadnie z głowy.

Swa święta wola okazales Pánie/ żeś prze-
puscił to twe ná nas karanie/ Ná swe stworze-
nie/ które ty milnieś/ przeto nas karześ.

Powietrze ciężkie toć nam bázro škodzi/ tak
młode dsiatki/ iak stare náchodzi/ Czynia sie
wzrody przeciw przyrodzeniu/ L ekárstwa nie-
maś.

Ach śmierć okrutna táć nas bázro trapi/ mło-
de y stare wśyskie záraz tepi/ Wespolek wśyscy
nagle vmieráia/ folgi nie máia.

Jedni ná ciełe bolaczki miewáia/ á drugim sie
też głowy záwracáia/ A dla boleści rozum vtra-
cáia/ tak vmieráia.

Drugie też záśie takowe boleści/ trapiá ná ser-
cu bez żadney lutości/ W nocy y we dnie vżenia
nie máia/ ciężko konáia:

Drugim nagla śmierć tak predko dołueza/ że
do pokuty ani im dopuszcza: Dmyśly vstána/ á
á ciało zemdleie/ y wnet zblednie.

Nie jedná mátká płacze swego syná/ nie jedná
młowi/ Nie szczęśna godziná/ która nie z meżem
milym rozlaczyla/ osierociła.

Takież Oycowie ciężki smutek máia/ swe
krowawe oczy łzami oblewáia/ pátzac ná ciężkie
dsiatki swych konanie/ y vmieranie.

Tác iest przyczyna gniowu twego Pánie/ lek-

Kie dobroci twoicy wważanie / Zechmy cie grzechy
należmi gniewali/przyczynę dali.

Okażesz nam słowo swoje Panie / y w czym
należy każdego zbawienie: Przetoż każdemu o-
nos zrozumieć dal/by zbawienie miał.

Tosmy rozgąrdzili wsechmogacy Panie / w-
dalisiny sie każdy na zgrzeszenie/ Vnosily nas na-
sę swowolności/y wielkie złości.

Było nam równo źle y dobrze czynić/ dla grze-
chow naszych niechcemy sie wstydzic/ Przykaz-
niechmy twe często gwałcili/ gniew zasłużyli.

Alles ty jest nasz Ociec miłosierny / Ktory od-
puszczasz z łaski ludzkie winy/ gdy sie tobie z nich
winnymu dawaia/ grzeszyć przestala.

Obietnice twe nieodmienne Panie / iakos o-
biecal wszytkości to sstanie: Rzekles wysluchać
nasę prosby Kryste/ mech sie tak sstanie.

O to cie prosim miłościwoy Panie/ Raczysz w-
smierzyć swe swiete karanie: Raczże oddalić po-
wietrze morowe/ Ludziom skodliwe.

Inż my sie Boże nad sobą zmiłuiem / a grze-
chy nasę od siebie odrzucim/ Ktoremusmy cie tak
często gniewali/ smierć zasłużyli.

Wierzym że sie też nad nami zmiłuięś/ a zle po-
wietrze inż od nas oddalisz / Ktore nas oycze tak
bárzo strapiło/y pomorzyło.

O Boże Oycze miłościwoy Panie / niechayże
inż twe wstanie karanie / Racz nasę prosby pla-

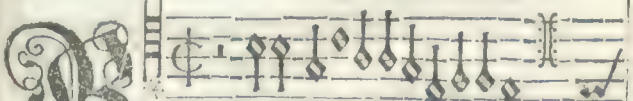
czliwie wysluchać/ a łaskę swą dać.

O Boże Oycze zbawicielu wierny / O Jesu
Kryste Panie miłościwoy/ O Duchu swięty/ Bo-
że wieczney chwały/ K tobie wolamy:

Raczże wsmierzyć powietrze morowe/ a racz
z łaski swey sprawić lata zdrowe / Oddal też stro-
gie niemocy y wrzody/ w sytki zle przygody.

TRZECIA PIEŚN CZASU MO:

CHRISTOMUS Homil. 5. de Paenit: Rzeczy wszy-
tek slych / jest przyczyna grzech: grzechu smutek / z grze-
chu zamięsanie/ z grzechu wojny/ choroby/ y wszytkie bo-
leści Ktorekolwiek iedno nas trapią. AUGUST: Sermon. 19.
de Temp. Wszytek slych rzeczy naszych/ przyczyna jest
grzech: abowiem nie bez przyczyny ludnie te rzeczy zle cier-
pia. Sprawniedliwy jest Bog/ wsechmogacy jest Bog/ in-
dym sposobem tych rzeczy nie cierpielibysmy / ieslibysmy
ich nie zasłużyli.

Wie moy racz sie nademną zmiłować/ Rep.
A gniew swoy srogi iacz inż pohamować:

Ktory za grzechy swe flusnie odnoże / odpuść mi proszę.
Nie racz mnie karać podług złości moich/ Re.
Bo trudno kto ma wyść srogich rak twoich / Alz

tego Duch twoy z łaski swey wspomůže/ten ich
wyś może.

Racze mi go też z łaski swey użyzyć / Rep.
Abych ja złości moich prozen mogli być. Bo i esli
Duch twoy mnie w tym sprawy nie da / Ktoż
temu wytrwa?

Bogiemes prawym/bacze to y czuie / R. Słu-
śnie mie karześ / sam sie w tym winnie / Odiacies
raczył me w sytki poćiechy / za moje grzechy.

Alle żeś na wsem iest miłościerny Pan / Rep.
Każń te przynnue ktora od ciebie mam: a gniew
swoy frogi racze inż oddalić / mnie sie wżalić.

Wżalże sie tych ktorzy nra powietrzem / Re.
A drudzy leża wygnani pod plotem: Psi ich ro-
znośa / ratunku nie maia / chociaż wolaia.

Raczyles starać / a słusnieś uczynił / Rep. A
cierpie słusnie / bomci to zawinił: A iżem czło-
wiek / zmiłuy sie moy Panie / boć nie me ostante.

Racze pamiętać coś mowil człowiek / Rep.
Karac go bede dla wielkiego grzechu: A miło-
sierdzia nie weźme od niego / bom stworzyłiego.

Ktoż iest tak mocny / by w to trafićymial / Re.
A kto obroci wesele w wielki żal: Ty sam ty wła-
dmeś y przydawaś go sam / takżeś możny Pan.

Miaś moc nadenma / czyni zemna co raczyś /
Rep. Ja w tobie w sam że mie nie przebaczyś: Bo
ty sam w smutku każdego poćiepaś / y te wla-
sność maś.

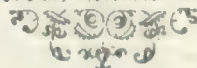
Prosim cie Panie racze sie zmiłować. Rep.
Powietrze frogie racz sam vhamować: Zmiłuy
sie Panie / do ciebie wolamy / indziey niewiemy.

MODLITWA.

OSedzia sprawiedliwy / tobie część y
chwała Pánu Bogu násemu / a nam
postronocenie / y zawstydzienie twarzy
násey / bośmy zli y nieposlušni / obrażiliśmy má-
iestat twoy wielmożny niezliczonymi grzechy
nášymi / ktore stáneli iako mur / a przedzieliły
nas od ciebie. Abowiemesmy niegodni aby swie-
te oczy twe miały weyźrzeć ná sprośność grze-
chow nášych: ani tego / aby grzeszne woláme
náše miało dosć vsu łaskáwých twoich. Widzi-
my to / że sie słusnie poruśyla popedliwość twa
przeciwko bráćiey násey / y siostróm nášym: kto-
rzy inż oto porażeni są w gniewie twym / powie-
trzem morowym frogim / y inż iedni pod plotem
leża / drugich psi roznośa / a trzeci dla bolu cie-
skiego / o zmiłowanie prosia: rozżáluyże sie ich /
rátuyże ich / wysłuchay ich Oycze dobrotliwy /
a gniew swoy przeciw nim vhamuy: użyj miło-
sierdzia nad nimi / ktorzy oto w gniewie twym
porażeni leża. Poprzestań od poczetego kara-
nia / a vlecż tych ktorzy są od ciebie vránieni:
badź miłosćiw grzechomich / a rátuy tonących
prawie / aby bedać od ciebie rzdrowieni / chwa-
lic cie nie przestawali / a grzeszyć sie bali. Tcy

plagi y my z bólażniam oczekawamy / czuąc sie
 także / iako y oni ludźmi grzesznymi / á gniew y
 pomsta twa ná kúpe sobie zgromadzającymi:
 przetoż wpołarzamy sie tobie Pánie / á wołamy
 wślyscy / Nie w gniewie twym rácz nas káráć /
 áni w popedliwości twej rácz rozciągać pom-
 sty nád námi / ále sie vlituy nád nedza nászą /
 wspomni / że rece twoie vlepily nas. A tak me
 gnieway się ná spráwe rak swych: záchoway
 wyciągniony miecz twoy / á bądź nam miło-
 ściw. Day nam serce tákie / ábyśmy sie do ciebie
 návroćili / a pełute czynili / y tobie sie vpoko-
 rzyć mogli. A to w reku twych śmierć / y żywot /
 wpadeć / y powstanie náše: vślyś pláczliwa pro-
 śbę náše / záchoway że nas grzesine / ná ktore sie
 zamierzyla reka twa / day také serce / ábyśmy sie
 z wpadku tych ludzi / ktorzy mra powietrzem /
 náuczyl / iako iest rzec straszliwa wpaść w re-
 ce rozgniewania twego. Zmíluy sie Pánie nád
 námi czasu tego powietrza / ábowiem reka two-
 ia możnie nas dotknęła / á z tegiego łuku ostrze
 zahartowane strzaly wypuściłes ná nas / ktorzy
 śmy sie zprzeciwiali / niechcąc być posłusznymi
 woley twoiey: czuimy teraz gniew twoy sprá-
 wiedliwy: bo w ciełe nášym nieyscá nie czuie-
 my / ktoregoby strzaly twe nie przemknęły. Po-
 karm / y napoy náś / ze łzami iest zmieśany / rá-
 tunku w człowieku niemáś: liczymy godziny / 3

L 911
 ktorych każda rokiem sie nam być widzi / y oczek-
 awamy ciebie / vśzenia sie spodzierając. O mi-
 łośnierny Oycze / miejże litość nád glina / ktora
 zlepiły rece twe: boć nie vmárli beda cie chwa-
 lić / áni ci ktore ty posłesz do grobu: ále my co ie-
 ście żywiemy / á nádzicie o wiecznym żywoćie
 mamy / blogosławić y chwalić imie twe będzie-
 my / tu w tey śmiertelności nášey / á potym be-
 dzie my y w niebie / Amen. Oycze náš, &c.

P I E S N I CZASV NIEPOGODY.

Iacob. 5. 17.

Eżiasz był człowiek tymie niedostatkom poddány iako
 y my / A nabożnie sie modlił áby deszcz nie śedł: A nie
 śedł deszcz ná ziemię pulewártá láta. A záśie modlił
 się / á mebo podáło deszcz / y ziemia wydała owoc swoy.

Ray ábo oarod on reśkosny / ktory sam Pan Bog tu ná-
 ściemnił / o czym świádecy Młoyż Gen. 2. Ezech.
 cap. 28. 31. A ściepił go nie przed stworzeniem niebá y zie-
 mie / iako rozumiał Hieronim Doktor lib. qua lt. Ha bra-
 icar: ále po ich stworzeniu / iest przez potop zepsowany /
 zámulony / y tuż go wtacey nie máś. Co
 się z tad potázuie.

I. *M*ożesz Gen. 7. Tedy wody gwałtownie zmo-
 cniły sie nád ziemiá, y okryły co náś w iśie gory, pod

VII. On Ray, nie byłci & zgorę nad ziemia, iako niektórzy
mniemali, co & spomina y Lombardus lib: 2. dist: 17. Nie był
sej ani & trzecim niebie, iako Origenis & heretycy rozumieli, o

Których piśe Epiphani: ha:ref: 6.4. *ale tu na ziemi: Bo one rzekł*
ciężki nie: góry, ale z ródził podziemnych. I z tedy Ray nie był w: go-
rze nad ziemią, ale tu na ziemi: Tedy to iść rzecz pe:dnaj: se go by-
ły w: wody okryły, zaropły y zamulły, iako y inje niskości ziemskie.
Opuszczał Iosepha Historika, który przez Ray, rozumiał, w: yskit
Księci Oceanem o:tozony lib: 1. cap. 2. Antiquit. Bellarmin i:nie
tezutu, a:is mōwi że ogród mógł być przez potop nakazony, ale co-
dnak do końca nie zepłószany jest i:esze i:ale gdzieby miał być, nie
możem w:edzieć, Tom. 3. lib. de Crat: primi homin. cap. 14. A
dlu tego to w:edzieć, aby i:ak d:niek do:edzł: że Papież nie test
Antykrystem, ale inje przyjdzie, na kręgo czeki: i: lufi y knoch,
w: onym Raiu, gdzie był Adam: Ciego z piśma w:ietnego nie pot a-
za, abył lufi y knoch do Raiu onego, gdzie był Adam, mieli być pr-
nieśieni. Eliáš do niebá w:zgorę jest w:ięty, iako w:ia:dey histo-
ria. 4. Reg. 11. A o Enochu piśmo tylko mōwi: Przeniosł go Bog.
Gen. 5. Heb. 11. A kedyż? Po:ciada Christofoom Hemil. 21. in
Genes. że się o tym d:gnie nie godzi pytać. Atoli sam gdzie y E-
liáš do niebá do:szczył: i: d: A:niel w: Co się i:nie onych słōw
Syrachōw:ych cap: 44. Enoch Bogu się podobal, y był przeniesiony
do Raiu: tedy w: i:entje Greckim, tego słōwá, do Raiu, niemá s-
A cho:by y było, tedy i:ednak przez Ray, nie rozumie się on Ray
ziemski cielski y w: którym był Adam: ale on niebieski, doktorego
był i:or ukry: w:ony y zaprowádzony, Luc. 23. Paśel w:ięty z a-
ch: w:ony 2 Cor. 12. y w:ierni do niego będa przeniesieni, Apoc. 2
Co się pokáże y 3 Doktorowie: Athanasius, lib. Quod Synodus
Niceana. Irenaeus, lib. 5. cap. 3. A i: i:us Antykryst przyśedł, co
z:nał: i: Ian. 1. 1 Ioh. 4. y Paśel 1. 2 The: 2. A i:en i:st Anty-
krystem, I. Który się w:ynosi nad Bogá, nad przełożone w:iekie,
nad w:ięty Duchōwne, zōd:ac się Bogiem, Biskupem nájw:yszym,
y przyw:iszczać to sobie co:imemu Bogu nalezy. II. Który z
chwálca mi Bożymy w:alzy, y k: w:ich prześedł dla w:nie-
li: 1. III. Który cudami k: mli: w:ymi y zmyślonymi w:ieśi w:u-
fuje w:ierne Bōże. IV. Który się sprzeciwia náuce Pána Krystu-
świecy. Te bōdnie rzecy miał czynić Antykryst, w:ia:dey Dani-
el w:orob. cap: 7. 8. 11. Paśel Apostoł, 2 The: 2. Ian. Ex. Anty-
fla, Apoc. 11. 14. 17. 18. Ktōz i:aki i:st? w:ech kády cyryl, Dist: 40.
Can. Si. Papa. Dist: 96. Can. Satis. Cau: 9. quall: 3. Can. Nemo.

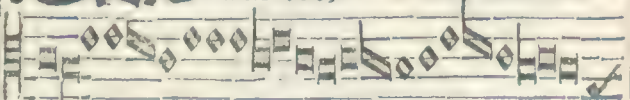
*** Picini ***
 Glos: in proch: Clement: Extravag: de Maioritate. Mantua:
 lib:1. Sylvar: Aventin: lib:4.5.7. Annal: Tomos Concil: fol:809
 Bernard. lib: Consider: 1,2,3,4. Gregor: Mag. lib:6. Epist:30.
 cap:194. *A palcem sie domaca, kto jest Antykrystem.*

**PIERWSZA PIESN CZASV
 SV NIEPOGODY.**

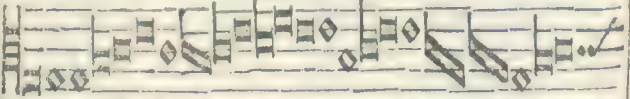
NICEPHORUS lib:15. cap:20. Hist: pise/ gdy w
 Konstantynopolu/ y w Prowinciey Bythyniey / deszcze
 wspolek/ z ogniem gwałtowne przez kilka dmlaly / ktore
 skody ludzom wielkie poczynily: Tedy lud wszytek wy-
 sedfsy z miast / z strachem / páná Boga modlitwami
 blagali/ aby deszcze ognie pohamował: co z miłosier-
 dia swego uczynić raczył.

Anie Boże Xrolu, nie bies

R/ obdarny nas potrzebnym słońcem / ná osuszenie

ziemie / aby vinal ten lud twoy / jest ty sam iest pán

nem Bogiem naszym. Al le lu ia.

*** czasu Niepogody *** L *

pánie Boże/ rć.
 Pánie Boże/ rć.

WTORA PIESN CZASV NIE:

HIERONYMUS in Psal:49. Nokoló páná niepogoda
 gwałtowna/ ktora karze y náprawie grzesne/ rć. Zga-
 dza sie z pismem s. Hieronym / ktore wkaże byc niepo-
 gody przyczyna gniewu y karania Bożego / Genel: 6.
 1 Reg:12. Sap:16. 2 Pet: 2.

Nota iako, Boże moy/ rácz sie nádemna.

Rzećwone chimury/ słońce nam zaćmily/
 Rep: A niepogodne deszcze pobudziły:
 Woda z gor sumi/ á piemi sie Wisła/ iuz
 z brzegow wysila.

Strach pátrząc ná to częste polyskanie/ Rep:
 A ná tak srogie z obłokow trząskanie/ Kłada sie
 lasy/ á piorun gdzie zmierzy/ Zle nie vderzy.

Wspomnimy/co sie w on czas z światem dzia-
 lo/ Rep: Gdy suchej ziemié nammiy nie zostało/
 Bo woda sroga wszystko zatopila / Tak wielka
 byla.

Sześć niedziel deszcz lal/ nigdy nie przestá-
 lac/ Rep: A ziemia nowe źródla pobudziac/
 Rzek przynnażala/ tak iż morstie waly/ Wylac
 musialy.

Z ludzmi pospolu/ Miastá y też Grody/ Nie
 vsmierzone zatopily wody / Nie wysiedzial sie
 żaden ptasiek w cale/ ná żadney stale.

Ryby po gorách wysokich plywaly/R: Gdzie

ledwie przedtym piora donaszały/ Nieżney Orlice/ gdy do swoich dzieci/ Z obłowem leci.

Aleć na ten czas y matkę/ y syny/ Re: Pożarła woda/ y wszytek zwierzy/ Sam Noe zostal/ przy nim żonatyko/ A dźiatek kółko.

Nie żyzne to cnoty były to tam lata/ Rep: Gdzie ledwie ieden ze wszytkiego świata/ Na lezion/ co go Bog wcale zachował/ Gdy nie rzad karal.

Ten bedac z łaski Pánstey ostrzeżony/ Rep: Zbudował Korab dobrze opátrzony/ Na ktorym pływál czas zley przygody/ Po wierzchu wody.

A wszysey inszy nagle ogármieni/ Rep: A do iednego w glesia zátapiem: Niebo á woda/ y dwierzeczy były/ Swiat zastapily.

Potym zaś zbyt nie zawárlý sie zdroie/ Re: A bystre rzeki wpádly w brzegi swoje/ Ziemia ku słońcu pełná piękney rosy/ Rozwila włosy.

A trupy wśedzie stráśliwe leżały/ Rep: Ludzie y bydło/ wielki zwierzy y mały/ Pełne ich rzeki/ pełne morza były/ Boga ruszyły.

Rzekł Noemu/ Już teraz ná świecie/ R: Wyszepuy śmiecie/ y z toba twe plemie/ Oto ia znam wu przyodźcie lasy/ Na wieczne czasy.

Bedzie iak przedtym/ po ty lata wszytki/ R: Zieci mia dawala wśelakie pożytki/ Wnoźcie sie/ niech swiat zpnustofały wśedzie/ Znowu osiedzie.

A w tym vperwiami wśelka żywa dusze/ Ze już takich wod nigdy nie dopuścze/ Ktoreby miały ziemie opánować/ y swiat zepśować.

Wloze ná mebo známenita prege/ Re: Kto ra gdy wyżrze wśpomme ná przyśiege/ Ze mam zázrymac niezwyčajna wode/ A nie zámrode

O Boze wśpomme ná swo obietnice/ Rep: Poday nam grzesnym swa Bosta prawice/ By chmy sie sadu twoiego lekali/ wśtok vciekali.

Tam do Korabia pokuty Noego/ Rep: Do Arzu swietego/ Krystusa twoiego/ Bysmy tak vśli Potopu srogiego/ Piękla wiecznego.

Weyżrzyż Pánie ná te niepogody/ Rep: Dla ktorych cierpia chwalcy twoi skody/ Domy im gnia/ vżytki niszcza/ zboza sie psia.

Jednak my namniey nie watpuy w tobie/ Rep: Bo ty nas mozesz rátorwać w potrzebie/ Já rzeczesz slowo/ wśytko zaś ożywie/ co nam deszcz psia.

Przetoż cie prosim wśedchmogacy Pánie/ Rep: Ukaz nad nami swoje zmiłowanie/ Rozpadz te chmury/ pohánuy też deszcz/ day iasne słońce/ Amen.

MODLITWA.
Pánie Boze wśedchmogacy/ tys karal pierwszy swiat potopem dla grzechow/ y dopuśczales czesto niepogody na przestępcy przykazania twego. Czego y my teraz dozna-

roamy dla grzechow naszych / Którym te plagi
przypisujemy / y słusne to od ciebie cierpimy / bo
smy na to grzechami naszymi zarobili: dla któ-
rych grzechow ięście cieście karanie zasłużyli-
smy: ale iżes ty iest Ociec miłosierny / obchodź-
sie z nami iako Ociec z dźlaczkami / a przetoż
w nadzieie dobroci Oycowstey / do ciebie teraz
wołamy / tobie sie samemu modlimy w wuzo-
nym sercu / a w mocney wierze: obroń nas grę-
dow / piorunow škodliwych: niepogod / y
dźdzow gwałtownych wchoway nas / rozpędź
obłoki chmurne moca twoia: zawściągni deśczę /
day słońce y pogodę: Weyrzyz miły Oycze o-
kiem Oycowstym na to wszystko / cośmy w zie-
mie wrzucili / w nadzieie miłosierdzia twego: o-
bzyw skązone vzytki y zboża / które bez twego
wspomożenia żadnego nam pożytku nie wczyna-
nia / day pogodę Boże swiety / aby ludźie Krę-
ścińscy w pokoiu / y w błogosławieństwie two-
im to wszystko do gumien swych zwieźli / co na
twoie sioro / y w nadzieie opatrności twej w
ziemie wrzucali / tak vbodzy / iako y bogáci. O
wszechmogacy Pánie / niechże w tym doznamy
miłosierdzia twego: niechże ludźie niewierni o-
bacza / iżes ty nas wysłuchywaś / gdy cie prosimy
z mocna wiara: Nie opuściles Tego czasu po-
topu / y nas nie opuścizay: Nie zapomniatels
chwalcow twych czasu niepogody / y nas nie za-

Pominay według wolej twej: prosimy cie przez
twego milego Syna Jezusa Krystusa / ciebie
wzywając / Oycze nasz, &c.

PIESNI CZASU ROKU SVCHEGO.

Zachar: 10, 1.

Proścież páná o deśczę času wieczornego: A Pan Bog
spráwi błyskawice / y dá wam obfity deśczę / y řádemu
traw po polách.

Suchość / niewroday / sa biczem Bożym /
dla grzechow.

Devre: 11, 16.

Strzećieś sie tedy aby serce deśczę nie było z deśdione: i by cie
odstapic mieli od Pána, a chęćali Bogi cudze, a im sie kłanác:
řad gnieć P. anski zapalił się przeciwko nim, zamknął by nie
bo, tak i by dżda nie było, a u by też ziemia podala odcocu řwego.

Iřin. 5, 6.

Rosnące obłokom, aby deścey dżdem řinnice nieplodney nie
pokrapiały.

Amos 4, 7.

Zadzieriałem ia też deśczę, gdy ięście było do żniń a trzy mie-
iacle, a dopuścizalem ię dżdzoci nad iednym miastem, a nad
drugim miastem s. i deścia gnatem dżda: a tak iedna dżiedzina by-
ła řeilgotna, a druga na ktorey nie posłał deśczę, uřchnęła.

Ierem. 14, 22. 5, 24.

Łáśa miedzy obrázy Pogáńskimi rytymi, ktorzyby deśczę dali,
gdzyby ty niechciał?

Zacha. 14, 17.

řstanie się że ci ktorzy nie poyda do Ieruzalem z pokolenia řesey
ziemie, ku chęćaleniu Krolá Pána zástępoř, náł tymi dżda nie
bedzie. Tym biczem karał Pan Bog dla baki řochęć i řesey, nie-

Pieśni
do Słar/ksza, y nieposłuszności, Izraelczyki, jako o tym napisał
no, 3. Reg: 17. 18. Jerem: 3. 14.

PIERWSZA PIESN CZASU
SVSZET.

Z Wierze pobożne Arześciastie w woysku Aureliusz
wym o deszcz prosiące czasu suszey / Pan Bog wysłuchał/
piże Tertul: Apolog: cap: 5.

Nota iako, Panie Boże/ré.

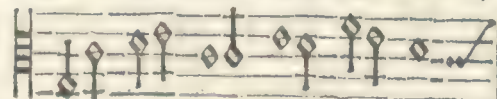
Anie Boże Krolu niebieśli/ob-
daru naspotrzebnym deszczem
pokropienie ziemi / Aby vznał
ten lud twoy żes ty sam iest pané
Bogiem naszym. Re. Panie Bo-
że / ré. Panie Boże Krolu/ré.

WTORA PIESN CZASU SVSZET,
z Psalmu 147.

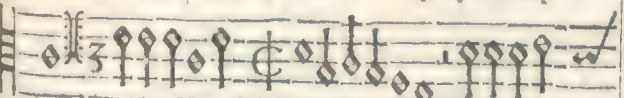
Laudate Dominum quoniam, &c.

Lerius Minister w Ameryce/ktora zowa Nowym swia-
tem, on Psalm 104. Ktoremu iest podobny 145. y ten 147.
idac przez las ze trzema Pogany/glosiem spiewal/a gdy go
dokończył / pytali go oni Pogani / ktorzy o Bogu nie nie
wiedzo / Coś to tak wdzicznie spiewal: powiedział im/
pieśń iednego Proroka naszego / w ktorey pana Boga
chwali z tego / iż on wśyrtie te rzeczy stworzył / y opatrnie
słowietł/ptactwo/dobytek sam żywi/drzewa iola/owoc
ce/rozodla wywodzi: słońcem/mieśięcem świeci/ré. Co oni
slyšac/teli mówić: Szczęśliwi jesteście / ktorzy takie tacie
mniecie wiecie/ktore nam niedziwym zakryte są/ ré. cap: 16.
Navigat: in Brasili: sam o tym piše.

czasu suszey, L xiiij

zwalcie pana / godno dać cześć panu te-
pieśń wesola / ozdoby tym slyzy te

mu/ Rep.
mu: Miasto Jerolimskie on znowu sadoi / a wygnanie

do własnych domow prowadzi.

On smutne serca ciešy/trości leknie/Re. Rany
wiazę / boleści wśelkie wymnie: On wśyrtkich
gwiazd niebieślich licze ma w głowie/ktazda
swoim własnym imieniem zowie.

Bog nasz/Bog wielkiej sily/wielkiej mōżno-
ści/ Rep. Niepoiety/niezmierny w swoiey ma-
drości: On stronnie/on pokorne na gore sadza/A
bardze nie poczesnie na dol sprowadza.

Pani czyniacpowinne dzieki spiewaycie/Re:
Pani na serdecznych stronach w duchu graycie:
Ktory burze zgromadza/ziemie dżdżem chłodzi/
Trawe buyna po gorach/wysokich rodzi.

Ktory żywność wśelakim dawa zwierze-
tom/Re. A biednym co wolala k niemu Krucze-

R 2

tom: Nie patrzy on na dzielność wyprawnych
koní/ Ani okłada chytliwym siemierzem skoni.

W tych sie kocha ktorzy mu słuza statecznie/
Rep. A co łascie jego vsiata bezpiecznie: Pánu Je
rozolunskie obronne wáły/ Pánu day cześć posáz
do Syoniskiey skály.

Ktory w żelezie szczyrym bramy twe kował/
Rep. A synom twym dobr hojność wielką zgo
tował: Ktory pokoiem vsiata twoie gránice/ A
ciebie loiem karmi tłustey pszenice.

Ktory skoro ziemi siwe powie wyroki/ Rep.
Słowa jego nie cierpia żadney odwłoki: Ktory
śniegiem by welna pola odziewa/ A szej po zier
ni iako popiół rozsiewa.

Lod z meba miecie iako bláchy łupáne / Rep.
Ktorego frogie zimno komu wytrwane: Rzecz
flowo / a lody natychmiast taia: Wieme duch ie
go/ a wnet wody wzbieráa.

* Do ciebie Boże nasz my stworzenie twoie/
Rep. Serdecznie wolamy/ rącz w te susze frogie/
Vzyczyc nam deszczu zbozompotrzebnego/ Aby
odwilgnelo to co iest zeschlego.

Zbierz obłoki dżdżowe / rostaż wiatrom Pá
nie/ Re. Niech na żagorzale zboża/ rosa spadnie/
Aby wierni twoi zbieráac vzytki/ Ciebie wy
chwaláli/ za twe dobrá vsytki.

Wysluchales o deszcz prosbe Eliáša/ Rep.
Niechże też tak ważna będzie prosba nášá/ Kto

ra k tobie czynim w imie Syná twego / z toba z
Duchem swietym/ wiecznie chwalebneho.

Nie nie watpum Pánie/ że ty to uczynisz / Re.
A na żagorzala ziemię deszcz spuścisz / Na co
wsyscy rzeczymy/ Day to miły Pánie / wysluchay
chwalcow twych do ciebie wolanie/ Amen.

MODLITWA.

O Wszechmogacy a miłosierny Pánie/
Boże wiekisty / Oczu dobrociwy/
Stworzycielu bogaty/ ty sam masz w mo
cy skarby niebieskie y ziemskie / y mni śluszisz/
iako sie tobie podoba: ty masz w mocy pioruny/
lyskawice/ deszcze/ niepogody/ słonce / y pogo
dne czasy/ y dopuszczasz to wszystko na ko
chasz moc y dobroć swoje. Też rzeczy sa słu
gami twoimi / Których vzywasz przeciw złym y
dobrym: Przeciw złym vzywasz ich/ aby pozna
li moc twoie: przeciw dobrym vzywasz ich/ aby
vznali łaskę twoie. Tyś miły Pánie na Krole
stwo Achabowe / y na Izrael czyti/ dopuszczal
susze/ rdze/ xpalenie/ zle vrodzanie / a czyniles to
miły Pánie dla ich grzechow/ zabobonow/ y dla
bálwochwalstwa sproszkiego w którym leżeli:
Taż plaga y nas dotykaś miły Pánie / Ktora
chmy sobie zasłużyli grzechami naszymi / abo
wiem grzechami ciebie Pána Boga swego o
brażamy / y gniewamy / dla których grzechow
słusznie cierpimy susze/ y zle vrodzanie. A wsza

śprawy cielesne duchem umarłymi, i jego marności nie miluta, a Krystus na każdy dzień z Krzyżem naitładość naitłuta.

Chrysostomus Homil: 49. in Mat:

Gdzie jest świąteczny taniec, tam zaprawdę jest i dyabel: a bógwem nie dla tancerzów, ale abyśmy skromnie chodzili, i nie dla tego abyśmy jako Wielbłądowie skakali, ale abyśmy poczęli Aniołostali. Tamże: Taniec jest bieżnią diabelską. Tenże, Homil: 16. y 48. in Genes: Widziałeś z jaką przedrzym ucieczką i wesele świąteczne, Izali na on czas, (na wesele Izakowym, i Jakobowym,) byli piewczki, cymbały, i tance dyabelskie! Tancem obrażasz powściągliwość Pamięnika, i młodzieńca nieostydliwym czynisz: y piec pożadliwości tym się święci zapala: y stad świąteczne dobre rzeczy gina, y psucia się. Dla tego proszę Was, abyście te rzeczy przeglądając, Złoczyjcin nie naitładości. Wiem bógwem, i wiele jest takich, którzy się z wyzowaniem zaślania, ani tego radzi słuchając, iż te rzeczy możemy: a świątek potrzeba tego, abyśmy my rzeczy potrzebne mogli, i które ich od przyszłego karnia wybać. Gdzie bógwem jest tak wielka utrata dusze, dla czego się imiesz zaślaniać z złoczyjcinami! Oto y in tobie złoczyjca lepszy ukazuję, który przodkowie mieli. Złoczyjca skodliwy ma być porzucany: a bógwem, i eslibyśmy się z złoczyjcinami zaślaniać chcieli, y złodziej, y cudzołojnik, y nagrobny człowiek, do złoczyjcinu będzie się uciekał. Tenże, Homil: 12. in Epist: Colof: Rzeź, i esliby Panny, ani mężarki, nie będą tancerzami, kżoż tedy będzie tancerzem? Zaden: Co bógwem jest za potrzeba tancerzów? Przy bieżniach Pogańskich niechay będa tance, ale przy naszych milczenie, ozdoba, i skromność. A tak nie chodźcie na tance świąteczne.

Augusti: de Decem chordis cap: 3.

Lepiej, żeby biłe głowy dzień święty przedy, a niżeli by przeczaty dzień, i święta sę nieostydliwie tancerzami. Toż możemy pisać, in Psal: 32. 51. Tenże, apud Discipulum Sermon: 37. Co słok, to do Piekła.

Cicero in Orat: pro L. Murena.

Zaden potrzebiu nie szuka: chybaby osłalał: ani na osobno, ani na pomiernej, y ucieczce bieżni.

Co się ryce Dawida Krola, 2 Reg: 6. y Maryy siostry Aaro-

L. x. j.

nowey, Exod. 15. Ci tancerzali nie przy pełnej, nie z rokoszy ciata: ale z radości serdecznej, ku chwale Bożej, dziekując mu za dobrodziejstwa swoje, czegośa doświadczył te słowa, Psal. 149. 3. Psal. 150. 4. Co się też ryce tancerz na wesele pod sławym Zakonem, Irem. 31. Luc. 15. Lament. 1. tedy y z tancerzami tancerz, i mężczyzna z mężczyzną, nieświąta z nieświątą, y zdy tymi dobrami cielesnymi do pełnienia Zakonu przywołano: a Krześcijan, krzyżem tu na świecie, a żywotem wiecznym po śmierci. I Kościół pierwszy Krześcijański zakazał tancerzom, iako tym którzy poświńni rokoszy cielesnych zanębiać, iadze sę ukrzyżować, y światobliwie żyć.

II. Komedy, maskary, y inne bawienie w ludzi Krześcijańskich, nie mają bywać.

Deuter: 22. 5.

Nie oblecze się nieświąta w męskie odzienie, ani maż w niewieście szaty, a bógwem, brzydzi się takowym Pan Bóg, krokalszok to czyni.

Ephesi: 5. 3.

Nieczystota y wszelkie pluga sę, a bógwem, i takomstwu, niech nie będzie ani pomienione między wami, tak iako przystoi świętym, a bógwem, i głupia rozmowa, a bógwem, i zrzeczy które nie przystoi, ale raczej dziekczynienie.

Augustinus lib: 2. Soliloquior. cap. 16.

Wierzę iż słusnie mają być mieni za bezeczne, y za te których świąteczna nie przyjmują, którzy w odzieniu niewieścim chodzą, których nieświeciem iakoby chmiel sę, czyli nieświątami świątecznymi, czyli mężczyznami świątecznymi: ale mojem ich zwać iednak prawdziwymi bezświątecznymi bawieniami, y prawdziwymi bezecznymi, &c. Toż możemy prawo Cesarzkie. L. vestis. Muliebria & seq. ff. de auro.

Cyprianus Epistol. 61. y Concilium 3. Carthag. Can. 35. Maskary, i bawienie nie kaza przypuszczać do słu Bożego, przywołując słowa Duchá s. i. e, Deuter. 22. 5. Tertullianus lib. de Spectaculis, przeciwko komedjom pisał, napominając Krześcijan, aby z siebie bawienia nie czynili, w maskary się nie ubierali, y przystąpił słowa Duchá s. i. e, Deuter. 22. 5. Aby na te komedye, i bawienia nie chodzili, onymi się brzydili, y przystąpił słowa

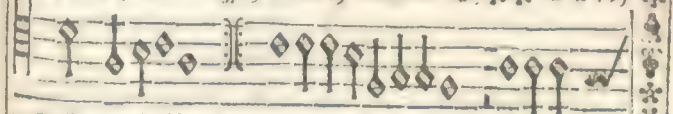
Rrj

Ducha i. re. Psal. i. 1. Błogosławiony mąż, &c. y jednę nieścisła
która ścian opiera przykrodey, którego gdy wyganiało, mościł.
Należem ja na sprząwach moich. Hieronim. in Psal. i. mościł.
Tertullianus, słowia tego Psalmu, Błogosławiony mąż, &c. &c. &c.
dziejże maia być rozumiane o tych którzy nie chodzą na dziesięć
ską Pogańskie, &c. Concilium 6. Constantinopol. Can. 62. ko-
niecznie zakazuje y zabrania, ludziom Krześciańskim tancować, ko-
medyi, dziesięć, y &c. &c. Bachusowych, &c. Mantuanus lib.
Fast. f. 268. także y Polid. l. 5. c. 2. de Invent. z komedyi misopu-
snych sydzia, one gania, y z Pogańskimi wywodzą, &c. Rotoma-
gentes nieścisła jednę spali, która się była po chłopku ubrała.

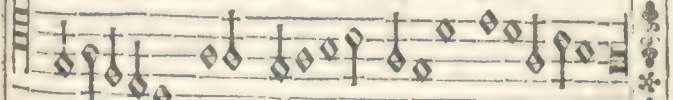
**PIERWSZA PIESN PRZECIW
ROSPYSTNEMU ZTWOTOWI.**

Iako obżarstwa pan Bog zakazuje / Eccles. 37. 32. Pro-
verb. 21. 17. 23. 20. Luc. 21. 34. tak y pijaństwa / Luc. 21. 34.
Abowiem pijaństwo / I. rozum odepymie słowiekowi / Pro-
verb. 23. 31. Eccles. 19. 2. Iza. 28. 1. Ose 4. 11. II. Wbojy /
Prov. 21. 17. Eccles. 19. 1. III. Tajemnice odkrywa / Pro-
verb. 31. 4. Abac. 2. 15. IV. Zwady wszczyn / Proverb. 20.
1. 23. 29. Eccles. 31. 38. Ose 7. 5. V. Chorob/bolu/przy-
mna / Proverb. 23. 29. VI. Do mierzdu zapala / Prov. 20.
1. Ephes. 5. 18. Genes. 19. VII. O śmierć zabito przypa-
wia / Czego mamy przykład w Ammonie / 2 Reg. 13. W Olo-
ferneście / Iudit 13. W Symonie Kąplanie nawyższym y w
Symiech tego / 1. Mach. 16. VIII. Potępienie y gniew Bo-
ży za sobą wiedzie / Iza. 5. 11. 1 Cor. 6. 10

Wstąpił z wierzby kładem / vna-
korzyć się Bogu samemu / podług

wszy swoje złości / Rep.
swy powinności. Widząc nie mte być innego / żywot cze-

ta pobożnego / jednowstańcizną struch / a prawdziwo po-
(futa.

Ma sie tedy tak vzbroid / aby możnie boi-
wał / Re: Przeciw światu obłudnemu: y zároveň
sie gotował / Ma krzyż y przesładowanie / Ktore
wierm Krześciance / dla prawdy wciąć się mu-
ża: zaraz gdy iey zakusa.

Sobie m wczym nie folgować / ni w czym nie
pobłażać / Re: Lecz natwre zla hamować / a wla-
dzy iey nie dawać / Vstramić swoje ciało / by
Boga nie obrażało / prosić na pomoc święte-
go / Ducha sobie Pánstiego.

Rogoć on znówu przetworzy / a serce twa-
de zmorzy / Re: D namiętności też kruszy / nierza-
dne w tego duszy / Bedzie w cnotach pomnożo-
ny / iako prawie odrodzony / y tak zwycięży śa-
tana / światá moźnego Pána.

Gdyżesmy przyszli na czasy / we złościach po-
łożone / Re: Ktore nam są w Piśmie świętym
zdawna opowiedziane / Przetoż zle dni odkupy

*** Piesni ***
my/ to iest/ swiatu nie folgnymy/ zadze ciała v
martwiaymy/ a inż potute czynimy.

Strzeżmy sie biesiad rozpustnych/ także tań-
cow Pogańskich/ Rep: Boich mamy zakaza-
nie/ w iasnych wyrokach Pánstich: Mowi Sy-
rach/ I tanecznic/ nie siaday/ bo wiem zginieš
z nią: A skaral Bog tanecznię/ w puszczy Izra-
el czyłi.

Strzeżmy sie ptiarstwa zawse/ ktorego nam
brom Pan/ Rep: Bo ptiarstwo w nierząd wie-
dzie/ rozum odeymniac nam/ Vboży nas/ zwa-
dy wšczyn/ y tajemnice odkrywa/ bolu przy-
mnaża/ w gniew Boży/ y w piekło nas przy-
wodzi.

Strzeżmy sie też y obżarstwa/ nam wšem za-
kazanego/ Rep: A małkarami nie czynimy/ o-
brázow Bogá swego: Komedyoni pokoy day-
my/ ná mándat Boży pomniiny/ Ktory zaká-
zuie tego/ przetliniać takiego.

Pamiętaymy ná Sodome/ y co w potop zgi-
neli/ Rep: Także ná syny Jobowe/ ci gdy iedli y
pili/ táncowali/ w krótochwili/ skaral ie Bog
w teyże chwili/ iedne wodą/ drugie ogniem/ a
trzecie zawaleniem.

Takci też będzie y tego/ zlego swiata skoń-
czenie/ Rep: Pan mowi/ gdy sie w złość wda-
dza/ Ludzie/ przydzie zginienie: Przetoż sie my
tego boymy/ w pobożności czuac żyiny/ Paná

*** przeć rospustnemu żyć kotoćci. *** L. x. i. i.
w trzeźwości czekaemy/ śataná nie słuchaymy.
Lowie on nas křtaltem dźwonym/ křzac iá-
to Lew srogi/ Rep: Ale my stáranieć pilnym/
Nie daymy sie zwieść z drogi: A Bog Ciec
miłóściwoy/ w obietnicách swych prawdziwoy/
da ratunek nášey młóści/ moca swa z wyśo-
kości.

I ktorym bysmy przebywali/ po tey tu śmier-
telności/ Rep: A ná wieki żywali/ wesela y rá-
dosci/ Prošmy sercy nabożnymi/ A badźmy te-
go pewnymi/ żeć on nas wysłuchać raczy/ a slug
swych nie przebaczy.

* Prošmy cie miły Pánie/ wysłuchay prošby
náše/ Rep: Do ciebieć sie vćiekamy/ teraz y w
każdym czasie/ Rácz nam dáć żywot pobożny/
by z słowem twoim był zgodny/ A potym dobre
skónanie/ y z toba krolowanie/ Amen.

W T O R A P I E S N P R Z E C I W R O Z-
P U S T N E M U Ż Y W O T O W I.

Rozpust Miesopustnych pisano ś. Iśa: 5. Iob: 21. Luc:
17. 21. zakázanie. Senat Rzymští zá pogaństwą/ piše Li-
vius lib: 9. Decad: 4. y August: lib: 6: cap: 9. de
Civ: Dei, Bachanalia potepil y zniósł. A przyczyna rozpust-
Miesopustnych iest/ post poniewolny/ ná brátowaniu po-
karmami záłożony: czytay o tym wšytkim Polidor: lib: 5.
cap: 2. de Invent: Rerum. Ktorego lepieyby zámechác/ a
záwse skronnie żyć.

Notá iáko, Boże moy/ rácz sie ná de: zé.

W Józim Bożego gniewu pewne znał/
Rep: A kto wie ieliż nie przyjdzie czas
taki / Jaki był przyszedł tam na piec
miast onych / W grzech zawiedzionych.

Gdzie tak z dostatku iako z próżnowania / R.
A z wstawnicznych biesiad sprawowania / Takie
obrzydłe nad obyczay w sytki / Były tam zbytki.
Wstyd tak nie zwykłe złości y wspominać /
Rep: Ze sie na ich głos Bog nie mogli otrzymać /
Widząc iż przysła gwałtowna potrzeba: Aż
zstąpił z nieba.

Choc pewnie wiedzieć / iak Pan nieśwąpi-
wy / R: Takli sie wzgore ich złości wymosły / Co
wstawnicznie o pomście wołały / na lud niedbały.

Obogo sie w tych miastach miała cnota / R:
Gdzie za ledwie samo czwarte^o Lot / Postawie
Pánscy / na ten czas zaśtali / gdy złość karali.

Tak w małym poczcie skoro wysli z miast /
R: Nad zakazanie nieścieszna miewiasta / Sły-
sac krzyk w miescie / iż sie obczyżala / Stupem
sie szala.

Ledwie Lot wšedł / ze dwiema corkami / R:
Nabliżka gore przed tymi plagami / Gdy z nie-
ba wpał deszcz z ogniem znieśany / Na zle mie-
szczany.

Gdzie w tych krainach / miasta / y wsi w sytki / R:
Solwarki z bydly / y Polaz w sytki / Gwał-
towny ogień / y z lasy zwierzatka / Pożart do

bezatką.

A Lotco wšedł / y krył sie na skale / Rep: W
stąteczności swej / nie mogli wytrwać cale: spro-
sne opilstwo / w co go tam wprawiło / Day sie
nie zbyło.

Takci gdzie weźmie / moc ten grzech przekle-
ty / Re: I trudna ma przed nim vsć / y człowiek
świety: Acz złym y dobrym roznie go Bog plá-
ci / Bo z tego traci.

Lecz gdy pobożny z krewkości wpać / Re:
Jednak przysć może / tu naprawie śnadnie /
Gdyż Pan łaska swa / grzech iego pokrywa /
Arwia swa omywa.

A trzeba było wspominać Sodomy: Rep:
Poyżzimy iedno dziś każdy w swedomy: Pe-
wne z nią wšedy zrownamy złościami / Zna-
my to sami.

Tie nas nie rusza takowe przestrogi / Rep: A
moc tym wietśa bierze w nas grzech frogi /
Strasliwe głosy nieba przebiłia / Co nań wo-
łaia.

Rozmnożyly sie tańce y biesiady / Re: Piian-
stwa frogie między Krześciany / Obzarstwa /
zbytki / ktorych nie czynili / Choć y Pogani.

Tie pomnia na to słowni Krześciane / Rep:
Ze pewnie Pan Bog dopuści karanie / Na lud
słoslwy / coniechce trzeźwie żyć / A przestac
grzeszyć.

Przetoż my wierni ktorzy Boga znamy / Rep.
Niego Syna / w którego wierzymy / Przestanny
grzeszyć / światu nie sfolgujemy / Boga sie boimy.
Tańce Pogańskie / y Patańskie stroie / Re. Pu
ianstwa sprosne / y zle żądze swoje / Porzućmy
wszyscy a pobożnie żyjmy / na sąd pominimy.

* O Pame Boże wywiedź nas z Sodomy / Re.
Oczyść z niej nasze miasta / wsi / y domy / Wy
chmy od zlego przedko wciekali / Plag sie lekali.
Apo tym niedziwnym tutecznym Kłopotie / Rep.
Nie day nam gorzeć w wiekiuistym poćie / Prz
Jezu Krysta synaczka twoiego / Pána nášego.

MODLITWA.

PAnie Boże wszechmogacy / tyś nas stwo
rzył na obraz swoy święty / ty nas żywiś
bromś czasu wśelakiego / y dales nam po
znać namulwego Syna twego Jezusa Krystusa
ktory nam rozkazał / abyśmy na świecie pobożnie
żyli / świat opuścili / a wśiawszy Krzyż / abyśmy za
nim wstawicznie chodzili: przetoż cie pokornie
prosimy / iako dawce darow niebieskich / day
nam Duchá świętego / serce czyste w nas stwo
r / abyśmy ciebie znalić / pobożnie / sprawiedliwie /
trzeźwie / y światobliwie na tym świecie żyli / o
czekawaiac przyscia Syna twego milego / ktory
ma przysć w ten czas / gdy sie zly świat wda na
zbytki / y na rozkośy mårne / ktore iuż miedzy
Krzesciány tak bårzo rozmnożyly sie / że o pom

Lxx
ste do ciebie wolaia / dla ktorych doznawamy
gniewu twego / miecza nieprzyiacielskiego / glo
da ciebie / powietrza morowego: wmartwiż
ciała naše: pohamuy požadliwosci naše: za
grodz droge zbytcom naszym. Spraw to miły
Oycze / abyśmy uczynkami dobreni świecili / y
w nich sie pomnażali / a niewiernym bårwo
chwalcom y rozpustnikom tego świata / dobrym
przykładem byli: światobliwym żywotem / y do
brym obcowaniem / abyśmy ich budowali / y to
bie nimi wdzieczność pokázowali za dobrodziey
stwo twoe / ktoreś nam okazał w synu twym / wiad
re też naše abyśmy imi wyświadczaali. O miły
Pame nie dayże nam zginać z tym złym świat
tem: wybarżże wierne twoie z niebespieczeń
stwa / iakoś wybawił Lotą z Sodomy / ktoraś
karal ogniem dla zbytcom / iakoś wybawił No
go czasu potopu / ktoryś był przepuścił na świat
dla wśeteczeństwa: pohamuyże sam miły Pa
nie tego zlego świata: tańce pogańskie / pua
stwa Epikurskie / wśeteczeństwa Sodomskie /
okrucieństwa Tatarskie / obyczaje zle / sam v
skrom moca Boswa twego: Ludziom niewier
nym day wpańietanie / a wiernym twoim day
świata zwyciężenie: blagosław im na tym mizer
nym świecie / a po śmierci day im żywot wie
czny. Oycze náš ktorjś jest, &c.

PIESNI O SMIERCI, Y PRZY POGRZEBIE.

Ecclesi. 38. 16.

Sknu wplewaj ty nado wmarłym / á żaluy iáko byś miał
co naprzytś tego cierpieć: á podług wyreśm wmar-
łych / przytśpi áślo tego / á me odwołaczay pogrzebu / zc.

1. Wytład mienyc głownienych pismá s. pr. i: Dokto-
ry Krześciańskie / ktorými Rzymianie wpornie dowies-
czego / iáko Cypśca / ták y modliw iá wmarle.

2. Máchab. 12. 43.

1. **T**E Księgi nie sa Kanoniczne ale Apokryphá, z ktorých Do-
ktorowie Krześciańscy nie każą brać świadectwa, na po-
wierzenie Wiary; ale je tylko każą czytać, y to z pro-
by i z potrzeby dla historyi y obyczajów.

Hieronymus Præfat. in Proverb. Salomonis.

iáko tedy księgi Iudyt y Tobiaszowe y Máchabeyskie, czyta-
ć praeśdzie Kościół, ále ich nie przyjmie między pismá Kanoni-
czne: tak y te dwoie księgi niechay czyta ku zbud. s. annu ludu pro-
stego, nie ku pośwadze pówierzenia náuk Kościelnych. Ten-
præfat. in lib. Regum, seu in Prologo Galeato: Księg staro-
zakonu iest dwoadzieściá y dwoie. A Wyliczyśy ie, tak mówi:
Abysmy wielzieli, cobyłgłówek, okrom tych ksiąg było, między A-
pokryphá ma być położono. A tak Madroś, Syrach, Iudyt, Tobiasz,
nie sa Kanonic.

Cyprianus in Exposition. Symboli, cap. 36. Te sa księgi
re Oycoświe między Kanoniczne włożyli, z ktorých Wiary ná-
dodady wśnie mieć chcieli. Wielkie iednak mámy ie y drugie
księgi sa, ktore nie Kanoniczne, ále Kościelne przodkowóm
praeśkali, iáko Madroś Salomonów, Syrach. Takowego rzek-
sa księgi Tobiaszowe, Iudyt, y Máchabeyskie księgi, ktore tedy
wśykie czyta Kościół chętel, ále nie brao na swiadectwo
Wiary pówierzenia.

L x x j

Athanasius in Synopsi: Wśelkie náśe, ktorzy ieslechmy Krze-
ściány, pismo, od Boga iest nadchnione, księgi ma, nie niezliczo-
ne, ále liczne, y poćnym Canonem wyrażone y ogárnione. Y
Wyliczyśy ie, mówi: iest tedy ksiąg Kanonicznych starego za-
konu dwoadzieściá y dwoie: oprócz tych, sa też y inśe księgi starego
zakonu, ále nie Kanoniczne, ktore tylko czytáia Catechumenom.

Cyrillus Catech. 4. de Sacra Scriptura.

Cyryl pismá wśelkie, to iest, dwoadzieściá y dwoie ksiąg stare-
go Testamentu, ktore siedmądziesiąt Wykładaców prześyli z ro-
skazania Ptolomenśowego, á księgami Apokryphnemi, nie bae-
świe tylko pismá, pilnie rozmyślay, ktore Kościół śmieć czyta-
my. Daleko mędrśy y nabożnycśy byli, á niżeli ty, Apostołowie, y
pierśśy B. s. upi, wśodówie praeśdy, ktorzy ie nam podali: A ty
będac synem Kościelnym, nie prześlepuy granic tego.

Iosephus lib. 1. contra Apionem, y ten ksiąg Máchabeyskich
ymśych nie kładzie w poczet ksiąg Kanonicznych, słowá tego sa:
(ktore przyśodzi y Eusebius lib. 3. cap. 9. Hist. one poch. Galatias,
y z nim sie zgadzá) V nat niemáś ksiąg nie niezliczonych y z so-
bá prześłanych, ále tylko ich iest dwoadzieściá y dwoie, ktorým
śłownie ma być Wiara dána. Sa y drugie, ále nie sa takiej Wiá-
ry pierśśeśto dla tego, iż ni ná on cześ nie było poćny suc-
cessies Prorockiey. Gratianus dist. 16. in Canon. Canones: Af-
dzy Apokrypha, to iest, Księgi bez poćnego authora, iáko. Madroś
Solomonów, Ecclesiasticus, Iudith, Tobiasz, y księga Máchá-
beyska, byśśa policzona, á wśakós byśśa czytana, ále z przy-
god y, nie poćśiechnie. W poczet ksiąg Kanonicznych h. tych ksiąg
Máchab. yś, ále nie kładá y c; iáko Origenes in Eusebius lib. 6.
cap. 19. Melito Bishop, u tego; Eusebius lib. 4. cap. 23. Hilarius
præfat. in Psalm. Nazianzenus in Carmine de legitimis li-
bris. Epiphanius hæres. 8. y lib. de Mensuris. Grzegorz Papież li-
19. Moral. cap. 13. in cap. 29. Iob. Lyra præfat. in Tobiam. A co
Więśśa, y Concilia, iáko Laodycenskie Can. 59. A Concilium
Romanum sub Gelasio, ále przyjmie pierśśeśe księgi, ále wśo-
rych nie przyjmie, Vide Tomum I. Conciliorum. Nieśłownie
tedy napisał Augustinus lib. 19. cap. 36. de Civit. Dei: Księgi Má-
chabeyskie nie ydźi, ále Kościół á Kanoniczne ma. Ktorzy? A to
my máczy z Wiela Doktorów ślyśymy, Więśśa, áby wśyśy

ci nie byli Kościołom. A wśakos przecie tenże Augustin, na inszym mieyscu lib. 2. cap. 23. cont. Epist. Gaudentii, że księgi kase czytane ofrośnie i wżycie; a to nie bez przyczyny, bo w nich widział wiele błędów, że czym nie są takowe wagi według samego Augustina, iako inśe, słowa jego są: Tych ksiąg niemają Żydowie za zakon, i za Proroeki, o których Pan wydał świadectwo, iako o księgach swoich: ale przysięsa od Kościoła nie bez pożytku, i eilize wżycie będa czytane albo słuchane, a wśtafsza dla onych Machabejskich, którzy iako prawdyści Męczennicy dla zakonu Bożego od przesładowców wiele cierpieli. To nie dla ofiarowania za umarte.

II. W tych księgach pełno jest rzeczy z prawda niezgodnych i zmyślonych, iako o sferciu Arki, 2 Machab. 2. 4. O śmierci ludów, 1 Machab: 9. 18. 2 Machab: 1. 10. O śmierci Antiochowey: 1 Machab: 6. 16. 2 Machab: 1. 14. 2 Machab: 9. 28. Opuśćsam inśe niezgody i rzeczy zmyślone, które widząc y sum I. yra Mnich, tak napisał, in cap: 10. lib: 2. Te księgi od święta za Apokrifne poczytane są, dla tej trudności o śmierci Antiochowey, dla Arki, y dla inśych rzeczy. A nie tylko w nich pełno jest niezgod, y zmyślonych rzeczy: ale w nich pełno jest zabobonów, białochwałstw, obyczajów Pogańskich: Już na on czas bożiem na zchylku Zakonu, przeciwo rozkazaniu Bożemu, wiele rzeczy Żydowie czynili k woli Poganom: obyczajów ich naśladowali, ofiary Bogom Pogańskim ofiarowali: o czym czytamy, 2 Machab: 4. Nie dziw, choć y ofiary na on czas Kapłani wymyślili za umarte, według zwyczajów Pogańskich, dla pożytku swego.

III. Ksiąg tych wśtorzych nie było napisanych ięzykiem Żydowskim, tylko Greckim: słowa są Hieronimowe, praefat: in lib. Regum. Machabejskie księgi pierwsze, Żydowskim ięzykiem napisane ualestem, a wśore po Grecky napisane: A tak wśtorzy ksiąg pierwszemi trzeba prawować, według onego co napisano w Deuterach, Dist: 9. Can: Vt Prawda starych ksiąg, z Żydowskich ksiąg ma być probowana. II VI. Iosephus lib: 12. Antiquit: y lib: de Imperio rationis. Historyk Żydowski wśpomina pierwsze księgi, a wśtorzy tylko historyę o siedmi braciach, 2 Mach: 7. o ofierze tej namięnysey wśmianki nie czyni. V. Ci co byli pobici na wojnie, tedy byli pobici dla grzechu obrzydłego, y przekle-

L x x i j

tego, to jest, dla złodzieystwa, którego się byli dopuścili, gdy pokradli rzeczy białochwałom ofiarowane, y sobie je przywłaszczyli, iako i same historia w 40. świadczy, którego był Bog koniecznie zakazał: o czym czytamy w księgach 5. Moysesowych, cap: 7. 25. w księgach Iosuego, cap: 6. 18. O który grzech karzał Pan Bog karząc srogo tych, którzyby się go byli dopuścili. Czego mamy przykład Achanie, którego było ukamionowano, y rzeczy jego spalono, iako świadczy Iosue cap: 7. Nie był to tedy grzech mały, y nieświadomy, ale wielki y śmiertelny, potępienie świętne przynosiący. Nie potrzebnaby tedy była rzecz za to ofiarowanie, y według samych Rzymian, którzy byli potępieni, którzy grzeszyli, grzechem śmiertelnym, dopuścili się obrzydłości y przekleństwa przed Bogiem. VI. Ludas mąż pobożny nie posłał pieniędzy do Ieruzalem na ofiarę, za grzech na wojnie pobitych: widział bożiem, że Pan Bog w Zakonie ofiary nie postanowił za umarte, tylko za żywe, a ośbłdnie za to, którzy z nieświadości grzeszyli, iako czytamy w księgach 3. Moysesowych, cap: 4. 2, y 13. A ci nie z nieświadości grzeszyli, y nie grzechem poświadczym, ale śmiertelnym. Pomniał też y na Iosuego, który za Achana, ukamionowanego dla takowego grzechu, nie ofiarował: o czym pisze Iosue cap: 7. Nie mógł tedy onych pieniędzy śłać na ofiarę za grzechy zabitych: ale za grzechy ludzi żywych pozostałych, aby ich Pan Bog dla onego grzechu, którego się byli ofiary posłabiani dopuścili, nie karał. A bożiem on grzech wśytkiemu woysku był poczytany, iako y on Achano, Iosue 7. 11. y dla tegoż prosił Pana Boga, aby on grzech zgladzony był, aby się im to nie przydało, co woysku przedrym Iosuego, dla grzechu Achanoowego, y co Pan Bog obiecał dopuścić na wśytko woysko, dla takowego grzechu, Iosue 6. 18. Słowa są historycy: w 42. Wdawszy się tedy na modlitwy, prosił aby był zgladzony grzech on do końca, który się był stał. VII. W tenie Greckim tych słów, Za grzechy umartych, niemają, ani w starych Exemplarzach, ani też w Wulgacie, tylko na margines: które za czasem niektórzy do tekstu przysłali: że tam są słowa, Posłał pieniądze do Ieruzalem ku sprawowaniu ofiary za grzech. Skąd się pokazuje, że nie tym umysłem Ludas posłał pieniądze do Ieruzalem, iako rozumiał Historyk ten, nie na ofiarę za grzech umartych, ale żywych. Nie dziw iż te słowa są w historyi

godzili, gdyż co do Greekim texere test, Poślad dca tywca, to on
ze dda, dca nasze uczynili: radzi wiele bora, dca dca im-
sice ryjcey, much dca. VIII. Acz to było rozumienie Autora
rych ksa, cśo dca do Zakonie proślogo, żeby ludus miał poślad
brenad, do Jeruzalem na ofiarę, aby się za one pśisie modłono:
(o czym ludus nie myśli) iednak pśisie tenze Autor nie rozu-
miel, aby dla tego miał ludus poślad pśisie, żeby oni pobici mi-
li być wybażeni z mak Czym dca, bo Czym dca do starym Za-
konomie nie było jani; Lambusa zmyślonego, abo żeby się im tam
klich mak ulżyło: ale dla tego, aby cśa su zmarł dca dośladni
mogli należeć, i odpuszczenie grzechów, aby mogli mieć zła-
diony upominek miłosci. Bo tak tam mówi, że przysięgę da dca
iac, § 43. Barzo dobrze y umieszczenie to czyniac, jako ten który to
myśli o zmarł dca dośladni, tamże, § 45. Zacznę to upominek
miłosci był zła dca, y dośladni z ludus pamietać o ich zmar-
ł dca dośladni, nie o mekach i klich dca, ych. Bo tak tam mo-
wi § 44. Abo dca jani, był nie nadzie dca, że oni którzy byli po-
bici zmarł dca dośladni, § 46. IX. Ten Autor nazwywa one po-
bici pobożne z dca, § 47. y dca dca, § 48. Ludus, jako-
by był tego rozumienia. Co jest pśisie do pśisie, które nazwywa
tak dca dośladni y pśisie, § 49. § 50. § 51. § 52. § 53. § 54. § 55. § 56. § 57. § 58. § 59. § 60. § 61. § 62. § 63. § 64. § 65. § 66. § 67. § 68. § 69. § 70. § 71. § 72. § 73. § 74. § 75. § 76. § 77. § 78. § 79. § 80. § 81. § 82. § 83. § 84. § 85. § 86. § 87. § 88. § 89. § 90. § 91. § 92. § 93. § 94. § 95. § 96. § 97. § 98. § 99. § 100. § 101. § 102. § 103. § 104. § 105. § 106. § 107. § 108. § 109. § 110. § 111. § 112. § 113. § 114. § 115. § 116. § 117. § 118. § 119. § 120. § 121. § 122. § 123. § 124. § 125. § 126. § 127. § 128. § 129. § 130. § 131. § 132. § 133. § 134. § 135. § 136. § 137. § 138. § 139. § 140. § 141. § 142. § 143. § 144. § 145. § 146. § 147. § 148. § 149. § 150. § 151. § 152. § 153. § 154. § 155. § 156. § 157. § 158. § 159. § 160. § 161. § 162. § 163. § 164. § 165. § 166. § 167. § 168. § 169. § 170. § 171. § 172. § 173. § 174. § 175. § 176. § 177. § 178. § 179. § 180. § 181. § 182. § 183. § 184. § 185. § 186. § 187. § 188. § 189. § 190. § 191. § 192. § 193. § 194. § 195. § 196. § 197. § 198. § 199. § 200. § 201. § 202. § 203. § 204. § 205. § 206. § 207. § 208. § 209. § 210. § 211. § 212. § 213. § 214. § 215. § 216. § 217. § 218. § 219. § 220. § 221. § 222. § 223. § 224. § 225. § 226. § 227. § 228. § 229. § 230. § 231. § 232. § 233. § 234. § 235. § 236. § 237. § 238. § 239. § 240. § 241. § 242. § 243. § 244. § 245. § 246. § 247. § 248. § 249. § 250. § 251. § 252. § 253. § 254. § 255. § 256. § 257. § 258. § 259. § 260. § 261. § 262. § 263. § 264. § 265. § 266. § 267. § 268. § 269. § 270. § 271. § 272. § 273. § 274. § 275. § 276. § 277. § 278. § 279. § 280. § 281. § 282. § 283. § 284. § 285. § 286. § 287. § 288. § 289. § 290. § 291. § 292. § 293. § 294. § 295. § 296. § 297. § 298. § 299. § 300. § 301. § 302. § 303. § 304. § 305. § 306. § 307. § 308. § 309. § 310. § 311. § 312. § 313. § 314. § 315. § 316. § 317. § 318. § 319. § 320. § 321. § 322. § 323. § 324. § 325. § 326. § 327. § 328. § 329. § 330. § 331. § 332. § 333. § 334. § 335. § 336. § 337. § 338. § 339. § 340. § 341. § 342. § 343. § 344. § 345. § 346. § 347. § 348. § 349. § 350. § 351. § 352. § 353. § 354. § 355. § 356. § 357. § 358. § 359. § 360. § 361. § 362. § 363. § 364. § 365. § 366. § 367. § 368. § 369. § 370. § 371. § 372. § 373. § 374. § 375. § 376. § 377. § 378. § 379. § 380. § 381. § 382. § 383. § 384. § 385. § 386. § 387. § 388. § 389. § 390. § 391. § 392. § 393. § 394. § 395. § 396. § 397. § 398. § 399. § 400. § 401. § 402. § 403. § 404. § 405. § 406. § 407. § 408. § 409. § 410. § 411. § 412. § 413. § 414. § 415. § 416. § 417. § 418. § 419. § 420. § 421. § 422. § 423. § 424. § 425. § 426. § 427. § 428. § 429. § 430. § 431. § 432. § 433. § 434. § 435. § 436. § 437. § 438. § 439. § 440. § 441. § 442. § 443. § 444. § 445. § 446. § 447. § 448. § 449. § 450. § 451. § 452. § 453. § 454. § 455. § 456. § 457. § 458. § 459. § 460. § 461. § 462. § 463. § 464. § 465. § 466. § 467. § 468. § 469. § 470. § 471. § 472. § 473. § 474. § 475. § 476. § 477. § 478. § 479. § 480. § 481. § 482. § 483. § 484. § 485. § 486. § 487. § 488. § 489. § 490. § 491. § 492. § 493. § 494. § 495. § 496. § 497. § 498. § 499. § 500. § 501. § 502. § 503. § 504. § 505. § 506. § 507. § 508. § 509. § 510. § 511. § 512. § 513. § 514. § 515. § 516. § 517. § 518. § 519. § 520. § 521. § 522. § 523. § 524. § 525. § 526. § 527. § 528. § 529. § 530. § 531. § 532. § 533. § 534. § 535. § 536. § 537. § 538. § 539. § 540. § 541. § 542. § 543. § 544. § 545. § 546. § 547. § 548. § 549. § 550. § 551. § 552. § 553. § 554. § 555. § 556. § 557. § 558. § 559. § 560. § 561. § 562. § 563. § 564. § 565. § 566. § 567. § 568. § 569. § 570. § 571. § 572. § 573. § 574. § 575. § 576. § 577. § 578. § 579. § 580. § 581. § 582. § 583. § 584. § 585. § 586. § 587. § 588. § 589. § 590. § 591. § 592. § 593. § 594. § 595. § 596. § 597. § 598. § 599. § 600. § 601. § 602. § 603. § 604. § 605. § 606. § 607. § 608. § 609. § 610. § 611. § 612. § 613. § 614. § 615. § 616. § 617. § 618. § 619. § 620. § 621. § 622. § 623. § 624. § 625. § 626. § 627. § 628. § 629. § 630. § 631. § 632. § 633. § 634. § 635. § 636. § 637. § 638. § 639. § 640. § 641. § 642. § 643. § 644. § 645. § 646. § 647. §

W tym nie mamy nasładować. W czym gdy go niektórzy chcieli
 naśladować, Kobiół ganił im to, y za miesiąc ofadzał. Czym się
 i Pogańscy brzydili, y do piekła takich odśpłali. XI. Według
 Rzymian, i starym zakonie żaden nie sędzi do nieba, (o czym
 nie mogą się zgodzić byli iż na on czas, ale tylko do piekła
 nie ściecnie potępienie, abo do Limbusa. Testi ich posądzani sli do
 Limbusa, a stamtąd nie mogli wrócić, aż z infymi Ojcy, czasu
 smartwych wstania pana Krystusa. Sego: tedy była ona ofiara
 łudu, i prżna za nich. A testich ona ofiara z Limbusa wyła-
 dła (czego nie poświada) tedy Krystus tam po Ojce nie chodzi,
 y prosto umarł, ponieważ był takowy sposób iż dżen: a grzechów.
 Ciego nie poświada Piśmiści. Hebr. 10. 4. Testi sli do piekła,
 a za nie ofiarowano, a czemuż też ciż za potępienie nie ofiaru-
 i. A prteros; i tad Rzymianie, nie mają dośwoda, ofiarowania za um-
 riałe. XII. Te wiegi nie są Proroki żadnego, iako xxviii. i. Iose-
 phus: Nie mają ani poświadego Authora, iako piśe Gratianus.
 Cez poświada Hieronim żeby je miał piśe Iosephus historik Zy-
 dobsli, lib. 2. advers. Pelagianum. Ale i ten nie piśał, tylko krotko
 o historyi iżey dorywał dzieiów Machaberskich, iako y innych
 dzieiów z Biblii święty. Ktoś tedy inży nie poświ, nie wozony,
 ani rzeczy świdomy, te wiegi krotko zebrał z xxi. i.azona Cyreney-
 czyka, iako sam o sobie wzmianka z Machab. 2. 24. Prożno tedy z
 tych xxi. i.żerzeć: iż y ofiar za umarte dośwoda. A też nie zgodzi
 się ofiara iż z ofiara Machabeusowa: abo on ofiarował nie dla te-
 go aby dusze onych pobrzył z Czysta; iżbał: ale aby ciż za zmar-
 łych wstania mogły mieć jedzigo łus. i. Sego. A oni za ofiaru-
 i, aby duszom iż Czysta gorat, iżym pomoc mogli. Grecy, nie Pa-
 potępienie, mogliby tego Machabeusa za s. ba nia i. gaci, iżorzy się za
 potępienie modła, aby przy sadem znoimey się karanie, y na sadzie
 i. i. i. i. go jedzigo, mogli mieć. Tak bōżem o nich piśe Sigi-
 smundus Herbellan: in commentario rerum Moscoviticarum
 fol. 41. Grecy, Czysta żadnego nie ścierza. A iż za umarte pogrze-
 bne nabożeństwo czynia, iżerza, iż tym mogą znoimey się duszom
 prośić a odświeżyć miejsce, gdzieby tym takież mogły ostatnie-
 go sadu czekać.

1 Regum 31. 19.

„W starym zakonie ludzie płakali i pościli gdy kto znaczył”

5s 4.

marka a iakoby czynili to, nie dla poratowania dusz umarłych ludzi, ale mekchych i chycowych, albo lymbusich, boć w starym zakonie Czyści nie wstępowali; a z lymbusa też według rozumienia Papieńskiego nie mogły być wyświeczone ani wybańszone żadne rzeczy. Ale pościeli na znak żalu i pokazania smutku, który mieli z śmierci, którągo kolwiek słowem. Placz bowiem i postać znakiem smutku i żalu; a też temu, który się fruśuje i jest z czego żałować, nie chce mu się śmiać ani iść. Mamy tego i w świętym decesy i doświada, nie tylko w Łukowie Patriarcho, Gen. 37. 34. i Iosephie Synie jego, Gen. 50. 4. i Aaronie, Num. 20. 30. i Mojżeszem Deuter. 34. 8. i Dawidzie Krolu 2 Reg. 3. 33. Ale i w ludu Izraelskim, o którym tak mówi Historia, 2 Reg. 1. 12. Tzato wali, i plakali i pościeli się aż do wieczora dla Saula i dla Ionnisy Syna jego, i dla ludu Panskiego, i dla domu Izraelowego, se pośleli mieczem. Iosephus historik, przywodząc to miejsce tak mówi lib. 6. cap. 14. Antiquit: Megoście łabes z nieświadkami i z dziećmi pościeli nad nimi, białe pierzy i płacząc Krola i Syna jego, nie chcąc uknieć pokarmu albo napoju. Tenże lib. 7. cap. 1. Antiquit: Dawid płacząc i wzdychając z swoimi, w każdy dzień nad placem i żalu straszył, który też wiersza miał żalować i śmierci Ionnathana, który mu był wiernym przyjacielem. Tamże Dawid, tak była śmierć Abnerowa straszyła, iż też nie chciał ani iść, choć go przyjaciele przymuszali. Tenże lib. 2. cont. Apion. Wypisując pogrzeb Zydowski, mówi: Bog posłano był, aby wsiyscy zydzi, gdy kto umrze, do grobu go doproświadzi, onego plakali: Kosztownych pogrzebów nie sprawowali, ani wysławnych grobów budowali. Modlił i ofiar za umarte nie wspomina, znać się ani Bog posłano był, ani był na on czas w używaniu. Stwierzy tedy i w wierszach Iosephowi Kapłanowi staroakonnemu, który był dobrze świadom obyczajów Zydowskich, żyjąc na on czas między nimi; a nieli i tym, który pociadał, żeby Izraelcy, i i Dawid, mieli pościć dla poratowania dusz umarłych ludzi.

Tob. 4. 18.

Hieronymus in cap. 16. Ierem: Obeczą ten był przynosić pokarmy, i gorować ucis, (po naszymu, stypa) ludziom płaczącym. Etc. to jest, na Pogrzebie. Nie dla tego, iako mówi Bellarminus lib. 1. cap. 3. de Purgat: aby się modlili za dusze zmarłego, (to

enzy Doktor pisać, in cap. 6. Galat: mówi: Poki na tym świecie jesteśmy, iako modlić się, tak rada, wezpolek, możemy się wspomóc: ale iako przed stolet Krysusowi przyjdzie, ani Iob, ani Daniel, ani Noe, nie może za nikim prosić, ale każdy brzemie swoje ponieść. A też za sprawiedliwego zmarłego, nie trzeba się modlić, według rozumienia samychże przeciwników.) ale dla pociechy płaczących, iako to wywodzą i tamże Hieronym, ex cap. 31. Proverb: Co się pokazuje i z Ieremiasza Proroka, który tak mówi, cap. 16. 7. Nie bądź i wlamować (przy umarłym) płaczącemu chleba ku pocieszeniu nad umarłym. Do czego służy słowo Augustynowe, lib. 1. cap. 12. de Civit. Dei. One nakłady pogrzebowe, żywych sa pociechy, a nie umarłych pomocy. Należy tu i one słowa Origenesowe, który wspominając te stypy, mówi, lib. 3. in Iobum. Pamiętkę ludzi żyjących czimy, i rodziców, a powinośnionych naszych, i wiersz umierających, nabożne wspomnianie obchodzimy: Cześć się z ich ochłodzenia radu, i cześć też sobie iakoś pobożnego i wiersz dokonczania, i insuic. To jest, Obchodzimy ludzi nabożnych z Księga, i wiersz i cześć, i wyświadczać też i cześć i nasycać niedostateczne, ubogie, i ierory, i wiersz, aby nasze i cześć było na pamiętkę odpoczynku zmarłym duszom, których pamiętkę obchodzimy. Toć tedy, nie dla tego one stypy sprawowano na Xpist, i na ubogie, aby się za dusze umarłych modlili, aby byli z Czyśćcia wybańszone, ale dla pociechy żywych.

Psal: 66. 12.

Hieronymus in hunc Psalmum: Pokazuje tu Dawid z wyświadczenia Męczenników, które w rozmaitych mekach zażył, i do jednej ochłody, to jest, do Krysusa Pana, przez ślady, przez krzyż, przez bicia, przez ogień, i upalania, i przez inne rozmaite meki, (przez które i ofiara przycienna zstąpiła) podziękować przest. I przywodzą one słowa, Aktor. 14. 21. Przez wiele utrapienia, etc.

Hilarius, na ten Psalm pisać: Dawid sławne śmierci i przypomina Męczenników, miecza, ognia, i głębokości: a wiersz Bog wierszających się doświadcza. Nie tak, iakoby nie miał znać wierszających, ale iż też według Apostola pokupienie przynosi doświadczenie. Byłonia tedy wierszający probowani, nie dla cześci.

domoici Bożey, ale dla ich doświadczenia. T przysłody; tam rozmaite sposoby, pokusy, doświadczenia Męczenników: iako wyświecenie, bicie, zsięzanie, palenie, y topienie.

Chrisostomus, Homil. 3. in Mat. Oper. Imperf. Ryżdaia kuśeni ludzie, iedni w niemocach, albo w skodach, albo w śmierci miłych przyjaciół, iako Iob y Tobiasz. Drudzy w myslach przeciwnych albo w nieufnościach, iako Dawid. Trzeci w prześladowaniu, iako mości Prorok w ofobie Męczenników. Doświadczyli nas Boże, a wypląsili nas ogniem, iako płaszcza irebra. A tak przez wodę nie rozumie się Krzest, ani przez ogień Czyścienie. Ale pokusy, mści, prześladowania, y inśe niebezpieczeństwa, które Pan Bog dopuszcza na swie wiernie tu na świecie, dla doświadczenia się wiary ich, co się pokazuje, nie tylko tego Wyklada Doktorów Krześciańskich, ale y z rzech Pism Świętych, Iſa. 43. 2. 1 Pet. 1. 7. y z samego Dawida, który w ofobie wiernych mości tamże. Doświadczył nas Boże, a wypląsili nas ogniem. A też w Czyściu zmyłonym, niemał ogniem doświadczenia dusz, ale karanie; iako y sami sprzećwinię mości.

Iſaiz 4. 4. Malach. 1. 3. Na rzech mieyściach nie mości Prorocy o ogniu Czyściwym, któryby miał po śmierci oczyścić plugawstwa duszne, y zrzeć nieczystość, ale o samym Panie który to miał czynić; y przeoił tamże zaraz dokłada Prorocy, Pan omyje plugawstwa, Pan wyyczyści syny. A ten Pan, iest Jezus Krystus, który krześciańskie grzechy nasze omył, y oczyścił, iako Apostołowie wścieświadcza, Hebr. 1. 3. 1 Ioh. 1. 7. Apocal. 1. 5. A tu nas na świecie zplugawotł grzechów oczyściła, co się pokazuje z textu, nie na onym sądzie walmym, iako Augullinus lib. 20. cap. 25. de Civitate Dei, y Ambrosius in Pſal. 36. rozumieć, naciągając rzech mieyſe Prorokich: a ioli przeć, o Czyściu ich Papieſkim nie wykladać ani rozumieć. Hieronymus zisg y Cyrillus, te Prorocstwa o Krzeście wykladaia, ſpołem ie przywołae, y z soba złączaiac, ſłowa ſa Cyrilla Doktora in cap. 4. Iſai. Okreśeni y omyi iest smy, nie prosta woda, ale Duchem Świętym, y ogniem Bożym, y rozumym: który plugawstwa wyślepke w nas zsiery y niſczy, y zmaſze grzechu roztapia y trawoi; a Hieronimowe in cap. 4. Iſai. Tedy zbaſione będą oſtinki z Izraela, kiedy na Krzeście Zbawci

cielowym będą im grzechy odpuszczone. O którym też Duchu, ſa d. y Duchu zapalenia, ian Krześciel w Ewangeliczy mości: iac, ian przez wodę, ale który po mato przychodzi, on ci was będzie krześci woda y ogniem. Co się też yſze onego mieyſca, Iſai. 9. 18. y tam nie mości Prorok o Ogniu Czyściwym, ale o ſpuſtaleniu ziemie zyd. Wyſſey przez Welleſzianą mieczem y ogniem dla grzechów, iako wyklada Cyrillus in cap. 9. Iſai.

Michez 7. 8.

Hieronymus in hunc locum: Widi mi się tu mości, w dług litery, Hieruzalem przećwsko Babilonowi y inſym narodom, które ſie z niego nasmywały. Nie wyſſeli ſia z upadku moſtego, a iom za zmiłowania Panym poſtawiane, y obaczy nie przyjaciółka moia Babilon, y inſe narody okoliczne, y z wyſtada ſie kępa, teraz mości naimięściac się, Gdzie ieſt Pan Bog iſowy. A według Duchownego y rozumienia Wyklada to mieyſce o na Krześciu grzeſnego przez pokutę; bo tam zaraz dokłada, A toſie mości o pokutujących, y przywołui one ſłowa Prorokie: Iſa. 1. 10. I ten który upada, nie poſtawiane; Ierem. 2. y one: Nie chce imierci grzeſnego, ſtyle aby ſie na Krześci yſt. Ezech. 33. Przez Ieruzalem rozumieć wyſſeli dusze, przez Babilon ten ſwiat y ſatana, a przez ciemnicę, ciato, w którym tu ieſt dla grzechów iako w inſym ſwiezieniu. O którym ono ſwiezieniu mości Dawid Pſal. 142. Panie, wyſłuchaj dusze moie z ſwiezenia. Ktore ſłowa wyklada iac Augullin, mości, Sermon. 233. de Tempo: Wziesienie moie ieſt, doſad, pokoi będe w ciebie imierci. Doktorowie niektorzy to mieyſce rozumieć o ogniu wiecznym piekielnym, w którym, choć poſtawie ciato, przewiedali, że ſie miały wki, w których Krześciań ſkowie. Ktore takowe mniemanie ich przypominata, Hieronymus in cap. 66. Iſai. y Origenes Homil. 9. in Diverſos, dokłada tego: Co myſamey wiadości Bożey mamy zoſtać. Ale mogli bę piecznie mości, że to nigdy nie będzie: abo ſm, takowe mniemanie ieſt przećwne piſmom Świętym, ktore ſe iad. 32. 13. na Krzeście wyſſeli z mał piekielnych nie ſwida, którzy ſia tam raz doſłana, Iſai. 66. 24. Matth. 25. 41. y 46. Apocal. 14. 11. Nie doſłoda tedy ſłowy Micheaſowi Czysta; a też iako y sami wyſſeli, Prorocy po imierci do Czysta nie ſli, ale na ſono Abrahamowe.

Zachar. 9. 11.

odpuszczenia na wieki. Ktore slowa uważając Augustyn Dnia Markiem świętym, Mateusza świętego Wykłada, Sermon. 11. de verbis Domini. Nie podpierni tedy to miejsce, Czyścić zmyślone: A nie Czyśćca niemaż odpuszczenia według samychże Rzymianów, ale Wycierpienie, Wykupienie, deści uczyńnienie, i zapłacenie do namnieszego grzeszku: a tu mówi Pan Krystus, Nie będzie mu odpuszczono. Dotego, mówi tu Pan o odpuszczeniu grzechu, a nie Czyściciu, tak o on: poświadcza karanie Czyścicielne bywa odpuszczone, albo raczej zapłacone. Dobre toż dzie dawać mi: scia tego o Czyściciu nie rozumieli, ale o czacie terażniejszy, y o dnu (idźmy, to jest, ani tu pokój się żyć, ani na sadzie ostatnim, nie będzie odpuszczono. Chrysostomus in cap: 12. Matth. Ze wszystkich ludzi, jedni y tam y tu karanie odnośa, iako Sodomowicze: drudzy tylko o tym terażniejszy y żywocie, iako Wyścieraniek on Koryntyjczyści, y przyszłym żywocie tylko, iako Bogactwoświeccy, ani o tym, ani o onym żywocie, iako Prorocy y Apostołowie. Tamże: Straszny on sąd jest, nieustrzeżone karanie, niezmienne męki, &c. Toż mówi Theophylaktus in ca. 12. Mat: pisząc Augustinus lib: 21. cap: 24. de Civit: Dei. Też się nie na tym wiecie, tedy na onym przyszłym po z martwych wstaniu będą niektórym grzechy odpuszczone. Tenże li: 6. cap: 5. cont: Julianu. Teżliby żadne grzechy na onym ostatnim sądzie nie miały być odpuszczone, mniemam żeby był Pan nie mówił o niektórym grzechach. Nie będzie mu odpuszczon, ani o tym wieku, ani o przyszłym.

1 Cor: 3. 15.

To miejsce, rozmaicie Doktorowie Wykładają, Jedni przez ogień rozumieją kryż, urapienia, tu na wiecie, iako Augustinus, y in sy. Drudzy, slowo Boze, ktore błędy pali, iako Ambrosius, y in sy. Trzeci, ogień sadowy po zmartwychwstaniu, ktory wszystkie wypali, iako Origenes, y in sy. Czwartci o ogniu piekielnym: ktory uśladawicznie wszystkoświecka pali, a nigdy go nie spali; iako Chrysostomus, y in sy.

Augustinus lib. 21. cap: 26. de Civit: Dei, in Enchirid: cap: 68. A on będzie zachowany, ale tak iako przez ogień. Jest iednak ogień pokuszenie urapienia, o którym na in sy myślnie jest napisano: Roboty garniarzicy doświadczać pieca, i ludzi sprawiedliwych pokuszenie urapienia. Tenci ogień na tym ninie-

L xxvi

szym żywocie to czyni, co Apostoł poświadcza, &c.

Gregorius lib: 4. Dialog. cap: 39.

Aczkolwiek to miejsce o ogniu urapienia, o tym żywocie może się rozumieć, &c. Także Wykłada to miejsce Origenes Homil: 6. in Exod: mówiąc, Iako piec probuje złota, tak ludzi sprawiedliwych pokuszenie.

Ambrosius in Psal: 118. Sermon: 13.

Którymi prośbami odzierze, aby przysło slowo Boze, a weśsto do Kościoła, stało się ogniem wypalającym, aby zgorzało siano, słoma, y wszystko, aby wszystko było zgorzało: cięski ołówek niezbożności, ktory się do wiela zapadnie, aby ztopniał od ognia Bożego, a żelazna jednak grubość grzechu, aby niebieskim zmigoczała zapaleniem: żeby się na przykład naczynia złote, y srebrne, aby wszelaki mądrych ludzi zmyśl, mowa, wszelaka rozstrojnych, od palającego udręczenia gorącości upalona, stała się drożdża. Tenże, in Psal: 118. Sermon: 18. A ten ogień jest iedno słowo Krystusowe, y dobry ogień jest: ktory umie zagrzać, a nie umie palić, iedno same grzechy. Tymci ogniem na dobrym fundamencie położonym, bywa doświadczone ono slowo Apostolskie. A tak ten ogień umyślnie, a błąd wypala. Tdla tegoż Pan mówi, Iuż wy czyści jesteście, dla słowa, ktorem wam mówił.

Origenes in Hierem: Homil: 13.

Slovo Boze tak jest pełne wszelkiej mocy, y ma takowa moc, ktore może czyścić wszystkie. Tenże, in Epist: Rom: cap: 11. lib: 8. Wszystko koniec wypali, a se iednak ktoryz błogosławieni są, badiż te ktorzyby z Izraelitów, badiż ktorzyby z Poganów do posłannictwa Jego są nauki Ewangelii, ktore oczyszcza, aby byli takow, iako byli oni do ktorych Pan mówił: Oto mi wy czyści jesteście dla słowa ktorem wam mówił. A ktoryby slova Bożego y nauki Ewangelii oczyszczenia wgardził, smutnym y męcznym oczyszczeniem samego siebie zachowując, aby go ogień piekielny, y udręceniem czyścił, ktorego ani Apostół, a nauki, ani slovo Ewangelii nie oczyszcza, &c.

Ambrosius in Psal: 118. Sermon: 9. y 20.

Wszystcy muszą być przez ogień sprobowani, ktory się kościół święty do Rana groci. Tamże: Wszyscy muszą przejść przez ten ogień: Ba y Ian Ewangelista, ktorego tak Pan umiłowal: Ba y Pi i r ktoryś miał klucze królestwa niebieskiego, y po morzu chodził, y ten

musi mówić, Prześlismy Pannie przez ogień, y przez wodę, a przy-
wiodłeś nas na ochłodę. Tąmże: W wszystkich się nas będzie doświ-
czal piec. Tąmże: Dzierżmyś się tedy pokory, i pokory, i każdy z
nas, gdy przyjdzie przed sad Pański, do onych ognio-
w, przez które przechodzie mamy, rzeceby mogli wygrzy na uniesienie moie, a wy-
wi mię, &c. Tenże mówi in Pfalium 36. Ogniem będą czyszczeni
synowie Levis, ogniem Ezechiel, ogniem Daniel. Tąmże: A cho-
d Pan zbawie flugi swoje, zbawieni będziemy przez wyświe-
ślenie, i tak zbawieni, i takoby przez ogień.

Origenes in Luc. cap. 2. Homil. 14.

Ia tak rozumiem, iż po zmarłych w ścianie potrzebujemy
toici wywyższenia y ochłodzenia: bo żaden bez grzech-
nie moje, y jedna dusza nie może być znalezione, któryby za-
wyszych grzechów: prozna być miała. Tenże in Pfal: 36. Homil.
3. Przyjdziemy do onego ognia, w którym każdego robotę iaka jest
ogień doświadczy. A iako ja mniemam, potrzeba nam wyszych
przyc do onego ognia, chociażby kto był Pańcem, albo Prosem
przyjdzie jednak do onego ognia. Hilarius poświada, in
Panna Marya, na sad przyjdzie przez ten ogień, in Pfal: 118.
Hieronymus in cap: 7. Amos: Pan pozyszał na sad przez ogień
aby każdego robotę iaka jest, doświadczył, iako u Apostoła czy-
my: lesli korego robotę zgorę, szkoda odnieśie, ale sam będzie zbaw-
ion, wśakże tak iakoby przez ogień. Lactantius lib: 7.
cap: 21. Ale y sprawiedliwych gdy będzie Bog sadził, ogniem
ich też będzie probował. Toż mówi Rupertus lib: 3. in Genesi
cap: 32. Bellarminus lib: 2. cap: 1. de Purgator: Przez ten o-
gień Doktorowie niekorzy, nie rozumiecia ognia Czyścico-
ogień sadu Bożego. Drudzy przez ten ogień rozumiecia ogień
czny, a drudzy wygpalenie wśi.

Chrysostomus Homil: 9. in 1 Cor: 3. Mówi Apostoł, lesli ko-
rego robotę zgorę, szkoda popadnie, Oro jedną mek. A on będzie
zbawion, ale tak iako przez ogień, Oro druga. A to się tak
czy, iż on sam nie tak zginię, iako się roboty wniwec obraca
ale zostanie w ogniu. Rzecześ, Tę rzece zbawieniem nazy-
Nazywam, ale nie zgola, dla tegoż przydał: iakoby przez ogień.
toż ten wywyższający mówienia mamy, w ogniu zachowane są rzeczy
które nie zginiały, ani się w popioł obróciły. Nie rozumiecie

o ogniu, aby się mieli wniwec obrócić gorący. A ie-
li zbawieniem taka mek nazywa: Nie dziwny się, a bōd-
yko się w rzeczach złych znaczących, i wywyższających nazywa: a
dobrze znaczących złych. Iako na przykład: Imię poimania zle-
mniku zda się być imię: ale ku dobremu używa go Pańcel, temu
mowy: W poimanie wniwecy wśi: i mniemam, iż postuśen-
yśluśi. A iasie w rzeczy złych, za nego używa słońca: Krole-
at grzech: a imię Kroleśwa, często się bierze za dobra rzecz. Tak
y na tym miejscu gdy mówi Apostoł: Zbawion będzie, nie in se-
nie znaczy, iedno mek rozmnozenie, iakoby chciał rzec: on w-
nie w mekach zostanie. To miejsce także wykładają Theophila-
tus: y wyszy Grecy tak je wykładali na Concilium Ferrar-
sem, iako czytamy in Proemio Quaest. de Purgato. dokładają
tego: Ogień, o którym mówi Pańcel, nie jest ci Purgator, ale w-
czna mek. Glossa ordinaria in 1 Corin: 3. dōd tylko ognia wśpo-
mina, ieden wreczy, drugi który wśi wygali. Toż tak Dok-
torowie to miejsce roznie wykładali, y wśali je miejscem tru-
dnym, iako Augustin, li: de Fide, & operib: cap: 15. z którego Xp-
a Czyść iadnym sposobem doświeć nie mogą. I. Abo-
wśi o ogniu duchownym, a oni o materalnym: bo iako
przez złoto, kámenie, &c. wśiara y uczynki dobre, przez drzewa,
i iano, &c. grzechy rozumiecia się, zśna-
& operib: cap: 16. y Chrysostomus y Theophilactus in 1. Cor. 3.
tak też przez ogień rozumieć się słońce Boże. II. Mówi in Apostoł o
nauce rozmaitey która miał ogień słońca Bożego wygali: A oni o
osobach. III. Mówi Apostoł o wszystkich budowniczych których
mniem miał się ogień słońca Bożego doświadczać, tak o Apostołach,
iako y o tych którzy są po Apostołach, &c. iedni Augullinus lib: de
Fide & operib: cap: 16. Chrysostomus, Theodoretus in 1. Co-
rin: cap: 3. a oni iednie złych y dobrych. IV. Mówi Apostoł, i
miał doświadczać się ogień słońca Bożego wygali, iedni
złoty, bądź drewnianey: a oni mówią o iakichśi poświechnych
Czyścico-
y grzechach. V. Mówi Apostoł, o ogniu iadnym: a oni
ogniu seryjnym, y podziemnym.

1 Corint: 15. 29.

To miejsce rozmaici Doktorowie, rozmaicie wykładali: iednak
żaden z nich z tego miejsca Czyść y modlić za umarłe nie do-
Tt

jest o grzechu przeciw Duchoſci i. albo ſam Auguſtyn Wyzna-
ſta, lib. 1. de Serm. Domini in mont. cap: 43. A przecie lan i.
o grzechach żywych moſci. Sac niektorzy, ktorzy rozumieja zeby
lan i. moſci o grzechach umartwych, moſciac: Nie mamy ſie mo-
dlieć za tych, ktorzy aż do śmierci w grzechach ſwoich trwali: A
Wszak oż teni Apoſtołski i. i. nie ieſt temu ni odpor. ieſliby moſci
o grzechach umartwych, nie moſciłby: ieſliby kto ſędził brata
ſwego, a on grzeſzy, ale, ieſliby kto ſędził brata ſwego, a on
grzeſzył, Eſc.

A Scorus in lib: quem ſcripſit in confeſſionem Principis
Witemberg: Wyznaſcamy, że tymi ſententiami piſm, nie moſe
ſię i. nie doſciieć Czyſcia.

II. Modli ſię za umarte/ ieſt to wſtawá ludzka.

Pelagius Biſkup Ryński, w noſym Zakonie za umarte mo-
dlie ſię poſłanoſci: Piſe Polydorus lib. 6. cap: 9. y Platina in vi-
ta. Sixti. Poſwiderſiſ to Gregorius 3. O czym piſe Naclerus
Generat: 25. imo ro kazanie Pana Kryſtuſe, y nák Apoſtołſka.

Odilo Mnich Kłuniáceński, nie daleko gory Ethney, wyznaſt
Czyſciec zmylony, y oſiároſcił za duſe, piſe Polidorus lib: 6.
cap: 9. dokłádaiac tego, kſora potym uſtawie Oycowſcie przyſli
czyta y orey gorſze luſtiná, lib. 4.

Valafridus Opát, lib: de Ritib. Eccleſ. cap. 23.

Apoſtołowie nie mieli Kanonu, ani zwykli byli moſci, oſiá-
ruie za żywe, y za umarte, Eſc. Toż za umarte oſiároſkanie, nie
ieſt Apoſtołſka Trádyca.

Augustinus Serm: 17. 32. de verbis Apoſtolor: y lib. de cu-
ra pro mortuis, cap: 1. 4. Wyznaſta, iż za umarte modli ſię
ieſt uſtawá ludzka, uſtawá Koſcielna, ſłowa tego ſa: Te uſta-
we od Oycowſcytek Koſciol zachowuie, aby ſię za umarte
modlono, ktorzy w wierze zſiáia zſli, Eſc. Wſtawá ludzka,
to nie Piſmo ſwięte.

Tertul: lib: de Corona militis ca. 3. Oſiáry za umarte, ieſt to
zſczyta y uſtawá, o ktorey żadney práwá w Piſmie i. nie na-
dſie. Polidorus lib: 6. cap: 9. Iáko Pogáni modlili ſię za u-
marte, tak y my ie uſtawę dla zbawienia duſ zachowuemy.

III. Dowodza Rzymiánie i Dok. orow modlitw / o fiar za umarte:

L x x x.

Jednak przecie z onych modlitw, Oſiáry, Czyſcia nie doſciada,
abowiem Doktorowie o Czyſciu nie nie ſiedzieli. co zeznaſta
Alphonſus Mnich, lib. 8. de Indulgentiis, pagin. 184. O Czyſ-
ciu u ſłirych Doktorow zgoła żadney wzmianki nie maſ, a zſiá-
ſza u Doktorow Greckich, y dla tego: ież aż do dzisiejszego dnia
o Czyſciu Grekow nie nie wſierza, Eſc. Toż moſci Iohannes
Roffenſis Biſkup, o czym piſe Polidorus lib. 9. cap. 1. de In-
ven. dokłádaiac y tego: ieſliż Czyſciec znieieſ, a co będzie po-
odpuſci, abowiem odpuſty z boiaźni mak Czyſciecowych zaczęły
ſię, Eſc. A ieſli wzmianke czynia niektorzy Doktorowie ognia
Czyſciec, tedy jednak nie tego Papiſkiego, między śmiercią,
a dniem ſadnym, ale tuteznego ná śmierci, to ieſt, utrapienia,
dokłádzenia, y onego ſadnego, ktorymby mieli być y náſiá-
roblſzy czyſcieni: o czym wſyſcy było. Naſtatek piekielnego,
w ktorymby ſię mieli zli czyſcie, y za czaſem mekſſe piekielne
ſionczy: a tego mniemania był Origenes y inſy, o czym piſe
Augustinus lib: 21. cap. 16. 17. 26. 27. de Civitat: Dei, y Hie-
ronym: in cap: 66. Illic. Co ſię tycze modlitw za umarte nie
ktorzy Doktorow, práwda to ieſt, iż ſię niektorzy Doktorowie
modli za umarte, lecz nie za te ktorzyby mieli być w Czyſciu
zmylonym, w lazience birſerſcy, w kuchence Papiſkiej,
y w karczmie Xieſcy, przy iakiey drodze do nieba: ale za te ſię
modli, ktorzy i. ſa w yſſoie wiecznym, to ieſt, za Patriar-
chy, Proroki, Apoſtoly, y za te wſyſkie ktorzy z tego ſiáia zſ-
li w wierze prawdy, w pokoiu Krzeſcianſim, ktorzy i. ſa
w Kryſcie odpoczywáia, y ſnem pokoiu ſpia. Chriſtoſtomus in
Liturg: Oſiáruemy tobie chwałę za przodkai naſe, ktorzy w
wierze odpoczywáia, za Oyce, Patriarchy, Proroki, Apoſtoly, E-
wangelifty, Mecenniki, Eſc. A oſiáruie za náſſieſſa Pania
naſe, Boga rodzicielkę Maryę. Toż moſci Clemens y Iacobus
in Liturg: y Cyrillus Hieroſolymitanus Myſt. Catecheſ: 5.
Cyprianus Epiſtola 34. Auguſtyn moſci, lib: 9. cap: 13. Con-
feſſion: Panie, proſe cie odpuſć, nie ſchodź ſad z marta mo-
ia, y wſerze, ieſ to inſ uczyni, o co cie proſe. Ambroſius de o-
bitu Theodoſii moſci, Panie, daj odpoczynek doſ enatyl ſud: e-
ſtemu Theodozjuſowi, odpoczynek on ktorzy zgorowal w wierze
ſwoim. Tamie: Dla tego i Theodoſius Boga ſwego miſciat,

IV. Człowiek Papieża sprzeciwiony jest.

I. Nauce Pána Krystusofowey: abościem Pan Krystus, po śmierci, tylko doście drodze, dościoie mieysć wspomina, trzeciego zamieszal, średniego nie ukazał, Mat: 7. 13. Mar: 16. 16. Luc: 16. 22. Ioh: 3. 17. y 5. 24. II. Sprzeciwny jest nauce Prorockiej, którzy Czyścica nie wspominaia, tylko Niebo a piekło, Sap: 3. 1. Ifaz: 7. 12. Dan: 12. 2. Pfal: 49. 15. III. Sprzeciwny jest nauce Apostolskiej, którzy namniewia siałierka Czyścica nie wspominaia, średnie złym y dobrym ognia czyścośwego nie nasnaćcia, ale Gierza: ym zbawienie po śmierci, Krysztusie ukazaia, a nie Gierzierny y nie pokuruiacym posępienie Gierczne, Roman: 3. 22. 8. t. Ephesi: 1. 7. 1. Thessal: 4. 14. 2. Thessal: 1. 8. i Petr: 1. 9. i Iohan: 3. 14. Apocalyp: 14. 13. IV. Sprzeciwny jest mece, śmierci, krzwoisalsadze Pána nášego Jezusa Krystusa: abościem samá tylko Kreścioego grzechy wyżykie ludzkie czyści, gładzi, omysławczego ieść znakiem Krześciośgry, czego się myśdysjcy uczestnikami stasawiamy V Wiara: o czym wyśykim te Pisma ś. Świdacza, Matth. 26. 28. i Iohannis 1. 7. Heb: 1. 3. 13. 12. Galat: 2. 21. Iohan: 1. 29. Ephes: 5. 25. Actorum 5. 9. V. Sprzeciwny jest t: se Bożey, miłosierdzia Bożemu, które nas siamozbaćcia, y grzechy odpuszcza ś. mece Krystusofowy, tak jako Pisma ś. Świdacza, Zacharia 13. 1. Ieremie 31. 34. Ephes: 2. 8. 1. Tim: 2. Rom: 11. 6. VI. Sprzeciwny jest Kredowi Apostołstwu: Bz, ieśti ieśt czyścić po śmierci, nie muelbyśmy morowis Wiersz przechodni odpuszczenia, ale tak, Wiersz po śmierci wyśstoszenie, wyśfiszczanie, y wyptłaczenie, bo się nie zgodzi odpuszczenie, z wyśfyszczaniem,

VII. Zprzeciwny jest Patierzowi, o którym tak mówi Concilium Tolentanum IV. Canon: 9. Ta powśsednia modlueńca gładzi grzechy y namniewie, y powśsednie: dokłada Augustyn, in Enchirid: cap: 71. y że nie dosię czyni. To nie Czyścice. VIII. Zprzeciwny jest pokucie, o której tak napisał Augustyn Doktor lib: 2. cap: 21. de Actis cum Felice: Zgrzeszyła dusza przez Woln: Sctadza, a pokutnic oczyszczona ieśt przez miłosierdzie Zbawiciela swego. IX. Zprzeciwny jest odpustom, o których tak napisano w odpustach nadanych przez Sixta V. Archybiskupa Paska świętego Franciszka Ko: 64. Odpusty sa tak pozyczone, że one, y takiej mocy, ie nam Gierne y karamie, cośmy za grzechy zasłu-

[illegible]

Wota Wiecznego. Ec. Iesli to sa rzeczy prawdy, to Czyścica po
 śmierci niema: bo co by miał czyścić, ponieć ai tu na świecie
 nie się stało skutecznie zupełnie: i glądzenie grzechów: Toć prozno
 Msa, Annas i s. Tricemy. Ec. za umarłego odprawia. A
 iesli jest po śmierci Czyścica, iesli przed się tego, który je rzeczy wy-
 konal, do Czyścica odeiła: toć sa owo rzeczy prozne y niepełne.
 A tak bład, błędem się znosi, y psuje. Na ostatek, nie tylko iż Czy-
 ściec jest przeciwny słowu Bożemu, y samey nauce Rzymskiej, ale
 jest Labirynt nie wyślikany: a bożiem sribentowie Rzym-
 scy, o tym wymyśle Pogańskim a kuchni Rzymskiej, y Czyścice-
 niu martwość, nie mogą się zgodzić. 1. Niezgadzają się o miejscu
 czyścicy, gdzie czyścica jest, na którym miejscu: co sędzią y
 sam Bellarmin, lib. 2. c. 6. de Purgat. Iedni mówią, że się tam
 dusze czyścica, gdzie zgrzesza: drudzy, mówią, iż się dusze do
 czyścicy, Gregorius Papież y Damianus: trzeci, mówią, iż czyścica
 jest na powietrzu, iako Fursus y Nyssenus: czwarte, mówią, że
 się ziemie pod piekłem, iako Scolastikowie: toć tylko przypo-
 minia samie Bellarmin na miejscu naznaczonym. A Pomerius,
 Serm. 1. de Adventu, kładzie tymbus dziątek niekrzeszonych nad
 piekłem, na pierśszym piętzie, a czyścica na którym, a tymbus
 Oyców świętych na trzecim: y tak wszystkich ognie piekielny pa-
 li, dym y smród 3. lata: piąci, mówią, że czyścica jest w Siciliy,
 pod gora Ethna: kto chce, niech o tym czyta Iacobum de Voragi-
 ne, Serm. de commemorat. anim. Polyd. lib. 6. cap. 9. A Anto-
 ninus o miejscu wotpi. Drugi, nie zgadzają się o miejscach czy-
 ścicy, iako tam są mni: Iedni, mówią, że dusze nie do o-
 gnia, ale do wody, y ledwie cierpia, y płaczą się, iako Gre-
 gor. Papież, li. 4. cap. 40. s. Dm. y Iacob. de Voragin. Ser-
 mon. de Commemorat. anim. y przywołują zmyłone przykła-
 dy. Drudzy, mówią, że się tu dusze po świecie rula, y cierpia 3.
 mino, nie od grzechów, deszczem. Ec. iako Specul. Exemplo-
 rum, distinct. 3. Trzeci, mówią, że się dusze do ognia płaczą, y
 czyścica: o którym iednak ogniu nie mogą się zgodzić Rzymianie, i-
 a iedni, iesli duchowny, czyli miteralny. Poświada Bellarmin, że
 ta sententia nie należy do wiary, a bożiem iey nigdy Kościół nie
 opisał. lib. 2. cap. 11. de Purgat. Gregorius Papież lib. 4. cap. 29.
 Dialog. mówią, że jest dorkalny, iednym y cielesny. A karga mo-

fol. 642. w Kazaniu na dzień Zaduszny: taki tam ogień, y i-
 do dusze palić może, gdy cielesny jest, tego rozumieć nie możemy.
 Ec. Toż, mówią Bellar. lib. 2. cap. 12. de Purgatorio. Nie możemy
 wiedzieć, o tym czyścicy, iako ogień cielesny duszę pali, a nie ma-
 iaca palić. Ec. Czwarci, o różnych miejscach czyścicych pisa, iako
 Dionysius Carthus. lib. de 4. novissimis, fol. 257. y Speculum
 Exemplor. distinct. 3. iako dusze do czyścicy iedne piekło się iako ge-
 si na rożnie u ognia, drugie, iedne na kach żelaznych, za oczyszc-
 sy, nozdrze, pierś, iako białogłowy y za pudenda, Ec. A Iacobus
 de Voragine, Serm. de Commemor. omnium Sanctor.
 na koncu, iako dusze do czyścicy iedne nagie są, a drugie leżą na lo-
 żach złotych, a trzecie za stołem siedzą, iedne się, y delicyjy.
 Waiac. Tenie Iacobus Serm. de S. Patricio pise, iż do czyścicy ied-
 Kościół, do którym Mnisi ubradzają się, a Alby Msa, iedni.
 Tym sposobem mogą Rzymianie za umarłe nie mieć, bo się do czy-
 ścicy dobrze mają, y Msey słuchają. 5. Nie zgadzają się o czasie, dlu-
 goli trwania męki czyścicy: Iedni, mówią, iako Beda, iż dusze nie-
 których do czyścicy bda aż do dnia sadnego: co pochodzi y iedni
 Bellarm. lib. 2. cap. 9. de Purgat. mówią, Kościół sławi, że za
 umarłe na każdy rok, choć pomarli przed stem, a lo przed dśmiema
 sy lat. A drudzy, mówią, iako Dominicus a Soto, iż dusze każda
 do czyścicy nie może być do dziesiąci lat, co gani Bellarmin: ale nie
 dź, idzie mu o Fundusze, o VII, aby ich Xigey wrocie nie kara-
 toby się y za umarłe, którzy dać mogą pomarli, prześać Msy, y Fun-
 dusze porządkom potwierdzać, bo inż do tych czasów się, czyścica. 4.
 Nie zgadzają się o tym, kto dusze do czyścicy męczy. Thomasin 4.
 distinct. 20. artic. 1. mówią, że sam ogień. A Fursus u Bedy lib. 3.
 cap. 19. Hist. Iacobus de Voragin. Serm. de Commem. anim. y
 Mnisi, że Dyabli. Bellarminus nie wiedząc czego się uzi, mówią,
 lib. 3. cap. 13. Niechay y to będzie między iedniemi, które za-
 fuśnego nam bda obiaćione. 5. Nie zgadzają się o tym, iesli
 się dusze do czyścicy pełne są zbawieniami: Iedni, mówią, że sa pełne,
 a drudzy, iako Dionysius Carthusianus, Michael Baii, Gerson
 Rossensis, y inisi, których wszystkich wspomina Bellarm. lib. 2.
 cap. 4. de Purg. mówią, że sa niepełne zbawieniami. 6. Nie mog-
 się zgodzić, iesli się dusze do czyścicy same za się dosyć czynia, y kara-

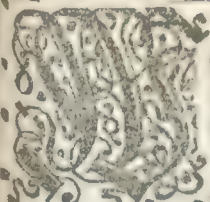
nie za grzech wyplacania, czyli zywi za nie maia dosyc czynic. Ie-
 dni moſcia, ze same dusze za sie dosyc czynia: aboſciem do niebie
 jest odpoczynek, do piekle męka, a do czyicu dosyc uczynienie. Iesli
 tak, niech sie tam za sie same dosyc czynia. A Xieſa niech na wyba-
 wienie dusz nie nie wyzigaia, a to co muſi, niech wyroca.
 Drudzy moſcia, iſ ſobie pomoc, zarobic nie nie mogaiako Harsa
 fol. 86v. Skarga fol. 643. do Kazaniu na dzien Zadusny, y Bellar-
 min: lib. 2. cap. 2. de Purgat. y doſodza tego po L. amielicku Pi-
 ſmem i. a czynia to chytrze, dla ſwego pozysku. Bo gdyby moſili, ze
 tam dusze same za sie dosyc czynia, redyby Funduſe, ofiary ich, u-
 pacie muſialy. A wspomniawszy sie moſcia, iako Skarga, do Ka-
 zaniu na Niedziele trzynastą po ſwieciakach: Lepſza iedna ſwieczka
 przed toba, niſli ſto za toba. Toz moſci Harsa, fol. 82v. y Grzegorz
 Papieſz li. 4. c. p. 2. Dialog: Ale y to ſuka, chce brat y od zywy-
 ch y umartych. Vv nich za napisal Chraſkacki o czyicu cap. 16.
 Iesli to umartych wſzytko zupełnie dochodzi, co ſie tu dzieie za
 nie, wydzic nie mozemy. Ec. Nie lada wyara. 7. Nie zgadzai-
 ſie, ieſliſte cſtoſwieckie niepobozny, xiadz do nierzadzic lezacy, moze
 ofiarami, iatmuznami, Ec. uczynic dosyc za te coſa do czyicu.
 Iedni moſcia, iako Paludanus, ze moze, Sotus y Bellar. li. 2. ca. 17.
 moſcia ze nie moze, ſloſka ſa Bellarminoſcie: Cſtoſwieckie nieſpra-
 wiedliwy nie moze za ſie sam dosyc uczynic: daleko mniej, za in-
 ſe, Ec. Toc Mſa nie nie pomaga umartym, bo ledkie naleſi Xie-
 dza pobożnego y rzadnego: nie ia to moſcie, ale Bernard. Serm.
 in Synodo Remenſi. Platina in vita Marcell. Carthusianus Do-
 minica 21. poſt Trinit. Inſe niezgody opuſzczam z ſtrony czyicda,
 modliſy y ofiar za umarte czyiccoſwiecko chce niech czyia Bellar:
 lib. 2. cap. 15. 16. 18. Nie wspomina yonego co napisal Diſcipulus
 Serm. 37. in Dominic. Quinquag. iako iedna biatagloſda do czy-
 icu byli dni pietaſcie, dlatego iſ przez ſerane ſluchali muzyki tan-
 ceciarzych. I niko ieden Muech do czyicu wielkie męki cierpiat, ze
 ſie tylko napil wina nie roſzczorzonego woda, Serm. 160. de
 Animab. Damianus reſ piſe Epift. ad Deſiderium, iſ Seſerem
 Biſkup Colonienſi, ciſkie męki cierpiat do Czyicu, iſ godzin
 wcedle czasu nie maſiat, ale porannu wſzytki zaraz odpraſo-
 waſ. Wara xieſa, co godzin porzadnie nie odmaſciacie, co ſi-
 na ſwiele nie roſzczorzonego piatcie, y muzyki ſluchacie. Tego ſie

tez opuſciec nie godzi, Antoninus Archiepiſ. Florent. part. 3.
 Tit. 22. cap. 6. piſe wydzac, Papieſz ma taka wielka moc,
 tak do czyicu, iako y do Piekle, iſ ſwiele iedno chce dusz, które ſie
 mecia do onych mieſiach, przez ſwoie odpusty moze wyba-
 wia. A do niebie poſtadzie, Ec. Franciſcus Maironis, de Indul-
 gent. moſci: Byl nieieki tan Angelus, który iawienie ucyl tego, iſ
 dusze do czyicu ſa z ludziki Papieſkiej, y p. apoz iesli by chciat, mo-
 ze wſzytek czyiciec wyproznic, Ec. Gerſon Cardinal. de Indul-
 gent. Erasmus in cap. 1. Timoth. piſa, iako przed tym diſputoſca-
 no pro & contra, moſci Papieſz czyiciec wſzytek znieſc, y wy-
 dzic o ich ſwiele ze moze, y dusze z niego które chce, moze wypuſciec.
 Coſama rzecz pokazat Papieſz Clemens 6. gdy do Bule ſwoy mo-
 ſci: Roſkazuemy Aniolom, aby dusze od czyicu rozgrzepona do
 Raiu do proſwadziſi Ec. Iesli tak ieſt, tedy Papieſz moze czyiciec
 roſciac, dusze z niego wſzytki wypuſciec, iako ten który ma te moc
 to uczynic: czego iesli nie uczyni dla ſwieciak, ieſt takom y, nie mſto
 ſierny, y okrutny: a iesli tey mocy nie ma, to mu proſno te moc iego
 pochteb, y przyſtaſcaia, proſno ludzie za dusze ſwiele duſcia.
 Naleſia tu y one ſloſda, które napisano, do odpustich Paſta ſwie-
 go Franciszka, fol. 58. Odpust zupełny, wolnym czyni cſtoſwiecka,
 od ſwieckiego karania, któreby poſciwienie cierpiec za grzechy ſwo-
 icia tak dosyc czyni, za wſzykie, byich naſciſcey miaſ. I gdzieby
 do ten ciuſk, tedy wyſiat odpust zupełny grze. boſ ſwoich, umart,
 tedy dusza iego, bez zatrzymania zadnego, ſtaby do nieba, do
 czyicu nie bedac: bo iuſ dosyc uczyniſ, biorac odpust za wſzykie
 karania. Przeciſko czyiccoſda piſat uzenie y doſodnie Nilus
 Arcybiskup Theſſalonienſki, którego miedzy inſzymi, ſe ſa ſloſda:
 Ognia czyiccoſwego od Doktoroſu naſzych nie wyſielichmy, ani go
 wspominaia; y ſciemy, ze o nim y Koſciol wſi hodni nie rozumie.
 I nie ſtanowimy tego, aby przez czyiciec dusze do izydora ſwie-
 nego przechodziły. A nad to, nie ieſt to rzecz podobna, aby dusza
 gdy wydzie z cſcia, bedac bezcſcia, miaſa byc ogniem cſcie-
 ſnym dregzona. Nanka o ogniu czyiccoſwym, ma byc z Koſciola
 wykorzeniona dla tey przyczy, aby nie dſalſko umyſlom pie-
 cſtoſwirym wyproſwadziac, y radac im, zeby ſie ze wſzykich
 iſ o to nie kniili, aby w tym izydzie ſiebie ſamych oczyszciali,
 gdy inſe ieſt oczyszczenie po tym izydzie, Ec. A odpowiedziac

na Dolory Grecie, z których chcieli zprawić śmierć czystą do-
 wodzić, mówią: W księgach ich nie takowego o czystości nie na-
 leżemy. A też ludzie byli: a człowiekowi, choćby też przyszedł do
 najszyjszej śmierci, nie jest rzecz, niepodobna bliździć,
 którym my nie wierzymy, iako ci którzy używamy Pisma świę-
 tego, iako reguły y snuru wiary. A na Pisma odpowiadając,
 mówią: Iżenna jest rzecz, iż tu Pismo jest, iudnym sposobem nie
 mówią o ogniu czystości, ale o wiecznym, którego ognia ta
 moc jest, sprawiedliwie osądzić, a grzesznie paść, y wiecznie ka-
 rać. Tamże: Księga Machabejska, y Mateus Ewangelia, cap. 12.
 ognia czystości nie znamy.

PIERWSZA PIESN O SMIER- TELNOŚCI.

CYPRIANUS lib: de mortalitate cap: 4. Bog tobie z
 tego świata schodzić nieszmiertelność y wieczność o-
 biecnie / a ty wtrącaj: Toć jest prawie Boga nie znać / że.
 Tamże / cap: 11. Na odchode sprawiedliwi bywają wiewa-
 ni / a na męki bywają pochwytem niesprawiedliwi. Tam-
 że cap: 14. Bracia naszy nie mamy płakać za wzywaniem
 z tego świata wybawioncy / gdyż wiemy iż nieginą / ale na-
 przód posyłani bywają / odchodząc w przód idą: Których
 iako idących a zeglujących pragnąć mamy / nie żalować: y
 nie mamy tu braci czarnych śiat / gdyż oni tam odzienia bia-
 łą na się już wzięli / a przyczyny nie dawamy poganom /
 żeby nas słyszeć a nie bez przyczyny gani / że tych które
 żyć o Boga mówimy, iako by zginionych a utraconych ża-
 lujemy, y wiążę które słowy opowiadamy / świadectwem
 ferca y umysłu proim czynimy: Takci nadzieie a wiary
 przestępcaimi iestęmy / myśłone / splecione / y obłudne zda-
 dą się być te rzeczy które mówimy.

Śmierć ludzkie to obaczcie / a w świecie
 nie się nie kochajcie: Boć jest pełen wszelkich złości / wiele
 na nim omyślności.

Obaczyli to Prorocy / iż że żaden nie ma mo-
 cy / przeto tak wszystkim radzili / by go we wszystkim
 opuścili.

Oznajmując złości jego / tu temu wiebli
 każdego / żeby pokute czynili / według wolei Bo-
 żej żyli.

Na nim sobie stawali / y bardo się frąsowa-
 li / pragnęli przyscia Pańskiego / a wybawienia
 swojego:

Tobiasz maż sprawiedliwy / będąc tu na nim
 płaczący / tak mu się świat był wprzył / że
 co rychley o śmierć prosił.

Maż Boży Prorok Elias / y drugi też Prorok
 Jonasz / od Boga śmierci żadali / gdy złości

świata widzieli.

David mocny a wielki Krol / ktorego też
gryzl tenże mol / często o śmierć Boga prosił/
gdy te marność świeca baczył.

Także też Apostołowie / y inni świeci mezo-
wie / wszyscy na nim styskowali / rozlaczemaz
nim żadali:

Práponinaiac kázde° / żeby sie strzegł żadzey
iego/ aby od nie° wcieli/ na rostkosię jego nie dbali.

Milosiński Boży Jan swięty / y ten poznal
świat przeklęty / y objawil w swym Dziwieniu/
o iego zlym dokonczeniu.

Rozważże to wierny wfelki / iako to báz-
blad wielki/ w świecie sobierostofować/ a o zba-
wienie mało dbać.

Obacz człowiecze nie mądry / niedbaly / a ná-
zbyt krótki / co weźmieś stąd zażytek / byś
też zyskał/ y świat wżytek.

Gdy tu w rostkosi żyć będziesz / a chwale
wieczney pozbedziesz : bo majątność y rostkosi/
nie długo to śmierć rozpłosi.

Ślaćby to była odmiana / z łaski wypaść tego
Pána / a dla swiata złościwego / dostać sie do
czarta złego.

A tak o człowiecze niedzny / patrz na żywot
swoy mizerny / iako bázro pretkoniya / y króci-
chny bázro cel ma.

Śmierć w rychle przyidsie ku tobie/ ciało two-

położy w grobie/ a tam iako cie za stáme/ na tatie
cie da karanie.

W ten czas twoie piękne lice / y słicznych
oczu żrzenie / wniwecz obrocone beda / y wśy
słuchu pozbeda.

Coż tu rzecze wfelki k temu / co folguie
światu temu / w rostkosiach iego lubie / rozma-
cie rostkosiue.

Prętko ten żywot pominie / tak iako polny
kwiat ginie/ A iak światło iasne gąśnie/ tak káz-
dy z nas w śmierci zaśnie.

Job nam to swięty objawil / Apostoł tego
poprawil / k kwieciu nasz żywot przyrownal/
gdy tak iego krótkość poznal.

* Pomóż Pánie wśem swym z tego/ Swiata
na wśem omylnego / byśmy sie nim nie parali/
lecz Krysta náśladowali/

W prawey wierze zawždy trwając / powin-
ności swe chowając / tobie w tym posłusni byli/
wola twa zawśe pełnili.

Day abyśmy w tym zetrwali / żywot wieczny
otrzymali / day też nam y do tego przyść / wie-
cznie z toba w chwale twej być.

Amen społecznie śpiwamy / a Pánu Bogu
psalmy / że on nas tu z tych trudności / weźmie
ku swojej radości.

W T O R A P I E S N O Ś M I E R :

F. Szechiński Król Judski/ gdy był choroba od Pána

Boga złożony / 4. Reg. 20. Iſai. 38. AUGUSTINUS Serm. 32. de verb. Apost. y lib. 1. cap. 12. de Civit. Dei: Pomocy / procesy / nakłady pogrzebu / budowanie Kościołowe grobow / żywych są iakieśkolwiek pociechy / ale nie umarłych pomocy : test co jest pożyteczny niepobożnemu pogrzeb Kościowny / świadzi pobożnemu podły / albo żaden / ić. y przywodzi tam Bogacz / y Łazarz. Tenie mowi lib. de cura pro mortuis, cap. 18. Na pogrzeb ciała cośkolwiek nałożymy / nie jest zbawienia pomoc / ale uczynność ludzkości : co jest y świadectwem wiary. Tenie in Psalm. 48. przy pogrzebie Bogaczowym ludzie dobrze się napuści : wśakóż iednak onego napoiu / y iedną kropę czk / na ieyt tego pragnący nie kápnęła. Takowym sposobem ludzie brzuchowi swemu służ / a nie duchom umarłych / abowiem do Duchow umarłych nie dochodzi nie / iednorog / co tu są żywota czynili / a iestli są żywota nie dobrze go nie czynili / tedyć też do umarłych (coby ie miáło poratować) nie nie przychodzi.

Notá iáko, Day nam Pánie miłośćiwy / ić.

Rzeklem ja człek utrapiony / w ostatních dniách rozdzielony / Poydeť fortam grobu swego / widzac srogość dnia przyszle.

Inż swoich lat ostatecznych / Pozbawionem bázro wdzięcznych / Na moc nie wydrze mnie z tego / Kresu inż zámierzonego.

Rzeklem w swym niedznym sercu sam / Pána Boga nie ogladam / Tu miedzy zgromadzonymi / Imie tego chwalacymi.

Inż daley są swego wieka / Nie ogladam tu

oście swoie / a iesliże jest wola twa / a podoba sie tobie / oddal te choroby odemnie / boś ty test moy nalepszy lekarz : ty Pánie vmieś pomoc / smierć y żywot / chorobá y zdrowie / jest w ręk twoich : ty sam wieś nalepiey co mnie jest pożytecznego / iakóć sie podoba tak zemna uczyn / iesliże mnie raczyś mieć dłużej w tym żywocie / a bym tu chwale twej / a pocieśe y zbudowaniu / y ratunku bliznich moich tu żył : tedy mnie ty wnet iednym słowem zdrowym uczyniś. Jesliże mnie też ta choroba z tego świata wziąć raczyś Pánie / testem gotow y powolny / w twoim błogosławieniu wie vmrzeć.

Druga.

O Pánie Jezu Kryste / iedyny a nalepszy lekarzu / do ciebie się vciękam w tey moiey niemocy / do ciebie Pánie wolam w tey moiey potrzebie / weźmi mnie w łaskę swoie / a odpusć mi grzechy moie / ktorými gniewaiac cie / te sprawiedliwa rozge twoie zasłużył : oddal ode mnie te choroby według twoiey wolej / ktorá mi jest cięśka y bolesna / wśakóžemia ieszcze wiecey przewinil / y na wietśe karanie zárobil. Pánie nie wchodź w sąd zemna / oddal swoy gniew ode mnie / inż się polepszyć chce / y strzedz się grzechow bede.

Trzecia.

O Duchu święty Boże prawdziwy / pocieśy

cielu wtrapiionych y schorząlych / proście cie potora
 nie w tey chorobie / rączcie mie cieścić / poślać y
 wtwierdzać. Day mi w tey chorobie statecznie y
 cierpliwie wszystko znosić : Nie day mi w miłosier
 dżiu Bożym / y w odpuszczeniu grzechow
 zwatpić: sumnienie trwożliwe / o łasce twoiey w
 twierdżay: pokusy odganiay: od sáaná broni: w
 wierze zmacniay: stonanie lekkie day: wsta bala
 wochwałcom y bluzniercom zámęni / ktorzy zwy
 kli stonanie chwalcow twoich niezbożnie wda
 wac. A to my w znaiomości Bożey / w wierze
 prawdziwey / w náuce Prorockiey y Apostols
 kiey vmieramy / tylko ty nam sam Boże Duchu
 święty dopomagay. O Boże w Troycy iedyny /
 Oycze / Synu / y Duchu s. / zmiluy sie nademna /
 á v zdrorw mie ná duszy y ná cieie / Amen.

P I E S N I O S A D N Y M D N I V.

1 Thessal. 4. 16.

Sam pan z krzykiem y z glosem Anielskim / y z tręba Bo
 ża zstąpi z niebá: A ktorzy byli wmarli w Krystusie / po
 wstáno napierwey: potym my żywi ktorzy pozostánice
 my / zachwycent będziemy spolu z nimi ná obłoki / żebyśmy
 zaszli pánu ná powietrze / á tak zawnie z pánem będzie
 my. A przetoż pocieszaycie tedni drugie tymi słowy.

Po śmierci / y ná sadzie onym wálnym / łásti / miłosier
 dżia / pokuty / dosyć wczynienia / wymowki / zastępu nie
 będzie / ále sáma sprawiedliwość y zapłata.

Matth. 25. 12.

Zaprawde pókie dam sam, nie znam. To mićyśce o
 śmierci, y o sadzie. Kłádáia, Chrysost. in cap. 6. Galat: Hi
 lar: Theophil. Hieron. in cap. 25. Mat. Gdzie inż nie pomoże po
 kuta, próśba, iálmuzná, &c.

Luc. 16. 2.

Odday liczbę sá sarstka ságo, ábośiem inż &igcey nie mo
 żeś sáfovať. Przez odjęcie sá sarstka, śmierć: przez niemożność
 sáfowania, pokuta, próśba rozumieia Doktorowie: Augustinus
 lib. 21. cap. 27. de Civit. Dei. Ambros. Theophil. in cap. 16. Lu
 ca. Hieron. quæst. 6. ad Algas, Toć po śmierci nemáś rátnunku.

Ioh. 9. 4.

Przychodzić noc gdy żaden nie będzie mógł nie spráfovať.
 Przez noc, śmierć: przez pracę, pokutę, próśbę, &c. rozumieia Do
 ktorowie: Augustinus, Chrysost. Theophil. in cap. 9. Ioh. Hier
 on. in cap. 9. Eccles. Toć nikt nikogo po śmierci nie &spomoże.

Galat. 6. 10.

Poki czas mamy badźmy dobroć &ymy, &c. Toć po śmierci nie
 máś czasu.

August. in Psal. 49.

Jesli &ierzymy przyśly sad bráćia, żyimy dobrze: czas miłosier
 dżia teraz iest, czas sadu potym będzie: żaden niechay nie mówić.
 Przyświedź mię ku pierśszym łutom: będzie & ten czas pokuta,
 ále próżno będzie: teraz, niech będzie, gdy oświe iest pokuto
 nia. Tenże, in vigilia Pentecost. Ser. 1. Poki iestemy & tym ży
 woćie, iakiebychmy kołśiek grzechy mieli, podobno iest, że &sy
 kie omyie będa przez pokutę: ále gdy inż będziemy &syśiedzeni
 z tego &ieku, gdzie inż choćiabymy z grzechy zálówáli, (iakoż
 będzie kádemu &ielce žal,) ále żaden tego žalú nie będzie poży
 tek: á choćiażby było grzyzanie zęb, choćiaż łkanie y płacz, cho
 ciáżbyśmy sie modlili, y niesliczonymi próśbami &wołáli, żaden
 tam nie usłysz, żaden nie &spomoże, áni iednak koncem páłca
 &ody nie náleie ná ieszki náś polożony & ogniu, &c. Tenże, E
 pill. 54. Naprawdy & obyczajach, nie iest inśe, iedno & tym ży

Podźmy / zciagnawſzy rece ſwe do Pana / a
nie mieſzkaymy wpaść na kolana / Rep: Przed
miejſtatem iego wielmożności / To ieſt naſz
tworca / to ieſt Pan lietoſci / A my lud iego / o
ktorych on wczáſie / záwždy przemyſla / y ktore
ſam páſie.

Dziś ięśli w vszy swoje vsłyszycie / naświeto-
bliwšy głos ięgo / pominiecie / Re: Sercá przylo-
żyć / nie swych Oycow wzorem / ktorzy nie sęczy-
rý ná pušczy wporem / Sluchać niechcieli / ále do-
świadczałi / Možności moiey / á teź ię doznali.

Przez lat czterdzieści ten mie lud frąsował /
ktoremum iá teź ták długo folgował / Re: Żem
rzekł ná koniec: Ci ludzie sąleia / áni wważyć mo-
ich słow vmieia / Przetom teź przysiágl / gnie-
wem zápalony / że ich miał minąć / Połoy ná-
mieniony.

Niechayże będzie Oycu niebieſkiemu / Syno-
wi ięgo iędnorodzonemu / Re: Táťże teź ſpolni-
y Duchu ſwietemu / Bogu náſtemu w Troy-
iędynemu / Rowná cześć chwałá / ktora od wie-
czności / Wzdawána bylá ięgo wielmožnoſci.

Tenże Psalm.

Szedſzy ſie ſpołem Pánu ſpiewáymy / O-
poce ſie zbáwienia náſęgo ráduymy /
przedzátac z wychwałámem obliczno-
ięgo / piemiem zgodliwym ſławimy ſámego.

Abowiem Pan náſ / ieſćci Bog moźny / wiel-
ki / y nád wſytki Bogi / Król bárzo mocny /
ktorego ſá reku káźde ſkrytoſci ziemſcie / táť-
wſech gor wyſokoſci wſytkie.

Jęgo ieſt morze / bo ie on ſtworzył / y wſytk-
teź ziemie on ſám ſwá moca ſpráwił: Przet-
ſpołem ktorzác ſie przed bytnoſciá ięgo / wpad-

